

**တညီတဂ်ပာဂ်သာ
တဂ်ခံဂ်စီတဲစီ
အဘဂ် (၂)**

ကညီတဂ်ပာဂ်ဆာ
တဂ်ခံဂ်ခိးတဲခိး

အဘုဂ် (၂)

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ကညီတၢ်ပၢ်ဆၢပဲၤထီၣ်လဲၣ်အနံၣ်ဖိဝဲလဲၣ်,ဒီးလၢအနံၣ်ဖိဝဲအတီၢ်ပူၤတၢ်ပၢ်ဆၢဘၣ်လဲၣ်ခီဖျိတၢ်
အကလုာ်ကလုာ်,တၢ်လဲၣ်လိာ်မၤအသးလၢထံၣ်ဂၢၢ်သဲး,လၢတၢ်ပၢ်တၢ်ပြဲး,လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ,
ဒီးလၢကမုၢ်အတၢ်အိၣ်အသးသ့ၣ်တဖၣ်,လၢတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးကလုာ်န့ၣ်တၢ်ပၢ်ဆၢအစၢ
သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်တၢ်မၤအသးအိၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ပၢ်ဆၢဘၣ်ကွၢ်ဆၢခဲၣ်
ဒီးတၢ်မၤနၤ,တၢ်ရၤထီၣ်ပသီထီၣ်အိၣ်အသး,တၢ်ဆံးလီၤစ့ၤလီၤအိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ် လီၤ.ဖိလံး
လၢခံလၢလၢာ်သ့ၣ်တဖၣ်ကသ့ၣ်ညါက့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ကျဲးစး,ပပုၤက လုာ်အတၢ်ဂံၤ
လိာ်သ့ၣ်တဖၣ်အစီၢ်တၢ်ကဘၣ်ပာ်တ့ၢ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤကလုာ်တၢ်အိၣ်သးတချုးလၢတၢ်ပၢ်ဆၢစးထီၣ်ဒီးတုၤတၢ်ပၢ်ဆၢစးထီၣ်၁၉၄၉တုၤ၁၉၅၆
န့ၣ်,တၢ်ဆၢကတီၢ် ၂၇န့ၣ်,တၢ်ပၢ်ဆၢတၢ်မၤအသးတဆိတဆိန့ၣ်, အလီၢ်အိၣ်
လၢတၢ်ကကွဲး နီၣ်ပာ်အိၣ်တၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤန့ၣ်လိာ်ထီၣ်ကဒီးဝဲသတးဒီး, ကူၣ်သ့ဆဲးလၢဝဲ
ကျိၤအတၢ်လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်ကသိၣ်လိလၢက့ၢ်လၢဖိလံးသ့ၣ်တဖၣ် ကမၤလိသ့ၣ်ညါက့ၢ်ဝဲအ
စီၢ်, ယုထီၣ်ဆူခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်လီၢ်ခၢၣ်သးဖဲ ၂၀၀၂န့ၣ် လၢလီၢ်ခၢၣ်သးကတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲကွဲးတၢ်ပၢ်
ဆၢအတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤအဘၣ်(၂)အသးန့ၣ်လီၤ. ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ဘၣ်သးအၢၣ်လီၤသတးဒီး,
ယုထၢထီၣ်ဝဲခိၣ်န့ၣ်လၢချုးခုခါ ဆၢကတီၢ်ဝဲန့ၣ်စ့ၤဂၤ, ဒ်အမ့ၢ်, ပဒိၣ်အဲၣ်မ့ၢ်, ပဒိၣ်ဆူပျီၢ်ဖိ,
သုးခိၣ်လးဋုၣ်, ပဒိၣ်လၢစု, သုးခိၣ်တၢ်မုၢ်သီ, သရၣ်မုၢ်ဒ်ဘိၣ်ရၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢကထၢဖျိၣ်တၢ်
စ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးကွဲးအိၣ်န့ၣ်လီၤ.ထၢဖျိၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤဝဲဒီး,ဝဲတၢ်ကကွဲးဒုးကဲထီၣ်က့ၢ်ဆူလံာ်
တၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤဆၢကတီၢ်,ပဒိၣ်အဲၣ်မ့ၢ်ဒီးပဒိၣ်ဆူပျီၢ်ဖိခဲၣ်,အသးသမုၢ်ဟးထီၣ်အယိ, တၢ်
စ့ၢ်လၢတၢ်ထၢဖျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒုးဒ်န့ၣ်ဒီးပုၤလၢကဖိၣ်ထီၣ်ကွဲးဝဲက့ၢ်တအိၣ်နီတဂၤ
ဘၣ်ဘၣ်အယိအိၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်, တဘျုးန့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၢစးထီၣ်၁၉၅၆တၢ်လီၤဖးဝဲ,တၢ်မၤန့ၢ်က့ၢ်ကညီတၢ်ယုတၢ်ဖိဒီး, မၤသကိးက့ၢ်တၢ်
တုၤလၢ ၂၀၀၅န့ၣ်,တၢ်ဆၢကတီၢ် ၂၉န့ၣ်,တၢ်ပၢ်ဆၢတၢ်မၤအသးတဆိတဆိန့ၣ်, အလီၢ်အိၣ်
လၢတၢ်ကကွဲး နီၣ်ပာ်အိၣ်တၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤန့ၣ်လိာ်ထီၣ်ကဒီးဝဲသတးဒီး, ကူၣ်သ့ဆဲးလၢဝဲ
ကျိၤအတၢ်လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်ကသိၣ်လိလၢက့ၢ်လၢဖိလံးသ့ၣ်တဖၣ် ကမၤလိသ့ၣ်ညါက့ၢ်ဝဲအ
စီၢ်, ယုထီၣ်ဆူခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်လီၢ်ခၢၣ်သးဖဲ ၂၀၀၂န့ၣ် လၢလီၢ်ခၢၣ်သးကတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲကွဲးတၢ်ပၢ်
ဆၢအတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤအဘၣ်(၂)အသးန့ၣ်လီၤ. ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ဘၣ်သးအၢၣ်လီၤသတးဒီး,
ယုထၢထီၣ်ဝဲခိၣ်န့ၣ်လၢချုးခုခါ ဆၢကတီၢ်ဝဲန့ၣ်စ့ၤဂၤ, ဒ်အမ့ၢ်, ပဒိၣ်အဲၣ်မ့ၢ်, ပဒိၣ်ဆူပျီၢ်ဖိ,
သုးခိၣ်လးဋုၣ်, ပဒိၣ်လၢစု, သုးခိၣ်တၢ်မုၢ်သီ, သရၣ်မုၢ်ဒ်ဘိၣ်ရၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢကထၢဖျိၣ်တၢ်
စ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးကွဲးအိၣ်န့ၣ်လီၤ.ထၢဖျိၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤဝဲဒီး,ဝဲတၢ်ကကွဲးဒုးကဲထီၣ်က့ၢ်ဆူလံာ်
တၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤဆၢကတီၢ်,ပဒိၣ်အဲၣ်မ့ၢ်ဒီးပဒိၣ်ဆူပျီၢ်ဖိခဲၣ်,အသးသမုၢ်ဟးထီၣ်အယိ, တၢ်
စ့ၢ်လၢတၢ်ထၢဖျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒုးဒ်န့ၣ်ဒီးပုၤလၢကဖိၣ်ထီၣ်ကွဲးဝဲက့ၢ်တအိၣ်နီတဂၤ
ဘၣ်ဘၣ်အယိအိၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်, တဘျုးန့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲ ၂၀၀၀န့ၣ်လၢအီကူး(၁၀),လီၢ်ခၢၣ်သးစးထီၣ်ကဒါက့ၢ်တၢ်ကွဲးတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤအံၤဒီးဟ့ၣ်
လီၤဝဲမူဒါဆူကမံးတံာ်တဖုကိးဝဲလၢ “တၢ်ကွဲးကညီတၢ်ပၢ်ဆၢအတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤအဘၣ်(၂)
ကမံးတံာ်” လၢပာ်ဝဲ, ဖုရွှ် နယးဖဲ(ကူၣ်သ့ဆဲးလၢဝဲကျိၤခိၣ်လီၤလံး), ပဒိၣ်ကွဲးထူ(ဘျးဒ
ဝဲကီၢ်ရၣ်ခိၣ်),ပဒိၣ်ဒီးလုမုၢ်(န့ၣ်ရဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သယဲ(၂), သရၣ်စိၤထူလု(ဒုပျိၣ်ယာ်ကီၢ်ရၣ်
တီၤထီၣ်ခိၣ်လီၤလံး),သရၣ်ဘိဖိ(လီၢ်ခၢၣ်သးတီၤထီၣ်သရၣ်လီၤလံး, ခဲအံၤမဲၢ်ရၢမီၢ်ဒဲက
ဝီၤခိၣ်),သရၣ်ဝုကူး(ကွဲးသရၣ်တၢ်သိၣ်လိကွဲးခိၣ်လီၤလံး), သရၣ်မုၢ်လၢစုဝါ (ကွဲးသရၣ်တၢ်
သိၣ် လိခီလုၣ်ကွဲးသရၣ်)ဒီးစိၤဘဲန့ၢ်(ကူၣ်သ့ဆဲးလၢဝဲကျိၤဝဲဒီးခိၣ်)သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကမ်းတံတဖၣ်အိၣ်ဖိၣ်ဝံ၊ တၢၢ်ကၠးကွဲးလၢတၢၢ်အိၣ်ဆိးမူဒါအိၣ်တၢ်လီၤဒီးဒ်အလီၤအိၣ်အသိး၊ အိၣ်ဖိၣ်တၢ်ပီၣ်ဒီးတၢၢ်မၤလၢအမူအဒါသတးဒီး၊ လံာ်ဝဲအံၤမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကျဲးစးအစၢန့ၣ်လီၤ.

ဖိလံၤလၢခံလၢလၢာ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးမၤစ့ၤထီၣ်က့ၤမ့ၢ်ဂ့ၤ၊ မၤလၢပုၤထီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်၊ ယုၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢခုၣ်အိၣ်ယုၣ်လီၤခါၣ်သးသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပစံးဘျးဘၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါကိး ၈၁ဒီးဒီး တၢ်ကရၢကရီလၢအဆိၣ်ထွဲမၤစၢပုၤလၢတၢ်စဲကျဲးလံာ်တဘျီအံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးတၢ်ပၢ်ဆၢတၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤအဘျီ(၂)ကမ်းတံ

တၢ်သံကွၢ်ကညး

ဒ်တၢ်ယုထာထီၣ်ကမံးတံၢ်တဖုလၢကကွဲးက့ၤ ကညီတၢ်ပၢၢ်ဆၢတၢ်စံၣ်စီၤတဲၤစီၤအဘျဉ် (၂) လၢစး ထီၣ် ၁၉၇၅ နံၣ်တုၤ ၂၀၀၅ နံၣ်(အနံၣ် ၃၀ အတီၢ်ပူၤ)အသိး, တၢ်ဟံၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ် ခိၣ် တီ (၇) မံၤဒီး တၢ် နီၤ ဟ့ၣ်လီၤမူဒါဆူကမံးတံၢ်ဖိတကၤစ့ၣ်စ့ၣ်လၢကကွဲးက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် တဖၣ်ဒ် တၢ်ဟ့ၣ်အိၤမူဒါဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီဘၣ်ထွဲအသိး, ထာဖီၣ်ဟံၣ် ဖီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် ဒီး ကွဲး ကတံၢ်ကတီၤဝဲဝဲ, တၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢၣ်ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖီၣ်က့ၤအိၤဒီး ဒုးကဲထီၣ်လံာ်တဘျဉ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကွဲးထူးထီၣ်လံာ်တဘျဉ်အံၤအပူၤ,တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အကျိၤကအိၣ်ဝဲဒီးတၢ်လီၤတူၣ် လီၤကၢၢ်,တၢ်တလၢတပွဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယိပယုသကွၢ်ကညးဘၣ်ပှၤဖးလံာ်ဖိတဖၣ်လၢမ့ၢ်ထံၣ်ဘၣ်တၢ်လီၤတူၣ်လီၤကၢၢ်, တၢ်တလၢတပွဲၤတဖၣ်ဒီးမ့ၢ်သးအိၣ်ဟ့ၣ်ကူၣ်မၤလၢ ပွဲၤထီၣ်န့ၣ်, ပသးခုတူၢ်လီၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအသးအိၣ်ဘျီဘၣ်မၤပှၤဒီးဟ့ၣ် ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်န့ၣ် ကဆၢထီၣ်ဟံၣ်ဖျါဝဲဆူခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်လီၤခၢၣ်သးဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ် ခိဖျါကူၣ် သုဆဲးလၢဝဲၤကျိၤ လၢတၢ်ဘျီဘၣ်မၤလၢမၤပှၤက့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပဆၢမ့ၢ်လၢလၢလံာ်တဘျဉ်အံၤ ကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢ ပပှၤကလုာ်ပှၤဖးလံာ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ် လၢကသ့ၣ်ညါဘၣ်က့ၤကညီတၢ်ပၢၢ်ဆၢအတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်, အတၢ်ဂံၢ်စၢ်တဖၣ်ဒီးသ့ဘျီဘၣ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်ဆူၣ် ထီၣ်စၢၤကညီတၢ်ပၢၢ်ဆၢအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ်, ပဆၢမ့ၢ်လၢလၢတၢ်ဖး လံာ်တဘျဉ်အံၤအယိ, တၢ်အဲၣ်ပပှၤကလုာ်အသးသဟီၣ်ကဆူၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးတၢ်ဟံၣ်ဖီၣ်မၤသကိး တၢ်လၢပကညီတၢ်ပၢၢ်ဆၢတၢ်မၤအပူၤကဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဒီးပံးထီၣ်ဖီၣ်ထီၣ်သကိးမူဒါလၢအ သနၢၣ်ဒၣ်ဝဲဒီးမၤသကိးတၢ်ယုယုတုၤလၢပတုၤအိၣ်က့ၤပကညီဒီကလုာ်အတၢ်မ့ၢ်လၢကွၢ်စိတ က့ၢ်.

ကမံးတံၢ်ကွဲးထူးထီၣ်ကညီတၢ်ပၢၢ်ဆၢတၢ်စံၣ်စီၤတဲၤစီၤ

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်တဖၣ်

အဆၢခိၣ်		ကဘျဲးပၤ
၁	တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ယူတၢ်ဖိးဝံၤတၢ်ဆီလီၤခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ် တၢ်ပၤတၢ်ပြဲးတၢ်မၤတဖၣ်	၁
၂	ကညီၣ်ဒီကလုာ်စၢဖျိၣ်ကရၢ(KNU)အတၢ်ရူလိာ်မၤသကိးတၢ် ဒီးကလုာ်ဒူၣ်ဒီးခိၣ်မိၣ်ကရၢခံၣ်ကရၢကရၢတဖၣ်	၃၄
၃	ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်ဒီကရဲးတဖၣ်	၈၃
၄	တၢ်လွံၢ်တၢ်တၢ်ဒုး-ခန ၁၉၇၄-၁၉၉၅	၉၄
၅	ကညီၣ်ဒီကလုာ်စၢဖျိၣ်ကရၢ(KNU)အတၢ်ထံၣ်လိာ်ဒီး ကိၢ်ပယီၤပဒိၣ်	၁၂၃
၆	တၢ်ဘၣ်ဟံၣ်တၢ်မၤနၤပျီၣ်ဒီးတၢ်ကျဲးစးကရၢကရီထီၣ်က့ၤ တၢ်ပၤဆၢအတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤမၤနၤပျီၣ်	၁၆၈
၇	တၢ်ဒုးဖးဒိၣ်တဖၣ်စးထီၣ်၁၉၇၅နံၣ်တုၤ၂၀၀၅နံၣ်	၂၂၅
	တၢ်ဟံၣ်ဖျါက့ၤလံာ်ခဲၣ်ဖျါၣ်အဖုၣ်တဖၣ်အဒိပညီ	၂၈၁
	တၢ်ဂီၤ	၂၈၃

အခမ္မာအိတ် (၁)

တက်သူတို့ထိန်တက်သူတက်ဒီးဝံးတက်ဆီလဒီန့ဉ်ခဲဉ်ယုဉ်တက်ပာတက်ဗြး
တက်မးတစဉ်
(၁၉၇၅နံဉ်- ၂၀၀၅နံဉ်)

ခိန်နိုတဖန်ဖဲခွင်ဆဲဉ်ယုဉ်စီကရဲး ၁၉၇၄နံဉ် လၢဘဉ်တၢ်မၤအီၤဖဲပဟံဉ်လုာ်

လီၤခၢဉ်သး (KNU) ခိန်နိုတဖန်. ၁၉၈၂ နံဉ်

ကညီတော်စံခံစားစားအဘွာ(၁)အပူ၊ တာကွေးဖျါထိုင်တုာ်လံလကညီတော်ပာ်ဆါအပူ၊ မုာ်လါခိာ်နာ်တဖာ်အတော်ထံာ်တော်ဆိကမိာ်လါထံာ်ဂီာ်သဲးအကျဲသနူအဖိခိာ်တလီပလီာ်သးဘာ်အယိ၊ ကညီတော်ပာ်ဆါအပူတော်လီမုာ်လီဖးအိာ်ထိုင်ဝဲတုာ်လါတော်အုာ်လိာ်ဆိးကုးဒီးတော်ဂ်သွံာ်ဂ်စါဖာ်လိာ်အယိ ကဲထိုင်မးတော်သုာ်ဘာ်ဒီးသးဘာ်ထံးလါ ကညီကမုာ်တဖာ်အဂီာ်ဒီးတော်လီဆဲးလီဖးဒိာ်လါပကညီတော်ပာ်ဆါအဂီာ်န့ာ်လီ၊ ဒ်သိးတော်နာ်ပာ်လိာ်ကုးသးကဆိာ်အဂီာ် ဒီးတော်ဟံာ်ဖိာ်မါသကိးကုးတော်လါ ကညီဒီးကလုာ်စါဖိာ်ကရါအတော်တိခိာ်ရိာ်မဲတမံာ်ယိအပူကဆိာ်ထိုင်ကုးအဂီာ်၊ ခိာ်နာ်ခံခိာ်ယာ်ပလုာ်ကျဲးစါးထိုင်လိာ်သး ဒီးစံးကတိာ်သကိးတော်တဘျီဘာ်တဘျီလါတော်ယုာ်တိးအဂီာ်န့ာ်လီ၊ လါခံကတော်ဖဲဝဲဂ့၅န့ာ်လါအိးကထိဘာ်၁၃သိတုာ်၂၈သိအနံးန့ာ် ပခိာ်ပနာ်ခံခိာ်ယာ်ပလုာ်လါခုာ်အဲနယုာ်(KNU)ဒီးခုာ်အဲနယုာ်ဖဲန့ာ်(KNUP)တဖာ် ထိုင်လိာ်အိာ်ဖိာ်ဒီးအာ်လီတုာ်လိာ်ကုးဝဲလါကမါသကိးကုးတော်တဖုာ်လါ (KNU)အတော်တိခိာ်ရိာ်မဲအဖိလိာ်န့ာ်လီ၊

၁. (KNU)ခိကရဲး(၉)ဝိတဝီဖဲဝဲဂ့၅န့ာ်

တဗျးလါပခိာ်ပနာ်ခံခိာ်ယာ်ပလုာ်ဒီးန့ာ်ဘာ်ဒီးတော်ယုာ်တိးဘာ်ဒီး(KNU)ကညီဒီးကလုာ်စါဖိာ်ကရါအိာ်ဒီးအတော်အိာ်ဖိာ်ဖးဒိာ်ခိကရဲး(၉)ဝိတဝီလါဘာ်တော်မါအိာ်ဖဲပဟံာ်လုာ်၊ ကညီကိာ်ဆါတော်လီတတိာ်န့ာ်လီ၊

(KNU)ခိကရဲး(၉)ဝိတဝီဖဲလါစးပထဘာ်(၁၉)သိ၊ ဝဲဂ့၅န့ာ်ဘာ်တော်မါအိာ်ဖဲပဟံာ်လုာ်၊ ကညီကိာ်ဆါတော်လီတတိာ်န့ာ်လီ၊ တော်အိာ်ဖိာ်တဘျီညါအံာ်တော်ယုာ်ထိာ်ထိုင်(KNU)လီာ်ခါာ်သးပါဆုာ်ကမံးတံာ်ဒီးဝဲကျိာ်ခိာ်တဖာ် လါကတိခိာ်ရိာ်မဲကညီတော်ပာ်ဆါအထံာ်ဂီာ်သဲးတော်မါဒီးတော်ပါတော်ပြဲးတော်မါဒီးတော်ကရါကရိတော်မါတဖာ်န့ာ်လီ၊ တော်အိာ်ဖိာ်အပူ၊ တော်စံးကတိာ်သကိးလါခိာ်နာ်ခံခိာ်ယာ်ခိကထိုင်လိာ်စံးကတိာ်ကုးတော်လါတော်ယုာ်တိးအဂီာ်ဒီးကမါသကိးကုးတော်တဖုာ်လါကညီဒီးကလုာ်စါဖိာ်ကရါအတော်တိခိာ်ရိာ်မဲအပူန့ာ်လီ၊ ခိကရဲးတဘျီအံာ်၊ (KNU)လီာ်ခါာ်သးပါဆုာ်ကမံးတံာ်ဒီးဝဲကျိာ်ခိာ်တဖာ်အမံာ်အိာ်ဖျါဒ်လိာ်အံာ်အသိးန့ာ်လီ၊

- (၁) မါဘးစာ်-ကရါခိာ်၊ (ထံဂုာ်ကိာ်ဂါဝဲကျိာ်ခိာ်)
- (၂) သုးခိာ်ကျိာ်ဘိာ်မွး-ကရါခိာ်(၂)၊ တော်ဒီးသးဝဲကျိာ်ခိာ်စါပူထးပူဝဲကျိာ်ခိာ်)
- (၃) သုးခိာ်သါအိာ်-နဲာ်ရှဲာ်ခိာ်ကျိာ်
- (၄) သုးခိာ်မိာ်မိာ်-နဲာ်ရှဲာ်ခိာ်ကျိာ်သယဲ၊ (တော်ကရါကရိဝဲကျိာ်ခိာ်)
- (၅) ပခိာ်သုာ်ပံး-(သုာ်ပုာ်ဝဲကျိာ်၊ စံာ်ပုာ်ဝဲကျိာ်၊ သုာ်ဖျးဘုာ်ဖိာ်မါညာ်ဝဲကျိာ်ခိာ်)
- (၆) ပခိာ်ဖုလါဂါ-ခိသွဲကျိာ်စုဝဲကျိာ်ခိာ်၊
- (၇) ပခိာ်ဘိယူဖိ-ကုာ်သုးဆဲးလါဝဲကျိာ်ခိာ်သဲးစးဝဲကျိာ်ခိာ်၊ (KNDO)
- (၈) ပခိာ်ဂုးဒွဲဘျါ-ဆုာ်ချ့မါစါဝဲကျိာ်ခိာ်ဝဲစိာ်တိဆုာ်ဒီးဆဲးကျိးကျဲဝဲကျိာ်ခိာ်
- (၉) ပခိာ်ဖုလါဂါမူ(ဖုမါသု)-စံာ်ညိာ်ကိာ်ခိာ်ကျိာ်သုာ်တဖာ်လီ၊

ဒ်တာအိဉ်ဖှိဉ် အတာဆာတဲာ်အိဉ်အသိး, တာ်အိဉ်ဖှိဉ်ခိကရဲးဝံ၊ တာ်စးထီဉ်တုထီဉ် ဘှိထီဉ် (KNU)လီာ်ခါဉ်သးဝဲ၊လီာ်ခိဉ်သ့ဉ်အတာ်သ့ဉ်ထီဉ်တဖဉ်ဖဲမနာပျီန့ဉ်လီာ်.

၂. လါအိးကထိဘာဉ်၁၉၇၄န့ဉ်- (KNLC)ဒီး (KNUP)အတာ်ထံဉ်လီာ်လါတာ်ယူတာ်ဖိးအဂီၢ်

တာ်ထံဉ်လီာ်တဘျီအံၤပုၤလါတီခိဉ်ရိဉ်မဲလါ(KNLC)တကပၤမ့ၢ်ဝဲဒဉ်သးခိဉ်ကျါဘိဉ်မ့းဒီး လါ(KNUP)တကပၤမ့ၢ်ဝဲစကီၤလါာ်တီန့ဉ်လီာ်.ခိဉ်နာ်ခံခိယာ်ပၤအတာ်ထံဉ်လီာ်တဘျီအံၤန့ဉ် ဘာဉ်တာ်မၤအီၤဖဲစါထဉ်,မ့ၢ်တြီၤကီၢ်ရ့ဉ်န့ဉ်လီာ်. တာ်ထံဉ်လီာ်တဘျီအံၤန့ဉ်ပျါလါတာ်သး ဆူဉ်တအိဉ်ကဲဉ်ဆိးလါကမၤသကိးတာ်လါခဲကပၤလါာ်ဘာဉ်. တာ်အာဉ်လီာ်န့ဉ်ဒဉ်တဆဲးတ က့ၢ်လါတာ်ကဆဲးကျိးလီာ်သးဒီးမၤစၢၤလီာ်သးဖဲတာ်ဒုးတာ်ယၤကဲထီဉ်အခါန့ဉ်လီာ်.

၃. လါယူ(၂၆)သီ၁၉၇၅န့ဉ်-ခုဉ်အဲဉ်ယူဉ်(KNU)ခိဉ်နာ်တဖဉ်ဒီးန့ဉ်က့ၢ်တာ်ယူတာ်ဖိး
ခုဉ်အဲဉ်ယူဉ်(KNU)ခိဉ်နာ် ဒီးခုဉ်အဲဉ်ယူဉ်ဖဲဉ်(KNUP)ခိဉ်နာ်တဖဉ် ထံဉ်လီာ်အိဉ်ဖှိဉ်တဲာ်နာ် ပါာ်လီာ်သးတကပၤဒီးတကပၤဝံၤ,လါခဲကတာ်တာ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်လီာ်ခါဉ်သးတာ်ယူတာ်ဖိးကမံး တံာ်တဖုဒ်အဖီလာ်အံၤအသိးန့ဉ်လီာ်.

က.ခုဉ်အဲဉ်ယူဉ်(KNU)လီာ်ခါဉ်သးတာ်ယူတာ်ဖိးကမံးတံာ်ဖိတဖဉ်

- (၁) သးခိဉ်ကျါဘိဉ်မ့း
- (၂) သးခိဉ်သါအိဉ်
- (၃) သးခိဉ်မိဉ်မိဉ်
- (၄) ပဒိဉ်သဉ်ပံးတဖဉ်န့ဉ်လီာ်.

ခ.(KNUP)လီာ်ခါဉ်သးတာ်ယူတာ်ဖိးကမံးတံာ်ဖိတဖဉ်

- (၁) သးခိဉ်ကျါမ့းမိဉ်
- (၂) စကီၤလါာ်တီ
- (၃) အူစိအိဉ်
- (၄) ပဒိဉ်စဉ်လုတဖဉ်န့ဉ်လီာ်.

၁၉၇၅န့ဉ်လါအိးကထိဘာဉ်(၁၃)သီတုၤ(၂၉)သီ-ဒ်လီာ်ခါဉ်သးတာ်ယူတာ်ဖိးကမံးတံာ်တာ် စံဉ်ညိဉ်အာဉ်လီာ်အသိး, (KNUP)ဟံတံာ်ခိကရဲးဘာဉ်တာ်မၤအီၤဖဲဒုတာ်ယုသဝီ, မ့ၢ်တြီၤကီၢ် ရ့ဉ်အပူၤဒီး တာ်ကွၢ်ကဒါက့ၢ်ဟံတံာ် အတာ်စံဉ်စါတဲာ်စါတဖဉ်ဝံ၊ တာ်ဆိကတီၢ်ဟံတုာ်ကွၢ် (KNUP)န့ဉ်လီာ်.ခဲကပၤလီာ်ခါဉ်သးတာ်ယူတာ်ဖိးကမံးတံာ်တဖဉ်ထံဉ်လီာ်အိဉ်ဖှိဉ်သကိးဒီး လါခဲကတာ်,အာဉ်လီာ်တူာ်လီာ်သကိးဝဲလါတာ်ကမၤသကိးက့ၢ်တဖုယီတကရၤယီလါ(KNU) ၁၉၇၄န့ဉ် ခိကရဲးတာ်ပါာ်ဆါအကျဲသန့အဖီလာ်ဒီးဖဲလါအိးကထိဘာဉ်(၂၉)သီအနံၤန့ဉ် ခိဉ် နာ်ခဲကပၤလါာ်အာဉ်လီာ်ဆဲးလီာ်သကိးအမံၤန့ဉ်လီာ်. တုၤမ့ၢ်ခိဉ်နာ်ခံခိယာ်ပၤလါာ်ဒီးန့ဉ်က့ၢ် လံတာ်ယူတာ်ဖိးတစုန့ဉ် ကဲထီဉ်တာ်သ့ဉ်ခုသးခုဒီးဒိဉ် လါကညီကမျါထံဖိကီၢ်ဖိတဖဉ်အဂီၢ် န့ဉ်လီာ်.

၄. ၁၉၇၆ နှစ် လာယူနိုက်တက်အိတ်စတိတ် (၁၅) သိ (ခွန်ဆန်ယူနိုက် (KNU) ဂိုဏ်းအဖွဲ့အစည်း)

ခွန်ဆန်ယူနိုက် (KNU) လိုဏ်းခါးသီးထိဘိကမ်းတံတိုင်းဂိုဏ်းအဖွဲ့အစည်း ဘဏ်တော်မာအိတ်စတိတ်
ပျိုအဆာကတိတ်အိတ်စတိတ် လိုဏ်းခါးသီးထိဘိကမ်းတံတိုင်းဂိုဏ်းအဖွဲ့အစည်း တဖယိအယိ၊ ခွန်ဆန်ယူနိုက်ဖွဲ့
(KNUP) ကမ်းတံတဖယိဘဏ်တော်သွန်ညါပတ်ကဲကုအိတ်စတိတ်ခွန်ဆန်ယူနိုက် (KNU) လိုဏ်းခါးသီး
ထိဘိကမ်းတံတဖယိဒီးတံနီဟုန်လိတ်သီးမူဒါတံမာတဖယိနုန်လီ၊ ကိုခိန်မာဘးစဉ်မုာ်လါ
အသီးပုာ်လံဒီးတံအိတ်ဆုန်အိတ်ဆုန်တဂုလါဘဏ်အယိ၊ လါတံအိတ်ဖိုင်တဘျီညါအံ၊ တံ
ဟုန်ကုအိတ်မူဒါဒ်အမုာ်ကမ်းတံဒီးတံယူးယိတ်တဂါအသီးနုန်လီ၊ တံနီဟုန်လိတ်သီးမူဒါ
တံမာတဖယိမုာ်ဒ်လံအံအသီးနုန်လီ။

- (၁) ကိုခိန်-သုးခိန်ကျိန်စီဘိတ်မုး(တံဒီးသဒါဝဲကျိန်ခိန်)
- (၂) ကိုခိန်(၂)-ပဒိန်သုန်ပွဲ(သုန်ပုာ်ဝဲကျိန်ခိန်)
- (၃) နုန်ရွှင်ခိန်ကျိန်-သုးခိန်မိန်မိန်
- (၄) နုန်ရွှင်ခိန်ကျိန်သယံ-သုးခိန်သါအိတ်
- (၅) ကုန်သုဆဲးလါဝဲကျိန်ခိန်-ပဒိန်ဘးသုန်
- (၆) သဲစးဝဲကျိန်ခိန်-ပဒိန်ဘိယုာ်ဖိ
- (၇) ဆုန်ချမာစါဝဲကျိန်ခိန်-ပဒိန်ခါလုန်
- (၈) သုန်ဖျးဝဲကျိန်ခိန်-ပဒိန်အူစီအိတ်,
- (၉) စာ်ထးဝဲကျိန်ခိန်-ပဒိန်မုးမိန်
- (၁၀) တံကရါကရိဝဲကျိန်ခိန်-စကီလါတံ
- (၁၁) ဝံစိတ်တံဆုာ်ဝဲကျိန်ခိန်-ပဒိန်ဂုးဒွဲဘွါ
- (၁၂) သုန်ပုာ်ဝဲကျိန်ခိန်-ပဒိန်သုန်ပွဲ
- (၁၃) ခိသွဲကျိန်စုဝဲကျိန်ခိန်-ဖုလါဂါတဖယိနုန်လီ။

၄. တံသုန်ထိန်အိတ်စတိတ် (KNU) တံကရါကရိဒီးတံပတံပြးဝဲကျိန်တံမာတဖယိ

(၁၉၇၅ နှစ်-၁၉၉၁) နှစ်

တံတုထိန်ဝဲကျိန်တံသုန်ထိန်ဘျီထိန်တဖယိဝံဒီးလိုဏ်းခါးသီးခိန်နုန်ဒီးဝဲကျိန်ခိန်နုန်ပုာ်ဘဏ်မူ
ဘဏ်ဒါတဖယိသုးကုအတံမာလီဆုမာနုပျိုနုန်လီ။ ဝဲကျိန်ကိးဘိဒီးအိတ်ဒီးအဝဲကျိန်အ
တံသုန်ထိန်ဒုန်စုန်စုန်လါမာနုပျိုဝဲလီခိန်သုန်နုန်လီ။ လိုဏ်းခါးသီးပတံကရါခိန်၊ ကရါ
ခိန်(၂) နုန်ရွှင်ခိန်ကျိန်ဒီးနုန်ရွှင်ခိန်ကျိန်သယံတဖယိမုာ်နီဝံခဲလါတံဒုးလိတ်ထိန်ဖးထိန်
တံမာအိတ်စတိတ်ပုာ်တဖယိနုန်လီ။ ဒ် (KNU) ကညိဒီးကလုာ်စာဖိုင်ကရါအိတ်ဒီးအမူဒါလါ
တံတံခိန်ရိန်မဲကညိဒီးကလုာ်အထံဂုာ်ကိးသဲးတံမာအသီးဘဏ်တံခိန်ရိန်မဲယုာ်တံကရါကရိ
ဂုာ်စီ၊ တံပတံပြးဂုာ်စီဒီးတံခိန်ညိန်ပိတုဂုာ်ဝီတံမာတဖယိနုန်လီ။

(က) တံကရါကရိဂုာ်ဝီ-တံကဖဲးကမာတံကရါကရိတံမာအဂီတံယုထာထိန်တံကရါက
ရိဝဲကျိန်ခိန်တဂါဒီးလါအဖိလံာ်တံယုထာထိန်ကဒီးပုာ်(၃) ဂါဒ်အမုာ်(၁) တံသုန်ထိန်တံ
ကရါကရိဂုာ်ဝီမူဒါခိန်(၂) တံကစိန်ဒီးတံရလီသနုဂုာ်ဝီမူဒါခိန်ဒီး(၃) ကရါစာဖိုင်ဂုာ်ဝီမူဒါ

ခိုင်တဖန်လီၤ.တၢ်ကရၢကရိဝဲကျိၤခိၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ယုထၢထီၣ်ပဒိၣ်စကီၤလၢၢ်တီၣ်န့ၣ်လီၤ.ဝဲကျိၤအံၤတၢ်သ့ၣ်လီၤဆီလီၤအီၤလၢလီၢ်ခၢၣ်သးအပတီၢ်တုၤလၢကီၢ်ရှၢၣ်ဒီးကီၢ်ဆၣ်အပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢကီၢ်ရှၢၣ်ဒီးကီၢ်ဆၣ်အပတီၢ်န့ၣ်တၢ်တၢ်လၢကရၢစၢဖိၣ်ဂ့ၢ်ဝီမူဒါခိၣ်ဘၣ်.

(၁)တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ကရၢကရိဝဲကျိၤဝီမူဒါခိၣ်-ဒ်သိးတၢ်ပၢၢ်ဆၢအဂံၢ်အဘိကဆူၣ်ထီၣ်ဒီးကကဲထီၣ်(KNU)ကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢအဂံၢ်အဘိကီၢ်. တၢ်ကရၢကရိဝဲကျိၤဂ့ၢ်ကျဲးစးကၤဖိၣ်ရီဖိၣ်ပိာ်မုၢ်ပိာ်မၤဒီးသ့ၣ်စၢသးဘိၣ်တဖၣ် ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဝဲ ကညီပိာ်မုၢ်ကရၢ(KWO) ဖဲ(၁၉၈၉န့ၣ်လါအုၣ်ဖြၢ(၅)သီနံၤဒီးယုထၢထီၣ် ပိာ်မုၢ်ကရၢခိၣ်လၢအမုၢ်သရၣ်မုၢ်လၢဖိ(သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မုးအမၤ)လီၤ.ဝဲအလီၢ်ခံ.ကရၢကရိဒုးအိၣ်ထီၣ်ကဒီးကညီသးစၢကရၢ(KYO)ဖဲလါမုၢ်(၂၃)သီ. ၁၉၈၉)နံၤဒီးယုထၢထီၣ်သးစၢကရၢခိၣ်လၢအမုၢ်ပဒိၣ်ကီၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ.ဒ်တၢ်ကရၢကရိဒုးအိၣ်ထီၣ်ပိာ်မုၢ်ကရၢဒီးသးစၢကရၢတဖၣ်အသိး. ဖဲတၢ်သ့အိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အသိးတဖၣ်ဘၣ်တဖၣ် ကျဲးစးကရၢကရိသ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤအတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်စးထီၣ်လၢလီၢ်ခၢၣ်သးပတီၢ်.ကီၢ်ရှၢၣ်,ကီၢ်ဆၣ်ဒီးဒုသဝီပတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျဲးစးဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးအတၢ်ပူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်ဒီးအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဆိၣ်ထီၣ်ဝဲတဆီဘၣ်တဆီန့ၣ်လီၤ.

ဖဲကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ အခီကရဲး တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်အဝီ (၁၀) လၢဘၣ်တၢ်မၤအီၤ ဖဲ ၁၉၉၁-၁၉၉၂န့ၣ်အဆၢကတီၢ်,ဒ်ခိၣ်နၢတဖၣ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လီၢ်ဝဲလၢတၢ်ကကရၢကရိဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ကရၢကရိအဂၤလၢအလီၢ်အိၣ်တဖၣ်ဒ်အမုၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိကရၢ, ကိၣ်သရၣ်ကရၢ, ပုၤထူစံၣ်ဖဲဒုးကရၢတဖၣ်အသိး, တုၤလီၤဖဲ(၇.၁၀.၁၉၉၈)နံၤန့ၣ် (KNU) တၢ်ကရၢကရိဝဲကျိၤခိၣ်နၢတဖၣ် ကရၢကရိဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးကီၢ်သုလုၤပုၤမၤတၢ်ဖိကရၢစၢဖိၣ် (FTUK)ဒီးလၢကရၢစၢဖိၣ်အဖိလၢဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲကူၣ်သုပုၤမၤတၢ်ဖိကရၢ(KEWU), ဆူၣ်ချ့ပုၤမၤတၢ်ဖိကရၢ (KHWU)ဒီးသ့ၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိကရၢ(KAWU)တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၂) တၢ်ကစီၣ်ဒီးတၢ်ရၢလီၤသနူတၢ်မၤ- ဘၣ်ယးတၢ်ကစီၣ်ဒီးတၢ်ရၢလီၤသနူန့ၣ်စးထီၣ်လၢ ၁၉၇၁န့ၣ်တုၤ၁၉၇၄န့ၣ်န့ၣ်တၢ်ကျဲးစးထုးထီၣ်သနူထူတၢ်ပရၢတလါတဘျီလီၤ. လၢခံဖဲပုစကီၤလၢၢ်တီၣ်ထီၣ်က့ၤဝဲကျိၤခိၣ်န့ၣ် ဂ့ၢ်ကျဲးစးထုးထီၣ်ဝဲသနူထူလၢကညီကျိၢ်ဒီးခုၣ်အိၣ်ယုၣ်တၢ်ကစီၣ်(KNU Bulletin)လၢအဲကလံးကျိၢ်တလါတဘျီန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢကျိၢ်စ့တၢ်ဆီၣ်ထွဲတဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဘၣ်အယိတၢ်ထုးထီၣ်လံာ်လဲၤအတၢ်မၤတလဲၤအသးဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလၢ.ဘၣ်ဒီးလၢခံတုၤမ့ၢ်ပဒိၣ်စကီၤလၢၢ်တီၣ်သန့ၣ်တၢ်ထုးထီၣ်လံာ်လဲၤတၢ်မၤတန့ၢ်ကံာ်ဆိးလၢ.ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၃) ကရၢစၢဖိၣ်အတၢ်မၤ- ဒ်သိးပ(KNU)ကရၢစၢဖိၣ်အကျဲးသနူဒီးအတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲးတဖၣ်တၢ်ကသ့ၣ်ညါနၢပၢၢ်အါထီၣ်ဒီးတၢ်တူၢ်ခိၣ်ဟ်သးကဂ့ၤထီၣ်ဆူၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ပၢၢ်ဆၢတၢ်မၤအဂီၢ်.ပခုၣ်အိၣ်ယုၣ်ခိၣ်နၢတဖၣ်ထံၣ်ဝဲလၢပကြးဒုးအိၣ်ထီၣ်ထံၣ်ရူၢ်ကီၢ်သးတၢ်မၤလီ လၢပုၤသးစၢလၢခါဆူညါတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယိ.ပ(KNU)ခိၣ်နၢတဖၣ်ရဲၣ်ကျဲးမၤဝဲထံၣ်ရူၢ်

ကိုသုံးတံးမလိတဘျီဘဉ်တဘျီလလီၤခါၣ်သးအပတီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ,လၢကီၢ်ရ့ၣ်အပတီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲၣ်ၣ်ၣ်န့ၣ်န့ၣ်,ကီၢ်ခိၣ်မါဘးစဉ်,ပုစကီၢ်လၢကီၢ်တီၣ်ဒီးသးခိၣ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲရဲၣ်ကျဲၤဖဲထံၣ်ရ့ၢ်ကီၢ်သးတံးမလိတကတီၢ်ဖဲဖၣ်အဉ်ကီၢ်ရ့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤဒီးပုၤမလိတံးဖိလၢလီၤခါၣ်သး, ကီၢ်ရ့ၣ်,ကီၢ်ဆဉ်တဖၣ်ဖဲထီၣ်တံးမလိတဘျီအံၤပုၤမလိတံးဖိအိၣ်(၁၀၀)ယဉ်ယဉ်လီၤ. ဖဲၣ်ၣ်ၣ်န့ၣ်လါနီၣ်ဝုဘၢၣ်-လါဒံၣ်ဖဲဘၢၣ်အပူၤလီၤခါၣ်သးခိၣ်နါရဲၣ်ကျဲၤထံၣ်ရ့ၢ်ကီၢ်သးတံးမလိတကတီၢ်ဖဲလီၤခါၣ်သးမၤနၤပျီန့ၣ်,ပုၤသ့ၣ်ဘိၣ်သးစၢ်လၢသးဒီးပၤပြးလၢကီၢ်ရ့ၣ်,သးကုကိးဘုၣ်ဒီးဒီးလီၤခါၣ်သး,သးဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်ခဲလၢၢ်ပုၤမလိတံးဖိ(၂၀၀)ဘျီၣ်ဖဲထီၣ်တံးမလိတဘျီအံၤဖဲမၤနၤပျီဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တံးမလိတဘျီအံၤ, ပဒိၣ်စကီၢ်လၢကီၢ်တီၣ်မ့ၢ်ကိၣ်ခိၣ်ဒီး တံးသိၣ်လိသရဉ်အဂၤတဖၣ်မ့ၢ်လီၤခါၣ်သးခိၣ်နါခဲလၢၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲၣ်ၣ်ၣ်န့ၣ်န့ၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်ဖၣ်အဉ်ဒီးလီၤခါၣ်သးတံးကရၢကရိၣ်ဝဲကျိၤတီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲရဲၣ်ကျဲၤကဒီးထံၣ်ရ့ၢ်ကီၢ်သးတံးမလိတကတီၢ်ဖဲမဲၣ်တရံး, ဖၣ်အဉ်ကီၢ်ရ့ၣ်အခါပုၤမလိတံးဖိတဖၣ်လၢကီၢ်ရ့ၣ်, သးကုဒီးလီၤခါၣ်သးတဖၣ်ပုၤ(၁၀၀)ဘျီၣ်ဖဲထီၣ်တံးမလိတဘျီအံၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးကီၢ်ရ့ၣ်တဖၣ်ဒ်တံးဆၢကတီၢ်ဟ့ၣ်သါအဝဲသ့ၣ်အသိးဂုၢ်ကျဲးစးရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်ဝဲထံၣ်ရ့ၢ်ကီၢ်သးတံးမလိ လၢပုၤသးစၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(ခ)တံးပတံးပြးဂ့ၢ်ဝီ-တံးကမၤတံးပတံးပြးအတံးမၤတဖၣ်အဂီၢ်တံးဟ့ၣ်မူဒါလၢကရၢခိၣ်, ကရၢခိၣ်(၂), နဲၣ်ရဲၣ်ခိၣ်ကျိၢ်, နဲၣ်ရဲၣ်ခိၣ်ကျိၢ်သယံတဖၣ်အစုပူၤလၢကတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတံးပတံးပြးအတံးမၤတဖၣ်လီၤ.လၢအဝဲသ့ၣ်အတံးတီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲအဖီလၢၢ်ယုထၢဟ်လီၤဝဲ-(၁)တံးဒီသဒၢဝဲကျိၢ်ခိၣ်တဂၤ(၂)သ့ၣ်ပုၤဝဲကျိၢ်ခိၣ်တဂၤ(၃)စၢ်ပူၤထးပူၤဝဲကျိၢ်ခိၣ်တဂၤ(၄)စိၣ်ပုၤသ့ၣ်ဖျးဝဲကျိၢ်ခိၣ်တဂၤ(၅)ဘုၣ်ဖိၣ်မၤညဉ်ဝဲကျိၢ်ခိၣ်တဂၤ(၆)ခိၣ်သ့ၣ်ကျိၢ်စုဝဲကျိၢ်ခိၣ်တဂၤ(၇)ကူၣ်သ့ၣ်ဆဲးလၢဝဲကျိၢ်ခိၣ်တဂၤ(၈)ဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲကျိၢ်ခိၣ်တဂၤ(၉)ဝံစိၣ်တီၣ်ဆုၢ်ဒီးဆဲးကျိးကျဲၤဝဲကျိၢ်ခိၣ်တဂၤ (၁၀)ထံၣ်ဂုၢ်ကီၢ်ဂၤဝဲကျိၢ်ခိၣ်တဂၤ (၁၁)သဲးဝဲကျိၢ်ခိၣ်တဂၤလီၤ. တံးပတံးပြးဂ့ၢ်ဝီအတံးဖဲးတံးမၤတဖၣ်ဘဉ်တံးသ့ၣ်လီၤဆီလီၤလၢလီၤခါၣ်သးပတီၢ်တုၤလီၤလၢကီၢ်ရ့ၣ်/ကီၢ်ဆဉ်ဒီးဒူသဝီအပတီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝဲကျိၢ်ဒ်အမ့ၢ်တံးဒီသဒၢဝဲကျိၢ်, ထံၣ်ဂုၢ်ကီၢ်ဂၤဝဲကျိၢ်ဒီးသဲးဝဲကျိၢ်တဖၣ်တံးတဟ်လၢၤအီၤလၢကီၢ်ရ့ၣ်,ကီၢ်ဆဉ်ဒီးဒူသဝီတဖၣ်အပတီၢ်လၢၤဘဉ်. လၢဒူသဝီအပတီၢ်တခိၣ်တသ့ၣ်လီၤဆီလီၤအီၤဒ်ဝဲကျိၢ်ခိၣ်အသိးဘဉ်,တံးဟ်အီၤဒ်မူဒါခိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

တံးပတံးပြးဝဲကျိၢ်တဖၣ်-

(၁)တံးဒီသဒၢဝဲကျိၢ်-တံးဒီသဒၢဝဲကျိၢ်မ့ၢ်ဝဲကျိၢ်တဘိလၢအကါဒိၣ်လၢကဘဉ်ဟံးမူဒါလၢအမ့ၢ်တံးဒီသဒၢထံၣ်ကီၢ်ဒီးပပုၤကလုာ်အတံးဘဉ်တံးဘၢန့ၣ်လီၤ.တံးဒီသဒၢဝဲကျိၢ်ခိၣ်မ့ၢ်သးခိၣ်ကျိၢ်ဘိၣ်မုးဒီးအဝဲတီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲပၤဆုၢ်ဝဲကညိဒီကလုာ်တံးထူၣ်ဖျးသးမုၢ်ဒိၣ်(KNLA) ဒီးကညိဒီကလုာ်ဂၤသးကရၢ(KNDO)လၢတံးဒီသဒၢဒီးတံးဒုးတံးယၢအတံးရဲၣ်တံးကျဲၤန့ၣ်

လီၤ.တၢ်ဒီးသဒၢဝဲၤကျိၤကွဲးထုးထီၣ်ဟံလီၤ (KNLA) ဒီး (KNDO) သုးမ့ၢ်ဒိၣ်တဖၣ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤတၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်မၤရဲၣ်ကျိၤတဖၣ်ဒီးသိးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်ကလဲၤအသးဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးန့ၣ်အသိးလၢခဲတပတီၢ်. ဒီးသိးဒုးယၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်ကလဲၤအသးဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဒီးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ကအိၣ်အဂီၢ်တၢ်ကွဲးထုးထီၣ်ဟံလီၤ. စ့ၢ်ကိးဒုးယၤဂ့ၢ်ဝီအကျဲသန့ဒီးဒုးယၤအတၢ်နဲၣ်ကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. (ကွၢ်ဖဲသုးမ့ၢ်ဒိၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်အပူၤဒီးဒုးယၤအတၢ်နဲၣ်ကျဲအပူၤတက့ၢ်.) တၢ်ဒီးသဒၢဝဲၤကျိၤအဝဲၤလီၤဒီးသုးမ့ၢ်ဒိၣ်ဝဲၤလီၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်. တၢ်ဆီလီၤဟံလီၤအီၤတပူၤယီၤဒီးလီၢ်ခၢၣ်သးဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်. ဝဲမၤန့ၢ်ပျီန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဒီးသဒၢက့ၢ်ပထံပကီၢ်ဒီးပပုၤကလုာ်အဂီၢ်တၢ်ကရၢကရိမၤအါထီၣ်သုးမ့ၢ်သံၣ်ဘိတဖၣ်ဒီးဟ့ၣ်သုးမ့ၢ်ဒိၣ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဖဲသုးဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ဒ်အမ့ၢ်-သုးမ့ၢ်ဒိၣ်ထံးတၢ်မၤလိ. သုးခိၣ်ဖိတၢ်မၤလိ. ကျိၤဒီးဒိၣ်တၢ်မၤလိ. သုးဒူစိတၢ်မၤလိ. တၢ်ဒုးစးပြးတၢ်မၤလိ. နီၣ်နဲၣ်ပျီတၢ်မၤလိ. ဒိၣ်ဖိၣ်တၢ်မၤလိ. တၢ်ဘိၤလီၤတၢ်မၤလိဒီးတၢ်မၤလိအကၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပသုးမ့ၢ်သံၣ်ဘိတဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤလိအသိးတကၢလၢအလီၢ်အကျဲဒၣ်ဝဲဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်သကိးမူဒီးမၤဝဲသပုၤပုၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်ပ (KNU) အိးထီၣ်ထံဆၢကီၢ်ဆၢအတြၢတဖၣ်ဒီးပုၤကူၣ်လဲၣ်မၤကၢတဖၣ်ဟဲန့ၣ်အါမးဒီးဟဲမၤပနံၣ်တၢ်ကၢတၢ်မၤအယီ. ပတြၢတဖၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်ဟဲန့ၣ်ဂ့ၢ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီ. ပဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤပသုးမ့ၢ်ဒိၣ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအပူၤန့ၢ်အယီ. သုးကျိၤတဖၣ်ဟးစ့ၢ်ဝီလၢပဟီၣ်ကဝီပူၤဒီးဒုးလီၤသဘံးဒုၣ်ဒါဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်. ထီၣ်ဒုးမၤန့ၢ်စ့ၢ်ကိးဒုၣ်ဒါအတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအါမးဒီးမၤန့ၢ်ဒုၣ်ဒါအတၢ်စ့ကဝဲၤတဖၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်၁၉၇၅န့ၣ်. လၢပကီၢ်ရၣ်တနီၤဒ်အမ့ၢ်. တီအူ. ချၢၣ်လွံထူၣ်. မ့ၢ်တြီၤ. ဒူသတူၢ်တဖၣ် အပူၤ. ဒုၣ်ဒါ (မဆလ) စးထီၣ်မၤတၢ် (၄) တၢ်တၢ်ဒုးရဲၣ်ကျိၤဖးဒိၣ်အယီ. ပကီၢ်ရၣ်. သုးကုးဒီးပကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲ. တၢ်ယံးတၢ်စ့ၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဒီးဘၣ်နးဘၣ်ဖိၣ်သန့က့. ပသုးမ့ၢ်ဒိၣ်တတူၢ်ယၣ်အသးဘၣ်. အိၣ်ဒီးတၢ်သးစွဲကတုၤဒီးကျဲးစးကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးဒီးသဒၢပထံပကီၢ်ဒီးပပုၤကလုာ်အဂီၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢပသုးမ့ၢ်ဒိၣ်တဖၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒုၣ်ဒါပူၤယူၤဒူအိၣ်ဒီးတၢ်သးစွဲကတုၤဒီးအိၣ်ဆၢထၢၣ်လၢ ပခၣ်အဲၣ်ယူၣ်အကျဲသန့အဖိခိၣ်ဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျိၤကျိၤအယီ. ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်လဲၤဒီဖျိကွံာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤဆူၣ်ဆူၣ်ကီၢ်ကီၢ်တဖၣ်န့ၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒ်ပယုသ့ၣ်ညါက့တၢ်ဒီးသဒၢဝဲၤကျိၤခိၣ်တဆိဘၣ်တဆိစးထီၣ်လၢ (၁၉၄၉) နံၣ်တုၤ (၂၀၀၅) နံၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- (၁) စီၤရွဲၣ်လု (၁၉၄၉) နံၣ်
- (၂) ပဒိၣ်ထီၣ်ရၣ် (၁၉၅၁) နံၣ်လၢအုၣ်ဖြၣ် (၄) သီ - (KGB) တၢ်ဒီးသဒၢဝဲၤကျိၤနဲၣ်ရွဲၣ်
- (၃) ပဒိၣ်လီၤရၣ်ဖိကံ (၁၉၅၁) နံၣ်လၢနီၣ်ဝုဘၢၣ် - (၁၉၅၂) နံၣ် - (စံၣ်ညီၣ်ပိတုးဒီးတၢ်ဒီးသဒၢဝဲၤကျိၤအနဲၣ်ရွဲၣ်)
- (၄) သုးခိၣ်ကျိၢ်မ့ၢ်ခိၣ် (၁၉၅၃) နံၣ် - (၁၉၅၆) နံၣ် - (တၢ်ဒီးသဒၢဝဲၤကျိၤခိၣ်)
- (၅) သုးခိၣ်ကျိၢ်ဘိၣ်မ့ၢ် (၁၉၆၃) နံၣ် - (၂၀၀၄) နံၣ် - (တၢ်ဒီးသဒၢဝဲၤကျိၤခိၣ်)

(၂)သွပ်ပွဲကျိး-၁၉၇၆နံ့ဖဲတဲာ်မၤ (KNU)ဂ့ၢ်ဂီၤအူတဲာ်အိၣ်ဖိၣ်အဆၢကတီၢ်ကီၢ်ခိၣ်မၤဘးစ့ၣ်အိၣ်ဘဲးက့ၤလၢတဲာ်မၤအပူၤဒီးကဲထီၣ်က့ၤပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဲာ်တဂၤအသိးတၢ်ယုထၢထီၣ်သုးခိၣ်ကျိးဘိၣ်မွဲး လၢကီၢ်ခိၣ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်(၂)တခီ တၢ်ယုထၢထီၣ်ပဒိၣ်သုၣ်ပံးန့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်သုၣ်ပံးဖိၣ်ကီၢ်ခိၣ်(၂)အမူဒါဒီးတကတီၢ်ယီၤဘၣ်ဖိၣ်စ့ၢ်ကီးသုၣ်ပွဲကျိးခိၣ်မူဒါန့ၣ်လီၤ. အဝဲမၤဘၣ်အမူဒါထဲတနံၣ်ဘျီဒီးဘၣ်န့ၢ်ခဲစ့ၢ်တဲာ်ဆါဒီးသံဝဲန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အသံဝဲအလီၢ်ခဲတၢ်ယုထၢထီၣ်ပဒိၣ်အိၣ်ဆါလၢကကဲထီၣ်သုၣ်ပွဲကျိးခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ယုထၢထီၣ်ပွဲကျိးအဝဲဒါဒီးခိၣ်လၢပဒိၣ်ဝါသုၣ်ဒီးကမံးတံာ်အဂၤတဖၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲးဟံလီၤက့ၤပွဲကျိးအတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤဒီးတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤတဖၣ်လၢလီၢ်ခါၣ်သးပတီၢ်တုၤလီၤဆူကီၢ်ရ့ၣ်. ကီၢ်ဆၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကထုးထီၣ်မၤကၤသ့ၣ်ဒ်သိးကျိၣ်စ့တၢ်ဟဲန့ၣ်ကအိၣ်လၢပတၢ်ပၢ်ဆါအဂီၢ်. သုၣ်ပွဲကျိးကရၢကရိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကီးကမံးတံာ်ထုးထီၣ်မၤကၤသ့ၣ်တဖုလၢဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ဖဲစ့ၢ်ကီးအီၤလၢလီၢ်ခါၣ်သးသုၣ်ပွဲကျိးခိၣ်န့ၣ်လီၤ. သုၣ်ပွဲကျိးအမူဒါအိၣ်လၢကဘၣ်ပၤဆုၢ်ကတံာ်ကတီၢ်က့ၤသုၣ်ပွဲဒီးတၢ်အိၣ်ယၢလၢအပူၤတဖၣ်အသိး. လၢအဂၤတကပၤတခီဘၣ်ဟံးယုၣ်မူဒါလၢတၢ်ထုးထီၣ်မၤကၤသ့ၣ်တၢ်မၤအယိ. တၢ်မၤမူဒါခဲမံၤအံၤကဲထီၣ်က့ၤတၢ်မၤလၢအထီၣ်ဒါလီၢ်သးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ပၢ်ဆါအခါကတီၢ်ဘၣ်ကျဲးစးဒ်သိးကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကျိၣ်စ့အဂီၢ်ဘၣ်ထုးထီၣ်ဆါကွံာ်သ့ၣ်တဖၣ်သုၣ်ပွဲတဖၣ်လီၤဟံလီၤပျီကွံာ်အယိ. လၢကဘၣ်ကတံာ်ကတီၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်က့ၤသုၣ်ပွဲတကပၤန့ၣ်တၢ်မၤအီၤတန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထုးထီၣ်မၤကၤသ့ၣ်တၢ်စးထီၣ်မၤအီၤလၢ ကီၢ်ရ့ၣ်ဟီၣ်ကစီၤတနီၤဒီးကီၢ်ဆါဟီၣ်ကစီၤတနီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါန့ၢ်ကီၣ်တဲာ်သဲထံတဖၣ်လၢသ့ၣ်ဒီးဒီးန့ၢ်ကျိၣ်စ့တဖၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကျိၣ်စ့လၢအဟဲန့ၣ်တဖၣ်တၢ်ကရဲၣ်ကျဲၤမၤအီၤဒ်လီၢ်ခါၣ်သးကျိၣ်စ့တၢ်ဖိၣ်ပျံၤအကျဲသန့အသိးတၢ်မၤအီၤတန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ပၢ်ဆါကတီၢ်ဒ်ဂ့ၢ်ဂီၤအူတဲာ်လိၣ်အိၣ်ထီၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤဆီဒ်တၢ်လၢဒုးယၢတၢ်မၤတကပၤတၢ်ဘၣ်ထုးထီၣ်သ့စ့တဖၣ်အံၤလၢတၢ်လိၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်အယိ. တလဲၤအသးဒ်သိးကျိၣ်စ့ပွဲကျိးဟံလီၤတၢ်မၤအကျိးအကျဲအသိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ(၁၉၉၈)နံၣ်လၢအ့ၣ်(၁၇)နံၤ. ပဒိၣ်အိၣ်ဆါလၢအမ့ၢ်သုၣ်ပွဲကျိးခိၣ်တကတီၢ်ယီၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးမ့ၢ်ကျိးပွဲကျိးခိၣ်အိၣ်တဂၤက့ၤလီၤဆူဒုၣ်ဒါအပူၤယုၣ်ဒီးခိၣ်န့ၢ်တနီၤဒီးအဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးပုၤကိဖိတဖၣ်ခဲလၢပုၤ(၂၈၀)ဂၤ. က့ၤလီၤဖိၣ်ယုၣ်ဒီးကျိၣ်စ့ဒီးတၢ်စ့ကဝဲတနီၤအယိ. ကဲထီၣ်က့ၤတၢ်လီၤဆံးလီၤစ့ၤလၢပတၢ်ပၢ်ဆါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်ပယုသုၣ်ညါက့ၤသုၣ်ပွဲကျိးခိၣ်တဆီဘၣ်တဆီ စးထီၣ်လၢ(၁၉၄၉)တုၤ(၂၀၀၅)နံၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- (၁) မၤစ့ၣ်တုၣ် - (၁၉၄၉)နံၣ်
- (၂) ပဒိၣ်စူၣ်မိၣ်လွၢၣ် - (၁၉၅၅)နံၣ်
- (၃) ပဒိၣ်မၤရဲၣ်ဖလး - ၁၉၅၆နံၣ်-၁၉၆၃နံၣ်
- (၄) ပဒိၣ်သုၣ်ပံး - ၁၉၇၄နံၣ်-၁၉၇၆နံၣ်
- (၅) ပဒိၣ်အိၣ်ဆါ - ၁၉၇၆နံၣ်-၁၉၉၇နံၣ်

(၆) သုးခိၣ်ကျၢ်ကစၢ်ဒိၣ် - ၁၉၉၇န့ၣ်-၂၀၀၄န့ၣ်

(၇) ပဒိၣ်အါတိ - ၂၀၀၄န့ၣ်-

(၃)စၢ်ပူၤထးပူၤဝဲကျိၤ-၁၉၇၆န့ၣ်,တၢ်ယုထၢထီၣ်ပဒိၣ်မ့းမိၣ်လၢကကဲထီၣ်စၢ်ထးဝဲကျိၤ ခိၣ်ဒီးတၢ်ယုထၢထီၣ်ပဒိၣ်လးက့ၣ် လၢကကဲထီၣ်ဝဲကျိၤန့ၣ်ရဲၣ်ဒီးကမံးတံာ်အဂၤတဖၣ်လီၤ. ဒ်အမၤဝဲကျိၤတဘိအသိး ဝဲကျိၤထုးဟ်လီၤစ့ၢ်ကိးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤဒီး တၢ်မၤအကျိၤအ ကျဲတဖၣ်လီၤ.တၢ်နီၤဖးလီၤဟီၣ်ကဝီၤလၢကလံးထံးဒီးကလံးစိးဒီးနီၤဟ့ၣ်လီၤမူဒါလၢခိၣ်န့ၣ် တဖၣ်လီၤ.ဒ်ပဟီၣ်ကဝီၤပူၤအိၣ်ဒီးဟီၣ်လၢတၢ်ထုးတၢ်တီၤဒ်အမၤခဲၣ်,စၢ်, ဝူဖရၤ, ထး, အ ထံၣ်မိန့ၣ်, ထးဝါ, ထုဒီးလၢလုအကလုာ်ကလုာ်အသိးပ(KNU)ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဟ်လီၤစ့ၢ်ကိး စၢ်ထးဝဲကျိၤလၢကမၤတၢ်ဒီးကဲထီၣ်တၢ်ဟဲန့ၣ်အကျိၤတဘိလၢပတၢ်ပၢ်ဆၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်,လၢပဟီၣ်ကဝီၤပူၤစၢ်ပူၤထးပူၤလၢတၢ်ခူၣ်အီၤအိၣ်တနီၤဒ်အမၤစ့ဒု.မိဒု, ထုၣ်ခံ,နီၤဘိ,ထံပၤ,ယီၢ်ကဒိ,မိတီၣ်,နးအုၣ်တီၣ်မဲတဖၣ်ဒီးဆါဘၣ်စ့ၢ်ကိးလၢတဖၣ်ဒီးကဲ ထီၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖိၣ်လၢပတၢ်ပၢ်ဆၢအဂီၢ်လီၤ. လၢတဖၣ်မ့ၢ်ဝူလ်ဖရၤလီၤ. မ့မ့ဖဲကျဲမိၣ် ထံၣ်စၢ်ပူၤထးပူၤဒီးဝါခိၣ်ဒါမဲန့ၣ်မ့ၢ်ဖဲအထံၣ်မိန့ၣ်ဒီးဖဲဆၣ်ခံမဲဒီးကျိၣ်ပဲာ်ခံစၢ်ပူၤထးပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲထးဝါ(ထု)န့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်လးက့ၣ်ဘၣ်တၢ်ယုထၢထီၣ်က့ၤအီၤလၢမ့ၢ်တြီၤကီၢ်ရဲၣ်ခိၣ်အ ဆၢကတီၢ်.ပဒိၣ်စီၤထူကဲထီၣ်က့ၤစၢ်ထးဝဲကျိၤအန့ၣ်ရဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ၁၉၈၇န့ၣ်ပဒိၣ်မ့းမိၣ် သံ ဝံအလီၢ်ခံ,ပဒိၣ်စီၤထူကဲထီၣ်က့ၤဝဲကျိၤခိၣ်လီၤ.ဖဲ(KNU)ခိကရဲးအဝီ(၁၀)အဆၢကတီၢ် တၢ်ယုထၢထီၣ်ပဒိၣ်စီၤထူလၢဝဲကျိၤခိၣ်ဒီးအဝဲဟးမူဒါတုၤလီၤလၢ၁၉၉၅န့ၣ်လီၤ.ဖဲ(KNU) ခိကရဲး(၁၁)ဝီဖဲ၁၉၉၅န့ၣ်အဆၢကတီၢ်,တၢ်ယုထၢထီၣ်က့ၤသုးခိၣ်ကျၢ်ကစၢ်ဒိၣ်လၢစၢ်ထး ဝဲကျိၤခိၣ်လီၤ. အဝဲဟးမူဒါလၢဝဲကျိၤခိၣ်တုၤလီၤလၢခိကရဲး(၁၃)ဝီတဝီဖဲ ၂၀၀၄န့ၣ်န့ၣ် လီၤ.

စၢ်ထးဝဲကျိၤခိၣ်တဆိဘၣ်တဆိတဖၣ်မ့ၢ်ဖဲ-

- (၁) သုးခိၣ်ကျၢ်ဘိၣ်မ့း-(၁၉၇၄)န့ၣ်
- (၂) ပဒိၣ်မ့းမိၣ်-(၁၉၇၆)န့ၣ်
- (၃) ပဒိၣ်စီၤထူ-(၁၉၈၈)န့ၣ်
- (၄) သုးခိၣ်ကျၢ်ကစၢ်ဒိၣ်-(၁၉၉၅-၂၀၀၄)န့ၣ်

(၄) ဖဲာ်ပုၤသ့ၣ်ပျးဝဲကျိၤ-၁၉၇၆န့ၣ်,တၢ်ယုထၢထီၣ်ပဒိၣ်အူစိအိၣ်လၢကကဲထီၣ်ဖဲာ်ပုၤသ့ၣ် ပျးဝဲကျိၤခိၣ်ဒီးအန့ၣ်ရဲၣ်မ့ၢ်ဖဲပဒိၣ်သုးသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.ဒ်ပပုၤကလုာ်ပုၤ(၈၅%)မ့ၢ်ပုၤထူဖဲာ်ဖဲး ခုးမၤမ့ၢ်မၤဝဲတၢ်မၤအသိး, တၢ်ဟ်လီၤဝဲကျိၤအံၤမ့ၢ်ဒ်သိးကဆီလီၤဟ်လီၤဖဲာ်ပုၤဝဲကျိၤအ ကျဲသန့ဖီလစံၣ်လၢအကြးအဘၣ်ဒီးပပုၤကလုာ်ပုၤထူဖဲာ်ဖဲးခုးဖိတဖၣ်အတၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ် အကျိၤအကျိးမၤတၢ်လၢပပုၤကလုာ်အတၢ်အိၣ်ကူအိၣ်လၢကအိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်တၢ်ဟံလီၤတၢ်မၤအကျိၤအကျဲအသိးဝဲၤကျိၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ထၢက့ၤတၢ်ခိၣ်အမ့ၢ်စံၣ်ခိၣ်ခး
 ခိၣ်ကျိးခိၣ်ကရၢၢ်ခိၣ်တၢ်သုတၢ်သၣ်အခိတဖၣ်အသိးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ထၢအီၤဝဲၤဒီးတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်က့ၤဆူ
 ကီၢ်ဆၣ်. ကီၢ်ရၣ်ခိၣ်သ့ၣ်ကျိၣ်စ့ဝဲၤကျိၣ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ပၤဆုၤရဲၣ်ကျိၤက့ၤဒီးနီၤ
 လီၤက့ၤတၢ်ဟဲန့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်မၤစၢၤတၢ်ပၢ်ဆၢဖိအဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်အဂီၢ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.
 န့ၣ်ဒါတဖၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢပုၤကမုၢ်ထူစံၣ်ဖဲးခးတဖၣ်ဆီၣ်ထွဲကညီတၢ်ပၢ်ဆၢအယိကညီတၢ်
 ပၢ်ဆၢအသးသမူထီၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယိန့ၣ်ဒါတဖၣ်တုၤမ့ၢ်ဟဲထီၣ်ဆူကစၢ်ကလိကျိၤ
 ဒီးထံၣ်န့ၣ်ပုၤဘုပုၤဟုန့ၣ်အိၣ်ကွံၣ်ဝဲဒီးအိၣ်ဝဲမ့ၢ်တလၢၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဒွဲၣ်အူမၤဟးဂီၤကွံၣ်ဝဲဝဲလၢၣ်
 န့ၣ်လီၤ.

ပပုၤထူစံၣ်ဖဲးခးတဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်န့ၣ်ဒါတဖၣ်အတၢ်အိၣ်တၢ်မၤန့ၣ်အကျိၤတုၤန့ၣ်ဒါတ
 ဖၣ်ထီၣ်ဒုးန့ၣ်ပဟီၣ်ကဝီၤဒီးဟံးန့ၣ်ပၤဝဲလဲန့ၣ်ဟဲကိးထီၣ်အပုၤကလုၢ်ဒီးဆီလီၤန့ၣ်ဝဲအတၢ်လီၢ်
 တၢ်ကျဲအဒုသဝီတဖၣ် ဒီးနီၤဟ့ၣ်လီၤဝဲပုၤတဖၣ်အံၤ လၢကညီဖိတဖၣ်အစံၣ်အပုၤအတၢ်လီၢ်
 တၢ်ကျဲတဖၣ်လၢကဖံးအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်အဂီၢ်. ဟံးန့ၣ်ကညီအဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်တဖၣ်ဒီးဒုးကထီၣ်
 ဝဲတၢ်သ့ၣ်တၢ်ပျးအလီၢ်.ရီၤဘၣ်ကျိးတဖၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိကညီဖိအဟီၣ်ခိၣ်တဖၣ်ကဲ
 ထီၣ်ပယီၤအဟီၣ်ခိၣ်.ဖဲကညီတဖၣ်ဘၣ်ပျဲဘၣ်မုးတၢ်ဒီးလဲၤစံၣ်အိၣ်ကဒုလၢဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲ
 ကဝီၤလၢကီၢ်ကွံၣ်တၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

အူစိအိၣ်သံဝဲ(၁၉၈၈)န့ၣ်ဝဲၤအလီၢ်ခံၣ်တၢ်ယုထၢထီၣ်ပဒိၣ်ကီၢ်စိလၢဝဲၤကျိၤခိၣ်ဒီးအနဲၣ်ရဲၣ်မ့ၢ်
 ပဒိၣ်သူးသ့ၣ်ခိးန့ၣ်လီၤ.ဖဲခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခိကရဲး(၁၀)ဝီတဝီန့ၣ်တၢ်ယုထၢထီၣ်ပဒိၣ်ခါလုၣ်တၢ်
 ဒါလၢအမ့ၢ်ဘျးဒဝဲကီၢ်ရၣ်ခိၣ်လၢကဖိၣ်ထီၣ်စံၣ်ပုၤသ့ၣ်ပျးဝဲၤကျိၤခိၣ်အမူဒါဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢ
 တီအူကီၢ်ရၣ်ခိၣ်တအိၣ်ဘၣ်အယိ. အဝဲဘၣ်လဲၤဟးမူဒါလၢတီအူကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲခိကရဲး
 (၁၁)ဝီတဝီ အခါ. ပဒိၣ်သူးသ့ၣ်ခိးဘၣ်တၢ်ယုထၢထီၣ်က့ၤအီၤလၢစံၣ်ပုၤဝဲၤကျိၤခိၣ်. မ့မ့ၢ်
 ပဒိၣ်ကီၢ်စိတခိတၢ်ယုထၢထီၣ်အီၤလၢတၢ်ကရၢကရီဝဲၤကျိၤဒိၣ်အခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

သ့ၣ်ပုၤဒီးစံၣ်ပုၤဝဲၤကျိၤခိၣ်တဆီဘၣ်တဆီတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- (၁) မါစုၣ်တၢ်(၁၉၄၉)န့ၣ်
- (၂) စီၤစုၣ်မိၣ်လွၢၣ်(၁၉၅၅)န့ၣ်-
- (၃) ပဒိၣ်မါရၣ်ဖလး-(၁၉၅၆)န့ၣ်-၁၉၆၃)န့ၣ်
- (၄) ပဒိၣ်သၣ်ပံး-(၁၉၇၄န့ၣ်-၁၉၇၆န့ၣ်)
- (၅) ပဒိၣ်အူစိအိၣ်-(၁၉၇၆န့ၣ်-၁၉၈၈န့ၣ်)
- (၆) ပဒိၣ်ကီၢ်စိ-(၁၉၈၈-၁၉၉၁)န့ၣ်-
- (၇) ပဒိၣ်ခါလုၣ်တၢ်ဒါ-(၁၉၉၁)န့ၣ်
- (၈) ပဒိၣ်ကီၢ်စိ-(၁၉၉၁-၁၉၉၅)န့ၣ်
- (၉) ပဒိၣ်သူးသ့ၣ်ခိး-(၁၉၉၅န့ၣ်-၂၀၀၄န့ၣ်)

(၅)ဘုဂ်ဖိဉ်မးညဉ်ဝဲကျိ-၁၉၇၆နံဉ်, ခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်ပာဆာကမံးတံာ်တၢ်အိဉ်ဖိဉ်အဆာကတီၢ်, တၢ်ယုထာထီဉ်ပဒိဉ်စကီၤလၢဂ်တီၤလၢကကဲထီဉ်တၢ်ကရၢကရိဝဲကျိခိဉ်ဒီးတကတီၢ်ယီတၢ်ဟ့ဉ်ယုဉ်အိၤမုဒါလၢကဖိဉ်ယုဉ်ဘုဂ်ဖိဉ်မးညဉ်ဝဲကျိခိဉ်အမုဒါန့ဉ်လီၤ. ပဟိဉ်ကစီၤအပူၤကညီၤဒုသဝီတဖဉ်,အိဉ်ဒီးတၢ်ဘုဂ်ဆဉ်ဖိကီၢ်ဖိဒ်အမုဒါကျိ,ပနာ်,မာ်တဲးလဲး,ထိး,ထီဉ်ဒုဉ်,ဆီတဖဉ်အသိးဒ်သိးတၢ်ကဲဘျးကဲဖိဉ်ဒီးတၢ်အိဉ်ကူအိဉ်လၢကအိဉ်လၢကမျၢတဖဉ်အဂီၢ်,ဒ်န့ဉ်အသိးပဟိဉ်ကစီၤပူၤလၢကစၢ်ကျိတကပၤအိဉ်ဒီးထံကျိထံကွာ်တဖဉ်,ဒီးလၢပျီပူၤတကပၤစၢ်ကီးအိဉ်ဒီးထံကျိထံကွာ်,နိဉ်,အီတဖဉ်အိဉ်လၢပဲၤဒီးဒုဉ်ဖိညဉ်ဖိတဖဉ်အသိး,ဒ်သိးတၢ်ဘုဂ်ဆဉ်ဖိကီၢ်ဖိမုဒါဂၤ,တၢ်ဖိဉ်ဒုဉ်ဖိညဉ်တၢ်မၤမုဒါဂၤကလဲၤအသးဘဉ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ဝီ,အိဉ်ဒီးတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤဂၤဒီးကဲထီဉ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖိဉ်လၢပကမျၢထံဖိကီၢ်ဖိအဂီၢ်, ဘဉ်တၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်ဝဲကျိတဘိအံၤဒ်သိးကပၤဆာရဲဉ်ကျဲၤတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖဉ်န့ဉ်လီၤ.ဝဲကျိအံၤမုဒါဝဲကျိလၢအကါဒိဉ်တဘိလၢကဘဉ်ပံးမုဒါမၤတၢ်လၢကမျၢထံဖိကီၢ်ဖိတဖဉ် အမုဒါအဝဲလၢအမုဒါတၢ်ဘုဂ်အိဉ်ဆဉ်ဖိကီၢ်ဖိ,ဒုဉ်ဖိညဉ်ဖိတဖဉ်ကလဲၤအသးဘဉ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ဝီ, တၢ်အိဉ်ကူအိဉ်လၢကအိဉ်,ဒီးတၢ်လဲၤထီဉ်လဲၤထီကအိဉ်အဂီၢ်သန့က့, မုဒါပူၤလၢအနၢ်ပၢ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျိအကျဲဒီးအတၢ်ဟဲခိဖျိလၢဝဲကျိတၢ်မၤအံၤအပူၤတအိဉ်ဘဉ်အယီ, တၢ်ကမၤပျိထီဉ်တၢ်မၤအမိၢ်လံၤမိၢ်ပၢ်တဖဉ်အဂီၢ်တၢ်မၤအီၤတန့ၢ်ဘဉ်န့ဉ်လီၤ. အိဉ်ဒုဉ်ဒ်တၢ်မၤညီၤန့ၢ်တၢ်အီၤလၢပဟိဉ်ကစီၤတဖဉ်အပူၤ, ပကီၢ်ရုဉ်, ကီၢ်ဆဉ်, လၢအိဉ်လၢပျီပူၤတဖဉ်ရဲဉ်ကျဲၤထာထံခိ, နိဉ်ခိလၢပူၤလၢမၤအိဉ်ထံနိဉ်တဖဉ်အအိဉ်ဒီးတၢ်ခိလၢတၢ်ထၢန့ၢ်တဖဉ် တၢ်ဆၢထီဉ်ဆူခိသ့ကျိဉ်စ့ဝဲကျိလၢအပတီၢ်ပတီၢ်န့ဉ်လီၤ. မုဒါပဟိဉ်ကစီၤလၢကစၢ်ကျိတကပၤ,ကီၢ်ရုဉ်, ကီၢ်ဆဉ်, ကရုၢ်ပၤဘဉ်မုဘဉ်ဒါလၢအပတီၢ်ဒုဉ်ဝဲန့ဉ်လီၤတၢ်ဘျး, တၢ်ကလုာ်တဖဉ်လၢဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်ဖိဉ်ဒုဉ်ဖိညဉ်န့ဉ်, တၢ်ကဘဉ်လုၤပိာ်မၤထွဲတၢ်ဘျးတဖဉ်ဒ်သိးဒုဉ်ညဉ်တဖဉ် အစၢၤသုတလီၤတူာ်တဂ့ၤဒီး ကဂ့ၤထီဉ်ပသီထီဉ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

(၆)ခိသ့ကျိဉ်စ့ဝဲကျိ-၁၉၇၄နံဉ်,ခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်ခိကရဲး(၉)ဘျိတဘျိအဆာကတီၢ်,တၢ်ယုထာထီဉ်ပဒိဉ်ဖုလၢဂ်ဝါလၢကကဲထီဉ်ခိသ့ကျိဉ်စ့ဝဲကျိခိဉ်လီၤ. ပဒိဉ်ဖုလၢဂ်ဝါယုထာထီဉ်က့ပဒိဉ်ကျိဉ်ထူလၢဝဲကျိအနဲဉ်ရဲဉ်ဖဲ(၁၉၈၀)နံဉ် ဒီးမၤဂ့ၤထီဉ်က့ဝဲကျိအတၢ်သ့ဉ်ထီဉ်ဆီလီၤဒီးတၢ်မၤအကျိအကျဲတဖဉ်န့ဉ်လီၤ.ခိသ့ဝဲကျိရဲဉ်ကျဲၤဒုးအိဉ်ထီဉ်စၢ်ကီးတၢ်ဖိဉ်ကျိဉ်စ့စရိပတီၢ်အတၢ်မၤလိတဘျိဘဉ်တဘျိဖဲမၤန့ၢ်ပျီအယီ, ဝဲကျိအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖဉ်လဲၤအသးဘဉ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ဝီဂ့ၤဒိဉ်ထီဉ်န့ဉ်လီၤ. ခိသ့ကျိဉ်စ့ဝဲကျိမုဒါဝဲကျိတဘိလၢအကါဒိဉ်လၢကဘဉ်ပာဆာရဲဉ်ကျဲၤက့ပဟိဉ်သုလုၤဒီးဘုဂ်အကျိဉ်စ့တၢ်ဟဲန့ဉ်တဖဉ်ဒ်သိးကလဲၤအသးဘဉ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ဝီ,ဒီးကျိဉ်စ့တၢ်ဟဲန့ဉ်တဖဉ်ကအိဉ်ဒီးတၢ်မၤနီဉ်မၤယါလီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးတၢ်သုကျိဉ်စ့အကျိအကွာ်တဖဉ်စၢ်ကီးကလဲၤအသးဘဉ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ဝီအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. ခိသ့ကျိဉ်စ့ဝဲကျိဂုဉ်ကျဲးစးဝဲဒ်သိးလီၤခါဉ်သးကျိဉ်စ့ဝဲကျိတၢ်ဖိဉ်ပျံၤသန့ကအိဉ်ထီဉ်အဂီၢ်ဒီး ကယဲၤကျိဉ်စ့တၢ်ဟဲန့ဉ်လၢတြၢတၢ်ခိတၢ်သ့မုဒါဂၤ,တၢ်မၤကၤသ့ဉ်ကျိဉ်စ့တၢ်ဟဲန့ဉ်မုဒါဂၤ,ဒီးတၢ်ဟဲန့ဉ်အကလုာ်ကလုာ်မုဒါဂၤ,တၢ်ကသ့န့ဉ်အီၤဆူလီၤခါဉ်သးခိသ့ကျိဉ်စ့ဝဲကျိအစုတးန့ဉ်လီၤ.တၢ်မုထုးထီဉ်

အိတ်တီ၊ တာကထူးထိန်အိတ်ဘဉ်ဂုာ်ဘဉ်ဝိဒ်ခိသွဲဝဲကျိတ်ဟ်လီၤတာ်ဘျုးအသိးန့ၣ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်ဒ်တာ်ဟ်လီၤလီၤခါၣ်သးတာ်ဖိၣ်ပျံၤသန့အသိး, လၢတာ်ပာ်ဆၢခါကတီၢ်တာ်မၤအိတ်တန့ၢ်တထီၣ်ဘးဒီးဘဉ်န့ၣ်လီၤ. ခိသွဲကျိတ်စ့ဝဲကျိတ်ခိၣ်တဆိဘဉ်တဆိတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- (၁) ပဒိၣ်တူရးအူ-(၁၉၄၉)နံၣ်
- (၂) ပဒိၣ်ဝုာ်ရုၣ်ကီၣ်-(၁၉၅၁)နံၣ်
- (၃) ပဒိၣ်ထီရုၣ်-(၁၉၅၆-၁၉၆၃)နံၣ်
- (၄) ဗုလၢဂ်ဝါ-(၁၉၆၃-၁၉၈၆)နံၣ်
- (၅) ပဒိၣ်ဘးသုၣ်-(၁၉၈၆-၁၉၉၁)နံၣ်
- (၆) ပဒိၣ်ကျိတ်ထူ-(၁၉၉၁-၁၉၉၄)နံၣ်
- (၇) သးခိၣ်ကျိတ်ကစၢ်ဒိၣ်(၁၉၉၅နံၣ်-၁၉၉၉)နံၣ်(ခိသွဲကျိတ်စ့ဝဲကျိတ်ဒိၣ်အခိၣ်)
- (၈) ပဒိၣ်ယုဆၢၣ်(၂၀၀၀-၂၀၀၄)နံၣ်

(၇)ကူၣ်သုဆဲးလၢဝဲကျိတ်-၁၉၇၄နံၣ်ခိကရဲးအဆၢကတီၢ်, တာ်ယုထၢထီၣ်ပဒိၣ်ဘိယုာ်ဖိလၢကူၣ်သုဆဲးလၢဝဲကျိတ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.ဝဲ(၁၉၇၆)နံၣ်, ခုၣ်ဆဲၣ်ယုာ်ထီၣ်ကမံးတံာ်ဂုာ်ဂီၤအူတာ်အိၣ်ဖိၣ်အဆၢကတီၢ်, တာ်ယုထၢဟ့ၣ်က့ၤပဒိၣ်ဘးသုၣ်လၢအမုၢ်ဘျးဒဲာ်ကီၢ်ရုၣ်ခိၣ်လၢကူၣ်သုဆဲးလၢဝဲကျိတ်ခိၣ်အမူဒါ, မ့မ့ၢ်ပဒိၣ်ဘိယုာ်ဖိတခိတာ်ဟ့ၣ်က့ၤအိၣ်မူဒါလၢဝဲကျိတ်တံာ်ဆၢဝဲကျိတ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.ပဒိၣ်ဘးသုၣ်ကဲထီၣ်က့ၤကူၣ်သုဆဲးလၢဝဲကျိတ်ခိၣ်ဒီးရဲၣ်လီၤကျိတ်လီၤက့ၤဝဲကျိတ်အတၢ်ဖဲးတာ်မၤတဖၣ်လီၤ.၁၉၈၂နံၣ်, သရၣ်မိရဲးဘဉ်တာ်ဟ့ၣ်အိၣ်မူဒါလၢဝဲကျိတ်အဝဲဒါဒီးခိၣ်လီၤ.၁၉၈၅နံၣ်န့ၣ်တာ်ယုထၢထီၣ်ဝဲကျိတ်န့ၣ်ရဲၣ်သရၣ်ရွၣ်ယၤဟဲ.ပဒိၣ်ဘးသုၣ်မၤအမူဒါဒဲးဝဲကျိတ်ခိၣ်အသိးတုၤလီၤ၁၉၉၁နံၣ်, ဒီးဝဲခုၣ်ဆဲၣ်ယုာ်ခိကရဲး(၁၀)ဝိအဆၢကတီၢ်, တာ်ယုထၢထီၣ်က့ၤအိၣ်လၢခုၣ်ဆဲၣ်ယုာ်အနဲၣ်ရွၣ်ခိၣ်ကျိတ်န့ၣ်လီၤ.မ့မ့ၢ်ကူၣ်သုဆဲးလၢဝဲကျိတ်ခိၣ်အမူဒါတခိတာ်ယုထၢဟ့ၣ်လီၤ.ပဒိၣ်ရွၣ်ယးဟဲန့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်ရွၣ်ယးဟဲဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်ဝဲကျိတ်ခိၣ်အမူဒါစးထီၣ်၁၉၉၁နံၣ်တုၤ၁၉၉၉နံၣ်ဒီးတာ်ယုထၢထီၣ်က့ၤပဒိၣ်လၢစ့လၢကူၣ်သုဆဲးလၢဝဲကျိတ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်လၢစ့ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်ဝဲကျိတ်ခိၣ်အမူဒါစးထီၣ်၁၉၉၉နံၣ်တုၤခဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

ကူၣ်သုဆဲးလၢဝဲကျိတ်ခိၣ်တဆိဘဉ်တဆိတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- (၁) စီၤဟၢထၢၣ်သဉ်မ့ၢ်-၁၉၄၇နံၣ်-၁၉၄၉နံၣ်)
- (၂) ပဒိၣ်စီၤတီး-(၁၉၅၁လၢအုၣ်ဖျိၣ်(၄)သီ-၁၉၅၂)နံၣ်
- (၃) ပဒိၣ်ဘးထူ-(၁၉၅၃နံၣ်-၁၉၆၃နံၣ်)
- (၄) ပဒိၣ်ခါလုၣ်-(၁၉၆၆နံၣ်-၁၉၆၉နံၣ်)
- (၅) ပဒိၣ်ဂုၤဒဲးဘျုး-(၁၉၇၀နံၣ်-၁၉၇၄နံၣ်)
- (၆) ပဒိၣ်ဘိယုာ်ဖိ-(၁၉၇၄နံၣ်-၁၉၇၆နံၣ်)
- (၇) ပဒိၣ်ဘးသုၣ်-(၁၉၇၆နံၣ်-၁၉၉၀နံၣ်)
- (၈) ပဒိၣ်ရွၣ်ယးဟဲ-(၁၉၉၁နံၣ်-၁၉၉၉နံၣ်)

ဒီးမၤအမူဒါတုၤခဲအံၤန့ၣ်လီၤ. နီကမံးတံၣ်အံၤအမူဒါအိၣ်အသိးကျဲးစးရဲၣ်ကျဲၤမၤစၢၤပုၤဘၣ်
ကီၤဘၣ်ခဲလၢကီၤကိၣ်တၢ်ဒဲကဝီၤအပူၤတဖၣ်တုၤခဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

လၢထံလီၤကီၤပူၤကမုၢ်လၢဘၣ်စံၣ်မ့ၢ်ဖျိးတဖၣ်, တၢ်ကအံးထွဲကွၢ်ထွဲမၤစၢၤအဂီၢ်ပခၣ်အဲၣ်
ယုၣ်လီၤခၢၣ်သးခိၣ်နၢကရၢကရိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ကညီတၢ်တံၣ်စၢၤမၤစၢၤဒီးတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်က
မံးတံၣ်(KORD)ဖဲၣ်ၣ်န့ၣ်လီၤယနူၤအါရဲၣ်ဒီးပုၤတီခိၣ်ရိၣ်ခဲတၢ်မ့ၢ်ပဒိၣ်ယိၤဂူၤလီၤ. ကမံး
တံၣ်အံၤဘၣ်တၢ်မၤစၢၤအီၤလၢ(BRC)လီၤ. ကမံးတံၣ်အံၤအတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိမ့ၢ်တၢ်ကကျဲးစး
ယုၣ်န့ၣ်တၢ်မၤစၢၤကျိၣ်စုလၢကမၤစၢၤက့ၤပုၤကလုၢ်ဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲလၢထံလီၤကီၤပူၤတဖၣ်ဒီးက
မုၢ်တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. ကမံးတံၣ်အံၤကျဲးစးယုၣ်တၢ်မၤစၢၤဒီးဆိၣ်ထွဲကီၤပူၤပုၤ
လီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်ဒီးကမုၢ်အတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်ဖဲအသ့န့ၣ်လီၤ.

ဖဲၣ်ၣ်န့ၣ်န့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်လီၤခၢၣ်သးကရၢကရိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ကဒီးကီၤပူၤပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ကမံး
တံၣ်(CIDKP)ဒီးအမူဒါတၢ်မၤမ့ၢ်ပဲ, (၁)ကဒုးသ့ၣ်ညါပုၤဂၤလၢကညီလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်အ
တၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်တၢ်ကီၤတၢ်ခဲတဖၣ်, (၂)ကယုၣ်န့ၣ်ပုၤဂုၤဝီတၢ်မၤစၢၤလၢကီၤပူၤပုၤလီၤအိၣ်က
မ့ၢ်အဂီၢ်, (၃)ကနီၤလီၤပုၤဂုၤဝီတၢ်မၤစၢၤလၢအဒီးန့ၣ်ဘၣ်တဖၣ်ဆူ ပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်
လီၤ. နီအမူဒါအိၣ်အသိးကျဲးစးယုၣ်တၢ်မၤစၢၤအကျဲးဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကီၤပူၤပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်
တဖၣ်တုၤခဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

ဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲၤကျိၣ်ခိၣ်တဆိဘၣ်တဆိတဖၣ်မ့ၢ်ပဲ-

- (၁) ပဒိၣ်ဘးထူ(၁၉၅၃-၁၉၆၃)န့ၣ်
- (၂) ပဒိၣ်ဂုၤဒွဲဘွါ(၁၉၇၄)န့ၣ်
- (၃) ပဒိၣ်ခါလုၣ်(၁၉၇၆-၁၉၈၆)န့ၣ်
- (၄) သုးခိၣ်သါအိၣ်(၁၉၈၇-၁၉၉၁)န့ၣ်
- (၅) သရၣ်ခိၣ်သီ(၁၉၉၁-၁၉၉၃)န့ၣ်
- (၆) ပဒိၣ်စၣ်လု(၁၉၉၃-၁၉၉၅)န့ၣ်
- (၇) သုးခိၣ်ခိၣ်ရီက့ၢ်(၁၉၉၅-၂၀၀၄)န့ၣ်

(၉) ဝံစိၣ်တီဆုၢ်ဝဲၤကျိၣ်-ဖဲ(၁၉၇၄)န့ၣ်ခၢၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခိကရဲး(၉)ဘျီတဘျီန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ယုထၢ
ထီၣ်ပဒိၣ်ဂုၤဒွဲဘွါလၢဝံစိၣ်တီဆုၢ်ဝဲၤကျိၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်ဖိၣ်သယံယုၣ်ဝဲဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲၤကျိၣ်ခိၣ်
အမူဒါန့ၣ်လီၤ. အဝဲဟံးမူဒါ(၂)န့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, ဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲၤကျိၣ်ခိၣ်အမူဒါန့ၣ်တၢ်ယုထၢ
ဟ့ၣ်က့ၤပဒိၣ်ခါလုၣ်အယိအဝဲဖိၣ်က့ၤဝဲထဲဝံစိၣ်တီဆုၢ်ဝဲၤကျိၣ်ခိၣ်အမူဒါတမံၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲၤ
ကျိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤဒီးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ထုးဟ်လီၤအီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး
တုၤလီၤလၢကီၤရုၣ်ကီၤဆၣ်ပတထံၣ်ဘၣ်သန့က့ၤ, မ့မ့ၢ်ဖဲလီၤခၢၣ်သးမၤနၢပျီအကဝီၤန့ၣ်ဝဲၤ
ကျိၣ်အံၤ မၤအတၢ်မၤမူဒါသပုၢ်ပုၢ်ဒီးရဲၣ်ကျဲၤတၢ်လၢဝံစိၣ်တီဆုၢ်အတၢ်မၤဒ်သိးခိၣ်နၢဒီးပုၤမၤ
တၢ်ဖိတဖၣ် အတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤကလဲၤအသးဘၣ်ဂုၤဘၣ်ဝီ, လီၤဆီဒၣ်တၢ်လၢချဲတကပၤန့ၣ်
လီၤ.

ဘဉ်ဆဉ်ဒဲးဝဲကျဲတဘိအကုာ်အဂီၤအသိးလၢကီၢ်ရၢၣ်, ကီၢ်ဆဉ်ဒိးဒူသဝီအပတီၢ်စ့ၢ်ကိးဝဲကျဲအံၤအကုာ်အဂီၤဘဉ်တၢ်ဆိလီၤဟံလီၤအီၤ ဒီးရဲၣ်ကျဲၤမၤတၢ်မၤလၢမၤဝဲသ့တဖၣ်လၢအဟီၣ်ကဝီၤပူၤဒ်အမုၢ်-တၢ်တုတိၤ,တၢ်ဖျးကျဲ,တၢ်ရဲၣ်ကျဲ,တၢ်လၢဝံစိၣ်တီၢ်ဆုၢ်အဂီၢ်ဒ်အမုၢ်ကျိၢ်လုၣ်,ရဲၣ်,ကဆိဒိးပုၤဝံတၢ်ဖိတဖၣ်လီၤ.ဒ်န့ၣ်အသိး,တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤဟံလီၤစ့ၢ်ကိးပုၤဆုၢ်လၢဒိးပုၤဝံစၢၤစိၣ်စၢၤတၢ်လၢတနံၤအဂီၢ်တနံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်လၢတၢ်ပၢၢ်ဆၢအကတီၢ်သိလုၣ်ကျဲဒိးသိလုၣ်တဆိၣ်ဘဉ်အယိ, တၢ်လိၣ်လၢတၢ်ကဝံစၢၤစိၣ်စၢၤတၢ်ပၢၢ်ဆၢအတၢ်ဖိတၢ်လံၤ,တၢ်ပိးတၢ်လီၤ,ကသံၣ်ကသိ, ကျိရဲၣ်ပုၤသဉ်တဖၣ်လိၣ်ထီၣ်တီၢ်အယိ,ဝဲကျဲတဘိအံၤဘဉ်မၤအမူဒါလၢၣ်ဆၢလၢၣ်ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဲကျဲအံၤလၢတၢ်ပၢၢ်ဆၢအကတီၢ်,တၢ်ကထုးဟံလီၤဝဲကျဲအတၢ်မၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤမ့ၢ်တန့ၢ်ဒိးလီၤတၢ်လီၤဆဲးသန့က့.မ့ၢ်တနံၤထံကီၢ်တၢ်သဘူမ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲကျဲအကါဒိၣ်တဘိလၢကဘဉ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်လၢကမ့ၢ်တဖၣ်အတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤကညိကဘျါဒိးတၢ်ကူၣ်လဲၣ်မၤကၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤဒိးဝံစိၣ်တီၢ်ဆုၢ်အတၢ်မၤတဖၣ်ကလဲၤအသးဘျုးဘျုးဆိဒိးတၢ်ကဲဘျုးကဲဖိၣ်လၢထံကီၢ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဝံစိၣ်တီၢ်ဆုၢ်ဝဲကျဲခိၣ်တဆိဘဉ်တဆိတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- (၁) ကိုစၢၣ်တၢ်မ့ၢ်ဖိမု-၁၉၄၉န့ၣ်
- (၂) ပဒိၣ်ဂုၤဒွဲဘျါ(၁၉၇၄-၁၉၉၄)န့ၣ်
- (၃) သုးခိၣ်ဒိၣ်ရီက့ၣ်(၁၉၉၅-၂၀၀၀)န့ၣ်
- (၄) သုးခိၣ်ကျၢ်ရွဲၣ်ဆၢ(၂၀၀၀-၂၀၀၃)န့ၣ်
- (၅) ပဒိၣ်ယုဆၢ(၂၀၀၃-၂၀၀၄)န့ၣ်

(၁၀)ထံဂုၤကီၢ်ဂၤဝဲကျဲ- ထံဂုၤကီၢ်ဂၤဝဲကျဲမ့ၢ်ဝဲကျဲလၢအကါဒိၣ်တဘိလၢကဘဉ်ရဲလိၣ်မုၢ်လိၣ်,ဆဲးကျဲဆဲးကျိးဒိးပုၤထံဂုၤကီၢ်ဂၤတဖၣ်.ဒ်သိးပုၤဂုၤပုၤဂၤတဖၣ်ကသုၣ်ညါဘဉ်ပတၢ်အိၣ်သးဒိးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤပုၤအဂီၢ်ဒိး ကကဲထီၣ်တၢ်ကဲဘျုးကဲဖိၣ်လၢပတၢ်ပၢၢ်ဆၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ကဘဉ်ယုထၢဟံလီၤစ့ၢ်ကိးပကရၢအခၢၣ်စးတဖၣ်လၢထံကီၢ်တဖၣ်လၢကကတီၢ်တၢ်လၢပဂီၢ်,ဒိးရဲလိၣ်မုၢ်လိၣ်ဒိးပုၤထံဂုၤကီၢ်ဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲ၁၉၇၄န့ၣ်,တၢ်ယုထၢထီၣ်ကီၢ်ခိၣ်မၤဘးစဉ်လၢကီၢ်ခိၣ် ဒိးတကတီၢ်ယိဘဉ်ဖိၣ်ယုၣ်ဒိးထံဂုၤကီၢ်ဂၤဝဲကျဲခိၣ်အမူဒါန့ၣ်လီၤ.ဖဲ(၁၉၇၆)န့ၣ်, ကီၢ်ခိၣ်မၤဘးစဉ်အိၣ်ဘျးက့ၤဒိးတၢ်ယုထၢဟ့ၣ်အီၤမူဒါလၢကမံးတံၣ်ဒိးတၢ်ယုးယိၣ်အခါ.တၢ်ဟ့ၣ်က့ၤသုးခိၣ်ကျၢ်ဘိၣ်မ့ၢ်လၢထံဂုၤကီၢ်ဂၤဝဲကျဲခိၣ်အမူဒါန့ၣ်လီၤ.အဝဲယုထၢထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤမူဒါဆုၢ်သုးခိၣ်ဒိၣ်မၤဘျါလၢကဖိၣ်ထံဂုၤကီၢ်ဂၤဝဲကျဲခိၣ်တကတီၢ်ဖဲ၁၉၇၄န့ၣ်တုၤ၁၉၇၆န့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခဲ မ့ၢ်လၢသုးခိၣ်ဒိၣ်မၤဘျါဘဉ်လဲၤဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်ကီၢ်ရၢၣ်ဘျးဒဲးဝဲခိၣ်အမူဒါအခါ, ဘဉ်တၢ်ယုထၢဟ့ၣ်မူဒါဆုၢ်သုးခိၣ်ဒိၣ်စိကလဲးစတီန့ၣ်လီၤ. လၢခဲသုးခိၣ်ကျၢ်ဘိၣ်မ့ၢ်ဟံးက့ၤဝဲကျဲခိၣ်အမူဒါဒိးဟ့ၣ်ဝဲဝဲကျဲန့ၣ်ရဲၣ်အမူဒါလၢကသံၣ်သရၣ်ဒိၣ်မၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲ၁၉၉၁န့ၣ်.(KNU)ခိကရဲး(၁၀)ဝီတဝီအ

ဆာကတီ၊ တာယုထာထိန်ထံဂုၤကီၤဂၤဝဲၤကျိၤခိၣ်လၢကသံၣ်သရၣ်မၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ်န့ၣ်, (KNU)ခိကရဲး(၁၁)ဘျီတဘျီန့ၣ် တာယုထာဟ့ၣ်ဝဲၤကျိၤခိၣ်အမူဒါလၢပဒိၣ်အါသၢၣ်ရွှ်ဒီး အနဲၣ်ရွှ်မ့ၢ်ပဒိၣ်ဒုဘဲးထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ(၂၀၀၀)န့ၣ်ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခိကရဲး(၁၂)ဝီတဝီ တုၤ၂၀၀၅ န့ၣ်ခိကရဲး(၁၃)ဝီတဝီန့ၣ် တာယုထာဟ့ၣ်ပဒိၣ်ဘးသ့ၣ်လၢဝဲၤကျိၤခိၣ်အမူဒါဒီးအနဲၣ်ရွှ်မ့ၢ်ပဒိၣ်ဒုဘဲးထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ထံဂုၤကီၤဂၤဝဲၤကျိၤခိၣ်တဆိဘၣ်တဆိတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- (၁) အူလးဖၣ်-(၁၉၄၉)န့ၣ်
- (၂) ပဒိၣ်စကီၤလၢတီ(၁၉၅၁)န့ၣ်
- (၃) ဟၢၣ်ထၢၣ်သၣ်မ့ၢ်-(၁၉၅၅န့ၣ်-၁၉၆၃)န့ၣ်
- (၄) မၤဘးစၣ်-(၁၉၇၄-၁၉၇၅)န့ၣ်
- (၅) သးခိၣ်ဒိၣ်စိမၤဘၢၣ်-(၁၉၇၅-၁၉၇၆)န့ၣ်
- (၆) သးခိၣ်ဒိၣ်စိကလဲးစတီ(၁၉၇၆-၁၉၇၈)န့ၣ်
- (၇) သးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မ့ၢ်(၁၉၇၈-၁၉၉၂)န့ၣ်
- (၈) ဒီးကထၢၣ်မၤတၢ်-(၁၉၉၂-၁၉၉၅)န့ၣ်
- (၉) ပဒိၣ်အါသၢၣ်ရွှ်-(၁၉၉၆-၂၀၀၀)န့ၣ်
- (၁၀) ပဒိၣ်ဘးသ့ၣ်-(၂၀၀၀-၂၀၀၄)န့ၣ်

(၁၁)သဲးဝဲၤကျိၤ-၁၉၇၄န့ၣ်ခိကရဲးအဆာကတီ၊တာယုထာထိန်ပဒိၣ်ဘိယုၤဖိလၢသဲးဝဲၤကျိၤခိၣ်လီၤ.သဲးဝဲၤကျိၤအမူဒါမ့ၢ်ကဘၣ်ထူးထီၣ်တၢ်ဘျၢသဲးလၢတၢ်ပၤတၢ်ပၤဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢလၢအလိၣ်တဖၣ်လီၤ. န်တာယုထာဟ့ၣ်အီၤမူဒါအသိးအဝဲထာဖိၣ်ဟ်ဖိၣ်တၢ်ဘျၢသဲးတဖၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုတဖၣ်ဒီးကတဲၣ်ကတီၤဝဲလံာ်လဲၣ်တဖၣ်လီၤ. လံာ်လဲၣ်လၢသဲးဝဲၤကျိၤထာဖိၣ်ကတဲၣ်ကတီၤအီၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-ကီၤသူလုၤကီၤမ့ၢ်သဲးတဖၣ်,ကီၤသူလုၤကီၤမ့ၢ်သဲးတၢ်မၤအကျဲ,ကီၤသူလုၤတၢ်အုၣ်သးသဲး,ကီၤသူလုၤကီၤထံသဲး, ကီၤသူလုၤတၢ်အူတၢ်လီၤအကီၤလီၤဆီသဲးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးကရၢမိၢ်ပုၤတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဘျၢသဲးတဖၣ်န့ၣ်ဖဲခိကရဲးအဆာကတီတာယုထာဟ့ၣ်ပုၤလၢအတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်အိၣ်လၢတၢ်ဘျၢသဲးတဖၣ်,ဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်အီၤကမံးတံာ်တဖုလၢကကွဲးကတဲၣ်ကတီၤဝဲန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ယးဒီးဝဲၤကျိၤတဘိၣ်စုၣ်စုၣ်အတၢ်ဘျၢအဖိလစံၣ်တဖၣ်န့ၣ်တဂၤလၢအဝဲၤကျိၤဒုၣ်ဝဲထဲးဂံၢ်ထဲးဘါ ယုတၢ်ယုသကိးဒီးပုၤလၢအတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်အိၣ်တဖၣ် ဒီးကွဲးကတဲၣ်ကတီၤဝဲဒ်အဘၣ်လိာ်ဖိးမံးဒီးအဝဲၤကျိၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဝံၤအလီၢ်ခံအုၣ်ထီၣ်ဟ်ဖျါဝဲအူကရၢအတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်လၢတၢ်ကသမံသမိးဒီးအၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ဟ်ဂၢ်ဟ်ကျၢၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သဲးဝဲၤကျိၤကိးတၢ်အိၣ်ဖိၣ်တဘျီဖဲ(၁၉၈၅)န့ၣ်ဒီးမၤဝဲတၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တၢ်ဘျၢသဲးလၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုတဖၣ်ဒီး တၢ်လၢအလိၣ်လၢဘိဘၣ်မၤပုၤအီၤတဖၣ်မၤပုၤထီၣ်ဝဲဒီး

တၢ်လၢအတၢ်မိးမံးဒီးပတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ထုးကွံာ်ဝဲဒီးမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ဘျၢသဲးစးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲ
(၁၉၈၅,၁၉၈၆)န့ၣ်အပူၤ,လီၤခၢၣ်သးပတီၢ်,ရဲၣ်ကျဲၤဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးသဲးစးတၢ်မၤလိဒီးလိထံဘၢ
ကွီၢ်အတၢ်မၤလိန့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.သဲးစးဝဲၤကျိၤခိၣ်တဆိဘၣ်တဆိတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- (၁) စကီၤဝါခိၣ်-(၁၉၅၆)န့ၣ်
- (၂) ပဒိၣ်ဝုၢ်ရၣ်ကီၣ်-ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤသဲးစးဝဲၤကျိၤ-၁၉၅၅န့ၣ်
- (၃) ပဒိၣ်ဘိယုၢ်ဖိ-(၁၉၇၄-၁၉၉၅)န့ၣ်
- (၄) ပဒိၣ်လးဟဲနရဲၣ်(၁၉၉၆-၂၀၀၄)န့ၣ်

(၁၂)စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤဂီၤ- စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤစံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်ဝဲၤ
ဒး(၄)ပတီၢ်ဒ်အမၢ်(၁)လီၤခၢၣ်သးစံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်ဝဲၤလီၤခိၣ်သ့ၣ်(တရားရုံးချုပ်),(၂)ကီၢ်ရၣ်စံၣ်
ညီၣ်ကွီၢ်ဝဲၤဒး,(၃)ကီၢ်ဆၣ်စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်ဝဲၤဒး(၄)ဒူသဝီစံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်ဝဲၤဒးန့ၣ်လီၤ.ဒ်တၢ်စံၣ်
ညီၣ်ပီတုၤအတၢ်မၤအကျိၤအကျဲၤအိၣ်ဟ်လီၤသးအသိး. လၢလီၤခၢၣ်သးပတီၢ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးစံၣ်
ညီၣ်ကွီၢ်ခိၣ်ကျၢၢ်တဂၤဒီးလီၤခၢၣ်သးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤအဂီၢ်အိၣ်ဒီးလီၤခၢၣ်သးစံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်(၂)
ဂၤန့ၣ်လီၤ.လၢလီၤခၢၣ်သးအပတီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ,ကီၢ်ရၣ်,ကီၢ်ဆၣ်ဒီးဒူသဝီအပတီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ယုထု
ဟ်ထီၣ်စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်တဖၣ်လၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤအပတီၢ်ဒ်ဝဲစ့ၢ်စ့ၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်(ခိကရဲး)အ
ပူၤန့ၣ်လီၤ. စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်ဝဲၤဒးတပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်န့ၣ်အီၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤအ
စိကမိၤခွဲးယၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢပခၣ်အဲၣ်ယုၣ်(KNU)သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤအတၢ်ပၤတၢ်ပြးအဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ, ဘၢကွီၢ်တဖၣ်
မ့ၢ်ကဲထီၣ်န့ၣ်,ဒ်သိးတၢ်ကစံၣ်ညီၣ်တီၢ်န့ၣ်တၢ်အဂ့ၢ်ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအဂီၢ်,ဘၣ်တၢ်ဟ်လီၤစံၣ်ညီၣ်
ကွီၢ်လၢအပတီၢ်တဆိဘၣ်တဆိန့ၣ်လီၤ.ဘၢကွီၢ်လၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ်အီၤတၢ်မ့ၢ်တသးမံးဘၣ်န့ၣ်,
တၢ်ပတံထီၣ်ကွီၢ်(အယုခံမူ)ဆူစံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်လၢထးတဆိဘၣ်တဆိအခွဲးအိၣ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်မ့ၢ်စံၣ်
ညီၣ်ကွီၢ်ဝဲၤလီၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤလၢအပတီၢ်ထီၣ်ကတၢ်လၢတၢ်ပတံထီၣ်ကွီၢ်အဂီၢ်
ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတဲာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်ခိၣ်ကျၢၢ်တဆိဘၣ်တဆိတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- (၁) ပဒိၣ်လီရၣ်ဖိကံ(၁၉၅၃)န့ၣ်,နိၣ်ဝုဘၢၣ်၂၃သီ
- (၂) ပဒိၣ်ဖိညီ(၁၉၅၆)န့ၣ်
- (၃) ပဒိၣ်ကျိခိၣ်(၁၉၇၀)န့ၣ်-၁၉၇၄န့ၣ်
- (၄) ပဒိၣ်ဖုလၢ်မူ(ဖုမၤသ့)(၁၉၇၄)န့ၣ်-၁၉၇၈န့ၣ်
- (၅) ပဒိၣ်စကီၤလူ(၁၉၇၈-၁၉၉၇)န့ၣ်
- (၆) သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဖိတီလး(၁၉၉၈-၂၀၀၃)န့ၣ်
- (၇) မၤပဒိၣ်မၤ(၂၀၀၃-၂၀၀၄)န့ၣ်

(၁၃)ထံလီၤကီၢ်ပူၤဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါဝဲၤကျိၤ

ထံလီၤကီၢ်ပူၤဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါဝဲၤကျိၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ(KNU)ခိကရဲး(၁၀)ဝိ တဝိဖဲ(၁၉၉၁)န့ၣ်အဆၢကတီၢ်လီၤဝဲၤကျိၤခိၣ်မ့ၢ်ပဒိၣ်ဘီယုၢ်ဖီန့ၣ်လီၤ. လၢထံလီၤကီၢ်ပူၤဒီး တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါဝဲၤကျိၤအဖီလၢ, တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကီးကညီဒီးကလုာ်ပၤကီၢ်သုး(KNPF) လၢကဟံးမူဒါလၢကမျၢၢ်အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘါဒီးယိထံဘၢကွီၢ်အတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ထံလီၤ ကီၢ်ပူၤဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါဝဲၤကျိၤခိၣ်တဆီဘၣ်တဆီတဖၣ်မ့ၢ်ဒ်လၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- (၁) ပဒိၣ်ဘီယုၢ်ဖီ-(၁၉၉၂-၁၉၉၅)န့ၣ်
- (၂) ပဒိၣ်မၤစတံလး-(၁၉၉၆-၂၀၀၄)န့ၣ်

ကညီဒီးကလုာ်ပၤကီၢ်သုး (Karen National Police Force)

တချုးလၢပၤကီၢ်အကရၢအိၣ်ထီၣ်ဒီးဘၣ်အခါ,ပၤကီၢ်အမူဒါလၢအမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘါဒီးယိ ထံဘၢကွီၢ်အတၢ်မၤန့ၣ်ဂၤသးကရၢ(KNDO)ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်မူဒါဒီးမၤစၢၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပိတု အတၢ်မၤလၢကဲထီၣ်လၢပဟီၣ်ကဝီၤပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တုၤမ့ၢ်(KNU)ခိကရဲး(၁၀)ဝိတဝိအခါ န့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်ဆၢတၢ်ဝဲလၢ တၢ်ကမၤစၢၤက့ၤထံဖိကီၢ်ဖိတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘါ အဂီၢ်န့ၣ်တၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ပၤကီၢ်တၢ်ကရၢကရီ(KNPF)လီၤ. ကညီဒီးကလုာ်ပၤကီၢ်သုး ခိၣ်ကျၢၢ်တဖၣ်တဆီဘၣ်တဆီ

- ၁. သုးခိၣ်ဒိၣ်သၣ်ဖီ(၉၂-၉၅)
- ၂. သုးခိၣ်ဒိၣ်ယိဖီ(၉၅-၉၆)
- ၃. သုးခိၣ်ဒိၣ်ရီန့ၣ်(၉၆-၂၀၀၀)
- ၄. သုးခိၣ်ဒိၣ်လိအိၣ်(၂၀၀၀-၂၀၀၅)

လၢတၢ်န့ၣ်အယိ.တၢ်ကထုးက့ၤ(KNDO)အပူၤလၢမၤညီန့ၣ်တုၤယိထံဘၢကွီၢ်အတၢ်မၤတဖၣ် ဆူပၤကီၢ်ကရၢဒီးမ့ၢ်(KNDO)အပူၤအိၣ်တုၤတဖၣ်န့ၣ်ကမၤက့ၤဒၣ်ထဲတၢ်ဒုးတၢ်ယၤတက ပၤစီၤဒ်သိးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဂံၢ်ကဆူၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်ခိကရဲးအတၢ်ဆၢတၢ်အသိး, တၢ်ကွဲးထုးထီၣ်ပၤလီၤပၤကီၢ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤတၢ်ဘျၢ ခိၣ်သ့ၣ်ဒီး တၢ်စးထီၣ်ကရၢကရီဒုးအိၣ်ထီၣ်ပၤကီၢ်(KNPF) တၢ်ကရၢကရီစးထီၣ်လၢလီၢ် ခၢၣ်သးပတီၢ်တုၤလီၤဆူကီၢ်ရ့ၣ်,ကီၢ်ဆၣ်ပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.လီၢ်ခၢၣ်သးပတီၢ်အိၣ်ဝဲဒီးလီၢ်ခၢၣ်သး ပၤကီၢ်ဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်သန့တခါ,ဒ်န့ၣ်အသိးလၢကီၢ်ရ့ၣ်တဘျီစ့ၣ်စ့ၣ်အပူၤစ့ၢ်ကီးအိၣ်ဒီးပၤ ကီၢ်သန့တခါစ့ၣ်စ့ၣ်လၢဘၣ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲပၤဆုၤက့ၤပၤကီၢ်သန့လၢကီၢ်ဆၣ်တဖၣ်အပူၤလီၤ. လၢကီၢ်ဆၣ်ပတီၢ်စ့ၢ်ကီး အိၣ်ဒီးပၤကီၢ်သန့တခါစ့ၣ်စ့ၣ် ဒ်အကရၢကရီတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤ အိၣ်ပၤလီၤသးအသိးလၢဘၣ်ဟံးမူဒါလၢကမျၢၢ်အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘါအဂီၢ်ဒီးဘၢကွီၢ်မ့ၢ်ကဲထီၣ် န့ၣ်ဘၣ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝီဒ်တၢ်ဘျၢသဲစးအိၣ်ပၤလီၤသးအသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤတၢ်ပၤတၢ်ပြးအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဆီဘၣ်တဆီ

(က)လီၤခၢၣ်သးပတီၢ်

လီၤခၢၣ်သးအပတီၢ်,ကရၢခိၣ်,ကရၢခိၣ်(၂),နဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်ဒီးနဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သယဲၤတဖၣ် အတၢ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲအပူၤအိၣ်ဒီး(၃)လၢတဘျီဝဲၤကျိၤခိၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်,(၆)လၢတဘျီပၤ ဆှၢကမံးတံၢ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဒီး(၁)နဲၣ်တဘျီထီၣ်တိကမံးတံၢ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အိၣ်ဖိၣ် အပူၤတၢ်ကွၢ်ထံက့ၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢတၢ်ဟံလီၤအီၤတဖၣ်တၢ်မၤအီၤန့ၣ်ထဲလဲၣ်.တၢ်မၤအီၤတ န့ၣ်ဘၣ်တဖၣ်တၢ်ကီၤတၢ်ခဲအိၣ်ဒ်လဲၣ်,တၢ်ဟံဖးနီၤဖးဒီးဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ပိၣ်လိာ်သးဒီးဘျီဘၣ်မၤ ဂ့ၤထီၣ်က့ၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်လီၤ.လီၤခၢၣ်သးအပတီၢ်, တၢ်ဟံပနီၣ်လၢကဘၣ်ကိးတၢ်အိၣ် ဖိၣ်ဖးဒီးနီၣ်ခိကရဲး(၄)နဲၣ်တဘျီန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဆူၣ်အယီၤစးထီၣ်လၢ ၁၉၇၄နဲၣ်ခိကရဲးဝံၤအလီၤခံတၢ်ကိးခိကရဲးတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒီးတၢ်န့ၣ်နီတဘျီဘၣ်, န့ၣ်ဒုၣ်ထဲဂ့ၢ် ဂီၤအူတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဒီးလီၤခၢၣ်သးထီၣ်တိကမံးတံၢ်တနဲၣ်တဘျီတၢ်အိၣ်ဖိၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤလီၤလၢ ၁၉၉၁နဲၣ် အလၢၣ်ယၣ်ယၣ်မး, တၢ်ကိးကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢခိကရဲးတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒီး (၁၀)ဝီတဝီန့ၣ်လီၤ.

(ခ)ကီၢ်ရၣ်ပတီၢ်

ကီၢ်ရၣ်အပတီၢ်တၢ်မၤပၤဆှၢတၢ်ကမံးတံၢ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်(၂)လၢတဘျီ ဒီးထီၣ်တိကမံးတံၢ်တၢ် အိၣ်ဖိၣ်တနဲၣ်တဘျီန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အပူၤတၢ်ကွၢ်ထံက့ၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢတၢ်ဟံလီၤအီၤ တဖၣ်တၢ်မၤအီၤန့ၣ်ထဲလဲၣ်,တၢ်မၤအီၤတန့ၣ်ဘၣ်တဖၣ်တၢ်ကီၤတၢ်ခဲအိၣ်ဒ်လဲၣ်,တၢ်ဟံဖးနီၤဖး ဒီးဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ပိၣ်လိာ်သးဒီးဘျီဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဝံၤတၢ်ဟံဖျါ ထီၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ဆူလီၤခၢၣ်သး(၆)လၢတဘျီဒီးတနဲၣ်တဘျီန့ၣ်လီၤ.ကီၢ်ရၣ်ပံး န့ၣ်လီၤခၢၣ်သးအတၢ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲပံးစုနဲၣ်ကျဲဝံၤနဲၣ်လီၤက့ၤတၢ်မၤလၢအလီၤအိၣ်တဖၣ်ဆူကီၢ် ဆၣ်လၢတၢ်ကမၤထွဲအီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ရၣ်အပတီၢ်တၢ်ဒုးလဲၤတရဲးတၢ်ဖံးတၢ်မၤမ့ၢ်ပွဲၤထီၣ် (၂)နဲၣ်တခီတၢ်ကိးက့ၤကီၢ်ရၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒီး(ခိကရဲး)ဒီးတၢ်သမံးသမိးကွၢ်ထံက့ၤတၢ်ဖံး တၢ်မၤလၢခံနဲၣ်အတီၢ်ပူၤဝံၤတၢ်ဘျီဘၣ်မၤဂ့ၤက့ၤတၢ်မၤလၢအလီၤအိၣ်တဖၣ်ဒီးဟံလီၤတၢ်မၤ ခါဆူညါန့ၣ်လီၤ.ဝံၤအလီၤခံတၢ်ယုထာထီၣ်က့ၤကီၢ်ရၣ်ထီၣ်တိကမံးတံၢ်ဒီးပၤဆှၢတၢ်ကမံးတံၢ် အသီတဖုလၢကတီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲဒီးမၤကဒီးက့ၤတၢ်လၢ(၂)နဲၣ်အတီၢ်ပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ပတီၢ်ရၣ် ဟံၣ်ကဝီၤအတၢ်အိၣ်သးအသိး.ကီၢ်ရၣ်တဘျီန့ၣ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤဆီလီၤအသးလၢကီၢ်ဆၣ်အ စုၤကတၢ်ခံဘၣ်တုၤလၢယဲၤဘၣ်လီၤ.

(ဂ)ကီၢ်ဆၣ်အပတီၢ်

ကီၢ်ဆၣ်အပတီၢ်အိၣ်ဒီး(၂)လၢတဘျီပၤဆှၢကမံးတံၢ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ် ဒီးခံနဲၣ်တဘျီခိကရဲးအ တၢ်အိၣ်ဖိၣ်လီၤ. ကီၢ်ဆၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်မၤအတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် လၢတနဲၣ်အတီၢ်ပူၤဆူကီၢ်ရၣ်ဒီးပံးန့ၣ်တၢ်ဟံးစုနဲၣ်ကျဲလၢကီၢ်ရၣ်ဝံၤနဲၣ်လီၤက့ၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤ လၢအလီၤအိၣ်တဖၣ်ဆူဒုသဝီဒီးကဝီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ကီၢ်ဆၣ်ပတီၢ်အိၣ်ဒီးခံနဲၣ်တဘျီခိကရဲး

အယ်ဘန်ယုထာထိုင်ဝဲကီဆိုင်ထီဘိကမ်းတံင်ဒီးပာဆာကမ်းတံင်ခဲနံင်တာချီလာပုကတီခိင် ရိုင်မဲဒီးမာတံင်ဖဲတံင်မာအဂီလီ၊

(ဃ) ငူသဝီ, ကရူအပတီ

ငူသဝီကရူအပတီတခီမထွဲဝဲကီဆိုင်အတါနံင်လီတဖဉ်အဖီခိင်, အိင်စုင်ကီးဒီးငူသဝီက ရူပတီတနံင်တာချီအတါအိင်ဖိုင်ဒီး ယုထာထိုင်ငူသဝီကရူခိင်နာပုအသီတဖုလာကဟံး ထိုင်ဖိုင်ထိုင်တံင်ဖဲတံင်မာအသီတနံင်လာကရူပုအဂီန့င်လီ၊

၅. ခုင်အိုင်ယုင်ခီကရဲး(၁၀)ဝီတဝီ-လါနိင်ဝုဘာင်(၁၈)သီ, ၁၉၉၁နံင်

၁၉၇၄နံင်(KNU)ကညီဒီကလုင်ခီကရဲးဝဲအလီခဲမုင်လာဒုင်ဒါအတါဟူးတံင်ဝဲအါအယ်တံင် မာ(KNU)ခီကရဲးတသုဘာင်သနင်က့, လီဝါခါင်သးထီဘိကမ်းတံင်အတါအိင်ဖိုင်ဘာင်တံင်မာ အါတဘျီဘာင်တာချီဒီးဖဲလါနိင်ဝုဘာင်၁၈သီ၁၉၉၁နံင်န့င်ဘာင်တံင်မာ(KNU)ခီကရဲး(၁၀)ဝီ တဝီဖဲမာနုၤပျီလီဝါခါင်သးဝဲလီခိင်သုင်န့င်လီ၊ ခီကရဲးတံင်အိင်ဖိုင်တာချီအံၤ, တံင်သုင်ထိုင် ဆီလီတံင်ပတါပြဲးအက့အဂီ၊ နီပဒိင်တဖုအသီးဒီးတံင်ယုထာထိုင်ပာဆာကမ်းတံင်တဖုလာ ကတီခိင်ရိုင်မဲကညီတံင်ပာဆာအထံရူကီသဲးတံင်မာဒီးကီသုလုပဒိင်တဖုလာကတီခိင်ရိုင် မဲတံင်ပတါပြဲးဝဲကျီတံင်မာတဖဉ်မုင်လဲလဲအံၤအသီးန့င်လီ၊

ခုင်အိုင်ယုင်(KNU)ပာဆာတံင်ကမ်းတံင်တဖဉ်-

- (၁) စီဘိင်မူး-ကရါခိင်
- (၂) စီသါအိင်-ကရါခိင်(၂)
- (၃) စီဘးသုင်-နဲင်ရှိုင်ခိင်ကျါ
- (၄) စီမိင်မိင်-နဲင်ရှိုင်ခိင်ကျါသယဲ(၁)
- (၅) စီစဉ်လု-နဲင်ရှိုင်ခိင်ကျါသယဲ(၂)
- (၆) စီမိင်မိင်-တံင်ကရါကရီမူဒါခိင်
- (၇) စီမိင်မိင်-တံင်ဟ့င်တံင်သုင်ညါဒီးတံင်ရဲလီသနုမူဒါခိင်
- (၈) စီကီစိ-ဖိုင်ကျါကယာဒီးတံင်သမံသမိးတံင်ဖဲတံင်မာမူဒါခိင်
- (၉) စီဘိင်မူး-ကရါပာ်ဖိုင်(တပ်ပေါင်းစု)မူဒါခိင်
- (၁၀) စီမာတံင်-ထံဂုကီဂါတံင်ဆဲးကျိးမူဒါခိင်
- (၁၁) စီကျိင်ထူ-ခိသွဲကျိင်စုဂုဝီမူဒါခိင်
- (၁၂) စီသါအိင်-ပုဂုဝီမူဒါခိင်
- (၁၃) စီဘိင်မူး-သုးခိင်မဲးရှါင်မူဒါခိင်

ကီသုလုပဒိင်-

- (၁) ကီခိင်-သုးခိင်ကျါစိရီစီဘိင်မူး
- (၂) ကီခိင်(၂)-ပဒိင်စီသါအိင်
- (၃) ကီတီခိင်ကျါ-ပဒိင်စီဘးသုင်

- (၄) ကိတ်တိန်ခိန်ကျော်သယံ-ပဒိန်စီစဉ်လှ
- (၅) တာ်ဒီသဒါဝဲကျိကိတ်တိန်-သုးခိန်ကျော်စိစီဘိန်မှး
- (၆) ထံဂုင်ကီဂါတာ်ဆဲးကျိးဝဲကျိကိတ်တိန်-ကသံဂုင်သရဂ်ခိန်စီမေတာ်
- (၇) သဲစးဝဲကျိကိတ်တိန်-သုးခိန်ခိန်ဖိစီထူထူလှ
- (၈) ကုင်သုဆဲးလါဝဲကျိကိတ်တိန်-ပဒိန်စီရွှ်ယးဟဲ
- (၉) ဝံစိတ်တီဆုဝဲကျိကိတ်တိန်-ပဒိန်စီဂုးဒွါ
- (၁၀) ခိသွဲကျိဂုးဝဲကျိကိတ်တိန်-ပဒိန်စီကျိန်ထူ
- (၁၁) သုဂ်ပုဂ်ဝဲကျိကိတ်တိန်-ပဒိန်စီအိန်ဆါ
- (၁၂) ဆုဂ်ချမေစါဝဲကျိကိတ်တိန်-ကသံဂုင်သရဂ်ခိန်စီခိန်သီ
- (၁၃) စံဂ်ပွဲသုဂ်ဖျးဘုဂ်ဖိဂ်မေညုဂ်ဝဲကျိကိတ်တိန်-ပဒိန်စီခါလုဂ်တာ်ဒါ
- (၁၄) ထံလီဂီဂါပူဒီးတာ်ဘုဂ်တာ်ဘါဝဲကျိကိတ်တိန်-ပဒိန်စီဘိယုဂ်ဖိ
- (၁၅) စါပူထးပူဝဲကျိကိတ်တိန်-ပဒိန်စီလးကိန်
- (၁၆) ပနံဂ်တာ်ကါဝဲကျိကိတ်တိန်-ပဒိန်စီလုဝဲ
- (၁၇) စံဂ်ညိဂ်ကီဂါခိန်ကျော်-ပဒိန်စီကီလူ

တာ်ဖဲးတာ်မေလါခီကရဲး(၁၀)ဝိတဝီမေဝဲတဖဂ်မုဂ်ဝဲ-

- (၁) မေတာ်စံဂ်ညိဂ်တာ်တာ်ဖဲးတာ်မေတဖဂ်လါအဘဂ်ယးဒီးတာ်ပတါပြး. သုးဂုဂ်ဝီဒီး. ရိဂ်ဖိဂ်ဂုဂ်ဝီတဖဂ်န့ဂ်လီ.
- (၁) ယုထါထီဂ်ကုလီဂါခါသးထီဘိကမံးတာ်ဒီးပါဆုတာ်ကမံးတာ်တဖဂ်
- (၂) သမံသမိးကုကျဲသနူတဖဂ်ဒီးဟ်လီကုတာ်မေအတာ်နဲဂ်ကျဲတဖဂ်
- (၃) သုဂ်ထီဂ်ဆီလီကုတာ်ပတါပြး. သုးမုဂ်ခိန်. ဒီးဂါသးတာ်ကရါကရိတဖဂ်
- (၄) ကျဲဟ်လီကုတာ်ဖဲးတာ်မေလါကီဂါရှုဂ်. ကီဂါဆဂ်. သုးကု. သုးရှုဂ်တဖဂ်
- (၅) နီဟ့ဂ်လီကုမုဒါတာ်မေလါလီဂါခါသး. ကီဂါရှုဂ်. ကီဂါဆဂ်ဒီးဝဲကျိတဖဂ်သုးဝဲလီဂါခိန်သုဂ်. သုးကု. သုးရှုဂ်တဖဂ်. ဂါသးဝဲလီဂါခိန်သုဂ်. ဂါသးသုးရှုဂ်တဖဂ်. ဂါသးသုးဒုတဖဂ်လါကဒုးအိန်ထီဂ်ကုခီကရဲးအတာ်စံဂ်ညိဂ်တာ်ဒီးအတာ်ကျဲဟ်လီဟ်တာ်ဖဲးတာ်မေတဖဂ်အဂီဂါန့ဂ်လီ.

၆. ခုဂ်အဲဂ်ယုဂ်ခီကရဲး(၁၁)ဝိတဝီ-လါအီကါး(၂၁)သီ, ၁၉၉၅နံဂ်

ခီကရဲး(၁၁)ဝိတဝီ ဘဂ်တာ်မေအီလါမဲာ်သရီထုဂ်, နူပုဂ်ယာ်ကီဂါရှုဂ်ဟီဂ်ကဝီပူန့ဂ်လီ. ခီကရဲးတာ်ကျဲညါအံာ်တာ်ဆီတလဲကုတာ်ပတါပြးအကုဂ်အဂီလါရိဂ်ဖိဂ်ဂုဂ်ဝီအကုဂ်အဂီန့ဂ်လီ. တာ်ပညိဂ်မုဂ်ဒီးသီးဝဲကျိလါအတာ်ဖဲးတာ်မေဘူးလီဂါအသးတဖဂ်တာ်ဟ်ဖိဂ်မေသကိးတာ်အဂံာ်ကဆုဂ်ထီဂ်အဂီဂါန့ဂ်လီ. တာ်ထံဂ်အိန်စဲဒုဂ်လါတာ်ဆီလီဟ်လီဝဲကျိတဘိဘဂ်တဘိန့ဂ်တာ်ဟ်ဖိဂ်မေသကိးတာ်အဂံာ်စါအယိ. တာ်မုဂ်ဟ်ဖိဂ်ကုဝဲကျိလါအတာ်မေဘူးလီဂါအသးတဖဂ်တဖုဘဂ်တဖုန့ဂ် တာ်မေသကိးတာ်အဂံာ်ကဆုဂ်ထီဂ်န့ဂ်လီ. အယိခီကရဲး(၁၁)ဝိတဝီအံာ်တာ်ကိးလါအမုဂ် ကိတ်တိန်တအိန်လါဘဂ်တာ်ဆီတလဲကုအီဆု ဝဲကျိခိန်ခိန်န့ဂ်

လီၤ. လၢခီကရဲးတဘျီအံၤတၢ်ယုထၢထီၣ်ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ် ဒီးဝဲၤကျိၤဒိၣ်အခိၣ်အန့ၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဒိၣ် လၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- (၁) ကရၢခိၣ်-သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မ့း
- (၂) ကရၢခိၣ်(၂)-သုးခိၣ်ကျၢၢ်ရွၢၣ်ဆၢ
- (၃) နဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်-ပဒိၣ်စီၤဘးသ့ၣ်
- (၄) နဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သယံၤ(၁)-ပဒိၣ်မၤရှၢၣ်လၢဖါ
- (၅) နဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သယံၤ(၂)-သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိထူထုလု

- (၁) တၢ်ကရၢကရိဝဲၤကျိၤဒိၣ်အခိၣ်-ပဒိၣ်ကီၢ်စိ
- (က) တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကရၢ-ပဒိၣ်သမ့ၣ်ထီ
- (ခ) တၢ်ကစီၣ်,တၢ်ရၢလီၤသန့ဒီးတၢ်ယုသ့ၣ်ညါ-ပဒိၣ်ဒုဘံးသးကပီၤ
- (ဂ) ဝိၣ်မုၢ်ဂ့ၢ်ဝီ-သရၣ်မုၢ်လၢၣ်ဖိ.
- (ဃ) သးစၢ်ဂ့ၢ်ဝီ-စီၤဒီးလုမ့ၢ်

(၂) သိၣ်မ့ၢ်ကရၢဒီးထံၣ်ကီၢ်သးဝဲၤကျိၤဒိၣ်အခိၣ်-သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မ့း

- (က) သိၣ်မ့ၢ်ကရၢဂ့ၢ်ဝီ-မၤည့ၣ်မိၣ်
- (ခ) ထံၣ်ကီၢ်ဂၤဂ့ၢ်ဝီ-ပဒိၣ်အါသၢၣ်ရွၢၣ်
- (၃) မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဝဲၤကျိၤဒိၣ်အခိၣ်-ပဒိၣ်အိၣ်ဆါ
- (က) သ့ၣ်ပှၢ်ဝဲၤကျိၤတၢ်မၤ-ပဒိၣ်ဂ့ၢ်မူ
- (ခ) စံၣ်ဝဲၤသ့ၣ်ပျးဝဲၤကျိၤတၢ်မၤ-ပဒိၣ်သုးသ့ၣ်ခိး
- (ဂ) စၢ်ပူၤထးပူၤဝဲၤကျိၤတၢ်မၤ-ပဒိၣ်စီၤထု

- (၄) ခိသ့ၣ်ကျိၣ်စ့ဝဲၤကျိၤဒိၣ်အခိၣ်-သုးခိၣ်ကျၢၢ်ကစၢ်ဒိၣ်
- (က) ခိသ့ၣ်ဒီးကျိၣ်စ့ဝဲၤကျိၤတၢ်မၤ-ပဒိၣ်ယုဆၢၣ်
- (ခ) တၢ်ကူၣ်လဲၣ်မၤကၢဒီးတၢ်ဖီၣ်ညၣ်တၢ်မၤ-ပဒိၣ်မၤစတံလး

- (၅) တၢ်ဒီးသဒၢဝဲၤကျိၤဒိၣ်အခိၣ်-သုးခိၣ်ကျၢၢ်တၢ်မ့ၢ်ဘီ
- (က)(KNLA)သုးရိၣ်ခဲခိၣ်ကျၢၢ်-သုးခိၣ်ကျၢၢ်တၢ်မ့ၢ်ဘီ
- (ခ)(KNDO)ဂၤသးခိၣ်ကျၢၢ်-သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဖိကီၢ်သီ
- (ဂ)ကလုၣ်ဘိၣ်ဘၢဂ့ၢ်ဝီ-သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဖိရးဖိ

- (၆) ပှၢ်ဂ့ၢ်ဝီဝဲၤကျိၤဒိၣ်အခိၣ်-ပဒိၣ်စၢ်လု
- (က) ဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲၤကျိၤတၢ်မၤ-သရၣ်မၤတၢ်
- (ခ) ကူၣ်သုးဆဲးလၢဝဲၤကျိၤတၢ်မၤ-ပဒိၣ်ရွၢၣ်ယးဟဲ

(၇) ဖိတ်ကျားကယတ်တံဘျားကျိးဒိတ်အခိတ်-ပဒိတ်ဘီယုဂ်မိ

(က) ဖိတ်ကျားကယတ်တံဘျား-ပဒိတ်ယီၤရှု

(ခ) တံသမံသမိးတံမး-

(ဂ) တံသမံသမိးစရီ-ပဒိတ်ဒုဘံးထီ

(၈) ပါပြးထီရီၤဝဲကျိးဒိတ်အခိတ်-သုးခိတ်ကျိးမိတ်မိတ်

(က) သဲစးဝဲကျိး-ပဒိတ်လးဟဲနရံ

(ခ) ထံလီၤကီၤပူတံဘျားတံဘျားဝဲကျိး-ပဒိတ်မါစတံလး

(ဂ) ဝံစိတ်တီဆုးဒီးဆဲးကျိးကျဲဝဲကျိး-သုးခိတ်ဒိတ်ရီကျိး

(၉) စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်ခိတ်ကျိး-ပဒိတ်စကီၤလူ

(က) စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်(၁)-ပဒိတ်ရဲၣ်ကွံၣ်နာၣ်

(ခ) စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်(၂)-သုးခိတ်ဒိတ်တူၢ်ဂီၤ

၇. (KNU)ခိကရဲး(၁၂)ဝိတဝီ-လါဒံၣ်စဲဘၢၣ်,၂၀၀၀နံၣ်

ခိကရဲး(၁၂)ဝိတဝီဘၣ်တံမးအီၤဖဲလုဝါ,ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရၣ်ဟီၣ်ကစီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ခိကရဲး(၁၁)ဘျီတဘျီအခါ တံသုၣ်ထီၣ်ဆီလီၤဝဲကျိးအကုၢ်အဂီၢ်ဒဲးဝဲကျိးဒိတ်အခိတ်အကုၢ်အဂီၢ်အသိးန့ၣ်.တံမးဖျါထီၣ်တံမးအမိၢ်လံၤမိၢ်ပှၢ်တန့ၢ်ဘၣ်အယီၤ. တုၤခိကရဲး(၁၂)ဘျီတဘျီအဆၢကတီၢ်,တံဟံကုၤအီၤဒဲးလါခိကရဲး(၁၀)ဘျီတဘျီအသိးလါအမုၢ်ဝဲကျိးတဘီစုၣ်စုၣ်ဘၣ်တံပၤဆုၤအီၤလါဝဲကျိးခိတ်တဂါစုၣ်စုၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိကရဲး(၁၂)ဝိတဝီအံၤဝဲကျိးဒိတ်ခိတ်တအိၣ်လါဘၣ်,ဘၣ်တံဆီတလဲကုၤဆူဝဲကျိးခိတ်န့ၣ်လီၤ. ခိကရဲးတဘျီအံၤဘၣ်တံယုထာထီၣ်ခိတ်န့ၣ်တဖၣ်မုၢ်ဒဲးလံၤအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

ခိကရဲးတဘျီအံၤတံယုထာထီၣ်ပၤဆုၤကမံးတံၣ်(၁၁)ဂၤမုၢ်ဒဲးလံၤအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

(၁) ပဒိတ်စီၤဘးသုၣ်-ပၤဆုၤကမံးတံၣ်ကရၢခိတ်

(၂) သုးခိတ်ကျိးဘိၣ်မုး-ကရၢခိတ်(၂)

(၃) ပဒိတ်မါရၣ်လါဖါ-နဲၣ်ရွဲၣ်ခိတ်ကျိး

(၄) သုးခိတ်ဒိတ်ထူထူလု-နဲၣ်ရွဲၣ်ခိတ်ကျိးသယံ(၁)

(၅) ပဒိတ်ဒုဘံးသးကပီၤ-နဲၣ်ရွဲၣ်ခိတ်ကျိးသယံ(၂)

(၆) သုးခိတ်ကျိးတံမျၢ်ဘီ-ပၤဆုၤကမံးတံၣ်

(၇) သုးခိတ်ကျိးရွဲၣ်ဆၢ-ပၤဆုၤကမံးတံၣ်

(၈) သုးခိတ်ကျိးကစၢ်ဒိတ်-ပၤဆုၤကမံးတံၣ်

(၉) သုးခိတ်ဒိတ်ဂီၤကျိး-ပၤဆုၤကမံးတံၣ်

(၁၀) ပဒိတ်စီၤဒုဘံးထီ-ပၤဆုၤကမံးတံၣ်

(၁၁) ပဒိတ်မါညူမိတ်-ပၤဆုၤကမံးတံၣ်

တၢ်ယုထာထီၣ်ဝဲၤကျိၤခိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဒ်လၢအံၤန့ၣ်လီၤ.

- (၁) တၢ်ကရၢကရိၤဒီးတၢ်ရၢလီၤသန့-သုးခိၣ်ဒိၣ်ထူထူလု
- (၂) ဆူၣ်ချၢမၤစၢၤဝဲၤကျိၤခိၣ်-သုးခိၣ်ဒိၣ်ရီၤကျၢၣ်
- (၃) ကူၣ်သုဆဲးလၢဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်လၢစု
- (၄) စံၣ်ဝဲၤသ့ၣ်ဖျးဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်သုးသ့ၣ်ခိး
- (၅) သ့ၣ်ပှၢ်ဝဲၤကျိၤခိၣ်-သုးခိၣ်ကျၢၣ်ကစၢၢ်ဒိၣ်
- (၆) စၢၢ်ထးဝဲၤကျိၤခိၣ်-သုးခိၣ်ကျၢၣ်ကစၢၢ်ဒိၣ်
- (၇) ခိသ့ၣ်ကျိၣ်စုဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်ယုဆၢၣ်
- (၈) ဝံစံၣ်တီဆုၢ်ဒီးဆဲးကျိးကျဲဝဲၤကျိၤခိၣ်-သုးခိၣ်ဒိၣ်ရီၤကျၢၣ်
- (၉) ထံဂုၤကီၢ်ဂၤဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်ဒုဘံးထီ
- (၁၀) သိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်မၤညူခိၣ်
- (၁၁) သဲစးဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်လးဟဲနရံၣ်
- (၁၂) ဘုၣ်ဖိၣ်မၤညၣ်ဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်ဘးသ့ၣ်
- (၁၃) တၢ်ဒီးသဒၢဝဲၤကျိၤခိၣ်-သုးခိၣ်ကျၢၣ်ဘိၣ်မ့း
- (၁၄) ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်မၤစတံလး-(UG,PD)တၢ်မၤ-
ပဒိၣ်မၤရှၣ်လၢမၤ

၈.(KNU)ခိကရဲး(၁၃)ဝိတဝီ-လၢနိၣ်ဝုဘၢၣ်(၁၈)သီ,၂၀၀၄န့ၣ်

ခိကရဲး(၁၃)ဝိတဝီဘၣ်တၢ်မၤအိၤဖဲလုဝါ,ဖၣ်ဆၣ်ကီၢ်ရှၣ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ.ခိကရဲးအပူၤ တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအပူၤကွၢ်(၄)န့ၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်ဒီးဟံးဖးနီၤဖး,ဟ့ၣ် ကူၣ်တၢ်ပီၣ်လိာ်သးဒီးဟံးလီၤခါဆူညါတၢ်မၤတဖၣ်လၢန့ၣ်လၢကဟဲဆူညါအသီ(၄)န့ၣ်န့ၣ် လီၤ.

ခိကရဲးတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ယုထာထီၣ်ပၤဆုၢ်ကမံးတံၢ်ဒ်လၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- (၁) ပဒိၣ်စီၤဘးသ့ၣ်-ပၤဆုၢ်ကမံးတံၢ်ကရၢခိၣ်
- (၂) သုးခိၣ်ကျၢၣ်ဘိၣ်မ့း-ကရၢခိၣ်(၂)
- (၃) ပဒိၣ်မၤရှၣ်လၢမၤ-န့ၣ်ရှ့ၣ်ခိၣ်ကျၢၣ်
- (၄) သုးခိၣ်ဒိၣ်ထူထူလု-န့ၣ်ရှ့ၣ်ခိၣ်ကျၢၣ်သယံ(၁)
- (၅) ပဒိၣ်ဒုဘံးသးကဝီၤ-န့ၣ်ရှ့ၣ်ခိၣ်ကျၢၣ်သယံ(၂)
- (၆) သုးခိၣ်ကျၢၣ်တၢ်မျၢၢ်ဘီ-ပၤဆုၢ်ကမံးတံၢ်
- (၇) သရၣ်မုၣ်နီၢ်စံၣ်ဖိရၢစုၣ်-ပၤဆုၢ်ကမံးတံၢ်
- (၈) သုးခိၣ်ကျၢၣ်ကစၢၢ်ဒိၣ်-ပၤဆုၢ်ကမံးတံၢ်
- (၉) သုးခိၣ်ဒိၣ်ရီၤကျၢၣ်-ပၤဆုၢ်ကမံးတံၢ်
- (၁၀) ပဒိၣ်စီၤဒုဘံးထီ-ပၤဆုၢ်ကမံးတံၢ်
- (၁၁) ပဒိၣ်လးဟဲနရံၣ်-ပၤဆုၢ်ကမံးတံၢ်

တၢ်ယုထၢထီၣ်ဝဲၤကျိၤခိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဒ်လၢအံၤန့ၣ်လီၤ.

- (၁) ကရၢခိၣ်-ပဒိၣ်ဘးသ့ၣ်စ့ၣ်
- (၂) ကရၢခိၣ်(၂)-သးခိၣ်ကျၢၢ်တၢ်မျၢၢ်ဘီ
- (၃) နံၣ်ရှဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်-ပဒိၣ်မၢၤရှ့ၣ်လၢါဖါ
- (၄) နံၣ်ရှဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သယဲၤ-သးခိၣ်ဒိၣ်ထူထူလု
- (၅) နံၣ်ရှဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သယဲၤ(၂)-ပဒိၣ်ဒုဘံးသးကပီၤ
- (၆) တၢ်ဒိသဒေဝဲၤကျိၤခိၣ်-သးခိၣ်ကျၢၢ်တၢ်မျၢၢ်ဘီ
- (၇) ထံဂုၤကီၢ်ဂၢၤဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်ဘးသ့ၣ်
- (၈) ကူၣ်သ့ဆဲးလၢဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်လၢါစု
- (၉) ဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲၤကျိၤခိၣ်-သးခိၣ်ဒိၣ်ရီၤကျၢၢ်ခ့ၣ်
- (၁၀) စံၣ်ဝဲၤသ့ၣ်ဖျးဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်သူးသ့ၣ်ခိး
- (၁၁) ခိသ့ၣ်ကျိၣ်စ့ဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်ယုဆၢၣ်
- (၁၂) ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်လးဟဲနရံၣ်
- (၁၃) သဲစးဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်လးဟဲနရံၣ်
- (၁၄) ဘုၣ်ဖိၣ်မၤညၣ်ဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်မၢၤရှ့ၣ်လၢါဖါ
- (၁၅) ဝံစီၣ်တီဆၢဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်ယုဆၢၣ်
- (၁၆) သိၣ်မ့ၢ်ကရၢဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်မၢၤညးမိၣ်
- (၁၇) တၢ်ကရၢကရိဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်ဒုဘံးသးကပီၤ

၉.(KNU)ကီၢ်ရှ့ၣ်ဟီၣ်ကပီၤ(၇)ဘုၣ်ဒီးအကီၢ်ဆၣ်တဖၣ်

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤလီၢ်ခၢၣ်သးဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်(Supreme Hedquarter)ဒီးသးဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်(General Headquarter) ဒီးတၢ်ဟံပနီၣ်ကီၢ်ရှ့ၣ်, ကီၢ်ဆၣ်ဟီၣ်ကပီၤတဖၣ်မ့ၢ်ဒ်လၢအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံပနီၣ်ကီၢ်ရှ့ၣ်ဟီၣ်ကပီၤ(၇)ဘုၣ်ဒီးအကီၢ်ဆၣ်လၢဟီၣ်ကပီၤပူၤတဖၣ်မ့ၢ်ဒ်လၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- (က) နူသတူၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်
 - (၁) ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၣ်
 - (၂) ဘဲလုကီၢ်ဆၣ်
 - (၃) ကွဲးထီၣ်ကီၢ်ဆၣ်
 - (၄) ပိၣ်ကီၢ်ဆၣ်(မိၣ်စကိၣ်)
 - (၅) သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်
- (ခ) တီဆူကီၢ်ရှ့ၣ်
 - (၁) ထီတထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်
 - (၂) ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်(သၣ်တီၣ်ကီၢ်ဆၣ်)
 - (၃) ပုၣ်သံၣ်လၢဟီၣ်ကပီၤလီၤဆီ

(ဂ)ချာန်လွှာ်ထူင်ကီ်ရုန်

- (၁) မူကီ်ဆဉ်
- (၂) လာ်ဒိင်ကီ်ဆဉ်
- (၃) ဆိထံးကီ်ဆဉ်

(ဃ)မုန်တြိကီ်ရုန်

- (၁) လူသိကီ်ဆဉ်
- (၂) ခွဲင်လိကီ်ဆဉ်
- (၃) ဘုသိင်ကီ်ဆဉ်

(င)ဖါဆဉ်ကီ်ရုန်

- (၁) လူပျဲကီ်ဆဉ်
- (၂) တနုခါကီ်ဆဉ်
- (၃) ထံင်လိင်ကီ်ဆဉ်
- (၄) တာ်ကြါကီ်ဆဉ်
- (၅) နူယီ်ကီ်ဆဉ်

(စ)နူပုင်ယာ်ကီ်ရုန်

- (၁) ကီးတရံးကီ်ဆဉ်
- (၂) ဝီ်ရုန်ကီ်ဆဉ်
- (၃) နိင်တကီ်(ကုင်အ)ကီ်ဆဉ်
- (၄) ကြါတုကီ်ဆဉ်

(ဆ)ဘျးဒဲင်ကီ်ရုန်

- (၁) ကစာ်ဒိင်ကီ်ဆဉ်
- (၂) လာ်မု်လါကီ်ဆဉ်
- (၃) လာ်ဒိင်စိကီ်ဆဉ်
- (၄) တနီသရံင်ကီ်ဆဉ်

၁၀.(KNU)ကီ်ရုန်ဟီင်ကဝီ(၇)ဘုင်အပူတော်ဟ်လီကညီဒီကလုင်တာ်ထူင်ဖျး
သုးမု်ဒိင်(KNLA)သုးကုတဖဉ်

ပကညီဒီကလုင်တာ်ထူင်ဖျးသုးမု်ဒိင်ဆိင်ဒီးအမူဒါလာတာ်ဒီသဒေပထံပကီ်ပဟီင်ကဝီဒီး
ကဟုကယာ်ကုပပုကကလုင်တဖဉ်အသးသမူတော်ဘံင်တာ်ဘါနုင်လီ.ပသုးမု်ဒိင်ဆိင်ဒီးအ
ကရါကရိတာ်ထူင်ထီင်ဆိလီ.တာ်ဘျးခိင်သုင်ဒီးတာ်ဒုးတာ်ယါအကျဲကပူတဖဉ်လီ.တာ်လီ
ဆဲးနုင်လီ.ပသုးဝဲလီခိင်သုင်ထီင်ဆိလီ.သုးမု်ဒိင်အတာ်ထူင်ထီင်ဆိလီ.လာသုးကု,
သုးရုင်လာပကီ်ရုန်ဟီင်ကဝီ.တဖဉ်အပူမု်ဒိင်လာ်အံ.အသိးနုင်လီ.

(က)မနုပျိုဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်-၁၉၇၄န့ၣ်တုၤ၁၉၉၅န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟံးဘၣ်ဘၢလၢသးဒုတၢတုၤလၢသးဒုယိးလၢခဲဒုးကဲထီၣ်က့ၤဆူသးရှၢ်သၢရှၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးသးထံးလီၤဆိသးဒုစိးစဲးခြးစဲးခြးလီၤဆိဒီးဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢပလီၤခၢၣ်သးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(ခ)နူသထူၣ်ကီၢ်ရှၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ-သးက့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်(၁),သးရှၢ်အိၣ်(၂)ရှၢ်-သးရှၢ်(၁)ဒီးသးရှၢ်(၂)

(ဂ)တီဆူကီၢ်ရှၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ-သးက့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်(၂),သးရှၢ်အိၣ်(၂)ရှၢ်-သးရှၢ်(၅),သးရှၢ်(၆)

(ဃ)ချၢၣ်လွၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရှၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ-သးက့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်(၃),သးရှၢ်အိၣ်(၃)ရှၢ်-သးရှၢ်(၇),သးရှၢ်(၈),သးရှၢ်(၉).

(င)ဘျးဒဲၣ်ကီၢ်ရှၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ-သးက့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်(၄),လၢညါအိၣ်ဒၣ်သးရှၢ်(တ)ဘၣ်လၢအမ့ၢ်သးရှၢ်(၁၀), လၢခဲတၢ်မၤအါထီၣ်သးရှၢ်(တ)ဘၣ်လၢအမ့ၢ်သးရှၢ်(၁၁) ဒီးသးရှၢ်(၁၂)

(စ)မ့ၢ်တြီၤကီၢ်ရှၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ-သးက့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်(၅),သးရှၢ်(၂၀)တရှၢ်-အိၣ်ဒီးအသးဒု(၄)ဒု, လၢခဲတၢ်ဆိတလဲဆူသးရှၢ်(၁၀၂),အိၣ်ယုၣ်ဒီးဂၤကီၢ်သးရှၢ်(တ)ရှၢ်လၢအမ့ၢ်ဂၤကီၢ်သးရှၢ်(၁)လၢဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလီၤလီၤလၢသးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မ့ၢ်လီၤ.

တီၢ်နီၣ်-တၢ်ကရၢကရိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်သးက့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်(၅)မဲ၁၉၉၅န့ၣ်လၢအုၣ်ဖြၢၣ်(၄)သီအနံၤဖဲဂီၤလုၣ်ခဲ(သဝခ)ဝဲလီၤပတြီၢ်ဒီးသးက့(၅)အဖိလၢ်တၢ်ဟံပနီၣ်သးရှၢ်(သၢ)ဘၣ်လၢ အမ့ၢ်သးရှၢ်(၁၀၁),(၁၀၂)ဒီး(၁၀၃)န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဆၢတၢ်အိၣ်လၢသးရှၢ်(သၢ)ဘၣ်အံၤကဘၣ်ဆိလီၤက့ၤအသးလၢမ့ၢ်တြီၤကီၢ်ရှၢ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤဒီးဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢလီၤခၢၣ်သးအဂီၢ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်လဲတၢ်က့ၤကိခဲဒီးတၢ်အိၣ်သးအကပၤကပၤလၢတၢ်ကသးလီၤသးကျဲအဂီၢ်တညီဘၣ်အယိ သးရှၢ်(၁၀၁)တရှၢ်န့ၣ် ဒုးမဲဘူးက့ၤအသးဒီးသးက့(၇), မ့ၢ်သးရှၢ်(၁၀၃)တရှၢ်န့ၣ်ဘၣ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢ(လခသ)ဒီး(သဝခ)အဂီၢ်အယိဟံးန့ၢ်က့ၤမူဒါလၢသးက့(၆)တကပၤ,မ့ၢ်သးရှၢ်(၁၀၂)တရှၢ်န့ၣ်အိၣ်ဟံးစၢၤလၢမ့ၢ်တြီၤကီၢ်ရှၢ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤအယိမ့ၢ်ဝဲသးက့(၅)အသးရှၢ်တဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

(ဆ)နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရှၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ-သးက့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်(၆),သးရှၢ်အိၣ်(သၢ)ရှၢ်-သးရှၢ်(၁၆),သးရှၢ်(၁၇),သးရှၢ်(၁၈)

(ဇ)ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရှၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ-သးက့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်(၇),သးရှၢ်အိၣ်(ယံၢ်)ရှၢ်-သးရှၢ်(၁၉),(၂၁),(၂၂),(၂၄),(၁၀၁)သးရှၢ်တဖၣ်.

တီၢ်နီၣ်-သးရှၢ်တဘၣ်န့ၣ်တၢ်ကရၢကရိၣ်ထီၣ်အီၤလၢသးဒု(၃)ဒုတုၤ(၅)ဒုလီၤ.

၁၁.(KNU)ကီရ်ဟိတ်ကဝီ(၇)ဘုၣ်အပူၤတၢ်ဟံလီၤကညီၣ်ကလုာ်ဂၤသးကရၢ(KNDO) သးရၢၣ်တဖၣ်.

ဂၤသးသး(KNDO)ဘုၣ်ဟံးမူၤဒါလၢတၢ်ဒီးသဒၢကမျၢၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အသးသမူၤတၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၢအဂီၢ်လၢပဟိတ်ကဝီပူၤဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီးပသးမုၢ်ဒိၣ်(KNLA)သးတဖၣ်လၢဒုးယၢ အတၢ်ဖံးတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ.

(က)ဂၤသးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်လီၤဆီလီၤအသးတပူၤယီၤဒီးလီၢ်ခၢၣ်သးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်. သး ဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.ဂၤသးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ကဖံးကမၤမူၤဒါအဂီၢ်ကရၢကရီၢ်ထီၣ်အသးဂံၢ် ဘၢဒီးသးရၢၣ်တရၢၣ်အဂံၢ်ဘၢအသိးဒီးပၤဆုၢ်က့ၤအသးရၢၣ်လၢအိၣ်လၢကီၢ်ရၢၣ်ဟိတ်ကဝီတဖၣ် အပူၤလီၤ.

(ခ)ဂၤသးသးရၢၣ်(၁)-သ့ၣ်လီၤဆီလီၤအသးဖဲကီၢ်ရၢၣ်မုၢ်တြီၤဟိတ်ကဝီပူၤဒီး အသးဒုတဒု စုၣ်စုၣ်လၢကီၢ်ဆၣ်တဘုၣ်စုၣ်စုၣ်အပူၤလီၤ.

(ဂ)ဂၤသးသးရၢၣ်(၂)-သ့ၣ်လီၤဆီလီၤအသးဖဲကီၢ်ရၢၣ်ဒူသထူၣ်ဟိတ်ကဝီပူၤဒီးအသးဒုတဒု စုၣ်စုၣ်လၢကီၢ်ဆၣ်တဘုၣ်စုၣ်စုၣ်အပူၤလီၤ.

(ဃ)ဂၤသးသးရၢၣ်(၃)-သ့ၣ်လီၤဆီလီၤအသးဖဲကီၢ်ရၢၣ်ချၢၣ်လွံၣ်ထူၣ်ဟိတ်ကဝီပူၤဒီးအသး ဒုတဒုစုၣ်စုၣ်လၢကီၢ်ဆၣ်တဘုၣ်စုၣ်စုၣ်အပူၤလီၤ.

(င)ဂၤသးသးရၢၣ်(၄)-သ့ၣ်လီၤဆီလီၤအသးဖဲကီၢ်ရၢၣ်တီအူဟိတ်ကဝီပူၤဒီးအသးဒုတဒုစုၣ် စုၣ်စုၣ်လၢကီၢ်ဆၣ်တဘုၣ်စုၣ်စုၣ်အပူၤလီၤ.

(စ)ဂၤသးသးရၢၣ်(၅)-သ့ၣ်လီၤဆီလီၤအသးဖဲကီၢ်ရၢၣ်ဖၣ်အၣ်ဟိတ်ကဝီပူၤဒီးအသးဒုတဒု စုၣ်စုၣ်လၢကီၢ်ဆၣ်တဘုၣ်စုၣ်စုၣ်အပူၤလီၤ.

(ဆ)ဂၤသးသးရၢၣ်(၆)-သ့ၣ်လီၤဆီလီၤအသးဖဲကီၢ်ရၢၣ်ဒူပျၢၣ်ယၢဟိတ်ကဝီပူၤဒီးအသးဒုတ ဒုစုၣ်စုၣ်လၢကီၢ်ဆၣ်တဘုၣ်စုၣ်စုၣ်အပူၤလီၤ.

(ဇ)ဂၤသးသးရၢၣ်(၇)-သ့ၣ်လီၤဆီလီၤအသးဖဲကီၢ်ရၢၣ်ဘျးဒဲၣ်ဟိတ်ကဝီပူၤဒီးအသးဒုတဒု စုၣ်စုၣ်လၢကီၢ်ဆၣ်တဘုၣ်စုၣ်စုၣ်အပူၤလီၤ.

တီၢ်နီၣ်-၁၉၉၅နံၣ်ဝဲၤအလီၢ်ခံလီၢ်ခၢၣ်သးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ဒီးသးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ဆီလီၤက့ၤအ သးလၢသးက့ၤ(၆)သဝီသီတုၤဖဲ၁၉၉၅နံၣ်ဒုၣ်ဒါဟဲထီၣ်ကဒီးတၢ်လီၢ်အံၤအယီၤဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ် ဘၣ်တၢ်သးက့ၤဆူကီၢ်ဆၢဘၣ်ဘၢဟိတ်ကဝီတတီၤန့ၣ်လီၤ.

(၁၉၇၅နံၣ်တုၤ ၂၀၀၅နံၣ်)ကီၢ်ရၢၣ်ခိၣ်ဒီးသးက့ၢ်ခိၣ်နၢ်တဖၣ်အမံၤ

(၁) ဒူသထူၣ်ကီၢ်ရၢၣ်/သးက့ၤ(၁)

(က) ကီၢ်ရၢၣ်ခိၣ်-

- ပုတကံၤဘီ (၁၉၇၅ နံၣ်-၂၀၀၂နံၣ်)
- သးခိၣ်ဒိၣ်စိကီၢ်လု (၂၀၀၂နံၣ်-၂၀၀၄နံၣ်)
- ပဒိၣ်စီၤအိၣ်ရွှၢ် (၂၀၀၄နံၣ်-၂၀၀၈နံၣ်)
- ပဒိၣ်စီၤပၤန့ၣ် (၂၀၀၈နံၣ်-၂၀၁၂နံၣ်)

- (ခ) သုံးကု(၁)ခိဉ်-
 - သုးခိဉ်ခိဉ်စိကိဉ်ဟိ (၁၉၇၇နံဉ်)
 - သုးခိဉ်ခိဉ်စိကိဉ်လုဉ် (၁၉၇၈-၈၀)
 - သုးခိဉ်ခိဉ်စိမိဉ်မိဉ် (၁၉၈၁နံဉ်)
 - သုးခိဉ်ခိဉ်စိဒဲမာ် (၁၉၈၂နံဉ်)
 - သုးခိဉ်ခိဉ်စိကိဉ်လု (၁၉၈၃နံဉ်-၂၀၀၅)နံဉ်

(၂) တီအူကီၢ်ရၢၢ်/သုးကု(၂)

- (က) ကီၢ်ရၢၢ်ခိဉ်-
 - သုးခိဉ်ခိဉ်စိစိးဘိနံဉ် (၁၉၇၅နံဉ်-၁၉၉၁)နံဉ်
 - ပဒိဉ်ခါလုဉ်တၢ်ဒါ (၁၉၉၂နံဉ်)
 - သုးခိဉ်ကျၢၢ်ဖိမဲအုဉ်စုဉ် (၁၉၉၃နံဉ်-၂၀၀၅နံဉ်)

- (ခ) သုးကု(၂)ခိဉ်-
 - သုးခိဉ်ခိဉ်စိစိးဘိနံဉ်(၁၉၇၅နံဉ်-၁၉၉၁နံဉ်)
 - သုးခိဉ်ကျၢၢ်ဖိစိးမဲအုဉ်စုဉ်(၁၉၉၂နံဉ်-၂၀၀၁နံဉ်)

(၃) ရျၢၢ်လွၢ်ထူဉ်ကီၢ်ရၢၢ်သုးကု(၃)

- (က) ကီၢ်ရၢၢ်ခိဉ်-
 - ပဒိဉ်စိးထိဖုဉ် (၁၉၇၅နံဉ်-၁၉၈၀နံဉ်)
 - ပဒိဉ်လိပာ် (၁၉၈၀နံဉ်-၁၉၉၁နံဉ်)
 - ပဒိဉ်စိးလု လီၤဆီ (၁၉၉၂နံဉ်-၂၀၀၁နံဉ်)

- (ခ) သုးကုခိဉ်-
 - သုးခိဉ်ကျၢၢ်ဖိစိးရျါမု (၁၉၇၅နံဉ်-၂၀၀၅နံဉ်)
 - သုးခိဉ်ကျၢၢ်ဖိစိးဆဲဉ်ကလုဉ်သု (၂၀၀၅နံဉ်-)

(၄) ဘျးဒဲၢ်ကီၢ်ရၢၢ်သုးကု(၄)

- (က) ကီၢ်ရၢၢ်ခိဉ်-
 - ပဒိဉ်စိးဘးသုဉ်(၁၉၇၅နံဉ်-၁၉၇၆နံဉ်)
 - ပဒိဉ်စိးလုၤဝံ(၁၉၇၆နံဉ်-၁၉၇၈နံဉ်)
 - သုးခိဉ်ခိဉ်စိစိးမါဘၢဉ်(၁၉၇၈နံဉ်-၁၉၈၀နံဉ်)
 - ပဒိဉ်ကွဲၤထူဉ်(၁၉၉၁နံဉ်-၂၀၀၂)နံဉ်

- (ခ) သုးကုခိဉ်-
 - သုးခိဉ်ကျၢၢ်ဖိစိးအိဉ်လုဘၢဉ်(၁၉၉၄နံဉ်-၂၀၀၄နံဉ်)
 - (သုးခိဉ်ကျၢၢ်ဖိစိးဒါကိဉ်လုဉ်(၂၀၀၄နံဉ်-၂၀၀၂နံဉ်)

(၅) မှတ်တိုင်ကော်ရွှင်သုးကု(၅)

(က) ကော်ရွှင်ခိင်-

- ဖုစကီလူ(၁၉၇၅နံင်-၁၉၈၃နံင်)
- ပဒိင်စီလးကိင်(၁၉၈၃နံင်-၁၉၉၄နံင်)
- သုးခိင်ဒိင်စီလးရွှင်(၁၉၉၅နံင်-၂၀၀၇နံင်)

(ခ) သုးကုခိင်-

- သုးခိင်ကျါမ်စီထီလး(၁၉၉၅နံင်-၁၉၉၆),
- သုးခိင်ကျါမ်စီထီဘိကိင်(၁၉၉၇နံင်- ၂၀၁၂)နံင်

(၆) နူပျင်ယာ်,ကော်ရွှင်သုးကု(၆)

(က) ကော်ရွှင်ခိင်-

- ဖုတင်အါင် (၁၉၇၅နံင်-၂၀၀၄နံင်)
- သုးခိင်ကျါမ်စီမူင်တူစုမိ (၂၀၀၄နံင်-၂၀၀၆နံင်)
- ပဒိင်ရွှင်မိ(၂၀၀၆နံင်-၂၀၁၂နံင်)

(ခ) သုးကုခိင်-

- သုးခိင်ကျါမ်စီရွှင်ဆါ (၁၉၇၅နံင်-၁၉၉၅နံင်)
- သုးခိင်ကျါမ်စီမူင်တူစုမိ(၁၉၉၆နံင်-၂၀၀၄နံင်)
- သုးခိင်ကျါမ်စီဆိုင်မံးစုမိ(၂၀၀၅နံင်-)

(၇) ဖင်အင်ကော်ရွှင်သုးကု(၇)

(က) ကော်ရွှင်ခိင်-

- ဖုမါသု(၁၉၇၅နံင်-၁၉၇၆)နံင်.
- ပဒိင်မါယုင်စုင်(၁၉၇၆နံင်-၁၉၉၅နံင်)
- ပဒိင်စီအါတိ(၁၉၉၆နံင်-၂၀၀၆နံင်)
- ပဒိင်အိင်မိင်အု(၂၀၀၆နံင်-)

(ခ) သုးကုခိင်-

- သုးခိင်ကျါမ်စီထိုင်မိင်(၁၉၇၅နံင်-၂၀၀၇နံင်)
- သုးခိင်ကျါမ်စီကိင်(၂၀၀၈နံင်-၂၀၁၂နံင်)

ကုန်သွယ်ရေးလောကီနှင့်နန်းဒီးအနွယ်ရွှင်

တစ်နေ့အိပ်ထိုင်ကညီဝိတ်မုန်ကရား၊ ၁၉၈၉ နှစ်

ကညီဝိတ်ကလောင်တော်ထွက်ဖျားသားမုန်နီ (KNLA) အတော်အိပ်ဖိုဗိုင်းဒီဝဲမေးနားပျီ

တစ်မေးလေးကပီမုန်နီနှင့်ကညီဝိတ်ကလောင်သားမုန်နီမုန်နီ

အစောဆုံး (၂)

ကညီဒီကလေးစာအုပ်ကလေး(KNU)အတတ်ရလဒ်မပေးသေးတတ်ဒီကလေးအုပ်
နီး

ခံနိုင်ကလေးခံနိုင်ကလေးကလေး

တၢ်သဘျူဒိဉ်မိဉ်ကရၢင်စံဉ်ဒီးပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်အိဉ်မူအတၢ်လဲၤထီဉ်လဲၤထီဉ်လီၤ.ကရၢခိဉ်န့ၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်-

- (၁)(KNUP) - မူဆိကီၢ်ကစၢ်ဒီးမၢ်ဘးစဉ်
- (၂)(KNPP) - အူဖိကီဉ်
- (၃)(CPB) - သခုဉ်သၢိထီၢ်, သခုဉ်စုဉ်
- (၄)(NMSP) - (မိဉ်)န့ၢ်ကွၢ်ကွၢ်တဖၣ်လီၤ.
- (၅)(Chin) - ဆလဲၤခါအိဉ်(ခွီ)

(ဂ) ၁၉၆၀နံဉ်-တၢ်ကရၢကရိဒုးအိဉ်ထီဉ်ကဒီး

(NLA-National Liberation Alliance)

(လလမဖလူမုၢ်စုလွတ်မြောက်ရေးမဟာမိတ်အဖွဲ့)တၢ်ပညိဉ်မ့ၢ်ဝဲ-ကစၢ်ဖိဉ်ထီဉ်ကလုာ်ဒုဉ်ခဲလၢၣ်ဒီးဂ့ၢ်ကျဲးစးဒုးလီၤပီၢ်သကိးကလုာ်အဒုဉ်အဒါတဖုယီၤန့ၢ်လီၤ. ကရၢခိဉ်န့ၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်-

- (၁)(KNUP)-မူဆိကီၢ်ကစၢ်ဒီးသုးခိဉ်ကျၢၢ်ကီၢ်ထူ
- (၂)(KNPP) -စီၤမိဉ်ရဲဉ်,အူဖိကီဉ်,စီၤစဉ်လု
- (၃)(SSA)-နိဉ်စံးဟဉ်,ကီၢ်ခါစံဉ်တုဉ်

(ဃ) ၁၉၆၅နံဉ်-တၢ်ကရၢကရိထီဉ်ကဒီး(UNF-United National Front)

(ညလတညီညွတ်သေသလူမုၢ်မုၢ်တပဉ်ဦး)တၢ်ပညိဉ်မ့ၢ်ဝဲ- ကစၢ်ဖိဉ်ထီဉ်သးဒီးကဒုးလီၤပီၢ်ကလုာ်အဒုဉ်အဒါတဖုယီၤန့ၢ်လီၤ.ကရၢခိဉ်န့ၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်-

- (၁) (KNUP)-မၢ်ဘးစဉ်
- (၂) (KNPP)-စီၤမိဉ်ရဲဉ်,
- (၃) (SSWC)-မဟဉ်ဒုဉ်ဝံဉ်,စံးထုဉ်
- (၄) (KNLP)-န့ၢ်ကယါထဉ်(ရွှၢ်အု)
- (၅) Zomi National Front)-ထီကီဉ်ထီ

(င) ၁၉၆၇နံဉ်-တၢ်ကရၢကရိထီဉ်ကဒီး(NUF-Nationalities United Front),

(လညတလူမုၢ်စုညီညွတ်ရေးတပဉ်ဦး)တၢ်ပညိဉ်မ့ၢ်ဝဲ-ကစၢ်ဖိဉ်ထီဉ်သးဒီးကဒုးလီၤပီၢ်ကလုာ်အဒုဉ်အဒါတဖုယီၤန့ၢ်လီၤ.ကရၢခိဉ်န့ၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်-

- (၁) (KNUP)-မၢ်ဘးစဉ်
- (၂) (KNPP)-စီၤမိဉ်ရဲဉ်,
- (၃) (NMSP)-န့ၢ်ကွၢ်ကွၢ်
- (၄) (KNLP)-န့ၢ်ကယါထဉ်(ရွှၢ်အု)
- (၅) Zomi Chin National Front)-ထီကီဉ်ထီ(Jimmy)

(စ) ၁၉၇၀ နှစ်- တာ်ကရားကရိထိန်ကဒီး (NULF-Nationalities United and Liberation Front), (တညလတိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံညီညွတ်ရေးနှင့်လွတ်မြောက်ရေး တပ် ဦး) တပ်ညီမာ်ကဟ်ဖိန်ထိန်သးဒီးကဒးလီၤပှီၤဘိန်န့ၢ်ဝု, သးမိၤစီရိၤန့ၢ်လီၤ. သိန်မ့ၢ် ကရားအံၤကလုာ်ဒုန်တဖၣ်တိန်ဖျါထိန်ကလုာ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤ သးန့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အူန့းတစီတူၢ်လိာ်ဝဲဒၣ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သးခိန်လဲး ယၣ် ဒီးသးခိန်သ့ၣ်တစီတူၢ်လိာ်ဝဲဒၣ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤ သးန့ၢ်လီၤ. အူန့းဒီး(NULF)ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကျိၣ်စ့ဂီၢ်မုၢ်လၢထံဂုာ်ကီၢ်ဂၤခိပံန့ၢ်န့ၢ်လီၤ. အူန့း ဆိန်ဘုံး ကုၤလၢအတၢ်မၤဖဲ(၁၉၇၄)န့ၢ်ဒ်ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတကၤအသိးန့ၢ်လီၤ. မၤဘးစၣ် စုၢ်ကီးအိန်ဘုံးကုၤလၢအမူဒါအယိတၢ်ဆိကတီၢ်ကွံာ်ကရားအံၤန့ၢ်လီၤ.

- ကရားခိန်န့ၢ်တဖၣ်မုၢ်ဝဲဒၣ်-
- (၁) (PDP)- အူန့း(ပုၤကူၣ်လိာ်တၢ်)
- (၂) (KNU)- မၤဘးစၣ်(ကရားခိန်)
- (၃) (NMSP)- နံၣ်ရွှၢ်ကူၣ်(နံၣ်ရွှၢ်)
- (၄) (CDF)- မၤတလု(နံၣ်ရွှၢ်သယံ)
- (၅) (PDF)- စၣ်လံၣ်မိန်(နံၣ်ရွှၢ်သယံ)
- (၆) (Shan Patriotic Party)- ကူၣ်မံၣ်သါ

(ဆ) ၁၉၇၂ နှစ်- တာ်ကရားကရိထိန်ကဒီး (RNLA-Revolutionaries Nationalities Liberation Alliance)-(တလမဖ-တော်လှန်ရေးလူမျိုးပေါင်းစုံလွတ်မြောက်ရေး မဟာ မိတ် အဖွဲ့) ဖဲၣ်၁၉၇၂ နှစ်ဒီးအတၢ်ပညီၣ်မုၢ်ဝဲတၢ်ပဟ်ဖိန်ထိန်သးလၢကလုာ်ဒုန်တဖၣ် ဒ်သိးက ကဲထိန်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢတၢ်ဒုးထီဒါကလုာ်အဒုန်အဒါတဖုယီန့ၢ်လီၤ. ကရားခိန်န့ၢ်တဖၣ်မုၢ် ဝဲဒၣ်-

- (၁) (KNUP)- မၤဘးစၣ်
- (၂) (KNPP)- စီၤမိန်ရဲၣ်,
- (၃) (SSWC)- ခိန်ကူၣ်န့ၢ်
- (၄) (KNLP)- ငဲၣ်ကယါထိန်(ရွှၢ်အ့)

(ည) ၁၉၇၅ နှစ်- တာ်ကရားကရိထိန်ကဒီး (FNDF- Federal National Democratic Front)-(ပဒေတပြည်နယ်ပေါင်းစုံဖယ်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုအမျိုးသားဒီမိုကရေစီတပ်ပေါင်းစု) ဖဲ(၁၉၇၅ နှစ်လါမ့ၢ်(၂၈)သီန့ၢ်လီၤ. ကရားခိန်န့ၢ်တဖၣ်မုၢ်ဝဲဒၣ်-

- (၁) ALP-(၁)ခဲၣ်ဘးကီၢ်(၂)ခဲၣ်စီန့ၢ်အိန်(၃)ခဲၣ်ယဲခဲၣ်(၄)ခဲၣ်မိမ့
- (၂) KNPP-(၁)စီၤမိန်ရဲၣ်(၂)ဘိန်ခါဖိ(၃)ဘိန်ပျါရဲၣ်(၄)ယဲဘိန်ဝုန့ၢ်

- (၃) KNU- (၁)မိဘားစဉ် (၂)သူးခိဉ်ကျာ်ဘိဉ်မွး (၃)ပခိဉ်သဉ်ပွဲး (၄)ပခိဉ်ဂုးနွဲ (၅)ပခိဉ်ဘိယူဖိ(၆)ပခိဉ်ဖုလၢဂါ(၇)သူးခိဉ်ခိဉ်လးထူ
- (၄) SSPP- သူးခိဉ်ခိဉ်လိဖး(၂)သူးခိဉ်ခိဉ်ဖိစဲဟဉ်(၃)ခိဉ်ခါ
- (၅) NMSP- နံဉ်နိဉ်လဉ်(၂)နံဉ်ရွှဉ်ယုဉ်(၃)နံဉ်တဲးထီ(၄)နံဉ်တလးမိဉ်

ထံရၢ်ကီၢ်သဲးအတၢ်ပညိဉ်ခိဉ်သုဉ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကသုဉ်ထီဉ်ဖဲဉ်ဒေရဲဉ်ကီၢ်စၢဖိဉ်လၢအတီအတြၢ်လၢခိဉ်တယၢ်အသးလၢကလုာ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံဉ်ညိဉ်ပၤလီၤသးဒီးအိဉ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢမ့ၢ်ဆဉ်ဒီးဟံဖိဉ်အသးမ့ၢ်ဂုၤ,ထူးဖးအသးမ့ၢ်ဂုၤသ့န့ဉ်လီၤ.တၢ်ဂုၤလၢတၢ်ကရၢကရိထီဉ်(FNDF)မ့ၢ်ဝဲ-

- (၁) တၢ်ကကရၢကရိမၤဒိဉ်ထီဉ်လဲာ်ထီဉ်သိဉ်မံၤကရၢလၢဟံယုဉ်ဒီးကလုာ်န့ဉ်ခဲလၢဉ်
- (၂) တၢ်ကဟံလီၤကျဲသန့လၢကလုာ်န့ဉ်ခဲလၢဉ်အၢဉ်လီၤတူၢ်လိာ်ဝဲသ့
- (၃) ကဂဲၤလိာ်သကိးတၢ်ယူယူဖိးဖိးလၢတၢ်ထီဒါန့ဉ်ဒါတဖုယီအပူၤဒီး
- (၄) လၢတၢ်သုဉ်ထီဉ်ကီၢ်စၢဖိဉ်အကီၢ်ကလုာ်န့ဉ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤခဲလၢဉ်ကဟံယုဉ်လၢတၢ်သုဉ်ဆူဉ်သးဂဲၤအပူၤတပယုဉ်ယီအကီၢ်န့ဉ်လီၤ.

လၢတၢ်သုဉ်ထီဉ်ကီၢ်စၢဖိဉ်ဒီးကလုာ်န့ဉ်တၢ်ယူတၢ်ဖိးအကီၢ်,ပ(KNU)ကရၢခိဉ်,ကီၢ်ခိဉ်မိဘားစဉ်ဒီးပ(KNU)ကရၢခိဉ်န့ဉ်တဖုဉ်ဂုၢ်ကျဲးစားဝဲသပုၢ်ပုၢ်န့ဉ်လီၤ.

(တ) ၁ဉ်ဉ်နံဉ်လါအုဉ် (၃) နွဲတနွဲ - တၢ်အိဉ်ဖိဉ်တဘျီအံၤ, (KIO- Kachin Independent Organization), Pa-O, Lahu National Organization, ဒီး New Mon State Party, ထီဉ်တၢ်အိဉ်ဖိဉ်ဒိပုၤဒိကနဲတၢ်အိဉ်ဖိဉ်အသိးလီၤ. လၢတၢ်အိဉ်ဖိဉ်တဘျီအံၤကရၢ(၄)ဖုယုထီဉ်ဝဲလၢတၢ်ကကိးကလုာ်န့ဉ်တၢ်အိဉ်ဖိဉ်တၢ်ပိဉ်အယီ,တၢ်ပတုာ်ယၢ်တၢ်အိဉ်ဖိဉ်ဒီးတၢ်သူးက့ၤဆူလါမ့ၢ်အခိဉ်ထံးတနွဲ, ၁ဉ်ဉ်နံဉ်န့ဉ်လီၤ.

လါမ့ၢ်အခိဉ်ထံးတနွဲ,၁ဉ်ဉ်နံဉ်-ကလုာ်န့ဉ်ဖိဉ်စုကဝဲၤကရၢ(၁၃)ဖုယုထီဉ်တၢ်အိဉ်ဖိဉ်တဘျီအံၤန့ဉ်လီၤ.ကလုာ်န့ဉ်ကရၢလၢဟဲထီဉ်တၢ်အိဉ်ဖိဉ်တဘျီအံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်-(၁)(ALP)- (၄)ဂၤ,(KNPP)-(၂)ဂၤ,(KNU)-(၁၂)ဂၤ,(SSPP)-(၁)ဂၤ,(KIO)-(၃)ဂၤ,(NMSP)-(၂)ဂၤ,(SURA)(၂)ဂၤ,(LNUP)-(၂)ဂၤ,(UPNO)-(၂)ဂၤ,(ANLP)-(၁)ဂၤ,(PSLP)-(၁)ဂၤ,(KNLP)-(၁)ဂၤ,(SUA)-(၁)ဂၤ,ခဲလၢဉ်(၃၃)ဂၤန့ဉ်လီၤ.

၂. တၢ်ကရၢကရိဒူးအိဉ်ထီဉ် (NDF-မဒေတ) ဒီးအတၢ်သုဉ်ထီဉ်ဆီလီၤက့ၢ်စီၤ
 (က) ၁ဉ်ဉ်နံဉ်လါမ့ၢ်(၉)သီ,(FNDF)ဂုၢ်ဂီၢ်အူခိကရဲး-လါမ့ၢ်(၁၀)သီ, တၢ်ကရၢကရိဒူးအိဉ်ထီဉ်(NDF)-(မဒေတ)(FNDF)ကိးဂုၢ်ဂီၢ်အူတၢ်အိဉ်ဖိဉ်တကတီၢ်ဒီး ကရၢကရိဒူးအိဉ်ထီဉ် (NDF- National Democratic Front)ဖဲမၤန့ၤပျီ(KNU)ဝဲလီၢ်ခိဉ်သုဉ်န့ဉ်လီၤ. တၢ်အိဉ်ဖိဉ်အတၢ်ဆၢတံာ်တဖုဉ် ဘဉ်တၢ်ဟံဂၢ်ဟံကျၢအီၤဖဲ(၁ဉ်ဉ်နံဉ်လါမ့ၢ်(၁၀)သီလီၤ.

မှတ်တမ်းအား သိပ္ပံနည်းကျစာတမ်းအဖြစ် ဘဏ်တိုက်ကီးကူးအီးလေ (NDF- National Democratic Front) နှင့်လီ။

ကရားလားအောင်လီကထိပ်(NDF)ကရားဖိတဖန်မှတ်ဝဲဒ်-

- (၁) (ALP) -Arakan Liberation Party
- (၂) (KNPP) -Karenni National Progressive Party
- (၃) (KNLP) -Kayan New Land Party
- (၄) (KNU) -Karen National Union
- (၅) (SSPP) -Shan State Progress Party
- (၆) (KIO) -Kachin Independent Organization
- (၇) (PSLP) -Palaung State Liberation Party
- (၈) (LNUP) -Lahu National United Party
- (၉) (UPNO) -Union Pa-O National Organization

(NDF)ပာဆာကမ်းတိတ်တဖန်မှတ်ဝဲဒ်-

- (၁) မါဘးစဉ်-ကရားခိန်(KNU)
- (၂) ခိန်ယဲနိန်-ကရားခိန်(၂)(UPNO)
- (၃) ပခိန်ဘီယူဖီ-နဲနိန်(ကရားခိန်)
- (၄) သူးခိန်ကျိတ်တံးမျှ်ဘီ-(EC)-KNU
- (၅) ဘိန်စဉ်လု-(EC)-KNU
- (၆) စဲသိန်ဟး-(EC)-KNPP
- (၇) စီမိန်-(EC)-KNPP
- (၈) ဝုနဲနိန်-(EC)-KNPP
- (၉) ခဲနိန်နဲနိန်အိန်-(EC)-(ALP)
- (၁၀) ခဲနိန်ယဲလုအိန်-(EC)-(ALP)
- (၁၁) သူးခိန်ခိန်ဘူထဲ-(EC)-(SSPP)
- (၁၂) သူးခိန်ခိန်ဖိစဲဟန်-(EC)-(SSPP)
- (၁၃) သူးခိန်ခိန်ဖိလဲနဲ-(EC)-(KIO)
- (၁၄) ကိန်ကိန်ရှဲ-(EC)-(LNUP)
- (၁၅) သူးခိန်ခိန်ဖိကိန်စဲ-(EC)-(LNUP)
- (၁၆) သူးခိန်ခိန်ကိန်လး-(EC)-(PSLP)

တိန်နိန်-တံးကရားကရိထိပ်(NDF-မဒေတ)ဝံးအလီခံတလါ,ပအိန်(UPNO)ထူးကွိန်အကရားဖိအယိ,ခိန်ယဲနိန်ဘဏ်တိုက်ကီးကူးအီးလေကရားခိန်(၂)အလီနဲနိန်လီ။

(ခ) ၁၉၇၇ နှင့် ၁၉၇၈ ခုနှစ် လူ့အခွင့်အရေး (၆) သီ- (NDF-မဒေတ) လီဂါချီ သုံးပါး ဆွေးနွေးရာတွင် အောက် အိတ်ဖိုင် အိတ်ဖိုင် ထုံးတမ်း

ပါး ဆွေးနွေးရာတွင် အောက် အိတ်ဖိုင် အိတ်ဖိုင် ထုံးတမ်း တစ်ဘက်တည်း မဟုတ်ဘဲ လူ့အခွင့်အရေး (၆) သီ- ၁၉၇၇ နှင့် အဆက်တိုက်၊ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု ရှိမည် ဖြစ်ပါက (NDF-မဒေတ) က ရာခိုင်နှုန်း နှင့် ခွဲခြား မှတ်ပုံတင် (KNU)၊ ပူးတွဲ နိုင်ငံတော် မှတ်ပုံတင် လှူဒါန်း (KNU)၊ ပူးပေါင်း တော်အိတ်ဖိုင် မှတ်ပုံတင် (KNRC) တဖန်လီ။ ချစ်စား လာမည့် တော်အိတ်ဖိုင် တာချီအံ့ တဖန် မှတ်ပုံတင်-

(KNRC)-(၃)၀၊ (KNU)-(၅)၀၊ (SSPP)-(၂)၀၊ (ALP)-(၂)၀၊ (KIO)-(၁)၀၊ (LNUP)-(၂)၀၊ (PSLO)-(၁)၀၊ (UPNO)-(၁)၀ နှင့် လီ။

ခိုင် နှင့် လာမည့် တော်အိတ်ဖိုင် ပူးတွဲ နိုင်ငံတော် တဖန် မှတ်ပုံတင်-

- (၁) သုံးခိုင် ကျော် ဘိတ်မှူး-(KNU)
- (၂) သုံးခိုင် ကျော် မိမိမှူး-(KNU)
- (၃) ပိုင် ဖုလားဝါ-(KNU)
- (၄) သုံးခိုင် ကျော် မိမိမှူး-(KNU)
- (၅) သုံးခိုင် နိုင်စိလားထူး-(KNU)
- (၆) သုံးခိုင် နိုင်စိတော်အောင်-(KNU)
- (၇) သုံးခိုင် နိုင်စိစိသု-(KNU)
- (၈) သုံးခိုင် နိုင်စိလီကွါ-(KNU)
- (၉) ဘရင် လင်မဲင်-(KIO)
- (၁၀) မေးထွါ-(KIO)
- (၁၁) ခွဲခြား မှတ်ပုံတင်-(PSLO)

(NDF) ပါး ဆွေးနွေးရာတွင် လာမည့် တော်အိတ်ဖိုင် အိတ်ဖိုင် ထုံးတမ်း

- (၁) က ရာခိုင် သုံးခိုင် ကျော် ဘိတ်မှူး-(KNU)
- (၂) က ရာခိုင် (၂)-သုံးခိုင် နိုင်ဘူထီ-(SSPP)
- (၃) တော်အိတ်ဖိုင် ဟင်ကီယာ နှင့် ခွဲခြား မှတ်ပုံတင် အလီလီ (KIO)
- (၄) နှင့် ခွဲခြား မှတ်ပုံတင် သယံ-ပိုင်စိလှ (KNU)

(NDF) ပါး ဆွေးနွေးရာတွင် တဖန်-

- (၁) ခွဲခြား နှင့် အိတ်ဖိုင်-(ALP)
- (၂) ခွဲခြား ယဲလှ အိတ်ဖိုင်-(ALP)
- (၃) သုံးခိုင် နိုင်စိ မိမိမှူး-(KNRC)
- (၄) သုံးခိုင် နိုင်စိ ကိုဂျီ ရှင်-(KNRC)
- (၅) စဲသံ ဟင်း-(ALP)

- (၆) သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မုး-(KNU)
- (၇) သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဖိမိၣ်မိၣ်-(KNU)
- (၈) သုးခိၣ်ကျၢၢ်တၢ်မျၢၢ်ဘီ-(KNU)
- (၉) ပဒိၣ်စၣ်လု-(KNU)
- (၁၀) ပဒိၣ်စိအိၣ်-(KNU)
- (၁၁) သုးခိၣ်ဒိၣ်စိဘူထါ-(SSPP)
- (၁၂) သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိစဲဟၣ်-(SSPP)
- (၁၃) သုးခိၣ်စိစဲလး-(SSPP)
- (၁၄) ခိၣ်ကယါထါ-(KNLP)
- (၁၅) သိၣ်ဒူဆဲးကပြုၢ်-(KNLP)

တၢ်ကရၢကရိကမံးတံၢ်-

- (၁) ခိၣ်စိနဲၣ်အိၣ်-(နဲၣ်ရှဲၣ်)
- (၂) သိၣ်ဒူစဲသံၣ်ဟး-ကမံးတံၢ်
- (၃) ပဒိၣ်စိအိၣ် -ကမံးတံၢ်

ကျိၣ်စုကမံးတံၢ်-

- (၁) သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဖိမိၣ်မိၣ်-(နဲၣ်ရှဲၣ်)
- (၂) သိၣ်ဒူစဲသံၣ်ဟး-ကမံးတံၢ်
- (၃) ပဒိၣ်စိအိၣ်-ကမံးတံၢ်

သုးဂ့ၢ်ဝိကမံးတံၢ်-

- (၁) သုးခိၣ်ကျၢၢ်တၢ်မျၢၢ်ဘီ-နဲၣ်ရှဲၣ်
- (၂) သုးခိၣ်ဒိၣ်ဘလါရဲၣ်-ကမံးတံၢ်
- (၃) (KIO)တဂၤ-ကမံးတံၢ်

ထံၣ်ကီၢ်ဂၤကမံးတံၢ်-

- (၁) သုးခိၣ်ဒိၣ်ဘူထါ-နဲၣ်ရှဲၣ်
- (၂) သိၣ်ဒူစဲသံၣ်ဟး-ကမံးတံၢ်
- (၃) ပဒိၣ်စိအိၣ်-ကမံးတံၢ်

(NDF)ပၤဆၢကမံးတံၢ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ခံဝိတဝိဘၣ်တၢ်မၤအီၤဖဲလါဒံၣ်စဲဘၢၣ်(၁၄-၂၀)သိ

(NDF)အတၢ်ပညိၣ်မိၢ်ပုၢ်(The Main Objective of NDF)

ကသုၣ်ထီၣ်ဖဲၣ်ဒဲးရဲၣ်ကီၢ်စၢဖိၣ်အတီအတြၢ်, ခိၣ်တယၢ်အသးလၢကလုၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး
 ဒီး, နီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညိၣ်ပၤလီၤသးလၢပုၤကိးကလုၢ်ဒီးဒီးသုၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်မူအတၢ်ဘိၣ်တၢ်
 ညိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒီးဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိးခွဲးယၢ်, ဒီးတၢ်သဘူလၢပုၤကိးက
 လုၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.

(NDF)အနိတယာ - မှာအလွှာအဂီ၊ အခါသးန့ၣ်အိၣ်ဒီးဆၣ်(၃)ဖျၢၣ်အိၣ်သယဲလိာ်အသးတုၤသီးသီးလီၤ. ဒီးဆၣ်(၃)ဖျၢၣ်အံၤအလွှာမ့ၢ်အဘီဒီးအခိပညီမ့ၢ်ဝဲ-(၁)တဖျၢၣ်မ့ၢ်တၢ်သဘျူ(Liberty)(၂)တဖျၢၣ်မ့ၢ်တၢ်တီၤတုၤသီးထဲသီး(Equality)ဒီး(၃)ဖျၢၣ်တဖျၢၣ်မ့ၢ်ဝဲပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်(Social Progress)လီၤ.

(NDF)ဂံၢ်ခိၣ်ထံးအမူဒါတၢ်မၤတဖၣ်-(The Basic Responsibilities of NDF)

- (၁)ကသ့ၣ်ထီၣ်ကီၢ်စဲၣ်စၢ်ဖိၣ်ဖဲၣ်ဒဲၣ်ကီၢ်စၢ်ဖိၣ် လၢခိၣ်တယာ်အသးလၢ တၢ်ထဲသီးတုၤသီးဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၂)ပုၤကိးကလုာ်ဒဲးအတၢ်အိၣ်မူမ့ၢ်တၢ်တမံၤယီၤလီၤ.တီၤပတီၢ်အဖီခိၣ်ပယီၤကလုာ်တဖၣ်တုၤဘၣ်တၢ်ဆီၣ်တၢ်မၤန့ၢ်ဘၣ်ဆၣ်ပဝဲကလုာ်န့ၣ်လၢအတၢ်အိၣ်မူဒဲးသီးတဖၣ်တုၤဘၣ်တီၤပတီၢ်ဝီဒီးကလုာ်ဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဆီၣ်တၢ်မၤန့ၢ်ခံမံၤလၢၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤပတီၢ်ဂဲၤလိာ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ကလုာ်တၢ်သဘျူ.တၢ်ထဲသီးတုၤသီးဒီးတၢ်အိၣ်မူအတၢ်ဘီၣ်တၢ်ညီၣ်ဒီးတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၃)တၢ်ကဒုးမၤလီၤမၢ်ကွာ် ကလုာ်ဒိၣ်စိဒီးသုးမိၤစိရီၤသန့ ဒီးထံကီၢ်တဘျီစီၤသန့လၢဘၣ်တၢ်တုၤလိာ်မၤထွဲအီၤလၢသုးမိၤစိရီၤလၢအကြိမၤတံာ်တံာ်ကလုာ်န့ၣ်ခဲလၢာ်အတၢ်ထဲသီးတုၤသီး, တၢ်သဘျူ, ဒီးတၢ်အိၣ်မူအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၄)ကီၢ်ပယီၤတၢ်ပၢ်အါအကံၢ်အလဲလၢမ့ၢ်မဆါတၢ်န့ၣ်အံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲကလုာ်အတၢ်သဘျူ.ဒီးဒိၣ်မိၢ်ကရၣ်စံၣ်အခွဲးအယာ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤပကြးစၢ်ဖိၣ်ထီၣ်သကိးပသးဒီးဂဲၤလိာ်တၢ်လၢကလုာ်အတၢ်သဘျူဒီးဒိၣ်မိၢ်ကရၣ်စံၣ်ခွဲးအဂီၢ်လီၤ.

**ကလုာ်ဒိၣ်မိၢ်ကရၣ်စံၣ်အမူဒါတၢ်မၤတဖၣ်
(The Responsibilities of National Democracy)**

- (၁)ကသ့ၣ်ထီၣ်ဖဲၣ်ဒဲၣ်ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်, ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ထဲသီးတုၤသီးဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးလၢအိၣ်ဒီးဟီၣ်ကဝီၤအလဲၤအထီၣ်လၢအတီအကြါန့ၣ်လီၤ.
- (၂)ကသ့ၣ်ထီၣ်ကလုာ်ဒိၣ်မိၢ်ကရၣ်စံၣ်အခွဲးအယာ်န့ၣ်လီၤ.လၢကဟံးမူဒါဒီးဒီးသဒၤပကဖျၢၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အတၢ်ဘၣ်ဘျူးဘၣ်ဖိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၃)ကမၤလီၤမၢ်ကွာ်ကလုာ်တၢ်ဆီၣ်တၢ်မၤန့ၢ်တဖၣ်ဒီးသ့ၣ်ထီၣ်ကလုာ်တၢ်ထဲသီးတုၤသီးဒီးကလုာ်တၢ်ရိၣ်ဖိၣ်ယူဖိးလၢအတီအကြါန့ၣ်လီၤ. ကဟ့ၣ်ဒိၣ်မိၢ်ကရၣ်စံၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢလၢပုၤပုၤန့ၣ်လီၤ.
- (၄) တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ဒိၣ်မိၢ်ကရၣ်စံၣ်အခွဲးအယာ်အလၢအပုၤအဂီၢ်လီၤ.
- (၅) တၢ်ကဘီၣ်ဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အကျဲသန့လၢအကြးအဘၣ်ဒီးအဘျူးအိၣ်လၢပုၤထူစံာ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.
- (၆)ကဘၣ်ဆိးကါပုၤကလုာ်အမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွာ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်သန့ဒီးတုၤလိာ်ထံဂ့ၢ်ကီၢ်ဂၤအတၢ်ဟဲန့ၣ်ဘျူလီၤစုၤလၢကမၤဘျူးမၤဖိၣ်ကလုာ်အမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွာ်န့ၣ်လီၤ.

- (၇) ကသူးထိထိပ်ပုကမျာ်ဒီးပုကလုာ်ခဲလၢာ်အတၢ်အိၣ်မူတၢ်ပတၢ်ဒီးဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်သဘျုး (လုာ်လၢထူသန့. တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့. ကျိၣ်ဒီးတၢ်ကတိၢ်. လံာ်လဲၣ်တဖၣ်. ဒီးတၢ်အဂၢၤတဖၣ်)
- (၈) ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သဘျုးလၢတၢ်ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်ဒီးတၢ်စ့ၢ်တၢ်နာ်ခဲလၢာ်အပူၤလီၤ.
- (၉) ကဘၣ်အိၣ်ဒီးကီၢ်စၢ်ဖျိၣ်အသူးလၢဘၣ်တၢ်ကရၢကရိထီၣ်အီၤဒ်အမျးကယၢအသိးလၢဘၣ်တၢ်ဆုၤထီၣ်အီၤလၢကီၢ်စာ်တဖၣ်ဒီးကဘၣ်တၢ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်ခဲပၤဆုၤအီၤလၢသူးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်စာ်ကိးဘၣ်ဒဲးကအိၣ်ဒီးအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအသူးဒေၣ်ဝဲလၢတၢ်ဒီးသဒၢလီၤအနီၢ်ကစၢ်အသူးန့ၣ်လီၤ.
- (၁၀) တၢ်ကဆိးကါထံၣ်ကီၢ်ဂၢၤကျဲသန့လၢအသဘျုးဒီးအတၢ်ပညိၣ်လၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(NDF)ခိၣ်တယၣ်တၢ်ဘျုးမိၢ်ပုၤတဖၣ်(Basic Principles of NDF)

- (၁) (NDF)မုာ်သိၣ်မုာ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢဒီးမုာ်ခၢၣ်စးလၢကလုာ်ခဲလၢာ်လၢအဂၢၤလိာ်တၢ်လၢအပုကလုာ်အတၢ်ထူၣ်ဖျးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. (NDF)ဘၣ်တၢ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်ခဲအီၤလၢစၢ်ဖျိၣ်အတၢ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်ခဲ(Collective Leadership)န့ၣ်လီၤ.
- (၂) (NDF)အၢၣ်လီၤလၢအိၣ်ဆၢထၢၣ်ဝဲလၢကလုာ်ခဲမိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်ထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးအကျဲအဖီခိၣ်ဒီးထီၣ်ဒဲးဒၣ်သန့ခဲလၢာ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်နိးတၢ်ဘျးလၢကလုာ်ခဲလၢကီၢ်ပယီၤတဖၣ်အတၢ်လဲၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၃) (NDF)ကမၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤလၢအထီၣ်ဒါမိၢ်စီၣ်တဖၣ်. ပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ဒူးယာ်တဖၣ်. ဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအကရၢကရိတဖၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဘီမုာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢကရိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၄) (NDF)ထီၣ်ဒါကယဲာ်တၢ်လၢကမၤဟးဂီၤပုၤကလုာ်ခဲလၢာ် အတၢ်ယုတၢ်ဖိးတဖၣ်တဲာ်တဲာ်ဖျုဖျုန့ၣ်လီၤ.
- (၅) (NDF)န့ၣ်လၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအပူၤဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢကီၢ်ကိးဘၣ်ဒဲးအတၢ်အိၣ်သးဒီးထံကီၢ်လၢအဆၢစိးလိာ်သးတဖၣ်ပုၤကလုာ်ခဲလၢာ်အပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၆) (NDF)န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကရၢကရိထီၣ်အီၤလၢကရၢအါဖုဒီးဟံးဂၢၢ်ကျၢၤဝဲဒၣ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤလၢအမုာ်ခိၣ်မိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်ဒီးတၢ်ဟံးကဲလိာ်သးယာ်ခီယာ်ခီန့ၣ်လီၤ.
- (၇) ဘၣ်ထွဲဒီးခိၣ်တယၣ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤတဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်. (NDF)ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်မၤထွဲတၢ်မၤဒ်ကရၢဖိခဲလၢာ်အတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

(NDF)အကရၢဖိတဖၣ်(Membership of the NDF)

ကရၢလၢအိၣ်ဒီးအက့ၢ်အဂီၢ်လၢလံာ်တဖၣ်အံၤကဲထီၣ်(NDF)ကရၢဖိသ့လီၤ.

- (၁) ကဘၣ်မုာ်ကရၢလၢအိၣ်ဒီးထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးတၢ်မၤအကျဲသန့လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.
- (၂) ကဘၣ်အိၣ်ဒီးလီၢ်ခၢၣ်သးပၤဆုၤကမံးတံာ်လၢအအုၣ်ခိၣ်အထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးတၢ်မၤကျဲသန့န့ၣ်လီၤ.

- (၃) ကဘဉ်အိဉ်ဒီးသုးဖိဉ်တၢ်စုကဝဲၤကရၢ်န့ဉ်လီၤ.
- (၄) ကဘဉ်အိဉ်ဒီးအခိဉ်တယဉ်အဟီဉ်ကဝီၤလၢကမျၢ်အိဉ်ထွဲအိၤန့ဉ်လီၤ.
- (၅) ကဘဉ်တူၢ်လိာ်ဝဲပုၤကိးဂၢဒဲးအတၢ်ထဲသိးတုၤသိးခွဲးယၢ်ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံဉ်ညီဉ်ပၤသးန့ဉ်လီၤ.

ကီၢ်စၢ်ဖိဉ်လၢတၢ်ကသ့ဉ်ထီဉ်အိၤအကုၢ်အဂီၢ်

- (၁) ကီၢ်စၢ်ဖိဉ်သီတဘုဉ်အပူၤ, ကဘဉ်အိဉ်ဒီးလီၢ်ခၢဉ်သးပဒိဉ်ဒီးကီၢ်စံဉ်ပဒိဉ်န့ဉ်လီၤ.
- (၂) လီၢ်ခၢဉ်သးပဒိဉ်ကဘဉ်အိဉ်ဒီးဘျီဉ်ဒိဉ်ခဲပတီၢ်ဒ်အမ့ၢ်(၁)ကလုာ်အဘျီဉ်ဒိဉ်ဒီး(၂)ထံဖိကီၢ်ဖိအဘျီဉ်ဒိဉ်န့ဉ်လီၤ. ကလုာ်ဘျီဉ်ဒိဉ်န့ဉ်မ့ၢ်ဘျီဉ်ဒိဉ်လၢတၢ်ကဆုၢ်ထီဉ်ကီၢ်စံဉ်တဘုဉ်စုာ်စုာ်အခၢဉ်စးနီၢ်ဂံၢ်ပုၤသိးသိးဒီးမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢ်ဘျီဉ်ဒိဉ်န့ဉ်မ့ၢ်ဘျီဉ်ဒိဉ်လၢတၢ်ကရၢကရိထီဉ်အိၤလၢခၢဉ်စးလၢကီၢ်စံဉ်တဖဉ်အပူၤဒီးသန့ထီဉ်အသးလၢကမျၢ်အနီၢ်ဂံၢ်အဖိခိဉ်န့ဉ်လီၤ.ဘျီဉ်ဒိဉ်ခဲခါလၢာ်ဟ်ဖိဉ်အတၢ်အိဉ်ဖိဉ်န့ဉ်မ့ၢ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢအထီကတၢ်န့ဉ်လီၤ.
- (၃) ကီၢ်စၢ်ဖိဉ်အပူၤထံရူၢ်ကီၢ်သးသန့မ့ၢ်ဝဲဟ်တံာ်အါဖုဟ်ဖိဉ်ဒိဉ်မိဉ်ကရၢစံဉ်သန့န့ဉ်လီၤ.
- (၄) တၢ်ကဘဉ်ဟ့ဉ်လီၤကီၢ်စၢ်ဖိဉ်ပဒိဉ်အတၢ်စိကမိၤလၢကလုာ်တၢ်ဒီးသဒၢဂ့ၢ်ဝီ, ထံဂုာ်ကီၢ်ဂၤတၢ်ရူလိာ်မုာ်လိာ်ဂ့ၢ်ဝီ, တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤဒီးတၢ်ဆဲးကျိးဂ့ၢ်ဝီ ဒီးကျိဉ်စုဂ့ၢ်ဝီတဖဉ်န့ဉ်လီၤ.
- (၅) ကီၢ်စံဉ်ပဒိဉ်ကဘဉ်တၢ်ယုထၢထီဉ်အိၤဒ်မိဉ်ကရၢစံဉ်အကျဲအသိးလၢလၢပုၤပုၤဒီးတၢ်ယုထၢကဘဉ်အုဉ်ကီၢ်အသးလၢသန့အဖိခိဉ်, အိဉ်ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံဉ်ညီဉ်ပၤလီၤသးလၢပုၤကိးကလုာ်ဒဲးန့ဉ်လီၤ.

(NDF)အတၢ်သ့ဉ်ထီဉ်ဆီလီၤအတၢ်ဘျၢ

- (၁) (NDF)အတၢ်အိဉ်ဖိဉ်ဖးဒိဉ်ခီကရဲးန့ဉ်တၢ်ကဘဉ်မၤအိၤ(၄)နံဉ်တဘျီလီၤ.
- (၂) ခီကရဲးအပူၤတၢ်ယုထၢထီဉ်ပၤဆုၢ်ကမံးတံာ်တဖဉ်လၢအဟ်ယုာ်ဒီးကရၢခိဉ်, ကရၢခိဉ်ခဲဒီးနံဉ်ရွဲဉ်ခိဉ်ကျၢ်လီၤ.
- (၃) ခီကရဲးအံၤမ့ၢ်ဝဲ(NDF)အတၢ်န့ဉ်စိန့ၢ်ကမိၤအထီကတၢ်န့ဉ်လီၤ.
- (၄) ပုၤပၤလီၢ်ဆုဉ်နီၤအကရၢဖိအဂီၢ်ကရၢတဖုဆုၢ်ထီဉ်အခၢဉ်စးနီၢ်ဂံၢ်သ့(၄)ဂၤတုၤ(၆)ဂၤန့ဉ်လီၤ.
- (၅)(NDF)ပုၤပၤလီၢ်ဆုဉ်နီၤကရၢအစိစိးတၢ်အိဉ်ဖိဉ်န့ဉ်တၢ်မၤအိၤတနံဉ်တဘျီလီၤ.
- (၆)ပုၤပၤလီၢ်ဆုဉ်နီၤကရၢတၢ်အိဉ်ဖိဉ်အပူၤတၢ်ယုထၢထီဉ်ပၤဆုၢ်ကမံးတံာ်ကရၢဖိတဖဉ်လၢကမၤဖျါထီဉ်(NDF)အတၢ်မၤအမိၢ်လံၤမိၢ်ပုၤအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.
- (၇)(NDF)လီၢ်ခၢဉ်သးပၤဆုၢ်ကမံးတံာ်အပူၤအိဉ်ဒီးဝဲကျိဉ်(၅)ခါဒ်အမ့ၢ် (၁)တၢ်ကရၢကရိဝဲကျိဉ်(၂)သုးဂ့ၢ်ဝီဝဲကျိဉ်(၃)ထံဂုာ်ကီၢ်ဂၤဝဲကျိဉ်(၄)ကျိဉ်စုဂ့ၢ်ဝီဝဲကျိဉ်(၅)မုာ်ကျိဉ်ဝဲကွာ်ဂ့ၢ်ဝီဝဲကျိဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

(၈) ကလုာ်ဒုဉ်တဖုဉ်စုာ်လၢအိဉ်ဒီးအတၢ်ကရၢကရိဒုာ်ဝဲန့ဉ်ကဲထီဉ်ခၢဉ်စးလၢအပူၤကလုာ်အကီၢ်လၢ(NDF)အပူၤန့ဉ်လီၤ.

(၉)(NDF)အကရၢဖိကိးဖုဒီးအိဉ်ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံဉ်ညီဉ်ပၤလီၤသးခွဲးယၢ်အလၢအပူၤန့ဉ်လီၤ.

(၁၀) (NDF)အကရၢဖိအကျိဒိဉ်မုာ်ဂ့ၤဆံးမုာ်ဂ့ၤတၢ်တက့ၢ်လၢအနီဉ်ဂံၢ်ဒိဉ်.ဆံးအယီၤဘဉ်.အိဉ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲသိးတူၤသိးန့ဉ်လီၤ.

(၁၁) ကရၢဖိကိးဂၤဒီးအိဉ်ဒီးဒံဉ်မိဉ်ကရုဉ်စံဉ်ခွဲးယၢ်အလၢအပူၤဒီးကရၢတဖုဉ်စုာ်အိဉ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢဟ့ဉ်တၢ်ဖးတဂၤတဲလၢ(NDF)ကရၢအပူၤန့ဉ်လီၤ.

၃. (NDF)အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်မၤလၢအကါဒိဉ်တနီၤဖဲမၤနၢၤပျီဝဲၤလီၢ်မိဉ်သ့ဉ်အဆၢကတီၢ်

(က)(NDF-မဒတ)အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤလၢသးမိဉ်တၢ်မၤလိ
ဖဲ၁၉၈၁န့ဉ်လၢ(မဒတ)လီၢ်ခၢဉ်သး(မၤနၢၤပျီ)န့ဉ်(မဒတ)တီၢ်ခိဉ်ရိဉ်မဲဒီးဒုးအိဉ်ထီဉ်ဝဲသးမိဉ်ဖိတၢ်မၤလိတကတီၢ်လီၤ.တၢ်မၤလိအံၤတဘျီအံၤကရၢလၢအဟဲထီဉ်ဝဲတဖုဉ်မုာ်ဝဲ-ရၢဉ်ခၢဉ်ကီၢ်တၢ်ထူဉ်ဖျးသးမုာ်ဒိဉ်(ALP), ကညီဒီးကလုာ်တၢ်ထူဉ်ဖျးသးမုာ်ဒိဉ်(KNLA),ကရုဉ်န့ဉ်သးမုာ်ဒိဉ်(KNPP), ယိကီၢ်သးမုာ်ဒိဉ်(SSA)ဒီး ပအိဉ်ဒီးကလုာ်သးမုာ်ဒိဉ်(PPLA)တဖုဉ်ထီဉ်မၤလိဝဲလီၤ.ပုၤထီဉ်တၢ်မၤလိဖိအနီဉ်ဂံၢ်ခဲလၢအိဉ်(၁၂၀)ဂၤလီၤ.တၢ်မၤလိအတၢ်လၢဘျီလၢစၢၤတဖုဉ်တၢ်တူၢ်ဝဲဒ်ကရၢစုာ်စုာ်အပူၤအနီဉ်ဂံၢ်ထီဉ်တၢ်မၤလိအသိး ဒီးကျိဉ်စုလီၤလၢဝဲအသိးလီၤ.ကရၢလၢဟ့ဉ်တၢ်လၢဘျီလၢစၢၤတန့ၢ်တဖုဉ်,ခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်ဟံးန့ၢ်စၢၤမုဒါလီၤ.

(ခ)တၢ်ကရၢကရိထီဉ်(NDF-မဒတ)ထီဘိသးဟံးဖိဉ်
ဖဲ၁၉၈၂န့ဉ်ပူၤ,တၢ်ကရၢကရိထီဉ်(NDF)ထီဘိသးဟံးဖိဉ်တကရုၢ်လၢရၢဉ်ခၢဉ်ကီၢ်တၢ်ထူဉ်ဖျးသးမုာ်ဒိဉ်(ALP)တနီၤ,လၢပအိဉ်ဒီးကလုာ်သးမုာ်ဒိဉ်(PPLO)တနီၤ,လၢမိဉ်ဒီးကလုာ်တၢ်ထူဉ်ဖျးသးမုာ်ဒိဉ်(NMSP)တနီၤ, လၢကညီဒီးကလုာ်တၢ်ထူဉ်ဖျးသးမုာ်ဒိဉ်(KNLA)တနီၤ, လၢဝဲဒီးကလုာ်သးမုာ်ဒိဉ်(WNO)တနီၤန့ဉ်လီၤ. (NDF)ထီဘိသးဟံးဖိဉ်ကရုၢ်အံၤန့ဉ်လီၤ.တၢ်ဒုးဒီးဒုးဒုဉ်ဒါဖဲခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်အဟီဉ်ကဝီၤသးက့(၇)မိဖိက့ဉ်တၢ်လီၢ်ဒီးဖဲသးက့(၆)ဖလူတၢ်လီၢ်တဖုဉ်န့ဉ်လီၤ.တဘျီတခီဉ်(NDF)ထီဘိသးဟံးဖိဉ်ကရုၢ်အံၤဟံးဖိဉ်ထီဉ်အသးဒီးခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်လီၢ်ကဝီၤသးတဖုဉ်ဒီးမၤသးတၢ်ဟးဝုၤဝီၤဟီဉ်ကဝီၤပူၤအတၢ်ဒုးစုာ်ကိးလီၤ.(NDF)ထီဘိသးဟံးဖိဉ်ကရုၢ်အံၤဒီးန့ဉ်အတၢ်လၢဘျီလၢစၢၤန့ဉ်လီၤ.သးဟံးဖိဉ်ဂံၢ်ဘါခဲလၢ(၃၀၀)ယဉ်ယဉ်လီၤ. ဖဲ၁၉၈၆န့ဉ်အပူၤ, ကျိဉ်စုအတၢ်ကီတၢ်ခဲအယီ(NDF)ထီဘိသးဟံးဖိဉ်အံၤ, ဘဉ်တၢ်ဆိကတီၢ်ကွံာ်အံၤလီၤ.

(ဂ)(NDF-မဒတ)လီၤကဝီၤသးကရၢ

ဖဲၤ၁၉၈၄န့ၣ်အပူၤ,တၢ်ကရၢကရိထီၣ်တၢ်လီၤ,လီၤခၢၣ်သးလီၤကဝီၤ(မဒတ)သးဟံၣ်ဖှိၣ်ကရၢ, တၢ်လီၤကလံၤထံးလီၤကဝီၤ(မဒတ)သးဟံၣ်ဖှိၣ်ကရၢဒီးကလံၤစိးလီၤကဝီၤ(NDF)သးဟံၣ်ဖှိၣ် ကရၢတဖၣ်လီၤ.လီၤကဝီၤ(မဒတ)သးဟံၣ်ဖှိၣ်ကရၢတဖၣ်,ဒးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒးကဝီၤဒီးန့ၣ်လီၤ တၢ်ဒးအမဲၣ်ညါဟံၣ်ဖှိၣ်ထီၣ်သးဒီးလီၤကဝီၤသးတဖၣ်ဝံၤန့ၣ်လီၤ.ဒးတၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.(မဒတ) လီၤကဝီၤသးဟံၣ်ဖှိၣ်ကရၢအဂံၢ်အဘါအိၣ်ဝဲ(၃၀၀)ဂၤတၢ်(၄၀၀)ဂၤန့ၣ်လီၤ.ကလံၤထံးလီၤက ဝီၤ(NDF)သးဟံၣ်ဖှိၣ်ကရၢအပူၤအိၣ်ဝဲ(ALP)သးမုၢ်ဒိၣ်, (KNLA)သးမုၢ်ဒိၣ်ဒီး(NMSP) သးမုၢ်ဒိၣ်တဖၣ်အတၢ်ဟံၣ်ဖှိၣ်သးန့ၣ်လီၤ. လီၤခၢၣ်သးလီၤကဝီၤ(NDF)သးဟံၣ်ဖှိၣ်ကရၢအ ပူၤအိၣ်ဝဲကရၢန့ၣ်(KNPP)သးမုၢ်ဒိၣ်.(PPLO), (WNO)ဒီး (LNO)လါဟ့ၣ်ဒိကလုာ်သး မုၢ်ဒိၣ်အသးတနီၤန့ၣ်လီၤ. ကလံၤစိးလီၤကဝီၤ(NDF) သးဟံၣ်ဖှိၣ်ကရၢအပူၤအိၣ်ဝဲ(KIA), ပလီၣ်ဒိကလုာ်(PSLF) သးမုၢ်ဒိၣ်,ဒီး(SSA)သးမုၢ်ဒိၣ်တနီၤန့ၣ်လီၤ.

(ဃ) တၢ်လဲၤဆူကီၢ်ပယီၤထးခိဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ

ဖဲၤ၁၉၈၄န့ၣ်လါအိးကထိဘၢၣ်အပူၤ(မဒတ)တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တၢ်တဘျီဒီးပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၤကရၢ အဝီစိးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်သၢဝီတဝီအဆၢကတီၢ်ကလံၤစိး(မဒတ)အကရၢဖိတဖၣ်ဒ်အမုၢ်-ယီၤကီၢ် တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပၣ်တံၣ်,ပလီၣ်ဒိကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျးပၣ်တံၣ်,ကခူၣ်ကီၢ်တၢ်သဘျီကရၢ.တ ဖၣ်အဟီၣ်ကဝီၤပူၤ,တၢ်ကပျဲထီၣ်(မဒတ)ကရၢခၢၣ်စးတကရၢဆူဟီၣ်ကဝီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအ ဂီၢ်,ကခူၣ်ကီၢ်တၢ်သဘျီကရၢယုထီၣ်ဝဲအယီၤ, တၢ်ယုထီၣ်အံၤတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တခီဘၢၣ်သ့ၣ်ဘၢၣ် သးဒီးစံၣ်ညီၣ်တံၣ်ဝဲလၢကမၤလၢပုၤန့ၣ်ကခူၣ်ကီၢ်တၢ်သဘျီကရၢအတၢ်ယုထီၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်က ရၢကရိထီၣ်(မဒတ)ခၢၣ်စးတကရၢ,လၢခိၣ်န့ၣ်လၢလၢတဖၣ်အံၤဝံၤ, (မဒတ)လီၤခၢၣ်သးပျဲ ထီၣ်အီၤဆူထးခိန့ၣ်လီၤ.

ကရၢဖိလၢလဲၤတၢ်တဖၣ်-

- ၁. ပဒိၣ်စိအိၣ်-ကရၢခိၣ်(KNU)
- ၂. ထဲဘူဖဲ-ကရၢခိၣ်(၂)(KNPP)
- ၃. နဲၣ်အိၣ်တ့ၣ်(အောင်တင်)-ကရၢနဲၣ်ရွဲၣ်(NMSP)
- ၄. ရဲၣ်မၢၣ်ထူ(ရီမန်ထူး)-ကရၢဖိ(KNPP)
- ၅. မါရှၢၣ်လါဖါ(မန်းရှၢၣ်လဲဖန်း)-ကရၢဖိ(KNU)
- ၆. ခဲၣ်မိမု-ကရၢဖိ(ALP)
- ၇. နဲၣ်ခါတွဲ(ချမ်းတွဲ)-ကရၢဖိ(NMSP)
- ၈. ခဲၣ်ရီမး(ခိုင်ရီမး)-ကရၢဖိ(ALP)
- ၉. ခိၣ်ခါကီၣ်(ခွန်ခမ်းကောင်)-ကရၢဖိ(PNO)
- ၁၀. သရၢၣ်ကုလ်ဘၢး(ဂေးလ်ဘတ်)-နီၣ်နဲၣ်ဖျါတၢ်ဆဲးကျၢ(KNU)

ကရာဇ်လီယာထီးပုဂံ(၁၀)ယုန်ဒီးကရာအစာတဖန်.ခိန်နာပုဂံဘဉ်မူဘဉ်ဒီးသိန်ဒူ(၂၈)ဂါ
စုန်ကီးလဲပိန်ယုန်အခဲလီ. (မဒတ)ကရာအံ၊ ဝဲ၁၉၈၅နံနံလီမး(၁၀)သီအနံ၊စးထီဉ်ဟး
ထီဉ်ဝဲ(မဒတ)လီဉ်ခါဉ်သးမာနာပျီလီမးရှး(၁၁)သီအနံ၊ ဒီးလဲတုၤဝဲကရုဉ်နံနံလီဉ်ခါဉ်သး
လီ. လာကရုဉ်နံနံလီဉ်ခါဉ်သးန့ဉ်.တၢ်ကတီၤသးလာတၢ်လီဉ်အဂၢၤတဖန်အဂီၢ်. ခါဉ်စးတဖု
အံမၤတၢ်အိဉ်ဖိဉ်ဒီးတၢ်ပိဉ်သကိးဒီးစံဉ်ညီဉ်တၢ်သကိးတၢ်ဂုၤဒ်လၢအသိးလီ.

၁. တၢ်လဲတၢ်က့ၤအံၤဒ်သိး(မဒတ)ကရာဇ်ကဒဲကဒဲကရိဉ်ဖိဉ်ယုဖိးဒိဉ်ထီဉ်အဂီၢ်ဒီးကရာက
ရီထီဉ်ခိဉ်နာလၢကရာအစာတဖန်ကသုဉ်ညါနာပာ်အါထီဉ်(မဒတ)အသနူဒီးကဒီးနာဘဉ်
တၢ်န့ဉ်လီမၤသကိးတၢ်အဂီၢ်. တၢ်ကဂုၤကျဲးစးအီၤသပုၤပုၤန့ဉ်လီ.

၂. တၢ်ကနာပာ်မုၢ်ထီဉ်ကလံၤစိးတၢ်ပာ်ဆါကရာတဖန် အတၢ်အိဉ်သးဒီးထံဉ်ကီၢ်သဲးအတၢ်
အိဉ်သးနီၢ်နီၢ်အဂီၢ်.

၃. ခီဖျိကလံၤစိးတၢ်ပာ်ဆါအဟီဉ်ကဝီၤတဆိ, တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အကျဲမုၢ်အိဉ်ထီဉ်တၢ်ကဘဉ်
ဖျိမၤကီၢ်ချၢတၢ်မၤအဂီၢ်.

၄. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဂုၤအကျဲမုၢ်အိဉ်ထီဉ်တခီတၢ်ကမၤသးဂုၤဝီသိဉ်မ့ၢ်အတၢ်မၤဒီး(ခိဉ်မူနံးပဉ်
တံဉ်-(BCP)

၅. ကရာတဖုစုဉ်စုဉ်အသိဉ်ဒူလၢလဲၤသကိးတၢ်ဒီးခါဉ်စးကရာအံၤတဖန်တၢ်ကဟ့ဉ်အါထီဉ်
အီၤတၢ်ပာ်ဆါအတၢ်သုဉ်ညါနာပာ် ဒ်သိးတၢ်လဲၤတဘျီအံၤ ကလဲၤအသးဘူဘူဆီဆီ
ဒီးဘဉ်ဂုၤဘဉ်ဝီအဂီၢ်တၢ်ယုထာဟ့ဉ်မူဒါအူပဒိဉ်မါရှုဉ်(KNU)လၢသးမူဒါခိဉ်, သရဉ်
ရံဉ်မၤထူ (KNPP)လၢသးမူဒါခိဉ်(၂),ဒီးခဲဉ်ဖိဉ်မု(ALP)ဒ်ပုၤပာ်စုအသိးန့ဉ်လီ.

စးထီဉ်(KNPP)ဝဲလီဉ်ခါဉ်သုဉ်ဒီးတုၤလၢ(KIO)လီဉ်ခါဉ်သးအတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤကလဲၤအသး
ဂုၤဂုၤအဂီၢ်ပုၤလၢကဟံးမူဒါ ဒ်သးကျိခိဉ်အသိးမုၢ်ဝဲသးခိဉ်ဒိဉ်ဖိဉ်စီဉ်ထူ(KIO)လီ. ခါဉ်စး
ကရာတဖုအံၤ, ဟးထီဉ်လၢ(KNPP)လီဉ်ခါဉ်သးဝဲလီမးရှး(၂၅)သီဒီးလဲတုၤလၢ(KIO)
လီဉ်ခါဉ်သးဝဲလီနီဉ်ဝု ဘဉ်(၁၉)သီ၁၉၈၅နံနံလီ.

(NDF)ခါဉ်စးတဖန်လဲထံဉ်လီဉ်ဒီးကီၢ်ပယီၤခိဉ်မူနံးပဉ်တံဉ်(BCP)ဝဲ(ပဉ်ဆါ)လီဉ်ခါဉ်
သး(NDF)ခါဉ်စးတဖန်ဟံးဖျါရှုပုး(BCP)ခိဉ်နာတဖန် လၢအကျဲသနူလၢအိဉ်ဆါထာဉ် လၢ
ပုၤကလုာ်တၢ်တီၤတုၤသိးထံသိးဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံဉ်ညီဉ်ပလီၤသးခွဲးယၢ်အဖိခိဉ်န့ဉ်လီ.

(BCP)အခိဉ်သခုဉ်ဘးသုတုဉ်တခီက့ၤတဲဘဉ်က့ၤဝဲလၢ-

(၁) အဝဲသုဉ်ညါဟံးကဲဝဲကလုာ်ခုဉ်တၢ်ပာ်ဆါအဂီၢ်အဘါလၢအိဉ်ဒီးအတၢ်ကရာကရီခါဉ်သ
နာဉ်လီ.

(၂) လၢကလုာ်ခုဉ်တၢ်ရိဉ်ဖိဉ်ယုဖိးအဂီၢ်(NDF)ဂုၤကျဲးစးဝဲအဂုၤကတၢ်လီ.

(၃) လၢတၢ်စံဉ်စိးတဲစိးအပူၤ(BCP)အါဉ်လီၤလၢမၤကမုဉ်ဘဉ်တၢ်လၢကျဲသနူအဖိခိဉ်အိဉ်
ဝဲလီ. ဝဲ(၁၉၈၅)နံနံနီကရဲးအခါ,ဟံးဖျါထီဉ်တၢ်ကမုဉ်တဖန်ဒီးဘျီဘဉ်က့ၤဝဲန့ဉ်လီ.

(၄)ကလုာ်တၢ်တုၤသးထံသးခွဲးယၢ်ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးသနူအဖီခိၣ်အဝဲသ့ၣ်တထီၣ်ဒါဝဲနီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

နီၢ်နီၢ်တခီကီၢ်ပယီၤခိၣ်မုၢ်န့ၣ်ပၣ်တံၣ်န့ၣ်ကလုာ်န့ၣ်စီၣ်စုကဝဲၤတဖၣ် အတၢ်ဂဲၤလိာ်လၢတၢ်တုၤသးထံသး ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးအဂ့ၢ်န့ၣ်တဆိၣ်ထွဲ ဝဲဘၣ်အမဲာ်ညါမၤတံာ်တံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. သန့က့ၣ်ခဲအံၤမ့ၢ်လၢ(NDF)အပူၤကလုာ်ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤဟံၣ်ဖီၣ်မၤသကိးတၢ်အယီၤအဝဲဆီတလဲက့ၤအတၢ်စံးတၢ်ကတိၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(NDF)ခါၣ်စးတဖၣ်ဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အပူၤကလံၤလၢတၢ်လဲၤတဘျီအံၤ-

- ၁. တၢ်လဲၤတဘျီအံၤ(SSPP)အဟီၣ်ကဝီၤပူၤ,တၢ်ဒုးဒိၣ်ဆံးကဲထီၣ်ခဲလၢာ်(၁၃)ဘျီ, သိၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသးသမူ(၈)ဂၤ,ကမုၢ်ဘၣ်တၢ်မၤသံအီၤ(၄)ဂၤ,(SSPP)အသုးကု(၇)သုးကုခိၣ်(၂)ဘၣ်ဒိဖးဆါဒီးအတၢ်စုကဝဲၤလီၤမၤ(၁၀)ခိၣ်လီၤ.
- ၂. (PSLF)အဟီၣ်ကဝီၤပူၤ, တၢ်ဒုးဒိၣ်ဆံးကဲထီၣ်(၅)ဘျီ, သိၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသးသမူ(၃)ဂၤ, ဒီးန့ၣ်ဒါဖီၣ်န့ၣ်(၁)ဂၤလီၤ.
- ၃. (KIA)အဟီၣ်ကဝီၤပူၤ,တၢ်ဒုးဒိၣ်ဆံးကဲထီၣ်(၅)ဘျီဒီးသိၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသးသမူ(၄)ဂၤ.

၄. (NDF)ခါၣ်စးလၢဟဲက့ၤလၢကလံၤစိးကျဲအခါ တုၤဖဲကီၣ်တံာ်ကီၢ်ဆါအကျဲကမၣ်န့ၣ်အီၤအယီၤဘၣ်တၢ်ဖီၣ်အီၤလၢကီၣ်တံာ်ပၤကီၢ်ဖဲလါမ့ၢ်(၁၂)သီ,၁၉၈၆န့ၣ်,အိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ဒုးယၣ်အပူၤ(၂)သီ,ဘၣ်ဟ့ၣ်စုယီၤတဂၤ(၁၀၀၀)ဘး,ပုၤခဲလၢာ်(၂၆)ဂၤအယီၤ, လီၤလၢစု(၂၆၀၀၀)ဘးလီၤ.ဟဲက့ၤလီၤဆူမဲာ်ဟီၣ်စီၣ်ဒီးဆူမဲာ်စရံၤဒီးဟဲက့ၤတုၤလၢ(NDF)ဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်မၤန့ၢ်ပျီဖဲလါမ့ၢ်၁၆သီ,၁၉၈၆န့ၣ်လီၤ.(NDF)ခါၣ်စးတဖၣ်အတၢ်လဲၤဆူကလံၤစိးတဘျီအံၤမ့ၢ်ကျဲကီၣ်က့ၣ်ဘၣ်လဲၤခိၣ်ဒါအတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖၣ်,တိနီၣ်ဒီးန့ၣ်ဒါဒီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤကဲထီၣ်အယီၤသိၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသးသမူခဲလၢာ်(၂၀)န့ၣ်လီၤ.

(c) (NDF)ဖဲၣ်ဒေရဲၣ်ဖျၢ်ဖီမိၤကွီ(NDF Federal University)

ဖဲၣ်ဒေရဲၣ်န့ၣ်လါယုၤလံအပူၤ တၢ်မၤ(NDF)ခံဘျီတဘျီ တၢ်အိၣ်ဖျၢ်ဝံၤ(NDF)လီၢ်ခါၣ်သးပုၤပၤလီၢ်ဆၣ်နီၤအကရၢဖီအကျါ (KIO)အကရၢခိၣ်ဘရၣ်စဲ ဟးထီၣ်ဆူကီၢ်ချၢလဲၤတရံးဝဲဆူထံဂၤကီၢ်ဂၤတဘျီ:ကီၢ်ဒီးရဲၣ်ပုၤတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ယး(KIO)ဒီး(NDF)အဂ့ၢ်အကျါတဖၣ်လီၤ. လၢကရၢခိၣ်ဘရၣ်ဆဲအတၢ်ဟံၣ်ဖျါအယီၤ, ဒီးန့ၣ်ဝဲတၢ်အါၣ်လီၤ လၢကီၢ်က့ၤမန့ၣ်(NGO)တကရၢလၢကတူၢ်လီၢ်ဆိၣ်ထွဲပုၤသးစၢ်(၆၅)ဂၤ လၢ(NDF)ကဆုၤထီၣ်လၢကထီၣ်ဘၣ် တၢ်မၤလိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးလၢတၢ်ကလဲၤဆူကီၢ်လၢအမၤစၢၤတၢ်အဂီၢ်သန့က့, မ့ၢ်လၢတၢ်ခီထံခိကီၢ်အလံာ်(passport)တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အိၣ်အယီၤ တၢ်ကပျဲပုၤသးစၢ်တဖၣ် လဲၤတၢ်မၤလိလၢကီၢ်ချၢန့ၣ်တကဲထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အယီၤ(NDF)လီၢ်ခါၣ်သးပၤဆုၤတၢ်ကမံးတံာ်အိၣ်ဖျၢ်စံၣ်ညီၣ်အါၣ်လီၤဝဲလၢတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အကျါတနီၤတၢ်ကသုအီၤလၢပုၤသးစၢ်တဖၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ် တၢ်ကသုထီၣ်ကီၢ်တဖျၢ်ဒီးတၢ်ကယုၤအမံၤလၢ(ဖဲၣ်ဒေရဲၣ်

ဖွဲ့စည်းမှုကို နှုတ်ခေါ်။ လာရောက်အမတ်ညါ ဖွဲ့စည်းရန်စံးတော်နှင့် မှန်ခါဆူညါကိ်လောပူထံလိ်ကိ်ပူထံလိ်အဆီအိမ်ဆိးထုလံးဒ်အမှ်(ခွ.ကခွ.ကညီ.ကရန်နံ.ရန်ခါ.မိ.ယီ.ပယီ.ပအိ.ပလိ.ဝေး.လါဟူ)ကလုာ်နုာ်တဖန်အတော်သဘျ.တော်တီ.တုာ်သိးထံသိးဒီးတော်စံာ်ညီပလိာ်သးခွဲးယာ်ခိ်တယာ်အိမ်အကိ်အသိးမှ်ဂုာ်. ဖွဲ့စည်းစံးတော်နှင့် မှန်တော်သုာ်ထီၣ်တခါလောအသိၣ်လိမာ်ဒီးတော်ကုာ်ဘၣ်ကုာ်သုလောအပတီထီၣ်နံးဒ်ပတီၣ်မှ်ကွီဖိတဖန်လောအဟ်ယုာ်ဒီးတော်လောကပီ(ဒ်ကရံ)အပတီၣ်တခါခါ. ဒီးတော်ယုထံသုာ်ညါတော်မာတဖန်တော်ကမာယုာ်အီအတော်သုာ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. တော်သုာ်ထီၣ်အံၤအတော်ပညီၣ်ကွီစီမှ်ဝဲတော်ကသုာ်ညါနံၤပာ်ထံကိ်လောတော်ကသုာ်ထီၣ်အီတဘုာ်အကုာ်အဂီၤအကိ်န့ၣ်လီၤ. တော်အံၤမှ်ဝဲလိာ်ခါသးပာ်ဆုာ်တော်ကမံးတော်အတော်အိမ်ဖိာ်ထုးထီၣ်ဟ်ပနီၣ်န့ၣ်ဝဲအခီပညီန့ၣ်လီၤ.

ဖွဲ့စည်းမှုဖွဲ့စည်းအတော်ပညီၣ်

- ၁. ဖွဲ့စည်းကိ်စာဖိာ်အသးသဟီၣ်ကဒိၣ်တုာ်ခိ်ပွဲၤအကိ်.
- ၂. ကနီၣ်ဘၣ်ကလုာ်နုာ်ကဒဲကဒဲအတော်ယုာ်ဖိးဒီးကရုလိာ်မှ်လိာ်သးလောတော်အိမ်တော်ကွဲပူအကိ်.
- ၃. ခါဆူညါကိ်စာဖိာ်အကိ်တော်ကသုာ်ထီၣ်တော်ထံၣ်တမံၤယီအကိ်.
- ၄. တော်ကသုးထီထီၣ်တော်ဆိကမိၣ်ဆိကမးအတော်သုတော်ဘၣ်အကံၢ်အစီအတဟီၣ်အကိ်.
- ၅. တော်ကခိလဲလိာ်တော်ဆဲးတော်လောတဖန်အကိ်န့ၣ်လီၤ.

ဖွဲ့စည်းမှုကွီကမံးတော်

- ၁. ပဒိၣ်စုာ်လု-ကမံးတော်နံၣ်ရွဲၣ်
- ၂. နံၣ်ဖွဲ့သုစုာ်(နိုင်ဖေသိန်းဇာ-ကမံးတော်နံၣ်ရွဲၣ်သယံ)
- ၃. ခဲၣ်စီနံၣ်အိမ်-ကမံးတော်ဖိ
- ၄. သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိခိၣ်အိမ်ကုာ်-ကမံးတော်ဖိ
- ၅. သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ-စီၣ်ဘိၣ်(ဇော်ဘွန်)-ကမံးတော်ဖိ

ကွီကမံးတော်တဖန် သုာ်ထီၣ်ဖွဲ့စည်းမှုကိုအတော်သုာ်ထီၣ်တဖျာ် လောမာနာပျီဖဲကရါစာဖိာ်တဖန်အလိာ်ခါသးကပတီၣ်တတီၣ်အပူၤဝံၤတော်အိးထီၣ်တော်သိၣ်လိဖဲ၁၉၉၀နံၣ်လါမှ်(၁၀)သီတုာ်လါအိးကထိဘၣ်အလၢာ်(၆)လါတၢတတီ. တော်သိၣ်လိဒီးဖဲ၁၉၉၀နံၣ်လါမှ်လၢာ်ကတီၣ်(၆)လါခံဝီတတီအတော်သိၣ်လိန့ၣ်လီၤ. (မဒေတ)ကရါဖိတဖန်အပူၤကွီဖိထီၣ်မာလိ သကိးဝဲတော်သိၣ်လိအံၤန့ၣ်လီၤ. (၆)လါခံဝီတတီအတော်သိၣ်လိကတီၣ်ပူၤကွီဖိလော (ABSDF) တနီၤထီၣ်မာလိဝဲစုာ်ကိးလီၤ. နံၣ်ဖွဲ့သုစုာ်ဟံးမှ်ဒါဒ်ဖွဲ့စည်းမှုကိုခိၣ်အသိးဒီး Ms. Jennifer Little လောကိ်ခဲန့ၣ်တခိဟံးမှ်ဒါဒ်ဆါကတီၣ်သရၣ်သိၣ်လိတော်လီၤ. ထံဂၢကိ်ဂၢပူၤကုာ်ဘၣ်ကုာ်သုတနီၤန့ၣ်လီၤသိၣ်လိစာတော်သုတော်ဘၣ်အဂၢ(Other Subject) စုာ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ကိုတဖျဉ်အံ့မုၢ်လၢဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးကျိၣ်စ့တၢ်ဂ့ၢ်ကိတမံၤဒီးကလုာ်ဒုၣ်ကရၢကရိအလၢ တဖၣ်လဲၤမၤသကိးတၢ်ပတုၣ်ဒီး(နဝတ)အယိ.တလဲၤအသးလၢအဂ့ၢ်အကျိၣ်ဘၣ်ဒီးလၢခံက တၢ်ပတုၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.

(စ) NDFအတၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးလၢမိၣ်အပူၤကလုာ်(၂)ကရၢက့ၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်က့ၢ်အသးကန့ၢ်အဂီၢ်
(၁၉၈၁)န့ၣ်အပူၤ ကရၢခိၣ်န့ၣ်ဂ့ၢ်က့ၢ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မိၣ်ကီၢ်သီပၣ်တံၣ် ဒီးကရၢခိၣ်န့ၣ်နီၣ် လၢတီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မိၣ်ကီၢ်သီပၣ်တံၣ်(၂)ဖု အတၢ်ဟံၣ်သးလီၤဖးဒီးအဝဲသ့ၣ်ခံဖုလၢဟံၣ်ဖျါထီၣ် ဝဲလၢ (NDF)ကန့ၢ်လီၤတၢ်ဘၣ်စၢၤ ဒီးဒုးစဲဘူးက့ၢ်အဝဲသ့ၣ်(ခံဖု)အယိ, (NDF)ပၤဆုၢ ကမံးတံၢ်မၤတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဒီးကရၢကရိထီၣ်ကရၢတဖုလၢကန့ၢ်လီၤတၢ်ဘၣ်စၢၤဒီးဒုးစဲဘူးက့ၢ် မိၣ်ကရၢ (၂)ဖုန့ၣ်လီၤ. မိၣ်ကီၢ်သီပၣ်တံၣ်(၂)ဖုအတၢ်သးအိၣ်အဲၣ်ဒီးဟံၣ်ဖိၣ်လီၢ်က့ၢ် အသး အယိမုၢ်ဂ့ၢ်. (NDF)ပၤဆုၢကမံးတံၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးသပုၢ်ပုၢ်အယိမုၢ်ဂ့ၢ်, မိၣ်ကီၢ်သီဟံၣ်တံၢ် လၢအသးလီၤဖးခံဖုအံၤဖဲ(၁၉၈၇)န့ၣ် လၢဒံၣ်စဲဘၣ်(၁၉)သီအနံၤ, တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤ သကိးတၢ်အတၢ် အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတခါအဖိခိၣ်ပုၤခံကပၤလၢာ်ဆဲးလီၤသကိးအမံၤဝံၤမိၣ်ကီၢ် သီဟံၣ်တံၢ်ခံဖုအံၤဟံၣ်ဖိၣ်က့ၢ်အသးဒ်ပုၤတဖုယိအသးန့ၣ်လီၤ.

(ဆ) (NDF)ဂ့ၢ်ကျဲးစးလၢ(NMSP)ဒီး(KNU)စုကဝဲတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂ့ၢ်ကကတၢ်ကွံာ်အဂီၢ်
(လၢယူၤလံ(၂၃)သီ၁၉၈၈န့ၣ်)

ဖဲ(၁၉၈၈)န့ၣ်လၢယူၤလံ(၂၃)သီ, ယီၣ်သာဖျဉ်တြၢအပူၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိအိၣ်ထီၣ်အသးလၢ မိၣ်ဒီး ကညီအဘၣ်စၢၤ ဒိဖျိတၢ်ပတၢ်ပြးတၢ်မၤဒီးဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂ့ၢ်အယိ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်တဖၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးထံၣ်လီၢ်သးလၢခံခိခံကပၤဒီးယဲၣ်လီၤဘျါလီၤအီၤလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အကျဲ သန့ၣ်က့ၢ်မုၢ်လၢတန့ၢ်လၢဘၣ်အယိ.လၢခံကတၢ်တုၤထီၣ်အပတီၢ်လၢစုကဝဲတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂ့ၢ် အပတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သီးပုၤခံကပၤအတၢ်စုကဝဲဘၣ်ဂံၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ကကတၢ်ကွံာ်အဂီၢ်(NDF) ယုထီၣ်လၢ ကန့ၢ်လီၤတၢ်ဘၣ်စၢၤဒီးယဲၣ်လီၤဘျါလီၤစၢၤ ဒ်သီးတၢ်ဘၣ်လီၢ်ဖိမံကအိၣ်ထီၣ် က့ၢ်အဂီၢ်, ပုၤခံကပၤအၢၣ်လီၤတူၢ်လီၢ်အယိ, (NDF)ပၤဆုၢကမံးတံၢ်ကရၢကရိထီၣ်ခိၣ်မံး ရှၢၣ်တဖုဒီးဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤအီၤလၢကဂ့ၢ်ကျဲးစးယဲၣ်လီၤဘျါလီၤက့ၢ်တၢ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးလၢမိၣ် ဒီးကညီစုကဝဲတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂ့ၢ်ကကတၢ်ကွံာ်အဂီၢ် တၢ်ဘၣ်ဂ့ၢ်ကျဲးစး အီၤလၢတၢ်ကိတၢ်ခဲအါမံၤအပူၤလီၤ. (NDF)အတၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးသပုၢ်ပုၢ်အယိမုၢ်ဂ့ၢ်, ကီၢ်လၢ အိၣ်ဘူးတဘျီအတၢ်အိၣ်သနံးအယိမုၢ်ဂ့ၢ်, လၢတၢ်အဲၣ်ဒီးဒုးကတၢ်ကွံာ်စုကဝဲတၢ်ဘၣ်ဂံၢ် ဂ့ၢ်အတၢ်ဟံၣ်သးအယိမုၢ်ဂ့ၢ်, ကီၢ်ပယီၤထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သဲးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒ်အမုၢ်ကိၣ်ဖိဒီးကမျါတဖၣ် အတၢ်ယုထီၣ်ဒံၣ်မိၢ်ကရၢၣ်စံၣ်အိၣ်ထီၣ်အယိမုၢ်ဂ့ၢ်. ဖဲ၁၉၈၈န့ၣ် လၢအီၤကူး(၂၄)သီအနံၤ န့ၣ်, ပုၤခံကပၤလၢာ်ပတုၣ်ကွံာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤ ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤသးဝံၤမၤကတၢ် ကွံာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤန့ၣ်လီၤ.

၂. (NDF)အတတ်အိတ်ဖိုင်ဖိုးဒိုင်ခိကရဲး (၂) ဘျီတဘျီ - (လါမုး(၂၅)သိတု
လါယူလံ (၈)သီ, ၁၉၈၇နံနံ)

(NDF)အတတ်အိတ်ဖိုင်ဖိုးဒိုင်ခိကရဲး(၂)ဝိတဝိ ဘတ်တတ်မအီဖဲ(လါမုး(၂၅)သီ, ၁၉၈၇နံနံ)ဖဲ
(NDF)ဝဲလီဝိခိတ်သုတ်မနုးပျီနုတ်လီ. ခိကရဲးတဘျီအံမုတ်သုးခိတ်ကျိတ်ဘိတ်မူး. ဒီးပုးပုး
လီဆုတ်နီ(၂)မုတ်, သုးခိတ်ကျိတ်စိတ်ဆဲ(KIO)နုတ်လီ. ပုးကယာကယဲမူးတခိမုတ်နံနံဟတ်
သုတ်ဒီးစိကရဲး(၂)နုတ်လီ. ခိကရဲးတဘျီအံမုတ်ခဲးလါထီတ်တတ်အိတ်ဖိုင်တဖုတ်မုတ်
ကရဲးအမုတ် (ALP)ခါးစး(၅)ဂုး, (KIO)(၅)ဂုး, (KNU)(၅)ဂုး, (KNPP)(၅)ဂုး,
(LNO)(၃)ဂုး,(NMSP)(၅)ဂုး,(PNO)(၃)ဂုး,(PSLP)(၂)ဂုး,(SSPP)(၄)ဂုး,(WNO)
(၄)ဂုးခဲလတ်(၄၁)ဂုးနုတ်လီ.

ပုးဆုတ်ကမံးတတ်(EC)လါတတ်ယုထါထီတ်အီတဘျီအံ-

- (၁) စိမိတ်ရဲ-ကရဲခိတ်(KNPP),
- (၂) နိတ်မုးလု-ကရဲခိတ်(၂)(SSPP),
- (၃) ခဲတ်စိနံအိတ်- နံနံရွဲ(ALP),
- (၄) နံနံခါထွဲ-နံနံရွဲသယဲ(NMSP),
- (၅) ပဒိတ်စုတ်လု- (တတ်ကရဲကရဲဝဲ ကျိတ်ခိတ်)(KNU)
- (၆) သုးခိတ်ကျိတ်တတ်မုတ်ဘီ- (သုးဂုတ်ဝဲဝဲကျိတ်ခိတ်)(KNU)
- (၇) ဒီးကထာတ်တူ ကွတ်-ထံဂုတ်ကီဂုးဝဲကျိတ်ခိတ်(KIO)
- (၈) သုးခိတ်ကျိတ်အိတ်သါလု-(မုတ်ကျိတ်ဝဲကျိတ်ခိတ်)(KNPP),
- (၉) သုးခိတ်ဒိတ်ဖိတ်စိတ်- (ကျိတ်စုတ်ဝဲကျိတ်ခိတ်)(PSLP),
- (၁၀) နံနံဘညါထီ-(သုးဂုတ်ဝဲကျိတ်ခိတ်)(NMSP),
- (၁၁) သုးခိတ်ဒိတ်ဖိတ်စိတ်ဆဲ- (မုတ်ကျိတ်ဝဲကျိတ်ခိတ်)(KIO),
- (၁၂) သုး ခိတ်ဒိတ်ဖိတ်စိတ်မုတ်-(ထံဂုတ်ကီဂုးမုတ်ခိတ်)(SSPP),
- (၁၃) သုးခိတ်ဒိတ်ဖိတ်စိတ်- (မုတ်ကျိတ်ဝဲကျိတ်ခိတ်)(WNO),
- (၁၄) သုးခိတ်ဒိတ်ဖိတ်စိတ်လုး-(မုတ်ကျိတ်ဝဲကျိတ်ခိတ်)(LNO),
- (၁၅) ခိတ်ခါကိတ်-ကျိတ်စုတ်ဝဲကျိတ်ခိတ်(PNO),

တိတ်နိတ်- ဒီးကထာတ်တူကွတ်ဟးထီတ်ကွတ်လါအမုတ်အယိတ်ခိတ်အိတ်ကတ်ဘတ်တတ်ယုထါထီတ်အီ
လါအလီဝဲထံဂုတ်ကီဂုးဝဲကျိတ်ခိတ်အသိးနုတ်လီ. ခိတ်ခါကိတ်ဘတ်တတ်ယုထါထီတ်အီဒီးကျိတ်စု
ဝဲကျိတ်ခိတ်လီ. မဲတ်ဆုတ်ခိတ်ဝဲအလီဝဲတတ်ယုထါထီတ်မဲတ်ပါစုတ်ဒီးကျိတ်စုဝဲကျိတ်ခိတ်(၂)အသိး
လီ. သုးခိတ်ဒိတ်ဖိတ်စိတ်ဘတ်တတ်ယုထါထီတ်အီလါ ကဟံးထီတ်မုတ်ခိတ်လါ သုးခိတ်ဒိတ်ဖိတ်စိတ်ဆဲ
အလီ. နံနံဒီးဘတ်တတ်ယုထါထီတ်အီလါ ကဟံးထီတ်မုတ်ခိတ်လါနံနံဘညါထီတ်အလီ. သုးခိတ်
ဒိတ်ဖိတ်စိတ်မုတ်လုဟံးထီတ်ဖိတ်ထီတ်အမုတ်ဒီး(NDF)ကရဲခိတ်တနုတ်ဘတ်စးထီတ်လါ(၁၉၉၀)နံနံလဲ
လဲနုတ်လီ.

၃. (NDF)တော်အိမ်ဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့ (၃) ဘျီတဘျီ- (လါယူ(၂၄)သီ တုလါ
ယူလံ(၈)သီ, ၁၉၉၁နံနံ)

(NDF)အတော်အိမ်ဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့ (၃)ဘျီတဘျီ ဘဉ်တော်မအီဖဲ(လါယူ(၂၄)သီ တုလါ
ယူလံ(၈)သီ, ၁၉၉၁နံနံ)ဖဲ (NDF)ဝဲလါဝိဉ်သုဉ်မနါယျီနုဉ်လီ. ပုပုပုလါဆုဉ်နီမုဉ်ဝဲ
စီမိဉ်ရဲဒီးပုကယကယမုဉ်မုဉ်မုဉ်မုဉ်နီနီနီနီလီ. ပုကယကယမုဉ်မုဉ်မုဉ်မုဉ်
ထွဲလီ. ခိကရဲးတဘျီအံခါ
(၄)ဂု.(KIO)(၃)ဂု.(KNU)(၅)ဂု.(KNPP)(၅)ဂု.(NMSP)(၅)ဂု.(CNF)(၁)ဂု.(K
NLP)(၂)ဂု.(WNO)(၂)ဂု.(LNO)(၂)ဂု.ခဲလါ(၂၉)ဂု.နုဉ်လီ.

တီဉ်နီဉ်-လါတော်အိမ်ဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့ တော်တော်လီဉ်(CNF-Chin National Front) လါ
ကကဲထီဉ်(NDF)ကရဲဖိ ဖဲပုဆုကမံးတံတံတံတံတံတံတံတံတံတံတံတံတံတံတံတံတံတံ
(Kayan New Land Party -KNLP)ကဲထီဉ်ကရဲဖိဖဲပုဆုကမံးတံတံတံတံတံတံတံတံတံ
ဝိတဝိ ဖဲခိကရဲးခဲဝိတဝိနုဉ်လီ. (SSPP)လါဘဉ်တော်တီခိဉ်ရိဉ်မဲအီလါဖဲထုဉ်. နံဉ်
ယဲနုဉ် မဲတော်ပတုဉ်တံဒီး(နဝတ)ဒီး အတံဆဲးကျိဒီး(NDF)တအိဉ်လါဘဉ်. လါတော်
နုဉ်အယိ(SSPP)ဘဉ်တော်ဆိကတီပတြီအီလါ(NDF)ကရဲဖိဖဲလါအိးကထိဘဉ်. ၁၉၈၉
နံဉ်နုဉ်လီ. (PNO)လါဘဉ်တော်တီခိဉ်ရိဉ်မဲအီလါ အိဉ်ခါတံမဲတော်ပတုဉ်တံဆဲးတံခဲဒီး
(နဝတ)ဖဲလါအုဉ်(၁၁)သီအယိဘဉ်တော်ထုးကွံအီလါ(NDF)ကရဲဖိအလီနုဉ်လီ.ဘဉ်
ဆဉ်(PNO)နံဉ်ရဲဉ်သယဲခိဉ်အိးကဉ်ဒီးအပုသုးဖိ(၄၀)ဂု.အိဉ်တုဉ်ဒီးလါကရဲနုဉ်ကီလါ
ဖိဉ်စုကဝဲဒီးဒုးတံလီ.အဝဲသုဉ်ကရဲကရိထီဉ်(PLO-Pa-O People's Liberation
Organization)ဖဲလါယူ(၁၈)သီ၁၉၉၁နံနံနုဉ်လီ.

ဖဲလါအုဉ်(၂၁)သီ၁၉၉၁နံနံ (PSLP-Palaung State Liberation Party) လါ
ဘဉ်တော်တီခိဉ်ရိဉ်မဲအီလါအုဉ်အဲးမိဟံးတံနံပာဒီး(နဝတ)မုဉ်လါအတော်အိဉ်သးတသုတဘဉ်
ဘဉ်အယိ, ဘဉ်ဆဉ်မဲဉ်တုဉ်မိဉ်ဒီးအပုတဖဉ်အိဉ်တုဉ်ဒီးလါ (NDF)ဒီးကရဲကရိထီဉ်ကဒါ
ကု.(PSLF)ဖဲ၁၉၉၁နံနံဒီးဖိဉ်စုကဝဲဒီးဆဲးဒုးဒီးတံလီ. (PSLP)ဒီး(PSLF)ကရဲအသီ
(၂)ဖုအံကဲထီဉ်ကဒါကု.(NDF)ကရဲဖိအသီတဘျီ ဖဲလါအိးကထိဘဉ်. လါတော်နုဉ်အ
ယိအဝဲသုဉ်ဟံးထီဉ်ကဒါကု.အမုဉ်လါ (NDF)အပုဒီးထီဉ်ကဒါကု (NDF) ခိကရဲး(၄)
ဘျီတဘျီဖဲ(၁၉၉၇)နံနုဉ်လီ. (NDF)ကရဲဖိလါအထီဉ် ခိကရဲး(၃)ဝိတဝိတဖဉ်မုဉ်ဝဲ-
(ALP)(၅)ဂု.(KIO)(၅)ဂု.(KNPP)(၅)ဂု. (KNU)(၆)ဂု. (CNF)(၂)ဂု. (NMSP)
(၆)ဂု.(WNO)(၄)ဂု.(KNLP)(၄)ဂု.(LNO)(၃)ဂု.ခဲလါ(၄၀)ဂု.လီ.

(NDF)ပုဆုကမံးတံတံလါတော်ယုထာထီဉ်အီတဖဉ်မုဉ်ဝဲဒဉ်-

- (၁) နံဉ်ရဲဉ်ကွံ-ကရဲခိဉ်(NMSP)
- (၂) သုးခိဉ်ခိဉ်စီဉ်ဆဲ-ကရဲခိဉ်(၂)(KIO)

- (၃) ခဲနီနီ-နီနီ(ALP)
- (၄) စဲမိမိ-နီနီသယံ(KNPP)
- (၅) ပဒီစာလု-ထံဂုကီသဲးဝဲကျိနီ(KNU)
- (၆) သုးခိကျိတံကျိဘီ-ဒုးယာဂုဝဲကျိနီ(KNU)
- (၇) နီနီဖုသုစာ-ထံဂုကီဂဲကျိနီ(NMSP)
- (၈) လဲထဲထဲ-တံကျိကရဲကျိနီ(KNLP)
- (၉) ဆဲလဲမိအု-တံကျိကရဲကျိနီ(၂)(CNF)
- (၁၀) သုးခိကျိအိသဲလု-ဒုးယာဂုဝဲကျိနီ(၂)(KNPP)(NDF)ကရဲ
- (၁၁) သုးခိနီနီနီမိ-ဒုးယာဂုဝဲကျိနီ(၂)(WNO)
- (၁၂) ကဲမဆဲ(မ)-ထံဂုကီဂဲကျိနီ(၂)(KIO)
- (၁၃) သုးခိနီနီဖဲခဲနီလဲ-ထံဂုကီဂဲကျိနီ(၂)(LNO)

တီနီ- (NDF) နီနီသယံစဲမိမိနီနီ စးထီပံးထီဖိထီမုဒါလဲ (၁၉၉၁)နီနီလဲ
 ယုလဲတု(၁၉၉၂)နီနီလဲအုဖျိနီနီလဲ. ခိဖျိလဲထံဂုကီသဲးတံဆိကမိတဲလဲပလီသဲး
 ဘဲလဲ(KNLP)ကရဲပုအယံ.(KNLP)နီနီလဲထဲထဲလဲအမု ထံဂုကီဂဲကျိနီ
 (၂)လဲ(NDF)ကရဲတဂဲ ထုးဖးအသးဒီးအကရဲဝဲ လဲပံးဖိအသးဒီး(MTA)ကရဲလဲ
 ခိဆဲတီခိရိခဲနီနီလဲ. တံစဲညီတံအံမုဝဲ တံတပံလဲဆဲလဲကျိစုဝဲကျိ
 လဲ(NDF)ကရဲဘဲ,မုမု(NDF)ကရဲခိခဲကပံကုမုဒါဒဲပုပုစုအသး.ယုဒီး(NDF)
 နီနီသယံအမုဒါနီနီလဲ. သုးခိကျိတံကျိဘီ(၁၉၉၃)နီနီ (NDF) ကရဲခိ(၂)သုး
 ခိနီနီနီဆဲ (KIO) ပံးနီမုဒါတနီလဲဘဲအယံ. ဘဲတံယုထဲထီပံတြီအိ ဒဲ
 (NDF)ကရဲခိ(၂)အသးနီနီလဲ. (NDF)ကရဲခိနီနီကွဲ(NMSP)လဲမဲတံပတု
 တံခဲလီသးဒီးဒုဒါ(နဝတ)အယံ. ဘဲတံယုထဲထီပံတြီ (NDF) ကရဲခိအမုဒါ
 လဲသုးခိကျိတံကျိဘီတု(၁၉၉၇)နီနီ.ဖဲတံမဲ(NDF)လွဲဝဲတံတံအိဖိတဲတုနီနီလဲ.

(ဝသပ)ထုးဖးအသးလဲကီပယီခိမုနဲးပံတံ(BCP)

(၁၉၈၉)နီနီလဲအုဖျိအပု. ဝးအသးမုဂံဘဲခဲကလးဘျဲလဲ ဘဲတံတီခိရိခဲအိလဲ
 ကီးညီလဲထုးဖးအသးဒီးကီပယီခိမုနဲးပံတံဝဲသုထီဝဲ (ဝးလီကဝဲတံယုတံ
 ဖိပံတံ(ဝသပ)လဲ. အဲသုအဲဒီးပံဖိအသးဒီး(NDF)ဒီးဒုးထီဒါဒုဒါအဂုဒုးသု
 ညဲခိဖျိယီ(SSPP)မုဂု.(WNO)အခိမဲပဲဆဲပံဖျိထီဝဲမုဂု.ဒုးသုညဲ(NDP)
 လဲကဆုထီအခဲစးတဖု လဲ(ဝသပ)အိအလီအယံသးဒီး (NDF)မဲပဲဆုကမံး
 တံတံအိဖိဒီးယုထဲထီပံကမံးတံတဖုလဲအသးနီနီလဲ.

- (၁) ဒီးကထဲခိနီသီ (KNU)-ကရဲခိနီ.
- (၂) အုကီနီယု(PSLP)-ကရဲခိ(၂)
- (၃) ပဒီမဲရဲလဲ(ကNU)ကရဲနီနီနီ.

(၄) သုံးခိပ်စီလီဖီ(SSPP)-နိဂ်ရွဲဂ်သယံ၊

(၅) သုံးခိပ်ဒိပ်ဖီခိပ်ဆဲ(LNO)-ခါဂ်စးကရူဂ်ဖိတဖှင်လီ၊

ခါဂ်စးတဖှင်အံးဟးထီဂ်လါ(NDF)လီဂ်ခါဂ်သး

ဖဲခါဂ်စးနိဂ်လါယူဂ်လံးဒီးလဲဝဲတုလါ(ဝသပ) ဝဲလီဂ်ခိပ်သုဂ်(ပဂ်ခါ)ဖဲခါဂ်စးနိဂ် လါနိဂ်ဝဲ ဘါဂ်အပူဂ်နိဂ်လီ၊ (NDF) မါစါ(ဝသပ)လါကျိဂ်စတနီခိဖျိ(WNO)လီ၊ (NDF) ခါဂ် စးတဖှင်အံး လါအတါလဲါဆူ(ဝသပ)တါလီဂ်နိဂ် ဘါဂ်ကွါဆါဂ်မဲဂ်ဒီးတါကီတါခဲအကလုဂ် ကလုဂ် ခိဖျိဂ်ဒါအတါတြီမါတံဂ်အယိနိဂ်လီ၊ ဖဲ ခါဂ်စးနိဂ်လါနိဂ်ဝဲဘါဂ်(၉)သီအနံးနိဂ် (NDF)ဒီး(ဝသပ)ခါဂ်စးတဖှင်မါတါခဲကတါအမူးဒီးမါနုဂ်တါဘါဂ်သးဒီးဆဲးလီါအမံးဒ် လါအသိးနိဂ်လီ၊

(၁)(ဝသပ)နိဂ်(NDF)ဟ်ပနိဂ်အီါဒ်အမုဂ်တါပါဂ်ဆါကရါတဖှင်နိဂ်လီ၊

(၂)(ဝသပ)တခီသုဂ်ညါဟ်ပနိဂ်(NDF)ဒ်အမုဂ်တါပါဂ်ဆါကရါဟ်ဖိဂ်တဖှင်လီ၊

(၃)ဆဲဂ်ဒီးသုဂ်ထီဂ်ခံကပလါဂ်သိဂ်မုဂ်တါဂ်လီဂ်မုဂ်လီဂ်ဘူးဘူးတါတါလီ၊

(၄)တါကယုထါဟ်လီါခံကပလါဂ် တါဆဲးကျိးလီဂ်သး ဒ်သိးတါဆဲးကျိး ကလဲါအသး လါဘါဂ်ဂုဂ်ဘါဂ်ဝီအဂီါလီ၊

(၅)ခံကပတါဂုဂ်ကီမုဂ်အိဂ်ထီဂ်တါကယဲဂ်လီါဘုါလီါအီါလါထံဂ်ကီါသးအကျဲဒီးတ ဘါဂ်မုဂ်စကဝဲါအကျဲဘါဂ်၊

(၆)ကီါပယီါအတါဂုဂ်ကီနိဂ်တါကစံးကတါအီါဆူညါတဝီနိဂ်လီ၊

(ဝသပ)တကပါအခါဂ်စး-(၁)ပိးယုဂ်ခါ(၂)စိဂ်မဲ(၃)ကိဂ်စိနိဂ်(၄)လံဂ်စံးဂူး(၆)ဂုဂ်မဲးခုဂ် (၇)ကိဂ်ညိဂ်ဟ့

၄. ကလုဂ်ဖှင်တဖှင်အတါကုဂ်လီဂ်တါဂ်ပီဂ်ဖးဒိဂ်(မဲဂ်သရီထုဂ်) -(Mae Tha Raw Hta Agreement)လါယူဂ်နုအါရံ(၇-၁၄)သီခါဂ်စးနိဂ်

ခါဂ်စးနိဂ် အထီဂ်(KNU)အဒွဲပူဂ်ခိဂ်ဖှင်ဘီ(DKBA) ကဲထီဂ်ဒီးထီဒါကုါ(KNU)ဒီးမါသ ကိးကုါတါဒီးဒုဂ်ဒါ(နအဖ)ဒီးဟဲကုါဒုးနိဂ်ကုါကျဲ ဒီးဒုးမါနုဂ်ကုါမါနုါယျီ ဝဲလီဂ်ခိပ်သုဂ်ဖဲ (ခါဂ်စး)နိဂ်လါယူဂ်နုအါရံ(၂၆)သီအနံးလီါစးထီဂ်ဖဲနိဂ်ပ(KNU)အခိဂ်နါတဖှင်ဘါဂ်သး ကုါအသးဆူ သုးကု(၆)ဒုပုဂ်ယါကီါဂျိဂ်တကပါ ဒီးဆီလီါပတြီဂ်အလီါခါဂ်သးဖဲနိဂ်လီ၊ ခါဂ်စးနိဂ်.(KNU)မါတါအိဂ်ဖှိဂ်ခိကရဲး(၁၁)ဝီဖဲမဲဂ်သရီထုဂ်သဝီ,ဒုပုဂ်ယါကီါဂျိဂ်နိဂ်လီ၊ မဲဂ်သရီထုဂ် မုဂ်တါလီါလါအဂုါအကြါးတတါါအသိး ကလုဂ်ဖှင်တဖှင်ရဲဂ်ကျဲါမါစုါကိးက လုဂ်ဖှင်တဖှင်တါကုဂ်လီဂ်သကိးတကတါါဖဲနိဂ်လီ၊

ကလုဂ်ဖှင်ခိဂ်နါတဖှင်ဒ်အမုဂ်ရါဂ်ခါဂ်,ခွီ,ကခွါဂ်,ကညီ,ကရဲဂ်နိဂ်,ကယါ,မိဂ်,ပအိဂ်,ပလီဂ်, လါဟူဂ်,ယီါဒီးဝးကလုဂ်ဖှင်တဖှင်အိဂ်ဖှိဂ်ကုဂ်လီဂ်သကိးမဲမဲဂ်သရီထုဂ်,ဒုပုဂ်ယါကီါဂျိဂ်, ကညီကီါစံးထီဂ်ဖဲလါယူဂ်နုအါရံ(၇-၁၄)သီခါဂ်စးနိဂ်ဒီးအါဂ်လီါတုါလီဂ်ဝဲတါဂုါလါ လါတဖှင်အံးနိဂ်လီ၊

(၁) တာ်အာ်လီၤဘၣ်ဃးထံၣ်ရၢ်ကီၢ်သးအတာ်ကွၢ်စိ

(Agreement Relating to Political Aims)

(က) တာ်ကမၤလီၤပီၢ်ကွၢ်သးမိၤစိရီၤဒီးသ့ၣ်ထီၣ်တာ်မုၢ်တာ်ခုၣ်လၢထံၣ်ကီၢ်အပူၤ

(ခ) တာ်ကသ့ၣ်ဒဲၣ်မိၢ်ကရၢ်စံၣ်ထံၣ်ရၢ်ကီၢ်သးသန့

(ဂ) ပုၤကိးကလုာ်ဒဲးကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကလုာ်တာ်ထံသိးတုၤသိးဒီးနီၢ်ကစၢ်တာ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသး

(ဃ) တာ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ဖဲၣ်ဒဲၣ်ကီၢ်စၢ်ဖီၣ်

(၂) တာ်အာ်လီၤဘၣ်ဃး(နဝတ)မၤဒီကလုာ်အတာ်အိၣ်ဖီၣ်ဖးဒိၣ်

(Agreement Concerning the SLORC's National Convention)

(နဝတ)မၤဒီကလုာ်တာ်အိၣ်ဖီၣ်ဖးဒိၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတာ်အယီၤအဘျၣ် ဒီးမုၢ်ဒံသိးကမၤဂၢၢ်ကျၢၤထီၣ်အသးမိၤစိရီၤ, ဒီးတမ့ၢ်လၢကလုာ်ဖျၢၣ်တဖၣ်ကန့ၢ်တာ်ခွဲးတာ်ယၢ်နီတမံၤဘၣ်, ကလုာ်ဖျၢၣ်ခဲလၢာ်လၢတာ်ကူၣ်လိာ်တဘျီအံၤ တသ့ၣ်ညါဟံပနီၣ်(နဝတ)မၤကလုာ် တာ်အိၣ်ဖီၣ်ဖးဒိၣ်တဘျီအံၤဘၣ်ဒီးအာ်လီၤသကိးလၢကထီၣ်ဒါအီၤန့ၣ်လီၤ.

(၃) တာ်အာ်လီၤဘၣ်ဃးတာ်စံးကတိၤလၢပုၤသၢကပၤအဂ့ၢ်

(Agreement Regarding Tripartite Dialogue)

ကလုာ်ဖျၢၣ်အတာ်အိၣ်ဖီၣ်တဘျီအံၤတာ်အာ်လီၤတူၢ်လိာ်လၢပုၤသၢကပၤအတာ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤလၢဘၣ်တာ်တူၢ်လိာ်အီၤလၢဒိၣ်အိၣ်ဆါစူးကွံၣ်ဒီးဘၣ်တာ်ယုထီၣ်အီၤလၢဘီမုၢ်စၢ်ဖီၣ်ကရၢ (UN)ဒီးထံၣ်ကီၢ်ဘီမုၢ်ကရၢကရိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသၢကပၤအံၤပၣ်ယုာ်ဒီးကရၢကရၢဒ်အမုၢ် (NDF, UNLD, PDF)ဒီးကလုာ်ဖျၢၣ်အဂၤတဖၣ်, ဒဲၣ်မိၢ်ကရၢစံၣ်ကရၢတဖၣ်လၢဘၣ်တာ်တီခိၣ်ရိၣ်ခဲအီၤလၢအိၣ်ဆါစူးကွံၣ်, ဒီး(နဝတ)သးကရၢတဖၣ်လီၤ.

(၄) တာ်အာ်လီၤဘၣ်ဃးဖဲၣ်ဒဲၣ်ကီၢ်စၢ်ဖီၣ်

(Agreement Relating to Federal Union)

ကလုာ်ဖျၢၣ်အတာ်ကူၣ်လိာ်ဖးဒိၣ်တဘျီအံၤ, အာ်လီၤတူၢ်လိာ်သကိးဝဲယုယုဖိးဖိးလၢကသ့ၣ်ထီၣ်ဖဲၣ်ဒဲၣ်ကီၢ်စၢ်ဖီၣ်အတီအတြၢတဘျီ လၢအဟံဖီၣ်ထီၣ်အသးဒီးကလုာ်ဖျၢၣ်ကီၢ်စံၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢပုၤဒီးကလုာ်တာ်ထံသိးတုၤသိးဒီးနီၢ်ကစၢ်တာ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးန့ၣ်လီၤ.

(၅) တာ်အာ်လီၤဘၣ်ဃးမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်သန့

(Agreement Relating to Economic Policy)

ဘၣ်ဃးဒီးမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်သန့န့ၣ် ကလုာ်ဖျၢၣ်တာ်ကူၣ်လိာ်ဖးဒိၣ်တဘျီအံၤအာ်လီၤတူၢ်လိာ်ဝဲလၢတာ်ကသ့မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဖျၢၣ်သန့လၢအသဘျူဒီးကွဲမုၢ်ဝဲပုၤလၢထံၣ်ဂုၤကီၢ်ဂၤတဖၣ်ကဟဲဘျၢလီၤကျိၣ်စုန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်, ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤထံၣ်ကီၢ်အဂၤလၢဟဲဘျၢလီၤအစုတဖၣ်ကဲဘျူးဒဲၣ်လၢ(နဝတ)အဂီၢ်အယိ, ကဲထီၣ်တာ်ဒုးဆူၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတာ်စိတာ်ကမိၤ ဒံသိးကဆိၣ်တာ်မၤနၢၤပုၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တာ်ဒံသိးန့ၣ်တဖၣ်ပထီၣ်ဒါအီၤဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲာ်လီၤ.

(၆) တာ်အာ်လီၤဘၣ်ဃးကသံၣ်မူၤဘျီး

(Agreement Relating to Narcotic Drugs)

ကလုာ်ဒုၣ်အတာ်ကူၣ်လိာ်ဖးဒိၣ်တဘျီအံၤ အာ်လီၤတူၢ်လိာ်သကိးဝဲ ယူယူဖိးဖိးလၢကမၤသ ကိးတာ်ဒီးထံကီၢ်ဘီမုာ်တာ်ကရၢကရိ လၢအမၤလီၤမာ်ကသံၣ်မူၤဘျီးတဖၣ် ဒီးဒိးသိးကသံၣ်မူၤ ဘျီးကလီၤမာ်ကွဲၣ်လၢာ်လၢာ်ဆုဆု ဟ်ယုာ်ဒီးတာ်သုၣ်အီၤ,တာ်ထုးထီၣ်အီၤ, ဒီးတာ်ဆါတာ်ပှၤ အီၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၇) တာ်အာ်လီၤဘၣ်ဃးပှၤလၢအဂဲၤလိာ်တာ်လၢဒံၣ်မိၣ်ကရၢခံၣ်အဂီၢ်

(Agreement Regarding Pro-Democracy Forces)

ကလုာ်ဒုၣ်အတာ်ကူၣ်လိာ်ဖးဒိၣ်တဘျီအံၤ အာ်လီၤတူၢ်လိာ်လၢကမၤဆူၣ်ထီၣ်တာ်ဒုးလၢကိး ကပၤဒီး,လၢထံၣ်ကီၢ်သဲး, လၢမိာ်သိးဒီးကမျၢာ်တာ်ဟူးတာ်ဂဲၤတဖၣ်, လၢကမၤလီၤပှီၢ်(နဝတ) သုးမိာ်စီရိၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတာ်ဂဲၤလိာ်ဒ်အံၤအပူၤ, အာ်လီၤသကိးလၢကဖီၣ်လိာ်စုဒီးပှၤလၢဂဲၤလိာ်တာ်လၢဒံၣ်မိာ်က ရၢခံၣ်တဖၣ်လၢ ဘၣ်တာ်တီခိၣ်ရိၣ်ခဲအီၤလၢဒိၣ်အိၣ်ဆါစူးကွဲၣ်, ဒီးမၤသကိးတာ်ယူယူဖိးဖိး တကတီၢ်ပီ,ဒ်သိးကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကလုာ်ဒုၣ်တဖၣ်အခွဲးအယာ်ဒီးဒိၣ်မိၣ်ကရၢခံၣ်ခွဲးယာ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ်, ပအာ်လီၤတူၢ်လိာ်လၢဒိၣ်အိၣ်ဆါစူးကွဲၣ်လၢအတီခိၣ်ရိၣ်ခဲ(NLD) လၢအမုာ်ပှၤမၤနၢၤတာ်လၢ(၁၉၉၀)န့ၣ်ထံကီၢ်ဒီးဘၣ်တာ်ယုထၢလၢအမုာ်ကမျၢာ်တဖၣ်အတာ်ယု ထၢအမုာ်အတီလၢအမုာ်ဒိၣ်မိၣ်ကရၢခံၣ်အကျိၤအကျဲအယိ,ပဆီၣ်ထွဲအီၤလၢလၢပဲၤပဲၤလၢ အ တာ်ဟူးတာ်ဂဲၤခဲလၢာ်လၢအထီဒါ(နဝတ)တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၈) တာ်အာ်လီၤဘၣ်ဃး(ASEAN)-(Agreement Relating to ASEAN)

ကလုာ်ဒုၣ်အတာ်ကူၣ်လိာ်ဖးဒိၣ်တဘျီအံၤ အာ်လီၤတူၢ်လိာ်လၢ ပကဆုၤပတာ်ပရၢတဘျီဆူ ASEANဒီး ယုထီၣ်အီၤလၢကထုးတာ်ဆါကတီၢ်ဒ်သိး သုတအာ်လီၤတူၢ်လိာ်ကီၢ်ပယီၤလၢ ဘၣ်တာ်ပၤအီၤလၢ(နဝတ)န့ၣ်တကြၢးကဲထီၣ်ဒ်ဒီးASEANအကရၢဖိဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၉) တာ်အာ်လီၤဘၣ်ဃးသိၣ်မ့ၢ်ကရၢ (Agreement Relating to Alliance)

ကလုာ်ဒုၣ်အတာ်ကူၣ်လိာ်ဖးဒိၣ်တဘျီအံၤ အာ်လီၤတူၢ်လိာ်သကိးဝဲယူယူဖိးဖိးလၢကမၤဂ့ၤ ထီၣ်ဆူၣ်ထီၣ်(NDF) ဒ်သိးကကဲထီၣ်ကလုာ်ဒုၣ်ခဲလၢာ်သိၣ်မ့ၢ်ကရၢဖးဒိၣ်လၢ ထံကီၢ်ဒီးတ ဘျီအပူၤလၢထံၣ်ကီၢ်သဲးမုာ်ဂ့ၤ,သုးဂ့ၤဝီမုာ်ဂ့ၤ, ဒီးကဲထီၣ်တာ်ကရၢကရိလၢအိၣ်သုၣ်လီၤအ သးပံးယိၣ်ဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၁၀) တာ်အာ်လီၤအီၤလီၤလၢတာ်ကစၢဖိၣ်ထီၣ်ကုၤသး(Agreement on Reunion)

ကလုာ်ဒုၣ်အတာ်ကူၣ်လိာ်ဖးဒိၣ်တဘျီအံၤ အာ်လီၤသကိးဝဲလၢကပံးယာ်ပၤယာ်ဒီးမၤပျါ ထီၣ်တာ်မၤအမိာ်ပှၤလၢတာ်ကူၣ်လိာ်တဘျီအံၤ ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တာ်အစၢတဖၣ် ဒီးအိၣ်ဒီးတာ်စၢဖိၣ် ထီၣ်လိာ်သးဒ်သိးအံၤအစုၤကတၢ်တနံၣ်တဘျီန့ၣ်လီၤ.

ပုဆဲးလီၤမံၤတဖၣ်-

- (၁) သုးခိၣ်ကျၢၢ်အိၣ်သါလု-(KNPP)
- (၂) သုးခိၣ်ခိၣ်ခိၣ်အိးကၣ်-(PPLO)
- (၃) သုးခိၣ်ခိၣ်မဟၣ်ဆါ-(WNO)
- (၄) သုးခိၣ်ခိၣ်စဲဖးစု-(UWSP)
- (၅) မဲၣ်အဲးဖိ-(PSLF)
- (၆) သုးခိၣ်ခိၣ်စိၣ်ဆဲ-(KIO)
- (၇) ခဲၣ်မူးကိၣ်-(AASYC)
- (၈) ဘးကၣ်အူ-(LDF)
- (၉) နဲၣ်ဟၣ်သၣ်-(NMSP)
- (၁၀) ခဲၣ်စိနဲၣ်အိၣ်-(ALP)
- (၁၁) ခိၣ်နၢ်ရူ-(KNLP)
- (၁၂) စဲအိးကစံၣ်-(SURA)
- (၁၃) ဆလဲဆွဲၣ်ခါ-(CNF)
- (၁၄) ခိၣ်ဟိ-(SDU)
- (၁၅) သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မူး-(KNU)

၅. (NDF)ခိကရဲး(၄)ဘျီတဘျီ(လါမုၤတြူၤအါရံၣ်(၇)သီတုၤ(၁၅)သီ, ၁၉၉၇နံၣ်) ဖဲကီၢ်ပယီၤ-ကိၣ်တဲၣ်ကီၢ်ဆါတၢ်လီၤတတီၤ(ကရူၣ်နံၣ်ကီၢ်ဆါ)

(NDF)ကရၢဖိလၢအထီၣ်ခိကရဲး(၄)ပိတပိတဖၣ်မုၢ်ဝဲ-

- (ALP)(၅)ဂၤ, (KNPP)(၉)ဂၤ, (KNU)(၉)ဂၤ, (CNF)(၁)ဂၤ, (NMSP)(၃)ဂၤ,
- (WNO)(၄)ဂၤ,(PPLO)(၅)ဂၤ,(LDF) (၄)ဂၤ, (PSLF)(၃)ဂၤ, ခဲလၢၣ်(၄၃)ဂၤ
- လီၤ.

ပုပၤလီၤဆုၣ်နီၤတဖၣ်-

- (၁) သုးခိၣ်ကျၢၢ်အိၣ်သါလု(KNPP)
- (၂) သုးခိၣ်ကျၢၢ်တၢ်မုၢ်ဘီ(KNU)
- (၃) သုးခိၣ်ကျၢၢ်စွဲၣ်ဆါ(KNU)
- (၄) တးမဟၣ်ဆါ(WNO)
- (၅) ဘးကၣ်အူ(LDF)ထီ
- (၆) ဆလဲမိအူ(CNF)တဖၣ်လီၤ.

(NDF)ပုၤကယၢကယဲမူးတဖၣ်-

- (၁) ခဲၣ်စိနဲၣ်အိၣ်(ALP)
- (၂) ခိၣ်အိးကၣ်(PPLO)

- (၃) ပဒိန်ကီဖီ(KNU)
- (၄) ရံမာန်ထူ(KNPP)တဖန်လီၤ.

(NDF)ပၤဆၢကမံးတံာ်လၢတၢ်ယုထၢထီၣ်အီၤတဖန်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်-

- (၁) သုးခိန်ကျၢ်ရွှၢ်ဆၢ-ကရၢခိန်(KNU)
- (၂) တးမဟၣ်ဆၢ-ကရၢခိန်(၂)(WNO)
- (၃) ခဲၣ်စိနဲၣ်အိၣ်-နဲၣ်ရွံၣ်(ALP)
- (၄) ခိန်အိးကၣ်-နဲၣ်ရွံၣ်သယံ(PPLO)

ထံၣ်ကီၢ်ဂၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ဝဲၤကျိၤ-

- (၁) စီၤဒုးတံးထီၣ်-ဝဲၤကျိၤခိန်(KNU)
- (၂) Dr.ရွှၢ်ခါ-ကမံးတံာ်(CNF)
- (၃) ကွၢ်အူ-ကမံးတံာ်(LDF)

သုးဂ့ၢ်ဝီၣ်ဝဲၤကျိၤ-

- (၁) သုးခိန်ကျၢ်ရွှၢ်ဆၢ-ဝဲၤကျိၤခိန်(KNU)
- (၂) သုးခိန်ဒိန်ခိန်မိၣ်-ကမံးတံာ်(WNO)
- (၃) သုးခိန်ဒိန်အုမိၣ်-ကမံးတံာ်(LDF)

တၢ်ကရၢကရိဝဲၤကျိၤ-

- (၁) ခဲၣ်စိနဲၣ်အိၣ်-ဝဲၤကျိၤခိန်/(ALP)
- (၂) မါညူမိၣ်-ကမံးတံာ်(KNU)
- (၃) ခဲၣ်န့ၢ်လု-ကမံးတံာ်(ALP)

ကျိၣ်စ့ၣ်ဝီၣ်ဝဲၤကျိၤ-

- (၁) ကွၢ်အူ-ဝဲၤကျိၤခိန်(LDF)
- (၂) ခိန်အိၣ်ခါသၣ်-ကမံးတံာ်(PPLO)

ပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ဝဲၤကျိၤ-

- (၁) မံၢ်အဲးဖိ-ဝဲၤကျိၤခိန်(PSLF)
 - (၂) စီၤကီၢ်ဖိ-ကမံးတံာ်(KNU)
- (NLF)ခိကရဲး(၄)ဘျီတဘျီတၢ်မၤအီၤဖဲကီၢ်ကွီၣ်တံာ်-ကီၢ်ပယီၤအဆၢတၢ်လီၢ်တတီၤဖဲ
 လၢယုၤနအါရံၤ(၇)သီ-(၁၄)န့ၢ်လီၤ.ပုၤဟဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်တဘျီအံၤခၢၣ်စးခဲလၢၣ်(၅၃)ဂၤ
 လၢကလုာ်ဒုၣ်ကရၢအါဖုန့ၢ်လီၤ.

(NDF)အဓိကရုံး(၄)ဘျီတဘျီတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်တဖၣ်

- ၁. တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်မဲာ်သရီၤထီၣ်ကလုာ်ဖှိၣ်တၢ်ကူၣ်လိာ်လၢဘၣ်တၢ်မၤအီၤဖဲ လၢယုၤန့ၤအါရံၤ(၇)သီတုၤ(၁၄)သီလၢတၢ်ကမၤဖျါထီၣ်တၢ်မၤအမိၢ်ပှၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂. ကဆဲးဂ့ၢ်ကျဲးစးဒ်သိးကသ့ၣ်ထီၣ်ဖဲဒဲးရဲၣ်ကီၢ်စၢဖှိၣ်ဒ်အမၢ်(NDF)အတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိတပယုာ်ယီၤအသိး
- ၃. ကဟံၣ်ဖှိၣ်ထီၣ်အသးဒီးထီၣ်ဒါသကိး(နဝတ) အတၢ်မၤပျီကွၢ်ကလုာ်ဖှိၣ်အဖီလစံၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဟံၣ်ကဲလိာ်သးကလုာ်ဖှိၣ်တဖုဒီးတဖုအလုာ်လၢထူသန့တဖၣ်
- ၄. ခိကရဲးတဘျီအံၤထီၣ်ဒါဝဲဒၣ်(နဝတ)အတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤတၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤဒီးကလုာ်ဖှိၣ်တဖုဘၣ်တဖုလၢအမၢ်တၢ်မၤလီၤဖးဒီးတၢ်မၤနၢၤလီၤ.တၢ်အၢၣ်လီၤတဖၣ်တမ့ၢ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်လၢအအိၣ်စံၣ်အိၣ်ကျဲၤဘၣ်.
- ၅. ခိကရဲးဟံၣ်ကမၣ်ဝဲ(နဝတ)ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲာ် လၢသ့တၢ်စုကဝဲဒီးထီၣ်ဒုး(KNU)ဒီးတယုထံၣ်န့ၢ်တၢ်အစၢလၢအမၢ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျဲၤခိဖျိတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤအကျဲန့ၣ်လီၤ.
- ၆. ခိကရဲးသ့ၣ်ညါဟံၣ်ပနီၣ်ဝဲလၢတၢ်ထုးထီၣ်ကသံၣ်မူၤဘျီဒီးကူလဲာ်မၤကၤအီၤလၢကလုာ်ဖှိၣ်တဖၣ်လၢကလုာ်ဖှိၣ်တဖၣ်အဟီၣ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်မုာ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိာ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ခိကရဲးဆၢတၢ်လၢကကရၢကရီထီၣ်ကရၢတဖုလၢကမၤလီၤမၢ်ကွၢ်ကသံၣ်မူၤဘျီဒဲးလၢဒီးကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ဘိလၢအကြးအဘၣ်လၢကသံၣ်မူၤဘျီဒီးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိကရဲးကွဲမုာ်ကရူၢ်ကရၢကိးဖုဒဲးလၢကမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ယဲာ်လီၤဘျီလီၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီတမံၤအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၇. ခုခါကတီၢ်အံၤ(နဝတ)မၤအကလုာ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖးဒိၣ်အံၤမုာ်ဒၣ်တၢ်အယီၤအဘျီန့ၣ်လီၤ. အတၢ်မၤအံၤမုာ်ဒၣ်တၢ်ကမၤထီထီၣ်(နဝတ)သုးမိၤစီရီၤအတၢ်စိကမိၤကယံာ်ထီၣ်ထာထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. (NDF)အဓိကရုံးတဘျီအံၤကသ့ကျဲၤလၢအကြးကိးဘိဒဲးလၢကထီၣ်ဒါဝဲန့ၣ်လီၤ.
- ၈. ထံဂုၤကီၢ်ဂၤအတၢ်ဘျီလီၤကျိၣ်စုန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢကလုာ်ဖှိၣ်ဒီးပှၢ်ကီၢ်ပယီၤဖိတဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်.မုာ်ဒၣ်ဒ်သိး(နဝတ)ကဖိၣ်ကံၢ်ကျဲၤအတၢ်စိတၢ်ကမိၤဒီးမၤထီၣ်ဒါပှၢ်ဂီၢ်စိးယာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤခိကရဲးတဘျီအံၤထီၣ်ဒါဝဲပှၢ်လၢဟဲဘျီလီၤစုလၢကီၢ်ပယီၤပူၤတဖၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲာ်လီၤ.
- ၉. (NDF)ခိကရဲး(၄)ဘျီတဘျီအံၤသဂၢၢ်တူၢ်လိာ်ဝဲဒၣ်ဒိၣ်အိၣ်ဆါစူးကွၢ်အတၢ်ကတိၤလီၤ. တၢ်လၢကီၢ်စၢဖှိၣ်မုာ်နံၤပှၢ်ထီၣ်(၅၀)ဝီတဝီလၢဟံၣ်ဖျါဝဲလၢကလုာ်ဖှိၣ်ဒဲးလၢဖိၣ်လိာ်အစုလၢကသ့ၣ်ထီၣ်ဖဲဒဲးရဲၣ်ကီၢ်စၢဖှိၣ်အတီအတြၢ်တဘျီအဂီၢ်လီၤ. (NDF)ဖိၣ်လိာ်အစုဒီးဒဲးမိၢ်ကရူၢ်စံၣ်ကရူၢ်ကရၢလၢဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢအိၣ်ဆါစူးကွၢ်ဒ်သိးကမၤကတၢ်ကွၢ်သုးမိၤစီရီၤသန့န့ၣ်လီၤ.

၁၀. တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်လၢပုၤသၢကပၤန့ၣ်မ့ၢ်ကျဲအဂ့ၤအကြးကတၢ်တတိၤလၢတၢ်ကယဲာ်လီၤဘျါလီၤကီၢ်ပယီၤထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ.(NDF) ခိကရဲး(၄)ဝိတဝီအံၤဆိၣ်တဂူထီၣ်ဝဲထံၣ်ကီၢ်ဘိမ့ၢ်တဖၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲာ်လၢကသူအတၢ်စိတၢ်ကမိၤဒီးကဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်သနံးဆူၣ်ထီၣ်လၢ(နဝတ)အဖိခိၣ်လၢကတူၢ်လိာ်ဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်လၢပုၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

**ကလုာ်န့ၣ်တဖၣ်တၢ်ယုာ်ဖိးဒီးတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်ကမံးတံာ်
(Ethnic Nationalities Solidarity & Cooperation Committee(ENSCC)-
လါအိကး(၂၆)သီ-(၃၀)သီ, ၂၀၀၁န့ၣ်**

ကလုာ်န့ၣ်တဖၣ် အတၢ်တၢ်ပိၣ်ဆိၣ်ဖိၣ်(၂)ဝိတဝီ ဘၣ်တၢ်မၤအီၤဖဲလုဝါ, ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရၣ်, ကညီကီၢ်စံာ်အပူၤ ဖဲ ၂၀၀၁န့ၣ်လါအိကး(၂၆)သီတုၤ(၃၀)သီန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဆိၣ်ဖိၣ်တဘျီအံၤစံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤဝဲဒီးကကရၢကရိထီၣ်ကလုာ်န့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ရိၣ်ဖိၣ်ယုာ်ဖိးဒီးတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်ကမံးတံာ်-(Ethnic Nationalities Solidarity & Cooperation Committee)န့ၣ်လီၤ.

(ENSCC)အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ- ထံၣ်လိာ်ကီၢ်ပူၤထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးကရၢကရၢတဖၣ် ဒီးပုၤစိာ်စုကဝဲၤတၢ်ဟံၣ်ဆၢကရၢတဖၣ်လၢတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်သးယုာ်ယုာ်ဖိးဒီးအပူၤ, တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤကတိၤယာ်သးလၢသၢကပၤတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်ကဆိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်, တၢ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဟံၣ်ခိၣ်ဘိမ့ၢ်အတၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤအတၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဆိၣ်ထွဲ ထံၣ်လိာ်ကီၢ်ပူၤပုၤကလုာ်တဖၣ် အတၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစး လၢသၢကပၤတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်ကလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်မၤကမံးတံာ်တခါလၢတၢ်ကရၢကရိထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.(ENSCC)န့ၣ်တမ့ၢ်ထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးပၣ်တံၣ်ဘၣ်,တမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးအကရၢစၢၤဖိၣ်ဘၣ်, မ့ၢ်ဝဲဒ်သိးထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်လၢပုၤသၢကပၤကဆိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်,ထံၣ်လိာ်ကီၢ်ပူၤပုၤကလုာ်လၢတမ့ၢ်ပယီၤကလုာ်တဖၣ်တၢ်ကတိၤဆိသးဒီးတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်ကန့ၣ်အဂီၢ်, အမဲာ်ညါတၢ်ကတိၤမ့ၢ်ဟးထီၣ်န့ၣ် ကမ့ၢ်ဒၣ်ဝဲတၢ်တမံၤယီ (One voice)အဂီၢ်ဘၣ်တၢ်ကရၢကရိထီၣ်ကမံးတံာ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

၁၉၉၄န့ၣ်လံၤလံၤဘိမ့ၢ်စၢၤဖိၣ်(UN)တၢ်ဆိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်စံၣ်ညီၣ်တံာ်ဝဲလၢကီၢ်ပယီၤအထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးန့ၣ် တၢ်ကယဲာ်လီၤဘျါလီၤအီၤလၢသၢကပၤတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးဆိၣ်သကိးလၢမဲာ်သကိးမဲာ်ဒီးစံးကတိၤယဲာ်လီၤဘျါလီၤအီၤန့ၣ်လီၤ. သၢကပၤတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်အပူၤ, ကဟံၣ်ယုာ်ဒီးခဲအံၤပုၤပတၢ်(နအဖ)ပဒိၣ်,၁၉၉၀န့ၣ်အပူၤ(NLD)ပၣ်တံၣ်လၢအမၤနၢၤတၢ်လၢတၢ်ယုထၢအပူၤလၢဘၣ်တၢ်တိခိၣ်ရိၣ်ခဲအီၤလၢ ဒိၣ်အိၣ်ဆါစူးကွံာ်ဒီး ကလုာ်န့ၣ်ခၢၣ်စးခဲလၢာ်လၢအမ့ၢ်ဂံၢ်ဘါကရၢသၢဖုကထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိးတၢ်မၤလၢ(ENSCC)ကဘၣ်မၤဝဲတဖၣ်မ့ၢ်ဒိလ်အသိးလီၤ.

(၁) ကီၢ်စၢၤဖိၣ်ပုၤကလုာ်တဖၣ် ဒိၣ်မိၣ်ကရၢခိၣ်သ့ၣ်(UNLD)အဖိလ်ကလုာ်န့ၣ်

တဖန်လအပတ်ဖို့သကီးယုတ်သးအထံရှ်ကီသဲးဟ်တံာ်တဖန်.

- (၂) ကလုာ်ခံာ်မိာ်ကရၢစာဖိာ်(NDF)အပူပူကလုာ်န့ၣ်တဖန်အတၢ်စိာ်စုကဝဲ၊ တၢ်ပၢ်ဆၢကရၢဂံၢ်ဘါလၢအန့ၣ်လီၤဝဲတဖန်
- (၃) ထံလီၤကီၢ်ပူပူကလုာ်န့ၣ်တဖန်လၢအစိာ်စုကဝဲပၢ်ဆၢတၢ်ဖိကရၢဂံၢ်ဘါလၢတန့ၣ်လီၤ ဆူကလုာ်ခံာ်မိာ်ကရၢစာဖိာ်(NDF)အပူတဖန်.
- (၄) ကလုာ်န့ၣ်တဖန်လၢအစိာ်စုကဝဲပၢ်ဆၢတၢ်ဖိကရၢဂံၢ်ဘါလၢအမၤယၢ်တၢ်ခးပတုာ်ဒီး (နအဖ)သးကရၢတဖန်န့ၣ်ကဟ်ဖိာ်ထီၣ်အသးယုယုဖိးဖိးဒဲးဂံၢ်ဘါကရၢတခါအသိးအမိာ် လံၤမိာ်ပှၢ်ကအိၣ်ထီၣ်အကီၢ်တၢ်မၤကလုာ်န့ၣ်တဖန်အတၢ်အိၣ်ဖိာ်ဒီးဒိၣ်ခံာ်ဘျီတဘျီဖဲလီၤ ယံလၢ(လုဝါ)န့ၣ် (ENSCC) စံာ်ညီၣ်တၢ်တၢ်ဖိးတၢ်မၤလၢလၢတဖန်အံၤလၢတၢ်ကမၤ အိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤအမိာ်လံၤမိာ်ပှၢ်ကအိၣ်ထီၣ်အကီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၁. ကီၢ်စာဖိာ်ကီၢ်ပယီၤအထံရှ်ကီၢ်သဲးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်တၢ်ကဘျါက့ၤအီၤလၢတၢ်ထံၣ်လီၤစံးက တၢ်လၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျဲကပူၤအဂီၢ်မုာ်ဂ့ၤ,ကတီၢ်အံၤပဒိၣ်(နအဖ),ခံာ်မိာ်ကရၢစံာ်ဂံၢ်ဘါ ကရၢတဖန်လၢ ဒိၣ်အိၣ်ဆါစူးကွဲၣ်ဆီခိၣ်ဝဲဒီးပဝဲဒၣ်ကလုာ်န့ၣ်တဖန် ပာ်ယုာ်သၢကပၤတၢ် ထံၣ်လီၤစံးကတၢ်တၢ်ကထံၣ်လီၤထီၣ်အဂီၢ်မုာ်ဂ့ၤ. (ENSCC) ကမံးတံာ်တခါကမၤဝဲတၢ် ဟ့ၣ်ကူၣ်ဘျီစၢၤတၢ်လၢတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ် (Constructive Action) ဒီးတၢ်ဆီခိၣ် ဆီန့ၣ်လၢအမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်(Pro-active)တဖန်အသုကတၢ်အဂီၢ်.

၂. မုာ်မဆါတန့ၣ်အံၤ ကီၢ်စာဖိာ်ကီၢ်ပယီၤအပူၤထံရှ်ကီၢ်သဲးဂ့ၢ်ဝဲဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢဘၣ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲတဖန်(ထံရှ်ကီၢ်သဲးအတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂ့ၢ်ဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝဲအတၢ်ယံးတၢ်ကီ တဖန်အံၤပဝဲထံလီၤကီၢ်ပူပူကလုာ်န့ၣ်တဖန်ပတုာ်ဘၣ်အီၤဆူၣ်ဆူၣ်ကီၢ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘျါ လီၤက့ၤအီၤလၢအဆီအချူကန့ၣ်အဂီၢ် (ENSCC) ကမံးတံာ်တခါကမၤဝဲ ပုၤအိၣ်လၢကီၢ်စာ ဖိာ်ကီၢ်ပယီၤအပူၤလၢအမုာ်ထံလီၤကီၢ်ပူပူကလုာ်န့ၣ်တဖန်,ခံာ်မိာ်ကရၢစံာ်ဂံၢ်ဘါကရၢတဖန် အတၢ်တၢ်ပိာ်, တၢ်မၤယုာ်မၤသကီးတၢ်ဒီး ဘီမုာ်စာဖိာ်ကရၢယုာ်ဒီးတၢ်ကရၢကရီၤလၢအိၣ် လၢ ထံကီၢ်အါဘုၣ်တဖန်အပူၤဂံၢ်ဘါကရၢတဖန် ဒီးကရၢလၢတၢ်ကဒုးလီၤထီၣ်ဖးထီၣ် တၢ် မၤကရၢ(Agency)တဖန်အသုကတၢ်အဂီၢ်.

၃. တၢ်တီၤတုၤသိး, တၢ်စံာ်ညီၣ်ပၤလီၤက့ၤသးခွဲးယၢ်ကန့ၣ်အဂီၢ်, ခီၣ်တယၢ်အသးလၢတၢ်ခံ တၢ်စီၤထံသိးဒဲးသိးကီၢ်စာဖိာ်နီၢ်နီၢ်အသန့တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်က့ၤအီၤကန့ၣ်အဂီၢ်, တၢ်ပံးန့ၣ်ခိၣ်တ ယၢ်လၢပုၣ်လိၣ်အသးသဟီၣ်အဖိခိၣ်ဒီးသ့ၣ်ထီၣ်က့ၤကီၢ်စာဖိာ်အဂီၢ်ဒီးလၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ဒီး ကျဲအတီၤအလီၤအဘၣ်အပူၤတၢ်ဆီတလဲက့ၤခံာ်မိာ်ကရၢစံာ်အကျဲအဂီၢ်အိၣ်ထီၣ်ကန့ၣ်အ ဂီၢ်(ENSCC)တခါကဂုၢ်ကျဲးစးမၤဝဲအဂီၢ်တၢ်စံာ်ညီၣ်တၢ်ယၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ခါဆူညါ(ENSCC)အတၢ်မၤကျဲတဖန်မုာ်ဒ်လၢ်အသိးလီၤ.

(၁) ပုၤလၢအအိၣ်ကီၢ်စာဖိာ်ကီၢ်ပယီၤအပူၤလၢတမုာ်ပယီၤကလုာ်ဘၣ်, ထံလီၤကီၢ်ပူပူက

လှုပ်ရှားတဖန်အတတ်အဆင့်သုံးဒီအပူကွက်အတတ်စံစီတဲစီအခိုင်တယာ်တဖန်၊ ထံရှု
 ကိုသဲးအတတ်ဂု်ကီလၢဘၣ်ဆၢၣ်မံၣ်ဝဲခဲအံၤတဖန်၊ ခါကဟဲဆူညါအပူထံရှုကိုသဲးသ
 နူလၢအအဲၣ်ဒီးကရၢကရီသုၣ်ထီၣ်ဝဲတဖန်ဒီးအက့ၢအဂီၢတဖန်န့ၣ်၊ လၢဟီၣ်ခိၣ်ဘီမုၢ်
 ပျံၢ်စီခိၣ်ကဖျါလီၤလဲဒီးတၢ်တူၢ်လီၤအီၤကသုအဂီၢ၊ တၢ်ကဂ့ၢကျဲးစးအီၤအဂီၢ.

- (၂) သၢကပၤတၢ်ထံၣ်လီၤစံးကတိၤတၢ်ကအိၣ်ထီၣ်အဂီၢတၢ်ကမၤတၢ်တၢ်ပီၣ်ထီၣ်ယူတဖန်
 အဂီၢ
- (၃) တၢ်ကဒုးမူဂဲၤထီၣ်က့ၤပုၣ်လိၣ်အသးသဟီၣ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်ခိၣ်တယာ်လၢပုၣ်လိၣ်အသးသ
 ဟီၣ်အဖီခိၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖန်လၢတၢ်ကသုၣ်ထီၣ်က့ၤကီၢ်စၢဖိၣ်အဂီၢတၢ်ဒုးလီၤထီၣ်
 တၢ်မၤအမိၢ်ပုၢ်ကန့ၢ်အဂီၢတၢ်ကဂ့ၢကျဲးစးမၤအီၤအဂီၢ.
- (၄) ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤပူၤကလုာ်တဖန်အထံရှုကိုသဲးပၣ်တံၣ်တဖန်၊ ဒီးတၢ်ကရၢကရီတဖန်အ
 ဘၢၣ်စၢၤ၊ တၢ်ယူတၢ်ဖိးဒီးတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤယုာ်မၤသကိးတၢ်၊ ကအိၣ်ဒီးအဂီၢကဆူၣ်ထီၣ်
 အဂီၢန့ၣ်လီၤ.

ENSCCကမံးတၢ်အတၢ်မၤလၢအမၤဝဲတဖန်-

- (၁) တၢ်ဟံၣ်ခိၣ်တယာ်လၢပုၣ်လိၣ်အသးသဟီၣ် ဒီးတၢ်သုၣ်ထီၣ်က့ၤကီၢ်စၢဖိၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်
 ကျဲၤ.
 - (၂) သၢကပၤတၢ်ထံၣ်လီၤစံးကတိၤတၢ်ကအိၣ်ထီၣ်အဂီၢ၊ ကလုာ်ရှုတဖန်အတၢ်ဂ့ၢကျဲးစး
 ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါတၢ်မၤတဖန်
 - (၃) တၢ်ထုးထီၣ်ဟံၣ်ဖျါတၢ်သုၣ်ထီၣ်က့ၤကီၢ်စၢဖိၣ်အဂီၢထံရှုကိုသဲးဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအတၢ်န့ၣ်ကျဲၤ
 - (၄) တၢ်ကဟံၣ်ဖျါထီၣ်(ENSCC)အတၢ်ကရၢကရီထီၣ်အသးဒီးတၢ်နီၤဖးမူဒါတၢ်မၤတဖန်
- (ENSCC)အတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤတခါဘၣ်တခါ, အတၢ်တီၢ်ဟံၣ်တခါဘၣ်တခါအမိၢ်လံၤမိၢ်ပုၢ်ကဖျါ
 ထီၣ်အဂီၢတၢ်ကရၢကရီထီၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၢ်ဒ်လံာ်အံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- ၁. စီၤဘးသုၣ်စ့ၣ်-ပုၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤဒီးပုၤန့ၢ်ဘၣ်ခွဲးယာ်လၢကကတိၤတၢ်
 (Saw Ba Thin Sein- Chairman & Spokes person)
- ၂. ခူထဲးဘူဝဲ-တၢ်ဝဲၣ်ထံၣ်နီၤဖးတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သုၣ်ဒီးပုၤယိထံသန့
 (Khu Hteh Bupeh - Strategy Analysis and Policy Research)
- ၃. ဒိကထၢၣ်ခိၣ်စါယီၣ်ရွၣ်-တၢ်ဝဲၣ်ထံၣ်နီၤဖးတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သုၣ်ဒီးပုၤယိထံသန့
 (Dr. Chao Tsang Yawng hwe - (Strategy Analysis and policy
 Research)
- ၄. စွံဆဲၣ်စံး-တၢ်ဝဲၣ်ထံၣ်နီၤဖးတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သုၣ်ဒီးပုၤယိထံသန့
 (Sao Seng Suk- Strategy Analysis & Policy Research)
- ၅. တဲၣ်ဒဲၣ်ဘူၣ်ရဲၤ-ထံချၢကီၢ်ချၢဂုၢ်ဝိအတၢ်ဆဲးကျၢရူလီၢ်မုာ်လီၢ်
 (Tedy Buri - External Affairs Relations)

၆. ခိၣ်အိးကၣ်-ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ဆဲးကျၢၤရၢၤလိၣ်မုၢ်လိၣ်

(Hkun Ok ker - Internal Affairs Relations)

၇. ဒီးကထၢၣ်ဆလဲလယၣ်မိ-နဲၣ်ရဲၣ် (Dr. Lain H. Sakhong - Secretary)

တီၢ်နီၣ်-မိၣ်ကီၢ်သီပၣ်တံၣ်(NMSP)ကန့ၣ်လီၤပၣ်ယုၣ်တၢ်ဒဲကရၢၤဖိဖိးသဲးစးလၢ(ENSCC)အပူၤဒီးဆၢဒီးကတီၢ်န့ၣ်အဂီၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ခိၣ်န့ၣ်ခၢၣ်စးလၢထးတဖၣ်အံၤဆီခိၣ်ဆီန့ၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်(ENSCC) အတၢ်တိၢ်ပၣ်ဒီးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် အသုကတၢ်ဒဲအလီၢ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤပုၤကလုာ်တဖၣ်တၢ်ယူတၢ်ဖိးဒီးတၢ်မၤယုၣ်မၤသကိးတၢ်ကရၢၤတဖၣ်
Ethnic Nationalities Solidarity and Cooperation Committee Members

၁. ဒီးကထၢၣ်စွဲးခးယိၣ်ဟ့ၣ်-ကရၢၤခိၣ်

၂. စီၤဒုးဘုးထီ -နဲၣ်ရဲၣ်

၃. ခိၣ်ဒဲးဒံၣ်ဘူရဲၣ်-ကရၢၤဖိ

၄. သုးခိၣ်ဒိၣ်စိခိၣ်အိးကၣ်-ကရၢၤဖိ

၅. ခိၣ်ရဲၣ်မၣ်ထူ-ကရၢၤဖိ

ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤပုၤကလုာ်တဖၣ်ကီၣ်ကး(ကီၢ်စၢဖိၣ်ကီၢ်ပယီၤ)အကရၢၤဖိတဖၣ်

Ethnic Nationalities Council (Union of Burma) Members

၁. စီၤဘးသုၣ်စ့ၣ်-ကရၢၤခိၣ်

၂. ခူၣ်ထဲဘူဝဲ-ကရၢၤခိၣ်(၂)

၃. ဒီးကထၢၣ်ဆလဲလယၣ်မိ-နဲၣ်ရဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်

၄. စွဲးဆဲၣ်စံး-နဲၣ်ရဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သယဲၤ

၅. ခဲၣ်စိနဲၣ်အိၣ်-ကျိၣ်စ့ဝဲကျိၣ်ခိၣ်

၆. သုးခိၣ်ကျၢၢ်စိတၢ်မျၢၢ်ဘီ-ကရၢၤဖိ

၇. ခိၣ်မးရဲၣ်ကိၣ်ဘါ-ကရၢၤဖိ

၈. ဒီးကထၢၣ်ခဲၣ်မိၣ်-ကရၢၤဖိ

၉. မခိၣ်ခိၣ်ဆၣ်-ကရၢၤဖိ(ဘီမိဝိၣ်လရီၣ်အခၢၣ်စး)

၁၀. သုးခိၣ်ဒိၣ်ထူထူလု-ပုၤမၤစၢၤကရၢၤခိၣ်စီၤဘးသုၣ်စ့ၣ်

၁၁. သုးခိၣ်ကျၢၢ်အိၣ်သါလု-ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်

၁၂. စွဲးဟ့ၣ်ယိၣ်ဟ့ၣ်-ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်

ထံလီၤကီၢ်ပူၤပုၤကလုာ်တဖၣ်ကီၢ်ကး (တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ)

Ethnic Nationalities Council(ENC)

ဖဲ ၂၀၀၄ နံၣ်လၢယနူအါရံၣ်(၂၈)သီတုၤလၢဖျါတြုၤအါရံၣ်(၂)သီအနံၤတၢ်မၤဝဲဒၣ်ထံလီၤကီၢ်ပူၤပုၤကလုာ်တဖၣ်အတၢ်တၢ်ပီၣ်တၢ်ပီၣ်အမူးန့ၣ်လီၤ. မူးအံၤစံၣ်ညီၣ်တၢ်ဝဲလၢတၢ်ကကရၢကရီထီၣ် “ ကလုာ်တဖၣ်ကီၢ်ကး ” (ENC)လၢ-ကလုာ်ဒံၣ်မိၣ်ကရၢစံၣ်ကရၢစာဖိုင် (NDF) ခၢၣ်စး(၃)ဂၤ, (UNLD-LA)ကရၢခၢၣ်စး(၂)ဂၤ, ကရၢနံၣ်ပုၤကလုာ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီပုၤတံၣ် (KNPP)ခၢၣ်စး(၁)ဂၤ, ရၢၣ်ခၢၣ်တၢ်ယူတၢ်ဖိးပုၤတံၣ် (NUPA)ခၢၣ်စး(၁)ဂၤ, ယံၤဒံၣ်မိၣ်ကရဲးယူနယၢၣ် (SDU)ခၢၣ်စး(၁)ဂၤ, ဒီးကခူၣ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲးကရၢ (KIO)ခၢၣ်စး(၁)ဂၤန့ၣ်လီၤ.

ဒ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်အံၤအိၣ်အသိး ဖဲ ၂၀၀၄ နံၣ်လၢမးၤ(၁၂)သီတုၤ(၁၄)သီအတီၢ်ပူၤတၢ်မၤထံလီၤကီၢ်ပူၤပုၤကလုာ်တဖၣ် အတၢ်တၢ်ပီၣ်တၢ်ပီၣ်မူးသၢဘျီတဘျီအဆၢကတီၢ် တၢ်ကရၢကရီဒုးအိၣ်ထီၣ် (ENC)န့ၣ်လီၤ. (ENC)ဟံလီၤအတၢ်ပညိၣ်အတၢ်မၤကျဲးဒီးတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤအမိၢ်လံၤမိၢ်ပုၤတဖၣ်ဒ်လၢအသိးလီၤ.

၁. တၢ်ပညိၣ်တဖၣ်

တၢ်ကရၢကရီသ့ၣ်ထီၣ်ကလုာ်တဖၣ်ကီၢ်ကးန့ၣ်တၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲဒ်လၢအသိးလီၤ.

- (၁) တၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ဖဲဒ်ရၢၣ်ကီၢ်စာဖိုင်နီၤနီၤအဂီၢ်
- (၂) တၢ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ပုၤကလုာ်အတၢ်တၢ်တုၤသိးထံသိးဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးခွဲးယၢၣ်အဂီၢ်
- (၃) တၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ဒံၣ်မိၣ်ကရၢစံၣ်ထံကီၢ်အဂီၢ်ဒီး
- (၄) တၢ်ကမၤဟးဂီၤလီၤမၤကွံာ်သုးတၢ်စိတၢ်ကမိၢ်ကစၢ်သနူအဂီၢ်လီၤ.

၂. တၢ်တီၢ်ဟံၣ်ရဲၣ်ကျဲးခိၣ်သ့ၣ်ဒီးကျဲးကူၣ်တရဲးတဖၣ်

(၁) ပုၤကလုာ်တဖၣ်ကီၢ်ကးအတၢ်တီၢ်ဟံၣ်ရဲၣ်ကျဲးခိၣ်သ့ၣ်တၢ်ပညိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ၁၉၉၇ နံၣ်တၢ်မၤပုၤကလုာ်တဖၣ် အတၢ်တၢ်ပီၣ်တၢ်ပီၣ်မူးအတၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ် လၢအမ့ၢ်မၤသြီထၣ်အတၢ်ဘၣ်သးအၢၣ်လီၤ (Mae Tha Raw Ta Agreement)ပူၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအိၣ်ကွဲးဟံ အသးအသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- (က) တၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ဖဲဒ်ရၢၣ်ကီၢ်စာဖိုင်အမ့ၢ်အတီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပၢ်ဆၢလၢပမၤအီၤခဲအံၤအတၢ်ပညိၣ်အဖီတၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (ခ) တၢ်ပညိၣ်အလၢအပွဲၤအဖီတၢ်အံၤ တုၤအိၣ်ယံၤဝဲကန့ၢ်အဂီၢ်လၢသၢကပၤအတၢ်ထံၣ်လီၤစံးကတီၢ်တၢ်အကျဲးသနူအဖီခိၣ်, မ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤထံၣ်ရၢၣ်ကီၢ်သဲးအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢပဘၣ်ကွံာ်ဆၢၣ်မဲၣ်အီၤတဖၣ်ပကဘျီလီၤက့ၤအီၤအဂီၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်ဟံလီၤကဒီးအီၤလၢအမ့ၢ်ပတၢ်ပညိၣ်ရဲၣ်ကျဲးခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

အီကနွါအဂီၢ်မုၢ်ဂ့ၤ၊ ကီၢ်စၢဖှိၣ်ကီၢ်ပယီၤအထံၣ်ကီၢ်သးအတၢ်ယံးတၢ်ကီၢ်န့ၣ် တၢ်တီၣ် ဖျါထီၣ်အီၤဆူဘီမုၢ်စၢဖှိၣ်ကရၢအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢကီၣ်ကးကန့ၢ်အဂီၢ်မုၢ်ဂ့ၤ၊ တၢ်ဖံးတၢ် မၤလၢကဟးရီၣ်ဖှိၣ်ထီၣ်ပှးထီၣ်ဂံၤဘီမုၢ်အဂၤတဖၣ်၊ အတၢ်မၤတဖၣ်အဂီၢ် တၢ်ကဝုၣ် ကျဲးစးလၢ်အခးအဂီၢ်.

(ဆ) န်ဟီၣ်ခိၣ်ဘီမုၢ်စၢဖှိၣ်ကရၢအတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖးဒိၣ်(UN Assembly)အတၢ်စံၣ်တၢ်ယၢ် အိၣ်ဟ်ဝဲအသိး: “သၢကပၤတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတီၤအမူးကအိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်, န်သိးတၢ်မၤန့ၢ် ဘီမုၢ်အဂၤတဖၣ်အတၢ်မၤစၢၤကန့ၢ်အဂီၢ်. န်ဘီကီးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (Bangkok process) အိၣ်ဝဲတပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်အသိး, တၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢဘီမုၢ်အဂၤတဖၣ်အပူၤဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်ဘီမုၢ်တဖၣ်အပျဲၢ်စီၤခိၣ်တခါခါလၢကမၤန့ၢ် စၢၤကီၢ်စၢဖှိၣ်ကီၢ်ပယီၤအတၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ကန့ၢ်အဂီၢ်, ပကဝုၣ်ကျဲးစးမၤအီၤလၢ်အခး န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဖဲၣ်ဒရၢၣ်ကီၢ်စၢဖှိၣ်အစီၢ်တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤ

- (က) ဘီမုၢ်စၢဖှိၣ်ကရၢ(UN)အတၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်အိၣ်အသိးတၢ်ကကီးတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတီၤ အမူးလၢပုၤသၢသီသၢကပၤ(Tripartite dialogue)ကအိၣ်ထီၣ်လၢအဆီအဆူအဂီၢ်.
- (ခ) တၢ်ဟံးန့ၢ်ခိၣ်တယၢ်လၢပုၤသၢကပၤအတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတီၤအမူးအဖီခိၣ်ဒီးတၢ်ကရၢ ကရီထီၣ်တၢ်ဘၣ်စၢၤပဒိၣ်တဖုလၢအဟ်ယုာ်ဒီးပုၤနီၣ်ဂံၢ်ကၢကီၣ်ယုၤယီၤလီၤပလိာ်သး ဒီး(နအဖ)သုးကရူၢ်.ထံၣ်ကီၢ်သးပၣ်တံၣ်လၢအမၤန့ၢ်တၢ်ဖဲၣ်ဝဲၣ်န့ၣ်အတၢ်ယုထၢမူး ပူၤတဖၣ်ဒီးပုၤကလုာ်ဒုၣ်တဖၣ်အခါၣ်စးကန့ၢ်အဂီၢ်.
- (ဂ) န်ပုၤကလုာ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖးဒိၣ်အတၢ်ဘၣ်သးအသိး(ကီၢ်စၢဖှိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံး သဲစးတၢ်ဘျၢအဂီၢ်မုၢ်ဂ့ၤ.တၢ်ဟ်ဂၢ်ဟ်ကျဲၤကီၢ်စဲၣ်တဖၣ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးသဲစး တၢ်ဘျၢအဂီၢ်. တၢ်ကကီးမၤန့ၢ်ကီၢ်စဲၣ်စ့ၢ်စ့ၢ်အပူၤကမျၢၢ်တဖၣ်အတၢ်ဘၣ်သးအမူးမုၢ်ဂ့ၤ အဂီၢ်.
- (ဃ) န်တၢ်ယုၤယီၤဒီးတၢ်ထုးဟ်လီၤကီၢ်စၢဖှိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးသဲစးတၢ်ဘျၢအသီအ သိး.တၢ်ကရၢကရီသ့ၣ်ထီၣ်ကီၢ်စၢဖှိၣ်ပဒိၣ်ကန့ၢ်အဂီၢ်မုၢ်ဂ့ၤ, န်တၢ်ယုၤယီၤဒီးတၢ်ထုးဟ် လီၤကီၢ်စဲၣ်တဖၣ် အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးသဲစးတၢ်ဘျၢအသီအသိး, တၢ်ကရၢကရီ သ့ၣ်ထီၣ်ကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ်တဖၣ်ကန့ၢ်အဂီၢ်မုၢ်ဂ့ၤ.တၢ်ကကီးမၤန့ၢ်တၢ်ယုထၢမူးအဂီၢ်.
- (င) တၢ်ယုထၢမူးမုၢ်ဂံၢ်တၢ်ကကီးဘျီၣ်ဒိၣ်ဘၣ်သးစ့ၢ်စ့ၢ်အတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဒီးတၢ်ကရၢကရီထီၣ် ပဒိၣ်ဘၣ်သးစ့ၢ်စ့ၢ်လၢဟ်တံၣ်လၢအမၤန့ၢ်တၢ်စ့ၢ်စ့ၢ်အခါၣ်စးတဖၣ်အဂီၢ်.

တၢ်ယုထၢထီၣ်ပှၤကလုာ်ဖျၢၣ်တဖၣ်ကီၣ်ကးအလီၤခၢၣ်သးပၤဆှၢတၢ်ကမံးတံၢ်ယုထၢဟ့ၣ်လီၤမူဒါတၢ်မၤ

(က) ပှၤကလုာ်ဖျၢၣ်တဖၣ်အကီၣ်ကးန့ၣ်ဖဲ ၂၀၀၄န့ၣ်လၢယနူၤအါရံၤ (၂၈) သီတုၤလၢဖှၤတြၢၤအါရံၤ (၂) သီနံၤအပူၤတၢ်မၤကလုာ်ဖျၢၣ်တဖၣ်အတၢ်ဆိၣ်ဖိၣ်ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်တံၢ်အီၤလၢတၢ်ကကရၢကရီၤသ့ၣ်ထီၣ်ပှၤကလုာ်ဖျၢၣ်တဖၣ်ကီၣ်ကး (ENC) လၢကလုာ်ဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ် (NDF) အခၢၣ်စး (၃) ဂၤ, (UNLD-LA) ခၢၣ်စး (၂) ဂၤ, KNPP ခၢၣ်စး (၁) ဂၤ, ရၢၣ်ခၢၣ်ကလုာ်တၢ်ယုထၢဖိးပၣ်တံၣ် (NUPA) ခၢၣ်စး (၁) ဂၤ, ယိၤဒံၣ်မိၣ်ကရဲးတံးယုနယၢၣ် (SDU) ခၢၣ်စး (၁) ဂၤ, ကခွၢ်တၢ်သဘူၤကရၢ (KIO) ခၢၣ်စး (၁) ဂၤန့ၣ်လီၤ.

(ခ) ဒ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တံၢ်အံၤအသိးဖဲ (၂၀၀၄) န့ၣ်လၢမးရူး (၁၂) သီအနံၤတၢ်ကရၢကရီၤသ့ၣ်ထီၣ်ပှၤကလုာ်ဖျၢၣ်တဖၣ်အကီၣ်ကးန့ၣ်လီၤ. ထံၣ်ကီၢ်သးကရၢပၢ်ဖိၣ်တဖၣ်, ထံၣ်ကီၢ်သးပၣ်တံၣ်တဖၣ်ဆှၢထီၣ်အခၢၣ်စးတဖၣ်လၢကကဲထီၣ်ပှၤကလုာ်ဖျၢၣ်တဖၣ်အကီၣ်ကး (ENC) ကရၢဖိတဖၣ်အကီၢ်ဒ်လၢအသိးလီၤ.

- ၁. စီၤဘးသ့ၣ်စ့ၣ်-NDF-ခၢၣ်စး
- ၂. သးခိၣ်ကျၢၢ်စိတၢ်မျၢၢ်ဘီ-NDF-ခၢၣ်စး
- ၃. ခဲၣ်စိန့ၣ်အိၣ်-NDF-ခၢၣ်စး
- ၄. ခိၣ်မးရံၤကိၣ်ဘၣ်-UNLD-LA ခၢၣ်စး
- ၅. ဒီးကထၢၣ်ဆလဲလယၣ်မိ-UNLD-LA ခၢၣ်စး
- ၆. စွံးဆဲၣ်စံး-SDU-ခၢၣ်စး
- ၇. ခူၣ်ထဲဘူၣ်ဖဲ-KNPP-ခၢၣ်စး
- ၈. ဒီးကထၢၣ်ခုၣ်မိၣ်-NUPA-ခၢၣ်စး
- ၉. ဘီၣ်မိၣ်လရီၣ်-KNO-ခၢၣ်စး

(ဂ) ပှၤကလုာ်တဖၣ်အတၢ်တၢၢ်ပီၣ်မူး (၃) ဘျီတဘျီအတၢ်စံၣ်ညီၣ်အသိးကီၣ်ကးကရၢဖိ (၉) ဂၤအဘၢၣ်စၢၤတၢ်နီၤဖးဟ့ၣ်လီၤမူဒါဒ်လၢအသိးလီၤ.

- ၁. စီၤဘးသ့ၣ်စ့ၣ်-ကရၢခိၣ်
- ၂. ခူၣ်ထဲဘူၣ်ဖဲ-ကရၢခိၣ် (၂)
- ၃. ဒီးကထၢၣ်ဆလဲလယၣ်မိ-နဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်
- ၄. စွံးဆဲၣ်စံး-နဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သယဲၤ
- ၅. ခဲၣ်စိန့ၣ်အိၣ်-ကျိၣ်စ့ဖဲကျိၣ်ခိၣ်
- ၆. သးခိၣ်ကျၢၢ်စိတၢ်မျၢၢ်ဘီ-ကရၢဖိ
- ၇. ခိၣ်မးရံၤကိၣ်ဘၣ်-ကရၢဖိ
- ၈. ဒီးကထၢၣ်ခုၣ်မိၣ်-ကရၢဖိ
- ၉. ဘီၣ်မိၣ်လရီၣ်-ကရၢဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(ဃ) တာ်ကဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးပှၤကလုာ်တဖၣ်အကီၣ်ကးအဂီၢ်တာ်ယုထာ်ဟ့ၣ်မူဒါပှၤလၢလၢာ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

၁. မါအီၣ်သါလု-(KNPP)

၂. စွံဟ့ၣ်ယီၣ်ဟ့ၣ်-Euro-Burma office

(င) ပှၤကလုာ်တဖၣ်အကီၣ်ကးပှၤမၤတၢ်ဖိကမံးတံာ်လၢအမ့ၢ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပှၤပှၤကလုာ်တဖၣ်အတၢ်ယုတၢ်ဖိဒီးတၢ်မၤယုာ်မၤသကိးတၢ်ကမံးတံာ်(ENSCC)ကရၢဖိအသိတဖၣ်ဒ်လၢအသိးလီၤ.

၁. ဒီးကထၢၣ်စွံးစၣ်ယီၣ်ဟ့ၣ်-(UNLD-LA)ကရၢခိၣ်/လၢခံခိၣ်တဲးဒံၣ်တူရံၣ်

၂. စီၤဒုဘုးထီၤ-(NDF/KNU)န့ၣ်ရဲၣ်

၃. ခိၣ်တဲးဒံၣ်ဘူရံၣ်-(UNLD-LA)ကရၢဖိ-လၢခံကဲထီၣ်ကရၢခိၣ်

၄. သုးခိၣ်ဒိၣ်စိခိၣ်အိးကၣ်-(NDF/PPLO)-ကရၢဖိ

၅. ခိၣ်ရံၣ်မၢ်ထု-KNPP)ကရၢဖိ

(ENC)ပှၤကလုာ်တဖၣ် ကီၣ်ကးမ့ၢ်ကရၢလၢအဟံၣ်ဖိၣ်ကလုာ်န့ၣ် လၢကီၢ်ပယီၤပူၤခဲလၢာ်တဖၣ်ဒီးပှၤကလုာ်န့ၣ်(ထံရူၢ်ကီၢ်သဲးပၣ်တံာ်တဖၣ်, ဒံၣ်မိၣ်ကရၢခိၣ်စံၣ်ကရၢတဖၣ်,ကလုာ်န့ၣ်ပှၤစိၣ်စုကဝဲၤတဖၣ်)ဟံၣ်ဖိၣ်ထံရူၢ်ကီၢ်သဲးကရၢဂံၢ်ဘါလၢအပတီၢ်အထီၣ်ကတၢ်ဒီး ပှၤကလုာ်န့ၣ်ခဲလၢာ်တဖၣ်, အဘူၣ်အတီၢ်ကအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒ်ကလုာ်, ဘၣ်ယးအတၢ်အဲၣ်ဒီးအသိးအဂီၢ်ဝဲၤ, သူၣ်ထီၣ် က့ၤဒေဝဲအဘူၣ်အတီၢ်စုာ်စုာ်ကန့ၢ်အဂီၢ်, တၢ်မၤမူဒါလၢတၢ်ဘၣ်သးစံၣ်ညီၣ်တံာ်ဟံၣ်လီၤယာ်အီၤတဖၣ်, အမိၢ်လံၤမိၢ်ပှၤကမျါထီၣ်အဂီၢ်ပှၤဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးယုာ် တၢ်ကရၢကရိအဒိၣ်ကတၢ်တခါန့ၣ်လီၤ.

ကညီဒီးကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ(KNU)အတၢ်ရူၢ်လီၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးဒံၣ်မိၢ်ကရၢခိၣ်စံၣ်ကရၢတဖၣ်

တၢ်ကတိၤလၢညါ-(၁၉၈၈)န့ၣ်ထံရူၢ်ကီၢ်သဲးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ-ပှၤပၤဆူၣ်တၢ်(မဆလ)အကရၢခိၣ်အူန့ၢ်ဝုထံၣ်ဝဲလၢထံရူၢ်ကီၢ်သဲးဒီးမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ကျဲၤသန့တဖၣ်တဘၣ်တပှၤလၢၤဘၣ်ဒီးထံကီၢ်အံၤကဲထီၣ်လၢဟံၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်ထံကီၢ်အဖိၣ်ကတၢ်အကျါတဘၣ်အယိ,ထံၣ်ဝဲလၢကြၢးအိးထီၣ်ကျဲဒီးဘၣ်ဘၣ်က့ၤထံကီၢ်အထံရူၢ်ကီၢ်သဲးန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယိ,ကတိၤလီၤတၢ်လၢထံကီၢ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်-မ့ၢ်ကမျါအဲၣ်ဒီးသးလီၤဝဲဟံၣ်တံာ်အါဖုဟံၣ်ဖိၣ်သန့ခါ,မ့တမ့ၢ်ဟံၣ်တံာ်ထဲတဖုခါန့ၣ်ခါန့ၣ်,အိၣ်ဒၣ်လၢထံဖိကီၢ်ဖိအတၢ်ယုထာ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.ထံဖိကီၢ်ဖိကမျါဒီးပှၤအတီၢ်ပတီၢ်အါဖု တသးလီၤလၢၤ သုးမိၢ်စီၤဒီးပၣ်တံာ်ထဲတဖုခါဘၣ်ဒီးမိၢ်န့ၢ်သးလီၤဝဲယဲၤ ဒံၣ်မိၢ်ကရၢခိၣ်စံၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်တဆိကမိၣ်ဆိကမးဘၣ်အပူၤဝဲလၢမးရှး(၁၃)သီအနံၤဝဲဒ်ဖိကဟၣ်ဖုၣ်စိမိၢ်ကွီဖိ(ဖိမိၣ်)ဖဲလဲၤအီၣ်တၢ်လၢတၢ်အိၣ်အကျးပူၤအခါ, တဲအါလီၢ်သးဒီးပၤကီၢ်တုၤလၢတၢ်အုၣ်လီၢ်ဆိးကုအိၣ်ထီၣ်ဒီးဒိလီၢ်တီၢ်လီၢ်သးတုၤလၢဖိမိၣ်သံကွံာ်အယိ, တၢ်သးတမံအိၣ်ထီၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လၢကွီဖိဒီးပဒိၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သဘံၣ်ဘၣ်အံၤ ဆူၣ်ထီၣ်တဆိဘၣ်တဆိတုၤလၢ(၁၉၈၈)န့ၣ်လၢအီၤကး(၈)သီန့ၣ်, ပှၤလၢအမိၣ်န့ၢ်သး

လီဒ်မိန့်ကရုဏ်စံတဖန်ဆိုင်ခိုး အတိရဲတိကျလောကဟ်ဖျါထီဉ် အတိဘဉ်သးလောထံ ကီၢ်ဒီတဘဉ်အပတီၢ်, ပုၤအတီၤပတီၢ်ကိးဖုဒဲး, ပုၤကိၣ်ဖိ, သီခါ, ပုၤမၤတၢ်ဖိ, ကိၣ်သရဉ် ဒီးပုၤမၤတၢ်လၢပဒိဉ်အတိမၤတဖန် ကမၤသကိးဝဲယူယူ ဒီးဟ်ဖျါထီဉ်အတိမိဉ်န့ၢ်သးလီ ဒိဉ်မိဉ်ကရုဏ်စံန့ၢ်လီၤ, တုၤန့ၢ်တစုအုၤန့ၢ်ဝဲကတီၤလီၤတၢ်ဆုဉ်ဆုဉ်လၢကွၢ်လုလီၤအပုၤဒီး စံးဝဲ- တၢ်လၢသးန့ၢ်မ့ၢ်ခးတၢ်တခးနါစိၤတၢ်ဘဉ်, တခးထီဉ်ဝဲဆူမူဒိဉ်လၢကလံၤကျါဘဉ်, ခးဝဲတုၤအဘဉ်တၢ်ပနီဉ်လီၤ, အယိ, ပုၤထီၤဒါသးမ့ၢ်ဘူဉ်ဒီးကထီၤဒါကွၢ်တဘီ, ကသုဉ်ညါ ဘဉ်ဝဲလီၤ, ဘဉ်ဆဉ်ကမုၢ်တဖန်, ဒ်အဝဲသုဉ်သုဉ်န့ၢ်ဖးသီအသိး, ဂဲၤဆၢထၢဉ်ဒီးဟ်ဖျါ ထီဉ်အတိမိဉ်န့ၢ်သးလီဒိဉ်မိဉ်ကရုဏ်စံယူယူဖိးဖိးလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခဉ်အကျဲန့ၢ်လီၤ, ဘဉ်ဆဉ် ဒ်အုၤန့ၢ်ဝဲတဲဟ်စၢၤဝဲအသိး, ဝဲပုၤဟးလၢကျဲမ့ၢ်ခိဉ်ဒီးဟ်ဖျါအတိမိဉ်န့ၢ်သးလီန့ၢ် သးတဖန် ခးဝဲဆုဉ်ဆုဉ်ကလဲၣ်ဒီးဒ်အုၤန့ၢ်ဝဲတဲဟ်စၢၤဝဲအသိးခးဝဲတီတီတုၤအဘဉ်အယိ, ကမုၢ်ဂီၢ်မ့ၢ်ဘဉ်သံ ဘဉ်ပုၤန့ၢ်လီၤ.

စးထီဉ်ဝဲန့ၢ်ကမုၢ်တဖန်သုဉ်ညါဝဲလၢကမၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢကီၢ်ပယီၤပုၤဒ်သိးကဒီးန့ၢ်ဘဉ် ဒိဉ်မိဉ်ကရုဏ်စံအဂီၢ်တသ့ဘဉ်အယိ, ပုၤကီၢ်ပယီၤဖိလၢအဂဲၤလီၢ်တၢ်လၢဒိဉ်မိဉ်ကရုဏ်စံဉ် အါဂၤ, ဟဲထီဉ်လၢကီၢ်ဆၢလၢပဝဲကလုဉ်ခုဉ်တဖန်တၢ်ပၢ်ဆၢဟီဉ်ကဝီၤပုၤဒီးဟ်ဖိဉ်မၤသကိး တၢ်ဒီးပုၤလၢကမၤန့ၢ်ဒိဉ်မိဉ်ကရုဏ်စံဉ်ခွဲးယၢ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ်အုၤန့ၢ်ဝဲစံးလီၤလၢတၢ်ပၢ်တၢ်ပြးအလီၢ်ဒီး (မဆလ)အကရၢစ့ၢ်ကိးအသးသမူကတၢ်ဒီး ကရၢကရိထီဉ်ဝဲထံကီၢ်ဘဉ်ဘဉ်ကရၢ(နဝတ)ဒီးကရၢခိဉ်မ့ၢ်ဝဲသးခိဉ်ကျၢ်စိမိဉ်န့ၢ်လီၤ, သး ခိဉ်ကျၢ်စိမိဉ်ရဲဉ်ကျဲၤဝဲဒ်ထံကီၢ်ဒီးဘဉ်တၢ်ယုထၢဖးဒိဉ်ဝဲ(၁၉၉၀)န့ၢ်ဒီးကရၢလၢအန့ၢ်လီၤ တၢ်ယုထၢအိဉ်ဝဲ(၉၃)ဖုန့ၢ်လီၤဒီးကရၢလၢအမၤန့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ယုထၢတဘျီအံၤဒိဉ်ဒိဉ်မ့ၢ်မ့ၢ် န့ၢ်မ့ၢ်ဝဲဒ်(NLD)လီၤ, တချုးတၢ်ယုထၢအစၢၤဟးထီဉ်ခဲးဘဉ်န့ၢ်သးခိဉ်ကျၢ်စိမိဉ်ဟ်ဖျါထီဉ် ဝဲလၢတၢ်ယုထၢအစၢၤမ့ၢ်ဟးထီဉ်န့ၢ် ပဝဲသးတဖန်ပကဟ့ၣ်လီၤက့ၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဆူဟ်တံာ် လၢအမၤန့ၢ်တၢ်တဖုအစုပုၤဒီးပဝဲသးတဖန်ပကဟ့ၣ်ဆူပဒဲထီလီၤ, ဘဉ်ဆဉ်တုၤမ့ၢ်(NLD) မၤန့ၢ်တၢ်တစုန့ၢ်အဝဲသုဉ်တဟ့ၣ်လီၤလၢတၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢဘဉ်န့ၢ်လီၤ, လၢတၢ်န့ၢ်အယိ (NLD)ခါဉ်စးဒီးဟ်တံာ်အဂၤအခါဉ်စးလၢအမၤန့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ယုထၢတဖန်သုဉ်ညါဝဲလၢက ဟူးဂဲၤမၤထံဂ့ၢ်ကီၢ်ဂ့ၢ်လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပုၤတသ့လၢဘဉ်အယိ, အဝဲသုဉ်အခါဉ်စးတနီၤဟဲထီဉ် ဆူပကညီတၢ်ပၢ်ဆၢဟီဉ်ကဝီၤဒီးဟ်ဖိဉ်မၤသကိးတၢ်ဒီး ပဝဲကလုဉ်ခုဉ်ဒီးပခုဉ်ဆဉ်ယုဉ်န့ၢ် လီၤ.

(က) ABSDF-(All Burma Student Democratic Front)

ပခုဉ်ဆဉ်ယုဉ်ခိဉ်န့ၢ်ဒီး(NDF)ခိဉ်န့ၢ်တဖန်ကရၢကရိထီဉ်စၢၤကိၣ်ဖိတဖန်အကရၢ(ABSDF) ဝဲလၢနီဉ်ဝဲဘဉ်(၂)သီၤ၁၉၈၈န့ၢ်ဝဲကီၢ်မူရၢတြိၤ, ဖဉ်အဉ်ကီၢ်ရဉ်န့ၢ်လီၤ, ပုၤလၢအလံၤတီခိဉ် ရိဉ်မဲမၤန့ၢ်အဝဲသုဉ်အတိဆိဉ်ဖိဉ်တဘျီအံၤန့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ (၁)သးခိဉ်ကျၢ်တၢ်မ့ၢ်ဘီဒီး(၂) ဒီးက ထၢဉ်တူက့ၣ်တဖန်လီၤ.

အကရာခိန်တဖန်တဖန်-

(၁) ကရာခိန်-ကိန်ထိအိန်ကိန်

(၂) ကရာခိန်(၂)-ကိန်ဝုမိ

(၃) ကိန်သီဝု-နိန်ရွှင်

(၄) ကိန်အိန်နိန်-နိန်ရွှင်သယံ(၁)

(၅) ကိန်ကိန်အူ-နိန်ရွှင်သယံ(၂)ဒီးအကမ်းတံအဂါခဲလင်(၁၂)ဂါန့ဉ်လီၤ.

ကရာအံၤအတံပညိန်မုာ်ဝဲဒၣ်-

(၁) တံကဒီးန့ဉ်ဘဉ်ဒိန်မိန်ကရုဉ်စံဉ်

(၂) တံကပတုာ်ကွာ်ထံလီၤကီၢ်ပူၤတံဒုးတံယာဒီးကဒီးန့ဉ်ဘဉ်က့ၤထံကီၢ်တံမုာ်တံခုဉ်
တံယုတံဖိးအဂီၢ်

(၃) တံကသုဉ်ထီဉ်ကီၢ်စာဖိဉ်လၢအိဉ်ဒီးတံအိဉ်ကုးအိဉ်ပုၤ, အိဉ်ဒီးတံမုာ်တံခုဉ်အပတီၢ်
ကထီထီဉ်ယုယီၤလီၤပလီၢ်ဒီးဟီဉ်ခိဉ်ဘီမုာ်အဂီၢ်

DAB - (Democratic Allaince of Burma)

ပခုဉ်အိဉ်ယုဉ်ခိဉ်နီၤဒီး(NDF)ခိဉ်နီၤတဖန်ကရာကရီထီဉ်စၢၤ, ဒိဉ်မိဉ်ကရုဉ်စံဉ်ကရုၢ် ကရာ
တဖန်အကရာ(DAB)ဖဲနိဉ်ဝုဘဉ်(၁၈)သီၣ်ဝုစဲနိဉ်ဖဲမဲဉ်တရံးတြီၤ, ဖဉ်အဉ်ကီၢ်ရုဉ်န့ဉ်လီၤ.
ကရာတဖန်အံၤဟံဖိဉ်ထီဉ်အသးကယံပုၤလၢအထီဒါသုးပဒိဉ်(နဝတ) ဒီးအမုာ်ဒိဉ်မိဉ်ကရုဉ်
စံဉ်ကရုၢ်ကရာမုာ်ဂ့ၤ, ကလုာ်န့ဉ်ကရာမုာ်ဂ့ၤ, ပုၤဖိဉ်စုကဝဲမုာ်ဂ့ၤ, ပုၤလၢတဖိဉ်စုကဝဲမုာ်ဂ့ၤ,
ဟံဖိဉ်ထီဉ်အသးလၢသိဉ်မံၤကရာစာဖိဉ်အံၤအပူၤန့ဉ်လီၤ.

ကရာအံၤအတံဂုၢ်မိာ်ပုၤ(၄)ထံဉ်မုာ် ဝဲ-

(၁) တံကမၤလီၤပုၤကွာ်သုးမိာ်စီရီၤ

(၂) တံသုဉ်ထီဉ်ဒိဉ်မိဉ်ကရုဉ်စံဉ်ပဒိဉ်

(၃) တံသုဉ်ထီဉ်ထံလီၤကီၢ်ပူၤတံမုာ်တံခုဉ်

(၄) တံသုဉ်ထီဉ်ကလုာ်တံရိဉ်ဖိဉ်ယုဖိးဒီးဖဲဒဲးရဲဉ်ကီၢ်စာဖိဉ်အတီအတြီ

ခီကရဲးဖးဒိဉ်တဘျီအံၤ ဘဉ်တံယုထၢထီဉ်(DAB)ထီဘိကမ်းတံ(CC)တံ ဒီးပၤဆုၤကမ်း
တံ(CEC)တဖန်န့ဉ်လီၤ. ထီဘိကမ်းတံအပူၤ, တံကယုထၢထီဉ်ကရာတဖန်စုာ်စုာ်အစုၤက
တံ(၁)ဂါတုၤလၢ(၆)ဂါန့ဉ်လီၤ. (CEC)တဖန်မုာ်ဒဲလံအသိးန့ဉ်လီၤ.

(၁) သုးခိဉ်ကျၢ်ဘိဉ်မုး(KNU)-ကရာခိဉ်

(၂) ဘရဉ်ဆဲ(KIO)-ကရာခိဉ်သယံ(၁)

(၃) နိဉ်ရွှင်ကွာ်(NMSP)-ကရာခိဉ်သယံ(၂)

(၄) သုးခိဉ်ကျၢ်သ့ဉ်(PPP)-ကရာခိဉ်သယံ(၃)

(၅) အူတုဉ်မိဉ်ဝု(CRDP)-နိဉ်ရွှင်ခိဉ်ကျၢ်

(၆) နိဉ်ဟဉ်သဉ်(NMSP)-နိဉ်ရွှင်ခိဉ်ကျၢ်သယံ(၁)

- (၇) ကိပ်သီဝု(ABSDF)-နဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျိၣ်သယဲၤ(၂)
- (၈) အူအူဆိၣ်(PLF)-နဲၣ်ရွဲၣ်,တၢ်ကရၢကရိကမံးတံၣ်
- (၉) သးခိၣ်ဒိၣ်စိမိၣ်မိၣ်(KNU)-နဲၣ်ရွဲၣ်,သးကမံးတံၣ်
- (၁၀) အူယဲက့ၣ်သ့ၣ်(CRDB)-နဲၣ်ရွဲၣ်,ထံၣ်ကီၢ်သးကမံးတံၣ်
- (၁၁) အူတ့ၣ်မိၣ်သး(ABMU)-နဲၣ်ရွဲၣ်,ကျိၣ်စုကမံးတံၣ်
- (၁၂) ကိၣ်က့ၣ်လု(GSC)-နဲၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ,တၢ်ကရၢကရိကမံးတံၣ်
- (၁၃) သးခိၣ်ဒိၣ်စိၣ်ဆဲ(KIO)-နဲၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ,သးကမံးတံၣ်
- (၁၄) ဒီးကထၢၣ်မၤတၢ်(KNU)-နဲၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ,ထံၣ်ကီၢ်ဂၤကမံးတံၣ်
- (၁၅) သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိခိၣ်ဆဲ(SSPP)-နဲၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ,ကျိၣ်စုကမံးတံၣ်

တၢ်နီၣ်-(KNPP)ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤအပူၤဘၣ်ဆၣ်တန့ၣ်လီၤဆူ (DAB)အပူၤဘၣ်.

DAB Press Release - November 19, 1988

တၢ်ထီၣ်ဒါသးပဒိၣ်အခီဖရဲးဖးဒိၣ် ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤအီၤလၢ(NDF)ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဖဲလၢနီၣ်ဝု ဘၣ်(၁၄-၁၈)သီန့ၣ် လီၤဖဲချၢၣ်ဒုတြီၤ,KNLAသးရၣ်(၂၁)အဝဲၤလီၤ,သးက့(၇), ဖၣ်အၣ် ကီၢ်ရၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ,ကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်တဘျီအံၤကရၢလၢဟဲထီၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဒီးထီၣ်ဒိၣ်ကနဲၣ်တၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဒ်လၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

1. ABSDF - All Burma Students Democratic Front),
2. ABMU-All-Burma Muslim Union),
3. ALP- Arakan Liberation Party,
4. CNF- Chin National Front,
5. CRDB- Committee for Restoration of Democracy in Burma,
6. GSC- Rangoon- General Strike Committee (Rangoon),
7. KIO- Kachin Independent Organization,
8. KNPP- Karenni National Progress Party,
9. KNU- Karen National Union,
10. LNO- Lahu National Organization,
11. NMSP- New Mon State Party,
12. NUFA- National United Front of Arakan,
13. MLO- Muslim Liberation Organization,
14. NUPD- National United Party for Democracy,
15. OBLF- Overseas Burmese Liberation Front,
16. OKO- Overseas Karen Organization,
17. PLF- People's Liberation Front,
18. PNO- Pa-O National Organization,
19. PSLP- Palaung State Liberation Party,

- 20. PPP- People's Patriotic Party,
- 21. SSPP- Shan State Progress Party,
- 22. WNO- Wa National Organization.

ဒီဖရဲးတဘျီအံၤ တၢ်ယုထၢထီၣ်(DAB)အပၤဆၢကမံးတံၢ်(CEC)တဖၣ် မ့ၢ်ဒ်လၢအံၤအသး န့ၣ်လီၤ.-

- (၁) သးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မ့း(KNU)-ကရၢခိၣ်.
- (၂) ဘရဲၣ်ဆဲ(KIO)-ကရၢခိၣ်သယဲၤ(၁)
- (၃) နဲၣ်ရွဲၣ်န့ၣ်ကွၢ်(NMSP)-ကရၢခိၣ်သယဲၤ(၂)
- (၄) သးခိၣ်ကျၢၢ်သ့ၣ်(PPP)-ကရၢခိၣ်သယဲၤ(၃)
- (၅) အူတုၣ်မိၣ်ဝု(CRDB)-နဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်
- (၆) နဲၣ်ဟံၣ်သ့ၣ်(NMSP)-နဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သယဲၤ(၁)
- (၇) ကိၣ်သါဝု(ABSDF)-နဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သယဲၤ(၂)
- (၈) အူအုဆိၣ်(PLF)-တၢ်ကရၢကရိကမံးတံၢ်နဲၣ်ရွဲၣ်
- (၉) သးခိၣ်ဒိၣ်စိမိၣ်မိၣ်(KNU)-သးကမံးတံၢ်နဲၣ်ရွဲၣ်
- (၁၀) အူယဲက့ၣ်သ့ၣ်(CRDB)-ထံၣ်ကိၣ်သးကမံးတံၢ်နဲၣ်ရွဲၣ်
- (၁၁) အူတုၣ်မိၣ်သး(ABMU)-ကျိၣ်စုကမံးတံၢ်နဲၣ်ရွဲၣ်
- (၁၂) ကိၣ်က့ၣ်လု(GSC)-တၢ်ကရၢကရိကမံးတံၢ်နဲၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ
- (၁၃) သးခိၣ်ဒိၣ်ဂီၢ်ဂီၢ်စိၣ်ဆဲ(KIO)-သးကမံးတံၢ်နဲၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ
- (၁၄) Drမၤတၢ်(KNU)-ထံၣ်ကိၣ်ဂၤကမံးတံၢ်နဲၣ်ရွဲၣ်
- (၁၅) သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိခိၣ်ဆဲ(SSPP)-ကျိၣ်စုကမံးတံၢ်နဲၣ်ရွဲၣ်သယဲၤ

တၢ်အိၣ်ဖိၣ်တဘျီအံၤ တၢ်စံးကတိၤသကိးတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ယးဒီး တၢ်ကဒုးလီၤပျီၣ်ကွံၣ်သးမိၤစိရိၤ, တၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ဒိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်, ဒီးကလုာ်တၢ်ယုတၢ်ဖိး, တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကအိၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်က သ့ၣ်ထီၣ်ဖဲၣ်ဒဲၣ်ကိၣ်စၢ်ဖိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စံးကတိၤစ့ၢ်ကိးတၢ်ဂ့ၢ်အကါဒိၣ်ဒ်အမ့ၢ်ထံၣ်ကိၣ်သး, မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်,တၢ်ကရၢကရိအပူၤ တၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်,ထံၣ်ကိၣ်ဂၤတၢ်ရုလိာ်မုာ်လိာ်,သးဂ့ၢ်ဝီဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. (DAB) န့ၣ်တၢ်ကရၢကရိထီၣ်အီၤလၢ (NDF)ကလုာ်အကရၢ(၁၂)ကရၢ, ပုၤက့ၣ်ဖိလၢအဝဲၤဆၢ ထၢၣ်ယုထီၣ်ဒိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်တယံာ်ဒံးဘၣ်တဖၣ်, ဒီးပုၤထံၣ်ကိၣ်ဖိလၢလဲၤအိၣ်လၢကိၣ်ချၢ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(NDF)သဆၣ်ထီၣ်ဝဲၣ်(UN)ဒီးထံၣ်ကိၣ်ခဲလၢၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢလီၤဆီၣ်တၢ်ထံၣ်ကိၣ်လၢအိၣ်ဘူး တဖၣ်လၢသုတဟ်ပနီၣ်ဘိၣ်စိမိၣ်အပဒိၣ်တဂ့ၤ,မ့ၢ်တခိကပတုာ်သးဂ့ၢ်ဝီ,ကျိၣ်စုဂ့ၢ်ဝီ,ဒီးမ့ၢ် ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဂ့ၢ်ဝီအတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်,ဒီးဆီၣ်ထွဲ(DAB)လၢအတၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစၢးလၢဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ် စံၣ်,တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်လၢကိၣ်ပယီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

(NCGUB)-National Coalition Government of The Union of Burma-

ကလုတ်ဟ်ဖှိန်ကီုပယီုပဒိန်(၁၈.၁၂.၁၉၉၀)

(NDF)ဒီး(DAB)ဆဲးကျိးဒီး(NLD)ဘျီၣ်ဒိၣ်ခါၣ်စးလၢ ဟဲထီၣ်ဆူကညီတၢ်ပၢ်ဆၢဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်ဒီးဟ်တံၣ်ခါၣ်စးအဂၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ဘျီၣ်ဒိၣ်ခါၣ်စးဒီးဟ်တံၣ်လၢမၤနၤတၢ်လၢ(၁၉၉၀)န့ၣ်တၢ်ယုထၢတဖၣ်ထံၣ်လီၢ်အသးတဖၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်အါၣ်လီၤတုၤလီၢ်သကိးဝဲလၢကကရၢကရိထီၣ်ကလုတ်ဟ်ဖှိန်ကီုပယီုပဒိန်(NCGUB), ပဒိန်လၢဟီၣ်ကဝီၤသဘူအပူၤန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ,ဘၣ်တၢ်ကရၢကရိထီၣ်ကလုတ်ဟ်ဖှိန်ကီုပယီုပဒိန်(NCGUB), ဝဲလၢဒိၣ်စဲဘၣ်(၁၈)သီၤ၁၉၉၀န့ၣ်ဂီၤဒီအဆၢကတီၢ်ဖဲမၤနၤပျီၤ(KNU,NDF,DAB)အဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.(NCGUB),အကိတီၢ်ခိၣ်ကျၢ်မ့ၢ်ဝဲDrစ့ၣ်ဝု, ဒီးကိတီၢ်အဂၢၤ(၉)ဂၢၤလၢအမ့ၢ်ဘျီၣ်ဒိၣ်ကရၢဖိလၢဟ်တံၣ်အါဖုအကျါန့ၣ်လီၤ.

ပဒိန်ဟ်ဖှိန်တဖၣ်အံၤဟ်လီၤဝဲဒၣ်တၢ်ပညိၣ်(၃)ထံၣ်ဒ်လၢအသိးန့ၣ်လီၤ.

- (၁) တၢ်ကဒုးလီၤပှီၤကွံာ်သုးမိၤစီရိၤပဒိန်တဘျီယီၤလီၤ.
- (၂) တၢ်ကကိးဒီကလုတ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖးဒိၣ်ဒီးကွဲကမျၢ်ဘျီၣ်ဒိၣ်ခါၣ်စးလၢ ဘၣ်တၢ်ယုထၢထီၣ်အီၤလၢ(၁၉၉၀)န့ၣ်လါမ့ၢ်(၂၇)သီ,ယုာ်ဒီး(DAB)ခါၣ်စးတဖၣ်ဒီးခါၣ်စးလၢအမၤနၤတၢ်လၢတၢ်ယုထၢအပူၤတဖၣ်လီၤ.
- (၃) တၢ်ကသုၣ်ထီၣ်ဒိၣ်မိၤကရၢန့ၣ်ပဒိန်လၢအတီအတြၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(NCGUB)ပဒိန်အကိတီၢ်တဖၣ်ဒီးအမူဒါတဖၣ်-

- (၁) Dr. စ့ၣ်ဝု-ကိတီၢ်ခိၣ်ကျၢ်,တၢ်ဒီသဒါဝဲကျိၤကိတီၢ်,ထံလီၢ်ကီုပုၤဝဲကျိၤကိတီၢ်
- (၂) အူဖဲထၢၣ်လုပု-ထံၣ်ကီုဂၢၤဝဲကျိၤကိတီၢ်
- (၃) အူဝုကိၣ်-ခိၣ်သ့ကျိၣ်စ့ဝဲကျိၤကိတီၢ်
- (၄) အူသါကွဲၣ်-တၢ်ကူၣ်လၢ်မၤကၢဝဲကျိၤကိတီၢ်
- (၅) အူလးဖုၣ်-ကူၣ်သ့,ဆူၣ်ချ့ဝဲကျိၤကိတီၢ်
- (၆) အူသုအူ-သဲစးဝဲကျိၤကိတီၢ်
- (၇) အူဘိၣ်လးတး-တၢ်သုၣ်ထီၣ်ဘိထီၣ်ဒီးဟီၣ်လၢဝဲကျိၤကိတီၢ်
- (၈) အူထီအူ-ပုၤမၤတၢ်ဖိဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝဲကျိၤကိတီၢ်

တၢ်ကရၢကရိထီၣ်(Democratic Front of Burma (DFB)

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်(NCGUB)ဝဲလၢဒိၣ်စဲဘၣ်(၁၈)သီ,၁၉၈၉န့ၣ်ဖဲမၤနၤပျီၤဒီးတနံၤယီၤအဝဲန့ၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိး(DFB)န့ၣ်လီၤ.တၢ်ယုထၢထီၣ်(DFB)ပၤဆုၢ်ကမံးတံၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်-

- (၁) သုးခိၣ်ကျၢ်ဘိၣ်မုး-ပုၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤ
- (၂) Drစ့ၣ်ဝု-ပုၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤ(၂)
- (၃) နဲၣ်ရွဲၣ်ကွဲၣ်-နဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢ်
- (၄) ဘရၢဆဲ-နဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢ်သယဲ(၁)

(၅) မိသံစဉ်-နန်ရှင်ခိန်ကျက်သယံ(၂)ဒီးအကမ်းတံာ်ခဲလက်ပု(၁၄)ဂါန့ၣ်လီၤ.

(DFB)အလံာ်ဘီးဘၣ်ရၤလီၤ(လါဒံၣ်စဲဘၣ်(၁၈)သီ,၁၉၈၉န့ၣ်

န့ၣ်ဝုဒီးစီမိၣ်ပဒိၣ်ဘီးဘၣ်ရၤလီၤဝဲဒၣ်လၢကမၤဝဲထံကီၢ်ဒီးဘၣ်ဟံတံာ်အါဖုတၢ်ယုထာအသီးဖဲ
လါမုၢ်(၂၇)သီ၁၉၉၀န့ၣ်န့ၣ် မၤဝဲတၢ်ယုထာဖးဒိၣ်ဒီး(NLD)မၤနၢတၢ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် ဘၣ်ဆၣ်တ
ဟ့ၣ်လီၤဝဲတၢ်စိတၢ်ကမီၤဘၣ်,အခိၣ်တလီၢ်ဖီၣ်ဝဲပုၤမၤထံရှၢကီၢ်သးဒီးပုၤကွဲၤဖိတဖၣ်အါထီၣ်
တခီအယံ,ပုၤကမၤထံရှၢကီၢ်သးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတသ့လၢဘၣ်အယံ, ပုၤ
မၤထံရှၢကီၢ်သးဖိအါဂၤဟဲထီၣ်ယုဆူထံဆၢကီၢ်ဆၢန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယံ (DAB) ဘီး
ဘၣ်ရၤလီၤဝဲလၢ-

(၁)(DAB)သးခုစံးထီၣ်ပတြၢ(NLD)လၢအမၤနၢတၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်အယံလီၤ.

(၂) သးပဒိၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤက့ၤတၢ်စိတၢ်ကမီၤဆူ(NLD)အစုပူၤလီၤ.

(၃)(NLD)ဘၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒံၣ်မိၣ်ကရုၣ်စံၣ်ပဒိၣ်တဘျီယံလီၤ.

(၄)(DAB)ကထံၣ်လီၢ်ဒီး (NLD) လၢကယုထံၣ်န့ၣ်တၢ်အစၢဒ်သီး ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်မုၢ်
တၢ်ခုၣ်,ဒံၣ်မိၣ်ကရုၣ်စံၣ်ဒီးကသ့ၣ်ထီၣ်ဖဲဒ်ဒ်ဒ်ကီၢ်စၢဖိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သးပဒိၣ်အၢၣ်လီၤဝဲလၢကဟ့ၣ်လီၤတၢ်စိတၢ်ကမီၤဘၣ်ဆၣ်တၢ်ယုထာဝံၤအိၣ်လံအသီ(၂၀၀)
လံ,ဘၣ်ဆၣ်တၢ်တဟ့ၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဆူ(NLD)ဒံးဘၣ်,အါန့ၣ်အန့ၣ်(NLD)အခိၣ်အနၢတ
ဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အီၤအါဂၤ,ဒီးဒံၣ်မိၣ်ကရုၣ်စံၣ်ကရုၣ်ကရၢ,ပုၤကွဲၤဖိဒီးသီခါတဖၣ်စ့ၢ်ကီးပုၤဖီၣ်
အီၤအါမးန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်အံၤအယံ, ပုၤလၢဟူးဂဲၤလၢထံရှၢကီၢ်သးတဖၣ်, မၤတၢ်တသ့လၢဘၣ်အယံ
(NLD) ဘျီၣ်ဒိၣ်ခၢၣ်စးလၢဘၣ်တၢ်တိခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢ (Dr.SeinWin) ဒီးအသကိးတဖၣ်
ဟဲထီၣ်တုၤလၢ(DAB)ဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်သဂၢၢ်တူၢ်လီၢ်မုၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

သးပဒိၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲဒီးမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အါမံၤ, ဒီးမုၢ်အဆါတနံၤအံၤဘၣ်တၢ်ထီ
ဒါအီၤလၢပုၤကမုၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ဟံယုၣ်ဒီး(NLD,DPNS)တဖၣ်, ဟံဖိၣ်ထီၣ်အသးလၢ
တၢ်ပၢၢ်ဆၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ယီၤပုၤကမုၢ်တဖၣ်, လၢဟံယုၣ်ဒီးပုၤကွဲၤဖိ, သီခါ
တဖၣ် အိၣ်ကတံာ်ကတီၢ်အသးလၢကဒုးလီၤပျီၤသးပဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. ထံဂုၤကီၢ်ဂၤစ့ၢ်ကီးဟ့ၣ်
တၢ်ဆိၣ်သနံးအါထီၣ်လၢသးပဒိၣ်အဖီခိၣ်လီၤ. အလီၢ်အိၣ်သပုၤတၢ်လၢပကဘၣ်ကရၢကရီ
အါထီၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်ကရၢစၢဖိၣ်လၢတၢ်ထီဒါသးပဒိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ပညိၣ်
ဒ်အံၤအဖီခိၣ်(DFB)ဘၣ်တၢ်ကရၢကရီထီၣ်အီၤလၢအဟံယုၣ်ဒီး (DAB, NLD-LA, ဒီး
NDF) တဖၣ်လီၤ. ကရၢစိအံၤအိးထီၣ်တြၢဒီးကွဲၤမုၢ်စ့ၢ်ကီးကရၢကရီအဂၤ လၢကမုၢ်ဒံၣ်မိၣ်
ကရဲးထံးတၢ်ကရၢကရီလၢတၢ်ထီဒါသးပဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

(DFB)အံၤအိၣ်လၢကရၢခိၣ်သးခိၣ်ကျက်ဘိၣ်မုးအတၢ်တိခိၣ်ရိၣ်မဲအဖီလံာ်ယုၣ်ဒီးကရၢ(၁၁)
ဖုန့ၣ်လီၤ. ကရၢအံၤအမူဒါလၢကဘၣ်ဟံးထီၣ်ဖီၣ်ထီၣ်ဝဲ ကလုၣ်ဒံၣ်မိၣ်ကရုၣ်စံၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်
တဖၣ်မုၢ်ဝဲဒၣ်-

- ကဘဉ်ဟံးယဉ်ဂံၤကျၢၤအကလုာ်အရှၢ်အသး
- ကဘဉ်မၤဆူၣ်ထီၣ်ဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
- ကဂဲၤလိာ်တၢ်လၢနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးလၢပှၤကိးကလုာ်ဒဲးအဂီၢ်
- ကပတုာ်ကွံာ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဒီးသ့ၣ်ထီၣ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်,လၢအမုာ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးထံရှၢ်ကီၢ်သးအတၢ်ပညိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကရၢစီအံၤဟံးယဉ်ကျၢၤဝဲကမ္ဘၢဒီးထံကီၢ်အတၢ်ဘဉ်ဘျးအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးဖိၣ်ထီၣ်သး,တၢ်ထဲသိးတုၤသိးခွဲးယၢ်,တၢ်ယုတၢ်ဖိး,တၢ်သဘျ့,ဒီးတၢ်ဟံးကဲလိာ်သးယၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.(DFB) အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤလၢတၢ်ကရၢကရီထီၣ်(NCGUB)ပဒိၣ်ဟံးဖိၣ်ဒီးကဆိၣ်ထွဲပဒိၣ်အံၤလၢလၢပှၤပှၤလီၤ.

လၢခံကတၢ်(DFB)ဘိးဘဉ်ရၤလီၤဝဲလၢ ကဂုာ်ကျဲးစးဝဲအဂ့ၤကတၢ်လၢ ကသ့ၣ်ထီၣ်ဖဲဒဲးရၢၣ်ကီၢ်စၢဖိၣ်, လၢအိၣ်ဒီးတၢ်သဘျ့, တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်, တၢ်ယုတၢ်ဖိး, ဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်, တၢ်ထဲသိးတုၤသိး, ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးလၢကလုာ်ကိးကလုာ်ဒဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

Supreme Council Democratic Front of Burma (December 18, 1990)

(DAB)ဒီး(NLD)အတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ(လၢဒံၣ်စဲဘၢၣ်(၁၉)သီ,၁၉၉၀)န့ၣ်ပဲပှၤကီၢ်ပယီၤဖိတဖၣ်ဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်ပၤလီၤသးခွဲးယၢ်တဖၣ်လီၤမၢ်န့ၢ်ပှၤအါန့ၣ်အါလၢခိၣ်ဖျိသုးပဒိၣ်အတၢ်ဆိၣ်တၢ်မၤနၢၤလၢတတိတတြၢ်တဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်ဒဲးအန့ၣ်ပထံပကီၢ်ကဲထီၣ်ထံကီၢ်အဖျိၣ်ကတၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢန့ၣ်လီၤ. တုၤခဲအံၤထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒုးအိၣ်ဒဲးဒဲးတၢ်အယိ

- ပကမၤဆူၣ်ထီၣ်က့ၤကလုာ်အရှၢ်အသးတဖၣ်လၢပှၤကလုာ်တဖၣ်အကျါ
- မၤန့ၢ်ကဒါက့ၤဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်
- မၤန့ၢ်က့ၤကလုာ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်ပၤလီၤသး
- ပတုာ်ကွံာ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်လၢထံကီၢ်ပူၤ
- သ့ၣ်ထီၣ်ဖဲဒဲးရၢၣ်ကီၢ်စၢဖိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်, တၢ်သဘျ့, ဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်ဒီးတၢ်ယုတၢ်ဖိးန့ၣ်ပတၢ်ပညိၣ်အဖိတၢ်လီၤ.

တၢ်ကမၤကတၢ်ကွံာ်သုးမိၤစီရီၤတၢ်ပၤဒီးထီၣ်ဒါသုးတၢ်ပၤလၢအဆိၣ်တၢ်မၤနၢၤတၢ်အဂီၢ်ပမၤတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢကီၢ်စၢဖိၣ်အပူၤ-

၁. ပဒိၣ်ဟံးဖိၣ်အမူဒါ(Coalition government)လၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်-
 - (က) ကဒုးထူၣ်ဖျဲးထီၣ်ပှၤကလုာ်တဖၣ်လၢသုးမိၤစီရီၤအတၢ်ပၤအပူၤ
 - (ခ) တၢ်ကကိးဒီးကလုာ်တၢ်ဆိၣ်ဖိၣ်လၢအဟံးယုာ်ဒီးဘျီၣ်ဒိၣ်ခၢၣ်စးလၢဘဉ်တၢ်ယုထၢအီၤ(၁၉၉၀)န့ၣ်.ခၢၣ်စးလၢ(DAB)ဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်ကရၢလၢအဒီးယုထၢသးလၢတၢ်ယုထၢဒီးဒီးပှၤအဂၤတဖၣ်
 - (ဂ) ကကွဲးဟံးလီၤဖဲဒဲးရၢၣ်ကီၢ်စၢဖိၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်ဒီး

(ဃ) သူ့ထိပ်ခိုင်းမိတ်ကရုဏ်စံပဒိဏ်အတိအကြာ

၂. လာဘ်နာပာပဒိဏ်အမူဒါအဖိခိဏ်, ပဒိဏ်ဟ်ဖိဏ်န့ဏ်တစိတလီၢ်ကဘဏ်တဟ်ပာဆာအီၤလၢ
ကီၢ်ပယီၤဒံဏ်မိတ်ကရုဏ်စံပဒိဏ်မံၤကရၢတဖဏ်ဒီးအမူဒါတဖဏ်မုၢ်ဝဲ-

(က)မၤထံဂုဏ်ကီၢ်ဂၤဂုၢ်ဝီတၢ်မၤတဖဏ်

(ခ) မၤဒံသိးကဒီးန့ၢ်ဘဏ်ထံဂုၢ်ကီၢ်ဂၤအတၢ်သ့ညါဟ်ပနီဏ်

(ဂ) ရဲဏ်ကျဲၤကျိဏ်စုဂုၢ်ဝီတၢ်မၤဒီးသ့တၢ်ပိးတၢ်လီၢ်အဂၤတဖဏ်ဒီး

(ဃ) သူကျိဏ်စုဒီးတၢ်ပိးတၢ်လီၢ်လၢအိဏ်ဒီးပုၤတဖဏ်, တၢ်သ့တဖဏ်အံၤကဘဏ်တဟ်
ဆာဒီးဟ့ဏ်တၢ်စံညီဏ်တဲာ်လၢ(DAB)လီၤ.

၃. တုၤမ့ၢ်ပဒိဏ်ဟ်ဖိဏ်အံၤဘဏ်တၢ်သ့ညါဟ်ပနီဏ်အီၤဝံၤအလီၢ်ခံကဘဏ်တၢ်ကရၢကရိမၤအါ
ထီဏ်အကရၢဖိအနီၢ်ဂံၢ်ဒ်တၢ်န့ဏ်ကျဲၤလၢကီၢ်ပယီၤဒံဏ်မိတ်ကရုဏ်စံပဒိဏ်မံၤကရၢတဖဏ်
(Supreme Council of the Burma Democratic Allied Organizations)

၄. ပဝဲ, Burma Democratic Allied Organizations)

တဖဏ်အာတဲာ်လၢပကမၤတုၤလၢ

သုးမိၤစီရီၤအံၤလီၢ်မၤကွံာ်ခဲလၢာ်မ့ၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, ကသူဏ်ထီဏ်ဖဲဏ်ဒေရၢဏ်ကီၢ်စၢဖိဏ်အတိအ
ကြၢလၢအအုဏ်ကီၢ်အသးလၢပုၤလၢကလုာ်န့ဏ်တဖဏ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်ပာလီၤသးအဂီၢ်န့ဏ်လီၤ.
တကတီၢ်ယီၤ, ပကမၤလီၢ်မၤကွံာ်ကလုာ်ဒိဏ်စီသန့ခဲလၢာ်ဒီးဟ့ဏ်တၢ်အုဏ်ကီၢ်လၢကလုာ်
တၢ်ထံသိးတုၤသိးခွဲးယာ်လၢကလုာ်န့ဏ်ခဲလၢာ်အဂီၢ်န့ဏ်လီၤ.

သုးခိဏ်ကျၢၢ်စီၤဘိဏ်မုး
ပုၤပာလီၢ်ဆုဏ်နီၤ

Dr စုဏ်ဝု
ကရုဏ်ခိဏ်

(Democratic Alliance of Burma NLD-LA)(DAB)

(တၢ်အာဏ်လီၤအီၤအံၤဘဏ်တၢ်ဆဲးလီၤမံၤဖဲလၢဒိဏ်စဲဘၢဏ်(၁၉)သီၤ၁၉၉၀န့ဏ်)

(က) မၤန့ၢ်ပျီတၢ်အာဏ်လီၤ(Manerplaw Agreement)-၁၉၉၂န့ဏ်လၢယူၤလံ(၃၁)

ဖဲ၁၉၉၂န့ဏ်လၢယူၤလံ(၃၁)သီအန့ၢ်, ကလုာ်န့ဏ်ခိဏ်န့ဏ်တဖဏ်ဒီး န့ဏ်မိတ်ကရုဏ်စံပဒိဏ်ကရုဏ်ကရၢ
ခိဏ်န့ဏ်တဖဏ် မၤတၢ်အိဏ်ဖိဏ်တကတီၢ်ဖဲ မၤန့ၢ်ပျီဝဲလီၢ်ခိဏ်သ့ဏ်ဒီး စံးကတိၤကုဏ်သကိးဖးသ
ကိးလၢ, ခါဆူညါကသူဏ်ထီဏ်ဖဲဏ်ဒေရၢဏ်ကီၢ်စၢဖိဏ်, လၢအဖိးမံဒီးပုၤကလုာ်ခဲလၢာ်, လၢအိဏ်
ကီၢ်ပ ယီၤပုၤတဖဏ်အဂီၢ်, အိဏ်ဒီးတၢ်အာဏ်လီၤအီၤအံၤလံာ်ယံးယာ်, လၢကသူဏ်ထီဏ်ဖဲဏ်ဒေ
ရၢဏ်ကီၢ်စၢဖိဏ်လၢကလုာ်ခဲလၢာ်လၢကီၢ်ပယီၤပုၤန့ဏ်လီၤ. လံာ်ယံးယာ်န့ဏ်မုၢ်ဒ်လၢာ်အသိး
လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤအံၤ မုၢ်ကီၢ်တဘဏ်လၢ, အပူၤကွံာ်န့ဏ်တဖဏ်အန့ဏ်အတီၢ်ပူၤလံာ်လံာ်, ပုၤထံလီၢ်ကီၢ်
ပုၤပုၤထူလံာ်တဖဏ်, သူဏ်ထီဏ်အတၢ်အိဏ်ဆိးလီၢ်စုာ်စုာ်, ဒီးအိဏ်ဆိးသကိးယုာ်ဝဲလီၤ.တၢ်အိဏ်

ဆီး ဟိန်ခိန်အကဝီတဖှ်၊ အဆာစီးလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကီၢ်တဘျီၣ်လၢ၊ ပှၢ်ကီၢ်ဖိထူလံၤ ကိးကလုာ်ဒဲးအတၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤအံၤ၊ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဖဲၣ်ဒေရၢၣ်ကီၢ်စၢဖှိၣ်နီၢ်နီၢ်၊ လၢအဖိးမဲလိာ်သးဒီးထံလီၢ်ကီၢ်ပှၢ်ပှၢ် ကိးကလုာ်ဒဲးအတၢ်ဘၣ်သးခိၣ်တယာ်ဖိခိၣ်မုၢ်န့ၢ်မး. တၢ်အိၣ်ဆိးဆာထၢၣ်ယူဖိးအကၢ်အ ကျၢၤကန့ၢ်ဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်ဒဲးသိးအံၤကကဲထီၣ်အကီၢ်၊ သးခိၣ်ကျၢၢ်အိၣ်ဆိးဒီးကလုာ်န့ၣ်အခိၣ် အနၢ်တဖှ်ဖဲၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တြျၢၤအါရံၤ(၁၂)သီအနံၤ၊ မၤသကိးဝဲပှၢ်လိာ်အလံာ်ယံးယာ် လီၤ. သနာ်က့လံာ်ယံးယာ်အံၤအမိၢ်လံၤမိၢ်ပှၢ်တကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်.

ကတီၢ်ခဲအံၤ(မဆလ)(နဝတ)လၢအဆိးကါကလုာ်ဒိၣ်သန့. ဖဲးဆံးသးတၢ်စိတၢ်ကမိၤကစၢ်အ တၢ်ဒိၣ်စိအယိၤ. ထံလီၢ်ကီၢ်ပှၢ်ကလုာ်န့ၣ်တဖှ်၊ အပှၢ်ကလုာ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဘၣ်လီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲ ဒၣ်လီၤ. ထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ်တဖှ်စ့ၢ်ကိး. နံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်ဒီးပှၢ်ဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖှ် ဘၣ်လီၤမၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ထံလီၢ်ကီၢ်ပှၢ်ပှၢ်ကလုာ်တဖှ်အတၢ်ယူတၢ်ဖိးဟးဂီၤကွံာ်၊ ဒီးထံလီၢ် ကီၢ်ပှၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယာ်ကဲထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်အယိၤ၊ ထံလီၢ်ကီၢ်ပှၢ်ဖိအပှၢ်ကိးကလုာ်ဒဲး. ထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်. ကဘၣ်ဒုးဖျူ ကွံာ်သးတၢ်စိတၢ်ကမိၤကစၢ်သန့ဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဖဲၣ်ဒေရၢၣ်ကီၢ်စၢဖှိၣ်လၢပှၢ်ကလုာ်အတၢ်တီၤတုၤ သိး. ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢနီၢ်ကစၢ်အတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသး. လၢအအိၣ်ဒီးနံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ် ခွဲးယာ်ဒီးပှၢ်ဂ့ၢ်ဝီခိၣ်တယာ်ခွဲးယာ်အစီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကီၢ်စၢဖှိၣ်လၢ-တၢ်တီၤတုၤသိး. တၢ်သဘျီ. တၢ်ယူတၢ်ဖိး. တၢ်အိၣ်တၢ်ကွံာ်အတၢ်ရု လိာ်မ့ၢ်လိာ်. တၢ်ဟံးကဲန့ၢ်လိာ်သးယာ်ခီၤယာ်ခီၤတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်အိၣ်ဝဲကန့ၢ်အကီၢ်. တၢ် လိာ်အဂံၢ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖှ်. မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ဖဲၣ်ဒေရၢၣ်ကီၢ်စၢဖှိၣ်နီၢ်နီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်သးဒဲးသိးအံၤအပှၢ်-

- ၁. ကီၢ်စၢဖှိၣ်ကီၢ်ပယီၤပှၢ်ကလုာ်ဟံးဖိၣ်အပဒိၣ်(NGCUB)
- ၂. ကလုာ်ဒိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်ကရၢၣ်ခိၣ်သ့ၣ်(တၢ်ပှၢ်ဖျဲးဟိာ်ကဝီၤ)(NLD-LA)
- ၃. ကီၢ်ပယီၤဒိၣ်မိၣ်ကရဲးတံးသိၣ်မ့ၢ်ကရၢၣ်ခိၣ်သ့ၣ်(DAB)
- ၄. ကလုာ်ဒိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်ကရၢၣ်စၢဖှိၣ်(NDF)ကရၢၣ်(၄)ကရၢၣ်ဖဲ(၁၉၉၂)နံၣ်လိယူလံ(၃၁) သီအနံၤအပှၢ်ဖဲမၤန့ၢ်ပျီဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်သးအကျၢၤအမးဒဲးလံာ်အသိး လီၤ.

- (၁) တၢ်ကထီဒါကလုာ်ဒိၣ်သန့မ့ၢ်ဂ့ၢ်. ဖဲးဆံးသးတၢ်စိတၢ်ကမိၤကစၢ်သန့မ့ၢ်ဂ့ၢ်. (နဝတ)လၢ အဆိးကါကလုာ်ဒိၣ်သန့ဒီးဖဲဆံးသးတၢ်စိတၢ်ကမိၤကစၢ်သန့မ့ၢ်ဂ့ၢ်. တၢ်ကဒုးမၤဟးဂီၤ ကွံာ်အံၤတပှၢ်ယိဒဲးသိးတုၤအကတၢ်တစုန့ၣ်လီၤ.
- (၂) (နဝတ)သးတၢ်စိတၢ်ကမိၤကစၢ်အတၢ်ဒိၣ်စိလီၤမၢ်ကတၢ်ကွံာ်ဝဲအလီၢ်ခဲလၢတၢ်သဘျီ. ဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်အိၣ်သးပှၢ်တၢ်ကကိးပှၢ်ကလုာ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်အမ့ၢ်အတီတခါ လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပှၢ်ကလုာ်န့ၣ်ခဲလၢာ်. ထံရူၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်ကရၢၣ်ကရီခဲလၢာ်ထီၣ်ဝဲန့ၢ်အတၢ်

ဆိုင်ဖိုင်နှင့်လီ၊

- (၃) ပကကွေးထူးထိုင်ဖဲဒ်ဒေရျာ်ကီၢ်စာဖိုင်တၢ်ဘျးခိၣ်သ့ၣ်အတီၢ်အကြၢ်ဒ်ထံဖိကီၢ်ဖိခဲလၢဒီး ပုၤကမုၢ်ခဲလၢဒ်အတၢ်ဘၣ်သးအသိးလီၤ.
- (၄) ပကလူၤပိၢ်ထွဲတၢ်ဘျးလၢအမ့ၢ်, ပုၤတကလုာ်တဘၣ်န့ၢ်လီၤဆီတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ် တဘၣ်ဟံလီၤတၢ်ဘျးလၢကဖိၣ်ယံးပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်လၢပုၤနီတကလုာ်အဖိခိၣ်(မ့တမ့ၢ်) ကလုာ်န့ၣ်ဆံးတဖၣ်အဖိခိၣ်ဘၣ်.
- (၅) ပကသ့ၣ်ထိုင်ဖဲဒ်ဒေရျာ်ကီၢ်စာဖိုင်လၢပုၤကလုာ်န့ၣ်ခဲလၢဒ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထံသိး တုၤသိး, နီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသး, နီၣ်မိၣ်ကရၣ်စံၣ်ခွဲးယၢ်, ဒီးကံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲး ယၢ်အလၢအပဲၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ထိုင်ဖဲဒ်န့ၣ်အပူၤ-

- (၁) ကခူၣ်, ကညီ, ကရၣ်နံၣ်, ခွီ, မိၢ်, ပယီၤ, ရၢၢ်ခၢၣ်ဒီးယီၤတဖၣ် ကအိၣ်ဒီးအကလုာ်ကီၢ် စံၣ်ဒၣ်ဝဲလၢဟံဖိုင်ထိုင်သးလၢဖဲဒ်ဒေရျာ်ကီၢ်စာဖိုင်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- (၂) ကလုာ်န့ၣ်ကီၢ်စံၣ်တဖၣ်ကဟ့ၣ်ဝဲတၢ်စိတၢ်ကမိၤဆူဖဲဒ်ဒေရျာ်ကီၢ်စာဖိုင်ပဒိၣ်လၢအလီၢ် အိၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်စိကမိၤလၢအိၣ်တၢ်တဖၣ်ကအိၣ်ဝဲလၢကီၢ်စံၣ်အပူၤလၢကဆိးကါဒုး အိၣ်ထိုင်သဲးစးတၢ်စိတၢ်ကမိၤ, တၢ်ပၤတၢ်ပြးတၢ်စိတၢ်ကမိၤ, တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤအစိကမိၤ အခွဲးအယၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၃) ဖဲဒ်ဒေရျာ်ကီၢ်စာဖိုင်ကအိၣ်ဒီးဘျီၣ်ဒိၣ်ခံပတီၢ်လၢအမ့ၢ်ကလုာ်အဘျီၣ်ဒိၣ်(ဘျီၣ်ဒိၣ်ထး ခီ), ဒီးကမုၢ်ဘျီၣ်ဒိၣ်(ဘျီၣ်ဒိၣ်လၢခီ)န့ၣ်လီၤ.
- (၄) ကီၢ်စာဖိုင်ဒီးကီၢ်စံၣ်အသုးမ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်တၢ်ကဟံအီၤလၢပုၤကိးကလုာ်ဒီးအထံဖိကီၢ်ဖိ ကမုၢ်တဖၣ်အတၢ်ကၤပံးအဖိလၢန့ၣ်လီၤ. ဖဲဒ်ဒေရျာ်ကီၢ်စာဖိုင်အသုးန့ၣ်ကဘၣ် တၢ်ပၤဆုၤအီၤလီၤလီၤလၢပဒိၣ်တဖုလၢတၢ်ယုထၢထိုင်အီၤန့ၣ်လီၤ.
- (၅) ဖဲဒ်ဒေရျာ်ကီၢ်စာဖိုင်အတၢ်စိကမိၤသၢခါလၢအမ့ၢ်(၁)သဲးစးတၢ်စိတၢ်ကမိၤ(၂)တၢ်ပၤတၢ် ပြးဒီး(၃)တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီတုၤတဖၣ်န့ၣ်ကဘၣ်တၢ်သမံသမံဒီးခံကွၢ်စီၤကွၢ်အီၤ (Check & balance)န့ၣ်လီၤ.
- (၆) ထံကီၢ်တၢ်ဘျးခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်တၢ်ကဘၣ်ကွဲးအီၤဒ်သိးတၢ်ကဒိသဒါကလုာ်ဒိၣ်စိဒီးဖဲဆံး သုးမိၤစိရီၤသုတအိၣ်ထိုင်လၢဆူညါတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဆဲးလီၤ-

- (၁) Dr စုၣ်ဝုၤကိတီၢ်ခိၣ်ကျၢၢ်-(NCGUB)
- (၂) စီၤဘိၣ်မွဲးပုၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤ-(DAB)
- (၃) အူတုၣ်အိၣ်, နဲၣ်ရွဲၣ်-(NLD-LA)
- (၄) နဲၣ်ရွဲၣ်ကွၢ်, ပုၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤ-(NDF)

(မုၢ်နံၤ- ယူၤလံ ၃၁သီ, ၁၉၉၂နံၣ်)

တၢ်ကရၢကရိဒုးအိၣ်ထီၣ် (The National Council of the Union of Burma-NCUB)လါအီးကူး (၄)သီ, ၁၉၉၂န့ၣ်

(NCUB)န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ကရၢကရိဒုးအိၣ်ထီၣ်အါဖဲလါအီးကူး(၄)သီ ၁၉၉၂န့ၣ် ဖဲမၤနၤပျီဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.(NCUB)အကျါတၢ်ယုထၢထီၣ်ဝဲကျိၤခိၣ်(၁၁)ဂၤ.(DAB)အကျါ(၁၅)ဂၤဒီး(NLD-LA)အကျါ(၅)ဂၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါစးပထဲဘၣ်(၂၁)သီ,(၂၂)သီန့ၣ်.(NCUB)ကိးကဒီးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဒီးမၤအါထီၣ်အကရၢဖိ(၉)ဂၤလၢ(NDF)န့ၣ်လီၤ. ဟံလီၤတၢ်ဆၢတၢ်လၢ(NCGUB)အဝဲကျိၤခိၣ်ကိးကဒီးဘျီၣ်ဒိၣ်ခၢၣ်စးလၢဟဲတုၤလၢဟီၣ်ကဝီၤသဘျုခဲလၢန့ၣ်မ့ၢ်ပှၢတဖၣ်လၢန့ၣ်လီၤ.ကဲထီၣ်(NCUB)ကရၢဖိသ့န့ၣ်လီၤ. နီၢ်နီၢ်တခီတၢ်ကရၢကရိထီၣ်(NCUB)န့ၣ် အတၢ်ပညိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်သီးလၢ ခိဖျိကွၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲကသ့အဂီၢ်, ကဟံးန့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤလၢအလီၤဆီဖဲဝဲလၢ အတၢ်ဟဲခိဖျိအသးလၢ(NLD-LA, NCGUB),ဒီး(DAB)တဖၣ်အဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်ဒ်သီးကကဲထီၣ်ဘျီၣ်ဒိၣ်(ဖါလဲ)အက့ၢ်အဂီၢ်တခါ လၢကဟံးထီၣ်ဖီၣ်ထီၣ်ဘျီၣ်ဒိၣ်(ဖါလဲ)အမူဒါလၢ နံၣ်မိၣ်ကရဲးတံးတၢ်ဂဲၤလီၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

(NCUB)အကရၢဖိတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်-

- (၁) သုးခိၣ်ကျၢၢ်စီၤဘိၣ်မ့း-ပှၢပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤ
- (၂) ဒီးကထၢၣ်စ့ၣ်ဝု -ပှၢပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤသယဲၤ(၁)
- (၃) ဩၤဖဲ -ပှၢပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤသယဲၤ(၂)
- (၄) နံၣ်ရွဲၣ်ကွၢ် -ပှၢပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤသယဲၤ(၃)
- (၅) အူတုၣ်အိၣ် -နံၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်
- (၆) ဒီးကထၢၣ်တူကွၢ် -နံၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သယဲၤ(၁)
- (၇) မါရှၢၣ်လါဖါ -နံၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သယဲၤ(၂)
- (၈) အူသုအူ -နံၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သယဲၤ(၃)
- (၉) သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဖိမိၣ်မိၣ်-ကရၢဖိ
- (၁၀) သုးခိၣ်ဒိၣ်စိစိၣ်ဖဲ -ကရၢဖိ
- (၁၁) သုးခိၣ်ကျၢၢ်တၢ်မျၢၢ်ဘီ-ကရၢဖိ
- (၁၂) အူအူအိၣ် -ကရၢဖိ
- (၁၃) နံၣ်ဟၣ်သၣ် -ကရၢဖိ
- (၁၄) အူကွီၣ်လး -ကရၢဖိ
- (၁၅) အူတုၣ်မိၣ်သဲး -ကရၢဖိ
- (၁၆) အူယဲကွီၣ်သ့ၣ် -ကရၢဖိ
- (၁၇) အူမ့းစီၣ် -ကရၢဖိ
- (၁၈) ဒီးကထၢၣ်မၤတၢ် -ကရၢဖိ
- (၁၉) အူအိၣ်စ့ၣ်တၢ် -ကရၢဖိ

- (၂၀) အရှင်ခွန်မာ်စဉ်ရး-ကရၢဖိ
- (၂၁) မဲၣ်တုမိၣ် -ကရၢဖိ
- (၂၂) ဒီးကထာၣ်န့ၣ်အိၣ်-ကရၢဖိ
- (၂၃) အူမိသံစိာ် -ကရၢဖိ
- (၂၄) ခဲၣ်စိန့ၣ်အိၣ် -ကရၢဖိ
- (၂၅) ကဲၣ်ခဲၣ် -ကရၢဖိ
- (၂၆) စီၤဘးသ့ၣ် -ကရၢဖိ
- (၂၇) စလဲမ့ၣ်အူ -ကရၢဖိ
- (၂၈) သးခိၣ်ကျၢၢ်အိၣ်သါလု-ကရၢဖိ
- (၂၉) အူရွၢၣ်အူ(နဲၣ်လူသ့ၣ်)-ကရၢဖိ
- (၃၀) အူလုာ်ခါ -ကရၢဖိ
- (၃၁) တးမဟၣ်စါ -ကရၢဖိ
- (၃၂) အူဝုကိၣ် -ကရၢဖိ
- (၃၃) အူဘိၣ်လးတး -ကရၢဖိ
- (၃၄) အူလးဖ့ၣ် -ကရၢဖိ
- (၃၅) ပံထာၣ်လုဘု -ကရၢဖိ
- (၃၆) အူမိၣ်မိၣ်အူ -ကရၢဖိ
- (၃၇) အူထီအူ -ကရၢဖိ
- (၃၈) အူမ့းမိၣ် -ကရၢဖိ
- (၄၉) ဒီးကထာၣ်စါအိၣ် -ကရၢဖိ
- (၄၀) အူလးအူ -ကရၢဖိ
- (၄၁) အူမိၣ်မိၣ်လး -ကရၢဖိ
- (၄၂) အူအဲမ်နါကါ -ကရၢဖိ
- (၄၃) အူဝုခဲး -ကရၢဖိ
- (၄၄) အူအိၣ်စိၣ်အူ -ကရၢဖိ
- (၄၅) အူသါထိး -ကရၢဖိ
- (၄၆) အူမ့းအိၣ် -ကရၢဖိ

တၢ်နီၣ် - (NCUB) တၢ်ကရၢကရိထီၣ်အီၤတယံာ်ဘၣ်ဒီး (ABYMU) အကရၢခိၣ်အူခွၣ်မၣ်စဉ်ရးဒီး (KNPP) ကရၢခိၣ်သးခိၣ်ကျၢၢ်အိၣ်သါလုတဖၣ်ဒ်အနီၣ်ကစၢ်အတၢ်ယုထီၣ်ဝဲအသိးတၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢကအိၣ်ဘုးဝဲန့ၣ်လီၤ. (KNPP) ခါၣ်စးတဖၣ်တၢ်ကွဲမ့ၣ်အီၤကိးဘျီဒီးလၢကဟဲထီၣ် (NCUB) တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဒ်ပှၤတမံၤလီၤဆီတဖၣ်အသိးလီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ကျၢၢ်တံာ်-

ပကညီဒီးကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ (KNU) ဂုၢ်ကျဲးစးတၢ်ဝဲသပှၤပှၤလၢတၢ်ရဲလိာ်မၤသကိးတၢ်ဒီးက

လှိုင်ရှင်တဖန်ဒီးဒံဗိန်ကရုန်စံဉ်ကရုန်ကရတဖန်လတကသုဉ်ထီဉ်ဒံဗိန်ကရုန်စံဉ်ဖဲဒဲ
 ရုဉ်ကီၢ်စာဖိဉ်အဂီၢ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်တုၤမုၢ်ပဝဲၤလီၢ်ခိဉ်သုဉ်မၤနၤပျီလီၤဆူခိဉ်ဖၢဉ်ဘီ(DKBA)
 ဒီး(နအဖ)သုးအစုပူၤတစုန့ဉ်ပခိဉ်ပနၢ်ဒီးသိဉ်မုံၤကရတဖန်ဘဉ်သုးကွံာ်အသးဆူတၢ်လီၢ်အ
 ဂၤ, မုၢ်ပဝဲပခုဉ်ဆဲဉ်ယုဉ်ကရပသုးပသးဆူပုဉ်ယၢ်ကီၢ်ရုဉ်ဟီဉ်ကဝီၤဒီးတကတီၢ်ယီဘဉ်
 ကွၢ်ဆၢဉ်မဲာ်ကဒီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဆူဉ်ဆူဉ်ကလံာ်လၢထံဆၢကီၢ်ဆၢအယီၤ. ကဆီလီၤက့ၤအက
 ရၢအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ ဒီးသိဉ်မုံၤကရၢအတၢ်မၤတဖန်မုၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲန့ဉ်လီၤ. လၢခံကတၢ်လၢ
 တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအဆၢကတီၢ်ဆီလီၤပတြီၢ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢဝုာ်မဲာ်ဆီးလၢကီၢ်ကွီဉ်တဲဉ်အပူၤန့ဉ်
 လီၤ. ဘဉ်မၤထံဉ်ဂီၢ်သဲးတၢ်မၤဒီးတၢ်ဆိဉ်ဖိဉ်ရိဖိဉ်တဖန်လၢကီၢ်ကွီဉ်တဲဉ်အပူၤလၢတၢ်ကီၢ်
 တၢ်ခဲအပူၤန့ဉ်လီၤ.

မၤနၤပျီကလုဉ်လံာ်သံးယာ်

(NDF) ခိဉ်နၢ်တဖန်

အစောဆုံး (၃)

ခုနစ်ဆယ်နှစ်တစ်ခွဲအတွင်းပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်

စးထီၣ်လၢတၢ်ကရၢကရိဒုးအိၣ်ထီၣ် KNU အဆိကတၢ်လၢဝုၣ်တကူၣ်, စါဒ္ဒါဖဲၣ်ၣ်ၣ်လၢ ဖၢၤတြူၤအါရံၣ်(၅)သီအနံၤန့ၣ် တၢ်စးထီၣ်ဒုးဒီးပၣ်ပနီၣ်အိၣ်အမ့ၢ် KNU ခိကရဲးအဆိက တၢ်တၢ်ဘျီဒီး KNU တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်တဘျီဘၣ်တဘျီဘၣ်တၢ်မၤနီၣ်မၤယါအိၣ်တုၤလီၤလၢ ၁၉၇၄န့ၣ်ခိကရဲးလၢဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဖဲပဟံၣ်လုၢ်, မ့ၢ်ယုၢ်ကျိနံၤ, က့ၣ်တဲၣ်ကီၢ်ဆၢန့ၣ်ဘၣ်တၢ် သုၣ်ညါပၣ်ပနီၣ်အိၣ်အမ့ၢ်KNUခိကရဲး(၉)ဘျီတဘျီန့ၣ်လီၤ.ဖုစကီၤလၢတီအတၢ်ကွဲးက့ၢ် ကညီတၢ်ပၢ်ဆၢအဘုၣ်(၁)အပူၤ, KNUခိကရဲး(၈)ဝီတဝီလၢဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဖဲတီၣ်နီၣ်ဒီး(၉) ဝီတဝီလၢဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဖဲပဟံၣ်လုၢ်န့ၣ်မ့ၢ်လၢတဟ်ယုၢ်လၢတၢ်စံၣ်စါတဲၣ်စါအပူၤဘၣ်အယိ, တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်ခံကတီၢ်အံၤအတၢ်မၤနီၣ်မၤယါတဖၣ်န့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ဖၢန့ၣ်မၤပုၤက့ၢ်အိၣ်လၢ ဖုစကီၤလၢတီ အလံာ်တၢ်စံၣ်စါတဲၣ်စါအဘုၣ်(၁)အပူၤလီၤ. မ့ၢ်ပတၢ်ကွဲးထုးထီၣ်လံာ်တၢ် စံၣ်စါတဲၣ်စါအဘုၣ်(၂)တဘုၣ်အံၤ ပစးထီၣ်ကွဲးက့ၢ်အိၣ်ဖဲခိကရဲးလၢ ဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်လၢ ၁၉၇၅န့ၣ်ဆူအမဲာ်ညါတကပၤန့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢKNUခိကရဲး(၉)ဘျီတဘျီလၢဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဖဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ်, ဖဲပဟံၣ်လုၢ်, မ့ၢ်ယုၢ် ကျိနံၤ, က့ၣ်တဲၣ်ကီၢ်ဆၢဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်, ပ KNU လီၢ်ခၢၣ်သးဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သုၣ်ဘၣ်တၢ်သုးဆိ လီၤက့ၢ်အိၣ်လၢမၤနၢၤပျီန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်၁၉၇၅န့ၣ်တုၤလီၤလၢ ၁၉၉၁န့ၣ် အလၢာ်န့ၣ်KNU ခိကရဲးတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်တၢ်မၤအိၣ်တန့ၢ်နီတဘျီလၢၤဘၣ်.မ့ၢ်လၢခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဖဲးအါတၢ် မၤအါလၢထံၣ်ရံၣ်ကီၢ်သဲး, သုးဂုၢ်ဝီဒီးတၢ်ပတၢ်ပြးဂုၢ်ဝီတကပၤအယိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လီၢ်ခၢၣ်သး ခိၣ်န့ၣ်အဒိၣ်အထီတဖၣ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အိၣ်ထီၣ်, လီၢ်ခၢၣ်သးထီၣ်ကမံးတၢ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ် အိၣ်တန့ၣ်တဘျီဒီးဂုၢ်ကီၢ်အူတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အိၣ်တဘျီတဘျီန့ၣ်လီၤ. တုၤလီၤလၢ ၁၉၉၁န့ၣ် အ လၢာ်ယၣ်ယၣ်ဖဲလၢနီၣ်ဝုဘၢၣ်မးတၢ်ကိးတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်ခိကရဲး(၁၀)ဝီတဝီန့ၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

(က) KNUခိကရဲး(၁၀)ဝိတဝီ, မ၊န၊ၤပျီဝဲ၊လီၤခိၣ်သ့ၣ်
 (၁၈.၁၁.၁၉၉၁ နံၣ် - ၃၀.၁၂.၁၉၉၁ နံၣ်)

ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခိကရဲး (၁၀) ဝိတဝီ, ၁၈.၁၁.၁၉၉၁ နံၣ် - ၃၀.၁၂.၁၉၉၁ နံၣ်
 ၁၉၇၄နံၣ်ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်ကညီဒီကလုာ်ခိကရဲးဝံ၊အလီၤခဲမ့ၢ်လၢခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အတံးမံးအါတံးမ၊
 အါလၢထံၣ်ရံၢ်ကီၢ်သဲး,သုးဂ့ၢ်ဝီ,ပ၊ပြဲးဂ့ၢ်ဝီအယိ,တံးမ၊ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခိကရဲးတသ့ဘၣ်သန့က့ၢ်,
 လီၤခါၣ်သးခိၣ်န့ၣ်အခိၣ်အထီတဖၣ် ထံၣ်လီၤအိၣ်ဖိၣ်ထီဘိ, ထီဘိကမံးတံာ်အတံးအိၣ်ဖိၣ်
 ဘၣ်တံးမ၊အီၤတဘျီဘၣ်တဘျီ,ဒီးဂ့ၢ်ဝီအူတံာ်ဂ့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်အခါတံးကိးဂ့ၢ်ဝီအူတံာ်အိၣ်ဖိၣ်
 ဒီးဖဲလၢနိၣ်ဝုဘၣ်၁၈သီ၁၉၉၁နံၣ်န့ၣ်ဘၣ်တံးမ၊ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခိကရဲး(၁၀)ဝိတဝီဖဲမ၊န၊ၤပျီ
 လီၤခါၣ်သးဝဲ၊လီၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ,ခိကရဲးတံးအိၣ်ဖိၣ်တဘျီအံၤ, တံးသ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤတံးပ၊
 တံးပြဲးအက့ၢ်အဂီၤဒ်ပဒိၣ်တဖုအသိးဒီးတံးယုထၢထီၣ်ပ၊ဆုၤကမံးတံာ်တဖုလၢကတီခိၣ်ရိၣ်ဖဲ
 ကညီတံးပ၊ဆါအထံၣ်ရံၢ်ကီၢ်သဲးတံးမ၊ဒီးကီၢ်သုလုၤပဒိၣ်တဖုလၢကတီခိၣ်ရိၣ်ဖဲတံးပ၊တံးပြဲး
 ဝဲ၊ကျိၤတံးမ၊တဖၣ်မ့ၢ်ဒ်လံာ်အံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်(KNU)ပ၊ဆုၤတံးကမံးတံာ်တဖၣ်-

- (၁) စီၤဘိၣ်မ့း-ကရၢခိၣ်
- (၂) စီၤသါအိၣ်-ကရၢခိၣ်(၂)
- (၃) စီၤဘးသ့ၣ်-နဲၣ်ရဲၣ်ခိၣ်ကျိၢ်
- (၄) စီၤမိၣ်မိၣ်-နဲၣ်ရဲၣ်ခိၣ်ကျိၢ်သယဲး(၁)
- (၅) စီၤစၣ်လု-နဲၣ်ရဲၣ်ခိၣ်ကျိၢ်သယဲး(၂)
- (၆) စီၤမိၣ်မိၣ်-တံးကရၢကရီမူဒါခိၣ်
- (၇) စီၤမိၣ်မိၣ်-တံးဟ့ၣ်တံးသ့ၣ်ညါဒီးတံးရၢလီၤသနူမူဒါခိၣ်
- (၈) စီၤကီၢ်စိ-ဖိၣ်ကျိၢ်ကယာ်ဒီးတံးသမံသမိးတံးမံးတံးမ၊မူဒါခိၣ်
- (၉) စီၤဘိၣ်မ့း-ကရၢဟံးဖိၣ်(တပ်ပေါင်းစု)မူဒါခိၣ်
- (၁၀) စီၤမ၊တံး-ထံၣ်ဂုၤကီၢ်ဂၤတံးဆဲးကျိးမူဒါခိၣ်
- (၁၁) စီၤကျိၣ်ထူ-ခိသ့ၣ်ကျိၣ်စ့ဂ့ၢ်ဝီမူဒါခိၣ်
- (၁၂) စီၤသါအိၣ်-ပုၤဂ့ၢ်ဝီမူဒါခိၣ်
- (၁၃) စီၤဘိၣ်မ့း-သုးခိၣ်မံးရှၢၣ်မူဒါခိၣ်

ကီၢ်သုလုၤပဒိၣ်-

- (၁) ကီၢ်ခိၣ်-သုးခိၣ်ကျိၢ်စိရိၤစီၤဘိၣ်မ့း
- (၂) ကီၢ်ခိၣ်(၂)-ပဒိၣ်စီၤသါအိၣ်
- (၃) ကိတိာ်ခိၣ်ကျိၢ်-ပဒိၣ်စီၤဘးသ့ၣ်
- (၄) ကိတိာ်ခိၣ်ကျိၢ်သယဲး-ပဒိၣ်စီၤစၣ်လု
- (၅) တံးဒီသဒါဝဲ၊ကျိၤကိတိာ်-သုးခိၣ်ကျိၢ်စိစီၤဘိၣ်မ့း

- (၆)ထံဂုဏ်ကော်ဂါတော်ဆဲးကျိးဝဲကျိးကိတိတ်-ကသံဃ်သရဏ်ဒိဋ္ဌိစီမာတော်
- (၇)သဲစးဝဲကျိးကိတိတ်-သုးခိဉ်ဒိဋ္ဌိဖိစီထူထူလု
- (၈)ကူဉ်သုဆဲးလာဝဲကျိးကိတိတ်-ပဒိဉ်စီရွှေ့ဉ်ယးဟဲ
- (၉)ဝံစိတ်တိဆာဝဲကျိးကိတိတ်-ပဒိဉ်စီဂုးဒွဲဘွါ
- (၁၀)ခိသွဲကျိဉ်စုဝဲကျိးကိတိတ်-ပဒိဉ်စီကျိဉ်ထူ
- (၁၁)သုဉ်ပုဂံဝဲကျိးကိတိတ်-ပဒိဉ်စီအိဉ်ဆါ
- (၁၂)ဆူဉ်ဆူမာစာဝဲကျိးကိတိတ်-ကသံဃ်သရဏ်ဒိဋ္ဌိစီခိဉ်သိ
- (၁၃)စံဉ်ပွဲသုဉ်ဖျး/ဘုဉ်ဖိဉ်မာညဉ်ဝဲကျိးကိတိတ်-ပဒိဉ်စီခွါလုဉ်တော်ဒါ
- (၁၄)ထံလီၤကိပူဒီးတော်ဘူဉ်တော်ဘါဝဲကျိးကိတိတ်-ပဒိဉ်စီဘိယုဉ်ဖိ
- (၁၅)စာပူထးပူဝဲကျိးကိတိတ်-ပဒိဉ်စီလးကိဉ်
- (၁၆)ပနံဉ်တော်ကဝဲကျိးကိတိတ်-ပဒိဉ်စီလုဝံ
- (၁၇)စံဉ်ညိဉ်ကိဉ်ခိဉ်ကျါ-ပဒိဉ်စီစကီလု

တော်ဖဲးတော်မာလာခိကရဲး(၁၀)ဝိတဝီမာဝဲတဖဉ်မုာ်ဝဲ-

- (၁)မာတော်စံဉ်ညိဉ်တော်တော်ဖဲးတော်မာတဖဉ်လာအဘဉ်ယးဒီးတော်ပတော်ပြး, သုးဂုာ်ဝီဒီး, ရိဉ်ဖိဉ်ဂုာ်ဝီတဖဉ်န့ဉ်လီၤ.
- (၂)ယုထာထီဉ်ကုာ်လီၤခါဉ်သးထီဘိကမံးတံာ်ဒီးပာဆုာ်တော်ကမံးတံာ်တဖဉ်
- (၃)သမံသမိးကုာ်ကျဲသနူတဖဉ်ဒီးပာလာကုာ်တော်မာအတော်န့ဉ်ကျဲတဖဉ်
- (၄)သုဉ်ထီဉ်ဆိလီၤကုာ်တော်ပတော်ပြး, သုးမုာ်ခိဉ်, ဒီးဂါၤသးတော်ကရကရိတဖဉ်
- (၅)ကျဲပာလာကုာ်တော်ဖဲးတော်မာလာခိကျိဉ်, ကိာ်ဆဉ်, သုးကု, သုးရှုဉ်တဖဉ်အပူ
- (၆)နီၤဟ့ဉ်လီၤကုာ်မူဒါတော်မာလာခိခါဉ်သး, ကိာ်ရှုဉ်, ကိာ်ဆဉ်ဒီးဝဲကျိးတဖဉ်သုးဝဲလီၤခိဉ်သုဉ်, သုးကု, သုးရှုဉ်တဖဉ်, ဂါၤသးဝဲလီၤခိဉ်သုဉ်, ဂါၤသးသုးရှုဉ်တဖဉ်, ဂါၤသးသုးဒုတဖဉ် လာကဒုးအိဉ်ထီဉ်ကုာ်ခိကရဲးအတော်စံဉ်ညိဉ်တော်ဒီးအတော်ကျဲပာလာပာလာတော်ဖဲးတော်မာတဖဉ်အကိာ်လီၤ.

(ခ) (KNU)ခိကရဲး(၁၁)ဝိတဝီ, မာ်သရီထဉ်သဝီ, ကိးတရဲးကိာ်ဆဉ်, နုပုဉ်ယာ် ကိာ်ရှုဉ် (၂၁.၈.၁၉၉၅ နံဉ် - ၁၀.၁၀.၁၉၉၅ နံဉ်)

ခုဉ်ဆဉ်ယုဉ်ခိကရဲး(၁၁)ဝိတဝီ, လါအိကး(၂၁)သီ, ၁၉၉၅နံဉ် ခိကရဲး(၁၁)ဝိတဝီဘဉ်တော်မာအိလါမာ်သရီထဉ်, ကိးတရဲးကိာ်ဆဉ်, နုပုဉ်ယာ်ကိာ်ရှုဉ်ဟီဉ်ကဝီပူ, ဒီးတော်အိဉ်ဖိဉ်စးထီဉ်အမုာ်နံၤဆာကတိာ်မုာ်ဝဲ(၂၁.၈.၁၉၉၅)န့ဉ်လီၤ. ခိကရဲးတဘျီညါအံၤပုာ်ပာလာလီၤဆုဉ်နီၤမုာ်ဝဲသုးခိဉ်ကျါစီဘိဉ်မွဲ, ပုာ်ပာလာလီၤဆုဉ်နီၤ(၂)မုာ်ဝဲ, သုးခိဉ်ကျါစီရွှေ့ဉ်ဆာ, ပုာ်ကယာကယဲမုးမုာ်ဝဲပဒိဉ်စီဘးသုဉ်, ပုာ်ကယာကယဲမုးသယဲ(၁)မုာ်ဝဲ, သုးခိဉ်ကျါစီဉ်မိဉ်မိဉ်ဒီးပုာ်ကယာကယဲမုး(၂)မုာ်ဝဲပဒိဉ်စီစဉ်လုတဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

ခီကရဲးတဘျီအံၤ တၢ်ဆီတလဲက့ၤ တၢ်ပၤတၢ်ပြဲးအကၢ်အဂီၤလၢ ရီၢ်ဖှိၣ်ဂ့ၢ်ဝီအကၢ်အဂီၤန့ၣ် လီၤ.တၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဒ်သိးဝဲၤကျိၤလၢအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤဘူးလိာ်အသးတဖၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ် အဂံၢ်ကဆူၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ဆီလီၤဟံၣ်လီၤဝဲၤကျိၤတဘျီတဘၣ်တဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်အဂံၢ်စၢ်အယီၤ.တၢ်မ့ၢ်ဟံၣ်ဖှိၣ်က့ၤဝဲၤကျိၤလၢအတၢ်မၤဘူးလိာ်အသး တဖၣ်တဖုဘၣ်တဖုန့ၣ်တၢ်မၤသကိးတၢ်အဂံၢ်ကဆူၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢခီကရဲးတဘျီအံၤတၢ်ယုထၢထီၣ်ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်ဒီးဝဲၤကျိၤဒိၣ်အခိၣ်အနၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဒ်လၢအံၤ အသိးန့ၣ်လီၤ.

- (၁)ကရၢခိၣ်-သုးခိၣ်ကျၢ်ဘိၣ်မ့း
- (၂)ကရၢခိၣ်(၂)-သုးခိၣ်ကျၢ်ရွဲၣ်ဆၢ
- (၃)န့ၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢ်-ပဒိၣ်စီၤဘးသ့ၣ်
- (၄)န့ၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢ်သယံ(၁)-ပဒိၣ်မၤရှၢလၢဖါ
- (၅)န့ၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢ်သယံ(၂)-သုးခိၣ်ဒိၣ်ထူထူလု
- (၁) တၢ်ကရၢကရီၤဝဲၤကျိၤဒိၣ်အခိၣ်-ပဒိၣ်ကီၢ်စိ
- (က)တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကရၢ-ပဒိၣ်သမ့ၣ်ထီ
- (ခ)တၢ်ကစီၣ်-တၢ်ရၤလီၤသန့ဒီးတၢ်ယုသ့ၣ်ညါ-ပဒိၣ်ဒုးဘးသးကပီၤ
- (ဂ)ဝီၢ်မုၢ်ဂ့ၢ်ဝီၢ်-သရၣ်မုၢ်လၢနီၣ်ဖိ,
- (ဃ)သးစၢ်ဂ့ၢ်ဝီၢ်-စီၤဒီးလုမ့ၢ်
- (၂)သိၣ်မ့ၢ်ကရၢဒီးထံၣ်ဂီၢ်သဲးဝဲၤကျိၤဒိၣ်အခိၣ်-သုးခိၣ်ကျၢ်ဘိၣ်မ့း
- (က)သိၣ်မ့ၢ်ကရၢဂ့ၢ်ဝီၢ်-မၤညူမိၣ်
- (ခ)ထံၣ်ဂုၤကီၢ်ဂၤဂ့ၢ်ဝီၢ်-ပဒိၣ်အါသၢၣ်ရွဲၣ်
- (၃)မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကျိၤဒိၣ်အခိၣ်-ပဒိၣ်အိၣ်ဆါ
- (က)သ့ၣ်ပုၤဝဲၤကျိၤတၢ်မၤ-ပဒိၣ်ဂ့ၤမ့
- (ခ)စံၢ်ပွဲၤသ့ၣ်ဖျးဝဲၤကျိၤတၢ်မၤ-ပဒိၣ်သူးသ့ၣ်ခိး
- (ဂ)စၢ်ပူၤထးပူၤဝဲၤကျိၤတၢ်မၤ-ပဒိၣ်စီၤထူ
- (၄) ခိသ့ၣ်ကျိၣ်စုဝဲၤကျိၤဒိၣ်အခိၣ်-သုးခိၣ်ကျၢ်ကစၢ်ဒိၣ်
- (က)ခိသ့ၣ်ဒီးကျိၣ်စုဝဲၤကျိၤတၢ်မၤ-ပဒိၣ်ယုဆၢၣ်
- (ခ)တၢ်ကူၣ်လဲာ်မၤကၤဒီးတၢ်ဖိၣ်ညၣ်တၢ်မၤ-ပဒိၣ်မၤစတံလး
- (၅) တၢ်ဒီးသဒၢဝဲၤကျိၤဒိၣ်အခိၣ်-သုးခိၣ်ကျၢ်တၢ်မျၢ်ဘီ
- (က) KNLA ပၤဆုၤသုးဂ့ၢ်ဝီၢ်ခိၣ်ကျၢ်-သုးခိၣ်ကျၢ်တၢ်မျၢ်ဘီ
- (ခ) KNDO ဂၤသးခိၣ်ကျၢ်-သုးခိၣ်ကျၢ်ဖိကီၣ်သီ
- (ဂ)ကလုာ်ဘၣ်ဘၢဂ့ၢ်ဝီၢ်-သုးခိၣ်ကျၢ်ဖိရးဖိ

(၆) ပုဂံဝါဒကျိပ်အိမ်-ပိုင်စင်လှ

(က) ဆူရှုမာစာပေကျိပ်တမ်း-သရုပ်ဆွဲမေတင်

(ခ) ကူညီသုံးဆေးလေဝါကျိပ်တမ်း-ပိုင်ရွှေယားဟဲ

(၇) ဖိန်ကျားကယတ်တံဘျားဝါကျိပ်အိမ်-ပိုင်ဘီယုဖိ

(က) ဖိန်ကျားကယတ်တံဘျား-ပိုင်ယိရူ

(ခ) တံသမံသမီးတမ်းမာ-

(ဂ) တံသမံသမီးစရိ-ပိုင်ဒုဘ်းထီ

(၈) ပာပြေးထိရီဝါကျိပ်အိမ်-သုံးခိုင်ကျားမိန်မိန်

(က) သဲစးဝါကျိပ်-ပိုင်လေးဟဲနရိုက်

(ခ) ထံလီကီပုတံဘျားတံဘျားဝါကျိပ်-ပိုင်မါစတံလေး

(ဂ) ဝံစိတ်တံဆုးဒီးဆေးကျိပ်ဝါကျိပ်-သုံးခိုင်ခိုင်ရီကျော်

(၉) စံညီကွီခိုင်ကျား-ပိုင်စင်လှ

(က) စံညီကွီ(၁)-ပိုင်ရဲကွီနာန်

(ခ) စံညီကွီ(၂)-သုံးခိုင်ခိုင်တူဂီ

လၢတံအိမ်ဖိုင်တံဘျားအံၤကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရၢခိန်နာ်တဖၣ်စံးကတိၤသကိးခွၢ်ဆဲၣ်ယုာ်
ဂံၢ်ခိန်ထံးတံသ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤတံဘျားခိန်သ့ၣ်.ကညီတံပာ်ဆါခိန်တယာ်အကျဲသန့ဒီးတံမာ်
လၢကဘၣ်တူၢ်ခိန်ဟံးသးမၤအံၤတဖၣ်ဒ်အမုၢ်-ကညီတံပာ်ဆါအကုၢ်အဂီၤ.ကညီတံပာ်ဆါ
အတံပညိၣ်.ကညီတံပာ်ဆါအဒုၣ်အဒါခိန်သ့ၣ်.ကညီတံပာ်ဆါအဂံၢ်အဘါကရူၢ်တဖၣ်.
ကညီတံပာ်ဆါခိန်တယာ်တံမာ်တဖၣ်.တံပာ်ဆါအတံဆိၣ်တခူဂံၢ်ဘါ.ကညီတံပာ်ဆါအ
သိၣ်မံၤတဖၣ်.ဆဲၣ်ကလုာ်ပာ်ဆါတံဖိတဖၣ်အကုၢ်အဂီၤ.အတံတူၢ်ခိန်ဟံးသး.ဒီးတံမာ်လၢ
ကဘၣ်မၤဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(ဂ) KNU ခိကရဲး(၁၂)ဝိတဝီ, လုဝါ, လုာ်ပျံၢ်ကီၢ်ဆၢ, ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရှၢ
(၁၀.၁.၂၀၀၀ နံၣ်)

ခွၢ်ဆဲၣ်ယုာ်ခိကရဲး(၁၂)ဝိတဝီ-လါယနူၤအါရံၤ (၁၀)သီ, ၂၀၀၀နံၣ်
ခိကရဲး(၁၂)ဝိတဝီဘၣ်တံမာ်အံၤဖဲလုဝါ.ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရှၢဟီၣ်ကစီၤပူၤန့ၣ်လီၤ.ခိကရဲး(၁၁)
ဘျီတဘျီအခါတံသ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤဝါကျိပ်အကုၢ်အဂီၤဝါကျိပ်အိမ်အကုၢ်အဂီၤအသိး
န့ၣ်.တံမာ်ဖျါထီၣ်တံမာ်အမိၢ်လံၤမိၢ်ပုၤတန့ၢ်ဘၣ်အယီ, တုၤခိကရဲး(၁၂)ဘျီတဘျီအဆါက
တီၢ်.တံဟံးကုၢ်အံၤလါခိကရဲး(၁၀)ဘျီတဘျီအသိးလၢအမုၢ်ဝါကျိပ်တဘိစုၣ်စုၣ်ဘၣ်တံ
ပၤဆုၤအံၤလါဝါကျိပ်ခိန်တဂၢၢ်စုၣ်စုၣ်န့ၣ်လီၤ.ခိကရဲးတဘျီအံၤဘၣ်တံယုထၢထီၣ်ခိန်နာ်တ
ဖၣ်မုၢ်ဒ်လံၤအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

ခိကရဲးတဘျီအံၤတၢ်လုထုထီၣ်ပၤဆုၤကမံးတံၢ်(၁၁)ဂၤမ့ၢ်ဒ်လၢ်အံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- (၁)ပဒိၣ်စီၤဘးသ့ၣ်စ့ၣ်-ပၤဆုၤကမံးတံၢ်ကရၢခိၣ်
- (၂)သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မ့း-ကရၢခိၣ်(၂)
- (၃)ပဒိၣ်မၤရှၢၣ်လါၤဖါ-န့ၣ်ရှ့ၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်
- (၄)သုးခိၣ်ဒိၣ်ထူထူလု-န့ၣ်ရှ့ၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သယဲၤ(၁)
- (၅)ပဒိၣ်ဒုဘံးသးကပီၤ-န့ၣ်ရှ့ၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သယဲၤ(၂)
- (၆)သုးခိၣ်ကျၢၢ်တၢ်မ့ၢ်ဘီ-ပၤဆုၤကမံးတံၢ်
- (၇)သုးခိၣ်ကျၢၢ်ရှ့ၣ်ဆၢ-ပၤဆုၤကမံးတံၢ်
- (၈)သုးခိၣ်ကျၢၢ်ကစၢ်ဒိၣ်-ပၤဆုၤကမံးတံၢ်
- (၉)သုးခိၣ်ဒိၣ်ဂီၤကျၢၢ်-ပၤဆုၤကမံးတံၢ်
- (၁၀)ပဒိၣ်စီၤဒုဘံးထီၣ်-ပၤဆုၤကမံးတံၢ်
- (၁၁)ပဒိၣ်မၤညူမိၣ်-ပၤဆုၤကမံးတံၢ်

တၢ်လုထုထီၣ်ဝဲၤကျိၤခိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဒ်လၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

- (၁)တၢ်ကရၢကရိၤဒီးတၢ်ရၤလီၤသန့-သုးခိၣ်ဒိၣ်ထူထူလု
- (၂)ဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲၤကျိၤခိၣ်-သုးခိၣ်ဒိၣ်ရီၤကျၢၢ်
- (၃)ကူၣ်သုဆဲးလၢဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်လါစု
- (၄)စံၣ်ဝဲၤသ့ၣ်ဖျးဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်သုးသ့ၣ်ခိး
- (၅)သ့ၣ်ပုၤဝဲၤကျိၤခိၣ်-သုးခိၣ်ကျၢၢ်ကစၢ်ဒိၣ်
- (၆)စၢ်ပူၤထးပူၤဝဲၤကျိၤခိၣ်-သုးခိၣ်ကျၢၢ်ကစၢ်ဒိၣ်
- (၇)ခိသ့ကျိၣ်စုဝဲကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်ယုဆၢၣ်
- (၈)ဝံစိၣ်တီဆုၤဒီးဆဲးကျိးကျဲၤဝဲၤကျိၤခိၣ်-သုးခိၣ်ဒိၣ်ရီၤကျၢၢ်
- (၉)ထံၣ်ဂုၤကီၢ်ဂၤဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်ဒုဘံးထီၣ်
- (၁၀)သိၣ်မံၤဂုၤဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်မၤညူမိၣ်
- (၁၁)သဲစးဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်လးဖဲနရံၣ်
- (၁၂)ဘုၣ်ဖိၣ်မၤညၣ်ဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်ဘးသ့ၣ်
- (၁၃)တၢ်ဒီးသဒၢဝဲၤကျိၤခိၣ်-သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မ့း
- (၁၄)ထံၣ်လီၤကီၢ်ပူၤဒီးတၢ်ဘုၣ်တၢ်ဘါဝဲၤကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်မၤစတံၢ်လး
- (၁၅) UG, PDတၢ်မၤ-ပဒိၣ်မၤရှၢၣ်လါၤဖါ

(ဃ) KNUခိကရဲး(၁၃)ဝိတဝီ, လုဝါ, လှိုင်ပျိုကီဆိုင်, ဖှ်အှ်ကီရှ်
(၁၈.၁၁.၂၀၀၄ နံၣ်)

ခှ်အှ်ယှ်ခိကရဲး (၁၃)ဝိတဝီ-လါနိၣ်ဝှ်ဘၣ်(၁၈)သီ,၂၀၀၄နံၣ်

ခိကရဲး(၁၃)ဝိတဝီဘၣ်တၢ်မၤအီၤဖဲလုဝါ,ဖှ်အှ်ကီရှ်ဟီၣ်ကဝီပူၤန့ၣ်လီၤ.ခိကရဲးအပူၤ
တၢ်ကွၢ်ကဒါကတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအပူၤကွၢ်(၄)နံၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်ဒီးဖဲဖးနီၤဖး,ဟ့ၣ်
ကူၣ်တၢ်ပီၣ်လိာ်သးဒီးဖဲလီၤခါဆူညါတၢ်မၤတဖၣ်လၢနံၣ်လၢကဟဲဆူညါအသီ(၄)နံၣ်န့ၣ်
လီၤ.

ခိကရဲးတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ယုထာထီၣ်ပၤဆှ်ကမံးတံၢ်ဒ်လၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- (၁)ပဒိၣ်စီၤဘးသ့ၣ်စ့ၣ်-ပၤဆှ်ကမံးတံၢ်ကရၢခိၣ်
- (၂)သုးခိၣ်ကျၢ်ဘိၣ်မူး-ကရၢခိၣ်(၂)
- (၃)ပဒိၣ်မါရှ်လါဖါ-န့ၣ်ရှ့ၣ်ခိၣ်ကျၢ်
- (၄)သုးခိၣ်ဒိၣ်ထူထူလု-န့ၣ်ရှ့ၣ်ခိၣ်ကျၢ်သယဲၤ(၁)
- (၅)ပဒိၣ်ဒုဘံးသးကပီၤ-န့ၣ်ရှ့ၣ်ခိၣ်ကျၢ်သယဲၤ(၂)
- (၆)သုးခိၣ်ကျၢ်တၢ်မျၢ်ဘီ-ပၤဆှ်ကမံးတံၢ်
- (၇)သရၢမုၣ်နီၣ်စံၣ်ဖိရၢစ့ၣ်-ပၤဆှ်ကမံးတံၢ်
- (၈)သုးခိၣ်ကျၢ်ကစၢ်ဒိၣ်-ပၤဆှ်ကမံးတံၢ်
- (၉)သုးခိၣ်ဒိၣ်ရီကျၢ်-ပၤဆှ်ကမံးတံၢ်
- (၁၀)ပဒိၣ်စီၤဒုဘံးထီ-ပၤဆှ်ကမံးတံၢ်
- (၁၁)ပဒိၣ်စီၤလးဟဲနရံၣ်-ပၤဆှ်ကမံးတံၢ်

တၢ်ယုထာထီၣ်ဝဲကျိၤခိၣ်တဖၣ်မုၢ်ဒ်လၢအံၤန့ၣ်လီၤ.

- (၁)ကရၢခိၣ်-ပဒိၣ်ဘးသ့ၣ်စ့ၣ်
- (၂)ကရၢခိၣ်(၂)-သုးခိၣ်ကျၢ်တၢ်မျၢ်ဘီ
- (၃)န့ၣ်ရှ့ၣ်ခိၣ်ကျၢ်-ပဒိၣ်မါရှ်လါဖါ
- (၄)န့ၣ်ရှ့ၣ်ခိၣ်ကျၢ်သယဲၤ-သုးခိၣ်ဒိၣ်ထူထူလု
- (၅)န့ၣ်ရှ့ၣ်ခိၣ်ကျၢ်သယဲၤ(၂)-ပဒိၣ်ဒုဘံးသးကပီၤ
- (၆)တၢ်ဒိသဒါဝဲကျိၤခိၣ်-သုးခိၣ်ကျၢ်တၢ်မျၢ်ဘီ
- (၇)ထံဂုၤကီၢ်ဂၤဝဲကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်ဘးသ့ၣ်
- (၈)ကူၣ်သုဆဲးလၢဝဲကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်လါစု
- (၉)ဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲကျိၤခိၣ်-သုးခိၣ်ဒိၣ်ရီကျၢ်ခ့ၣ်
- (၁၀)စံၣ်ပွဲၤသ့ၣ်ဖျးဝဲကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်သုးသ့ၣ်ခိး
- (၁၁)မိသ့ၣ်ကျိၣ်စုဝဲကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်ယုဆၢၣ်
- (၁၂)ထံလီၤကီၢ်ပူၤဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါဝဲကျိၤခိၣ်-ပဒိၣ်မါစတံၢ်လး

- (၁၃) သဲစားဝါကျိုခိန်-ပခိန်လးဟဲနရ်
- (၁၄) ဘုန်ဖိန်မေညုန်ဝါကျိုခိန်-ပခိန်မါရှုန်လါဖါ
- (၁၅) ဝံစိန်တိဆုာဝါကျိုခိန်-ပခိန်ယုဆာန်
- (၁၆) သိန်မုံကရါဝါကျိုခိန်-ပခိန်မါညုမိန်
- (၁၇) တာ်ကရါကရိဝါကျိုခိန်-သုးခိန်ခိန်ထူထူလု

ခွန်ဆဲန်ယုန်ခိကရဲး(၁၃)ဘျီတဘျီတာ်ကွဲးနိန်ယာ်တာ်ဒီးတာ်စံန်ညိန်တာ်

၁. တာ်စံန်ညိန်တာ်တဖန်

- (၁) ကညိခိကလုန်နိန်တယာ်အလိကျိန်အလွဲန့န့တာ်ကဟ်ပနိန်ယာ်အီလါအလွဲအဘိထဲ တကလုန်စီးဒီးတာ်ကဆဲးယုထံန်သုန်ညါဘုန်နိန်တယာ်အံအဂု်အကျိအဂီ တာ်စံန်ညိန်တာ်အီန့န့လီ။
- (၂) ခွန်ဆဲန်ယုန်ခိကရဲးတဖန် လါတာ်မေအီစးထိန်တတဘျီတု(၁၃)ဘျီတဘျီတာ်မေအီအနံန်, မုါနံ၊ မုါသီ, တာ်လီဒီးတာ်စံန်ညိန်တာ်လါတာ်မေအီအဂါတဖန်တာ်ကရါကရိဒီးတာ်ဘီးဘုန်ရါလီဝါကျိကမေတာ်ယုထံန်သုန်ညါဒီးကွဲးနိန်ယာ်အဂီတာ်စံန်ညိန်တာ်အီန့န့လီ။
- (၃) ကီရုန်တဘုန်စုန်စုန်, သုးကုတဘုန်စုန်စုန်အတာ်စံန်စါတဲစါ, ကီရုန်/သုးကုလါအဘုန်ထွဲတဖန်ကယုထံန်သုန်ညါကွဲးဘုန်အဂု်အကျိဝံ၊ ဆုာထိန်ဘုန်ကု၊ အီဆုခွန်ဆဲန်ယုန်လီရါသးအဂီတာ်စံန်ညိန်တာ်အီန့န့လီ။
- (၄) ကမံးတံာ်(၉)ခါလါတာ်ကရါကရိထိန်ကု၊ အီန့န့CECတခိကရါကရိထိန်ကု၊ အီဒီးကမံးတံာ်(၉)ခါ အတာ်သုန်ထိန်ဆီလီအသးဒီးအတာ်ဖဲးတာ်မေ, တာ်ရဲန်တာ်ကျါတဖန်တာ်ကကွဲးလီဟ်လီအီလါ(၃)လါအတီပူ၊ အဝံ၊ န့န့တာ်စံန်ညိန်တာ်အီန့န့လီ။
- (၅) ဝါကျိတဖန်ဒီးတာ်ဖဲးတာ်မေကမံးတံာ်တဖန်န့န့ ဝါကျိခိန်လါအဘုန်ထွဲဒီးကမံးတံာ်ခိန်လါအဘုန်ထွဲတဖန်လါ(၃)လါအတီပူ၊ ကကရါကရိထိန်ဝဲဒီးဝါကျိတာ်မေကမံးတံာ်တဖန်အတာ်မေတာ်ရဲန်တာ်ကျါတာ်ကကွဲးလီဟ်လီအီလါ(၃)လါအတီပူ၊ အဝံ၊ အဂီတာ်စံန်ညိန်တာ်အီန့န့လီ။
- (၆) ခွန်ဆဲန်ယုန်ခါစးလါအဆိန်လါထံဂါကီဂါတဖန်တာ်ကဟုန်စုါကီးအီမုဒါလါသုးဂုါဝီဒီးတာ်ဂုါအဂုါအဂါအလီအိန်အသိးဒီးတာ်ဖဲးတာ်မေတဖန်န့န့ ထံဂါကီဂါဝါကျိတခိကရဲန်ကျါဖဲးမေဝဲအဂီတာ်စံန်ညိန်တာ်အီန့န့လီ။
- (၇) ကညိဖိအကျါပုလါအဒီးန့န့ဘုန်ဟိန်ခိန်ချါထံကီတဖန်အတာ်ဟုန်လါကပီခိန်ဖးတာ်စဲပနိန်တဖန်အမုါ-
 - ၁. နီခဲန်မုန်ကီခိန်စီ
 - ၂. ဒီးကထာန်စုသံန်ယုန်မိန်
 - ၃. စါကဆီဝါတဖန်, ဝဲတာ်ပါဆါမုါနံ၊ အဆါကတီတာ်ကဟုန်မေလါကပီအဂီတာ်စံန်ညိန်တာ်အီန့န့လီ။

(၈) ခွန်အဲဉ်ယုဉ်(၁၃)ဘျီတဘျီခိကရဲးဝံးခွန်အဲဉ်ယုဉ်လီၢ်ခၢၣ်သးတခိကဟ်လီၢ်ဆီန့ၣ်ဝဲနီၣ်န့ၣ်ဖျါတၢ်ဆဲးကျိးအလီၢ်လီၢ်ဆီတခါအဂီၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆၢတၢ်ဘၣ်ထွဲတၢ်ဆၢန့ၣ်တၢ်တူၢ်လီၢ်တဖၣ်

(၁) ကညီၣ်ခိကလုာ်တၢ်သးဝံၣ်တၢ်ကသူအီၤဘၣ်ဘျီးဘၣ်ဒါအဂီၢ်ကီၢ်ရၣ်သးကုလၢအဘၣ်ထွဲတဘျီစုၣ်စုၣ်ကဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါတဲန့ၣ်ပၢၢ်အဂီၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

(၂) KNU လီၢ်ခၢၣ်သးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ဒီး KLNA သးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်တၢ်ကသူၣ်လီၢ်ဆီလီၤက့ၤအီၤလၢကီၢ်သူလုၤကညီၣ်တၢ်ပၢၢ်ဆၢဟီၣ်ကဝီၤဂၢၢ်ကျၢၤကျၢၤအဂီၢ် CEC တခိကဂ့ၢ်ကျဲးစးဝဲတဆီဘၣ်ဆီအဂီၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

(၃) KNU ခိၣ်န့ၣ်အဒိၣ်အထီၣ်တဖၣ်လၢသိၣ်မ့ၢ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်အပူၤကန့ၣ်လီၤပံးမူဒါဒ်အလီၢ်အိၣ်အသိးအဂီၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

(၄)ဘၣ်ထွဲဒီးကညီၣ်ဖိတဖၣ်လၢကလဲၤအိၣ်ဆိးလၢကီၢ်ချၢဒီးကညီၣ်ဖိသ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်လၢကလဲၤမၤလိတၢ်တဖၣ်KWO,KYOဒီးကညီၣ်တၢ်ကရၢကရိအဂၤတဖၣ်ကမၤ Workshop တခါလၢကယုန့ၣ်ကျဲလၢတၢ်ဘၣ်ရဲၣ်ကျဲၤပံးဖိၣ်ထီၣ်အီၤအဂီၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

(၅) သ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်လၢတၢ်မုၢ်လၢအိၣ်တဖၣ်(CEC)တခိကပံးမူဒါရဲၣ်ကျဲၤဝဲဒ်သိး တၢ်ကသိၣ်လိမၤလိအီၤဝဲလီၢ်ခၢၣ်သးအဂီၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

(၆)တၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒီး (Department of Trade and Commerce) ဝဲကျိၤဒ်ဘၣ်ထွဲဒီးကျိၣ်စုၣ်ဝိကမံးတၢ်အသိး.ကပံးန့ၣ်ပၢၢ်စၢၤမူဒါအဂီၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

(၇) ခွန်အဲဉ်ယုဉ်ခိကရဲး(၁၃)ဘျီတဘျီအတၢ်ကွဲးနီၣ်တၢ်ကကွဲးထးထီၣ်အီၤဒ်လံာ်တဘျီဒီးနီၤလီၤဘၣ်အီၤဆူခိကရဲးခၢၣ်စးတဖၣ်အအိၣ်တၢ်ကစံၣ်ညီၣ်တၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

(၈) KNLA သးရၣ်(၂၀၁)အဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်တၢ်ကကိးဘၣ်အီၤလၢဖုလးထုလုၢ်ဒီး KNLA သုရၣ်(၂၀၂)အဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်တၢ်ကဘၣ်ကိးလၢဖုဘီၣ်မုးပျီန့ၣ်ခိကရဲးစံၣ်ညီၣ်တၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

(၉)ပုၤလၢအမၤတၢ်ပၢၢ်ဆၢတပယုဉ်ယီတုၤ ၂၀၀၄န့ၣ်တဖၣ်တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤအီၤတၢ်မၤလၢကပီၤအလံာ်အုၣ်သးအဂီၢ်တၢ်ဆၢတၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

(၁၀)ကညီၣ်ဖိလၢအလဲၤတုၤအိၣ်ဆိးလၢထံဂုၤကီၢ်ၤတဖၣ်တၢ်ကဆဲးကျိးကရၢကရိန့ၣ်အီၤအဂီၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမူဒါဆူခွန်အဲဉ်ယုဉ်ခၢၣ်စးလၢထံဂုၤကီၢ်ၤမ့ၢ်ဂုၤ. ကညီၣ်တၢ်ကရၢကရိမ့ၢ်စုၤလၢတၢ်ကဆဲးကျိးကရၢကရိက့ၤအီၤန့ၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

(၁၁) စးထီၣ်၁၉၇၅ဒီးတုၤလၢအဆၢကတီၢ်ခဲအံၤကညီၣ်တၢ်ပၢၢ်ဆၢအတၢ်စံၣ်တဲစိတၢ်ကဆဲးကွဲးအီၤအဂီၢ်တၢ်ကရၢကရိဒီးဘိးဘၣ်ရၢလီၤဝဲကျိၤကပံးန့ၣ်မူဒါလၢကယုသ့ၣ်ညါဒီးကွဲးအီၤအဂီၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

(၁၂) လၢတၢ်ကဟ်ဖျါထီၣ်လီၢ်လၢလၢပုၤအမံၤအမဲာ်ညါအဂီၢ်လၢသုးတကပၤတခိသုးအလီၢ်အလၢမ့ၢ်ဂုၤ.လၢပဒိၣ်တခိပၤတၢ်ကိးအီၤလၢ(ပဒိၣ်)မ့ၢ်ဂုၤတၢ်ကိးအီၤကဒ်သိးလီၢ်သးအဂီၢ်ဒ်အနီၢ်ကစၢ်ဘၣ်သးဝဲအသိးတၢ်ကကိးအီၤန့ၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ခုန်ဆန်ယု (KNU) ခိကရဲး(၁၀)ဝိတဝီဝဲမးနးယျိ

ခုန်ဆန်ယု(ကု)ထီဘိကမ်းတံင်လးခိကရဲး(၁၀)ဝိတဝီတဖှ်

ခိန်နီဒိန်ထီ(၅)က၊ အတံင်တုန်ပိန်တံင်ဝီ
သကိးတံင်၊ ၁၉၉၁ နံင်

ခိန်နီလးဟံးထီန်မုဒါတဖှ်အုန်လီ၊ဆီလီ၊သး
လးခိကလုန်နိန်တယံင်အဖီလင်

ခေတောဒိဋ္ဌိ (၄)

တံဝိသုဗ္ဗိတံဝိတံဝိသု-နယဝဠု၇၇-ဝဠု၇၅

စီး

ဗျူဟာဝိသုဗ္ဗိတံ

တံင်လွံင်တံင်တံင်ဒုး-ခန ၁၉၇၄-၁၉၉၅

တံင်လွံင်တံင်အဒိပညီ-တံင်လွံင်တံင်မုာ်ဒုးဒါအတံင်ထီၣ်ဒုးတံင်တံင်ကျဲၤဖးဒိၣ်တခါလၢကမၤသ
ဘျးကွံာ်ပုၤပာ်ဆၢတံင်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တံင်ရဲၣ်တံင်ကျဲၤအံၤမုာ်ဒိးသိး-

(၁) ကဒီၣ်တံင်ကွံာ်ပုၤပာ်ဆၢတံင်ဖိတဖၣ်အတံင်အိၣ်အကျိၣ်အကျဲၤဒိးသိးကလီၤဒိးဒုးသုး
တကဲလၢၤ,

(၂) ကဒီၣ်တံင်ကွံာ်ပုၤပာ်ဆၢတံင်ဖိတဖၣ်အကျိၣ်စုၤဖဲန့ၣ်အကျဲၤတဖၣ်ဒိးသိးပုၤကျိၣ်ချံၣ်ပုၤသ့ၣ်,
တံင်အိၣ်တံင်အိၣ်,ကသံၣ်ကသီ,တံင်ကူတံင်သိးဒိးတံင်ပိးတံင်လီၤသုတန့ၣ်လၢၤ,

(၃) ကဒီၣ်တံင်ကွံာ်ဝဲထံဖိကိၢ်ဖိအတံင်အိၣ်ထွဲမၤစၢၤပုၤပာ်ဆၢတံင်ဖိဒိးတံင်ဆဲးကျိး, ဒိး

(၄) တုၤပုၤပာ်ဆၢတံင်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်အဘါလီၤစၢၤလဲၣ်န့ၣ်ကထီၣ်ဒုးမၤသဘျးကွံာ်ဝဲဒိးလၢခဲက
တံင်ကဒီၣ်တံင်ဝဲအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒုးဒါဖိပနီၣ်ဟီၣ်ကဝီၤသၢကလုာ်

ဟီၣ်ကဝီၤသၢကလုာ်-ဒိးသိးအတံင်တံင်ကျဲၤအံၤကကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ဝဲအဂီၢ်နီၤဖးလီၤဝဲဟီၣ်က
ဝီၤသၢကလုာ်လၢအမုာ်ဝဲ ဟီၣ်ကဝီၤအဝါ, ဟီၣ်ကဝီၤအလုး, ဒိးဟီၣ်ကဝီၤအသုးသ့ၣ်တဖၣ်
န့ၣ်လီၤ.

ဟီၣ်ကဝီၤအဝါ-ဟီၣ်ကဝီၤအဝါန့ၣ်မုာ်ဝဲတံင်လီၤရှဲလဲလၢအိၣ်ဒိးခူဒိးဝုာ်,တံင်လဲၤတံင်က့ၤညီ,
အိၣ်ဒိးပဒိၣ်ပပုၤအရူအတုး,ဝဲလီၤဝဲဒုး,တံင်ဆါဟံၣ်ဒိးကွီၤကီၣ်ခါန့ၣ်လီၤ.မုာ်စ့ၢ်ကိးတံင်လီၤ
လၢပဒိၣ်ပပုၤဆီလီၤဟ်လီၤအတံင်ပတံင်ပြးဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျဲၤကျဲၤအလီၤလၢအအိၣ်ဒိးပုၤမၤတံင်ဖိ
လၢအအိၣ်ပဒိၣ်အလါလဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.မုာ်တံင်လီၤလၢပုၤပာ်ဆၢတံင်ဖိတဖၣ်လဲၤဝဲတတုၤတညီ
ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မုာ်ဟီၣ်ကဝီၤလၢတံင်ဒုးတအိၣ်လၢဒိးဟ်ပနီၣ်ဝဲဒိးအမုာ်ဟီၣ်ကဝီၤလၢအမုာ်အ
ခုၣ်လဲ “အဝါ”လၢတံင်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီတအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတံင်န့ၣ်အမိလၢဟီၣ်
ကဝီၤဒိးအံၤအသိးန့ၣ်အိၣ်ဒုၣ်ဂၢၢ်သးဒိးဂၢၢ်ကိၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကယဲၤထံဖိကိၢ်ဖိဝဲလၢာ်မုာ်ခွါ,
ဒိၣ်ဆဲး ပြဲသွါတစံးဘၣ်, ပိာ်လီၤဒုၣ်အမဲာ်ဆူၣ်လၢပဒိၣ်ပတံင်အစိကမိၤဖိလၢာ်ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ.
ထံဖိကိၢ်ဖိအတံင်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤမၤသးဒိးသ့ၣ်လၢဒိးတၢဆူၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. တၢဆူၣ်လီၤတံင်
လၢသ့ၣ်လၢအလီၤဒိးသ့ၣ်လၢဖျိလီၤ. သ့ၣ်လၢလီၤတံင်လၢတၢဆူၣ်အလီၤဒိးသ့ၣ်လၢဖျိ
လီၤ.

ဟီၣ်ကဝီၤအလုး-အါတက့ၢ်မုာ်တံင်လီၤလၢကစၢၢ်ကလိထီၣ်အကြး,ကစၢၢ်ဂုာ်ထံး, ကညီခူ
သဝီအိၣ်ဆိးဝဲအလီၤအိၣ်ဒိး လုၣ်ကျဲၤ,မုာ်တံင်လီၤလၢစီၤစ့ၢ်ဒိးခူဒိးဝုာ်န့ၣ်လီၤ. မုာ်တံင်လီၤလၢပ
ယီၤသုးတဖၣ်လဲၤတုၤက့ၤတုၤညီ,မုာ်တံင်လီၤလၢကညီပုၤပာ်ဆၢတံင်ဖိတဖၣ်လဲၤက့ၤတုၤညီအ

ယိမ့်တၢ်လီၤလၢတၢ်ဒုးစဲးပြးကဲထီၣ်ညီၣ်န့ၣ်ဝဲတၢ်လီၤလီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်လီၤလၢကညီဖိတဖၣ်အိၣ်ဝဲဆိးဝဲဆါမးယုၣ်ဒီးအတၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်အလီၤအကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ- တုၤတၢ်လွံၤတၢ်တၢ်ဒုးကစးထီၣ်န့ၣ်ဒုၣ်ဒါပဒိၣ်ပပုၤပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်လီၤကရၢကရိဝဲဒူဖိသဝီဖိတဖၣ်, တဲပျံၤတဲဖုးစ့ၢ်ကိးဒူဖိသဝီဖိတဖၣ်လၢတၢ်လွံၤတၢ်တၢ်ဒုးအံၤလီၤဘိလီၤမ့ၢ်ဝဲအဂ့ၢ်ဒီးသိးဒူဖိသဝီဖိတဖၣ်ကဆိၣ်ထွဲအတၢ်ဒုးအရဲၣ်အကျဲအံၤန့ၣ်လီၤ. ကရၢကရိထီၣ်စ့ၢ်ကိးဒူသဝီသ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်, ပုၤလၢအအိၣ်ဆူၣ်မၤကဲတဖၣ်ဒီးသိးကန့ၣ်လီၤ. လၢဒူသဝီဂၤကီၤပုၤဒီးဟ့ၣ်ဝဲသုးတၢ်မၤလိဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤတၢ်မၤလိဝံၤတစုဟ့ၣ်လီၤဝဲတၢ်စုကဝဲလၢကဘၣ်ဟံးန့ၢ်ဒူသဝီတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဂၤကီၤတဖၣ်ဒီးအမ့ၢ်ဒူဖိသဝီဖိအသိး, လၢမ့ၢ်ဆါဘၣ်လဲၤမၤတၢ်လၢစံၣ်ပုၤပုၤဒီးဒီးတၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အသိးကဘၣ်ဟဲက့ၤဝဲတုၤအတုၤ, ဒီးတုၤအကတီၢ်ဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဖီၣ်ထီၣ်ကျိၣ်ဒီးလဲၤခိးတၢ်လၢတၢ်ဟံပနီၣ်အလီၤန့ၣ်လီၤ. တဘျီလၢလၢဖဲသုးတဖၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ကိးယုၣ်ဒူသဝီဂၤကီၤတဖၣ်ဒီးဘၣ်လဲၤသကိးတၢ်ဒီးသုးတဖၣ်ဒီးထွံၣ်မိၤစဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

ဒူသဝီအတၢ်အိၣ်သး- ဒူဖိသဝီဖိတဖၣ်မုၢ်မုၢ်ခွါတအိၣ်ဘွံးအိၣ်သါဘၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ကျိၣ်သ့ၣ်ကျိၣ်ဝဲ, ဘၣ်ကရၢဒူသဝီအိၣ်ဘွံးအိၣ်သါတသ့ဘၣ်. သဝီဒီးတဖျၢၣ်န့ၣ်ကဘၣ်ကရၢၢ်, ဆဲးကၢကဲးဝဲလၢဝဲက့တဖၣ်ဒီးသုးကရၢၢ်အသိးဒီးဘၣ်မၤဝံၤဝဲဒီးတၢ်ဟံပနီၣ်မုၢ်န့ၢ်မုၢ်သိးအသိးန့ၣ်လီၤ. လၢဒူသဝီကရၢၢ်ပုၤအိးထီၣ်န့ၢ်ဝဲတၢ်ဆါကျးအလီၤတဖၣ်ဒီးအကြးဒီးဒူသဝီက ရုၢ်ဒၣ်ဝဲအသိး, ဆါန့ၢ်ဝဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်ဒီးတၢ်နီၤလီၤအိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအံၤမ့ၢ်ဒီးသိးဒူဖိသဝီဖိတဖၣ်ကထံၣ် အတၢ်မၤဂ့ၢ်ဒီးသ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်က့ၤအီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တကပၤဒုးဝဲဒီဖျိဖိၣ်ယံးဝဲကသံၣ်ကသီ, လၢသုးတကပၤထီၣ်ဒုးဝဲဒီးလၢပုၤဂ့ၢ်ဝီတမီကျးစၢၤဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်နၢ်ပၢ်ကမၣ်လၢပုၤကမ့ၢ်ဒီးပုၤပၢ်ဆၢတၢ်ဖိ အဘၢၣ်စၢၤဒီးသိးပုၤပၢ်ဆၢတၢ်ဖိတဖၣ်သုတန့ၢ်ဘၣ်လၢကမ့ၢ်အတၢ်သးအိၣ်အတၢ်ဆိၣ်ထွဲတဂ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒူဖိသဝီဖိတဖၣ်အါတက့ၢ်မ့ၢ်ပုၤမၤအိၣ်မ့ၢ်မၤအိၣ်ဝဲဒီးအမ့ၢ်တၢ်ထူစံၣ်လိာ်ပုၤ, သန့က့ဘုဟုလၢအမၤန့ၢ်ဝဲန့ၣ်တဟံဘၣ်ဝဲလၢအဟံၣ်ဒၣ်ဝဲဘၣ်. ဘၣ်လဲၤတ့ဝဲဘုဖိတဖၣ်ဒီးအဘုအဟုန့ၣ်ဘၣ်လဲၤဟံဝဲဒၣ်ဆူတၢ်ဟံပနီၣ်န့ၢ်အီၤအလီၤဖဲသုးမ့တမ့ၢ်ဂၤသးတဖၣ် အိၣ်ဝဲအလီၤန့ၣ်လီၤ. အဘုအဟုတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်လဲၤဟံးအိၣ်က့ၤဝဲတဘျီဘၣ်တဘျီ ဒီးတၢ်ဟံပနီၣ်န့ၢ်အီၤအသိးလၢအလၢဒၣ်ထဲအဟံၣ်ဖိယိဖိကအိၣ်ဝဲလၢတန့ၢ်ဘၣ်တန့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကိးဟါဒီးဒူဖိသဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်ဟဲက့ၤမဲလၢအဟံၣ်, ဒီးဒီးတၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အသိးကဘၣ်ဟဲက့ၤတုၤဆူသဝီပုၤတ ချးတြၢကးတံာ်ယာ်အသးဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

အလွှာသူဟိန်ကဝီ-အလွှာသူဟိန်ကဝီ၊မုဟိန်ကဝီ၊တဖန်လၢတၢ်ပၢ်ဆၢအိန်သ့ၣ်လီၤသး
အလီၢ်တဖန်န့ၣ်လီၤ. ဟိန်ကဝီ၊တဖန်အံၤအါတက့ၢ်မုၢ်ကစၢ်ကလိကျါဒီးတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤကီ
ခဲၣ်ဒၣ်လီၤ.မုၢ်ဟိန်ကဝီ၊လၢကညီဖိ,ကညီဒူသဝီအိန်အါကတၢ်အလီၢ်ဒီးမုၢ်စ့ၢ်ကီးဟိန်ကဝီ၊
လၢအအိန်တ့ၢ်ခဲၣ်လၢတၢ်အိန်ဆူၣ်အိန်ချ့, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, ထံၣ်ကီၢ်သဲး, မုၢ်ကျါ
ဝဲၤကွၢ်,ဒီးလၢကျဲကိးကပၤဒဲးန့ၣ်လီၤ. လၢဟိန်ကဝီ၊ဒ်အံၤအသိးတဖန်အပူၤန့ၣ်ပျဲလီၤဝဲအ
ပုၤကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စ့ၢ်တၢ်,တၢ်မဲၣ်ချံတဖန်လၢကယုသ့ၣ်ညါ, ဟိန်ကဝီ၊အတၢ်အိန်သး,ဒူသဝီတ
ဖန်အတၢ်အိန်သး,ပုၤပၢ်ဆၢတၢ်ဖိတဖန်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ,တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ,အစုကဝဲၤ,အဟံၣ်
ဖိယိဖိတဖန်အိန်ဆိးတၢ်အလီၢ်,အဟံၣ်အယိ, ဒူသဝီပုၤတီခိၣ်ရီၢ်မဲၣ်တၢ်တဖန်ဒီးပုၤလၢအကဲ
တၢ်ပၢ်ဆၢအပျီၤယံ,ခိၣ်တယၢ်တဖန်အဂ့ၢ်အကျါထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တုၤအမၤန့ၣ်တၢ်ကစီၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်တ ဘျီဘျီထီၣ်ဒုးတဖျီၣ်ဝဲဒီးတဘျီဘျီထီၣ်ဒုးဝဲလၢ
သးကျါဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒူသဝီတဖန်သးန့ၣ်ဆူၣ်ဝဲဆူၣ်အတၢ်ဟံၣ်နီၣ်အလီၢ် ဒီးဒူဖိသဝီဖိလၢအ
တအဲၣ်ဒီးသးလီၢ်အိန်လီၢ်ဆိးတဖန်ယုၢ်အိန်ခူသ့ၣ်ဝဲလၢခူပုၤပျဲန့ၣ်လီၤ. ဒူဖိသဝီဖိလၢအ
ယုၢ်ခူသ့ၣ်တဖန်တုၤအဝဲသ့ၣ်ထံၣ်န့ၣ်ဝဲလံၣ်န့ၣ်ဆိးကဘျးကဘျးဝဲလၢအမုၢ်ပုၤပူၤထီၣ်တၢ်ဖိဒီး
ခးသံဝဲ,မၤသံဝဲဆူၣ်မဲၣ်ကဲၤမဲၣ်ဒီးပိၢ်မုၢ်ပိၢ်မၤတဖန်မၤတရီတပါဝဲစ့ၢ်ကီးလီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤ
လၢအထံၣ်န့ၣ်ဝဲတဖန်ဟံးကွၢ်ဝဲ,ဒီးဒ်သိးဒူဖိသဝီဖိတဖန်က့ၤဆီလီၤဂံၢ်လီၤအသးသုတန့ၢ်အ
ဂီၢ်,အတၢ်ဖဲးအိန်မၤအိန်အလီၢ်,တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိတဖန်မၤဟးဂီၢ်ကွၢ်ဝဲဒီးဟံၣ်ယိတဖန်ဒွဲၣ်အူကွၢ်
ဝဲလီၤ.တၢ်မၤအမၤသီအကျဲခဲလၢ်န့ၣ်ဖဲဒၣ်အသးမၤဝဲလီၤ.ဟံၣ်ယိတၢ်ဘုၣ်တၢ်ဖိၣ်,ထီၣ်ဆီ,
ထိးတဖန်ခဲလၢ်ဖဲဒၣ်အသးအိန်ဝဲမၤဂီၢ်ဝဲလီၤ.ဘုမုၢ်ဘုဖိတဖန်ဒွဲၣ်အူကွၢ်ဝဲ,တၢ်အိန်လၢအိန်
ဝဲတလၢ်,ဝဲတန့ၢ်တဖန်ဒွဲၣ်အူမၤဟးဂီၢ်ကွၢ်ဝဲခဲလၢ်လီၤ.

သးကျါယံကျါအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ-သးကျါယံကျါအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအံၤတၢ်မၤအီၤလီၤဆီဒၣ်
တၢ်ဖဲဟိန်ကဝီ၊အလုးတဖန်အပူၤန့ၣ်လီၤ.ဖဲသးကျါတဖန်လဲၤတၢ်အခါသးကျါအဂၤယံဘိ
လၢအမုၢ်ပၣ်တံၣ်(ပါတီ),ကိၣ်ကး(ကောၤငီစီ),ကမျၢၢ်သး, သးစၢ်ကရၢ(လမ်းစဉ်လူငယ်)ဒီး ပုၤ
ထူစံၢ်ဖိကိၣ်ကးကရၢတဖန် လဲၤယုၢ်စ့ၢ်ကီးဝဲဒ်သိးကကရၢကရိကမျၢၢ်တဖန်လၢကသ့ၣ်ထီၣ်
ဆီလီၤအတၢ်စိတၢ်ကမိၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သူစ့ၢ်ကီးဝဲဆူၣ်ချ့တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်ကရၢ(ကြံ့ခိုင်ဖွံ
ဖြိုးရေးအသင်း),ဆူၣ်ချ့ပုၤမၤတၢ်ဖိ,ကူၣ်သ့ပုၤမၤတၢ်ဖိ,ဂၢ်တဲၣ်ဂီၢ်ကရၢဒီးပိၢ်မုၢ်ကရၢတဖန်
လၢကကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ဒ်သိးအတၢ်စိကမိၤကအိန်ဂၢ်အိန်ကျါဝဲ
အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဒုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ် ဒီးမၤဖျါထီၣ်အတၢ်မၤဂုၤထီၣ်အဂီၢ်တလီၢ်လီၢ်မၤဝဲ
ကိၣ်ဖိ, ကိၣ်သရၣ်, ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖန်ဟ့ၣ်လီၤအဂံၢ်အဘါဒီးမုၢ်သးမၤကလီၢ်န့ၣ်တၢ်မၤလၢအဝဲ

တၢ်တနၢ်န့ၢ်လီၤသးဒီးလၢခံကတၢၢ်တၢ်ပၢၢ်ဆၢအပတီၢ်ကလီၤတၢ်သြးကွံၣ်ဝဲဆူတၢ်ယုၤနီၢ်ကစၢ်
ဒၣ်ဝဲအဘျး, ပှၤမၤမ့ၢ်ကျိၤဝဲကွၢ်ယုၤအဘျးဒၣ်ဝဲလၢအပတီၢ်, လၢအဟီၣ်ကဝီၤဒၣ်ဝဲကသု
တၢ်စိကမိၤလၢတဘၣ်ဘျးဘၣ်ဒါ, ထီၣ်ဒါကမ့ၢ်ဒီးလၢခံကတၢၢ်ကယံၤထီၣ်ဝဲဒီးကမ့ၢ်, ဒီးက
မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးအတၢ်နၢ်န့ၢ်ဟံၣ်ဟံၣ်ဘၢကစ့ၤလီၤကွံၣ်ဒီးတၢ်သးအိၣ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကလီၤဆံးလီၤ
စ့ၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကျဲကူၣ်တရံးတဘိအံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ဒုးအကျဲတဘိလၢအတလၢၢ်ကျဲချဲပှၤ
သ့ၣ်ဘၣ်, တၢ်သ့ၣ်တယုၤဒီးပှၤကညီတသံဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢကျဲအံၤကကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်
အဆိကတၢၢ်ထီၣ်ဒုးမၤသံမၤဆါမၤသဘံးတၢ်ဘၣ်ဆၣ်လၢခံက့ၤန့ၣ်မၤမ့ၢ်မၤခုၣ်က့ၤစ့ၢ်ကီးထံ
ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ဒ်သိးကထံၣ်အတၢ်ဂ့ၤဒီးဟ့ၣ်ကဒါက့ၤတၢ်ဆိၣ်သနံးဆူတၢ်ကရၢကရိအပူၤဖီၣ်
စ့ၤကဝဲ, တၢ်ပၢၢ်ဆၢအအိၣ်တခီန့ၣ်လီၤ. သူစ့ၢ်ကီးဝဲထံၣ်ဂ့ၢ်ကိၢ်သးတၢ်ကရၢကရိ, မ့ၢ်ကျိၤဝဲကွၢ်
စီၤတလီၢ်ပၢ်တဖၣ်လၢကကွဲန့ၣ်လွဲန့ၣ်ကရၢကရိတဖၣ်ဒ်သိးအသးကဝဲလၢတၢ်မၤပနံၣ်တၢ်ကၤ
ဒီးတုၤမ့ၢ်ပှၤတဖၣ်လီၤလၢအစုဒုၣ်စုတီၤအကဒုလၢလံန့ၣ်လၢခံကတၢၢ်ပံးန့ၣ်ထံၣ်ဂ့ၢ်ကိၢ်သးအ
ထိး နါဒီးလၢသုးတခီထီၣ်ဒုးမၤသဘံးကွံၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်ကူၣ်တရံးကျဲတဘိလၢစုတကပၤ
န့ၣ်ဖီၣ်ယၢ်မ့ၢ်အူဆီၣ်ဒီးတကပၤန့ၣ်ဖီၣ်ယၢ်ဝဲထံၣ်ခွးဒ်ပစံးတၢ်အသိး, တကပၤန့ၣ်ကိးသကြိဝဲ
လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ်လၢအတကပၤန့ၣ် ဖီၣ်ယၢ်ဝဲတၢ်စုကဝဲ
လၢကမၤသဘံးတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤလၢအထံၣ်ထဲတခွဲဆၣ်ဘၣ်ဆၣ်တထံၣ်တခွဲအတက့ၤတ
ဖၣ်ပိၢ်ကမၢ်ကျဲအံၤအါမးဒီးမၤဘၣ်ဒိက့ၤတၢ်ပၢၢ်ဆၢတဆံးတစ့ၤဘၣ်.

ထံထၣ်စ့ၢ်တၢ်ဒုး- တချးလၢဒုၣ်ဒါထီၣ်ဒုးဒ်ပကိၢ်ရိမးကစၢ်တူၢ်ဟီၣ်ကဝီၤဒ်ဘၣ်န့ၣ်အဆိက
တၢၢ်ထီၣ်ဒုးမၤသဘံးကွံၣ်ဝဲထံထၣ်စ့ၢ်ဟီၣ်ကဝီၤလၢ တၢ်ကဝီၤတၢ်ယၢ်ဒီး ဒုးသဘံးတၢ်ဒုးန့ၣ်
လီၤ. တၢ်ဒုးအံၤကိးဝဲအမံၤလၢမိဟ့ၣ်တၢ်ဒုးဒီးဟံၣ်ပနီၣ်ဝဲအပတီၢ်၁, ၂, ၃ တုၤလၢ၁၀န့ၣ်လီၤ. ဒ်
အတၢ်ဒုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအသိးဒုးမၤန့ၣ်ဝဲထံထၣ်စ့ၢ်ဟီၣ်ကဝီၤခဲလၢၢ်ဝဲ၁၉၇၂န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဟီၣ်ကဝီၤမံၤဖံးခိၣ်တၢ်အိၣ်သးဒီးတၢ်ဒုး- မ့ၢ်တမ့ၢ်လၢပသံၣ်မိမ့ၢ်မ့ၢ်န့ၣ်ကစၢ်တူၢ်တဝဲးဘၣ်ဒီး
ထံထၣ်စ့ၢ်ဟီၣ်ကဝီၤခဲလၢၢ်မ့ၢ်တၢ်ပၤခိၣ်, ကတၢၢ်မံၤ, အိၣ်ဒီးသိလ့ၣ်ကျဲ, လ့ၣ်မ့ၢ်အူကျဲ, ချံ
ကျဲကဘိကျဲဒီးတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤခဲလၢၢ်ညီဝဲလၢဒုၣ်ဒါသုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂီၢ်လီၤ. ဒုၣ်ဒါသုးအ
တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤညီဝဲလၢထံလၢခိခဲလၢၢ်လီၤ. တုၤတၢ်ဒုးစးထီၣ်လံးဒီး, ကယံၤတၢ်လၢအထီၣ်ဖိဒ်
သ့ၣ်, တကွံတဖၣ်ကူၣ်ကွံၣ်ဝဲခဲလၢၢ်, ဒ်သိးပှၤမၤထီၣ်လၢခိထီၣ်ခိလီၤသုတသုအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
ကမ့ၢ်အချံကဘိခဲလၢၢ်ပံးန့ၣ်ဟံၣ်ယၢ်ဝဲခဲလၢၢ်လီၤ. ကရၢကရိထီၣ်ကမ့ၢ်သုးဒီးဟ့ၣ်လီၤဝဲ
တၢ်စုကဝဲလၢအမ့ၢ်ယၢ်ကွၢ်, ချံၣ်ခိၤပျၢ်ခိၤ, ဘီဒီးဝၣ်ခိၣ်စုတဖၣ်လီၤ. ကမ့ၢ်တဖၣ်ဘၣ်ဂၤအ
ဒုသဝီခိးတၢ်လၢမ့ၢ်ဆါမ့ၢ်နၤတအိၣ်ဘံးအိၣ်သါဘၣ်ဘၣ်. ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ် တၢ်ဖးဝဲလၢအဂ့ၢ်

ဒီးမာကမျာ်ဒီးသုးတနီၤန့ၢ်လီၤဟံၣ်တဖၣ်ဒ်ပုၤဟံၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ. ဒီးလၢတၢ်ချာထံကျိတခိသုး
တဖၣ်ကဝီၤတံာ်ယာ်ဝဲလီၤ.လၢတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဖးဒိၣ်ဒ်အံၤအပူၤပုၤတၢ်ပၢ်ဆၢဖိတနီၤယုၢ်ဖျးထီၣ်
ဝဲန့ၢ်.ဘၣ်ဆၣ်ပုၤအိၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲအါမးလၢယုၢ်တပူၤဖျးလၢဘၣ်ဒီးဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤကွံာ်အသးန့ၢ်
လီၤ.ပုၤလၢအတူၢ်သံတူၢ်ဟါမၢ်အသးအိၣ်ဝဲအါဒ်အါဂၤမ့ၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ပၢ်ဆၢသးသဟီၣ်
ဒီးတၢ်အဲၣ်ဘၣ်ပုၤကလုာ်အယိန့ၢ်လီၤ.ကညီဖိဘၣ်ဟံၣ်တၢ်ကွံာ်ထံထံစ့ၢ်-ဖဲၣ်ၣ်ၣ်န့ၢ်လံာ်ယး
ထု(ရွှေလင်းယုၣ်)တၢ်ဒုးန့ၢ်လီၤ.ကညီဖိ.ပုၤလၢအကထိယၣ်ယၣ်ဟံၣ်တၢ်ကွံာ်ထံထံစ့ၢ်ဟီၣ်က
ဝီၤဒီးသုးထီၣ်ကွံာ်အသးဆူမ့ၢ်န့ၢ်ကစၢ်တူၢ်(အနောကံၢ်ရိးမ)တခိန့ၢ်လီၤ. လၢကစၢ်ကျိဟီၣ်
ကဝီၤအံၤကညီအဒူသဝီတအါကဲၣ်ဆိးအယိ. ဘၣ်ကွံာ်ဆၢၣ်မၢ် ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ကိတၢ်
ခဲအမဲၣ်ညါ.ကျိစ့တၢ်ဟဲန့ၢ်တအိၣ်. ကသံၣ်ကသီတအိၣ်ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်လီၤလၢတၢ်ညၣ်ဂီၢ်
ခိၣ်ဆါအါမးအလီၢ်န့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်သးစွံကတုၤအပူၤအဝဲသ့ၣ်ကရၢကရိထီၣ်အသး.ဖဲးသံၣ်
ဖဲးဒုးဒီးစုတခိန့ၢ်ဖိၣ်ယာ်အကျိဒီးလၢအတခိန့ၢ်ဖိၣ်ယာ်ကျၢ်.ကျဲးစးတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်လၢတၢ်ပၢ်
ဆၢတၢ်မူတၢ်ဂဲၤအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. ဖဲၣ်ၣ်ၣ်န့ၢ်န့ၢ် အဝဲသ့ၣ်ကရၢကရိထီၣ်သးသုးကျိၤခဲကျိၤဝဲ
သုးတကျိၤန့ၢ်ဆူဟီၣ်ကတးဟီၣ်ကဝီၤတခိန့ၢ်လီၤ.သန့က့ၤ.အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ ဒုၣ်ဒါသ့ၣ်
ညါဆိန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အယိ.ဒုၣ်ဒါရဲၣ်ကျဲၤခိးလီၤအဝဲသ့ၣ်လၢခိလၢထံ.ကဝီၤတၢ်အီၤလၢသုးအါ
အါဂီၢ်ဂီၢ်ဒီးလၢခဲကတၢ်မၤသဘံးကွံာ်အဝဲသ့ၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်လၢပဘၣ်ဟံၣ်ကဖၢလၢပသးတမံ
မ့ၢ်လၢတၢ်ဒုးအံၤအပူၤသိၣ်ဒူအါဂၤဟ့ၣ်လီၤကွံာ်အသးသမူဒူပုၤဒီးတၢ်လၢကဝီၤန့ၢ်လီၤ.

ဒုၣ်ဒါကတီၤထီၣ်သးလၢတၢ်လွံာ်တၢ်တၢ်ဒုး(ပကိရိမး)

တချုးဒုၣ်ဒါစးထီၣ်တၢ်လွံာ်တၢ်လၢပကိရိမးဒီးဘၣ်န့ၢ်အဆိကတၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ.သုးတြိ
ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်လဲၤလီၤထံၣ်လီၢ်ကရၢကရိဝဲကမျာ်တဖၣ် လီၤဆိဒုၣ်တၢ်လၢပကိရိမးကစၢ်တူၢ်
အမုၢ်ထီၣ်တခိဖဲမုၢ်ခဝဲဟီၣ်ကဝီၤဒ်သိးကမၤန့ၢ်ကမျာ်အတၢ်ဆိၣ်ထွဲဟံၣ်ယုၢ်မၤသကိးတၢ်အဂီၢ်
န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဟီၣ်ကဝီၤဒီးမူဒါ-လၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်တၢ်လွံာ်တၢ်တၢ်ဒုးလၢပကိရိမးကစၢ်ခိၣ်ထံး
ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၢ်.

(က) တၢ်ဒုးရဲၣ်ကျဲၤ(၁)အခိၣ်သုးခိၣ်ဒိၣ်စိစ့ၢ်ယး(ဇေယျ)ဘၣ်ဟံးဝဲမူဒါလၢပရဲလီၢ်ကျိ (စမ်
တောၤဒ်မြိၣ်)မုၢ်ထီၣ်လၢအဟံၣ်ယုၢ်ဝဲကီၢ်ခိဝဲလီၢ်.ဘၣ်လဲၤလီၤကရၢကရိထီၣ်ဝဲ.ဒိၣ်ဖးခိၣ်(သံ
တောၤ)ဝုၢ်.ထီတထူၣ်.အူးဖူး.လၢဂီၢ်ဒိၣ်. နးသၣ်က့ၤ. ရွှဲ. န့ၢ်က့ၢ်. မးတိးဒီးက့ၤဆံးဟီၣ်ကဝီၤတ
ဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

(ခ) ကိရိမုဒါခိဉ်အနီကစာတခိပကိရိမးတတထီဉ်ဒုးတတရဲဉ်တက့ၤသုးဝဲလီၤခိဉ်သ့ဉ်ဟ် ပနီဉ်ဝဲအသိး. တဟ့ဉ်လီၤအီၤသုးရဲဉ်(၂)ဒ်သိးကမာတ်လွံတ်တတရဲဉ်တက့ၤလၢကယံာ် ဝှာ်အိဉ်လၢပရဲလိာ်ကျိအမုာ်ထီဉ်ဒီးမုာ်န့ဉ်ဟီဉ်ကဝီၤအပူၤတဖဉ်န့ဉ်လီၤ. မုမုာ်တဒုးရဲဉ်က့ၤ (၂)အခိဉ်သုးခိဉ်ဒိဉ်လးကွံဉ်တခိပကိရိမးတဒုးရဲဉ်က့ၤခိဉ်အတၢ်နဲဉ်လီၤအသိးဘဉ်မၤထွဲ ဝဲဒဉ်န့ဉ်လီၤ. မုဒါလၢကဘဉ်မၤထွဲတဖဉ်မုာ်ဝဲ...

- (၁) ကဘဉ်မၤဖျါထီဉ်တၢ်ဟံၤဆၢတံာ်နီၤ(အမာခံ)တဖဉ်,
- (၂) ကဘဉ်ဒိဉ်တံာ်ကွံဉ်တၢ်အိဉ်အကျိၤအကျဲတဖဉ်,
- (၃) ကဘဉ်ဒိဉ်တံာ်ကွံဉ်ကမုာ်ဒီးတၢ်ဟံၤဆၢ(ပုၤစိာ်စုကဝဲၤ)အဆၢဒီး
- (၄) ကဘဉ်ကရၢကရိထီဉ်ကမုာ်သုး.ဟ့ဉ်တၢ်မၤလိၤထီထီဉ်တၢ်စုကဝဲၤ, စးထီဉ် လၢ ကျိတုၤလၢချဲဉ်, ပုၤ, ယဲာ်, ဘီဒီးဝဉ်ခိဉ်စုခဲလၢာ်ဝံၤ, ကဘဉ်ဟ်ပနီဉ်ပုၤဟံၤဆၢ တၢ်ဖိဒ်ဒုဉ်ဒါဒီးဒုးအီၤန့ဉ်လီၤ.

တၢ်ဒုး(၁)-တၢ်တပတီၢ်မုာ်တၢ်ကမၤဖျါထီဉ်ပုၤတၢ်ဟံၤဆၢအဂံၢ်လဲ(အမာခံ)တဖဉ်ဒ်သိးကဘိး ကံာ်ကွံဉ်တၢ်ဟံၤဆၢအပျီၤယံၤ, မၤဒ်သိးဒုဉ်သကိးဒုဉ်ကအိဉ်လိာ်သး, ညဉ်သကိးညဉ်ကအိဉ် လိာ်သးအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. အဂၤတမံၤန့ဉ်ဒ်သိးတၢ်ဟံၤဆၢကဒဲကဒဲကလီၤဖးအဂီၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်ဝဲ တၢ်သဘဉ်ဘုဉ်လၢတၢ်ကိပူၤအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. ဒ်သိးကသ့ဉ်ညါတၢ်ဟံၤဆၢအဂံၢ်အဘါအဂီၢ် သု ဝဲပုၤလၢယံးကဒါဘိတဖဉ်, ပုၤဟ်လီၤစုကဝဲၤဒီးပုၤလၢအဖီဉ်န့ဉ်ဝဲတဖဉ်လၢကမၤန့ဉ်တၢ်က စီဉ်ဒီးကဒုးဝဲလၢကျဲအဂုၤကတၢ်ဒ်သိးကမၤန့ၤဝဲညိကဒုဉ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. လၢကမၤဖျါထီဉ် ပုၤဂံၢ်လဲတဖဉ်အဂီၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်ဝဲတၢ်သမံသမိးအလီၢ်ခံတီၤဒီးတတီၤန့ဉ်မုာ်ဝဲဖဲအုးတွဲ(အုတ် တွင်း)အကပၤခ.လ.ရ(၅၅)သုးဆီလီၤသးအကပၤဒီးတၢ်လီၢ်ခံတီၤတတီၤမုာ်ဝဲဖဲစုဉ်ကလးအ ကပၤ, ခ.လ.ရ(၁)သုးရဲဉ်ဆီလီၤသးအကပၤန့ဉ်လီၤ. တၢ်လီၢ်ခံတီၤအံၤအိဉ်ဝဲလၢသီလုဉ်က့ၤ ဒီးလုဉ်မုဉ်အူကျဲအမုာ်န့ဉ်တကပၤလီၤ.ကရၢမုာ်ဂုၤ, တၢ်သ့ဉ်ထီဉ်မုာ်ဂုၤခဲလၢာ်န့ဉ်ဘဉ်တၢ်တု ထီဉ်ဆီလီၤဟ်လီၤအီၤဒ်ပကိရိမးတဒုးရဲဉ်က့ၤလီၤဆီလီၤဝဲကျိၤတုၤလီၤဟ်လီၤဝဲအဒိအသိး န့ဉ်လီၤ. ကရၢအံၤအိဉ်ဒီးတိာ်ခံကထၢဒီးကျဲလဲၤန့ဉ်ဟးထီဉ်အိဉ်ထဲတပူၤလီၤ. လၢတၢ်နာဉ် လွံာ်န့ဉ်န့ဉ်တုထီဉ်ဝဲပုၤခိးတၢ်အလီၢ်ဒ်သိးပုၤမုာ်ယုာ်ဖျိးန့ဉ်ကထံဉ်ဒီးခးသံဝဲအဂီၢ်လီၤ.တုၤပုၤ ဂံၢ်လဲတဖဉ်ဟဲတုၤလံန့ဉ်တၢ်သမံသမိးအဂုၤ,တၢ်စံဉ်စိၤထဲစုၤကိာ်ဝံၤတၢ်ထုးဖးကွံဉ်အဝဲသ့ဉ် တဘျီယီန့ဉ်လီၤ. တၢ်သမံသမိးအလီၢ်န့ဉ်သုးရဲဉ်လၢဘဉ်ထွဲတဖဉ်ဘဉ်ဟံဝဲမုဒါ, ဒီးလၢတၢ် သမံသမိးအဂီၢ်တခိသုးရဲဉ်အပုၤဆါဒီးသုးမုာ်ခိဉ်အပုၤဆါတဖဉ်ဘဉ်ဟံးမုဒါသမံသမိးဝဲလီၤ. တၢ်အိဉ်တၢ်အိတခိ, တၢ်ဒုးအိဉ်ဒုဉ်အဝဲသ့ဉ်ထဲဟုသး, သိ,အံသဉ်ဒီးပသဲသဉ်လွံာ်မံၤစီၤလီၤ. တၢ်ဖဲတၢ်ညဉ်ဒီးတၢ်ဒီးတၢ်လုဉ်လၢပုၤလၢတၢ်ဖီဉ်န့ဉ်အီၤတဖဉ်အဂီၢ်အနီၤကစာ်ဒုဉ်ဝဲဘဉ်သ့ဉ်

ဘဉ်ဖျးဒီးဘဉ်အိဉ်ဘုအိဉ်ဘုန့ဉ်လီၤ. န်အဝဲသ့ဉ်အတၢ်ဟံဖျါအသိးလၢတၢ်လီၢ်ခံတီၢ်အံၤပှၢ
ဂံၢ်လဲ (အမာခံ)အိဉ်ဝဲပှၢ၁၀၀၀အဘျဉ်လီၤ.

တၢ်ဒုးခံပတီၢ်တပတီၢ်-တၢ်ဒုးတပတီၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဒိဉ်တဲာ်ကွံာ်တၢ်အိဉ်တၢ်အိ, ဒီးန်အဝဲသ့ဉ်စံး
ဝဲအသိးတဒုးဝဲလၢကျိချံဘဉ်, မ့မ့ၢ်ကဒုးဝဲလၢကျိချံဟုသးန့ဉ်လီၤ. စံးဝဲလၢပှၢပာ်ဆၢတၢ်ဖိတ
ဖဉ်မ့ၢ်တအိဉ်ဘဉ်မ့ၢ်လၢဘဉ်န့ဉ်ကစီဉ်သံအသးမ့တမ့ၢ်ကဟံလီၤစုကဝဲၤ, မ့တမ့ၢ်ကယုာ်ထူဉ်
ဖျးထီဉ်အသးလၢဟီဉ်ကဝီၤပူၤန့ဉ်လီၤ. အဝဲသ့ဉ်ဟံလီၤစုကဝဲၤမ့ၢ်ဂ့ၤတဟံ လီၤဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤအစု
ကဝဲၤန့ဉ်ကလီၤတဲာ်ကွံာ်ဝဲလၢအစုပူၤန့ဉ်လီၤ. န်သိးအတၢ်ပညိဉ်အံၤကလၢထီဉ်ပှၢထီဉ်အဂီၢ်
ဆုၤထီဉ်သုးရ့ဉ်တဖဉ်ဆုၤအဟီဉ်ကဝီၤဒေဉ်ဝဲစုဉ်မၤဒုဖိသဝီဖိတဖဉ်လၢကကရၢၢ်အဒုသဝီဝး
ဝးဒီးတၢ်တၢ်လီၤ. ဘုဘဉ်ဟုသးတၢ်အိဉ်တၢ်အိတဖဉ်တၢ်ကဘဉ်ဟံဖျိဉ်အီၤလၢသဝီခၢဉ်သး,
မ့တမ့ၢ်ဖဲတၢ်ဟံပနီဉ်အလီၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်မၤနီဉ်မၤယါစရိပတီၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ဉ်လီၤ. ဘုဘဉ်
ဟုသးတဖဉ်တၢ်မၤနီဉ်လီၤဆဲးအါ, ထုးထီဉ်ဆဲးအါလဲဉ်န့ဉ်အိဉ်ဒီးအတၢ်မၤနီဉ်မၤယါခဲလၢာ်
လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ဉ်လီၤ.

လၢသဝီပူၤတမီဟံဉ်ကိးဖျါဉ်ဒဲးကဘဉ်အိဉ်ဒီးထးဝါဒါ, နီဉ်တက့ၢ်တဖဉ်, မ့တမ့ၢ်လၢဖိသ့ဉ်,
သ့ဉ်ကုသးပှၢတဖဉ်ဘဉ်ဒီးပှၢခဲလၢာ်ကဘဉ်ဟံယုာ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ထီဒါပှၢမၤအါမၤသီ
တၢ်အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤအံၤအပူၤဒီးတၢ်မၤဆူဉ်အဝဲသ့ဉ်လၢကဘဉ်ဟံးမ့ဒါဒ်အဝီလီၤဘဉ်ဝဲအ
သိးန့ဉ်လီၤ. အဒိ, ကဘဉ်ဟံးမ့ဒါကွံာ်ထွဲတၢ်အိဉ်လၢတၢ်ဟံဖျိဉ်တဖဉ်ဒ်သိးသုတဟးဂူာ်ဟး
ဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤပှၢလၢတၢ်ချၢတဖဉ်န့ဉ်လီၤမၤန့ၢ်အိဉ်သုတသုအဂီၢ်ယံးယံးန့ဉ်လီၤ. လၢခံလၢအတီၢ်
ပူၤထံဉ်ဝဲလၢအတၢ်ဒိဉ်တဲာ်တၢ်အိဉ်အံၤကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်ဝဲဒေဉ်ကစီဉ်ခံအလီၢ်ခံ, လူၤယုသ့ဉ်
ညါဝဲပှၢစိဉ်စုကဝဲၤတဖဉ်အိဉ်ဆိးအလီၢ်ဒီးထီဉ်ဒုးမၤသဘံးကွံာ်ဝဲဒေဉ်န့ဉ်လီၤ. လၢကျဲဒ်အံၤအ
ယံ, ကီၢ်ပယီၤပှၢဂီၢ်(ခိဉ်မ့ဉ်နံး)ကရၢအသုးဖိသံဉ်ဖိအါဒ်အါဂၤ, လၢခံက့ၤကရၢခိဉ်သခုဉ်သါ
ထီ, သခုဉ်စုဉ်, ဒီးသခုဉ်ခွံးတဖဉ်ခဲလၢာ်ဒုဉ်ဒါဖိဉ်န့ၢ်ကွံာ်အီၤန့ဉ်လီၤ. ကညီတၢ်ပာ်ဆၢဖိတဖဉ်
စုၢ်ကိးအိဉ်က့ၤလၢပကိရိမးဟီဉ်ကဝီၤပူၤတသုလၢအယံ, လၢဒုဉ်ဒါခိးလီၤတရိးအီၤအက
ထၢကထၢအပူၤ, ဘဉ်ဖျါဒုဉ်ဒါဒီးယုာ်ပူၤဖျးထီဉ်ဝဲဆုမ့ၢ်ထီဉ်ကစၢ်တခီန့ဉ်လီၤ. ပှၢလၢဘဉ်
ဖျါယုာ်ထီဉ်အဆိကတၢ်မ့ၢ်ဝဲသုးခိဉ်ဒိဉ်သ့ဉ်စုဉ်, သုးရ့ဉ်(၁၃)ဒီးလၢခံက့ၤ(KNUP)လၢသုး
ခိဉ်ကျၢၢ်မုးဖိဉ်တီခိဉ်ရိၢ်မဲဝဲတဖဉ်ယုာ်ပူၤဖျးထီဉ်ကွံာ်ဝဲဆုမ့ၢ်ထီဉ်တခီစုၢ်ကိးန့ဉ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢဒုဉ်ဒါအဂီၢ်-ခီဖျါတၢ်ဒိဉ်တဲာ်ကွံာ်ဒ်အံၤအယံ,

- (၁) ပှၢပာ်ဆၢတၢ်ဖိတဖဉ်တမၤန့ၢ်လၢဒုဉ်ဒါအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအကစီဉ်ဒ်လၢညါအသိးဘဉ်.
- (၂) ပှၢပာ်ဆၢတၢ်ဖိတဖဉ်တဒီးန့ၢ်လၢကျိဉ်စုတၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤလၢထံဖိကီၢ်ဖိအဆိဉ်ဘဉ်.

(၃) တာ်ဒီးန့ၢ်တာ်အိၣ်တာ်အီၣ်,ကသံၣ်ကသီ,တာ်ဝီးတာ်လီၤဒီးကျိၣ်ပုၣ်သၣ်အကျဲတဖၣ်တံၣ်ကွံာ်
ဝဲဒီး

(၄) လၢတာ်အိၣ်သးဒ်အံၤအဖီခိၣ်,န့ၣ်ဒါန့ၢ်ဘၣ်ဝဲတာ်ခွဲးဂ့ၤယၢ်ဘၣ်လၢကလဲၤက့ၤဟူးဂဲၤဝဲဝဲ
ဒ်အသးန့ၣ်လီၤ.

တာ်ဒူးအကျဲအံၤမ့ၢ်အကွၢ်ကဒါက့ၤဝဲတာ်ဒူးထီၣ်ဒါတရူးဝါလၢအဟဲၣ်န့ၣ်လီၤအူကီၢ်ပယီၤပူၤအ
တာ်ဒူး“ယၣ်ကွံာ်အိၣ်” တာ်ဒူးဒီးမၤဂ့ၤမၤဘၣ်က့ၤဝဲဝဲ, ဆိးကါက့ၤကျဲအံၤလၢတာ်ဒူးမၤသဘံး
ပုၤပၢ်ဆၢတာ်ဖိစိၣ်စုကဝဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တာ်ဒူးကျဲလၢအဆိးကါဝဲတခီမ့ၢ်ဝဲ-

(၁) သဂၢ်တာ်ဒူး (Conventional Warfare)

(၂) ကစၢ်ကျိတာ်ဒူး (Mountain Warfare) ဒီး

(၃) တာ်ဆဲးကျိးအကျိၤဒီးတာ်ဆိးကါစုကဝဲၤဒိၣ်တာ်ဒူး (Trench Tunnel Warfare) တာ်ဒူးတာ်ယၢ်အတာ်လဲၤခီဖျိတာ်မၤလိအကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢ
ကျဲအံၤအသိးန့ၣ်,န့ၣ်ဒါဒူးမၤသဘံးကွံာ်ဝဲထံထံၣ်စ့ဟီၣ်ကဝီၤဝဲဝဲၣ်န့ၣ် ဒီးပကိရိ
မးဟီၣ်ကဝီၤဝဲဝဲၣ်န့ၣ်, ဒီးဟံးန့ၢ်ကွံာ်ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အံၤလၢကညီတာ်ပၢ်ဆၢအစု
ပူၤန့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်ဒါထီၣ်ဒူးပကိရိမး-၁၉၇၂န့ၣ်

ဟီၣ်ကဝီၤတာ်အိၣ်သး- ပကိရိမးမ့ၢ်ကစၢ်တူၢ်တဘိလၢအအိၣ်တူၢ်ရဲၣ်လီၤအသးလၢဂ့ၢ်တ
ကူၣ်ဆူမါတလုအလုၣ်မ့ၢ်အူကျဲဒီးပျၢ်လိာ်ကျိအဘၢၣ်စၢၤစးထီၣ်လၢပူမနါအမ့ၢ်န့ၣ်တုၤလီၤ
ဆူမိၣ်ဘၣ်,အုတကီၢ်,ဖိၣ်ကွံာ်လၢအမ့ၢ်န့ၣ်ဒါသုးတာ်လီၤ လၢအကါဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်
တူၢ်အံၤအယၢ်ပၤယၢ်ပၤန့ၣ်, မ့ၢ်တာ်ပၤခိၣ်ခဲလၢာ်အိၣ်ဒီးသိလုၣ်ကျဲ, လုၣ်မ့ၢ်အူကျဲ,
ကဘီယူၤပျီတဖၣ်ဒီးဟ့ၣ်တာ်ခွဲးတာ်ယၢ်ဂ့ၤဒ်သိးန့ၣ်ဒါကမၤန့ၢ်တာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢအခၢၣ်
သးတ ခီအိၣ်ဒီးပုၤယိာ်ဖးဒိၣ်ဘၣ်ဆၣ်ကစၢ်ကလိတထီၣ်ဒီးတာ်လဲၤတာ်က့ၤတကီၢ်ကဲာ်ဆိးလၢ
သုးတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤအဂီၢ်ဘၣ်.ဝၣ်,တာ်ဒီးတာ်လုၣ်,ဂံၢ်, တာ်န့ၣ်တာ်ပျိအိၣ်အါမးစ့ၢ်ကီးလီၤ. တ
ကးဘၣ်သ့ၣ်,တာ်လုၢ်ဒိၣ်ပူၤဒိၣ်န့ၣ်ပဟံၣ်, ဖူတဖၣ်အိၣ်အါမးစ့ၢ်ကီးအယိမ့ၢ်တာ်လီၤ အကါဒိၣ်
လၢန့ၣ်ဒါအမ့ၢ်ကျိဝဲၤကွံာ်အဂီၢ်လီၤ.

တာ်ဒူးစးထီၣ်(၁၉၇၂)န့ၣ်-အဆိန့ၣ်ဒါဟံးန့ၢ်ခိၣ်တယၢ်လၢပျီပူၤပၤထံးခဲလၢာ်,ဒီးကညီန့ၣ်သ
ဝီအိၣ်လၢပကိရိမးကစၢ်ကျိတဖၣ်သုးကွံာ်ဝဲဆူပၤထံးဒ်သိးကဒိၣ်တံာ်ကွံာ်န့ၣ်ဖိသဝီဖိအတာ်
ဆဲးကျိးဒီးပုၤပၢ်ဆၢတာ်ဖိဒီး ဒ်သိးပုၤပၢ်ဆၢတာ်ဖိတဖၣ် သုတမၤန့ၢ်လၢၤဘုဘုၣ်ဟုသးတာ်
အိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘီထီၣ်အတာ်လီၤတာ်ကျဲ,ဆီလီၤပာ်လီၤအသုးတတီၤ ဘၣ်တတီၤ

ဝံလူ၊ ငှားပေးပေးဆာတဖိတဖှ်၊ မဟးဂီၤကွံာ်ဝဲအလီၤအကျဲ၊ အခးအသံာ်ဖဲအထံာ်န့ၣ်ဝဲတဖှ် ခဲလၢာ်ဒ်အမၤန့ၣ်တၢ်ကစီၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ဖဲဝဲၣ်ၣ်န့ၣ်တုၤယီၤအကတီၢ်န့ၣ်ထီၣ်ဒုးကမ့ၢ်ဝဲ ဆူၣ်ဆူၣ်ကလံာ်, စူးကါဝဲအသုးတြီၤဒိၣ် ၉၉, ၈၈, ၇၇ တဖှ်ဒီး ဖဲဝဲၣ်ၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဖီၣ်န့ၣ်ဝဲ သခုၣ် စုၣ်, သခုၣ်ခဲး (ပယီၤခိၣ်မ့ၢ်န့ၣ်- ပှၤဂီၤ) တဖှ်လၢအသံာ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပယၤထီၣ်တုၤလံာ်လၢထး အသးကညီတဖှ်မ့ၢ်လၢအဂံၢ်အဘါတလၢတပှဲၤလၢအယီၤ, လၢဒုၣ်ဒါခိးဘျီလီၤအီၤအကထၢ ကထၢအပူၤတီၢ်ဖျိကွံာ်ဝဲ, ဒီယီၤဝဲဆူၣ်ထီၣ်ဒီးဘၣ်ဟံာ်တုၤကွံာ်ဝဲပကိၢ်ရိမးဟီၣ်ကဝီၤန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ထီၣ်တုၤ(၄) တၢ်တၢ်ဒုး

ဒ်ပဟံာ်ဖျါထီၣ်တုၤလံာ်လၢထးအသးအဆိကတၢ်ဒုၣ်ဒါထီၣ်ဒုးမၤသဘံးကွံာ်ဝဲထံထံာ်စူးဒီးလၢ ခံတပတီၢ်ထီၣ်ဒုးမၤသဘံးကွံာ်ဝဲပကိၢ်ရိမးဟီၣ်ကဝီၤန့ၣ်လီၤ. တုၤအခဲးသိၣ်ခဲးပျီပကိၢ်ရိမးဝံလံာ် ဒီး ဖဲဝဲၣ်ၣ်န့ၣ်ဖးဖိယၢၣ်ယၢၣ်န့ၣ်တရံးယီၤအခိၣ်ဆူၣ်ထီၣ်တကပၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဒုးကျဲတမံၤ ယီၤ, မၤတၢ်ကွံာ်ဝဲပှၤဂီၤဆာတဖိတဖှ်အတၢ်ဆဲးကျိးဒီးကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိ, တၢ်ဆီၣ်တၢ်ဆီ, ကျိၣ်စုၤဟဲန့ၣ်အကျဲ, တၢ်ကစီၣ်အကျဲဒ်အမၤတုၤဝဲလၢပကိၢ်ရိမးဒီးထံထံာ်စူးန့ၣ်လီၤ. အဆိက တၢ်စးထီၣ်မၤဝဲတၢ်ဒုးအံၤလၢတီၢ်အူကီၢ်ရၢၣ်, လၢခံက့ၤချၢၣ်လွံၤထူၣ်ကီၢ်ရၢၣ်, မ့ၢ်ထီၣ်ဒီးကလံာ် စိးကစၢ်ကျါတခီန့ၣ်လီၤ. ဖဲဝဲၣ်ၣ်န့ၣ်န့ၣ်ထီၣ်ဒုးဝဲဒုသထူၣ်ကီၢ်ရၢၣ်ဒီးဖှ်အၣ်ကီၢ်ရၢၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢမ့ၢ်ထီၣ်တခီမ့ၢ်လၢတၢ်ပၢ်ဆာအဂံၢ်အဘါဆူၣ်ဒိၣ်တက့ၢ်အယီၤတတိဝဲဆူၣ်ဆူၣ်ထံသိးလၢ မ့ၢ်န့ၣ်ကစၢ်တခီဘၣ်. ထီၣ်ဒုးဝဲကီၢ်မူရၤအတြၢဘၣ်ဆၣ်လၢကညီတၢ်ပၢ်ဆာဖိတဖှ်ခိၣ်ဆၢ အီၤဒုဒုအယီၤ, ဘၣ်ဂုၤက့ၤအခံတဘျီဘၣ်တဘျီန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်မူရၤတၢ်ဒုးမ့ၢ်တၢ်ဒုးလၢအဆူၣ်, အကီၢ်အခဲကတၢ်ဒီးဒုၣ်ဒါဘၣ်သံဘၣ်ပှၤဝဲအါကတၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ပမၤန့ၢ်စ့ၢ်ကိးဒုၣ်ဒါအ တၢ်စုကဝဲဒိၣ်ခိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အါဂီၢ်ဂီၢ်ဒီးဘၣ်တၢ်မၤနီၣ်မၤယီၤအီၤလၢအမ့ၢ်တၢ်ဒုးလၢအခိၣ်အမ့ၢ် တခါစ့ၢ်ကိးလၢတၢ်ခံာ်စိးတခါစိးအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲဝဲၣ်ၣ်န့ၣ်န့ၣ်ထီၣ်ဒုးဝဲလီၤဆီဒ်တၢ်ဒုးသတူၣ်ကီၢ်ရၢၣ်, မ့ၢ်တြီၤကီၢ်ရၢၣ်ဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, ဟီၣ် ကဝီၤတဖှ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဒုးဘျီဝဲအံၤန့ၣ်, လူၤခးသံဝဲကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖှ်, ပှၤလၢယုာ်တ သုတညီ, တပူၤတဖျးတဖှ်ဖီၣ်ဝဲ, စၢဝဲ, တီၢ်ဝဲ, ဒီသံဝဲ, မၤအမၤသီဝဲတအုးတဂီၤ, ပိာ်မုၢ်ပိာ်မၤ တဖှ်က့ၤကိးလီၤဝဲဆူၣ်ပှၤ, မၤတရီၤတပါဆါသုၣ်ဆါသးဝဲန့ၣ်ပတဲလၢအဂုၢ်တသုလၢဘၣ်. ဖဲအလဲၤတပူၤလၢလၢ, ဟံၣ်ယီၤဒုသဝီတဖှ်မၤဟးဂီၤကွံာ်ဝဲ, ဒွဲၣ်အူကွံာ်ဝဲ, အိၣ်ကွံာ်ဘုဘုၣ်ဟု သး, ထီၣ်ဆီ, ထိးဒီးကျိၢ်ပနါခဲလၢာ်လၢအထံာ်န့ၣ်ဝဲဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံာ်လၢအစိာ်ဝဲန့ၣ်စိာ်ဝဲသု တ ဖှ်ဟံးန့ၣ်ကွံာ်ဝဲခဲလၢာ်တုၤလၢန့ၣ်ကလံာ်ဆုကလံာ်ဒုၣ်လဲာ်န့ၣ်လီၤ. ကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖှ် သုးဖိၣ်န့ၣ်ဆူၣ်ဝဲဖဲအတၢ်ဟံာ်ပနီၣ်သုးအိၣ်အလီၤ, ကရၢၢ်တၢ်ယာ်ဒုသဝီတဖှ် ဒီးဒုဖိသဝီဖိတ

ဖဉ်မၢကုၢ်မၢယၢ်ဝဲလၢကဘၣ်မၢန့ၢ်အတၢ်,အကရၢၢ်,အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်,အတၢ်ပူၤ,အတၢ်ကျိၤတဖၣ်အိၣ်ဘျးအိၣ်သၢတသ့တချးဘၣ်. ဣဖိသဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်ဟံၣ်တၢ်ကွၢ်အဇုသဝီ,အတၢ်ဖံးအိၣ်မၢအိၣ်အလီၢ်,ဘၣ်လဲၤအိၣ်လၢတၢ်လီၢ်အသီ,တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအါ,ကသံၣ်ကသီတအိၣ်,ကျိၣ်စ့ဟဲန့ၣ်တအိၣ်အမဲၣ်ညါဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ခဲအံၤခဲအံၤအယီ, ဘၣ်ကွၢ် ဆၢၣ်မဲၣ်တၢ်ဝံၤတၢ်ကၢ်, တၢ်ဖိၣ်တၢ်ယၢ်,ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤအည့တတဲၣ်လၢၤနီတဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအံၤအပူၤ,လၢကအိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤအိၣ်ဘၣ်အဂီၢ်ဘၣ်မၢစၢၤမိၢ်ပၢ်အတၢ်လၢတၢ်ကီၢ်ကျါတၢ်စူၤကျါအိၣ်ဘျးအိၣ်သၢတသ့ဘၣ်.မ့ၢ်တၢ်ဆါကတီၢ်လၢကဘၣ်ယုတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဘၣ်ဆၢၣ်.ကိၢ်ကိၣ်တအိၣ်လၢအဂီၢ်ဘၣ်,တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကယုတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့စ့ၢ်ကီးတအိၣ်ဝဲဘၣ်.ကျိၣ်စ့တၢ်ဟဲန့ၣ်တအိၣ်, ကသံၣ်ကသီတအိၣ်,ဘၣ်အိၣ်ဒၣ်ကဲသးကဲသးအယီဂံၢ်ဘါတအိၣ်,တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တအိၣ်ဘၣ်ဒီးဖိဒံဖိသ့ၣ်တဖၣ်အနီၢ်ခိနီၢ်သးတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ခဲလၢၢ်ပျါယုစီၢ်ယုထီလီၤညးလီၤဘဲဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဖံးအိၣ်မၢအိၣ်အလီၢ်, တၢ်သ့တၢ်သ့ၣ်ကရၢၢ်, တူၢ်ရှၢ်ကျိး,မၢ်ဆံးကျိး,သဲးကျိး, စံၢ်စီၤပွဲၤစီၤ ဘၣ်လီၤယီၤဒီးကဲတၢ်အိၣ်သယုၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဣဖိသဝီဖိတနီၤယုၢ်အိၣ်ခူသ့ၣ်ဝဲလၢပူၤပုၤပုၤဒီးတုၤအဆၢကတီၢ်ဘၣ်လံန့ၣ် ဖဲးခူသ့ၣ်ခူလံၣ်ခူးလၢကလုၢ်အိၣ်အသးအမူအဂီၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ.ဒုၣ်ဒါတဖၣ်ဖဲလၢတၢ်ကီၢ်အကတီၢ်အံၤသ့ၣ်ညါဝဲလၢပုၤဖဲးခူးဖဲးသံၣ်အယီဒွဲၣ်လဲးဝဲပုၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကိတဖၣ်အကတီၢ်တဘၣ်ဒံးလၢတၢ်ဆူးအီၤဘၣ်ဆၢၣ် မ့ၢ်ဒွဲၣ်လဲးဟဲအိၣ်ကွၢ်ဝဲတံၤပျုတံၤပျုၢ်, မ့ၢ်အူအိၣ်ထဲသ့ၣ်အလၢၣ်ဒီး ခူးဒီလီၢ်အိၣ်တၢ်ထဲသ့ၣ်တရုလၢပုၤဂီၢ်တသ့တဘၣ်လၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ဒူးအကျဲတဘိလၢကမၢလီၤဒိသံကွၢ်ကညီဖိတဖၣ်လၢတၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.ကညီဖိတဖၣ်အတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူအကျဲကပူၤ, အခိၣ်တယၢ်ခဲလၢၢ်ဘၣ်တၢ်မၢဟးဂီၤကွၢ်အီၤလၢၢ်လၢၢ်ဆုဆုဒံးသိးကညီဖိတဖၣ်ဝံၤထီၣ်အခိၣ်လီၤဖိၤသုတန့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ,ဣသဝီလၢအိၣ်ဒံးတဖၣ်,မ့ၢ်ဆါတစံးမ့ၢ်နၤတစံးဣဖိသဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်လဲၤဖိၣ်န့ၣ်ဆူၣ်အီၤလၢကဘၣ်ဝံဘၣ်ယိးသူးအတၢ်,လဲၤလၢမ့ၢ်ခံးမ့ၢ်နၤ,တၢ်တဒူးအိၣ်အီၤဂုၤဂုၤဘျဲဘျဲစ့ၢ်ကီးဘၣ်,တုၤအဝဲသ့ၣ်လဲၤတၢ်အါနံၤအါသီ,န့ၣ်ဆိးက့ထီၣ်,ဝံတၢ်ယိးတၢ်တကဲလၢၤဘၣ်န့ၣ်လၢခံကတၢ်တၢ်ထူလီၤတဲၣ်ကွၢ်အီၤဆူတြီၤလၢၢ်ဒီးပုၤဒံးအံၤသိးတဖၣ်အဟံၣ်ဖိယီဖိ,အဖိအမါတထံၣ်ဘၣ်လၢၤအီၤ,တနံၤဟူဘၣ်လၢအကစီၣ်နီတဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကညီဣဖိသဝီဖိတနီၤလၢအသးသမူကပူၤဖျဲးအဂီၢ်ယုၢ်ထီၣ်ကွၢ်ဝဲဆူထံခံကွၢ်စိး,လၢၢ်ကျါလုကျါ,က့ဒိၣ်ပုၤယိၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢၣ်မ့ၢ်လၢဒုၣ်ဒါတဖၣ်လူၤယုမၢသံမၢဝီ,ဂုၢ်ဆူၣ်ပျီဆူၣ်တၢ်တုၤဆူဒုၣ်ဘုပူၤညၢၣ်လံၣ်ပူၤအယီ,လၢခံကတၢ်ကညီဖိတဖၣ်ဘၣ်ယုၢ်ပူၤအသးဆူပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤ

ပူးဖဲခိန်နာ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်ရဲၣ်ကျဲၤန့ၢ်အီၤအလီၤန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ကိၢ်တၢ်ဂီၤဒ်အံၤအကျါ
ဒၣ်လဲၣ်,ကညီသ့ၣ်စၢ်သးဘိၣ်တဖၣ်ဆွၢ်ပူၤအဟံၣ်ဖိယိဖိဝံၤအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲယၣ်ကဒါက့ၤအ
ခိၣ်လၢကဒုးဆၢဒၣ်ဒါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဒၣ်ဒါစးထီၣ်တဲာ်(၄)တဲာ်အံၤကယိကယိတဆိဘၣ်တဆိ
ဒီးဖဲဝဲၣ်ၣ်န့ၣ်တုၤလီၤဝဲဆူတနီၤသရံၣ်,ဘျဲးဒဲၣ်ကိၢ်ရၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲအဆိကတၢ်- တုၤဒၣ်ဒါမၤတၢ်ထီၣ်ဒုးလၢတီၤအူကိၢ်ရၣ်လဲၣ်န့ၣ်ဒီးမၤဟးဂီၤ
ကွံာ်ဝဲဟံၣ်ယိ,နူသဝီအါဖျၢၣ်,ဒီးတၢ်ဖဲအိၣ်မၤအိၣ်အလီၤအကျဲတုၤဒၣ်လဲၣ်နူသဝီဖိတဖၣ်
ဖဲအိၣ်မၤအိၣ်ဘၣ်တသ့လၢအယိ,ဘၣ်ယုၢ်ပူၤဖျဲးအသးဆူကွီၣ်တဲာ်ကိၢ်န့ၣ်လီၤ. အဆိက
တၢ်ပုၤ၂၀၀၀၀၀၀ ယၣ်ယၣ်ဟဲယုၢ်ဝဲဆူဖးလဲၣ်အိၣ်လၢစီၤထၣ်အဆၢခိၣ်တစးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်
ထီၣ်ဒုး(၄)န့ၣ်အတီၢ်ပူၤနူသဝီဟးဂီၤလၢအကထိဒီးဟံၣ်ယိဟးဂီၤဝဲလၢအကလးန့ၣ်လီၤ.က
မျၢၢ်လၢဒၣ်ဒါမၤသံက အိၣ်ခံကယၤဂၤယၣ်ယၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်ပာ်ဖျါအသးဒၣ်ဒါ မၤဟး
ဂီၤဘုအနာ်၅၀,၀၀၀ဘျဲၣ်,ဟုသးအနာ်၁၀,၀၀၀(တကလးဘျဲၣ်,ဟံးန့ၢ်ကွံာ်ကျိၣ်စ့,တၢ်ဖိတၢ်
လံၤခဲလၢၣ်,လီၤလၢဝဲစုလၢတဘျဲးကကွံာ်,မၤသံကမျၢၢ်,ဒီးဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိလီၤလၢစုလၢအကကွံာ်
တဖၣ်လီၤ.ပိာ်မုၢ်ပိာ်မၤတစၢ်န့ၢ်အဂၤ (၉၁၀) ဂၤဘၣ်တၢ်မၤသံမၤဝီအီၤ,ဒီးလၢအကျါတစၢ်
န့ၢ်ဘၣ်(၇၀)ဂၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤတရီၤတပါအီၤဝံၤ,ဘၣ်တၢ်မၤသံအီၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဒုးဒီးဆူထီၣ်,
ပုၤလၢယုၢ်ပူၤဖျဲးအသးဒီးအါထီၣ်,ဒီးပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲလၢထံလီၤကိၢ်ပူၤ(IDP)မုၢ်ဂ့ၤ, ပုၤဘၣ်
ကိဘၣ်ခဲလၢကိၢ်ချၢမုၢ်ဂ့ၤအါထီၣ်ဝဲရၣ်ရၣ်လီၤ.ဒ်ကိၢ်ရၣ်တဖၣ်အတၢ်ပာ်ဖျါအသးပုၤဘၣ်
ကိဘၣ် ခဲလၢ ထံလီၤကိၢ်ပူၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲ-

- ကိၢ်ဆၣ်မူ-ဟံၣ်ဒုၣ်(၂၀၆)ဒုၣ်,ပုၤနီၣ်ဂံၢ်(၁၀၁၁)ဂၤ
- ကိၢ်ဆၣ်ဆိထံး-ဟံၣ်ဒုၣ်(၃၁၀)ဒုၣ်,ပုၤနီၣ်ဂံၢ်(၁၆၃၁)ဂၤဒီး
- ကိၢ်ဆၣ်လၢၢ်ဒိၣ်-ဟံၣ်ဒုၣ်(၁၂၀)ဒုၣ်,ပုၤနီၣ်ဂံၢ်(၇၂၂)ဂၤဒီးခဲလၢၢ်မုၢ်ဝဲ-
ဟံၣ်ဒုၣ်(၆၃၇)ဒုၣ်, ပုၤနီၣ်ဂံၢ်ခဲလၢၢ်မုၢ်ဝဲ (၃၃၆၄)ဂၤန့ၣ်လီၤ.အဝဲအံၤမုၢ်ထဲဒၣ်ချၢၣ်
လွံာ်ထူၣ်ကိၢ်ရၣ်တဘျဲးဒီးအတၢ်ပာ်ဖျါဒီးန့ၣ်လီၤ.

နူသဝီလၢတၢ်နီၣ်ဖိၣ်အီၤ- လၢချၢၣ်လွံာ်ထူၣ်ကိၢ်ရၣ်အပူၤ, နူသဝီလၢတၢ်နီၣ်ဖိၣ်အီၤခဲလၢၢ်မုၢ်ဝဲ
သဝီ(၃၇)ဖျၢၣ်မုၢ်တြီၤကိၢ်ရၣ်အပူၤသဝီ(၂၄)ဖျၢၣ်ဒီးလၢတီၤအူကိၢ်ရၣ်အပူၤသဝီ(၂၇)ဖျၢၣ်န့ၣ်
လီၤ. နူသဝီတဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ကုၣ်ထီၣ်ကွံာ်အီၤလၢအဂံၢ်အဂဲၤသတးဒီးဟးဂီၤကွံာ်ဝဲလၢၢ်စိ
ဖုကလုၤန့ၣ်လီၤ. တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်ပုၤယုၢ်အိၣ်ကဒုဆူထံချၢကိၢ်ချၢ(ကွီၣ်တဲာ်ကိၢ်)အါထီၣ်ဝဲ
ရၣ်ရၣ်ဒီးပုၤနီၣ်ဂံၢ်ထီၣ်ဘးဝဲဆူ(၉၅၂၀)ဂၤ. ဒီးတုၤလီၤ၁၉၉၅န့ၣ်န့ၣ်ပုၤနီၣ်ဂံၢ်ထီၣ်ဘးဝဲဆူ
(၉၂,၅၀၅)ဂၤန့ၣ်လီၤ.

၎င်းဒါအတတ်ထိုင်ဒူးမုၢ်ထိုင်ကီၢ်သူလုၢ်အံၤတၢ်သးဘၣ်ဒီးအထိုင်ဒူးထံထၣ်စ့မုၢ်ဂ့ၤ,ပကိၣ်ရိမး
မုၢ်ဂ့ၤန့ၣ်ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ထိုင်ဒူးကီၢ်သူလုၢ်မုၢ်ထိုင်အံၤကယံၣ်ဒၣ်ထဲစ့ၤ
န့ၣ်စ့ၤလၢဒီးကဝံၤဝဲဘၣ်ဆၣ်တုၤအထိုင်ဒူးသပုၢ်တၢ်ဝဲတခါတၢ်တမၤအသးဒ်အဆိကမိၣ်ပၣ်ဝဲ
အသးဘၣ်. တၢ်ဒူးတဖၣ်ဒိၣ်ဝဲ,ယံၣ်ဝဲ,အပုၤသံအါအါကလံာ်အယံ,ကဲတၢ် ခိၣ်ဖိမံာ်ဆူးလၢ
အကီၢ်တၢ်ဒီးကွဲဘၣ်. အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအနီၢ်အသးန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢအသူးမုၢ်ဒိၣ် တၢ်ကွဲး
နီၣ်ကွဲးယါအပူၤဘၣ်ဆၣ်လၢတၢ်ကစီၣ်တခါကွဲးဘၣ်ကွဲးဘၢဝဲဒီးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်အဂ့ၢ်
န့ၣ်ဖျါဒၣ်ထဲစ့ၤကီၢ်စိးန့ၣ်လီၤ. မ့မုၢ်ပုၤပၢၢ်ဆၢတၢ်ဖိအတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်တ
ခါကွဲးဒိၣ်ကွဲးသ့ၣ်လီၤ.မုၢ်ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤဒ်လဲၣ်ဂ့ၤဒ်သးပုၤလၢခံကသ့ၣ် ညါဘၣ်က့ၤဒၣ်ဒါ အတၢ်
ထိုင်ဒူးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါဘၣ်တခါ,တၢ်မၤအသးတဆိဘၣ်တဆိဒီးဟံးန့ၢ်တၢ်မၤလိကသ့ဝဲ
အကီၢ်ပပၣ်ဖျါက့ၤကယံၣ်တၢ်မၤသးတဖၣ်ဒ်ပမၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအသးန့ၣ်လီၤ.

ကမျါထံဖိကီၢ်ဖိအတၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံာ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒီးတၢ်ဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤတဖၣ်

လၢတဲာ်(၄)တဲာ်တၢ်ဒူးအနံၣ်(၂၀)အတီၢ်ပူၤ, န့ၣ်ဒါပဒိၣ်လၢအမုၢ်(မဆလ)ကီၢ်ပယီၤစိးရှၢၣ်
လုၣ်သန့-ပဒိၣ်, နဝတ, နအဖ,သူးပဒိၣ်တဖၣ်ထိုင်ဒူးဝဲကီၢ်သူလုၢ်မုၢ်ထိုင်ဟီၣ်ကဝီၢ်ဒ်အမုၢ်
ယိၣ်လိာ်တြီၤ,သူမ့တြီၤ,ကီၢ်ဆၢဒိကျိၤ, ပၣ်ယုၣ်ကီၢ်ရှၢၣ်(၇)ဘၣ်လၢကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤအံၤဒ်တၢ်
ဂံၢ်တၢ်ဘါအိၣ်ဒီးမၤဝဲသ့အသးမၤဝဲလၢဂံၢ်လၢဂံၢ်ဘါန့ၣ်လီၤ.ဒ်အသူးတၢ်ကူၣ်ရဲၣ်ကျဲၤအသး
ဟံးန့ၢ်တၢ်လီၤလၢအဂ့ၢ်အထီဒီးဟံးလီၤအသူးဒ်သးကန့ၢ်ဝဲတၢ်ဒိၣ်စိလၢဟီၣ်ကဝီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.
ဒ်သးကဒီးန့ၢ်သူးတၢ်မၤစၢၤကချ့ကညီအဂီၢ်ခူၣ်ကျဲမုၢ်ကျဲဘိ,သိလုၣ်ကျဲတဖၣ်,သန့က့ၣ်ဟံးဖျါ
ဝဲတခါတၢ်လၢအမၤတၢ်ဂ့ၢ်ထိုင်ပသီထိုင်န့ၣ်လီၤ.လၢကညီဟီၣ်ကဝီၢ်ပူၤ, နူသဝီၣ်၅%မုၢ်က
ယၤန့ၣ်ဟးဂီၤကွံာ်လၢဂံၢ်လၢဂံၢ်ဆုဒီးနူဖိသဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်ယုၢ်မ့ဟးဖျိး,သၣ်ဝံၤလီၤဒီးဒီးလၢခံ
ကတၢ်ဘၣ်ကဲထိုင်ပုၤယုၢ်မ့ဟးဖျိးလၢတခါထံတခါကီၢ်(ကွီၣ်တဲာ်ကီၢ်)အပူၤန့ၣ်လီၤ. သူးမိၤစိ
ရိၤအတၢ်ထိုင်ဒူးမၤဟးဂ့ၢ်မၤဟးဂီၤတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကလံာ်အယံ, ကညီထံဖိကီၢ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူ
အိၣ်ဂဲၤ,မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်,တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, ဆူၣ်ချ့ဒီးလုၢ်လၢတူသန့ခဲလၢဘၣ်ဟးဂ့ၢ်ဟး
ဂီၤဒီးအပတီၢ်လီၤတသြးကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.တၢ်ထိုင်ဒူးအံၤတမုၢ်ထဲအဒူး ပုၤစိာ်စုကဝဲ, ပုၤပၢၢ်
ဆၢတၢ်ဖိဘၣ်,မုၢ်ဒ်သးကဒူးမၤလီၤမၤကွံာ်ပုၤဒိတကလုာ်ဒီးဒ်သးသ့တဒီးပဒါထိုင်လၢအဂီၢ်
ကူၣ်ထိုင်ကွံာ်ပုၤဒိတကလုာ်လၢအဂံၢ်အဂဲၤခဲလၢန့ၣ်လီၤ.မုၢ်ဒ်သးကညီတကလုာ်အံၤကလီၤ
မၤကွံာ်ဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်မံာ်ဖံးခိၣ်လၢဂံၢ်လၢဂံၢ်ဆုဒီးန့ၣ်လီၤ.

လၢကီၢ်ရှၢၣ်ဘျးဒဲဝဲတခါလၢကူၣ်ဟံးလီၤကၢ်သဝံပီၤအဂီၢ်ဘၣ်ဟံးဝဲတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘါအယံ,က
ယံၣ်နူသဝီအိၣ်ဘျးဒီးကၢ်သဝံပီၤအကျိၤခဲလၢန့ၣ်သူးန့ၢ်ဆူၣ်ဝဲနူဖိသဝီဖိတဖၣ်ခဲလၢလၢက

ဘဉ်လဲၤအိၣ်ဆူအတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အလီၤဒီးဘဉ်မၤအတၢ် လီၤမ့ၢ်ပှၤလၢအယုၢ်ပှၤဒီးအိၣ်ခူသ့ၣ်
လၢခူပှၤပှၤတဖၣ်ဘဉ်ကဲထီၣ်ထံလီၤကီၢ်ပှၤပှၤလီၤအိၣ်ကမံၣ် (IDP)န့ၣ်လီၤ. ပှၤလၢအအိၣ်
တသ့တဘၣ်တဘၢလၢတဖၣ်ဘဉ်ယုၢ်ထီၣ်ဆူကီၢ်ချၢဒီးကဲထီၣ်ပှၤဘဉ်ကီၢ်ဘဉ်ခဲန့ၣ်လီၤ.

လၢဖၣ်အၣ်.ဖၣ်ပှၣ်.န့ၣ်သထူၣ်ဒီးချၢၣ်လွံၣ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤစ့ၢ်ကိး.(DKBA)န့ၣ်မိၣ်ကရဲးတံး
ဘူးဒးသးမ့ၢ်ဒိၣ်တဖၣ်ဖိၣ်လိာ်အစုဒီးပယီၤသးပဒိၣ်အသးတဖၣ်. မၤအၢမၤသီတၢ်.မၤသံမၤဝီ
တၢ်.ဒိတၢ်တဖၣ်တၢ်.ကညီဖိကဒဲကဒဲဖိၣ်လိာ်သး.ကူၣ်အၢမၤသံမၤဝီလိာ်သးအိၣ်ထီၣ်ကဲထီၣ်
အါမးန့ၣ်လီၤ. လၢတီၢ်ဆူကီၢ်ရၣ်ပှၤတခီ တၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးတဖၣ် ကဲထီၣ်ဒၣ်ကိးနံၤဒဲးဒီးတနံၤ
ဘဉ်တနံၤန့ၣ် ပှၤဘဉ်မၤန့ၢ်အတၢ်အိၣ်ဝဲ(၇၀၀)ဂၤတုၤလၢ(၁၅၀၀)ဂၤကိးနံၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲ
(၁၉၇၅) နံၣ်အ ပှၤ, ခီဖျိလၢတၢ်ဒးတၢ်ယၢဒီးဒၣ်ဒါအတၢ်ဆိၣ်သနံးမၤဆူၣ်မၤစိးအယံ, လၢ
ချၢၣ်လွံၣ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်ဒီး တီဆူကီၢ်ရၣ်အပူၤကမုၢ်ခဲလၢၣ်(၂၀၀၀)ဂၤဘဉ်ကဲထီၣ်ပှၤဘဉ်ကီၢ်
ဘဉ်ခဲဒီးန့ၣ်လီၤအိၣ်ကဒုဝဲဆူပှၤဘဉ်ကီၢ်ဘဉ်ခဲဒဲကဝီၤအဆိကတၢ်- ဝဲမးလဲၤတၢ်လီၤလၢအ
ဘူးဒီးစီထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤလၢအဘဉ်ယုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိးဒီးအိၣ်ခူသ့ၣ်ခူလံာ်လၢကီၢ်ပှၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲမူ
ကီၢ်ဆဉ်ပှၤ (၂၀၆)န့ၣ်- ပှၤနီၣ်ဂံၢ်(၁၀၁၁)ဂၤ, ဆိထံးကီၢ်ဆဉ်ပှၤပှၤ(၃၁၀)န့ၣ်- ပှၤနီၣ်ဂံၢ်
(၁၆၃၁)ဂၤ, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆဉ်ပှၤ(၁၂၁)န့ၣ်-ပှၤနီၣ်ဂံၢ် (၇၂၂)ဂၤ, ခဲလၢၢ်မ့ၢ်ဝဲပှၤ(၃၃၆၄)ဂၤ
ဒီးပှၤတဖၣ်အံၤဘဉ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်သဉ်ဝံၤလီၤဒိ.တၢ်တတၢ်တနါဖးဒိၣ်လီၤ. လၢကီၢ်ရၣ်
ချၢၣ်လွံၣ်ထူၣ်အပူၤ, တံာ်လွံၣ် တံာ်အခိၣ်ထံး(၁၀)နံၣ်အတီၢ်ပူၤကမုၢ်လၢဘဉ်ယုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိး
လၢပှၤပှၤ,ပှၤသံလီၤမူၤလီၤမၢ်ခဲလၢၣ်အိၣ်ဝဲပှၤ(၄၀၀၀)ဂၤယၢၣ်ယၢၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ခဲ
လၢၣ်အံၤမ့ၢ်ဒၣ်လၢဒၣ်ဒါအတၢ်လူၤခးမၤသံမၤဝီ, ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးဒီးမ့ၢ်ပိာ်, ဒီးလၢတၢ်အိၣ်တၢ်
အိတအိၣ်ဒီးဘဉ်သဉ်ဝံၤလီၤဒိအယံန့ၣ်လီၤ. န့ၣ်သဝီလၢတၢ်သးဆူၣ်အီၤအိၣ်ဝဲ (၁၄၈)သဝီ,
လၢတီၢ်ဆူကီၢ်ရၣ်ပှၤသဝီ (၄၀) ဖျၢၣ်ဒီးပှၤနီၣ်ဂံၢ်ခဲလၢၣ်အိၣ်ဝဲ(၁၄၂၀၃)ဂၤန့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်သ
ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်ပှၤတခီကရၢကရိထီၣ်ဝဲဂၤကီၢ်သးလၢသဝီခဲလၢၣ်(၅၀)ဖျၢၣ်အပူၤဒီးသးန့ၢ် ဆူၣ်
ကွံာ်ဝဲသဝီ(၂၀)ဖျၢၣ်ဆူအဝဲသ့ၣ်သးအိၣ်တၢ်အလီၤန့ၣ်လီၤ.န့ၣ်ပှၤယုၢ်ညါတၢ်ဟံၣ်ဖျါဝဲအသိး
လၢမ့ၢ်တြီၤကီၢ်ရၣ်အပူၤန့ၣ်သဝီလၢဒၣ်ဒါမၤအၢမၤသီ, မၤတရီၤတပါကမုၢ်အါကတၢ်မ့ၢ်ဝဲ သ
ဝီ(၂၄)ဖျၢၣ် ဒီးလၢတီၢ်ဆူကီၢ်ရၣ်အပူၤမ့ၢ်ဝဲ သဝီ(၂၇)ဖျၢၣ် ဒီးလၢန့ၣ်သထူၣ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤသ
ဝီ(၁၆)ဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီဖိတဖၣ်ဒိမိာ်ပာ်ဖဲဖုလၢပျၢၤအလုာ်လၢထူၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲအသိးမ့ၢ်ပှၤလၢအအဲၣ်အထံအကီၢ်,
အန့ၣ်သဝီဒီးအဲၣ်ဒီးမၤကလုာ်အိၣ်ကစ့ဝဲဘဉ်ဆဉ်,မ့ၢ်လၢသးပဒိၣ်အတၢ်ဆိၣ်တၢ်မၤနၢၤ,ဟံးန့ၢ်
ကွံာ်အလီၤအိၣ်လီၤဆိးအယံ,ဘဉ်ပာ်တုာ်ကွံာ်အလီၤကျဲၣ်သဝီ,အစံာ်အပှၤအတၢ်ဖိတၢ်လံာ်ခဲ

လက်ခံပေးအပ်အပ်ကုသဆောင်ရွက်ချက်ချာနဲ့လီ။ မှီသနာကုန်နဲ့ပုလဲအပ်အထံအကီအနု
 သဝီ၊တူသံတူဟါမာအသးဒီးအိပ်လဲအထံလီကီပူဒေပ်ဝဲ၊လဲကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရဲ
 အတဲာ်ကရဲကရဲအဖီလဲအိပ်ဒီးပုလဲအကလီတဖန်အကလီနဲ့လီ။သနာကုတဲာ်အိပ်တဲာ်
 မ၊နာ၊ဆူတဲာ်ဒေပ်ကွဲာ်ကွဲာ်အယီ-ဖဲ(၁၉၈၄) နံနံနဲ့ပုလဲတု၊ဆူဒဲကဝီတဲာ်အိပ်ကဒဲအလီ
 အိပ်ဝဲ(၉၅၀၂)ဂ၊ဒီးဖဲ(၂၀၀၄)နံနံနဲ့ပုလဲတု၊ဆူဒဲကဝီတဲာ်အိပ်ကဒဲအလီထိုင်ဘးဝဲတု၊
 ဆူ(၁၅၄,၁၄၉)ဂ၊နဲ့လီ။

တဲာ်ဒုးတဖန်

တဲာ်ယုလဲလဲအံ၊ဟံဖျါထိုင်ဝဲသုးပဒိန်ထိုင်ဒုးကညီတဲာ်ဟံဆာဟိုင်ကဝီတဲာ်ဒုးအမံဒီးနံ
 လဲအမဲဝဲတဲာ်ဒုးအတဲာ်ရဲတဲာ်ကျဲနဲ့လီ။

နီဂံ	နံ	တဲာ်ဒုးအမံ	တဲာ်ဒုးဟိုင်ကဝီ
၁	၁၉၇၃- ၁၉၇၅	အိပ်စိမိတဲာ်ဒုး	တီအူကီရဲ
၂	၁၉၇၄- ၁၉၇၅	တဲာ်လွဲာ်တဲာ်ဒုး	ပကီရီမးကစာ်ခိန်ထံး
၃	၁၉၇၄- ၁၉၇၅	ရွှံလုယိုင်တဲာ်ဒုး	ပကီရီမးကစာ်ခိန်ထံး
၄	၁၉၇၅- ၁၉၇၇	အိပ်စိမိတဲာ်ဒုး (ပတီ ၉.၁၀.၁၁)	ပကီရီမးဒီးပရဲလီကျဲမုာ်ထိုင်
၅ -၁၉၇၇	အိပ်စိမိတဲာ်ဒုး	ကီမူရဲ၊တြဲ၊ ဘျဲဒဲဝဲကီရဲ၊ နူပျာ် ယာ်ကီရဲ
၆	၁၉၇၈	အိပ်စိမိတဲာ်ဒုး	ဖန်အန်ကီရဲတု၊လဲတီအူကီရဲ
၇	၁၉၈၀	အိပ်စိမိတဲာ်ဒုး	ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရဲစာ်ပူထးပူ (စီထန်)
၈	၁၉၈၀	အိပ်စိမိတဲာ်ဒုး (ပတီ ၁၉/၂၀)	တီအူကီရဲ၊ကရဲနံဟိုင်ကဝီ
၉	၁၉၈၀	စွဲအိပ်တဲာ်ဒုး	ရတခ. ဟိုင်ကဝီ၊ ဘျဲဒဲဝဲကီရဲ၊ နူပျာ်ယာ်ဒီး ဖန်အန်ကီရဲ
၁၀	၁၉၈၀	စွဲမာ်ဟိုင်တဲာ်ဒုး	မုာ်တြဲ၊လူပျဲ၊မူးဝဲတံန်၊ကီးတရဲဟိုင် ကဝီ
၁၁	၁၉၈၂	စွဲအိပ်တဲာ်ဒုး	သုးကု(၁)၊ နူထူကီရဲ၊ သုးကု(၇)

			ဖှ်အာ် ကီၢ်ရၢ်,တၢ်လၢဘျးဒဲၣ်ကီၢ်ရၢ်ပူၤ
၁၂	၁၉၈၃		မၤဟးဂီၤတၢ်ဘျီစုကဝဲၤလီၤ,စီၤထာ်
၁၃	၁၉၈၄	စွဲအိၣ်တၢ်ဒုး	မုၢ်တြၢ်ကီၢ်ရၢ်
၁၄	၁၉၈၄	ယၢ်ဒဲအိၣ်	
၁၅	၁၉၈၄	စွဲလုအိၣ်တၢ်ဒုး	ထံဆၢကီၢ်ဆၢတြၢ်တဖၣ်, မၢ်တရံးချၢ်ဒု တြၢ်, မိဖိက့ၣ်တြၢ်, မၢ်လးတြၢ်, အူသ့ၣ် ထာ်,ဒါခွၢ်,ကီၢ်ကွးခိၣ်,ကီၢ်ညး,မၢ်လး တၢ်လီၤမိၢ်ပှ်
၁၆	၁၉၉၁- ၁၉၉၂	ပယိၤဒိၣ်တၢ်ဒုး	မုၢ်ထီၣ်ကီၢ်သ့လုၤတၢ်လီၤသကုၤဆးဒး ၁၉၉၂ - လါမုၢ်- တၢ်ဆိတလဲက့ၤတၢ် ဒုး အမံၤအုသၢ်လယဲး (သံလျက်)တၢ်ဒုး
၁၇	၁၉၉၂	တဲၣ်လွံၢ်တဲၣ်တၢ်ဒုး	သုးက့ ၂, ၃ဟီၣ်ကဝီၤ
၁၈	၁၉၉၂	ပံၣ်ညက့ၣ်တၢ်ဒုး	ပရဲလီၤကျိမုၢ်ထီၣ်,၅ .ၣ်က့ၣ်, လၢဂီၢ်ဒိၣ်, မူကီၢ်ဆၢ နီးသၣ်တီၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ
၁၉	၁၉၉၃	သၢ်လယဲးတၢ်ဒုး	မုၢ်ထီၣ်ကီၢ်သ့လုၤဟီၣ်ကဝီၤသကုၤဆး ဒး
၂၀	၁၉၉၄	နးမု/ခ့ယုၢ်တၢ်ဒုး	မုၢ်ထီၣ်ကီၢ်သ့လုၤဟီၣ်ကဝီၤ

တၢ်ဒုးလၢဘၣ်တၢ်ယၢ်ထီၣ်လၢထးတဖၣ်အံၤမုၢ်တၢ်ဒုးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအိၣ်, မုၢ်တၢ်
ဒုးလၢအဆးတဖၣ်အိၣ်ဒဲးဝဲ ကီၢ်မုၢ်လၢပတယၢ်ထီၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးဒိၣ်ဒိၣ်ဆဲးဆဲးဝဲ
လၢဂီၢ်ဝဲတၢ်ဒုး(၃၀၄၆)ဘျီဒီးတၢ်ဒုးလၢအိၣ်အိၣ်ဝဲ(၉၃၅)ဘျီ, ဒီးထဲစွဲလုအိၣ်တၢ်ဒုးန့ၣ်ဒုၣ်
ဒါသံဝဲ(၅၉၂)ဂၤဒီးဘၣ်ဒိအိၣ်ဝဲ(၁၆၆၆)ဂၤန့ၣ်လီၤ. ဒုၣ်ဒါသံဒီးဘၣ်ဒိလၢတၢ်ဒုးအဂုၤအဂၤ
မုၢ်ဂုၤ, လၢတၢ်ဒုးဝဲဒီးမုၢ်ဂုၤအိၣ်ဆဲးအါလဲၣ်န့ၣ် ပဟ်ဖှိၣ်က့ၤတသ့တဘၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး
ဘၣ်. ဘၣ်ဆၢကမုၢ်တၢ် လၢအအါန့ၣ်ပသးဒုဒိအလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်.

ကညီပှ်ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ဝဲ

ဒိပဟ်ဖျါတုၢ်လံလၢအဆၢဒိၣ်(၆)ပူၤအသိး, တုၤဒုၣ်ဒါမၤဝဲတဲၣ်(၄)တဲၣ်တၢ်ထီၣ်ဒုးလၢပကိရိ
မးကစၢ်တုၢ်ဝံၤဒီးစးထီၣ်မၤကဒီးဝဲဒုၣ်လၢပရဲလီၤကျိ(စစ်တောဝဲဒုၣ်)လီၤဆိဒုၣ်တၢ်လၢမုၢ်
ထီၣ်တကပၤဝဲလၢတီအူကီၢ်ရၢ်, ချၢ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၢ်, လၢဂီၢ်ဒိၣ်ဒီးဆိထံး(၅ .ၣ်က့ၣ်)ဟီၣ်က

ဝိပူလီဆီဒ်တံလၢပၤထံးတကပၤတုၤယီၤဆူ(၁၉၇၅)နံၣ်ဖးဖိယၢ်ယၢ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢ (၁၉၇၅)နံၣ်, နံၣ်ဖးဖိဆူအလီၢ်ခံတခီန့ၣ်ဘိးယီၤအတၢ်ထီၣ်ဒုးအခိၣ်ဆူမ့ၢ်ထီၣ်တခီလီၤဆီဒ်တၢ်ဒူသဝီဆိၣ်လၢဘၣ်ဂံၢ်ထံးဒီးလၢကစၢ်ကလိကျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နိပယၤထီၣ်တၢ်လၢထးအသိးဒူသဝီတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဒွဲၣ်အူ, မၤဟးဂီၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ, တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်အလီၢ်အကျဲဒီး ဒူဖိသဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်မၤသံမၤတရီတပါအိၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢ(၁၉၆၀)နံၣ်လံၤလံၤ, လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒုးတၢ်ဆိၣ်သနံးအယိ, ကညီဖိလၢဒူသဝီဘူးဒီးထံဆၢကီၢ်ဆၢတဖၣ်တလီၢ်လီၢ်ဘၣ်ယုၢ်ပူၤဖျဲးအသးဆူကီၢ်တဲာ်ကီၢ်,ဘၣ်ဆၣ်ဖဲန့ၣ်အခါအတၢ်ယုၢ်အိၣ်ကဒုမ့ၢ်ဒ်ထဲတစီၢ်တလီၢ်ဒီးတုၤတၢ်အိၣ်သးဂ့ၤထီၣ်လံန့ၣ် ဟဲက့ၤခိကဒါဆူအဒူသဝီဒ်ဝဲဒီးဖံးအိၣ်မၤအိၣ်လၢတၢ်အိၣ်မူဆိၣ်ဂဲၤအဂီၢ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်, စးထီၣ်လၢ(၁၉၇၅)နံၣ်ဖးဖိအ လီၢ်ခံန့ၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဆူၣ်ထီၣ်ဝဲတုၤလၢဒူဖိသဝီဖိတဖၣ်တုၤတန့ၢ်ခိၣ်တကဲလၢၤတစုန့ၣ်,ကညီကမျၢၢ်လၢတီဆူကီၢ်ရၣ်,ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်ဒီးဒူသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်တဖၣ်ပုၤကမျၢၢ်ဟဲယုၢ်လၢပကံၣ်ရိမးလၢအဘၣ်တၢ်တိခိၣ်ရိၢ်မဲအီၤလၢပုၤမုးခဲလၢၢ်အါန့ၣ်ပုၤ(၂၀၀၀)ဂၤန့ၣ်ဘၣ်ဟဲခိယီၤဆူကီၢ်တဲာ်ကီၢ်ဒီးအိၣ်ကဒုဝဲဒ်ဖဲ “ ဖးလဲၢ် ” န့ၣ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်အခါဒဲကဝီၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပၤဆုၢ်ကွၢ်ထွဲအီၤလၢပုၤသ့ၣ်ကုသးပုၤဒ်အမ့ၢ်ဖုမ့း,ဖုလၢၢ်စု,ဖုမၤဘၣ်ဒီးဖုကီၢ်ထူတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

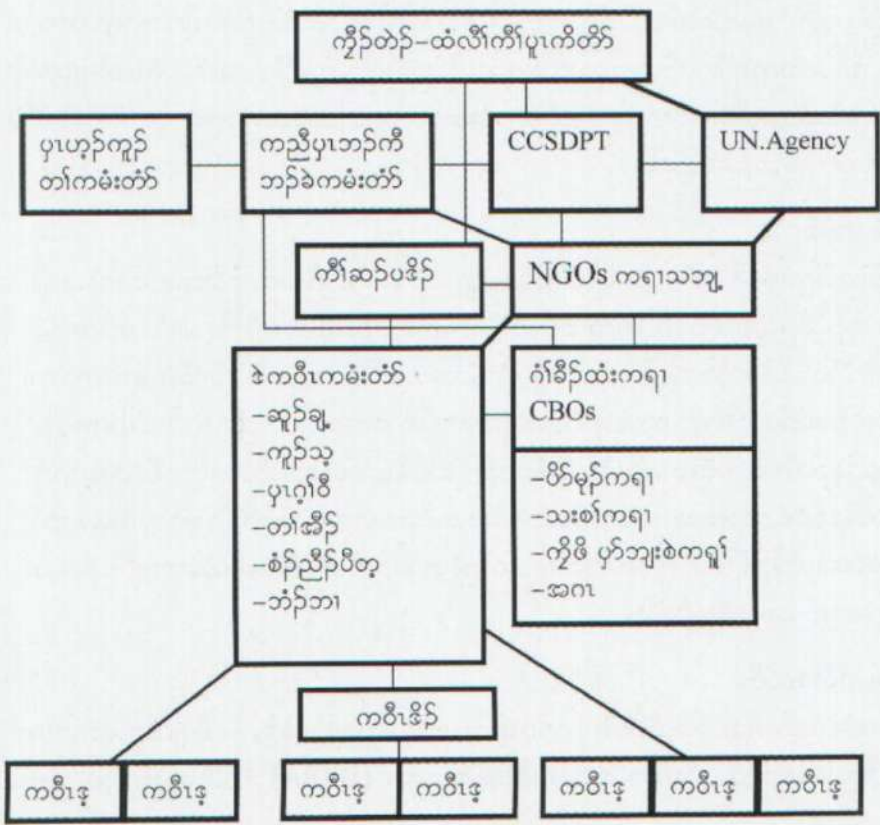
တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ-ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအဆိကတၢ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲမၤစၢၤအီၤခိဖျိခရ်ဖိတၢ်ကရၢကရိ,တၢ်အိၣ်ဖိၣ်,တၢ်မၤစၢၤကရၢ(Agencies)သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးပုၤလၢအကျဲးစးယုန့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအကျဲန့ၣ် လၢမ့ၢ်ယုၢ်တခီမ့ၢ်ဝဲဖုဘဲန့ၣ်ကီၢ်ဒီးလၢမဲဆိးဟီၣ်ကဝီၤတခီပုၤလၢအကျဲးစၢၤယုန့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမ့ၢ်ဝဲတၢ်အိၣ်ဖိၣ်သရၣ်(လၢခံကဲထီၣ်သရၣ်ဒိၣ်)ရီဘးထွဲ, ခိဖျိမၤသကိးတၢ်ဒီးခဲးသလံးတၢ်ဘါခိၣ်နၢ်လၢအမ့ၢ်ပၢ်ဒိၣ်ယီၤသး(ကွီစဲး),ပၢ်ဒိၣ်မနး,လၢမဲဆိးဟီၣ်ကဝီၤ,ဒီးပၢ်ဒိၣ်(Mr. Wanchis)ဒီးပၢ်ဒိၣ် (Boonlert)လၢဝုၢ်ဘီကိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖုမ့းလုၢ်- ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတဖၣ်အိၣ်ဝဲဒ်ဖဲဖးလဲၢ်အူလုၢ်လုၢ်န့ၣ်တနံၣ်အဘျီၣ်ဒီးဖဲ(၁၉၇၇)နံၣ်န့ၣ်တၢ်သုးလီၤအီၤဆူမ့ၢ်စကးဒီးအူဒါမ့ၢ်လၢတၢ်ဝံစိၣ်တိဆုၢ်ယံၤဒီးလၢၢ်ပုၤလၢၢ်ကလံၤဒိၣ်နီၢ်မးအယိန့ၣ်လီၤ.ဖဲ(၁၉၇၇)နံၣ်န့ၣ်တၢ်သုးလီၤကဒီးဒဲကဝီၤခံဖျၢၣ်န့ၣ်ဆူဖုမ့းလုၢ်လၢအအိၣ်ဒီးကတၢ်ဒီးသးသၣ်ထၣ်ဖဲသုမ့ထၣ်,သံရိၣ်ထၣ်အဆၢခိၣ်လၢယီၤကီၢ်တကပၤန့ၣ်လီၤ.

နိပပၢ်ဖျါတုၢ်လၢအဆၢဒိၣ်(၇)အပူၤအသိး,ကီၢ်ပယီၤသုးပဒိၣ်ဆိၣ်ဒီးတဲာ်လွံၢ်တဲာ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအံၤ, စးထီၣ်လၢ (၁၉၇၅)နံၣ်လံၤလံၤဒီးဘိးယၢ်ယီၤအတၢ်ဒုးမဲာ်သၣ်ဆူမ့ၢ်ထီၣ်တခီဒီးထီၣ်ဒုးကညီဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်တဘျီဝံတဘျီလၢ တၢ်ဒုးရဲၣ်ကျဲၤလီၤဆီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဆူၣ်ထီၣ်အယိ, ကညီဒူသဝီအါဖျၢၣ်လၢဒူသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်, ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရၣ်ဒီး

ချုပ်လွှာထူ၍ ကျိန်တဖန် ဘဉ်ယုာ်ပူဖျးအသးဆူထံဆာကီာ်ဆာတစီဒီးလၢခံကတၢာ်ဘဉ်န့ၣ် လီၤအိၣ်ကဒုဝဲဒၣ်ဖဲကျိန်တဲာ်ကီာ်ပူ နီၤကဲထီၣ်ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတဖန်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ကရၢသဘူ အတၢာ်ဟံၣ်ဖျါအသိး, ကညီပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲအံၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ချါန့ၣ် မ့ၢ်ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲထဲတဖု စီၤလၢဂုၢ်ကျဲးစးဒ်သိးကပၤဆုၤလီၤအသးဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတၢာ်န့ၣ်အယီ, လၢတစီထံတစီ ကီာ်ပူအံၤ ကညီပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲအံၤပၤဆုၤလီၤအသးဒၣ်ဝဲအက့ၢ်အဂီၤ ကမၤအသးဒ်လဲၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢာ်လၢပကြးသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. တၢာ်လၢပကြးသ့ၣ်ညါတမံၤမ့ၢ်- ကျိန်တဲာ်ထံကီာ် ဒ်အမ့ၢ်ဟံၣ်ကစၢ်ထံကီာ်လၢအတူၤလိာ်ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတဖန်အသိး, အပဒိၣ်ပပုၤ, စီၤလိာ် စီၤပၤအတၢာ်စိကမီၤအထီကတၢာ်န့ၣ်လီၤ. ဒဲကဝီၤပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါပၤဆုၤတၢာ်ခဲလၢာ် ကဘဉ် မၤထွဲစ့ၢ်ကီးဒ်ကျိန်တဲာ်ထံကီာ်တၢာ်ဘျၢသဲးအိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢာ်ခွဲး တၢာ်ယာ်ဖးဒိၣ်တမံၤလၢပအိၣ်ဒီးတၢာ်ခွဲးတၢာ်ယာ်တနီၤလၢ ပကပၤဆုၤဘဉ်ပပုၤတဝၢဒၣ်ဝဲအယီ န့ၣ်လီၤ.

တၢာ်ပၤပြးပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲအက့ၢ်အဂီၤ

လၢတၢ်ပၤဆၢပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲအပူၤ ကွီၣ်တဲၣ်ထံလီၤကီၢ်ပူၤကိတိာ်ဝဲၤကျိၤမ့ၢ် ပဒိၣ်ဝဲၤကျိၤတ
ဘိလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်စိကမိၤအထီၤကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ. ကိတိာ်ဝဲၤကျိၤအံၤန့ၣ်လီၤဝဲကီၢ်ရၣ်ဆူကီၢ်
ဆၢပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်တဆိဘၣ်တဆိလၢတၢ်ပၤဆၢပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲအဂီၢ်လီၤ. ကီၢ်ဆၢ
ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါပလးတဖၣ်မၤသကိးတၢ်လီၤလီၤဒီးဒဲကဝီၤကမံးတံာ်လီၤ.ဒဲကဝီၤတနီၤအိၣ်
ထဲကဝီၤဒုဘၣ်ဆၢ.ဒဲကဝီၤဒိၣ်တနီၤအိၣ်ဒီးကဝီၤဒိၣ်(Zone)ဝံၤမးဟံၤလီၤက့ၤအကဝီၤဒုန့ၣ်
လီၤ.

ကရၢသဘူ(NGO)လၢအဟဲမၤစၢၤကွၢ်ထွဲတၢ်လၢဒဲကဝီၤပူၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်တီၣ်ရိၣ်ခဲအိၤ
လၢ (CCSDPT) -တၢ်ကရၢကရိဒီးကရၢအံၤ မၤသကိးတၢ်လီၤလီၤဒီးကွီၣ်တဲၣ်ထံလီၤကီၢ်
ပူၤကိတိာ်န့ၣ်လီၤ. ကရၢအံၤအဖိလၢအိၣ်ဒီးကရၢသဘူလၢအကွၢ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်ဒီးဆဲး
ကျိးဝဲလီၤလီၤဆူဒဲကဝီၤကမံးတံာ်န့ၣ်လီၤ. ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်တမ့ၢ်ကရၢလၢအ
ဘၣ်တၢ်ဟံၤပနီၣ်ယၢ်အိၤလၢပဒိၣ်အယိပဖၢန့ၣ်အိၤ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဖျၢၣ်ဖိ.....ဒီးဖျၢၣ်ဆံးဖိ
အံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဆဲးကျိးအကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ကညီပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲကမံးတံာ်အံၤမၤစၢၤဟံးစု
န့ၣ်ကျဲဒဲကဝီၤကမံးတံာ်လၢတၢ်ပၤဆၢဒဲကဝီၤ,ဒီးဒ်အလီၢ်အိၣ်အသိးဆဲးကျိးဒီးကရၢသဘူမ့ၢ်
ဂ့ၤ, ဂံၢ်ခိၣ်ထံးကရၢတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤလၢတၢ်မၤသကိးအဂီၢ်လီၤ.တန့ၣ်လီၤမၤဒဲကဝီၤတၢ်ပၤတၢ်ပြး
ဘၣ်. ကညီသးပှၤဒဲကဝီၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲကမံးတံာ်တဖၣ်ကဘၣ်ဟံးန့ၢ်မူဒါလၢတၢ်တီၣ်ရိၣ်ခဲ
ဒဲကဝီၤအတၢ်မၤခဲလၢန့ၣ်လီၤ.

ဒဲကဝီၤတဖၣ်

စးထီၣ်လၢၤ၁၉၈၀န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသးပဒိၣ်ရဲၣ်ကျဲထီၣ်ဒုးဝဲကညီအတၢ်လီၢ်တဖၣ်တတီၤဘၣ်
တတီၤဆူၣ်ထီၣ်ဆူၣ်ထီၣ်န့ၣ် ကညီထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ်တဖၣ်ဘၣ်သးယီၤအသးဒီးအိၣ်ကဒုဝဲ
လၢတၢ်လီၢ်လၢယိၣ်လိာ်ကျိမ့ၢ်ဂ့ၤသ့မ့ၢ်ကျိမ့ၢ်ဂ့ၤ,လၢတၢ်လီၢ်တဘျူးတီၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢလၢ
ခံကွီၣ်တဲၣ်ပဒိၣ်တခိဟံၤဖျိၣ်က့ၤဒဲကဝီၤတဖၣ်ဒီးတုၤလၢခဲအံၤန့ၣ် ကညီဒဲကဝီၤအိၣ်က့ၤဒု
ထဲန့ၣ်ဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒဲကဝီၤတဖၣ်အံၤသၢန့ၣ်တဘျီအိၣ်ဒီးတၢ်ယုထၢထီၣ်အဒဲကဝီၤပၤဆၢတၢ်
ကမံးတံာ်ဒုဝဲလၢကပၤဆၢအဒဲကဝီၤဒုဝဲဒီးဒဲကဝီၤကမံးတံာ်ခဲလၢာ် (လၢဒဲကဝီၤန့ၣ်ဖျၢၣ်)
တခိဘၣ်တၢ်တီၣ်ရိၣ်ခဲဟံးစုန့ၣ်ကျဲအိၤလၢကညီပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲကမံးတံာ်တုၤလီၤ လၢဆၢ
ကတီၢ်ခဲအံၤ(၂၀၁၁)ဒီးန့ၣ်လီၤ.

(၁) မဲၤရၢမိၢ်ဒဲကဝီၤ

ဒဲကဝီၤအံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၤဖဲလၢဖုၤတြုၤအါရံၤ(၁၉၉၅)န့ၣ်, ခိဖျိကညီတၢ်ပၢ်ဆၢ
လီၢ်ခၢၣ်သးမၤနၢၤ ပျီ လီၤကွံာ် ဆူသးပဒိၣ်အစုပူၤလၢ (DKBA) ဒိၣ်မိၢ်ကရဲးတံးကညီဘူး

ဒူးသူးမုခ်အတတ်ဆိုင်ထွဲယိးကဒါဘီအယိန့ဉ်လီၤ. ကညီကမျာ်လၢအဆိဉ်ဆိးဖဲသုမ့န့ၤဒ်-ထူ
ဝါလုၤ, ကပီၤလုၤ, လီၤကွါလုၤ, ပဟံၣ်လုၤ, မိကလုၤ, လါဟ့ၤလုၤတဖၣ်သူးထီၣ်ကွံာ်အသးဒီး
လၢခံကတၢၢ် နီၣ်ကွံာ်ထံလီၤကီၢ်ပူၤကိတိာ်အတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးအသး တၢ်ဆီလီၤကၤဖျိၣ်က့ၤက
မျာ်တဖၣ်ဖဲမဲၤရၢမိၢ်ကျိအတြီၤပူၤန့ဉ်လီၤ. မဲၤရၢမိၢ်ကျိအံၤယွၤန့ၣ်ဝဲဆုမုၢ်ယုၢ်ကျိအပူၤလၢ က
လံၤစိးဆု ကလံၤထံးတခီဝဲၤ ယွၤန့ၣ်က့ၤဝဲဆုသုမ့ကျိအပူၤ လၢမုၢ်ထီၣ်တခီဖဲမုၢ်ထီၣ်န့ဉ်
လီၤ.

ပုၤလၢအယုၢ်ထီၣ်လၢမဲၤပိကျိ, မဲၢ်ပီၤမုၢ်ထီၣ်, မဲၤတ့ၣ်ထီၣ်ဖုမ့းလုၢ်တဖၣ်အဆိကတၢၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်
ထီၣ်အသးဒီးကဝီၤဆံးဖိတဖျၢၣ်ဖဲထံလီၤသံး(၄၂၅)ဒီးဒ်ကညီဘဉ်ကီၢ်ဘဉ်ခဲကမံးတံာ်အတၢ်
ဟံးစုန့ၣ်ကျဲအသးဟဲဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်က့ၤအသးဒီးမဲၤရၢမိၢ်, ဒီးကဝီၤတဖျၢၣ်ယီအသးဖဲ ၁၉၉၆
န့ဉ်န့ဉ်လီၤ. မဲၤရၢမိၢ်ဒဲကဝီၤအံၤလၢအဆိဉ်ထံးပုၤအိဉ်ဝဲ(၆၀၀၀)ဂၤယုၢ်ယုၢ် ဘဉ်ဆဉ်ပုၤ
လၢတဆဉ်ဒီးသူးအလီၢ်ဆုမဲၤခါခံ,စလါဒဲကဝီၤတနီၤဟဲက့ၤဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်က့ၤအသးဖဲ(၁၉၉၈)
န့ဉ်န့ဉ်, ပုၤနီၣ်ဂံၢ်ထီၣ်ဘးက့ၤဝဲဆု(၈၀၀၀)ဂၤယုၢ်ယုၢ်န့ဉ်လီၤ. မဲၤရၢမိၢ်ဒဲကဝီၤအံၤအိဉ်ဝဲ
ဒီးကဝီၤဒုန့ၣ်ဘဉ်, လၢအမုၢ်ကဝီၤဒု(၁,၂,၃,၄, ၅,က,၅,ခ,ကဝီၤဒု၆), အိဉ်လၢမဲၤဟီၣ်ခိဉ်
ကီၢ်ရၢၣ်ပူၤ, ဒီးမုၢ်မုၢ်ကဝီၤဒု(၇)န့ဉ်အိဉ်ဝဲလၢလၢဂ့ၤတး(ခ)ကီၢ်ရၢၣ်အပူၤန့ဉ်လီၤ.

လၢအဆိဉ်ထံးဘဉ်တၢ်ကွၢ်ထွဲအီၤလၢကီၢ်ရၢၣ်မဲၤဟီၣ်ခိဉ်-ထံလီၤကီၢ်ပူၤဝဲကျိၤ,ဘဉ်ဆဉ်လၢခံ
က့ၤန့ဉ် တၢ်ဟ့ၣ်ဆိတလဲက့ၤမုၢ်ဒါဆုသုမ့ကျိဆဉ်လၢကကွၢ်ထွဲက့ၤဝဲတုၤလီၤလၢဆၢကတီၢ်ခဲ
အံၤန့ဉ်လီၤ. ကီၢ်ရၢၣ်ထံလီၤကီၢ်ပူၤဝဲကျိၤခိဉ်လၢအဟဲကွၢ်ထွဲဒဲကဝီၤအံၤမုၢ်ဝဲစံၣ်ဝးခါဒီးပုၤခံ
ဂၤတဂၤမုၢ်ဝဲထးနံးနထီၣ်န့ဉ်လီၤ. တုၤတၢ်ဟ့ၣ်လီၤက့ၤမုၢ်ဒါဆုကီၢ်ဆဉ်တခီပုၤလၢအဟဲမုၢ်ဒါဒီး
ကွၢ်ထွဲက့ၤဒဲကဝီၤအံၤမုၢ်ဝဲကီၢ်ဆဉ်ခိဉ်ခါစးပလးပယါန့ဉ်လီၤ. တုၤလီၤတၢ်ကွဲးလံာ်အံၤအ
ဆၢကတီၢ် (၂၀၁၁) မဲၤရၢမိၢ်ဒဲကဝီၤအံၤ ပုၤနီၣ်ဂံၢ်အိဉ်ဝဲခဲလၢဂ် (၁၉,၄၈၆)ဂၤ န့ဉ်လီၤ. ဖဲ
(၁၉၉၅)န့ဉ်လၢမးရှၢ်န့ဉ်ကဝီၤဒု(၁)ဟံၣ်ခဲလၢဂ်ဒီးကဝီၤဒု(၂)ဟံၣ်တနီၤဘဉ်တၢ်ဒွဲၣ်ကွံာ်အီၤ
လၢ (DKBA), ဒီးမုၢ်တၢ်မၤအသးသဆူးသပိုၤလၢကညီဖိကဒဲကဒဲသးပုၤနီၣ်ဝဲတသ့ဘဉ်န့ဉ်
လီၤ. ကရၢသဘျူလၢအန့ဉ်လီၤမၤတၢ်ဖဲမဲၤရၢမိၢ်ဒဲကဝီၤပူၤအံၤ အဆိကတၢၢ်မုၢ်ဝဲ (AMI,
TBBC) ဖဲန့ဉ်အခါ(BBC)ဒီး(ZOA)တဖၣ်န့ဉ်လီၤ.

(AMI)ကွၢ်ထွဲ တၢ်အိဉ်ဆုဉ်အိဉ်ဆုးထီၣ်လၢ ယၢ်ဒုန့ၣ်န့ၣ်လံၤလံၤ, (TBBC) ဖဲန့ဉ်အခါ
(BBC) ကွၢ်ထွဲတၢ်အိဉ်တၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်သ့ဉ်ထီၣ်အပီးအလီၢ် သုဉ်, ဝဉ်, လုဉ်ဒီး (ZOA)ကွၢ်
ထွဲမၤစၢၤဝဲလၢ တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သုမၤသကိးယုၢ်တၢ်ဒီး (ABWAID)လၢ ကီၢ်အိးစတြဲလ
ယါစုၢ်ကိးန့ဉ်လီၤ. လၢခံက့ၤကမျာ်သဘျူဒ်အမုၢ် (PPAT, KWO, WE/C, HI, COERR,

TOPS, SVA) ဒီးဘီမုာ်စာဖိုင်ကရၢလၢအမုာ် (UNHCR) တဖၣ်ဒဲကိုင်တဲာ်ပဒိၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ခွဲး တၢ် ယၢ်အ သိးန့ၣ်လီၤမၤသကိးက့ၢ်တၢ်လၢဒဲကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ.

(၂) မၢ်လးအူးဒဲကဝီၤ

စးထီၣ်လၢတၢ်(၄)တၢ်တၢ်ဒုးဆူၣ်ထီၣ်လၢမုာ်ထီၣ်,လီၤဆီဒဲတၢ်မုာ်တြီၤကီၢ်ရၣ်လံန့ၣ်ကမ္ပၢၢ် တဖၣ်ယုၢ်ယီၤဆိၣ်ကဒုဝဲကျိၣ်ပး,အူဒါ,မဲၢ်စကုး,အံတူၢ်ကျိ,ဘီညၣ်ထၣ်,ကတုၤကျိ,ကျိၣ်ပး ကျိ,သီၣ်လဲးထၣ်,မဲးကီၢ်ခါဆူယိၣ်လိာ်ကျိအမုာ်ထီၣ် လၢယီၤကီၢ်တခီန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်စး ထီၣ်ဖဲ(၁၉၉၅)နံၣ်န့ၣ်မုာ်လၢသုးပဒိၣ်ဟံးန့ၣ် ကွံာ်ကညီအလီၢ်ခၢၣ်သး, ဒီးမုာ်တြီၤကီၢ်ရၣ်အ လီၢ်ခၢၣ်သးဝံၤ, ဆိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢယိၣ်နံၤခိၣ်ခဲလၢာ်ယၢ်ယၢ်လီၤ. ပုၤကမ္ပၢၢ်တဖၣ်က ဆိၣ်ဘူးဒီးဖဲးဆိၣ်မၤ ဆိၣ်ဖဲအဘူးဒီးယိၣ်နံၤခိၣ်တသ့လၢအယိ, သုးထီၣ်အသးဆူတၢ်ကိ ပူၤတစဲးဒီးသ့ၣ်လီၤအလီၢ်ဆိၣ်လီၢ်ဆိးဖဲမဲၢ်ခါကျိအတြီၤပူၤလၢခံတၢ်ကိးက့ၢ်အမံၤလၢမဲၢ် ခါခံ ဒဲကဝီၤ(မုာ်လၢအဘူးဒီးကညီသဝီမဲၢ်ခါခံအယိ)န့ၣ်လီၤ.ဒဲကဝီၤလၢထံထၣ်တကူၣ်ပုၤကမ္ပၢၢ် တဖၣ်ဆီလီၤအသးတုၤလၢတၢ်လီၢ်တတီၤဖဲဆိၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ဘူးလီၢ်(ယီၤကိးလၢစလီၤ)အယိဒဲ ကဝီၤတကူၣ်န့ၣ်တၢ်ကိးစုၢ်ကိးလၢစလီၤဒဲကဝီၤန့ၣ်လီၤ. နီၢ်နီၢ်တခီမုာ်ဒဲကဝီၤတဖျၢၣ်ယီ, တူၢ် ရဲၣ်လီၤအသးဖးထီၣ်လၢမဲၢ်ခါကျိအတြီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဆၢထီၣ်တၢ်တစဲးအယိကဲ ထီၣ်အသးဒီးဒဲကဝီၤခံဖျၢၣ်လီၤ. ဒဲကဝီၤခံဖျၢၣ်အံၤအဘၢၣ်စၢၤကစီၤစုၢ်ထဲ(၁၀)မံးနံးဒီးန့ၣ် လီၤ. ပုၤနီၣ်ဂံၢ်ခဲလၢာ်ကဆိၣ်ဝဲပုၤ(၄၀၀၀)ဂၤယၢ်ယၢ်ဖဲအသီခါန့ၣ်လီၤ.

ဖဲ(၁၉၉၈)နံၣ်န့ၣ် ကိုင်တဲာ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် သုးဖိုင်ကယဲာ်ပုၤလီၤမုာ်ပြဲပြဲလၢယိၣ်လိာ် ကျိကပတဖၣ်ခဲလၢာ်ဆူဒဲကဝီၤပူၤဒီးပုၤအသီ(၃၇၀၀)ဂၤဟဲန့ၣ်လီၤဆူဒဲကဝီၤပူၤအယိကဲ ထီၣ်ပုၤနီၣ်ဂံၢ်ပွဲၤဆိၣ်ပွဲၤဟံးကွံာ်ဝဲလၢဒဲကဝီၤခံဘၣ်အံၤအ ပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကရၢကရီ ထီၣ်ဟံ လီၤကဝီၤဒု (၁၃) ဘၣ်, ဒီးလၢအကျိအိၣ်ယုာ်စုၢ်ကိးဒီးပယီၤကွီဖိ လၢအဟဲယုာ်ထီၣ်ဖဲ (၁၉၈၈)နံၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝီတဖၣ်အကဝီၤဒုတဘၣ်စုၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.ပယီၤကွီဖိတဖၣ်ဆိၣ်ဒီးအက ဝီၤဒုခိၣ်န့ၣ်ဒဲလၢကပဆၢတီခိၣ်ရီၢ်မဲအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဆၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးကညီဒဲကဝီၤ, ပုၤ ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်သ့ဂုၤဂုၤန့ၣ်လီၤ.ဒဲကဝီၤပုၤဘၣ်မူ ဘၣ်ဒါအတၢ်ဟံးဖျါအသိး, တုၤလီၤ (၂၀၁၁)နံၣ်န့ၣ်ပုၤနီၣ်ဂံၢ်ခဲလၢာ်ဆိၣ်ဝဲ(၁၆၄၈၀)ဂၤန့ၣ်လီၤ.ကလုာ်ဒုၣ်ဆိၣ်လၢဒဲကဝီၤပူၤမုာ်ဝဲ ကညီဒီးပယီၤ, ဒီးလၢအကျိကညီအိၣ်ဝဲ၉၀%မုးကယၢ်ဒီးပယီၤဆိၣ်ဝဲ၁%မုးကယၢ်ယၢ် ယၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒဲကဝီၤခံဘၣ်အံၤဖဲ(၁၉၉၉)နံၣ်န့ၣ် တၢ်သုးက့ၢ်အီၤဆူမဲၢ်လးအူ, တၢ်လီၢ်မး တံကျိ, ဆိၣ်ဖဲမုာ်ယုာ်ကျိ,လုဂီၤအဆၢလၢာ်ဒီးကညီပိုာ်သဝီမဲၢ်တီလးအဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. တၢ် လီၢ်အံၤဆိၣ်ခိၣ်ချၢလိာ်အသးဒီးမဲၢ်ရၢမိာ်ဒဲကဝီၤ, လၢမုာ်န့ၣ်တကပဒီးမုတမုာ် ဘၣ်အ ဆၢ

အိတ်လကစာဖး ဒိတ်တလူာ်ဘၣ်ဒီးလီၤဂၤဒဲးကဝီၤတဖျၢၣ်ယီၤအသိးစ့ၢ်ကီးလီၤ. ပုၤအိတ်ပုၤ
ဆိးလၢဒဲးကဝီၤအံၤအပူၤတဖၣ်အါတက့ၢ်မ့ၢ်ပုၤယုၢ်မ့ၢ်ပးဖျိးလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ, လီၤဆိဒုတ်
လၢမုၢ်တြီၤကီၢ်ရၣ်,ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်,တီၢ်အူကီၢ်ရၣ်ဒီးဒုသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်အကမုၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိ
တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကရၢသဘူၣ်န့ၣ်လီၤမၤတၢ်လၢဒဲးကဝီၤအံၤအပူၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ (TBBC)လၢညါ-
(BBC, AMI, MHD)-လၢခံက့ၢ်(MI, PPAT, ZOA, KWO, WE/C, HI, SVA)
ဒီးဘိမ့ၢ်စၢဖျိတ်ကရၢ (UNCHR) သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အုပျၢၣ်ဒဲးကဝီၤ

စးထီၣ်လၢ၁၉၈၀နံၣ်န့ၣ်မ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤသုးပဒိတ်ထီၣ်ဒုးဝဲကညီတၢ်ပၢ်ဆါဟီၣ်ကဝီၤလၢမုၢ်
ပံၣ်ထံသံးအယီၤ, တၢ်ပၢ်ဆါအလီၢ်ခၢၣ်သးဒ်အမ့ၢ်ဝါခး(ကီၢ်မူရၤ)ဒီးဖလူတဖၣ်လီၤကွံာ်ဝဲအူ
ဒုၣ်ဒါအစုပူၤန့ၣ်လီၤ.ကမုၢ်ဒီးထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ယုၢ်ယီၤအိတ်ကဒုဝဲလၢကီၢ်တဲာ်ကီၢ်ပူၤတၢ်လီၢ်
ခံတီၢ်လၢအမ့ၢ်ဝဲကလိးလၢမဲဆိးအမ့ၢ်န့ၣ်ကလံၤစိးတခီ, ဒီးဖလူလၢလၢဖိးဖြးကီၢ်ဆၣ်လၢ
ကလံၤထံးတခီအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒဲးကဝီၤခံဖျၢၣ်အံၤမ့ၢ်လၢအဘူးဒီးထံဆါကီၢ်ဆါဒီးတၢ်ခိထီၣ်ခိ
လီၤညီ, တလီၢ်လီၢ်ဘၣ်တၢ်ဒွဲၣ်အူမၤပးဂီၤအီၤဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတဂ့ၢ်ဘၣ်အယီၤ, လၢတၢ်
ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်ကီၢ်တဲာ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါယုၢ်ဒီး (UNHCR), စံးကတိၤတူၢ်လိာ်သကိးဝဲ
ဝံၤလၢခံကတၢ်သုးကွံာ်ဝဲဒဲးကဝီၤခံဖျၢၣ်အံၤအူအုပျၢၣ်လၢအဘူးဒီးပုၤ(Hmong) မ့ၢ်ဖိတဖၣ်
အသဝီဖဲဖိးဖြးကီၢ်ဆၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဒဲးကဝီၤအံၤအတၢ်ဝးတရံးအိတ်သးမ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢအကိအခဲဒိတ်မးလီၤ.တၢ်ဝးတရံးခဲလၢာ်မ့ၢ်ထဲ
တၢ် ဘိတ်ပူၤ, ယုၢ်ဘိကျါတပိကျါန့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်ဝၣ်လၢအဂ့ၢ်လၢတၢ်ကတုဟံၣ်ယီၤအဂီၢ်တအိတ်
ဘၣ်. ပုၤ (Hmong) (မ့ၢ်ဖိတဖၣ်အါတက့ၢ်မ့ၢ် ပုၤသ့ၣ်ဖျးတဘၣ်ဘိတ်ခိတ်တဖၣ်ဒီးတၢ်လီၢ်
လၢအသ့ၣ်ဖျးဝဲန့ၣ်မၤဝဲတပူၤလီၢ်လီၢ်အါနံၣ်အယီၤ, သ့ၣ်တဖၣ်မဲထီၣ်တန့ၢ်လၢဘၣ်. တၢ်လၢ
အမဲထီၣ်န့ၢ်မ့ၢ်ဒုၣ်နီၣ်,တီၢ်မ့ၢ်,ယုၢ်ဘိဒီးတပိတဖၣ်အယီၤဟီၣ်ကဝီၤအံၤမၤအသးဒ်ပုၤအိတ်ဘုၣ်
ဆုတဂၢအသိးန့ၣ်လီၤ.ဟီၣ်ခိတ်အထုးအစိတဖၣ်လၢကွံာ်အယီၤ, လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိအဂီၢ်ဘၣ်
စူးကါကံာ်ဟီၣ်ချါဒီးကသံၣ်ကသီအါမးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ် တၢ်လီၢ်လၢသ့ၣ်ဒိတ်ဝၣ်ဒိတ်လၢကဒိသဒါ
ကလံၤတအိတ်အယီၤ,ကလံၤဆူၣ်ဝဲ,တၢ်စူၤအါဝဲဒီးတၢ်ဂီၢ်တၢ်ခုၣ်ဒိတ်မးန့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်အအိတ်သ့ၣ်
လီၤအသးဘူးဒီးကျဲမ့ၢ်လၢအယီၤတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤညီဝဲလီၤ. ဒဲးကဝီၤအံၤဖဲ(၂၀၁၁)နံၣ်ဒ်တၢ်ဟ်
ဖျါအသိးပုၤနီၣ်ဂံၢ်အိတ်ဝဲခဲလၢာ်(၂၇၀၂၈)ဂၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤအိတ်ပုၤဆိး(၉၀)မုၢ်ကယၤန့ၣ်မ့ၢ်က
ညီ,(၅)မုၢ်ကယၤန့ၣ်ပယီၤ, (၂)မုၢ်ကယၤန့ၣ်မ့ၢ်တလၢဒီးကလုာ်ဂၤအိတ်ဝဲ(၁)မုၢ်ကယၤစ့ၢ်
ကီးလီၤ.

ကရားသဘူနှင့်လီမိတက်လားဒေကစီအံ့အပူမုဝဲ (TBBC)-လာညါ (BBC) ARC, MI, PPAT, ZOA, WE/C, TOPs-HI, COERR, SVA)ဒီးဘီမုစာဖိုင်ကရား(UHCR)တဖှ် နှ်လီ.

နှ်ဖိဒဲကစီ

တုပယီသုးပဒ်အသုးတဖှ်မးနှ်ကွံင်မးနးပျီ, မဲတဝီ, ကီမူရးဒီးဖလူဝံတစုဘီးယှ် လီအတဲဒုးမဲသုးဆူသုးကုယု-နုပျ်ယှ်ဟီင်ကစီပူနှ်လီ. ဝဲနှ်အခါပုကမျာ်တဖှ် ယှ်ထီင်ဆိုင်ကဒုဝဲကွံင်တဲင်ကီပူ-တိပးဖူ,ထံကပျာ,နှ်ပထိးဝါတဲလီသုးတဖှ်နှ် လီ. ကမျာ်လားထံလီကီပူလားတဲလီအါတီ,နုသဝီလားတဲဒုးအူမးဟးဂီကွံင်, နုဖိသဝီ ဖိတဖှ်ယှ်ထီင်ဆိုင်ပြုပြါသကုဆးဒးဝဲကီဆာနှ်လီ. တုပယီမးနှ်ကွံင်နုပျ်ယှ်ကီ ရှ်ဝဲ(၁၉၉၇)နှ်ဝံအလီခံကမျာ်တဖှ် တဲထုးဖိုင်တဲဖိုင်ကုအီ ဒီးဒုးဆိုင်ထီင်နှ်နှ်ဖိဒဲ ကစီလားကမျာ်တဖှ်ကဆိုင်ကဒုဝဲအဂီ လီ.

ဒဲကစီအံ့အိုင်ဒီးပုလားကပာဆာကွာ်ထွဲအီ,ဒဲကစီကမံးတံင်ဒုဝဲစးထီင်လားတဲပလီဒဲ ကစီဒီးတုလားဆာကတီခဲကနှ်အံ့နှ်လီ. ဝဲလါမးရှး(၂၀၀၅)နှ်နှ်ကွံင်တဲင်ထံကီပ ဒိုင်ဆာယီကုစုကီးပုကီပယီထံရှ်ကီသးဖိလားအဆိုင်ဒီးသးသမုတဲဘုယီဘုဘု, လားအဆိုင်လီမုပြုပြါဝဲလားကီး,ကံမဲဒီးမဲဆီးဟီင်ကစီဝဲလားပု(၈၀၀)ဂုလားကပာဖိုင် ထီင်ယှ်ဝဲဒီးဒဲကစီအံ့နှ်လီ.ပုကမျာ်ဒီးကလုာ်နှ်အိုင်လားဒဲကစီတဖျာ်အံ့အပူနှ် မုဝဲကညီ(၈၄)မုးကယး,ပယီ(၁၁)မုးကယး,တလား(၁)မုးကယးဒီးကလုာ်ဂု(၄)မုးက ယးနှ်လီ.ဒဲတဲပလီလားခံကတဲဝဲလါယနုအါရံ(၂၀၁၁)အသီးပုနှ်ဂံဝဲလား အိုင်ဝဲ (၁၅၉၁၉)ဂုနှ်လီ.

ဘုဒိုင်နုယါ (Don Yang)

ဒဲကစီအံ့အိုင်ဝဲဒုလားတနီသရံင်,ဘုးဒဲဝဲကီရှ်ပူနှ်လီ. ဒဲကစီအံ့ဘုတဲဒုးဆိုင် ထီင်အီဝဲ(၁၉၉၇) နှ်ဝဲပယီသုးထီင်ဒုးမးနှ်ကွံင်နုပျ်ယှ်ကီရှ်ဒီး ဘုးဒဲဝဲကီရှ် ဝံ အလီခံနှ်လီ. ကမျာ်လားဒဲကစီတဖှ်လားအပူကွံင်အါတကုာ်ဆိုင်ဝဲလားသုခဲဒီးထံတး ဘီ,ဆိုင်သုာ်လီသးလားကီဆာယံပယံပယံနှ်လီ. မုလားထံလီကီပူတဲဒုးတဲယးတဲ ဆိုင်တဲမးနးအယံ,ကလုာ်နှ်အဂုအဂုဒဲကစီ,ခို,လားကီပယီကလံးစီးတနီဒဲလဲာ် ဟဲဝဲဒဲသီးကလုာ်လီအိုင်ကဒုဝဲလားဒဲကစီပူအဂီနှ်လီ. ဒဲကွံင်တဲင်ထံကီအတဲသုးတဲ ကျဲဟုာ်ခွဲးအသီးတဲပျဲနုပုဟဲသီတဖှ်ဝဲ (၁၉၉၈)နှ်, လါမးရှးနှ်(၁၅၀)ဂု, ဝဲလါဖု ဩဂု အါရံ(၂၀၀၀)နှ်နှ်(၁၅၀၀)ဂုဒီးဝဲ(၂၀၀၁)နှ်နှ်(၂၇၀)ဂု ဆူဒဲက စီပူအံ့နှ် လီ.ဒဲကစီပူအံ့ပုနှ်ဂံဝဲလားအိုင်ဝဲ(၄၁၆၉)ဂု,ဒီးပု(၉၃)မုးကယးနှ်မုဝဲကညီ.(၄)

မျိုးကယားနှင့်ပယ်၊(၂)မျိုးကယားနှင့်တလားဒီး(၁)မျိုးကယားနှင့်မုတ်ကလုံအဂတဖန်နှင့် လီ၊ဒဲကဝီအံအိန်စုကီးဒီးအကမ်းတံ၊ ဘဉ်တံယုထာထီဉ်အီလားဒဲကဝီဖိဒဲဝဲဒဲသိး ကမေသကီးတံဒီးကွိုင်တံဉ်ကီဆဉ်ပုဘဉ်မူဘဉ်ဒါတဖန်လားတံပာဆုဒဲကဝီနှင့်လီ၊

ထါ(မ်)ဟုဉ် (Tham Hin)

ထါ(မ်)ဟုဉ်ဒဲကဝီအံအိန်ဝဲဒဲလားစိဉ်ဖူးကီဆဉ်၊ ရးဘူဉ်ရံဉ်ကီရုဉ်အပူ၊နှင့်လီ၊ စီ၊စု၊ ဝဲဒဲဒီးကီဆါ(၁၀)ကံလိမံထာဉ်ယဉ်ယဉ်နှင့်လီ၊ ဒဲကဝီအံ၊ ဘဉ်တံဒူးအိဉ်ထီဉ်အီ၊ဖဲ (၁၉၉၇)နံဉ်ဖဲကီပယ်၊ပဒိဉ်အသူးမုတ်တဖန်ထီဉ်ဒူးဝဲတနီသရံဉ်ကီရုဉ်ဆူဉ်ဆူဉ်ကလံအခါ နှဉ်လီ၊ ဖဲနှင့်အခါတံဒူးအိဉ်ထီဉ်ဝဲတံအိဉ်ကဒုပတြိဉ်အလီ၊သားတံလားအမုတ်(၁)ဝူစီး၊ ဘိဉ်ဝဲအိဉ်လားစိဉ်ဖူးကီဆဉ်၊ရးဘူဉ်ရံဉ်ကီရုဉ်ဒီးဖူမီးမေးရုဉ်ကီဆဉ်၊ကဉ်ခွဲနးဘူဉ်ရံဉ် ကီရုဉ်အပူ၊နှင့်လီ၊ ဒဲကဝီအံ၊ဖဲတံဒူးအိဉ်ထီဉ်အီ၊အသီခါနှင့်ဘဉ်တံပာအီ၊ လားသူးယံး ယံးကလံဒီးကမုတ်တဖန်ဘဉ်မဲလားချီဉ်၊ဒါလီ၊ လားဟီဉ်ခိဉ်ဒီးအခိဉ်ဒူးလားဖူးစတံးနှင့်လီ၊ စးထီဉ်ဖဲ(၁၉၉၇)နံဉ်နှဉ် တံအာဉ်လီ၊အိဉ်ဝဲလားတံကသူးကု၊ဒဲကဝီ၊သားတံလားဆူဒဲကဝီအ လီ၊ခဲအံ၊နှင့်လီ၊ စးထီဉ်လား(၁၉၉၇)နံဉ်နှဉ်ပု၊ကမုတ်ဟဲယု၊အါထီဉ်ဝဲကွဲ၊ကွဲ၊နှင့်လီ၊ တု၊ လားတံကွဲးအဆါကတီ၊(၂၀၁၁)အံ၊နှင့်ပု၊နီဉ်ဂံ၊ခဲလားအိဉ်ဝဲ(၈၆၆၀)ဂါဒီးကလုဉ်ဒုဉ် အိဉ် စုကီးဝဲအါကလုဉ်၊ပဉ်ယုဉ်ကခွဲဉ်၊ခွဲဉ်၊ယီ၊တလား၊ရါ၊ခါဉ်ဒီးကီလားသုရီဉ်ဟုဉ်ကွဲဉ်တဖန် နှဉ်လီ၊လားဒဲကဝီအံ၊အပူ၊နှင့်ကညီအိဉ်ဝဲ(၉၈)မျိုးကယားဒီး(၂)မျိုးကယားနှင့်မုတ်ကလုံဂါ တဖန်နှင့်လီ၊ဟီဉ်ခိဉ်တံကရါကရီဟဲမားတံလားဒဲကဝီအံ၊အပူ၊တဖန်မုတ် (ZOA, RTP, TBBC, WE/C, HI, COERR, SVA)ဒီး(UNHCR)တဖန်နှင့်လီ၊

မဲလးဒဲကဝီ

မဲလးဒဲကဝီ(ဘဲကျီး)အံအိဉ်သုဉ်လီ၊အသးစီ၊စု၊ဒီးသုမုနံ၊ကီဆါ(၈)ကံလိမံထာဉ်ယဉ် ယဉ်၊ဖဲလားဟုကီရုဉ်၊ထါစိဉ်ယါကီဆဉ်အပူ၊နှင့်လီ၊ ဒဲကဝီအံအိဉ်သုဉ်လီ၊အသးလား ကျဲမုတ်လားအကပ၊အယံ၊တံလဲ၊တံကု၊ညီဝဲလားဒိတနံညါ၊နှင့်လီ၊ ဒီဖျီလားတံ(၄)တံတံ ဒူးအယံကညီကမုတ်ဘဉ်ကီဘဉ်ဝဲတဖန်ယု၊ယီ၊အိဉ်ကဒုဝဲလားသုမုကျိအမုတ်ထီဉ် ကွိုင်တံဉ် ကီပူ၊နှင့်လီ၊လားအသီခါဒဲကဝီလားတံဟံပနီဉ်အီ၊ခဲအံ၊တအိဉ်ဘဉ်အယံ၊ပု၊ကမုတ်တ ဖန်ဟံဖိဉ်အသးဒီးအိဉ်ဖိဉ်ဝဲလားတံလီ၊အါပု၊အါတီ၊ဒဲမဲပိကျိ၊မဲ၊ဝု၊ကျိ၊မုတ်ဝါကျိ၊ဘာလူ၊ ခိဉ်၊ကမီးလုခိဉ်၊ရီကျိ၊နီ၊ဘိ၊လားပီ၊ဟာတဖန် နှဉ်လီ၊ ဒဲကဝီအံ၊တံဟံလီ၊ကု၊အီ၊ စး ထီဉ်လား(၁၉၈၄)၊ဖဲကညီဒီးကလုဉ်တံဟံအါအခိဉ်တယံဒဲမဲတဝီ၊မီ၊ဖိကုဉ်တဖန်လီ၊ကွဲဉ် ဝဲလားဒုဉ်ဒါအစုပူ၊နှင့်လီ၊ အသီခါဖဲ(၁၉၈၄)နံဉ်နှဉ်ပု၊နီဉ်ဂံ၊အိဉ်ဝဲထဲ(၁,၁၀၀)ဂါစီ၊နှင့် လီ၊ ဘဉ်ဆဉ်ဖဲကညီလီ၊ခါဉ်သးမားနု၊ပျီလီ၊ကွဲဉ်ဆူဒုဉ်ဒါအစုပူ၊ဝဲအလီ၊ခဲဖဲ (၁၉၉၅) နံဉ်နှဉ်ဒဲသီးကွိုင်တံဉ်ကွဲ၊ထွဲကု၊တံဘဉ်တံဘာကညီအဂီ၊ဒဲကဝီဖိလားအိဉ်ပြဲပြဲတဖန် ကု၊ဟံဖိဉ်ကု၊ဝဲအယံပု၊နီဉ်ဂံ၊ထီဉ်ဘးဝဲဆူ(၁၃,၁၉၅)ဂါ၊နှင့်လီ၊ ဒဲကဝီအံ၊ပု၊နီဉ်ဂံ၊အါ ထီဉ်ဝဲခူသးဒီးဒီဖျီပု၊လားအလီ၊မုတ်ပြဲပြဲလားတံဒူးတံယံ၊တဖန် ဟဲကု၊အိဉ်ဖိဉ်ကု၊ဝဲဆူဒဲက ဝီပု၊အယံနှင့်လီ၊ မဲလးဒဲကဝီအံ၊မုတ်ဒဲကဝီအိဉ်ကတံဒီးတု၊လားတံကွဲးအံ၊အဆါက

တီၢ်(၂၀၁၁)အံၤပှၤနီၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲ(၄၇၁၃၀)ဂၤန့ၣ်လီၤ.ဒဲကဝီၤအံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ဝဲတဖၣ်အတၢ်မၤလိလီၤခါၣ်သးန့ၣ်ပစံးသ့လီၤ.

တၢ်ကရၢကရိလၢအဟဲန့ၣ်မၤတၢ်လၢဒဲကဝီၤအံၤအပူၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ (TBBC, AMI, PPAT, SMRU, ZOA, ICS, TOP, WE/C, HI, COERR, SVA) ဒီးဘိမ့ၢ်စ့ၢ်ဖိၣ်ကရၢအဒု, (UNHCR)တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ထံလီၤကီၢ်ပှၤပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ဝဲ

ဒ်ပဟ်ပျါထီၣ်လၢအဆၢဒိၣ်(၄)အပူၤအသိး,စးထီၣ်လၢကီၢ်ပယီၤသးပဒိၣ်မၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ဒုးလၢတၢ်ပၢ်ဆၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤလဲန့ၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိအါဒဲအါဂၤဟ်တၢ်ကွံၣ်အနူသဝီဟံၣ်ယိဒီးယုၢ်ခိယီၤဆူၣ်တီၣ်တဲၣ်ကီၢ်ပှၤ,ယုတၢ်အိၣ်ကဒုဒီးကဲထီၣ်ပှၤ ဘၣ်ကီၤဘၣ်ဝဲလၢကီၢ်တဲၣ်ကီၢ်ပှၤန့ၣ်လီၤ. ထံဖိကီၢ်ဖိဒူဖိသဝီဖိအိၣ်ဒဲးဝဲဂီၢ်မ့ၢ်လၢတအဲၣ်ဒီးဟ်တၢ်ကွံၣ်အနူသဝီဒီး တၢ်ကီၤတၢ်ဝဲလၢဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မိၣ်ဝဲမ့ၢ်ဒိၣ်မ့ၢ်ကီၤထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်အဲၣ်ဒီးအိၣ်ဒဲၣ်လၢအလီၢ်အကျဲ,နူသဝီဒီးမ့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မိၣ်တၢ်တတၢ်တနါထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်,ကတူၢ်သံတူၢ်ဟါမၤအသးဒီးအိၣ်ဒဲၣ်လၢထံလီၤကီၢ်ပှၤန့ၣ်လီၤ.

၁. တၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်

ထံလီၤကီၢ်ပှၤပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ဝဲ (IDP)တဖၣ်ဝဲလၢၢ်မ့ၢ်ဒဲၣ်နူဖိသဝီဖိ, မၤမ့ၢ်ဆုၣ်အိၣ်မ့ၢ်ဂီၤ,ပှၤပတီၢ်မ့ၢ်ဖိအယိ,အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ(ဝဲ)ခိၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်ဒဲၣ်တၢ်ထူစံၣ်ဖဲးစးန့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်ဆၢကတီၢ်မူခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤလဲလိာ်သးဒီးတၢ်စူၤတဘၣ်ယီၤတသ့အသိးတၢ်စူၤလၢတၢ်ကီၢ်ခါပှၤလိကီၢ်အဆၢကတီၢ်အယိ,စးသံၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဟးဂုၤဟးဂီၤ,ဒီးတၢ်ကီၤတၢ်ဝဲဒ်ဆူးစးဒွဲၣ်စးတသ့တကဲၤတဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ.ဒ်န့ၣ်အသိးဖဲလၢတၢ်စူၤကတီၢ်မ့ၢ်လၢတၢ်ယီၤယုအယိ,ဘုဟုတဖၣ်ဝဲထီၣ်ယုစိၢ်ယုထီ,ကဲထီၣ်ဘုပျီၣ်သိၣ်ဒီးသံၣ်စးလၢဘုကြၢးန့ၢ်အနၢ်လၢအကယၤ န့ၣ်န့ၢ်က့ၤဒဲၣ်ထဲဆဲးဆဲးန့ၣ်,ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤယုၢ်တဖၣ်မၤဟးဂီၤဘုဟုအါမးစ့ၢ်ကိးအယိ, ကဲထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ဝဲလီၤဒီးဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တကူတလၢအိၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ.လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါတုၤအကတီၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ဖဲးစးလိကီၢ်လဲန့ၣ်သးပဒိၣ်တဖၣ်ပျဲလီၤအသးဒ်သိးကဒွဲၣ်အူကွံၣ်ကီၤလၢတၢ်ဖဲးဝဲအီၤသီသီတဖၣ်,အူကဲၤဒဲၣ်ထဲသ့ၣ်လၢ,မ့ၢ်မ့ၢ်အဒုအဖိဝဲလၢၢ်အိၣ်တၢ်တရုတရၢဒီးဘၣ်တုၤလၢပှၤဂီၢ်က့ၤတသ့တဘၣ်ဒီးဟ်တၢ်ကွံၣ်ကီၤဒီးတလီၢ်ညါကလိကလိန့ၣ်လီၤ.

လၢကျဲဒ်အံၤအသိးမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဖဲးတၢ်မၤခဲလၢၢ်လီၤယိဝဲဒီးလၢခဲကတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တတၢ်တနါလၢထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်တဆံးတစ့ၤဘၣ်. ပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ဝဲတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မိၣ်တၢ်သ့ၣ်ဝဲလီၤဒီး, ဘၣ်အိၣ်သ့ၣ်တံၢ်ဝဲတံၢ်- ဖိၣ်ပျီၣ်ယၢ်ပျီၣ်ဒ်သိးကအိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤဘၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ-ထံလီၤကီၢ်ပှၤပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ဝဲတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မိၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်တတၢ်တနါလၢထံလီၤပဒိၣ်ပှၤပှၤတၢ်တဖၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ထံလီၤကီၢ်ပှၤ ပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ဝဲတဖၣ်ဝဲ

လက်ယာနံယာနံမုဒ်ကညီဖိအိဉ်လၢခိခိဉ်ကစၢ်ကျါန့ၣ်သဝီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဟီဉ်ကဝီၤလၢအဝဲ
သ့ၣ်အိဉ်ဆိးတဖၣ် တၢ်ဟံၣ်အမုၢ်ပူၤထီဉ်တၢ်အစုဒုဉ်စုတီၤအယံၤ, ထံကီၢ်ပဒိဉ်ဟံၣ်အဝဲ
သ့ၣ်အမုၢ်ဒုဉ်ဒါအယံၤ, ဖဲတၢ်ထံဉ်န့ၢ်ချ့းန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တပူၤလၢ် လၢ်, ဘဉ်တၢ်မၤဆူးမၤဆါ,
မၤသံမၤဝီအဝဲသ့ၣ်ဆူဉ်မဲာ်ကဲၤမဲာ်လၢတအိဉ်ဒီး တၢ်ဒီးသ့ၣ်ဒီးသးဘဉ်န့ၣ်လီၤ. ဘဉ်ယုာ်မ့
ဟးဖျါး အိဉ်ခူသ့ၣ်လၢပုၤတနံၤတပူၤ, မဲလၢသ့ၣ်ခိဉ်ထံးဝဉ်ခိဉ်ထံး, ဆု, ယဉ်, ပုၤပီၤတ
အိဉ်အယံၤတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအါဝဲတီဉ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒုဉ်ဒါအသးအသံဉ်တဖၣ်က ဟဲတုၤခဲလဲဉ်က
မၤမနုၤလဲဉ် န့ၣ်အကတီၢ်တအိဉ်ဘဉ်. ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤပူၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲ တဖၣ်အံၤထီဘိဘဉ်
ဘိဘိဘိအသးသမူလၢလၢဉ်ဒီး ဘဉ်အိဉ်မုဒ်ကစီၢ်ကလဲာ်ထီဘိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့-ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤပူၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတဖၣ်န့ၣ်လၢတၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့အဂီၢ်
တၢ်အုဉ်ကီၢ်တအိဉ်ဘဉ်နီတမံၤဘဉ်.တၢ်ဆါဟံဉ်,တၢ်ဟ့ၣ်ကသံဉ်ဒးတအိဉ်ဘဉ်,ကသံဉ်သ
ရဉ်ပုၤသ့ကသံဉ်ကသီစ့ၤဝဲလီၤ.ကျိဉ်စ့ၤဟဲန့ၣ်လၢကပူၤက သံဉ်ကသီတအိဉ်ဘဉ်. ဘဉ်သ့ဒုဉ်
သ့ၣ်ဂံၢ်ဝဉ်ခဲ,သ့ၣ်ဒီးဝဉ်လၢလၢကသံဉ်ကသီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖိဒဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘဉ်ဒိဉ် ထီဉ်ဒုဉ်
ယုာ်မ့ထီ,လီၤညးလီၤဘဲလီၤ. ဖိဒဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဒိဉ်ထီဉ်လၢနီၢ်ခိနီၢ်သးခဲကပၤလၢဉ်
လီၤဒုလီၤတီၤဝဲလီၤ.

တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့- ပုၤတကလုာ်အတၢ်ဂုၤထီဉ်ပသီထီဉ်န့ၣ်ဘဉ်တၢ်ထီဉ်စ့ၢ်ကီးအီၤ လၢတ
သ့ကွဲးသ့ဖး(လံာ်)ဆံးအါဆံးအါန့ၣ်လီၤ. က့ၢ်,တၢ်သိဉ်လိလီၢ်လၢကယဲာ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤပူၤဘဉ်
ကီဘဉ်ခဲဟီဉ်ကဝီၤတဖၣ်န့ၣ် ဘဉ်တၢ်မၤဟးဂုာ်ဟးဂီၤအိၤဒဲးဖိဒဲဖိသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ခွဲး
တၢ်ယာ်လၢတၢ်မၤလိမၤဒီးကလီၤဆံးလီၤစ့ၤဒီးသ့တဒိဉ်ထီဉ်လၢတၢ်ကူဉ်သ့တၢ်သးဆးအဂီၢ်
န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်သန့ကုဒ်န့ၣ်, ပုၤတဝတဖၣ် ဒဲတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဟ့ၣ်သါအ
သိးကျဲးစးဒုးအိဉ် ထီဉ်က့ၢ်တဖၣ်ဒဲးဖိလံာ်တဖၣ်ကမၤလိတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိဉ်ထွဲမၤ
စၢၤတမ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ပုၤဘဉ်. သရဉ်တဖၣ် မ့ၢ်တန့ၢ်ဘဉ်တၢ်သိဉ်လိတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်, သရဉ်အ
ကံၢ်အစီ, လၢလၢပုၤပုၤဘဉ်ဆဉ်လၢတၢ်သးအိဉ်ဘဉ်တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တၢ်မၤဒီးဖိဒဲဖိသ့ၣ်
တဖၣ်အယံၤဟ့ၣ်လီၤအသးဒီးအါဒဲအါဂၤမုာ်သးမၤကလီဝဲလီၤ.

တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ-

ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲလၢဟဲယုာ်အိဉ်ကဒုလၢထံချၢကီၢ်ချၢတဖၣ်ဘဉ်တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲအီၤလၢ တၢ်
ကရၢကရိဒီးကရၢသဘျ့, ဒီးဟီဉ်ခိဉ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဘဉ်ဆဉ်, ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲလၢထံ
လီၢ်ကီၢ်ပူၤတဖၣ်န့ၣ်ကရၢကရိလၢကွၢ်ထွဲအီၤတအိဉ်ဘဉ်. လၢတၢ်ကကွၢ်ထွဲက့ၢ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤ
ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတဖၣ်အဂီၢ်ကညီဒီးကလုာ်စၢ်ဖိဉ်ကရၢပျဲလီၤဝဲပုၤတဖုလၢကယုသ့ညါထံ
လီၢ်ကီၢ်ပူၤပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတဖၣ်အဂ့ၢ်ဒီးဒဲကရၢတဖုအံၤအတၢ်ယုသ့ညါဒီးဟံၣ်ပျါထီဉ်က့ၢ်
အသိးထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤ ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲကမံးတံာ်ဘဉ်တၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်အီၤဖဲ လါဖုၤတြျုၤအါရံၤ
၅-သီၤ၁၉၉၈နံဉ်န့ၣ်လီၤ.

ထံလီၤကီၢ်ပူၤပှၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲကမံးတံၢ်အဆိကတၢ်တဖု-(၁၉၉၈)နံၣ်

တၢ်တၢ်ယုသ့ၣ်ညါထံလီၤကီၢ်ပူၤပှၤဘၣ်ကီၢ်အဂ့ၢ်ဝံၤဒီးဒိတၢ်လိၣ်အိၣ်ဝဲအသိးတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ
ကီၢ်ပူၤပှၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲကမံးတံၢ်အဆိကတၢ်တဖုဒ်လၢလၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- ၁. ဖုရီက့ၢ်ခုၣ် - ကမံးတံၢ်ခိၣ်(ပှၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤ)
- ၂. ဖုယံၤရူ - ကမံးတံၢ်န့ၣ်ရွဲၣ်.
- ၃. ဖုထူထူလု - ကမံးတံၢ်ဖိ.
- ၄. ဖုမူၤတူစ့ဖိ - ကမံးတံၢ်ဖိ.
- ၅. ဒီးကထၢၣ်မၤတၢ်- ကမံးတံၢ်ဖိ.
- ၆. ဖုရွဲၣ်ယးဟဲ - ကမံးတံၢ်ဖိ.
- ၇. ဖုကီၢ်စိ - ကမံးတံၢ်ဖိ.
- ၈. ဖုကွဲၤထူဝု - ကမံးတံၢ်ဖိ.
- ၉. ဖုလၢမုၢ်ထူ - ကမံးတံၢ်ဖိ.

ကီၢ်ပူၤပှၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲကမံးတံၢ်-၁၉၉၉နံၣ်-၂၀၀၈နံၣ်

(က) ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်-(၁) ဖုဘးသ့ၣ်

(၂) ဖုထူထူလု

- (ခ) (၁) ဖုရီက့ၢ် - ကမံးတံၢ်ခိၣ်(ပှၤပၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤ)
- (၂) ဖုလးဟဲနရံၣ် - ကမံးတံၢ်န့ၣ်ရွဲၣ်
- (၃) ဖုမူၤတူစ့ဖိ - ပှၤပၤစု
- (၄) ဖုကွဲၤထူဝု - ကမံးတံၢ်ကလံၤထံးဟီၣ်ကဝီၤမူဒါခိၣ်
- (၅) သ/မအါရံး(စ်)- ကမံးတံၢ်တၢ်ခၢၣ်သးဟီၣ်ကဝီၤမူဒါခိၣ်
- (၆) စီၤစတံး - ကမံးတံၢ်ကလံၤစိးဟီၣ်ကဝီၤမူဒါခိၣ်
- (၇) သရၣ်အဲၣ်ကလုၣ်ရွဲၣ်အူ-ဆူၣ်ချ့မူဒါခိၣ်
- (၈) သရၣ်လါစု - ကမံးတံၢ်ကူၣ်သ့မူဒါခိၣ်
- (၉) သရၣ်သူးသ့ၣ်ခိး - ကမံးတံၢ်တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်မူဒါခိၣ်

ကမံးတံၢ်တဖုအံၤအိၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ်စိတၢ်တိၢ်ပာ်ဒ်လၢလၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပညိၣ်-ကမံးတံၢ်တဖုအံၤအမူအဒါအိၣ်ဝဲလၢကယုန့ၢ်ပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်မၤစၢၤဒီးဟ့ၣ်လီၤဆူကီၢ်
ပူၤပှၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲလၢတူၢ်ဘၣ်တၢ်တတၢ်တနါဒ်သိးကမၤစၢၤလီၤအတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်

တၢ်ကွၢ်စိ-

- (၁) ဒ်သိးဟီၣ်ခိၣ်ကသ့ၣ်ညါကီၢ်ပူၤပှၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲတၢ်အိၣ်သးအဂီၢ်
- (၂) ဒ်သိးကယုန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢကီၢ်ပူၤပှၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲလၢလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖုအဂီၢ်
- (၃) တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်ယုန့ၢ်တဖုတၢ်ကရဲၣ်ကျဲၤနီၤလီၤဆူကီၢ်ပူၤပှၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲလၢလိၣ်
တၢ်မၤစၢၤတဖု

(၄) ကဟုန်တံသိန်လိ(တံသုန်ညါ)လကသုန်ထိန်တံအကံအစီဒီး

(၅) ကဟုန်တံသုန်ညါနံပဂ်ဒ်သီးမုန်ပိတံဘုန်ဒ်ဘုန်ထံးကစုလီအဂီဒီးကမၤစၢပု
ဘုန်ဒ်လၢမုန်ပိလကသုန် ထိန်ကုအတံအိန်မူ

ကီပုပုဘုန်ကီဘုန်ခဲကမံးတံအံတံကရၢကရိဒူးအိန်ထိန်အီတမုန်ထဲလၢလီၢ်ခၢ်သးပ
တီၢ်အံဘုန်,တံဒူးအိန်ထိန်အီလၢကီၢ်ရုၢ်,ကီၢ်ဆၢ်ဒ်ဝဲတဘုန်စုန်စုန်စုၢ်ကီးန့ၢ်လီၤ.

တံကတီၢ်အဖုန်တဖုန်

1. TBBC - Thailand Burma Border Consortium
2. AMI - Aide Medical International
3. PPAT - Planned Parenthood Association of Thailand
4. SMRU - Shoklo Malaria Research Unit
5. ZOA - ZOA Refugee Care/International(ZOA မုၢ်ပုၤ Dutch)ဖိအ
ကိၢ်ဒီးအိပညိမုၢ်ဝဲ (အုရုၢ်ကလံထံးထံကီၢ်တံကရၢကရိ)
6. ICS - sic (christel ijk Steunfondassi)
7. TOPS - Taipei Overseas Peace Service
8. WE/C - World Education/Consortium
9. HI - Handicap International
10. COERR- Catholic office for Emergency Relief for Refugee
11. SV -Shanti Volunteer Association
12. MI -Malteser International
13. ARC - America Refugee Committee
14. IRC - International Rescue Committee
15. UNHCR- United Nations High Commissiner for Refugee
16. IDP - Internally Displaced People

ကညီပုပုဘုန်ကီဘုန်ခဲဒဲကတီၢ်

ဒ်ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရၢ(KNU)အတ်တူာ်ခိၣ်ဟ်သးအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢကီၢ်ပယီၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အံၤ မ့ၢ်ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အယိၤသတးဒီးတၢ်တကြၢးယဲၣ်လီၤဘျါလီၤအီၤလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ အ ကျဲဘၣ်. မ့ၢ်တခီတၢ်ကဘၣ်ယဲၣ်လီၤဘျါလီၤအီၤလၢထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးအကျဲဒီဖျိတၢ်ထံၣ်လိာ်စံး ကတီၢ်တၢ်လၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အကျဲန့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်ဒ်ပ(KNU)ကရၢအတ်ဟ်သးအိၣ်အသိး, တ ဘျီလၢလၢဖဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ကထံၣ်လိာ်စံးကတီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်(KNU)အိၣ်ကတဲာ် ကတီၢ်အသး ဒီးလဲၤထံၣ်လိာ်စံးကတီၢ်တၢ်ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်တဖုဘၣ်တဖုကိးဘျီဒီးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတီၢ်တၢ်ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်လၢတၢ်ပၢ်ဆၢစးထီၣ်အခိၣ်ထံးတဆိဘၣ်တဆိအ ဂ့ၢ်အကျိၤတဖု ဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်လံၤအီၤလၢပုစကီၢ်လၢတီၢ်အတၢ်ကွဲးကညီတၢ်ပၢ်ဆၢ တၢ်စံၣ်စိၤတဲာ်လံာ်အဘၣ်(၁)အပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပကွဲးကတဲာ်ကတီၢ်က့ၤလံာ်တၢ်စံၣ်စိၤတဲာ် စိၤအဘၣ်(၂)ခဲအံၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ်(KNU)ကရၢအတ်ထံၣ်လိာ်စံး ကီၢ်ပယီၤသးပဒိၣ်လၢအမ့ၢ် (နဝတ)(နအဖ)အစိၤ. စးထီၣ်ဝဲၣ်ဂ့ၣ်န့ၣ်ဒီးတုၤလၢ၂၀၀၅န့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

(၁၉၉၂-၁၉၉၃)န့ၣ်အတီၢ်ပူၤ. (နဝတ)အသးတဖုထီၣ်ဒုးကညီတၢ်ပၢ်ဆၢအဟီၣ်ကဝီၤဖဲ ထံၣ်ဖါဝံစံး,မၤန့ၢ်ပူၤဟီၣ်ကဝီၤအခါ,မ့ၢ်လၢအသးတဖုသံဒီးဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအါမး,ဘၣ်ကွၢ် ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒ်အမ့ၢ်တၢ်အိၣ်တကူတလၢ,ဝံစိာ်တီၢ်ဆုၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်တဖုအမဲာ်ညါပုၤဝံ တၢ်ဖိတဖုစံၣ်ဖျိးအါဒီးဟဲက့ၤယုၢ်ဆူပခုၣ်အိၣ်ယုၣ်တကပၤဒီးဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အတူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်ဝဲတဖုန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢတူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်လၢ(နဝတ)အ သးတဖုမၤနးမၤဖျိၣ်,မၤဆူၣ်မၤစိးအါဒီးမၤတရီတပါပိာ်မုၢ်ပိာ်မၤတဖုအဂ့ၢ်အကျိၤတဖု ဆူပုၤဟံးတၢ်ကစီၣ်တဖုအအိၣ်လီၤ.မ့ၢ်လၢ(နဝတ)ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအတ် ယံးတၢ်စ့ၤအကပၤကပၤ လၢဟဲထီၣ်ဒုးတၢ်လၢကစၢ်ခဲကလိကျိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ် ဒီးလၢအဂၤတ ကပၤတခီတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်မၤအါမၤသီပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်တဖုဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အယိၤ,လၢ ခဲကတၢ်ဖဲ(လၢအုၤဖျိၣ်(၂၃)သီ,၁၉၉၂န့ၣ်န့ၣ်(နဝတ)ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဝဲလၢကပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ် ယၤဒီးခုၣ်အိၣ်ယုၣ်,မ့ၢ်လၢအိၣ်ဒီးမၤတၢ်ယူတၢ်ဖိးဒီးကလုာ်ဂ့ၣ်တဖုအယိၤန့ၣ်လီၤ.လၢအဂၤ တကပၤတခီရဲၣ်ကျဲၤဝဲဒ်သိးကထီၣ်မၤန့ၢ်မၤန့ၢ်ပူၤလၢကျိၣ်ချဲတလၢနီတဖျါဘၣ်ခိၣ်ဖျိဘျါလီၤ ယာ်အပူၤလၢအမ့ၢ်သီခါအူသူးစနးလၢဟဲထီၣ်မၤတၢ်ဘျီတၢ်ဘါအတၢ်မၤဒီးကကရၢကရိမၤ န့ၢ်အခုအပူၤလၢအစုၢ်အီၤန့ၢ်အီၤတဖု ဒ်သိးကထီၣ်ဒါက့ၤခုၣ်အိၣ်ယုၣ်ဒီး မၤလီၤဖးခုၣ်အိၣ် ယုၣ်အဖွဲပူၤန့ၣ်လီၤ.ဒ်န့ၣ်အသိး,ဖဲအမၤတၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအခါ,လၢအဂၤတကပၤတခီ ပျဲလီၤအပူၤလၢကဟဲထီၣ်လိာ်စံးပခုၣ်အိၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖုလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတီၢ်တၢ်လၢ တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဲ(၁၉၉၄)န့ၣ်အပူၤအတူၤခီဖျိ(နဝတ)အခိာ်သီသးခိၣ်ဒိၣ်စိသ့ဆူၣ်လၢဂ့ၢ်ဘိကီၢ်တခီအတ် ဆဲးကျိးအယိၤ, အကလံးခါ(Englican)အတ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်အိၣ်ဖြူမ့ၢ်ဟၣ်ဟဲထံၣ်လိာ်ပ ခိၣ်ပနၢ်ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါဝဲလၢ(နဝတ)ခိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးထံၣ်လိာ်စံးပခုၣ်အိၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်လၢတၢ်မုၢ်တၢ် ခုၣ်အဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တခီအိၣ်ဒီးဝဲဒၣ်လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးတၢ်ပိာ်တၢ်န့ၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်လၢ

(KNU)ဦး(နဝတ)အဘဉ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.ပခုၣ်ဆဲၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်တခိၣ်အမၤသကိးတၢ်ဒီး သိၣ်မ့ၤကရၢတဖၣ်အသိး,ဒ်သိးတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ကမ့ၢ်ဒဲၣ်တၢ်အတီၢ်အကြၢ်, တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်လၢအယုၣ်ကၢ,အဘျူးအဖိၣ်ကအိၣ်ဒဲၣ်လၢကလုာ်န့ၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤထံဖိကီၢ်ဖိ ခဲလၢာ်အဂီၢ်,အိၣ်ဒီးတၢ်သဘျူလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်တဘျီအံၤအဂီၢ်န့ၣ်(KNU)တကပၤထံၣ်လိာ် တၢ်ပိၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤဒံၣ်မိၢ်ကရဲးတံးသိၣ်မ့ၤကရၢစၢ်ဖိၣ်(DAB)လၢအဟံၣ်ယုၣ်ဒီးကလုာ်န့ၣ် ခိၣ်န့ၣ်ဒီးဒံၣ်မိၢ်ကရၢစံၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ်ဒီးဟံၣ်လီၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးက တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၁. ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ(KNU)ကရၢခိၣ်စီၤဘိၣ်မ့ၢ်အတၢ်မၤလိာ်ပိာ်ဒီးဘၣ်ထွဲ တၢ် ထံၣ်လိာ်စံးကတၢ်အဂ့ၢ်.

စးထီၣ်လၢ၁၉၄၈န့ၣ်, ကီၢ်ပယီၤန့ၢ်ဘၣ်က့ၤတၢ်သဘျူစံးအလိာ်ခဲန့ၣ်, ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တုၤလၢအဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ ဘူးကပွဲၤထီၣ်အန့ၣ်(၅၀)လံန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒုး တၢ်ယၤအံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲထံဖိကီၢ်ဖိကလုာ်န့ၣ်တဖၣ်,ကလုာ်ဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်, ထံကီၢ်ကမ့ၢ်တဖၣ် ဒံၣ်မိၣ်ကရဲၣ်စံၣ်ဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဒီးအဂၤတဖၣ် လၢအမ့ၢ်ဝဲထံရှုၢ်သဲးဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အမိၢ်ပှၢ် ခဲမံၤန့ၣ်. မ့ၢ်လၢတၢ်ယဲၣ်လီၤဘျါလီၤအီၤလၢထံရှုၢ်ကီၢ်သဲးဂ့ၢ်ဝီအကျဲတန့ၢ်တသ့ဘၣ်အယိအိၣ် ယံာ်အိၣ်ထၢဝဲတုၤမ့ၢ်မဆါတန့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢ(KNU)ဘၣ်တၢ်ကရၢကရိထီၣ်အီၤလၢ၁၉၄၇န့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်တဖၣ်တၢ်ကဘၣ်ဘျါ က့ၤအီၤလၢစုကဝဲတၢ်ဒုးအကျဲန့ၣ်တသးလီဝဲဘၣ်. ဖဲၣ်၁၉၄၈န့ၣ်လၢဖျါတြုၤအါရံၤ(၁၁)သီ, ကညီကလုာ်တဖၣ်လၢတၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလီအပူၤ, ပှၢ်အနီၣ်ဂံၢ်အါန့ၣ်လွံၢ်က လီၤဘျဲၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးလိာ်တၢ်ကွဲးကိးသကြီ(၄)ထံၣ်အကျဲတထံၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲ "ပတအဲၣ်ဒီးကီၢ် ပူၤတၢ်ဒုးဘၣ်" န့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ယီၤန့ၣ်တုၤခဲအံၤလၢတၢ်အိၣ်ဆၢထၢၣ်ဒ်အံၤအပူၤယုထီၣ်ဝဲ ဒၣ်ဒ်သိးထံရှုၢ်ကီၢ်သဲးဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ် တၢ်ကဘျါက့ၤအီၤလၢထံရှုၢ်ကီၢ်သဲးဂ့ၢ်ဝီအကျဲန့ၣ် လီၤ.မ့ၢ်သနၣ်ကုၤန့ၣ်ဒီးဖဲလၢ (KNU) ဒီးကညီကလုာ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဒုးထီဒါအီၤလၢတၢ်စု ဆူၣ်ခိၣ်တကးအကျဲန့ၣ်လၢဒီးသဒါလီၤက့ၤသးအဂီၢ် လၢတၢ်တသ့တဘၣ်ဘၣ်အပူၤ, ဖဲ တၢ် စုကဝဲအိၣ်ဒီးအီၤန့ၣ်,ဘၣ်ဂဲၤလိာ်တၢ်ပၢ်ဆါစုကဝဲအတၢ်ဒုးန့ၣ်လီၤ.

တမံၤဂ့ၢ်တမိၢ်ဂ့ၢ်ထံကီၢ်အထံရှုၢ်ကီၢ်သဲးဂ့ၢ်ဝီအကျဲန့ၣ်,ဒ်သးတၢ်ဘျါက့ၤအီၤလၢထံရှုၢ်ကီၢ် သဲးဂ့ၢ်ဝီအကျဲကသ့ဝဲဒၣ်အဂီၢ်န့ၣ်ထီဘိအိၣ်ဆၢထၢၣ်ဒီးဂ့ၢ်ကျဲးစးဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢ၁၉၈၈န့ၣ် (နဝတ)ဂုၣ်ဟံးန့ၢ်သုးတၢ်စိတၢ်ကမိၤဝဲအလိာ်ခဲ (KNU) ဖိၣ်လိာ်အစုမၤသကိးတၢ်ဒီးကလုာ် န့ၣ်အဂၤတဖၣ်လၢအဘျူအတီၢ်ဒ်သိးလိာ်သးတဖၣ်,ဒံၣ်မိၣ်ကရဲၣ်စံၣ်ဂံၢ်ဘါကရၢတဖၣ်,ဒီးဒ် သိးကီၢ်ပူၤထံရှုၢ်ကီၢ်သဲးဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ကဘၣ်တၢ်ဘျါက့ၤအီၤလၢထံရှုၢ်ကီၢ်သဲးဂ့ၢ်ဝီအကျဲန့ၣ် ဂုၣ်ကျဲးစးဝဲသပှၢ်ပှၢ်သနၣ်က့တၢ်ဘျူးတၢ်ဖိၣ်တအိၣ်ထီၣ်ဘၣ်.

တူယီလော့ဇာနီနီ၊လါဒ်စုဘာ်အပူနီ၊မုာ်လောပုသုးကျဲတၢ်လၢတၢ်ယူတၢ်ဖိးအဂီၢ်တဖၣ်အတၢ်ဂုာ်ကျဲးစးအယီ(KNU)ဒီး(နဝတ)အဘၢ်စၢၤတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်န့ၣ်စးထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်သနကု,လၢခံခိခံကပတၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်ခးအဂ့ၢ်အခးဘၣ်တၢ်စံးကတီၢ်အီၤတူယီလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်(၄)ဘျီတဘျီဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်,(နဝတ)တခီမၤဟးဂီၤကွံာ်ဝဲ တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်ဖဲအသးဒၣ်ဝဲတခီတၢ်န့ၣ်လီၤ. (နဝတ)န့ၣ်, ဝဲၤဇာဉ်န့ၣ်လါဖုၤတြူၤအါရံၤအခိၣ်ထံးတနွံအဆၢကတီၢ် ရဲၣ်ကျဲၤမၤဝဲတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအတၢ်ဒုးဖးဒိၣ်လၢပဟီၣ်ကဝီၤပူၤဒိၣ်ဒိၣ်မုာ်မုာ်သတးဒီး. တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်န့ၣ်ဆိကတီၢ်ကွံာ်အသးဒီးဟးဂီၤကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

(နဝတ)န့ၣ်ထီၣ်ဒုးဝဲဒၣ်(KNU)ဒီးပကညီသဝီတဖၣ်လၢဂံၢ်လၢာ်ဘါလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်သးကညီဘၣ်,ဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်န့ၣ်မၤဝဲဒ်အမုာ်(KNU)တခီမၤဟးဂီၤဝဲအသိး,မၤအသးဒ်(KNU)တခီဃုတၢ်န့ၣ်အါတလၢကွံာ်အခးအသိးအဂ့ၢ်န့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်ရၤလီၤသနူလၢအတမ့ၢ်တတီဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢအတကပၤန့ၣ်ခီဖျိလၢကွၢ်လုလီၤဒီးကွၢ်ဟူဖျါ(TV)အသနူတဖၣ်,ဒ်သိးကအိၣ်ဖျါလၢအမုာ်(KNU)အတၢ်ကမၣ်ဒီးတၢ်ကဆိကမိၣ်န့ၣ်ပာ်ကမၣ်တၢ်လၢ(KNU)အဖီခိၣ်အဂီၢ်ပာ်အာပာ်သီဝဲဒၣ်အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ.

(KNU)န့ၣ်လၢကညီဒီးကလုာ်ဒီးပုၤကိးကလုာ်ဒီးထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်တဖၣ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အခွဲးအယာ်တီတီလီၤလီၤဘၣ်ဘျိုးဘၣ်ဒါအဂီၢ်န့ၣ်လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်အပူၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးသးလၢအလဲၢ်ဒီးမၤတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အပူၤ, ဒီးဒ်သိးထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်တဖၣ်ကသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်ယး(KNU)အမၤတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်အဂ့ၢ်အလံာ်ကွဲးလၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ကတံာ်ကတီၢ်ဝဲဒီး ပမုာ်လၢကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤဒ်သိးပုၤန့ၣ်ပာ်ဝဲကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ကညီဒီးကလုာ်ဒီးထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးကသ့ကွၢ်ထံဆိကမိၣ်န့ၣ်ဖးပာ်ဖးတၢ်အဘၣ်ဒီးတၢ်အကမၣ်ဒီး ကသ့အိၣ်ဆၢထၢၣ်လၢတၢ်မုာ်တၢ်တီအဖီခိၣ်အဂီၢ်မုာ်ပတၢ်မုာ်လၢန့ၣ်လီၤ.

သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဖိရဲၤစီၤဘိၣ်မုး
ကရၢခိၣ်
(KNU)ကညီဒီးကလုာ်စၢၤဖိၣ်ကရၢ

တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်စံၣ်စါတဲာ်အတၢ်အိၣ်သး(သမိုင်းနောကံခံ)

လၢကညီကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျးအတၢ်ပူၤတၢ်ဂဲၤကဘၣ်တၢ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤဒီးကရၢကရိထီၣ်အီၤအဂီၢ်,ကညီဒီးကလုာ်စၢဖျိၣ်ကရၢ(KNU)ဘၣ်တၢ်စးထီၣ်ကရၢကရိသ့ၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၄၇န့ၣ်လၢဖျၢၤတြူၤအါရံၤ(၅)သီအနံၤလီၤ. စးထီၣ်လၢန့ၣ်လံၤလံၤ(KNU) ဟံးယၢ်ကျၢၤဒေၣ်အတၢ်ဟံးသးလၢအမ့ၢ်, ထံၣ်ရူၢ်ကီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ယဲၣ်လီၤဘျါလီၤအီၤလၢထံၣ်ရူၢ်ကီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီအကျဲလၢတၢ်အတီအလီၤအပူၤခိဖျိၣ်တၢ်အိၣ်သကိးအိၣ်ပဟၢန့ၣ်လီၤ. နံသိးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအမိၢ်ပှၢ်အံၤအက့ၢ်အဂီၢ်အမိၢ်လံၤမိၢ်ပှၢ်ကလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်အဂီၢ်ဂဲၤပျၢၢ်ဂဲၤဆူးတၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဖဲ၁၉၄၉န့ၣ်(ဖဆပလ)ပၤတၢ်အစီၤတဘျီ,၁၉၆၀န့ၣ်ဘိၣ်န့ၣ်ဝုကဲပုၤပၤဟံၣ်ပဒိၣ်အဆၢကတီၢ်တဘျီ,၁၉၆၃န့ၣ်ဘိၣ်န့ၣ်ဝုတၢ်ပၤဆၢကီၣ်ကးပၤတၢ်အဆၢကတီၢ်တဘျီ,ခဲလၢၣ်(KNU)ဒီးပုၤပၤတၢ်လၢအန့ၢ်စိန့ၢ်ကမီၤတဖၣ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်(၃)ဘျီန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်အိၣ်သကိးအိၣ်ပဟၢဒ်န့ၣ်အပူၤ,(KNU)တခါကျဲးစးဝဲလၢတၢ်ကဆိကတီၢ်တၢ်ဒူးတၢ်ယၢဝံၤအလီၢ်ခံ,နံသိးထံၣ်ရူၢ်ကီၢ်သးအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်တၢ်ကယဲၣ်လီၤဘျါလီၤအီၤလၢထံၣ်ရူၢ်ကီၢ်သးအကျဲလၢတၢ်တီတၢ်တြၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့ၤပုၤလၢအဟံးယၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤတဆိဘၣ်တဆိတဖၣ်န့ၣ်အသးတအိၣ်လၢကယဲၣ်လီၤဘျါလီၤထံၣ်ရူၢ်ကီၢ်သးအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢထံၣ်ရူၢ်ကီၢ်သးအကျဲလၢတၢ်သဘျီဒီးတၢ်တီတၢ်တြၢ်အပူၤဘၣ်, မ့ၢ်တခါယုထီၣ်ဒေၣ်ဝဲလၢတၢ်ကဟံၣ်လီၤစုကဝဲဒီးတူၢ်ယၢ်သးအကျဲအယိသတးဒီးတၢ်ဂုၢ်ကျဲးစးလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်ဟးဂီၢ်ကွံာ်ဝဲဒေၣ်တဘျီဘၣ်တဘျီန့ၣ်လီၤ.

လၢ၁၉၈၈န့ၣ်(နဝတ)ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံၣ်ကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဝံၤအလီၢ်ခံ,ထံၣ်လိာ်ကီၢ်ပူၤထံၣ်ရူၢ်ကီၢ်သးအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်တဖၣ် တၢ်ကယဲၣ်လီၤဘျါလီၤအီၤလၢ ထံၣ်ရူၢ်ကီၢ်သးအကျဲအဂီၢ်န့ၣ်,(KNU)တခါ,ကွဲးလံာ်ဒီးဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်(နဝတ)ကရၢခိၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်လၢ(နဝတ)တခါကစံးဆၢက့ၤ(KNU)လၢအဖိးသဲးန့ၣ်တမၤဝဲဘၣ်.

ဖဲ(၁၉၉၄)န့ၣ်အပူၤအတူၤခိဖျိ(နဝတ)အမိၢ်သီသူးခိၣ်ခိၣ်စိသ့ဆူၣ်လၢဘီကီၢ်တခါအတၢ်ဆဲးကျိးအယိ, အဲကလံးခၢၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်အဲၣ်တြူၤမူးဟ့ၣ်ဟဲထံၣ်လိာ်ပခိၣ်ပနၢ်ဒီးဒူးသ့ၣ်ညါဝဲလၢ(နဝတ)ခိၣ်န့ၣ်အဲၣ်ဒီးထံၣ်လိာ်ဒီးပခၣ်အဲၣ်ယူၣ်ခိၣ်န့ၣ်လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အဂီၢ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်တခါအဲၣ်ဒီးဝဲဒေၣ်လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်တၢ်န့ၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်လၢ(KNU)ဒီး(နဝတ)အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. ပခၣ်အဲၣ်ယူၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်တခါဒ်အမၤသကိးတၢ်ဒီးသိၣ်မ့ၢ်ကရၢတဖၣ်အသိး, နံသိးတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်ကမ့ၢ်ဒေၣ်ဝဲတၢ်အတီအတြၢ်, တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်လၢအယူၣ်ကၤ,အဘျူးအဖျိၣ်ကအိၣ်ဒေၣ်ဝဲလၢကလုာ်ဒုၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤထံၣ်ဖိကီၢ်ဖိခဲလၢၣ်အဂီၢ်,အိၣ်ဒီးတၢ်သဘျီလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်တဘျီအံၤအဂီၢ်န့ၣ်(KNU)တကပၤ ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤဒိၣ်မိၣ်ကရဲးတံးသိၣ်မ့ၢ်ကရၢစၢဖျိၣ်(DAB)လၢအဟံၣ်ယုာ်ဒီး ကလုာ်ဒုၣ်ခိၣ်န့ၣ်ဒီးဒိၣ်မိၣ်ကရၢခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢၣ်ဒီးဟံးလီၤအတၢ်ဟံးသးမ့ၢ်ဒဲလၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

(၁) တာ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်သကိးတာ်န့ၣ်တာ်တဘၣ်မၤအီၤလီၤဆီဆီလၢပုၤတဖုစုၣ်စုၣ်အတာ်ထံၣ်လိာ်သးဘၣ်. မ့ၢ်တခီတာ်ကမၤအီၤလၢကရၢဟံၣ်ဖှိၣ်တဖုၣ်အခါၣ်စးလၢတာ်ကယုထံၣ်န့ၢ်တာ်အစၢအဂီၢ်. (DAB)ဒီး(နဝတ)အဘၢၣ်စၢၤတာ်ကမၤတာ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတာ်န့ၣ်လီၤ.

(၂) တာ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတာ်န့ၣ်တာ်ကဘၣ်မၤအီၤလၢကီၢ်ချၢထံၣ်ကီၢ်တဘျီဘျီအပူၤလၢပုၤခံၣ်ဃာ်ခိတူၢ်လိာ်ဝဲသ့န့ၣ်လီၤ.

(၃) တာ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤအမူးအဝဲန့ၣ်. ကဘၣ်တာ်မၤအီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘျီဘျီဘီဖျါစၢဖှိၣ်ကရၢ(UN)အတာ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

(၄) တာ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤအမူးအဝဲန့ၣ်. ကဘၣ်မ့ၢ်တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤလၢအိၣ်ဒီးတာ်ခွဲးတာ်ဃာ်ဒီးတာ်သဘျီလၢပုၤဟံးတာ်ကစီၣ်ဒီးပုၤကွဲးတာ်ပရၢပစၢၤတဖုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(KNU)ဒီးအသိၣ်ပံၤတဖုၣ်အတာ်ဆၢန့ၣ်န့ၣ်(နဝတ)တခီတအၢၣ်လီၤဝဲဘၣ်ဒီးထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တာ်န့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ(KNU)တခီ. ဒ်သိးတာ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတာ်ကကဲထီၣ်ဒီးစးထီၣ်အသးကသုလၢအပတီၢ်ဖုၣ်ကတၢၢ်အဖီခိၣ်ကွဲးလီၤကဒီးလံာ်ဒီးဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်(နဝတ)ကရၢခိၣ်အခံၣ်အဖီလၢအသိးန့ၣ်လီၤ.

ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရၢ
လီၢ်ခၢၣ်သးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်

ဆူ

သးခိၣ်ကျၢၢ်ခိၣ်စိၣ်သါၣ်
ကရၢခိၣ်
(နဝတ)

တၢ်ခိၣ်သးခိၣ်ကျၢၢ်,ပထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်က့ၢ်တၢ်ယူတၢ်ဖိးအဂၢၢ်အကျၢၢ်အမ့ၢ်အတီ
လၢကီၢ်ပယီၤဒီဘၣ်ညါအပူၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အကါခိၣ်မးဒီးအလီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်သပှၢ်ကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.ဒ်
သိးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ယူတၢ်ဖိးဒ်န့ၣ်သိးကသ့အဂီၢ်ပကဘၣ်ခါထီၣ်ဆူညါဒီးဂုၢ်ကျဲးစးထဲးဂံၢ်
ထဲးဘါတဆိဘၣ်တဆိဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဂုၢ်ကျဲးစးလၢတၢ်ယူတၢ်ဖိးအမ့ၢ်အတီတဆိဘၣ်တဆိအပူၤ,ဒီးကျဲးစးခါထီၣ်ဆူညါ
အသိး,တၢ်အခိၣ်ထံးတမံၤန့ၣ်, ဒ်သိးတၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၢ်ပသးခံခိၣ်ကပၤ, တၢ်ရူလီၢ်ပသးဘူးဘူး
တၢ်တၢ်ကကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်အလီၢ်အိၣ်လၢပဝဲဒၣ်တခိၣ်ဒီးတခိၣ်အခၢၣ်စးကထံၣ်လီၢ်တၢ်
ပိၣ်သကိးတၢ်ဒီး သ့ၣ်လီၤဝီလီၤတၢ်ချဲလၢအဂ့ၢ်ခိၣ်ဖျိတၢ်ထံၣ်လီၢ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ.
လၢတၢ်ဒုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်ခံခိၣ်ကပၤအတၢ်ရူလီၢ်သးဘူးဘူးတၢ်တၢ်ဒီးတၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၢ်သးက
အိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်,တၢ်အိၣ်ဆိလီၤသးအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိန့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲဒီးတၢ်ပံးပံးခံခိၣ်ကပၤ
အသူးအသ့ၣ်အလၢကပီၤ,ခံခိၣ်ကပၤအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢဒီးတၢ်ကစံးကတီၤလီၢ်သးလၢတၢ်သ
ဘျူအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယံ, ဒ်သိးတၢ်သ့ၣ်လီၤဝီလီၤတၢ်အဂ့ၢ်အဘၣ်ဒီးတၢ်ထံၣ်
လီၢ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်,ဘၣ်တၢ်စးထီၣ်အီၤကသ့အဂီၢ်,တၢ်ထံၣ်လီၢ်အိၣ်သကိးအလီၢ်ကမ့ၢ်ဝဲ
ဒၣ်လၢကီၢ်ချၢတၢ်လီၢ်တပူၤပူၤလၢခံခိၣ်ကပၤတူၢ်လီၢ်ဝဲသ့,ဒီးခၢၣ်စးဆိကရၢကထံၣ်လီၢ်သး
အဂီၢ်ပဝဲလၢ(KNU)တခိၣ်အိၣ်ကတီၤဟံလံအသးန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယံ,ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်အ
ဝဲအံၤန့ၣ်ပအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါနတၢ်စံးဆၢလၢအဖိးသဲးစးသတးဒီးပဆုၤယီၤသရၣ်အံးနီးယုာ်ဒီး
လံာ်ပရၢအံၤလၢတၢ်ဆဲးကျိးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သးခိၣ်ကျၢၢ်စိရီၤစိၤဘိၣ်မ့ၢ်
ကရၢခိၣ်
မၤနၢၤပျီ
၁၉၉၄န့ၣ်, လၢယုၤ(၇)သီ

တၢ်ကွဲးဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်(နဝတ)ကရၢခိၣ်ဒ်လၢအဖီခိၣ်အသိးသန့က့,(နဝတ)တခီတစံးဆၢ
က့ၢတၢ်နီတမံၤလၢအဖိးသဲစးအကျဲဘၣ်,အမဲၣ်ညါလၢ၁၉၉၅န့ၣ်လၢယန့ၢအါရံၤအပူၤအတူၤ
န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဒုးဖးဒိၣ်(KNU)ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲၣ်ဝံၤမၤန့ၢဝဲဒၣ် (KNU) လီၤခၢၣ်သးဝဲလီၤ
ခိၣ်သ့ၣ်လၢမၤန့ၢပျီန့ၣ်လီၤ. (KNU)န့ၣ်, ကလုာ်ဒူၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိတၢ်ယူတၢ်ဖိးအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်,
ကီၢ်စၢဖိၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်,ထံလီၤကီၢ်ပူၤတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အမ့ၢ်အတီတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်တဖၣ်, တၢ်ကယဲၣ်လီၤ
ဘျါလီၤအီၤလၢထံရူၢ်ကီၢ်သးအကျဲအဂီၢ်ဂုၢ်ကျဲးစးဝဲသပှၢ်ပှၢ်အဆၢကတီၢ်, (နဝတ) တခီန့ၣ်
လီၤဒီးဒုးဝဲဒၣ်(KNU) အဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲၣ်န့ၣ်, မ့ၢ်တၢ်ထီၣ်ဒါလီၤအသးဒီးအဝဲ
သ့ၣ်အတၢ်ကိးသတြီဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တုၤယီၤလၢ၁၉၉၅န့ၣ်လၢမးရှၢ်အပူၤန့ၣ် (KNU) ကိးဝဲဒၣ်လီၤခၢၣ်သးကမံးတံၣ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်
အိၣ်ဖိၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ,လၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အံၤအပူၤဒ်သိးတၢ်ထံၣ်လီၤစံးကတီၢ်ကကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်
အဂီၢ်,တၢ်ဘျါလၢအပူၤကွံၣ်လၢအဟံးယၢ်ဝဲဒၣ်တဖၣ်န့ၣ်တဟံးယၢ်လၢဝဲဘၣ်,မ့ၢ်ဆိတုၢ်ဝဲ
ဒၣ်ဝံၤဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျၢၤက့ၢဝဲဒၣ်လၢခံခိၣ်ကပၤတၢ်ထံၣ်လီၤတၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်န့ၣ်တၢ်ကမၤဆိ
အီၤဒီးလၢတၢ်ထံၣ်လီၤတၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အပူၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအလိၣ်ဝဲတဖၣ်တၢ်ကစံးက
တီၢ်တၢ်ပိၣ်ကျဲၤယူလီၤသးန့ၣ်လီၤ.

ဝဲ၁၉၉၅န့ၣ်လၢယူလံၤအပူၤန့ၣ်(KNU)ကိးဝဲဒၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်ခီကရဲးလၢအပွဲၤထီၣ်ဝဲဒၣ်
(၁၁)ဘျီတဘျီ,ဒီးလၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အံၤအပူၤ,လီၤခၢၣ်သးထီၣ်တၢ်ကမံးတံၣ်အတၢ်စံၣ်ညီၣ်တဲာ်န့ၣ်
ဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျၢၤက့ၢဝဲကဒီးန့ၣ်လီၤ.တကတီၢ်ယီၤဟံၣ်လီၤဝဲဒၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အခိၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်
ပိၣ်ထွဲဝဲလၢတၢ်ထံၣ်လီၤတၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အဂီၢ်လီၤ.

၂. တၢ်ကတဲာ်ကတီၢ်သးလၢတၢ်ထံၣ်လီၤစံးကတီၢ်တၢ်အဂီၢ်

၁၉၉၅န့ၣ်, လၢဒိၣ်စ့ဘၢၣ်အပူၤ,(နဝတ)တၢ်ယူတၢ်ဖိးအပှၢ်မၤသကိးတၢ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲ-

- ၁. အူခိၣ်မွဲး
- ၂. သရၣ်ဒိၣ်လီၤလံၤစီၤထီၣ်အိၣ်ခူၣ်
- ၃. သရၣ်ဟဲနစၢၣ်တၢ်ဒိၣ်
- ၄. ပဒိၣ်စီၤရဲးခွဲး
- ၅. အူအုၣ်စိမ္မး
- ၆. သရၣ်ဒိၣ်မၤဂ့ၢ်ကွံၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဟဲတုၤဝဲဒၣ်ဒီးလၢအဝဲသ့ၣ်အမၤတၢ်လၢ တၢ်ဘၢၣ်
စၢၤအယိသတးဒီးဖဲလၢဒိၣ်စ့ဘၢၣ်(၁၃)သီအနံၤန့ၣ်(KNU)ခၢၣ်စးလၢအမံၤအိၣ်
ပျါလၢလၢတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ယုထၢထီၣ်အီၤဒ်အမ့ၢ်ခၢၣ်စးဆိတကရၢလၢကလဲၣ်ထံၣ်
လီၤသးဒီး(နဝတ)အဂီၢ်ဘၣ်တၢ်ဆုၢ်လီၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

ပျာသုတ်တဖန်နှုတ်မှတ်-

- ၁. ပဒိန်ချိုင့်စု-ကရားခိုင့်
- ၂. မါစတံလး-ကရားဖိ
- ၃. စီးနိုးဖိ-ကရားဖိ
- ၄. စီးဘံးထာၣ်-ဝဲဒါးမူဒါခိုင့်
- ၅. စီးတံတူး-ဝဲဒါးပျာမာတံဖိ
- ၆. စီးခွဲးဝု-ဝဲဒါးပျာမာတံဖိ
- ၇. စီးမုထူ-ဝဲဒါးပျာမာတံဖိတဖန်နှုတ်လီၤ.

ခါၣ်စးဆိကရားတကရားအံၤန့ၣ်ဘၣ်တံးစးထီၣ်ပျဲလီၤအီၤလၢ၁၃.၁၂-၉၅အနံၤဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖန်စးထီၣ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတံၢ်ဖဲ၁၈-၁၂-၉၅အနံၤလၢဝုၣ်မိၣ်လမ့ၣ်လီၤ.ခါၣ်စးဆိကရားအံၤန့ၣ်တၢ်ပိၣ်တံးဒီး(နဝတ)အခါၣ်စးကရားဘၣ်သးတံၢ်ကတဲာ်ကတီၢ်တၢ်အဂ့ၢ်အခါးတဖန်ဒ်အဖိလၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

၁. တံၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးအမူးလၢ(နဝတ)ဒီး(KNU)အဘၢၣ်စၢၤ, ခါၣ်စးလၢတံၢ်ကဟ့ၣ်အီၤမူဒါတဖန်န့ၣ် တံၢ်ကဟ်ပနီၣ်အတီၢ်အပတီၢ်ဒီးအနီၣ်ဂံၢ်, ခါၣ်စးခံခိခံကပၤကမ့ၢ်ဝဲပတီၢ်တၢ်ခိၣ်န့ၣ်တဖန်(First Line Leaders)လၢကပၤဆုၤတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်အဂီၢ်လီၤ. လၢ(KNU)တကပၤခါၣ်စးပျာ(၇)ဂၤ ဒီးပျာကွဲးနီၣ်တံးဒီးဝဲဒါးပျာမာတံဖိပျာ(၄)ဂၤ ခဲလၢာ်(၁၁)ဂၤအဂီၢ်န့ၣ်တံၢ်ကတၢ်ပိၣ်သကိးဝဲလီၤ.

၂. လၢခါၣ်စးခံခိခံကပၤကထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်တံၢ်အဂီၢ်တံၢ်ကဟ်ပနီၣ်တံၢ်အကတီၢ်ဒီးတံၢ်လိာ်တံၢ်ကျဲလီၤ. ခံခိခံကပၤတံၢ်ကထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတံၢ်အဂီၢ်အဖဲၤခံကတံၢ်ကမ့ၢ်ဝဲ ၁၉၉၆ န့ၣ်လၢယနူၤအါရံၤအခိၣ်ထံးတနွံအပူၤအတုၤန့ၣ်တံၢ်ကတၢ်ပိၣ်ကျဲၤ,ဟ်ပနီၣ်ဝံၤတံၢ်လိာ်တံၢ်ကျဲတခီ တံၢ်ကယုထၢတံၢ်လိာ်လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲတတီၢ်တီၤလၢဝုၣ်တကူၣ်အပူၤအဂ့ၢ်. လၢဝုၣ်တကူၣ်ပူၤမ့ၢ်တသ့တဘၣ်နီၣ်ကီၢ်တခီ,တံၢ်ကမၤအီၤဖဲဝုၣ်ဖျၢအဂ့ၢ်အဂ့ၢ်. တံၢ်ကရဲၣ်ကျဲၤသကိးအီၤန့ၣ်လီၤ.

၃. တံၢ်ကတၢ်ပိၣ်ရဲၣ်ကျဲၤသကိးဝဲလၢ, ဖဲခံခိခံကပၤကထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတံၢ်အမုၢ်နံၤတရူးဘၣ်တနံၤန့ၣ်,ကွဲၤလုလီၤသန့မ့ၢ်ဂ့ၤ,တံၢ်ပရၢပစၢ်တဖန်မ့ၢ်ဂ့ၤ,ကထူးထီၣ်ဟ်ဖျါဝဲဒၣ်လၢခါၣ်စးခံခိခံကပၤကထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတံၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

၄. တံၢ်ကတၢ်ပိၣ်ရဲၣ်ကျဲၤသကိးဝဲဒ်သိး, ဖဲခါၣ်စးခံခိခံကပၤထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတံၢ်အခါတံၢ်ပူၤတံၢ်ဖိးအပျာမာသကိးတံၢ်တဖန်ကအိၣ်ဒီးတံၢ်ခွဲးတံၢ်ယာ်လၢကထီၣ်ဒိကန့ၢ်တံၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၅.ခံခိခံကပတော်ထံ၌လိာ်တၢ်ပိာ်သကိးတၢ်စးထီၣ်လၢအခိၣ်ထံးတုၤလၢအကတၢ်တစုန့ၣ်. တၢ်ကတၢ်ပိာ်ရဲၣ်ကျဲၤဒ်သိးတၢ်ကဟ့ၣ်အခွဲးလၢပုၤဒိတၢ်ဂီၤမူ. ဒိတၢ်ဂီၤလၢ “ခဲမရၣ်”ဒီး ပုၤဖိၣ်တၢ်ကလုာ်တဖၣ်ကမၤဘၣ်တၢ်လၢတၢ်သဘျူအပူၤန့ၣ်လီၤ.

၆.ဖဲတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်ဝံၤတဘျီလၢလၢန့ၣ်.ဝုၢ်လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်လၢအပူၤန့ၣ်.တၢ်ကဟ့ၣ်အခွဲးလၢ(KNU)အခါၣ်စးတဖၣ် ကအိၣ်သကိးဘၣ်ပုၤကွဲးတၢ်ပရၢပစၢ်တဖၣ်ဒီးမၤတၢ်တဲရဲၣ်လဲၣ်န့ၣ်ပၢ်အမူး(လၢတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤအံၤအဖိခိၣ်.(နဝတ)တခီမ့ၢ်တြီၣ်န့ၣ်တၢ်ပာ်တၢ်အီၤသုလီၤ.သနၢ်ကုပကဘၣ်ပံးယာ်ကျၢပဝဲလၢအဘၣ်ပးပထူးထီၣ်ရၤလီၤတၢ်ကစီၣ်လၢပကစၢ်ဒၣ်ပဝဲသ့အခွဲးအယာ်န့ၣ်လီၤ.

၇.(KNU)ခါၣ်စးဒီး(KNU)လီၢ်ခါၣ်သးအဘၣ်စၢၤတၢ်ကဟ်လီၤနီၢ်န့ၣ်ဖျါတၢ်ဆဲးကျိးအဂီၢ်တၢ်ကတဲသကိးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

၈.(KNU)ခါၣ်စးတဖၣ်အတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအဂီၢ်.တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအဂီၢ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်သကိးတၢ်အဖၤမ့ၢ်.(နဝတ)ကပံးန့ၢ်မူဒါအဂီၢ်တၢ်ကတဲသကိးလၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

၉.တၢ်စံးကတိၤတၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ.လၢတၢ်ချၢမ့ၢ်ဂ့ၤ.တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတဖၣ်တဘၣ်အိၣ်ထီၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်.တၢ်ကတဲသကိးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

၁၀.လၢခံခိခံကပတော်ထံ၌လိာ်စံးသကိးတၢ်အဆၢကတိၢ်.ဒ်သိးပုၤလၢ(KNU)ခါၣ်စးတဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးပုၤတဂၤဂၤမ့ၢ်ဂ့ၤ. ဒိတၢ်စ့ၢ်တၢ်နာ်တၢ်ဘျီတၢ်ဘါအသိးမ့ၢ်အိၣ်ဒီးလဲၤဘျီထူဘါယွၤမ့ၢ်ဂ့ၤ. ကလဲၤဘၣ်ဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်သဘျူအဂီၢ်ကစံးကတိၤတၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးတၢ်လၢတၢ်သဘျူအပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ.လဲၤဘျီလဲၤဘါတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ.ကအိၣ်ဒီးတၢ်သဘျူအဂီၢ်ကတဲသကိးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

- ပုၤလၢတၢ်အိၣ်ဒီးထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးဒီးအိၣ်တဖၣ်စံးတၢ်န့ၣ်-
 ၁. ကညီကလုာ်တၢ်ကရၢကရိအခိၣ်အနၢ်တဖၣ်.
 ၂. ပုၤလၢကညီကလုာ်နၢ်န့ၢ်အီၤဒီးဒီးဘၣ်တၢ်ယူးယိၣ်ဟ်ကဲအိၣ်တဖၣ်. ပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၣ်.
 ၃. သီခါဖးဒိၣ်တဖၣ်.ခရံၣ်ဖိတၢ်ဘျီတၢ်ဘါခိၣ်နၢ်တဖၣ်.
 ၄. တံၤသကိးဘူးတံၤတဖၣ်.
 ၅. ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးအကရၢကရိလၢကီၢ်ပူၤကလုာ်တဖၣ်. ဒီးထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးခိၣ်နၢ်လၢထံကီၢ်ကမ့ၢ်အိၣ်ထွဲတဖၣ်

၁၁. တာ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်တၢ်ဝံးအလိာ်ခံ, တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါစးထီၣ်လၢအခိၣ်ထံးတုၤလၢ အကတၢ်န့ၣ်တၢ်ကရၢလီၤအီၤလၢ(TV)သန့မ့ၢ်ဂ့ၤ, ကွဲးလုၤလီၤသန့မ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢတၢ်ပရၢပစၢ် အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤလၢလၢပဲၤပဲၤအဂီၢ်.

တၢ်ကျဲၤယုၤလိာ်သးအဂီၢ်(ညိၣ်နီၣ်ဒီးရန်)

တၢ်လၢ(KNU)ခၢၣ်စးဆိကရၢဟ်ပျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်(၁၁)ထံၣ်အကျါ,နီၢ်ဂံၢ် ၂,၃,၆,၁၁တဖၣ်န့ၣ် တတူၢ်လိာ်ဝဲဘၣ်. နီၢ်နီၢ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်ဂံၢ်တၢ်လၢအမ့ၢ်ဝဲပတီၢ်တၢ်ခိၣ်န့ၣ်(First Line Leader) ကထံၣ်လိာ်ကတိာ်သကိးတၢ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးတတူၢ်လိာ်ဝဲဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒီးအံၤ(KNU)ခၢၣ်စးကရၢ န့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်(KNU)ခိၣ်န့ၣ်ပတီၢ်ထီတဖၣ်တီခိၣ်ရိၣ်ခဲဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်သန့ကု လၢ(နဝတ)တကပၤတခီ ခိၣ်န့ၣ်အပတီၢ်ထီတၢ်တပတီၢ်န့ၣ်တထီၣ်ဝဲဘၣ်, မ့ၢ်တခီတၢ်ထံၣ် လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်တဘျီအံၤန့ၣ်တၢ်မၤဒၣ်အီၤဒ်တၢ်တဲသကိးတၢ်မ့ၢ်ဆုၣ်မ့ၢ်ဂီၤအပတီၢ်, လၢတမ့ၢ်ဒ်တၢ်ထံၣ်လိာ်ဖိးသဲးအပတီၢ်အသိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

(KNU)အတၢ်ဆုၣ်န့ၣ်(၁၁)ထံၣ်အကျါတၢ်ဂ့ၢ်လၢ(နဝတ)တြီၣ်ဒ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲၣ်ဒီးဟ်ကွဲးဝဲ န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲနီၣ်ဂံၢ်(၁၁)လီၤ.တၢ်လၢ(နဝတ)န့ၣ်.(KNU)အခၢၣ်စးတဖၣ်ကထံၣ်လိာ်ဘၣ်အသးဒီး ကညိၣ်ကလုာ်တဖၣ်,ကညိၣ်ပုၤကွၢ်ဘၣ်ကွၢ်သ့တဖၣ်,ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ယုာ်ဒီးဒိၣ်အိၣ် ဆါစူးကွဲးနီၣ်ဟ်ဝဲလၢအတယၢ်ယၢယၢစ့ၢ်စ့ၢ်ဒီးတြီၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကရၢဆိတဖုအတၢ်ထံၣ်လိာ်တဲသကိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်န့ၣ်လၢ(KNU)အဂီၢ်တမ့ၢ်တၢ်လၢ တၢ်ပဲၤဘၣ်.တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်သကိးတၢ်န့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ,တၢ် သဘူၤအလၢအပဲၤန့ၣ်လီၤ.ဒ်ကလုာ်န့ၣ်သ့တဖၣ်အတၢ်မ့ၢ်လၢအိၣ်ဒီးဝဲအသိးလၢတၢ်ကသ့ၣ် ထီၣ်ထံၣ်လိာ်ကီၢ်ပူၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အဂီၢ်(နဝတ)တခီဂ့ၢ်လိာ်ဝဲဒၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

တမံၤဂ့ၤတမ့ၢ်ဂ့ၤ(KNU)တခီအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်သးလၢ တၢ်လၢအမၤဝဲလၢတၢ်သဘူၤအပူၤသ့လၢ တၢ်အိၣ်အသးလီၤဆိတဖၣ်အပူၤ, တၢ်လၢကြးမၤဝဲတဖၣ်ကမၤဝဲ,မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢ(နဝတ)ညိ ကွဲးတဖၣ်န့ၣ်တဆဲးစံးကတိာ်လၢဝဲဘၣ်ဒီးဟ်လီၤအသးလၢပုၤခံခိၣ်ခံကပၤတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးက တိာ်တၢ်အဂၢ်အကျါကအိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤကတိာ်သးန့ၣ်လီၤ.

တီၢ်နီၣ်-လၢ(KNU)ဒီး(နဝတ)အဘၢၣ်စၢၤ,တၢ်ကထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်အဂီၢ်,ဖဲခၢၣ်စးအဆိက တၢ်တဖုဘၣ်တၢ်ပျဲလီၤအီၤလၢကလဲၣ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်တၢ်န့ၣ်. ခံခိၣ်ခံကပၤဟ်ပနီၣ်ဝဲလၢအ မ့ၢ်တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်တၢ်(တၢ်တဘျီ)ဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်လၢခံတဖၣ်ဟ်ပနီၣ်ဝဲဒ်အမ့ၢ်,ခံဘျီတ ဘျီ, သဘျီတဘျီဒီးဆူၣ်ညါကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ.

၃. တာ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်တာ်ခံၣ်ဘျီတာဘျီအမူး

တာ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်သကိးတာ်ခံၣ်ဘျီတာဘျီအမူးန့ၣ်ဘၣ်တာ်မာ်အိၣ်ဖဲလါဖုၤတြုၤအါရံၤ(၁၅) သီတုၤလါ(၁၆)သီအနံၤလါဝုၣ်မိၣ်လမ့ၣ်,မုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးကိာ်ခိသုးဝဲလိာ်ခိၣ်သုၣ်အဝဲလိာ် န့ၣ်လိာ်.ဘျီအဝဲအံၤပုၤလါအဟဲထီၣ်တာ်အိၣ်ဖိၣ်တဖၣ်မုၢ်ဒ်လံာ်အသိးန့ၣ်လိာ်.

(KNU)ခါၣ်စးကရၢ

- (၁)မါရုၣ်လါဖါ-ပုၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲတာ်ကရုၢ်ခိၣ်
- (၂)ပခိၣ်အိၣ်အါ-ပုၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲတာ်ကရုၢ်ခိၣ်(၂)
- (၃)ပခိၣ်တာ်အါ-ကမံးတံာ်ဖိ
- (၄)စီၤရီက့ၢ်-ကမံးတံာ်ဖိ
- (၅)စီၤန့ၢ်စိ-ကမံးတံာ်ဖိ
- (၆)မါအိၣ်တုၣ်မူး-ကမံးတံာ်ဖိ
- (၇)စီၤတံတူး-ဝဲၤဒးခိၣ်(ပုၤကွဲးနီၣ်တာ်)
- (၈)စီၤထာ်န့ၢ်-ဝဲၤဒးပုၤမာ်တါဖိ(ပုၤကွဲးနီၣ်တာ်)

(နဝတ) ခါၣ်စးကရၢ

- (၁)သုးခိၣ်ခိၣ်စိကိၣ်သု
- (၂)သုးခိၣ်ခိၣ်စိသုအ့ၣ်
- (၃)သုးခိၣ်ကျါဖိအိၣ်သု
- (၄)သုးခိၣ်ခိၣ်ကိာ်ဂုၢ်မိၣ်တိ
- (၅)သုးခိၣ်ခိၣ်ကိာ်ဂုၢ်မိၣ်မူး
- (၆)သုးခိၣ်ခိၣ်ခုၣ်မိၣ်က့ၢ်
- (၇)သုးခိၣ်ခိၣ်မိၣ်မူး
- (၈)သုးခိၣ်ခိၣ်သဲးတုၣ်စ့ၣ်

တာ်ယုတာ်ဖိးအကိာ်ပုၤမာ်စၢၤတာ်ကရၢ

- (၁)အူခိၣ်မူး
- (၂)အူအုၣ်စိမူး
- (၃)သရၣ်ခိၣ်စီၤထီအိၣ်ခ့ၣ်
- (၄)သရၣ်ဟဲစၢၣ်တာ်ခိၣ်
- (၅)ပခိၣ်စီၤရံးခူး

လါတာ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်သကိးတာ်ခံၣ်ဘျီတာဘျီအံၤအပူၤ(KNU) ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်တာ်ဂုၢ်လါ အမုၢ်တာ်ကဆိကတိာ်တာ်ဒုးတာ်ယုတာ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်တာ်အခါန့ၣ်လိာ်. တာ်ဂုၢ်လါဘၣ် တာ်ဟ်ဖျါထီၣ်အိၣ်လံာ်တာ်ကွဲးအပူၤအလါအပုၤမုၢ်ဒ်လံာ်အသိးန့ၣ်လိာ်.

(KNU)အတော်ထံ၌တော်ဟ်သးဘၣ်ယးတၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤဖဲတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်ဒီးဆါဒီးကတီၢ်အလံာ်ဟ်ဖျါ.

(KNU)ဒီး(နဝတ)အဘၣ်စၢၤတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်ဒီးဆါဒီးကတီၢ်အပူၤ အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကြးပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤတခါမ့ၢ် န်လၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်အဖၢမ့ၢ်,အလီၢ်အိၣ်လၢတခါဒီးတခါကစးထီၣ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်န့ၢ်လိာ်သးန့ၣ်လီၤ.
- လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်အဖၢမ့ၢ်,တၢ်ကဘၣ်ဟးဆဲးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအတၢ်မၤလၢကကဲထီၣ်တၢ်သဘံၣ်သဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်န့ၣ်တၢ်ကဘၣ်ရဲၣ်ကျဲၤအိၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဒီးတၢ်မၤကလဲၤအသးဘျုးဘျုးဆီဆီအဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်တဘျီအံၤ, န်သိးပဝဲခဲခိခဲကပပကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်န့ၣ်န့ၢ်ဒီးဟ်ဂံၢ်ဟ်ဘၣ်ပၤလၢပၣ်တံၣ်တၢ်ကရၢကရိလၢအပၣ်ယုာ်ဘၣ်ထွဲဒီးကီၢ်ပယီၤဂ့ၢ်ပီဖၣ်, ကလုာ်န့ၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်, ဒီးကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တကတီၢ်ယီၤဘၣ်ယးလၢတၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤန့ၣ်(KNU)တကပၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်သးလၢတၢ်ကမၤတၢ်မၤလၢအလီၢ်အိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

၁. တၢ်ကဆိကတီၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢထံကီၢ်ဒီးဘၣ်အပူၤ, န်သိးထံဖိကီၢ်ဖိကသ့ၣ်ညါဘၣ်အဂီၢ်, (နဝတ)တခါကဘၣ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဒုးသ့ၣ်ညါဝဲန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဘိးဘၣ်ရၢလီၤလၢတၢ်ကဆိကတီၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢထံကီၢ်ဒီးဘၣ်အပူၤ,မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအလီၢ်အိၣ်န့ၣ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢတၢ်ဂ့ၢ်လၢလံာ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

(က) တၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢကီၢ်ဒီးဘၣ်အပူၤန့ၣ်,မ့ၢ်တဘၣ်တၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤအိၣ်သၢပျၢၤ,ဟီၣ်ကဝီၤလၢအဆိၣ်စဲဘူးဒီး(KNU)တဖၣ်,(KNU)အဟီၣ်ကဝီၤပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်, ဟီၣ်ကဝီၤချၢမ့ၢ်ဂ့ၢ်,(KNU)အသိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဒုးလိာ်ယၤလိာ်သးဒီး(နဝတ)န့ၣ်,ကဟဲဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးယုာ်(KNU)အခိၣ်တဖၣ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤဒီး(KNU)အသုးတဖၣ် လၢကျဲတဘိးဘိးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်ခူခါဆါကတီၢ်,န်သိးတၢ်ပဒုၣ်ဟးဆဲးတၢ်သဘံၣ်ဘၣ်တဖၣ်ကသ့အဂီၢ်(နဝတ)တခါ, ကဘိးဘၣ်ရၢလီၤဒုးသ့ၣ်ညါဝဲလၢထံကီၢ်ဒီးဘၣ်အပူၤတၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢဖိးသဲစးအကျဲန့ၣ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.

(ခ) ကီၢ်ပယီၤထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤအတၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢအမၤအသးခီဖျိ(နဝတ)ဒီး(KNU)အဘၣ်စၢၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒုးလၢအဆူၣ်ကတၢ်န့ၣ်ပုၤကိးဂၤဒဲးသ့ၣ်ညါဝဲလီၤ.မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤလၢခဲခိခဲကပၤအဘၣ်စၢၤ,တၢ်ဖၣ်ဆါ,တၢ်တန့ၣ်န့ၢ်လိာ်သးကဆံးလီၤစၢၤလီၤတုၤလၢအလီၤ

မာ်ကွံာ်ဝဲအဂီၢ်, တကတီၢ်ယီုပုၤစိၣ်စုကဝဲၤဂံၢ်ဘါကရူၢ်တဖၣ်လၢကီၢ်ဒီးဘုၣ်ပူၤဒီး (နဝတ) အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ဖၣ်ဆၢဒီးတၢ်တနၢ်န့ၢ်လိာ်သးတဖၣ်ကဆံးလီၤစ့ၤလီၤကွံာ်ဝဲအဂီၢ်, ခံခိံခံကပၤအတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤသကိးတၢ်န့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်စးထီၣ်သ့ၣ်လီၤတၢ်လၢအဂ့ၤအဂီၢ်တၢ်ကဘၣ်မၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

(ဂ) ခိဖျိလၢတၢ်ဘိးဘၣ်ဂ့ၤလီၤဝဲလၢတၢ်ဆိကတီၢ်ကွံာ် တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢထံၣ်ကီၢ်ဒီးဘုၣ်အပူၤအယိံသတးဒီးကကဲထီၣ်တၢ်သးဆူၣ်ထီၣ်လၢကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိလၢထံကီၢ်ဒီးတဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်လၢခံခိံခံကပၤဒ်အံၤအယိံ, ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်နၢ်န့ၢ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၢ်အိၣ်သပုၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.

(ဖဲၤဝဲၤၣ်ၤၣ်ၤန့ၣ်, လၢတၢ်ပၢၢ်ဆၢကီၣ်ကးပၢတၢ်အစီၤန့ၣ်, လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်အပူၤ, တၢ်ပၢၢ်ဆၢကီၣ်ကးတခီဘိးဘၣ်ဂ့ၤလီၤဝဲလၢတၢ်ကဆိကတီၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢဖိးသဲးစးအကျဲန့ၣ်တၢ်မၤတ့ၢ်ဝဲအတၢ်ဟဲခိဖျိအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.)

၂. တၢ်မၤပုၤအါထီၣ်(နဝတ)အသုးဂံၢ်ဘါလၢကထီၣ်ဒုးတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ဆုၤထီၣ်ကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်လၢတၢ်မဲၣ်ညါတၢ်ဒုးပျီပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤအလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ပတုၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. လၢခံခိံခံကပၤတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤသကိးတၢ်ဒီး တၢ်ပတုၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဆၢကတီၢ်, (KNU)အခိၣ်တယၢ်ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤ, (နဝတ)တခီတၢ်ဆုၤထီၣ်မၤပုၤအါထီၣ်အသုး လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဂီၢ်, တၢ်မ့ၢ်တပတုၣ်အီၤဘၣ်သၢပျၢၤ, တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်လၢပုၤခံကပၤအံၤန့ၣ် (KNU) မ့ၢ်ဂ့ၤ, ကညီကလုာ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်နၢ်န့ၢ်တၢ်တဆိၣ်ဘၣ်န့ၣ် ပသမၤအလီၢ်တဆိၣ်ဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အယိံလၢတၢ်ဂ့ၤအံၤအဖီခိၣ်တၢ်ကဘၣ်မၤအီၤအတယၢ်ယၤမၤတုၤလီၤတီၤလီၤန့ၣ်လီၤ.

၃. ကျဲလၢတၢ်သ့အီၤလၢတၢ်ထီၣ်ဒုးအဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ကဆံးတ့အီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ကဘျီဂ့ၤထီၣ်က့ၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ပတုၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ကျဲလၢ(နဝတ)သ့ဝဲလၢထီၣ်ဒုးတၢ်လၢတၢ်မဲၣ်ညါအဂီၢ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျိးအဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢ (KNU) အဂီၢ်ဒီးကညီကလုာ်လၢအိၣ်ဆိးလၢ (KNU) အခိၣ်တယၢ်ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိံ, တၢ်ဘျီထီၣ်, မၤအါထီၣ်ကျဲမ့ၢ်ကျဲဘိတဖၣ်န့ၣ်တၢ်မ့ၢ် တဆိကတီၢ်အီၤဘၣ်သၢပျၢၤ, တၢ်မၤဒ်အံၤသိးန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤလၢအကဒုးဘၣ်ထွဲဘျးစဲလိာ်အသးဒီးသုးဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤသတးဒီးလၢခံခိံခံကပၤအဘၢၣ်စၢၤဒီးလၢကမ့ၢ်အသိးအကျဲန့ၣ် တၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်ဆးယၤကပၢၢ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိံဒ်သိးတၢ်ပဒုၣ် ဟးဆဲးတၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်ဆးယၤဒ်န့ၣ် တဖၣ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်, တၢ်ဘျီကျဲ, တၢ်မၤထီၣ်ကျဲအသိတဖၣ်အလီၢ်အိၣ်လၢ တၢ်ကဆိကတီၢ်ကွံာ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

၄. တၢ်ကိးသုးသီ, တၢ်ထုးဆူၣ်ပုၤဝဲတၢ်ဖိ, တၢ်ကိးန့ၢ်ပုၤခိးတၢ်ဖိ, တၢ်ကိးန့ၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢကဟ့ၣ်တၢ်မၤဂံၢ်ဘါအဂီၢ်တဖၣ်အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဆိကတီၢ်ကွံာ်အီၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဆိကတီၢ်

တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်, တၢ်ကိးသုးသီ,တၢ်ထုးဆူၣ်ပှၤဝံတၢ်ဖိ, တၢ်ကိးန့ၣ်ပှၤခိးတၢ်ဖိ, ကိးန့ၣ်ပှၤမၤတၢ်ဖိဂံၢ်ဘၢတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤတဖၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဘၣ်ဘျးလိာ်သးဒီးကမ္ပၢၢ်ထံဖိ ကိၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးကဲထီၣ်တၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်, တၢ်သးဘၣ်တံာ်တၢ်, တၢ်ထီၣ်လိာ်သးအယီ, အလီၢ် ဆိၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ပတုၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်မးဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတီၢ်တၢ်န့ၣ်တၢ်သးဘၣ် တံာ်တၢ်တဆိၣ်လၢၤဘၣ်ဒီးတၢ်ကမၤအီၤလၢတၢ်သ့ၣ်ဆိၣ်သးအိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

၅. လၢကမ္ပၢၢ်အဖီခိၣ်,တၢ်ယုပှၤဝံတၢ်ဖိအလဲ,ပှၤခိးတၢ်ဖိအလဲ,ပှၤမၤတၢ်ဖိအလဲအကလုာ်က လုာ်ဒီးတၢ်ယုကမ္ပၢၢ်လၢကဟ့ၣ်အတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ဆိက တီၢ်ကွံာ်အီၤန့ၣ်လီၤ. (နဝတ)အတၢ်ယုအကလုာ်ကလုာ်လၢထံဖိကိၢ်ဖိကမ္ပၢၢ်အဖီခိၣ်, ဒီးတၢ် ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံး, တၢ်ဟးဂုာ်ဟးဂီၤအကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်ကြၢးဘၣ်တၢ်တြီအီၤတုၤလီၤတီၤလီၤ န့ၣ် လီၤ.တၢ်ဒ်အံၤသိးတဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ်တၢ်ကြၢးတြီအီၤတုၤလီၤတီၤလီၤန့ၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ဒီးန့ၣ်သၢပျၢၤလၢ(နဝတ)ဒီး(KNU)အဘၣ်စၢၤတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတီၢ်သကိးတၢ်ဒီးတၢ်ဆိ ကတီၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤတဖၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်လၢအကဲဘျးလၢကမ္ပၢၢ်အဂီၢ်ဘၣ်သတးဒီး, လၢတၢ် ထံၣ်လိာ်တဲသကိးတၢ်အပူၤမ့ၢ်ကိးကကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးလၢကျဲတဘီၣ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်လၢ တၢ်န့ၣ်အယီတၢ်မၤအသးဒ်န့ၣ်တဖၣ် တၢ်ကဘၣ်ဆိကတီၢ်ကွံာ်အီၤဒီး တၢ်ဂ့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်တခီ တၢ်ကဘၣ်ပံးန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၆. တၢ်တဘၣ်သုးဆူၣ်ကမ္ပၢၢ်အလီၢ်အကျဲဘၣ်. ကမ္ပၢၢ်လၢဘၣ်တၢ်သုးဆူၣ်အလီၢ်အကျဲတ ဖၣ်ကမ္ပၢၢ်လၢဘၣ်ဟးထီၣ်ယုာ်သုးကစီၤအသးတဖၣ်ဒ်သိးကက့ၤအိၣ်ဘၣ်က့ၤလၢအလီၢ်အိၣ် လီၢ်ဆိး,အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၢ်အိၣ်လၢပကဘၣ်ရဲၣ်ကျဲၤအီၤလၢတကီၢ် ခါအံၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤတၢ်မ့ၢ်တဟံးဂ့ၢ်ဝီဒီးရဲၣ်ကျဲၤအီၤဘၣ်န့ၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးက တီၢ်တၢ်လၢတၢ်ကပတုၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢခံခိယၢ်ခိအံၤန့ၣ် တမ့ၢ်လၢကကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ယီၤဒ်သိးပှၤကမ္ပၢၢ်တဖၣ်အံၤ ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအလိၣ်တ ဖၣ် အဂီၢ်အလီၢ်အိၣ်လၢ(NGOs)တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢကန့ၣ်လီၤ မၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၇)အလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်လၢတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအဂီၢ်န့ၣ်တၢ်ကဘၣ်ဆုၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးတၢ်ဂ့ၢ်တကျိၤ န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတီၢ်သကိးအဖၢမ့ၢ်,တၢ်ပတုၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဆၢကတီၢ်, သုး လၢခံခိခံကပၤအလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်လၢတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ဆဲးကျိးဒုးသ့ၣ်ညါလိာ် သးတခီဒီးတခီန့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်မးဒီးတၢ်ဟးဆဲးတၢ်ခးကမၣ်လိာ်သးကသ့ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. တၢ် ဂ့ၢ်တမံၤအံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်ဒိၣ်မးတမံၤအယီသတးဒီးတၢ်ကဘၣ်ပံးန့ၣ်သုးတခီဒီး တ ခီအတၢ်အိၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤသးအဟီၣ်ကဝီၤန့ၣ်လီၤ.

(၈) ဖဲတၢ်ပတုၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဆၢကတီၢ်(KNU)ဆဲးကျိးလိာ်သးဒီးအပှၤကလုာ်လၢတၢ်သ ဘျးအပူၤသ့န့ၣ်လီၤ.(နဝတ)ဒီး(KNU)အဘၣ်စၢၤတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတီၢ်တၢ်န့ၣ်,မ့ၢ်ဝဲတၢ်လၢ အဘၣ်ယးဒီးကညီဒီကလုာ်အထံၣ်ဂီၢ်သးဘျးတီၢ်အယီသတးဒီးဖဲတၢ်ပတုၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤ

ဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤလၢခဲခိၣ်ခဲကပၤဒ်သိးအံၤအဆၢကတိၤန့ၣ် (KNU) တခီ ကထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးဒီးကညီကလုာ်တဖၣ်,သီခါ(စီၤသီ),တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်လၢကညီကလုာ်တဖၣ်အကျါ,ပှၤသ့ပှၤဘၣ်တဖၣ်,ဒီးပှၤသ့ကုသးပှၤလၢအဒီးဘၣ်တၢ်ယူးယိၣ်ဟံကအီၤတဖၣ်, လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤ,ရဲလိာ်မ့ၢ်လိာ်ဒီးဟံးန့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ,လၢတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သးဒီးတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအပူၤကန့ၢ်မၤဘၣ်ဝဲလၢတၢ်သဘူၤအပူၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢန့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်မးဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤန့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လၢအလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

၉. ဝဲတၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအခုအခါကတိၤ, တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢအပၢၢ်ထီၣ်တဖၣ်န့ၣ်, တၢ်ကဘၣ်ကရၢကရိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ခဲကပၤအကမံးတံာ်လၢအပၢၢ်ယုာ်ဝဲဒီးခဲကပၤအခါစးကရၢဖိတဖၣ်ဒ်သိးယဲၣ်လီၤဘျါလီၤက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဲတၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအခုအခါကတိၤ, တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢခဲခိၣ်ခဲကပၤအဘၣ်စၢၤ, တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢ အဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးကမ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒ်သ့အယီၤသတးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤအံၤတဖၣ်န့ၣ်ပှၤလၢထးခိၣ်အပတီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ,တၢ်ကရၢကရိၣ်လၢလၢခိၣ်အပတီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤအလီၤအိၣ်လၢကဘျါက့ၤဝဲချူးဆၢချူးကတိၤအယီၤ,လၢတၢ်ကဘျါဒီးကျဲၤဘၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤန့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တၢ်ကဘၣ်ကရၢကရိၣ်ထီၣ်ကမံးတံာ်န့ၣ်လီၤ.

၁၀. လၢတၢ်ကအိၣ်ခိးကွၢ်ထွဲပှၤခဲခိၣ်ခဲကပၤအတၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဂီၢ်န့ၣ်,တၢ်ကဘၣ်ဟံလီၤဝဲဒ် ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်ဘီမ့ၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢအပှၤလၢခဲခိၣ်ခဲကပၤ တူၢ်လိာ်ဝဲသ့လၢကအိၣ်ခိးဒီးအံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ယးလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဂ့ၢ်န့ၣ်,တၢ်ဒိကန့ၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲအီၤလီၤတံာ်လီၤဆဲးအိၣ်တအိၣ်, ပှၤလၢအိၣ်ခိးအံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်, ပှၤခဲခိၣ်ခဲကပၤလၢတၢ်သ့ၣ်ဘျါသးဘျါအပူၤ ကဘၣ်ဟံလီၤဝဲပှၤလၢအဝဲသ့ၣ်တူၢ်လိာ်ဝဲသ့ ဒီးဟံလီၤပှၤအိၣ်ခိးအံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တခါအံၤန့ၣ်, ပှၤလၢအကြးကတၢ် လၢကဘၣ်ပၣ်ယုာ်ဝဲန့ၣ်, မ့ၢ်ဒ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်ဘီမ့ၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢအယီၤသတးဒီး အလီၤအိၣ်လၢပှၤခဲခိၣ်ခဲကပၤကယုတၢ်မၤစၢၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်ဘီမ့ၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢကမၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

၁၁. တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤဝံၤအလီၤခဲ,ဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤသကိးတၢ်အဖၢမ့ၢ်,ကြးလၢတၢ်ပျဲလီၤကွံာ်ပ(KNU)လီၤခါၣ်သးကမံးတံာ်ပဒိၣ်မၤယုာ်စ့ၣ်ဒီး(KNU)ကရၢဖိလၢ (နဝတ)ဖိၣ်ယာ်အီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤပျါထီၣ် တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအမိၢ်လံာ်မိၢ်ပှၤအဂီၢ်, အလီၤအိၣ်လၢတၢ်ကပျါလီၤကွံာ်(KNU)ဒီးကညီဖိလၢဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ယာ်အီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ပျါဖျးကွံာ်ဝဲဒ်အံၤသိးန့ၣ်,ဝဲ၁၉၉၅န့ၣ်အပူၤ,ပှၤလၢဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ယာ်အီၤပဒိၣ်မၤယုာ်စ့ၣ်,(KNU)ကရၢဖိဒီးကညီအကလုာ်လၢတၢ်ဖိၣ်ယာ်အီၤတဖၣ်ကြးဘၣ်တၢ်ပျါဖျးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တမၤအီၤန့ၣ်ဘၣ်

သယံဇာတ(KNU)ကရားဖိသိပ်စူးတဖန်,ကညီကလုာ်တဖန်န့ၣ်,အတၢ်မုာ်လၢတၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုး
တၢ်ယၤဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤအဖီခိၣ်န့ၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲတသ့ဘၣ်.လၢတၢ်န့ၣ်အယိ,တၢ်မၤတ
မံၤအံၤအလီၤအိၣ်လၢတၢ်ကမၤဖျါထီၣ်တၢ်မၤဖျါထီၣ်တၢ်မၤအမိၤလံာ်ဖျါပုၤန့ၣ်လီၤ.

၁၂.လၢ တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤသကိးတၢ်အဆၢကတီၢ်,တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢခံၣ်ခံကပၤ
အတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်န့ၣ်,ခံၣ်ခံကပၤကထုးထီၣ်လိာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤဝံၤအလီၤခံ,အသိ(၃၀)
အတီၢ်ပူၤ တၢ်ကစးထီၣ်စံးကတိၤသကိးထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အခိၣ်တယၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖန်
န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤန့ၣ်မုာ်ဒ်သိးတၢ်ကစံးကတိၤသကိးထံကီၢ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်တဖန်
အယိ,ကမုာ်ဒ်ဝဲထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်လၢအိၣ်စံာ်အိၣ်ကျၢၤအဂီၢ်,ပုၤခံၣ်ခံယၢ်ခိလၢာ်က
အိၣ်ဒီးတၢ်ထံၣ်စိလၢအဒိၣ်အထီၣ်ဒီးစးထီၣ်စံးကတိၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.ထဲန့ၣ်မး, ကလုာ်န့ၣ်တၢ်ရိၣ်
ဖျိၣ်ပူၤဖိးအတီၢ်အကြၢ်ဒီးကီၢ်စၢဖျိၣ်သန့အမုာ်အတီၢ်ကအိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်နခါထီၣ်နခိၣ်ဆူညါကသ
န့ၣ်လီၤ.

(KNU)အတၢ်ပာ်သးဘၣ်ယးတၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအတၢ်ဂ့ၢ်(၁၂)ထံၣ်လၢထးအံၤန့ၣ်မုာ်တၢ်
ဂ့ၢ်တဖန်လၢအဘၣ်ထွဲဘျးစဲလိာ်သးအယိ, အခိၣ်ထံးတပတီၢ်န့ၣ်တၢ်ကစံးကတိၤသကိးလၢ
တၢ်ဂ့ၢ်တဖန်အံၤအခိၣ်တယၢ်အဖီခိၣ်အယိ,ပုၤခံၣ်ခံကပၤကအိၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ဂ့ၢ်
ဘၣ်ဝီ, အိၣ်ဒီးတၢ်ထံၣ်လၢအထီၣ်ဒီးစံးကတိၤသကိးလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဘျီအံၤန့ၣ်မုာ်ပတၢ်ဆၢ
မုာ်လၢန့ၣ်လီၤ.

(KNU)ကရၢအခၢၣ်စးတဖန်စံးကတိၤတၢ်ပိၣ်ဝဲတၢ်ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်(၁၂)ထံၣ်, ဒ်လၢအဖီခိၣ်
အသိးဝံၤအလီၤခံ,လၢ(နဝတ)အခၢၣ်စးတကပၤတခီတူၢ်လိာ်ဝဲတသ့နီၢ်ဂံၢ်(၅)ထံၣ်အကျါနီၣ်
ဂံၢ်လၢအမုာ်(၁,၃,၈,၁၀,၁၂)တဖန်န့ၣ်လီၤ .မုာ်နီၢ်ဂံၢ်(၇)ထံၣ်လၢအမုာ်(၂,၄,၅,၆,၇,၉,၁၁)
တဖန်န့ၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤဝံၤအလီၤခံတၢ်စံးကတိၤအီၤသ့န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တချးလၢ
တၢ်ကစံးကတိၤတၢ်ပိၣ်ဝဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တဖန်အံၤဘၣ်န့ၣ် (KNU) တခီကဘၣ်စူးကွံၣ်ညိကွံၣ်ဝဲဒၣ်
တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲၤအကျဲသန့ဝံၤအလီၤခံ, အလီၤအိၣ်လၢကဘၣ်န့ၣ်လီၤဝဲဆူသဲစးတၢ်ကျၢအသ
ကွံၣ်ပူၤအဂ့ၢ်န့ၣ်တဲဖျါထီၣ်ဝဲအတၢ်ပာ်သးန့ၣ်လီၤ.

(နဝတ)ခၢၣ်စးတဖန်တဲရဲက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်အပူၤ “တၢ်စူးကွံၣ်ညိကွံၣ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲၤအကျဲသန့ ”န့ၣ်
မုာ်ဒ်တၢ်အက့ၢ်အစီၤလၢ (နဝတ) မၤတၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤဒီးကလုာ်န့ၣ်(၁၅) ကရၢအၢၣ်
လီၤတူၢ်လိာ်တုာ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. (KIO) ကရၢမၤဝဲတၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤန့ၣ် မုာ်တၢ်အဖီ
(Model)အဝဲန့ၣ်အဂ့ၢ်တဲဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်စံးကတိၤသကိးခံဘျီတဘျီအပူၤ ဒ်(KNU) ကရၢအခၢၣ်စးတဖန် ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်
(၁၂)ထံၣ်ဝံၤအလီၤခံလၢ(နဝတ)တကပၤဟံၤဖျါထီၣ်က့ၤအတၢ်ထံၣ်န့ၣ် တၢ်ကွၢ်ဆိကမိၣ်က့ၤ
လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ. ပုၤခံၣ်ခံကပၤအတၢ်အိၣ်ဆၢထၢၣ်အခိၣ်တယၢ်ဒီး ပုၤခံၣ်ခံကပၤအ

ဘၢၣ်စၢၤ အတၢ်စီၤစၢၤယံၤလိာ်သးတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကမၤစၢၤလီၤအိၤ ကသုၣ်လဲၣ်အဂ့ၢ် (KNU) အဒွဲပူၤတၢ်စံးကတိၤထီၣ်ယူၤလိာ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ တၢ်ကထံၣ်လိာ်စံးကတိၤကဒီးတၢ် လၢခံတဝီ(သၢဝီတဝီ)အဂ့ၢ်န့ၣ်ဟ်လီၤအတၢ်ဟ်သးန့ၣ်လီၤ .ဝံၤအလီၢ်ခံတၢ်ဆိကတီၢ်ကွံာ်တၢ် ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်ခံဝီတဝီန့ၣ်လီၤ.

၄. တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်သၢၤဘျီတဘျီအမူး

တၢ်စံးကတိၤသကိးတၢ်ခံဘျီတဘျီဝံၤအလီၢ်ခံ,တၢ်ကွၢ်သမံသမိးပဲာ်ဖးနီၤဖးက့ၤပုၤခံခိခံကပၤ အခိၣ်တယၢ်တၢ်ဟ်သးအဖီခိၣ်န့ၣ် တၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢတၢ်လီၤဆိလိာ်သးအိၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. (KNU)အခိၣ်တယၢ်တၢ်အိၣ်ဆၢထၢၣ်တခီမ့ၢ်ဝဲထံၣ်ဂၢၢ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်တၢ်ကယဲၣ်လီၤဘျီ လီၤအိၤလၢ ထံၣ်ဂၢၢ်သးအကျဲလၢတၢ်သဘျီဒီးတၢ်တီတၢ်တြၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်သးတၢ်ထံၣ် လိာ်စံးကတိၤတၢ်ဒီးကယုထံၣ်န့ၣ်တၢ်အစၢအဂီၢ်တၢ်ကပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၢန့ၣ်လီၤ.

(နဝတ)အခိၣ်တယၢ်တၢ်အိၣ်ဆၢထၢၣ်တခီမ့ၢ်ဝဲ(KNU)တခီကစူးကွံာ်ညိကွံာ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲၤ အကျဲသန့ဒီးန့ၣ်လီၤဆူသဲစးတၢ်ဘျီအတက့ၢ်ပူၤဝံၤ,ကလုာ်ဒုၣ်တဖၣ်ကဟ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ် ဒီး(နဝတ)လၢ(နဝတ) အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဖီလၢာ် ဒီးမၤထီၣ်ထံဆၢကီၢ်ဆၢတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီ ထီၣ်အတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံတၢ်ကွဲးထံၣ်ဂၢၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျီခိၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်ဝံၤဒီး (KNU) ကဘၣ်စူးကွံာ်ညိကွံာ်တၢ်စိာ်စုကဝဲၤဒီးကဒုးအိၣ်ထီၣ်အထံၣ်ဂၢၢ်သးကရၢဒီးမၤထံၣ်ဂၢၢ်သး အတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ.

(KNU)န့ၣ်ဖဲတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်ခံဘျီတဘျီအမူးဒီး(နဝတ)န့ၣ်တမၤတၢ်စံးကတိၤတၢ် ယၢ်ခီယၢ်ပၤဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဘၣ်.မ့ၢ်မ့ၢ်တခီတၢ်စံးကတိၤအပူၤခံခိယၢ်ခီအတၢ်ဟ်သးလၢတလီၤ ပလီၢ်ဘၣ်တဖၣ်တၢ်ကက့ၤသမံသမိးပဲာ်ဖးနီၤဖးက့ၤအိၤလၢ(KNU)အဒွဲပူၤဒီးမ့ၢ်တုၤလၢတၢ် ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်သၢဝီတဝီမးကဟ်ပျါစံးကတိၤက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ယၢ်ခီယၢ်ခီ န့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်သးန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်စံးကတိၤသကိးတၢ်သၢၤဘျီတဘျီအပူၤ,တၢ်ဂ့ၢ်(၅)ထံၣ်လၢ(နဝတ)ညိကွံာ်ဝဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ် လၢ(နဝတ)ဟ်ပျါထီၣ်ဝဲအသီလၢအမ့ၢ် "တၢ်စူးကွံာ်ညိကွံာ်တၢ်စိာ်စုကဝဲၤအကျဲသန့ဒီးတၢ်န့ၣ် လီၤဆူသဲစးတၢ်ဘျီအတက့ၢ်ပူၤ "အဂ့ၢ်န့ၣ်(KNU)အိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢတၢ်လၢကစံးကတိၤကဒါ က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဘျဲးဘျဲးဘျီးဘျီးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံလၢတၢ်ကထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်သၢၤဘျီတဘျီအဂီၢ်(KNU)ပျဲလီၤကဒီးအ ဓၢၣ်စးတဖုဆူဂ့ၢ်မိၣ်လမ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်-

(KNU)ခၢၣ်စးကရၢ

- (၁) သုးခိၣ်ကျၢၢ်စိတၢ်မျၢၢ်ဘီ-ပုၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်ကရၢခိၣ်
- (၂) မါရၢၣ်လၢါမါ-ပုၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်ကရၢခိၣ်(၂)
- (၃) ပဒိၣ်ဒုးဘုးထီ-ကမံးတံာ်ဖိ

- (၄) ပဒိန်သမ္မာထိ-ကမ်းတံင်ဖိ
- (၅) မါအိန်တုန်မွဲ-ကမ်းတံင်ဖိ
- (၆) ပဒိန်စိန်နီၣ်-ဝဲဒါဒါးမူဒါခိန်
- (၇) မါခွံၣ်စုၣ်-ဝဲဒါဒါးပုၤမာတံင်ဖိ
- (၈) သရၣ်ကွံၣ်ကွံၣ်-ကသံၣ်မူဒါခိန်
- (၉) သရၣ်မုထူ-ပုၤမာနီၣ်မာယါတံင်
- (၁၀) သရၣ်ညံၣ်ညံၣ်-ပုၤမာနီၣ်မာယါတံင်
- (၁၁) စီၤရဲးဖျါ-ပုၤမာစၢၤခိန်နီၣ်

(နဝတ)ခါၣ်စးကရၢ

(နဝတ)ခါၣ်စးလၢထီၣ်တံင်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတံင်သၢဘျီတဘျီအမူးတဖၣ်မုာ်ဝဲ-

- (၁) သုးခိန်ခိန်စိကီၣ်ဝု
- (၂) သုးခိန်ခိန်စိကီၣ်သု
- (၃) သုးခိန်ကျါဖိအိန်သု
- (၄) သုးခိန်ခိန်ဂီၢ်ဂုၢ်စါပွး
- (၅) သုးခိန်ခိန်ဂီၢ်ဂုၢ်မိမ္မး
- (၆) သုးခိန်ခိန်မိမ္မး
- (၇) သုးခိန်ခိန်ခွၢ်မိၣ်ကွံၣ်
- (၈) သုးခိန်စိကီၣ်သုၣ်ရးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တံင်လူတံင်ဖိးအပုၤမာသကိးတံင်ကရၢလၢအထီၣ်တံင်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတံင်အမူးသၢဘျီတဘျီတဖၣ်မုာ်ဝဲ-

- (၁) အူခိန်မွဲ
- (၂) အူအုၣ်စိမ္မး
- (၃) သရၣ်ခိန်စီၤထီၣ်အိန်ခွၢ်
- (၄) သရၣ်ဟဲနစၢၤတံင်ခိန်
- (၅) ပဒိန်စီၤရဲးခွး
- (၆) သရၣ်မာဂုၤကွံၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တံင်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတံင်အမူး သၢဘျီတဘျီန့ၣ် ဘၣ်တံင်မာဝဲဝဲ (၂၉.၆.၉၆) အနံၤ တုၤလၢ (၂.၇.၉၆)အနံၤလၢဝုၢ်မိၣ်လၢခွဲၣ်.ကီၢ်ခိမုာ်ထီၣ်ကလံၤထံးသုးဝဲလီၢ်ခိန်သုၣ်ဒ်လၢအပူၤကွံၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

လၢတံင်စံးကတိၤသကိးတဘျီအံၤ.တံင်ဂုၢ်(၅)ထံၣ်လၢ(KNU)တိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢတံင်ထံၣ်လိာ်စံးဝီတဝီအခါ(နဝတ)တခိညိတတုၢ်လိာ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်(KNU)တခိတိၣ်ထီၣ်ကဒီးဝဲဒ်သိးတံင်ကစံးကတိၤသကိးကုၤလၢအဂုၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဂ့ၢ်(၅)ထံၣ်အကျါတၢ်တထံၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲ,တၢ်ကထူးထီၣ်ရၢလီၤတၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်ဒူးတၢ်ယၤလၢကီၢ်ဒီးဘၣ်ညါအပူၤအဂ့ၢ်န့ၣ်, လၢတၢ်စံးကတိၤအပူၤမ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ပၢ်ဆၢအတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်န့ၣ်အိၣ်ဆၢထၢၣ်ဒၣ်လၢတၢ်ဒီးသိၣ်ဒီးမ့ၢ်အတၢ်ကရၢကရိအပူၤအယိသတးဒီး, တၢ်မ့ၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်ဒူးတၢ်ယၤဒီးအဝဲတဖုဒီးတၢ်မ့ၢ်ဒူးလိာ်သးဒီးအဂၤတဖုန့ၣ် တၢ်သဘံၣ်ဘၣ်ကအိၣ်ထီၣ်ဝဲသတးဒီးတၢ်ကပၤယၢ်ဆိတၢ်ခးလိာ်သးန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်ညီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဒိ-တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးလိာ်သးဒီး (KNU) သနၢ်ကတၢ်မ့ၢ်ဒူးလိာ်သးဒီး (KNPP) မ့ၢ်ဂ့ၢ်, (ABSDF) (ABMU)လၢအမ့ၢ်တၢ်ပၢ်ဆၢကရၢကရိတဖၣ်သၢပူၤ, တၢ်သဘံၣ်သဘၣ်တဖၣ်ကကဲထီၣ်အယိ,(နဝတ)တခီ မ့ၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဝဲဒၣ်လၢတၢ်ဆိတၢ်တၢ်ဒူးတၢ်ယၤလၢထံၣ်ကီၢ်ဒီးဘၣ်ညါအပူၤမးဒီး, တၢ်လဲၤခီဖျိကွံာ်တၢ်သဘံၣ်ဘၣ်တဖၣ်ကသ့ကန့ၢ်ဝဲအဂ့ၢ်န့ၣ်, တီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်သနၢ်ကတၢ်,(နဝတ)တခီစံးဝဲလၢအိၣ်ဒီးစံးကတိၤဒၣ်တၢ်ဒီး(KNU)ဒီးအဝဲသ့ၣ်အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.သတးဒီးတၢ်လၢ(KNU)တီၣ်ဖျါထီၣ်တဖၣ်န့ၣ်(နဝတ)တခီတတူၢ်လိာ်ဝဲဘၣ်ဒီးညီကွံာ်ကဒီးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

(KNU)အတၢ်တီၣ်ထီၣ်(၁၂)ထံၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ကပတုၣ်တၢ်ဒူးတၢ်ယၤလၢခံခီယၢ်ခီဝံၤအလီၢ်ခံတၢ်ကစံးကတိၤသကိးဘၣ်ယးဒီးထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်အဂီၢ်ခိၣ်တယာ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ် (KNU)ခၢၣ်စးတဖၣ် ယုထီၣ်ကဒီးဝဲလၢတၢ်ကစံးကတိၤတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လၢ(KNU) ယုထီၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒူးတၢ်ယၤလၢအယံာ်တၢ်ဝဲဒၣ်အန့ၣ်(၄၀)ဘျဲၣ်န့ၣ်,တမ့ၢ်ပုၤတဂၤဒီးတဂၤအတၢ်သ့ၣ်ဒိၣ်သးဟ့ၣ်လိာ်သးအယိဘၣ်, မ့ၢ်မ့ၢ်တခီမ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်အခိၣ်သ့ၣ်လၢအဟဲလၢထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အယိထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒူးတၢ်ယၤဘၣ်ကဲထီၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယိထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒူးတၢ်ယၤအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ် တၢ်ကြးစံးကတိၤတၢ်ပီၣ်အီၤသပုၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်မးဒီးတၢ်ယုတၢ်ဖိးအမ့ၢ်အတီၣ်နီၢ်နီၢ်, ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤကလုာ်ဖျါတဖၣ်အတၢ်ရိၣ်ဖျိပုၤဖိးအမ့ၢ်အတီၣ်နီၢ်နီၢ်တဖၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အီၤကန့ၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ်တၢ်တဲၣ်ရဲလဲဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်သနၢ်ကတၢ်န့ၣ်ဒီး(နဝတ)တခီတဲၣ်ဝဲ,သါဝဲဒၣ်သါမ့ၢ်ဒၣ်သးပဒိၣ်အယိတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ လၢအဘၣ်ယးဒီးထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီန့ၣ် သါတဲတသ့ဘၣ်အဂ့ၢ်စံးဆၢက့ၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်အံၤသၢပူၤ, “ထံၣ်ကီၢ်ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်စံးကတိၤအီၤအဆၢကတီၢ်ဒီးကဘၣ်တၢ်မၤအီၤတၢ်လီၢ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ်ပအိၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါအဂ့ၢ်,ကဘၣ်တၢ်စံးကတိၤယဲၣ်လီၤဘျါလီၤအီၤလၢဒီကလုာ်တၢ်အိၣ်ဖျိဖးဒိၣ်အခါတခီခါ” န့ၣ်တၢ်သံကွၢ်အီၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဒီး(နဝတ)တခီစံးဆၢရဲလဲက့ၤဝဲလၢဘၣ်ယးထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ယဲၣ်လီၤဘျါလီၤအီၤလၢ ပဒိၣ်လၢကဟဲထီၣ်လၢခံတဖုအစုပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်ဒီကလုာ်တၢ်အိၣ်ဖျိဖးဒိၣ်ခဲအံၤန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်ယဲၣ်လီၤဘျါလီၤထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဘၣ်,မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်ဟံလီၤထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီအခိၣ်တယာ်တၢ်မၤတဖၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်အကါဒိၣ်မး(၂)ထံၣ်လၢ(KNU)အုၤန့ၣ်ဝဲန့ၣ်ညိၣ်ကွံာ်ကဒီးဝဲအမဲာ်ညါ.တၢ်ဂ့ၢ်(၃)ထံၣ်တထံၣ်လၢအမ့ၢ်ကျဲလၢတၢ်သုၤအိၤလၢထီၣ်ဒုးတၢ်အဂီၢ်တဖၣ်တၢ်သုတဘၣ်တၢ်ဘျီထီၣ်အိၤတဂ့ၢ်. တၢ်ကဆိကတီၢ်ဘျီကျဲအဂ့ၢ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်(၆)ထံၣ်တထံၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤဆူၣ်ကမ့ၢ်လၢကသုး အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်အကျဲန့ၣ်တၢ်သုတမၤအိၤတဂ့ၢ်.ဒီးကမ့ၢ်လၢအဘၣ်တၢ်မၤဆူၣ်အိၤ လၢဘၣ်သုးကွံာ်အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်တဖၣ်အဂီၢ်တၢ်ကဟ့ၣ်အခွဲးလၢကက့ၢ်အိၣ်က့ၢ်ဆိး ဘၣ်က့ၢ်လၢအဒူသဝီဒၣ်ဝဲအပူၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢလၢပဲၤပဲၤဒီးလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အ တၢ်လိၣ်ဘၣ်အဂီၢ်တၢ်ကဟ့ၣ်အခွဲးလၢကရၢလၢတမ့ၢ်ပဒိၣ်(NGO)တဖၣ် ကန့ၢ်ဘၣ်အခွဲးဒီး မၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်.ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်(၁၀)ထံၣ်တထံၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲ.ခဲခိၣ်ကပၤအတၢ်ပတုၣ်တၢ်ဒုးတၢ် ယၤန့ၣ်.ပဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်ဘိမ့ၢ်စၢၤဖိၣ်ကရၢအခၢၣ်စးတဖၣ်ကဟဲဒီးအိၣ်ခိးကွၢ်ထွဲဝဲဒၣ်အဂီၢ်န့ၣ်. တၢ်ဂ့ၢ်(၃)ထံၣ်လၢအိၤ(နဝတ)တခီစံးဝဲလၢသါတူၢ်လိာ်မၤထွဲအိၤတသ့ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တ ကတီၢ်ယိတၢ်လၢ(နဝတ)တီၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ (KNU) ကဘၣ်ညိၣ်ကွံာ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲအကျဲသန့ဒီး န့ၣ်လီၤက့ၢ်ဆူသဲစးတၢ်ဘျီအတက့ၢ်ပူၤအဂ့ၢ်.(KNU)တခီတူၢ်လိာ်ဝဲတသ့ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်တဲၣ် ရဲလဲက့ၢ်ဝဲဒ်အဖိလၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိၣ်တၢ်စုကဝဲအကျဲသန့လၢအဘၣ်တၢ်မၤအိၤန့ၣ် မ့ၢ်ဒ်သိးတၢ်ကဘျီက့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ် လၢတၢ်စုကဝဲအကျဲန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိတၢ်စူးကွံာ်ညိၣ်ကွံာ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲအကျဲသန့ န့ၣ်လၢ(နဝတ)ဒီး (KNU) အဘၣ်စၢၤကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်လိာ်သးခဲခိၣ်ကပၤလၢအိၣ်န့ၣ် လီၤ. ပစံးဒၣ်ကလိာ်တၢ်မ့ၢ်ဘၣ်မၤအိၤတခီတၢ်န့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအိၣ်ဒီးတၢ်တီ တၢ်လိာ်ဘၣ်. တၢ်န့ၣ်လီၤဆူသဲစးတၢ်ဘျီအတက့ၢ်ပူၤစံးတၢ်န့ၣ်စးထီၣ်လၢ၁၉၄၈-န့ၣ်ပုၤလၢ အဟံးယၢ်ထံကီၢ်ပၤပြးအတၢ်စိတၢ်ကမီၤတဆိဘၣ်တဆိတဖၣ်သ့ဝဲဒၣ်တၢ်ကတီၢ်ပဟီၣ်လိာ်တၢ် စုကဝဲန့ၣ်လီၤဆူတၢ်ကပီပူၤ.လဲလိာ်တၢ်စုကဝဲဒီးဒိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်. မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်ကတီၢ်ဒ်န့ၣ် တဖၣ်အဆဲးန့ၣ်လီၤ.တၢ်အကံၢ်အစိတခီန့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်တူၢ်ယၢ်သးန့ၣ်လီၤ.တၢ်န့ၣ်လီၤဆူသဲစး တၢ်ဘျီအတက့ၢ်ပူၤဝဲအံၤစ့ၢ်ကီးမ့ၢ်ဒၣ်တၢ်တူၢ်ယၢ်သးဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤဆူ(နဝတ) အတၢ်ပၤဆူၢ် အဖိလၢန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိ မ့ၢ်မ့ၢ်(KNU)ဒုတၢ်ကန့ၣ်လီၤဆူသဲစးတၢ်ဘျီအတက့ၢ်ပူၤ အပူၤန့ၣ်တူၢ်လိာ်ဝဲတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.လီၤဆိဒၣ်တၢ်တၢ်ဆိတၢ်ခးတၢ်ဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတီၢ် သကိးတၢ်လၢ(KNU)ဒီး(နဝတ)အဘၣ်စၢၤအဂ့ၢ်အခးန့ၣ်.ဒ်(နဝတ)တခီတီၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ကညိၣ်ကွံာ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲအကျဲသန့.တၢ်ကန့ၣ်လီၤဆူသဲစးတၢ်ဘျီအတက့ၢ်ပူၤအတၢ်ဘျီ လၢဘၣ်တၢ်ပဟီၣ်လိာ်အိၤလၢ(နဝတ)တဖၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၢ်အိၣ်ဒီးတမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်လၢ တၢ်ညိၣ်န့ၢ်မၤအိၤဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်တၢ်တဲၣ်ရဲလဲန့ၣ်လီၤ.

(နဝတ)တခီစံးဝဲလၢတၢ်ညိၣ်ကွံာ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲအကျဲသန့ဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤဆူသဲစးတၢ်ဘျီအတ က့ၢ်ပူၤအတၢ်ကတီၢ်န့ၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်အိၤမ့ၢ်တသ့ဘၣ်တခီ.ယုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ကတီၢ်အကၢ်ဒီးအန့ၣ် အိၤလၢတၢ်ကတီၢ်အဝဲန့ၣ်အလီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်န့ၣ်သက့ၢ်န့ၣ်ဒီး “တၢ်ညိၣ်ကွံာ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲအ

ကျသန့်ဦးတော်နှင့်လီဆူသဲစးတော်ဘျာအတက္ကသိုလ်ပူ အတော်ကတိအဝဲန့ၣ်အခိပညီအကံၢ်အလဲတဘၣ်ဟးဂီၤဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်တဲၣ်ရဲၣ်ဒဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်လးတၢ်ဂ့ၢ်အဝဲအံၤန့ၣ် (KNU)တခီတဲၣ်ရဲၣ်ကဒါက့ၤဝဲဒဲၣ်လၢ, တၢ်ကလဲလိာ်တၢ်ကတိအလဲအက့ၤဒ်အံၤန့ၣ်န့ၣ်သ့ဒဲၣ်ကယၢ်,မ့ၢ်တၢ်အကံၢ်အလဲတခီတၢ်လဲလိာ်အီၤမ့ၢ်တသ့ဘၣ်သၢပျၢၤ, မ့ၢ်ဒဲၣ်တၢ်တူၢ်ယၣ်သးဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤဆူ(နဝတ) အတၢ်ပၤဆၢအဖိလၢ်အယိသတးဒီးတၢ်ကယုထံၣ်န့ၣ်တၢ်ကတိအသီန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢအခိပညီအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်အဝဲအံၤတထံၣ်န့ၣ်(KNU) တူၢ်လိာ်ဝဲတသ့ဘၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်အဝဲအံၤတထံၣ်န့ၣ် အလီၢ်တအိၣ်လၢတၢ်ကပၢ်အီၤဒ်တၢ်ဘျာတခါအသိးဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်တဲၣ်ရဲၣ်ကဒါက့ၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်စံးကတိသကိးအမူးတဘျီအံၤအပူၤ,(KNU)ဒီး(နဝတ)အခါၣ်စးတဖၣ်န့ၣ်စံးကတိသကိးတၢ်ဘူးဘူးတံၢ်တံၢ်ပျီပျီဖျါဖျါဒီးလၢတၢ်စံးတၢ်ကတိအပူၤ,(နဝတ)အခါၣ်စးတဖၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်(၂)ထံၣ် အိၣ်ဒီးအတယၢ်ယၢယၢစုၣ်စုၣ် ဒ်အဖိလၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

၁. (နဝတ)အခါၣ်စးတဖၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲသးခိၣ်ဒိၣ်စိက့ၢ်ဝဲဒီးသးခိၣ်ဒိၣ်စိက့ၢ်ဝဲသ့တဖၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢကလုာ်န့ၣ်(၁၅)ကရၢလၢအမၤတၢ်ပတုၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၢဒီး(နဝတ)န့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်မၤနၢၤမၤယၣ်လိာ်သးနီတခီအမူးဘၣ်သန့က့ၤမၤဝဲသ့ကစီဒီးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိတၢ်ဒီး(KNU)တဘျီညါအံၤ, တၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၢအတၢ်ဘၣ်သးန့ၣ်ပကဘၣ်မၤအီၤတုၤလၢအကဲထီၣ်တစုန့ၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး ပတၢ်စံၣ်စိၤတဲၣ်စိၤကအိၣ်တုၤလၢအတဂ့ၤဘၣ်န့ၣ်တဲၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂. တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲၤအကျဲသန့်ဦးတော်နှင့်လီဆူသဲစးတော်ဘျာအတက္ကသိုလ်အပူၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဒုးပၢ်စၢၤဝဲလၢ(KNU)တူၢ်လိာ်ဝဲတသ့ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ခါးအဝဲအံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဒဲၣ်ဒ်သိး(နဝတ)တခီအသုတဘၣ်တၢ်ကဝီၤတံာ်ယၢ်အီၤခံခိၣ်ခံကပၤတဂ့ၤအဂီၢ်တီၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲၤအကျဲသန့်ဦးတော်နှင့်လီဆူသဲစးတော်ဘျာအတက္ကသိုလ်အပူၤန့ၣ်(KNU)တခီတူၢ်လိာ်မ့ၢ်တသ့ဘၣ်သၢပျၢၤ, လၢတၢ်အဝဲအံၤအလီၢ်တၢ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအဂၤတမံၤမံၤသၢပျၢၤ,ကမ့ၢ်တၢ်လၢအသ့အဘၣ်ကစီဒီးအယိသတးဒီး လၢတၢ်ကမၤတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအဂၤတမံၤမံၤအလီၢ်န့ၣ် (နဝတ) ခိၣ်နၢ်တဖၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢကတီၣ်ဖျါထီၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါက့ၤ(နဝတ)အခိၣ်အနၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဝံၤအလီၢ်ခံ, ခဲကၢ်တဘျီလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိသကိးတၢ်အပူၤ, ခံခိၣ်ခံကပၤလၢတၢ်မၤသကိးတၢ်ဘူးဘူးတံၢ်တံၢ် ဒီးကယုထံၣ်န့ၣ်တၢ်အစၢလၢအဂ့ၤကတၢ်အဂီၢ်န့ၣ် စံၣ်ညီၣ်တဲၣ်ဝဲဒီးမၤကတၢ်ကွံာ်တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိတၢ်သၢဘျီတဘျီန့ၣ်လီၤ.

၅. တာ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်တၢ်လွံၤဘျီတဘျီအမူး

လၢတာ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်ဒီး(နဝတ)အပူၤကိးဘျီဒီးယၣ်ယၣ်န့ၣ်(နဝတ)အခၢၣ်စးတဖၣ်စံးဝဲ,ပဝဲ(နဝတ)တဖုအံၤပမ့ၢ်စၢၤသ့ၣ်သီ(New Generation),မၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျိၤအသီ(New System), အိၣ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်တူၢ်ခိၣ်ဟ်သးအသီ (New conception)ဒီးမၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်လီၤ. ပတမ့ၢ်ပုၤတၢ်န့ၢ်သံတၢ်(Dogmatism)ဒီးမၤတၢ်ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် ညီန့ၢ်တဲဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

(KNU)ထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်တၢ်ဒီး(နဝတ)သၢဘျီတဘျီဝံၤအလီၢ်ခဲၣ်ထံၣ်နီၤဖးက့ၤတာ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်က့ၤတၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်ဒီး (KNU) အတၢ်တီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်(၁၂)ထံၣ်အဖီခိၣ်, တၢ်ကစံးကတိာ်ဒၣ်ဒ်တၢ်ကတိာ်ညီန့ၢ်တၢ်အသိးအလီၢ်န့ၣ်တၢ်ကကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤလၢတာ်ကစံးကတိာ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢတာ်မၤကဲထီၣ်ကသ့တဖၣ်န့ၣ်,အလီၢ်အိၣ်လၢတာ်ကထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်ဒီးတၢ်လၢခံန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအကြၢၤဝဲဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးတၢ်ရုလိာ်သးကဘူးဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်လၢတာ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်(၄)ဘျီတဘျီန့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်သးဆၢတံာ်လၢတာ်ဆုၤန့ၣ်အသီတခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်(၄)ဘျီတဘျီအဂီၢ် (KNU) ဆုၤလီၤဝဲဒၣ်အခၢၣ်စးကရၢတဖုဆူ ဝ့ၢ်မိၣ်လမ့ၣ်ဖဲ ၁၉၉၆ နံၣ် လၢနီၣ်ဝုဘၢၣ်(၂၀)သီအနံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- (၁) သုးခိၣ်ကျၢၢ်တၢ်မျၢၢ်ဘီ-ကရၢခိၣ်
- (၂) မါရၣ်လါဖါ-ကရၢခိၣ်(၂)
- (၃) သုးခိၣ်ကျၢၢ်မိၣ်မိၣ်-ခၢၣ်စးကရၢဖီ
- (၄) သုးခိၣ်ဒိၣ်စီၤန့ၢ်စိ-ခၢၣ်စးကရၢဖီ
- (၅) မါအိၣ်တုၣ်မွဲ-ခၢၣ်စးကရၢဖီ
- (၆) စီၤအိၣ်မိၣ်အု-ဝဲၤဒးမူဒါခိၣ်
- (၇) မါသၣ်ထူ-ဝဲၤဒးပုၤမၤတၢ်ဖီ
- (၈) စီၤကူၣ်သု-ဝဲၤဒးပုၤမၤတၢ်ဖီ
- (၉) သရၣ်က့ၢ်က့ၢ်-ကသံၣ်မူဒါခိၣ်
- (၁၀) သရၣ်မုထူ-တၢ်မၤနီၣ်မၤယါတၢ်(Video)
- (၁၁) သရၣ်ညံၣ်ညံၣ်-မၤနီၣ်မၤယါတၢ်(ဒိတၢ်ဂီၤခဲမရၣ်)
- (၁၂) စီၤရဲဖၢၣ်-သိၣ်ဒူမၤစၢၤတၢ်
- (၁၃) စီၤမိၣ်ကလု-သိၣ်ဒူမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တာ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိာ်(၄)ဘျီတဘျီန့ၣ် ဘၣ်တၢ်မၤအီၤဖဲ(၂၀.၁၁.၉၆)အနံၤတုၤလၢ (၂၃.၁၁.၉၆)အနံၤလၢဝ့ၢ်မိၣ်လမ့ၣ်,မ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးကီၢ်ခိၣ်သုးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

(KNU)ခၢၣ်စးတဖၣ်

- (၁)သုးခိၣ်ကျၢၢ်တၢ်မျၢၢ်ဘီ-ကရၢခိၣ်

- (၂)မါရှင်လါဖါ-ကရားခိုင်(၂)
- (၃)သုးခိုင်ကျားမိန်မိန်-ကရားဖိ
- (၄)သုးခိုင်ခိုင်စီ၊နွံစိ-ကရားဖိ
- (၅)မါအိန်တုန်မွး-ဝဲ၊ဒေးမူဒါခိုင်
- (၆)စီ၊အိန်မိန်အု-ဝဲ၊ဒေးဖိ
- (၇)မါသုန်ထူ-ဝဲ၊ဒေးဖိ
- (၈)စီ၊ကူန်သု-ဝဲ၊ဒေးဖိတဖန်နုန်လီ၊

(နဝတ)ခရ်စးတဖန်-

- (၁)သုးခိုင်ခိုင်စိကိုင်ဝု-ကရားခိုင်
- (၂)သုးခိုင်ခိုင်စိကိုင်သု-ကရားဖိ
- (၃)သုးခိုင်ကျားဖိအိန်သု-ကရားဖိ
- (၄)သုးခိုင်ခိုင်ဂီ၊ဂု၊စါပွး-ကရားဖိ
- (၅)သုးခိုင်ခိုင်ဂီ၊ဂု၊ဖိအွန်-ကရားဖိ
- (၆)သုးခိုင်ခိုင်ခုန်မိန်ကိုင်-ကရားဖိ
- (၇)သုးခိုင်ခိုင်သဲးတုန်စုန်-ကရားဖိ
- (၈)သုးခိုင်ခိုင်မိန်မွး-ကရားဖိတဖန်နုန်လီ၊

တံလူတံဖိးပု၊မာ၊စာ၊တံတဖန်-

- (၁)အူခိုင်မွး
- (၂)အူအုန်စိမွး
- (၃)သရန်ခိုင်စီ၊ထိအိန်ခွန်
- (၄)သရန်ဟဲနစာန်တံခိုင်
- (၅)ပခိုင်စီ၊ရဲးခွးတဖန်နုန်လီ၊

လၢတံထံင်လိာ်စံးကတိ၊တံတဘျီနုန်အပူ၊ (KNU) တကပ၊ဘၣ်ဃးတံလၢတံဆိ တုာ်ခး တံနုန်တိုင်ထီၣ်ဝဲဒၣ်အတံဆုာ်နုန်အသီတဖန်အတံဂု၊(၃)ထံၣ်မုာ်ဒိလၢအံ၊အသိးနုန်လီ၊

(၁) ဘၣ်ဘျီအကရ၊(နဝတ)ဒီးကညီဒီးကလုာ်စာဖိုင်ကရ၊(KNU)အဘၣ်စာ၊တံဂု၊ကိတဖန်နုန်တံတဘၣ်ဃဲၣ်လီ၊ဘျီလီ၊အီ၊လၢစုကဝဲ၊တံဒုးအကျဲဘၣ်ဒီးတံကပတုာ်တံခးလိာ်သးနုန်လီ၊

(၂)ခံခိခံကပပတုာ်တံခးလိာ်သးဝံ၊အလီ၊ခံ၊တံကဘၣ်စံးကတိ၊သကိးလၢကီ၊စာဖိုင်အဂု၊အခး၊ ကီ၊ပူ၊ကလုာ်တဖန်အတံရိန်ဖိုင်ယူဖိးဂု၊ဝီ၊ကီ၊ပူ၊တံလူတံဖိးကအိန်စံာ်အိန်ကျါ၊အဂီ၊တံဂု၊တဖန်နုန်တံကဆဲးစံးကတိ၊တံဂု၊တဖန်အံ၊နုန်လီ၊

(၃) လာတာကပတုတ်တခးလိာ်သးအဂီၢ်ခံခိံကပၤအသးအိၣ်ဆီလီၤသးအလီၢ်အကျဲးခိးခံခိံကပၤကဘၣ်ဒိကနၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်တၢ်ကစံးကတိၤကျဲၤယူကျဲၤဖိးလိာ်သးအတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(KNU) ခၢၣ်စးအတၢ်ဆၢန့ၣ်(၃)ထံၣ်ဒ်လၢအဖီခိၣ်အသိးန့ၣ်(နဝတ)အခၢၣ်စးအကရၢခိၣ်လၢအမ့ၢ်သးခိၣ်ဒိၣ်စိကီၣ်ဝု က့ၤဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲဆူ (နဝတ) အခိၣ်အနၢ်တဖၣ်အဆိၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, (နဝတ)ခိၣ်နၢ်တဖၣ်အတၢ်စံးဆၢန့ၣ် မ့ၢ်ဒ်အဖီလၢအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လၢ (KNU) တခိး-

- (၁) ကဘၣ်ညိကွံာ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲၤအကျဲၤသန့ဒီးန့ၣ်လီၤဆူတၢ်ဘျၢသဲးစးအတကွံာ်ပူၤအဂ့ၢ်န့ၣ်ကဘၣ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤဝဲဖိးသဲးစးအကျဲၤန့ၣ်လီၤ.
- (၂) ကဘၣ်ပတုတ်တခးလိာ်သးန့ၣ်လီၤ.
- (၃) တၢ်ကဟ်ပနီၣ်ဒီးထီၣ်ယူလိာ်သးဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဆီလီၤဟ်လီၤသးအလီၢ်အကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (၄) တၢ်ကဟ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၅) ကလဲၤထီၣ်ယုသ့ၣ်ညါနၢ်ပၢ်ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးဂ့ၢ်ဝီတၢ်မၤလၢ ဒီကလုာ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- (၆) တုၤမ့ၢ်ထံၣ်ကီၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်ဟ်ပၢ်ထီၣ်လံတစုန့ၣ်ကဘၣ်ဟ်လီၤကွံာ်စုကဝဲၤခဲလၢခဲဆူဝံၤကကရၢကရိထီၣ်ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးကရၢလၢဖိးသဲးစးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်(၆)ထံၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢ(KNU)ကဘၣ်မၤထွဲဝဲန့ၣ်လီၤ.

(နဝတ)အခိၣ်အနၢ်တဖၣ်အတၢ်ဟ်သး (၆) ထံၣ်န့ၣ် (နဝတ) ခၢၣ်စးကရၢတခိသံကွံာ်သံဒီးဝဲ (KNU)အတၢ်ဟ်သးအယိသတးဒီး (KNU) အခၢၣ်စးတဖၣ်စံးဆၢဝဲဒ်လၢ မ့ၢ်တုၤလီၤလၢ ၁၉၉၆န့ၣ် လၢဒိၣ်စုဘၣ်အလၢခဲကၢၣ်န့ၣ်ကဟ့ၣ်ကဒါက့ၤတၢ်စံးဆၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်ဝံၤဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤသကိးတၢ်(၄)ဘျီတဘျီဘၣ်တၢ်မၤကတၢ်ကွံာ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

၆. တၢ်စံးဆၢကဒါက့ၤ(နဝတ) အတၢ်ဂ့ၢ်(၆)ထံၣ်

လၢ(KNU)ဒီး(နဝတ)တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်အပူၤတၢ်ဟ်သးအမိၢ်ပုၢ်လၢအလိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ်လီၤအီၤလၢ၁၉၉၅န့ၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်ခိကရဲး(၁၁)ဘျီတဘျီအပူၤ ဒီးတၢ်ဟ်ဂၢ်ဟ်ကျၢၤအီၤဒီး တၢ်လၢအလိၣ်ဝဲလၢတၢ်ကဘၣ်မၤအီၤတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမူဒါဆူ (KNU) လီၢ်ခၢၣ်သးပၤဆၢကမံးတံာ်အစုပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်(၄)ဘျီတဘျီအပူၤ တၢ်ဂ့ၢ်(၆)ထံၣ်လၢ (နဝတ) ယုထီၣ်ဝဲန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လၢအစီၤစုၤယံၤမးဒီး(KNU)အတၢ်ဟ်သးအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိသတးဒီး(KNU)တခိတုၤလိာ်မၤထွဲအီၤတသ့ဘၣ်.တမံၤဂ့ၢ်တမ့ၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်စံးကတိၤအီၤလၢ

လိာ်ခါးသးပာဆုာ်တၢ်ကမံးတံာ်ဝံ၊အလီၢ်ခံ့.မ့ၢ်တုၤတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢၤၤၤန့ၣ်လၢၤန့ၣ်စုာ်တၢ်
အလၢာ်ခဲကၢာ်န့ၣ်(KNU)တၢ်သးကျဲၤဝဲဒီးကမံးဆၢဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢၤၤၤန့ၣ်လၢၤန့ၣ်စုာ်တၢ်အသိ(၃၀)န့ၣ်(KNU)မၤဝဲဒၣ်လိာ်ခါးသးပာဆုာ်ကမံးတံာ်အတၢ်
အိၣ်ဖှိၣ်ဝံဒီးစံးဆၢက့ၤဝဲ(နဝတ)လၢ(KNU)အတၢ်ဟံးသးတဖၣ်အဂ့ၢ်ဝဲလၢၤန့ၣ်စုာ်တၢ်(၃၁)
သိအနံၤန့ၣ်လီၤ.

(KNU)အတၢ်စံးဆၢ (နဝတ)ကရၢၤခိၣ်အလံာ်ဝဲ (၃၁.၁၂.၉၆)အနံၤ

ဆူ

သးခိၣ်ကျၢၢ်ဒိၣ်စိသါၤခွၢ်
ကရၢၤခိၣ်
ဘံာ်ဘျၢၣ်ကရၢ(နဝတ)

တၢ်ဒိၣ်သးခိၣ်ကျၢၢ်ဒိၣ်စိ.

(နဝတ)ဒီး(KNU)အတၢ်ထံာ်လိာ်စံးကတီၢ်တၢ်(၄)ဘျီတဘျီဘၣ်ယးလၢ(နဝတ)တၢ်သံကွၢ်
သံဒီးဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်တၢ်စံးဆၢဒးသ့ၣ်ညါက့ၤမ့ၢ်ဒ်အဖိလၢအသိန့ၣ်လီၤ.

၁. တၢ်ထံာ်လိာ်စံးကတီၢ်တၢ်(၄)ဘျီတဘျီ လၢအဘၣ်တၢ်မၤအီၤဝဲ ဝ့ၢ်မိၣ်လၢခွဲၣ်လၢ
(၂၁.၁၁.၉၆)အနံၤတုၤလၢ(၂၃.၁၂.၉၆)အနံၤလၢ(နဝတ)တကပၤအတၢ်ဟံးသး(၆)ထံာ်န့ၣ်
ဘၣ်တၢ်ဖးဖျါထီၣ်အီၤဝံ. လၢတၢ်ဟံးသး(၆)ထံာ်အဖိခိၣ် (KNU) တၢ်ခိၣ်အါၣ်လီၤဝဲလၢကမံး
ဆၢက့ၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. (နဝတ)အတၢ်ဟံးသး(၆)ထံာ်မ့ၢ်ဝဲ-

- (၁) တၢ်ကဘၣ်ညါကွဲၣ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲၤအကျဲၤသန့ဒီးန့ၣ်လီၤဆူ တၢ်ဘျၢၤသဲးအတ
ကွီၣ်ပူၤဒီးဘိးဘၣ်ရၢလီၤအီၤဖိးသဲး.
- (၂) တၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်ခးလိာ်သး-
- (၃) တၢ်ကကျဲၤယုၤသကိးဘၣ်ယးတၢ်ဆီလီၤဟံးလီၤသးအလီၢ်အကျဲၤဒီးဟံးပနီၣ်
အီၤ-
- (၄) တၢ်ကဟံးဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢဟီၣ်ကဝဲၤတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ
အဂီၢ်-
- (၅) ဘၣ်ယးဒီးထံာ်ဂ့ၢ်သဲးဂ့ၢ်ဝိန့ၣ်တၢ်ကထီၣ်ဒိကနၢ်ယုၤသ့ၣ်ညါနၢ်ပာ်အီၤလၢဒိ
ကလုာ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖးဒိၣ်အပူၤ-
- (၆) တုၤလၢထံာ်ဂ့ၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢၤခိၣ်သ့ၣ်ဟံးထီၣ်တစုန့ၣ်တၢ်ကဘၣ်ဟံးလီၤ
ကွဲၣ်တၢ်စုကဝဲၤခဲလၢာ်ခဲဆုအဝံၤအတဲာ်ဒီးကရၢၤကရိထီၣ်ထံာ်ဂ့ၢ်သဲးပၣ်
တံာ်ဖိးသဲးန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဂ့ၢ်(၆)ထံာ်အကျဲၤ(၁)တထံာ်န့ၣ်,တၢ်အကံာ်အစိတၢ်ခိၣ်မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်တူၢ်ယၣ်သး.တၢ်န့ၣ်လီၤ
ဆူ(နဝတ)အတၢ်ပဖိလၢအဂ့ၢ်န့ၣ်,အစိပညါဟံးဝဲဒၣ်န့ၣ်သတးဒီး,တၢ်တထံာ်အံၤ(KNU)တူၢ်

လိာ်အီၤတသ့ဘၣ်.တၢ်ဂ့ၢ်တထံၣ်အံၤန့ၣ်.တမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ကဘၣ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဆိအီၤဖဲခံခိခံက ပၤဆိကတီၢ်တၢ်ခးလိာ်သးဝံၤ.ကယဲာ်လီၤဘျါလီၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်အလီၢ်န့ၣ်.အလီၢ်တအိၣ်လၢ တၢ်ကဘၣ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤဘၣ်န့ၣ်(KNU)တူၢ်ခိၣ်ဟံၣ်သးဒဲန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်(၅)ထံၣ်တထံၣ်လၢအမ့ၢ်(နဝတ)အဒိကလုာ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်ဟံၣ်လီၤဝဲ(၆)ဘီ အကျါတဘီန့ၣ်.ခါလၢကဟဲ.ကလုာ်ထံၣ်ရၢၢ်ကီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီအပူၤ. သးမ့ၢ်ဒိၣ်ကပၣ်ယုာ်လၢတၢ်တီ ခိၣ်ရိၣ်ခဲတၢ်အပူၤစံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအထီၤဒါလိာ်အသးဒီး(နဝတ)အတၢ်အၢၣ်လီၤကမျၢၢ်လၢ သါကဒူးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်ပၣ်တံၣ်အါဖု(ပါတီစုံ)ဒိၣ်မိၣ်ကရၣ်စံၣ်အတၢ်ဘျါအမိၢ်ပုၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢဒီးကလုာ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်ကွဲးလီၤဟံၣ်လီၤဝဲဒၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဘျါအခိၣ်သ့ၣ်အပူၤ န့ၣ်. တၢ်ကဘၣ်ဟံးန့ၢ်ခိၣ်တယၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၢ်(၁၀၄)ထံၣ်အဖီခိၣ်စ့ၢ်ကီး. ကလုာ်ခဲလၢာ်. ထံကီၢ်ကမျၢၢ်တဖၣ်တူၢ်လိာ်ဝဲတသ့လုၤတက့ၤဘၣ်.ဒိကလုာ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်အဝဲအံၤန့ၣ်လၢ ၁၉၉၀နံၣ်လါမ့ၢ်တၢ်ယုထာအပူၤ. ပုၤလၢအမၤနၢၤတၢ်. ကလုာ်ဒိၣ်မိၣ်ကရၣ်စံၣ်ကရၢမိၢ်ပုၢ် (NLD)တခီထီၤဒါဝဲန့ၣ်လီၤ.ဒိကလုာ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်အခၢၣ်စးလၢအအိၣ်တ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်.ဒီး ကီၢ်ဒီးဘၣ်ညါထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီးအတၢ်နၢ်န့ၢ်. ဒီးအတၢ်သးစဲလၢဒီးကလုာ်တၢ်အိၣ် ဖိၣ်ဖးဒိၣ်အဖီခိၣ်.တအိၣ်လၢၤစ့ၢ်ကီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်အယိ.(KNU) တခီကဘၣ်လဲၤထီၣ်ဒိကလုာ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်အဝဲန့ၣ်မၤအသးတသ့ဘၣ်. လၢတၢ်ကဒိက နၣ်မၤထွဲတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်အဝဲန့ၣ်အစၢစ့ၢ်ကီး. မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤအသးတသ့ဘၣ်ဒိၣ်န့ၢ်အ န့ၣ်တက့ၢ်လီၤ.

လၢတၢ်ဂ့ၢ်(၆)ထံၣ်တထံၣ်အပူၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါအီၤလၢ တုၤတၢ်ဘျါခိၣ်သ့ၣ်ပၢၢ်ထီၣ်တစုန့ၣ် တၢ်က ဘၣ်ဟံၣ်လီၤကွံာ်တၢ်စုကဝဲလီၤ. တၢ်တထံၣ်အံၤစ့ၢ်ကီး. တၢ်ဘျါခိၣ်သ့ၣ်လၢအကဟဲအိၣ်ဖျါ ထီၣ်န့ၣ်.ကီၢ်ပူၤကလုာ်ခဲလၢာ်.ထံကီၢ်ကမျၢၢ်ခဲလၢာ်တူၢ်လိာ်ဝဲသ့တသ့.ပဝဲ(KNU)ကရၢဒီးက ညိကလုာ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီးတူၢ်လိာ်အီၤသ့တသ့န့ၣ်.တချးပသ့ၣ်ညါဒဲးဘၣ်န့ၣ်. ဖဲတၢ်ဘျါအံၤဟဲ ပၢၢ်ထီၣ်န့ၣ်. တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ဆိဟံၣ်စၢၤတၢ်အၢၣ်လီၤလၢ တၢ်ကညိကွံာ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲၤအဂ့ၢ်တ ခါအံၤတမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤညါ. ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဘၣ်အယိ (KNU)တူၢ်လိာ်အီၤတသ့ဘၣ်န့ၣ် လီၤ.

၂. ဖဲတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်(၂)ဘျါတဘျါအခါ.ဘၣ်ယးတၢ်ကဆိတ့ၢ်တၢ်ခးလိာ်သးအတၢ် ယုထီၣ်(၁၂)ထံၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်. (နဝတ)ခၢၣ်စးတဖၣ်စံးဝဲလၢတၢ်လိာ်အဒိၣ်ကတၢ်တခီန့ၣ်မ့ၢ် ဒၣ်ခံခိခံကပၤအဘၢၣ်စၢၤတၢ်ကပတုာ်တၢ်ဒူးန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၢ်အိၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်လၢတၢ် န့ၣ်အယိ.တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်(၄)ဘျါတဘျါလၢအဝံၤတ့ၢ်လံန့ၣ်. လၢ(KNU)တကပၤဒဲ သိးမၤတၢ်ကသ့ဝဲနီၢ်နီၢ်အဂီၢ်ယုကူၣ်ထံၣ်န့ၢ်ကျဲဝံၤအလီၢ်ခဲ-

(၁) ဘၣ်ဘျါအကရၢ(နဝတ)ဒီးကညိဒိကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ(KNU)အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီန့ၣ် တၢ်သ့တယၢ်လီၤဘျါလီၤအီၤလၢစုကဝဲတၢ်ဒူးတၢ်ယၤတဂ့ၤ.မ့မ့ၢ်တခီကပတုာ်ယၢ်တၢ်ဒူးတၢ် ယၤန့ၣ်လီၤ.

(၂) ခံစိခံကပတိအိတိတံခလိာသးဝံ၊ အလိာခံ၊ ကိာစာဖိာ်ဂုာ်ဝိ၊ ကိာပူကလုာ်တဖာ်အတိာ်ရိာ်
ဖိာ်ယူဖိးဂုာ်ဝိ၊ နိသိးတံယူတံဖိးလကအိာ်ခံာ်အိာ်ကျာ၊ ဝဲယံာ်ယံာ်ထာထာအဂိာ်(နဝတ)ဒီး
(KNU)ကဆဲးတၢာ်ပိာ်ခံးကတိာ်သကိးတံဆူညါန့ာ်လီာ်။

(၃) လၢတံကဆိကတိာ်တံခလိာသးအဂိာ်သုးအတိာ်အိာ်ဆိလီာ်သးအလိာ်၊ ခံစိခံကပတိက
ဘာ်ဒိကန့ာ်မၤထွဲအိာ်ခံလဲာ်အဂုာ်တံကဆဲးကတိာ်အိာ်ဒီးပာ်ပနီာ်အိာ်န့ာ်လီာ်။

တံဂုာ်(၃)ထံာ်န့ာ်တံပာ်အိာ်အတယာ်ယၢယၢဒီးဆူာ်န့ာ်အိာ်လီာ်။ လၢတံဂုာ်(၃)ထံာ်အံာ်တံမုာ်
ဘာ်သးတူာ်လိာ်အိာ်လၢတံကဆဲးကတိာ်သကိးတံဆူညါသၢပျာ၊ တမုာ်ထဲကညိကလုာ်အတံ
ဘာ်သးဘာ်၊ မုမုာ်တခိ၊ ကိာ်ပူကလုာ်န့ာ်လၢအအိာ်တံဒီးတဖာ်၊ ဒီးထံာ်ကိာ်ကမျာ်အတံဘာ်
သးစုာ်ကိးကမုာ်တံတမံယိအဂုာ်န့ာ် (KNU) တခိနာ်ဝဲဒၣ်န့ာ်လီာ်။ မုာ်လၢတံန့ာ်အယိ
(KNU)အတံပာ်သး(၃)ထံာ်လၢအဖိခိာ်န့ာ် မုာ်ဒီးသိးတံကကွာ်ဆိကမိာ်ကဒီးလၢအဂုာ်န့ာ်
လီာ်။ ပစံးဒၣ်ကလိာ်တံမုာ်တတူာ်လိာ်တံဂုာ်(၃)ထံာ်အံာ်ဘာ်သၢပျာ၊ တံတတူာ်လိာ်အိာ်လၢမ
န့ာ်အယိလဲာ်အဂုာ်န့ာ်(KNU)တခိယုဝဲလၢတံကတဲာ်နာ်ပာ်က့းအိာ်န့ာ်လီာ်။

၃. ထံလိာ်ကိာ်ပူတံယူတံဖိးမုာ်ဂုာ်၊ ကိာ်ပူကလုာ်တဖာ်အတိာ်ရိာ်ဖိာ်ယူဖိးဂုာ်ဝိမုာ်ဂုာ်၊ ထံကိာ်
အတံဂုာ်ထီာ်ပသိထီာ်အဂုာ်အဝိမုာ်ဂုာ်၊ ဒီးသန့ထီာ်ဒၣ်အသးလၢထံလိာ်ကိာ်ပူတံဒုးတံယၢ
တံကဆိကတိာ်သးအဖိခိာ်န့ာ်လီာ်။ မူဒါဖးဒိာ်လၢတံကမၤကတံာ်ကွံာ် ထံလိာ်ကိာ်ပူတံဒုး
တံယၢန့ာ်မုာ်ဒၣ်(နဝတ)ဒီး(KNU)ခံမူအဘာ်စၢ၊ တံကဆိကတိာ်တံဒုးတံယၢတံဝံအ
လိာ်ခံ၊ တံဂုာ်ကိတဖာ်န့ာ် တံကယဲာ်လီာ်ဘၢလီာ်အိာ်လၢတံထံာ်လိာ်ခံးကတိာ်သကိးတံအ
ကျဲဖိခိာ်န့ာ်လီာ်။ အဂုာ်ခံအံာ်မုာ်တံလၢအကါဒိာ်မးလၢတံကဘၢက့းတံဂုာ်ကိတဖာ်န့ာ် လၢ
တံမုာ်တံခုာ်အကျဲန့ာ်လီာ်။ မုာ်လၢတံန့ာ်အယိ၊ ခဲအံာ်လၢတံထံာ်လိာ်ခံးကတိာ်သကိး တံ
အပူန့ာ်ဒီးသိးကလိာ်ညါ၊ ဒီးကဘာ်ဂုာ်ဘာ်ဝိအတိအလိာ်အဂိာ်ဒီးလၢတံကဘာ်မၤအိာ် အ
ဂိာ်န့ာ်ခံစိခံကပတိအိာ်ဒီးအမူအဒါန့ာ်လီာ်။ တံကဘာ်ပံးန့ာ်စုာ်ကိးမူဒါန့ာ်လီာ်။

ပဒုးတံလံတံယံာ်ယံာ်ထာထာဆူာ်ဆူာ်ကိာ်ကိာ်ဒီးလၢခံစိခံကပတိအဘာ်စၢ၊ ပတုာ်ယိလံ
ဆူတံထံာ်လိာ်တၢာ်ပိာ်သကိးတံ(၄)ဘျီတဘျီဖျီဖျီဖျါဖျါ၊ ဘူးဘူးတံတံဒီးခါထီာ်ဆူညါတုာ်
လၢအပတိာ်အဝဲအံာ်န့ာ်၊ ပဘာ်ခိဖျိတံကိတံခဲအကလုာ်ကလုာ်န့ာ်လီာ်။ တမံဂုာ်တမ့ဂုာ်တ
ကြးလၢပက့းကဒါက့းဆူပလိာ်ခံ ဒီးဒုးလိာ်ယၢလိာ်ကဒီးပသး လၢာ်ဂံလၢာ်ဘါန့ာ်ဘာ်။
မုမုာ်တခိကြးလၢပထံာ်လိာ်တၢာ်ပိာ်သကိးဒၣ်တံဆူညါကွာ်ကွာ်န့ာ်(KNU)တခိတူာ် ခိာ်ပာ်
သးဒီးန့ာ်လီာ်။ လၢတံပာ်လီာ်သးအခိာ်တယာ်ခံအံာ်အပူဒီးသိးပကထံာ်လိာ်တၢာ်ပိာ်ကဒီး
တံဆူညါ(၅)ဘျီတဘျီကသ့အဂိာ်ကြးလၢခံစိခံကပတိလၢာ်ကဂုာ်ကျဲးစးဝဲန့ာ်လီာ်။ မုမုာ်လၢ
(KNU)တကပတိကဂုာ်ကျဲးစးဝဲဒၣ်အဂုာ်န့ာ်ပာ်ဖျါဒုးသ့ညါက့းဝဲန့ာ်လီာ်။

လၢခံကတၢၢ်မံသုးခိၣ်ကျၢၢ်ဒိၣ်စိယုၣ်ဒီး(နဝတ)ခိၣ်နၢ်တဖၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ,တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူလၢနံၣ်သီလၢသီအံၤအပူၤဒီးကမၤဒံးတၢ်လၢထံကီၢ်တၢ်ယူတၢ်ဖိးအဂီၢ်ကသုန့ၣ်မ့ၢ်ပတၢ်ဆၢဂုၤဆၢဝါန့ၣ်လီၤ.

သုးခိၣ်ကျၢၢ်စိရီၤစီၤဘိၣ်မ့း
 ကရၢခိၣ်
 (KNU)ကညီဒီကလုၣ်စၢဖျိၣ်ကရၢ
 ၁၉၉၆နံၣ်,လၢဒိၣ်စ့ဘၢၣ်(၃၁)သီ

လံာ်ကွဲးဒီး,

- (၁) သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဒိၣ်မိၣ်အူ ကရၢခိၣ်(၂)နဝတ
- (၂) သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဂီၢ်ဂုၢ်ခုၣ်ညိး နဲၣ်ၣ်(၁)နဝတ
- (၃) သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဂီၢ်ဂုၢ်တုၣ်အူ နဲၣ်ၣ်(၂)နဝတ
- (၄) တၢ်ယူတၢ်ဖိးပုၤမၤသကိးတၢ်ကရၢဖိတဖၣ်

တၢ်စံးဆၢဒ်အံၤဝံၤအလီၢ်ခံယံာ်တလါ,ဝဲ၁၉၉၇နံၣ်,လၢယနူၤအါရီၤ(၃၁)သီအနံၤန့ၣ်,တၢ်ယူတၢ်ဖိးပုၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ်ဟဲတုၤဝဲဒၣ်လၢ(KNU)ဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ,ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- (၁) အူခိၣ်မ့း
- (၂) အူအုၣ်စိမ့း
- (၃) သရၣ်စိၤထီအိၣ်ခူၣ်
- (၄) သရၣ်ဟဲနစၢၣ်တၢ်ဒိၣ်
- (၅) ပဒိၣ်စိၤရံးခူး- တဖၣ်ယုၣ်ဒီးသ့ၣ်ကုသးပုၤ, ခိၣ်နၢ်လီၢ်လံၤတဖၣ်ဟဲပိာ်ယုၣ်အဝဲ

သ့ၣ်အခံလီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ.....

- (၁) စီၤဘါနံၣ်
- (၂) စီၤဖိနံၣ်
- (၃) စီၤန့ၢ်ဝုၢ်ထူ
- (၄) သရၣ်ကွဲး
- (၅) သရၣ်ခဲလံာ်
- (၆) စီၤထရူဘျး
- (၇) စီၤကသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယူတၢ်ဖိးအပုၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ်ဟဲတုၤဝဲဒၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, လၢတၢ်ယူတၢ်ဖိးပုၤမၤသကိးတၢ်အကျါ,သရၣ်ဒိၣ်စိၤထီအိၣ်ခူၣ်တဲနၢ်ပၢၢ်ဝဲတၢ်စံးတၢ်ကတိၤလၢ(နဝတ)ခိၣ်နၢ်တဖၣ်မၤလီၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.တၢ်လၢ(နဝတ)ခိၣ်နၢ်တဖၣ်မၤလီၢ်ဝဲန့ၣ်-

၁. (KNU) မှတ်တိုင်ကွင်းတိုင်းစုကဝဲအကျွန်းနီလီဆူသဲစးတံဘျာအတကွိုင်ပူဘဉ်သးပျာ(ကကလှမ်း)သးမှါဒိဉ်ပျာဆါကရုတ်ခိကထံဉ်လိာ်စံးကတိတ်ဒီး(KNU) ဆူညါတသုလၢဘဉ်န့ဉ်လီၤ.

၂. ခံခိခံကပၤကစံးကတိတ်ဆူညါအဂီၢ်မှါတသုလၢဘဉ်သနကု, တံဆဲးကျိးလိာ်သးလၢ ခံခိခံကပၤန့ဉ်တံကဟ်အိၤလၢညါအသိးန့ဉ်လီၤ.

၃. ပျာဆါသး(ကကလှမ်း)တခိဆဲးကတိတ်ဒီး(KNU) မှတ်တိုင်ဘဉ်သးပျာ, ဒိဉ်သး(ကကကြည်း)တခိကမၤတံဆူညါဒ်လဲဉ်န့ဉ်(ကကလှမ်း)တသုညါဘဉ်အဂုၢ်တဲရှဲဒ်န့ဉ်လီၤ.

(KNU) တဲဘဉ်က့အိၤလၢကအိဉ်ဆာထာဉ်ဒ်ဒ်န့ဉ်(KNU) ကရၢခိဉ်ကွဲးန့ဉ်(နဝတ) ကရၢခိဉ်အလံာ်လၢ(၃၁-၁၂-၉၆) အနံၤ, ဒီးကကုတ်ကျဲးစးဒဲအဂုၢ်ဝံဒီး, တံယူတံဖိးပုကျဲးစးတံတဖၣ်ဟးထီဉ်လၢ(KNU) ဝဲလီၢ်ခိဉ်သ့ဉ်ဒီးက့ၤကဒါက့ၤဝဲန့ဉ်လီၤ.

၆ (KNU) တခိကုတ်ကျဲးစးဒဲလၢထံရှုကီၢ်သးတံဂုၢ်ကိတဖၣ်တံကယဲဉ်လီၤဘျါလီၤအိၤလၢထံရှုကီၢ်သးအကျဲးလၢတံထံဉ်လိာ်စံးကတိတ်အံၤအဖိခိဉ်, အိဉ်ဆာထာဉ်လဲလီၢ်တံလီၤဆဲးဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျဲးကျဲးအဆၢကတီၢ်, (နဝတ) တခိဖဲလၢဖျါတြုၤအါရံၤ(၁၁) သီအနံၤန့ဉ်, န့ဉ်လီၤဒုးဒဲဒ် (KNU) ဝဲလီၢ်ခိဉ်သ့ဉ်ဆူဉ်ဆူဉ်ကလဲာ် အိဉ်ဒီးအသးအါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. နီၢ်နီၢ်တခိ (နဝတ) န့ဉ်အိဉ်ကတံကတိတ်ဟ်စၢၤအသးလၢကထီဉ်ဒုးတံစးထီဉ်လၢ၁၉၉၇-န့ဉ်လၢယန့ၤအါရံၤအထီဉ်လံၤလံၤလဲန့ဉ်လီၤ.

၇. (KNU) မၤပဲၤထီဉ်က့ၤတံတဲန့ဉ်ပၢၢ်ရဲလဲက့ၤဘဉ်သးတံထံဉ်လိာ်စံးကတိတ်သကိးတံအဂုၢ်

၁. ထံရှုကီၢ်သးအတံဂုၢ်ကိတဖၣ်န့ဉ် ဒ်သိးတံကယဲဉ်လီၤဘျါလီၤက့ၤအိၤလၢထံရှုကီၢ်သးအကျဲးဖျါတံထံဉ်လိာ်စံးကတိတ်အပူၤကသုအဂီၢ် (KNU) အတံကျဲးစးလူၤဘဉ်ပုၤလၢထံဉ်လိာ်ကတိတ်ဒီးဝဲတဖုအတံဘဉ်သး-

(KNU) န့ဉ်, ထံရှုကီၢ်သးအတံဂုၢ်ကိတဖၣ်တံကဘျါက့ၤအိၤလၢထံရှုကီၢ်သးဂုၢ်ဝဲအကျဲးလၢတံထံဉ်လိာ်စံးကတိတ်အပူၤန့ဉ်ပံးယာ်ဝဲဒီးကုတ်ကျဲးစးဒဲန့ဉ်လီၤ. လၢတံကုတ်ကျဲးစးဒဲအံၤအပူၤန့ဉ် အလီၢ်အိဉ်လၢခံခိခံကပၤလၢာ် ကကုတ်ကျဲးစးဒဲန့ဉ်လီၤ. မှါလၢတံန့ဉ်အယိလၢ (KNU) တကပၤကုတ်ကျဲးစးထဲးဂံၢ်ထဲးဘါဒီးလူၤဘဉ်ပုၤလၢကတိတ်ဒီးဝဲတဖုအသးန့ဉ်လီၤ. လၢတံမၤဝဲဒ်န့ဉ်အပူၤ တံအဂုၢ်အခါးလၢအဖိလံာ်တဖၣ် မှါတံလၢ (KNU) မၤဝဲအိဉ်ဒီးတံဆိဉ်လီၤသးတံဟ်သးလဲာ်လဲာ်အိဉ်ဒီးတံထံဉ်လၢအထီဒီးကျဲးစးလူၤဘဉ်ပုၤအသးတဖၣ်န့ဉ်လီၤ.

အခိဉ်ထံးတပတီၢ်န့ဉ် (KNU) တခိဆူၤန့ဉ်လၢတံကထံဉ်လိာ်စံးကတိတ်လၢကရၢဟ်ဖိဉ်အပတီၢ်, တံထံဉ်လိာ်စံးကတိတ်တံကမၤအိၤလၢကီၢ်ချၢ, ကီၢ်တဘျဉ်ဘျဉ်အပူၤဒီးလၢတံ

ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်အပူၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်ဘီမၢ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢကကွၢ်ထွဲၣ်ကျဲၤစၢၤ, ဒီးတၢ်ကမၤအီၤပျီၤပျီၤဖျါဖျါလၢပုၤကွဲးတၢ်ပရၢပစၢ်ဒီးပုၤဟံတၢ်ကစီၣ်တဖၣ်အမဲၣ်ညါန့ၣ်လီၤ.(KNU) တခီဟံးယၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လၢအဘၣ်ယးတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤသကိးတၢ်အဂီၢ်သန့ ကုလၢခံကုၤတခီ,တဟံးယၢ်တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လၢၤဘၣ်,မ့မ့တခီဒီသိးခံကပၤလၢၢ်ထံၣ် လိာ်စံးကတိၤတၢ်ကသ့အဂီၢ်လူၤဘၣ်ပုၤအဝဲတခီအသးဒီးမၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဆုၤလီၤခၢၣ်စးဆိကရၢလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤသကိးတၢ်အဂီၢ်,ဒီးထီၣ်ဃုၤကျဲၤလိာ် သးအပူၤစ့ၢ်ကိး(KNU)ဆုၤန့ၣ်ဝဲလၢကထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးဘၣ်တၢ်ဒီးကညီကလုာ်တဖၣ်,က ညီကလုာ်ခိၣ်နၢ်တဖၣ်, ပုၤသ့ပုၤဘၣ်တဖၣ်ဒီးစံးကတိၤတၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဘၣ်ယးကညီက လုာ်ဂ့ၢ်ဝိလၢတၢ်သဘျူပူၤအဂီၢ်, မ့ၢ်တၢ်လၢအဟံဝဲအတယၢ်ယၢယၢစုာ်စုာ်ဒီးဟံးယၢ်ဝဲဘၣ် ဆၣ်(နဝတ)တခီတြိဝဲအယိ,တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်အဖီခိၣ်လူၤဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ် ညါ, တၢ်ကဘၣ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဒီးထံၣ်ဂ့ၢ်ကိာ်သးဂ့ၢ်ဝိအပၣ်တံၣ်, ဒီးထံၣ်ဂ့ၢ်ကိာ်သး ခိၣ်နၢ်လၢကမ့ၢ်ထံၣ်ဖိကိာ်ဖိဆိၣ်ထွဲအီၤလၢဝုၤပူၤတဖၣ်န့ၣ် (နဝတ)တြိဝဲအယိ(KNU)န့ၣ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤအဖီခိၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်လူၤဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်လွံၤဘျီတဘျီအပူၤ,တၢ်ဆုၤန့ၣ်(၁၂)ထံၣ်လၢအပူၤကွံာ်န့ၣ် တယၢၤထီၣ်လၢၤစ့ၢ်ကိးဝဲဘၣ်,မ့မ့တခီဆုၤန့ၣ်ကဒါကုၤဒေဝဲတၢ်ဂ့ၢ်(၃)ထံၣ်လၢတၢ်မၤအီၤက သ့အဂီၢ်အယိ,တၢ်အံၤစ့ၢ်ကိးမ့ၢ်တၢ်ကျဲးစးလူၤဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.

လၢ(KNU)တကပၤဘၣ်ကျဲးစးလူၤဘၣ်အသးထဲထဲအံၤန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်ဆံးကိာ်ဖိဘၣ်,မ့ၢ်လၢ အိၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ်စိအဒိၣ်အမ့ၢ်လၢထံၣ်ကိာ်အတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အဂီၢ်အယိသတးဒီးဘၣ်လူၤထွဲဝဲအ သးန့ၣ်လီၤ.မ့မ့(နဝတ)တခီလၢတၢ်စံးကတိၤသကိးတၢ်ဒီးကတိၤအပူၤန့ၣ်ကကျဲးစးလူၤဘၣ် ပဝဲတခီအသးန့ၣ်တအိၣ်နီတမံၤဘၣ်,အဝဲသ့ၣ်စံးဝဲလၢတမ့ၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအတီၢ်န့ၣ်သံတၢ် (Dogmatism)ဘၣ်သန့ကုၤ,မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်ကတိၤမုာ်န့ၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.စးထီၣ်လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံး ကတိၤတၢ်လၢအခိၣ်ထံးဒီးတုၤလၢအကတၢ်တစုန့ၣ်တသးအသးလၢအတၢ်ဟံသးအခိၣ်ထံး ခိၣ်ဘီနီတစုမ့ၢ်ဒိၣ်ဘၣ်.

၂. (နဝတ)ရၢလီၤတၢ်ကစီၣ်လၢ(KNU)အတၢ်ယုတဖၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢတလၢကွံာ်အခါးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်(၄)ဘျီတဘျီဝဲအလီၢ်ခံ(KNU)ဆုၤန့ၣ်ဝဲလၢတၢ်ကထံၣ်လိာ်စံးက တိၤကဒီးတၢ်(၅)ဘျီတဘျီန့ၣ် (နဝတ)တခီတကန့ၣ်ယုာ်လၢၤဝဲဘၣ်ဒီး မၤဟးဂီၤကွံာ်ဝဲတခီ တၢၤဒီးထီၣ်ဒုးဝဲဒၣ်(KNU)န့ၣ်လီၤ. မၤဝဲဒ်န့ၣ်အသိးဒီးတကတီၢ်ယီစံးဝဲဒၣ်လၢ(KNU)ယု ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်တလၢကွံာ်အခါးဒီးယၢ်ဒုၤကျဲးအသးလၢတၢ်ယုတၢ်ဖိအဂ့ၢ်န့ၣ်ဘိးဘၣ်ရၢ လီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်နီၢ်တခီ, နမ့ၢ်ကွၢ်(KNU)အတၢ်ဆုၤန့ၣ်လၢခံကတၢ်(၃)ထံၣ်န့ၣ်,အိၣ်ဖျါ ဩၢ်ကလံာ်လၢမ့ၢ်တၢ်ဆုၤန့ၣ်လၢအိၣ်ဖျါပျီပျီရဲၣ်ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. တမ့ၢ်တၢ် ယု တဖၣ်လၢအက့ၢ်အဂီၢ်အိၣ်ဖျါတလၢကွံာ်အခါးနီတစဲးဘၣ်.နီၢ်နီၢ်တခီ,လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံး

ကတိတၢ်အပူၤပုၤလၢအယုတၢ်တလၢကွၢ်အခါးန့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်(နဝတ)န့ၣ်လီၤ. (နဝတ)ယုထီၣ်
ဝဲတခီတၢ်လၢ(KNU)ကစူးကွၢ်ညိကွၢ်တၢ်ဖီၣ်စုကဝဲၤအကျဲဒီးန့ၣ်လီၤဆူသဲးတၢ်ဘျၢအပူၤ
အမဲာ်ညါမ့ၢ်ဒၣ်တၢ်မၤတရီၢ်တပိတၢ်ရဲလိာ်မ့ၢ်လိာ်ဒီး(KNU)န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယိ(နဝတ)
န့ၣ်.လၢ(KNU)အဖီခိၣ်ယုတၢ်တလၢကွၢ်အခါးဒီးယၣ်န့ၣ်ချၢကွၢ်အသးလၢတၢ်ယုတၢ်ဖိးအ
ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

၃. (နဝတ)အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်လိာ်သးအတၢ်ကတိၤဒီးအတၢ်မၤနီၢ်ကီၢ်တဖၣ်-
စးထီၣ်လၢ(နဝတ)ဒီး(KNU)ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤသကိးတၢ်န့ၣ်.(နဝတ)တခီစံးဝဲလၢကသ့ၣ်
ထီၣ်တၢ်န့ၣ်လိာ်သး(Confidence Building)အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်သနၢ်ကုၣ်န့ၣ်ဒီးလၢတၢ်
မၤနီၢ်ကီၢ်တခီန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအထီၣ်လိာ်သးဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်လိာ်သးအကျဲန့ၣ်လီၤ.ခု
ခါဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်အပူၤန့ၣ်(KNU)တခီပၤယၢ်ဝဲဒ်သိးတၢ်သ့တထီၣ်
ဒုး(နဝတ)ခိၣ်တယၢ်အတၢ်လီၢ်တဖၣ်သနၢ်ကုၣ်, မ့မ့ၢ်(နဝတ)တခီ, ဆိကတီၢ်ဒုးဝဲ(KNU)လီၢ်
ခါၣ်သးဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ဆၣ်, မ့မ့ၢ် (KNU)ခိၣ်တယၢ်ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်န့ၣ်န့ၣ် လီၤဒုးဝဲဒ်
သိးကဟံးန့ၣ်ဝဲဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ခိၣ်စိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ကညီအဒူသဝီတဖၣ်န့ၣ်မၤဆူၣ်ဝဲဒ်သိးကသး
ကွၢ်အသးဆူတၢ်လီၢ်အဂၤ,ကညီကမ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်မၤနးမၤဖီၣ်ဝဲလၢကျဲအဘိဘိဒီးမၤသံမၤဝီ
ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဒ်န့ၣ်သိးတဖၣ်မၤဝဲတပယုၣ်ယီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိ(နဝတ)န့ၣ်တဲဝဲ
လၢကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်လိာ်သးသနၢ်ကုၣ်. လၢတၢ်မၤနီၢ်ကီၢ်အပူၤတခီမ့ၢ်ပုၤတဖၣ်လၢမၤဟး
ဂီၤတၢ်န့ၣ်လိာ်သးအတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ.လီၤဆီဒၣ်တၢ်လၢတီအူ,ပူမနါ,ချၢၣ်လွံၣ်ထူၣ်,ဒူသထူၣ်,
မ့ၢ်တြီၤ,ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်ထီၣ်ဒုးတၢ်ဒီးမၤတၢ်အၢအၢသီသီ,ဆိၣ်ဒီးတၢ်မၤသံမၤ
ဝီ,တၢ်ဂၢ်သ့ၣ်ဂၢ်စီၤအတၢ်မၤတဖၣ်အဆၢတလီၤတူၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဒ်အံၤသိးန့ၣ်လၢတၢ်ထံၣ်
လိာ်စံးကတိၤတၢ်အခုခါဆၢကတီၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဒုးဆိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ဖီၣ်သးဖီၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလံာ်
လၢ(နဝတ)မၤဝဲလၢအတဲတၢ်တမံၤဒီးမၤတၢ်တမံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

၄. တၢ်ယုသ့ၣ်ညါပဲာ်ဖးနီၤဖးဘၣ်ယးတၢ်စူးကွၢ်ညိကွၢ်တၢ်ဖီၣ်စုကဝဲၤအကျဲဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤဆူ
သဲးတၢ်ဘျၢအပူၤတၢ်နီၤဖးပဲာ်ဖးဘၣ်ယးဒီးတၢ်စူးကွၢ်ညိကွၢ်တၢ်ဖီၣ်စုကဝဲၤအကျဲဒီးတၢ်န့ၣ်
လီၤဆူသဲးတၢ်ဘျၢအပူၤန့ၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၣ်ဝဲလၢအိၣ်ဝဲဒၣ်ပဲတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အခိၣ်ထံးတၢ်တပတီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ညိကွၢ်စုကဝဲၤအပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဖီၣ်စုကဝဲၤအကျဲန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ
ဒၣ်တၢ်ယဲၣ်လီၤဘျၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်ခီဖျိတၢ်ဟံၣ်ဂံၢ်ဟံၣ်ဘါသုးဂံၢ်ဘါ,တၢ်ဟံၣ်ဂံၢ်ဟံၣ်ဘါတၢ်စုက
ဝဲၤ,ဒီးတၢ်သ့တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအကျဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖီၣ်စုကဝဲၤအကျဲသန့အံၤန့ၣ်, တၢ်မ့ၢ်
ထီၣ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢကီၢ်ဒီးဘုၣ်ညါအပူၤသၢပျၢၤပုၤလၢအသ့ဒီးဆိးကါဝဲအဒိၣ်ကတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်
ဒၣ်(နဝတ)န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ယးတၢ်အဝဲအံၤတၢ်မ့ၢ်ယုဝဲဒ်သိးတၢ်ကအၢၣ်လီၤဒီးညိကွၢ်တၢ်ဖီၣ်စု
ကဝဲၤအကျဲန့ၣ်,တၢ်ကဘၣ်ယုဝဲဒၣ်လၢပုၤခံခိခံကပၤကဒိကနၣ်ဒီးမၤပိာ်ထွဲအီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်
ယုဒ်အံၤအသိးန့ၣ်ခံခိခံကပၤလၢာ်ကဘၣ်ဒိကနၣ်မၤထွဲဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. (KNU)တခီတၢ်ဂ့ၢ်ကီ
တဖၣ်န့ၣ်,တၢ်တဘၣ်ဘျၢလီၤအီၤလၢစုကဝဲၤအတၢ်ဒုးအကျဲဘၣ်,မ့မ့ၢ်တခီတၢ်ကဆိတၢ်တၢ်ခါး

လိာ်သးအဂီၢ်ဆုၤန့ၣ်ဒဲးန့ၣ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤတၢ်ကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲအီၤတခီတၢၤန့ၣ်မၤ
အသးတသ့ဘၣ်.ခံခိခံကပၤမၤဖိကန့ၣ်မၤထွဲဝဲမးဒီးကဲထီၣ်ဒဲးန့ၣ်ကသ့အယိသတးဒီးဆုၤန့ၣ်
ဝဲဒဲးဒ်လၢအဖီခိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤအံၤ(နဝတ)ယုတခီတၢၤ,မၤတခီတၢၤပုၤ
လၢကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲဝဲန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢအကြးအဘၣ်ဘၣ်.

ဘၣ်ယးလၢတၢ်န့ၣ်လီၤဆူသဲစးတၢ်ဘျၢအပူၤန့ၣ်.တၢ်မ့ၢ်နီၤဖးပာ်ဖးအီၤဒီးစးထီၣ်လၢ(နဝတ)
ထီၣ်ပၤတၢ်န့ၣ်မၤဟးဂီၤကွံာ်ဝဲဒဲးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ထံကီၢ်တၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.(နဝတ)အနီၢ်က
စၢ်ဒဲးန့ၣ် သူဆိးကါဝဲဒဲးသုးမိၤစီရိၤသန့ဒီးပၤတၢ်လၢ “မးရှၢၣ်လီၤ” သုးအတၢ်ပၤန့ၣ်လီၤ.
(နဝတ)အနီၢ်ကစၢ်ဒဲးတၢ်ဘျၢလၢအဝဲထုးထီၣ်ဝဲဒဲးလဲာ်ဟံးယၣ်ပၤယၣ်ဝဲတဆိၣ်ဘၣ်.မ့ၢ်
လၢတၢ်န့ၣ်အယိတၢ်ကတိၤလၢအစံးဝဲ “တၢ်န့ၣ်လီၤဆူသဲစးတၢ်ဘျၢအတက့ၢ်အပူၤ” လၢ
(နဝတ)တဲဝဲန့ၣ် အခိပညီတဆိၣ်ဘၣ်.တၢ်ကတိၤအဝဲအံၤအခိပညီန့ၣ်, မ့ၢ်ဒဲးတၢ်န့ၣ်လီၤဆူ
(နဝတ)အ “မးရှၢၣ်လီၤ” သုးအတၢ်ပၤတၢ်ဆုၤအဖီလၢန့ၣ်လီၤ.လၢကျဲအဂၤတဘီန့ၣ်တၢ်ကတိၤ
အဝဲအံၤအခိပညီမ့ၢ်,တၢ်န့ၣ်လီၤဆူတၢ်ကတိၤအပူၤ,တၢ်တူၢ်ယၣ်သးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အ
ယိခံခိခံကပၤဆိတုၢ်တၢ်ခးလိာ်သးဝံၤ,တၢ်ဂ့ၢ်ကိခိၣ်သ့ၣ်လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်ယုတၢ်ဖိးန့ၣ်တၢ်
ကဆဲးစံးကတိၤဒီးဘျၢလီၤက့ၤအဂီၢ်,တၢ်န့ၣ်လီၤဆူတၢ်ဘျၢအတက့ၢ်ပူၤန့ၣ်အလီၢ်တဆိၣ်လၢ
တၢ်ကဟံၤလီၤတၢ်ဘျၢဘၣ်, ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်တမံၤလၢတၢ်တူၢ်လိာ်အီၤတသ့ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်တဲအ
လီၢ်တဆိၣ်ဘၣ်. တၢ်စူးကွံာ်ညိကွံာ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲၤအကျဲ ဒီးန့ၣ်လီၤဆူသဲစးအတက့ၢ်ပူၤန့ၣ်
(နဝတ)ဘိးဘၣ်ရၤလီၤဝဲလၢပုၤ(၁၅)ဖုန့ၣ်လီၤဝဲန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤတၢ်ဆဲးကျိးသံကွံာ်
ဒီးကရၤလၢအဘၣ်ထွဲတဖၣ် ဒီးတၢ်ထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်တဘျၢသးတဘျၢအကျဲအိၣ်အါမး
န့ၣ်လီၤ.အဒိ(KIO)အတၢ်ဘၣ်သးအၢၣ်လီၤတၢ်ဒီး(နဝတ)လၢကညိကွံာ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲၤအကျဲ
ဒီးန့ၣ်လီၤဆူသဲစးတၢ်ဘျၢအပူၤန့ၣ် တမၤတၢ်ဝဲနီတဘျီဘၣ်.ဒ်န့ၣ်အသိး, တလၢကီၢ်သီပၣ်
တံၣ်(NMSP)စ့ၢ်ကိးတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်လၢကန့ၣ်လီၤဆူသဲစးတၢ်ဘျၢအပူၤတဆိၣ်ဘၣ်.မ့ၢ်
န့ၣ်သက့ဒ်န့ၣ်ဒီး,လၢတၢ်မၤဝဲတၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်ခးလိာ်သး,အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ,(နဝတ)တ
ခိတီၣ်ထီၣ်ဝဲဒဲးလဲာ်ကွဲးခိၣ်တီ(ဆိၣ်ဒီးဘုတ်)လၢ “တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲၤအကျဲဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤ
ဆူသဲစးတၢ်ဘျၢအတက့ၢ်ပူၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ”, ဝံၤဒီးဒိန့ၣ်ဝဲအဂီၢ် ဒီးရၤလီၤဝဲဒဲးန့ၣ်လီၤ.
တၢ်န့ၣ်(နဝတ)မၤဒဲးဝဲတခီတၢၤန့ၣ်လီၤ.ကရၤကရိလၢအဆိၣ်တုၢ်အဂၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိးမၤဒဲးဝဲ
ဒ်န့ၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. (နဝတ)စံးဝဲလၢကလုာ်န့ၣ်ကရၤ(၁၅)ဖုန့ၣ်န့ၣ်ပာ်သ့ၣ်ညါသါတၢ်ဟံၤသး,
တၢ်သးအိၣ်အမ့ၢ်အတီအယိသတးဒီးညိကွံာ်ဝဲဒဲးတၢ်ဖိၣ်စုကဝဲၤအကျဲဒီးန့ၣ်လီၤဝဲဒဲးဆူသဲ
စးတၢ်ဘျၢအတက့ၢ်ပူၤန့ၣ်,(နဝတ)တခိဟံးန့ၣ်ဝဲထံၣ်ဂၢၢ်ကီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီအထိးနါ(အမြတ်ထုတ်)ဒီး
ရၤလီၤဝဲတၢ်ကစီၣ်န့ၣ်လီၤ.ပမ့ၢ်ကွံာ်လၢတၢ်မၤအသးနီၢ်နီၢ်သၢပုၤတၢ်ကတိၤလၢအစံးဝဲ “ တၢ်
ညိကွံာ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲၤအကျဲဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤဆူသဲစးတၢ်ဘျၢအပူၤ” အတၢ်ကတိၤတဘီအံၤန့ၣ်,
(နဝတ)တခိသူဆိးကါဝဲလၢတၢ်သးတဘျၢအပူၤ,ဒီးဟံးန့ၣ်ထံၣ်ဂၢၢ်ကီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီအထိးနါန့ၣ်လီၤ.
တၢ်မၤအံၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤတမ့ၢ်,မၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးပုၤအသးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အ

ယိ, တၢ်ကတိၤတထံၣ်အံၤန့ၣ်တၢ်မၤလၢ(KNU)ကဘၣ်တူၢ်လိာ်အိၤန့ၣ် (KNU)တခီတူၢ်လိာ်အိၤတသ့လ့ၤတက့ၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

၅. ထံၣ်လိာ်ကီၢ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကယဲၣ်လီၤဘျါလီၤအိၤလၢထံၣ်လိာ်ကီၢ်သးအကျဲလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်အပူၤ-

ထံၣ်လိာ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢအကဲထီၣ်ဝဲလၢ၁၉၄၈န့ၣ်ဒီးတုၤလၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤယံၣ်ထၢတၢ်မးလံလၢအနံၣ်(၅၀)ယၣ်ယၣ်အံၤန့ၣ်, မ့ၢ်လၢထံၣ်လိာ်ကီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဂ့ၢ်ကိန့ၣ် တၢ်ကယဲၣ်လီၤဘျါလီၤအိၤလၢထံၣ်လိာ်ကီၢ်သးအကျဲတန့ၢ်ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.

(KNU)န့ၣ် လၢအပူၤကွံၣ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤဘၣ်တၢ်ဒီးပုၤပၤထံၣ်လိာ်ကီၢ်လၢအန့ၣ်စိန့ၣ်ကမိၤလၢ ကီၢ်ပူၤအံၤသၢဘျီညါန့ၣ်လီၤ. ယုထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒ်သိးတၢ်ကဆိကတီၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤ, ဒီးထံၣ်လိာ်ကီၢ်သးအတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘျါလီၤက့ၤအိၤလၢထံၣ်လိာ်ကီၢ်သးအကျဲလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံး ကတိၤတၢ်အပူၤန့ၣ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးဝဲသန့က့ၤ. ပုၤလၢအန့ၣ်စိန့ၣ်ကမိၤဒီးပၤတၢ်တစိၤဘၣ်တစိၤတဖၣ် န့ၣ်တတူၢ်လိာ်(KNU)အတၢ်ဆုၢ်န့ၣ်ဘၣ်အမဲၣ်ညါ, ထီၣ်ဒုး(KNU)လၢစုကဝဲတၢ်ဒုးလၢတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအကျဲအယိ, (KNU)န့ၣ်ဘၣ်ဂဲၤလိာ်တြိဆၢဒီးသဒၤလီၤအသးတုၤလၢမ့ၢ်မဆါတနံၤညါအံၤန့ၣ်လီၤ. ဘျီအဝဲအံၤစ့ၢ်ကိး လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤသကိးတၢ်ဒီး(နဝတ) န့ၣ်, တၢ်ဆုၢ်န့ၣ်လၢတၢ်ကဆိကတီၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤဝံၤ, ထံၣ်လိာ်ကီၢ်ပူၤ အတၢ်ယူတဖိးတၢ်ဂ့ၢ်ကိလၢအမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၤပုၤန့ၣ်, တၢ်ကတၢ်ပီၣ်ဘျါလီၤသကိးအိၤအဂီၢ်(KNU)တခီအိၣ်ဆၢထၢၣ်ဝဲ လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဖိခိၣ်ဒီးဂ့ၢ်ကျဲးစးဝဲအခါန့ၣ်(နဝတ)တခီမၤပးဂီၤကွံၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်အမူးတခီတၢ်ဖဲအသးဝံၤထီၣ်ဒုးတၢ်သတးဒီး, တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်အ မူးန့ၣ်ပးဂီၤကွံၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကလုာ်ဒူၣ်ပုၤဖိၣ်စုကဝဲၤကရၢတဖၣ်အိၣ်အါမးလၢအဆိကတီၢ်တၢ်ခးလိာ်သးဒီး(နဝတ)ဒီးမ့ၢ်လၢဝဲလၢကစံးကတိၤတၢ်ပီၣ်ဘၣ်တၢ်လၢထံၣ်လိာ်ကီၢ်ပူၤကလုာ်တဖၣ်ဂ့ၢ်ဝီန့ၣ်လီၤ. သန့က့ၤတုၤလၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤဒၣ်လဲာ်ထံၣ်လိာ်ကီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်န့ၣ်တမၤဘၣ်ဝဲနီၣ်တမံၤဒံးဘၣ်.အဝဲသ့ၣ်ကထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်ဒီးဘျါလီၤက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်တသ့ဘၣ်အမဲၣ်ညါ,တၢ်ဆိကတီၢ်ခးတၢ်အဂ့ၢ်အခးဒၣ်လဲာ်လၢတၢ်ကိတဖၣ်အကဆူးပူၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးပၤယၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ကရၢန့ၣ်ကလုာ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပၣ်တံၣ်ကရၢ(KNPP)န့ၣ်မ့ၢ်လၢ(နဝတ)တခီထီၣ်ဒုးအိၤအယိ, ပၤယၢ်က့ၤဝဲတၢ်ဆိတုၢ်ခးလိာ်သးတန့ၢ်ဘၣ်သတးဒီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤကဲထီၣ်ကဒီးအသးဒီး(နဝတ)န့ၣ်လီၤ. တလၢကီၢ်သိပၣ်တံၣ်(NMSP)အသးတဖၣ်စ့ၢ်ကိးလၢတၢ်လီၢ်တနီၤနီၤအပူၤန့ၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအိၣ်ထီၣ်ကဒါက့ၤဝဲန့ၣ်လီၤ. ကရၢကရိတနီၤလၢယိၤကီၢ်ပူၤစ့ၢ်ကိး,ဘၣ်ပၤယၢ်ကီၢ်ယၢ်ဝဲတၢ်ဆိကတီၢ်ခးလိာ်သးန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. (နဝတ)န့ၣ်,လၢတၢ်ဘျါလီၤက့ၤထံၣ်လိာ်ကီၢ်သးအတၢ်ဂ့ၢ်ကိလၢထံၣ်လိာ်ကီၢ်သးအကျဲခိဖျိတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်လၢ တၢ်သးဘျါဒီးတၢ်အတီအတြိအပူၤန့ၣ်, တုၤလၢအဆၢကတီၢ်ခဲအံၤမ့ၢ်တတူၢ်လိာ်ဝဲဘၣ်သၢပျၢၤဒီးမ့ၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးဆိၣ်တၢ်ဖိၣ်ယံးဝဲသၢပျၢၤ, ကရၢလၢ

အမေ “တံဆိတ်တံဆိတ်” လာအဆိပ်ဟ်စၢၤခဲအံၤတဖၣ်အဂီၢ်, ကဆဲးဒီးပၤယာ်ဝဲယံာ်ယံာ် ထာထာန့ၣ်ကီၤအသးတမ့ၢ်တံညိတ်ဘျါဘၣ်. တယံာ်ဘၣ်ဒီးကပိၢ်ဖး ထီၣ်ဝဲဒၣ်သပုၤကတၢၢ် န့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤဒၣ်လဲာ်တံဖၣ်ဆၢန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အါထီၣ်လၢတၢ်လီၤအါပူၤန့ၣ်လီၤ.

(KNU)န့ၣ်ကတၢၢ်လိာ်ဝဲပုၤလၢအဆိပ်တံမၤန့ၣ်အီၤလၢအဟ်ဂံၢ်ဟ်ဘါလၢအတၢ်စုကဝဲၤအ ကျဲန့ၣ်တသ့ဘၣ်. ထံၣ်ဂီၢ်ကီၤသဲးအတၢ်ဂုၢ်ကီၤန့ၣ်ဒ်သိးတံဘျါလီၤက့ၤအီၤလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးက တံၤသကိးတၢ်အပူၤဘၣ်ဘျီးဘၣ်ဒါ, တီတီလီၤလီၤလၢကကဲဘျူးကဲဖှိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်, အိၣ်ဆၢ ထာၣ်ဝဲ, ဒီးကကျဲးစးဆၢထာၣ်ဒၣ်ဝဲထီၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်အသးဒ်အံၤအပူၤ, တၢ်မ့ၢ်ထီၣ် ငှး(KNU)ဒီးကညိကမျၢၢ်တဖၣ်လၢတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအကျဲန့ၣ်လၢတၢ်ဒီသဒေလီၤသးအဂီၢ် တၢ်ကထီဒါဒီးပၤဆၢကဒါက့ၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဆၢကတၢၢ်ခဲအံၤ(နဝတ)န့ၣ်လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်ဒီး(KNU)အပူၤမၤဟးဂီၢ်ကွံာ် ဝဲတခီတၢၢ်ဝဲဒီးထီၣ်ငှးဝဲဒၣ်(KNU)ဒီးကညိကမျၢၢ်တဖၣ်အါအါသီသီန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ထီၣ် ငှးတၢ်ဒ်အံၤအပူၤ(နဝတ)အတၢ်ဒွဲၣ်အူမၤဟးဂီၢ်တၢ်, တၢ်မၤသံမၤဝီတၢ်, တၢ်မၤဟးဂူၢ်ဟးဂီၢ် တၢ်, တၢ်ဂုၢ်ဆူၣ်ပျီဆူၣ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ်, လၢကညိကလုာ်အတၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤအပူၤမ့ၢ်တၢ်မၤအါ မၤသီလၢအအါကတၢၢ်, မ့ၢ်တၢ်လီၤဟ်ပနီၣ်အီၤလၢတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးကညိဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တ မံၤဂ့ၤတဖှိၣ်ဂ့ၤ(နဝတ)တခီ, ထံၣ်ဂီၢ်ကီၤသဲးအတၢ်ဂုၢ်ကီၤန့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဆၢထာၣ်က့ၤဝဲလၢ တၢ်သးဘျါ အပူၤ, လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်အကျဲဖိခိၣ်, ဒီးမ့ၢ်ဆိတုၢ်ထီၣ်ငှး(KNU)ဒီးကညိက လုာ်တဖၣ်လၢတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအကျဲန့ၣ်ဒီး (KNU) တခီအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်သးလၢတၢ်ဂုၢ်ကီ တဖၣ်န့ၣ်တၢ်ကယဲာ်လီၤဘျါလီၤအီၤလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတံၤသကိးတၢ်လၢတၢ်တီတၢ်လီၤအ ကျဲပူၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘိးဘၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

၈. တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတံၤတၢ်ယံာ်ဘျီတဘျီအမူး.

(KNU)ကရၢခိၣ်(၂)သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မူးအတၢ်လဲၤထံၣ်လိာ်စံးကတံၤတၢ်ဒီး(နအဖ) န့ၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်သုးခိၣ်ကျၢၢ်ခုၣ်ညိးလၢဝုၢ်တကူၣ်ဖဲလၢယနူၤအါရံၤ(၁၅၁၅-၂၂၁၅) ၂၀၀၄န့ၣ်

တၢ်ထံၣ်လိာ်ယံာ်ဘျီတဘျီအံၤမ့ၢ်ဝဲ(၂၀၀၃)န့ၣ်အလၢဒီးတုၤယီၤဆူ(၂၀၀၅)န့ၣ် လါမ့ၢ်န့ၣ် လီၤ. ဖဲ(၂၀၀၃)န့ၣ်လါနီၣ်ဝုဘၢၣ်(၂၂)သီန့ၣ်(နအဖ)တခီပျဲလီၤဝဲဒၣ်အပုၤဆါဒ်အပုၤသုးခိၣ် စါပွဲၣ်ဟဲထံၣ်လိာ်ဒီးပလီၢ်ခၢၣ်သးခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတံၤတၢ်ကကဲထီၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. သုးခိၣ်စါပွဲၣ်ဟဲစီၢ်ယုာ်သုးခိၣ်ကျၢၢ်ခုၣ်ညိးအလံာ်ပရၢတဘၣ်ဆူပခုၣ်အိၣ်ယုာ်ခိၣ် န့ၣ်အဆိၣ်လၢ(နအဖ)ခိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးထံၣ်လိာ်စံးကတံၤတၢ်ဒီးခုၣ်အိၣ်ယုာ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်လိာ်တဘျီအံၤတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်ပနီၣ်တၢ်ဂုၢ် (Condition)နီတမံၤဘၣ်, တၢ်ထံၣ်လိာ် လၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်ဟ်ပနီၣ်ဝဲဒၣ် “တၢ်ကစူးကွံာ်ညိကွံာ်တၢ်ဖိၣ်စုကဝဲၤအကျဲဒီးန့ၣ်လီၤဆူတၢ် ဘျါသဲးစးအပူၤ” ဘၣ်ဆၢမ့ၢ်တဘျီအံၤ တၢ်ဟ်ပနီၣ်ဒ်န့ၣ်သိးတအိၣ်လၢၤဘၣ်. ကွဲမ့ၢ်ဝဲလၢ

(KNU)ခိဉ်နာ်ကလဲၤဒီးယုသုဉ်ညါတၢ်အိဉ်သးဒီးရူလိာ်မုာ်လိာ်သးဒီးသုဉ်ထီဉ်တၢ်နာ်န့ၢ်လိာ်သးလၢခဲခိဉ်ခဲကပၤအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. ဝဲန့ၢ်အဆၢကတီၢ်ဘဉ်ဝဲသုးခိဉ်ကျၢ်ဘိဉ်မုးလဲၤထီဉ်တၢ်ဆါဟံဉ်လၢဝုာ်ဘိကီၢ်အဆၢကတီၢ်ဒီးသုးခိဉ်စါပွဲဉ်လဲၤထီဉ်ထံဉ်လိာ်အီၤဒီးဟံဉ်ဖျါဒုးသုဉ်ညါဝဲလၢသုးခိဉ်ကျၢ်ခုဉ်ညါဒီးထံဉ်လိာ်သးဒီးခုဉ်အဉ်ယုဉ်ခိဉ်နာ်တဖဉ် လၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အဂီၢ်လီၤ. တုၤသုးခိဉ်ကျၢ်ဘိဉ်မုးစံဉ်လီၤတၢ်ဆါဟံဉ်ဝဲဒီးဟံဉ်က့ၤထံဉ်လိာ်ဒီးလီၢ်ခါဉ်သးခိဉ်နာ်တဖဉ်ဝဲ ကိးဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်အိဉ်ဖျိဉ်တကတီၢ် ဝဲလါဒံဉ်စဲဘၢဉ်(၂၉)သီအန့ၢ်ဝဲစံဉ်လုခိဉ်တၢ်အိဉ်ကသုဉ်အလီၢ်လၢတၢ်ကလဲၤထံဉ်လိာ်စံးကတီၢ်တၢ်ဒီး(နအဖ)အခိဉ်အနာ်လၢတၢ်ပတုဉ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤဒီး တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်ကအိဉ်ထီဉ်က့ၤအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်အိဉ်ဖျိဉ်တဘျီအံၤအတၢ်ဆါတၢ်မုာ်ဒ်လၢအံၤအသိးန့ၢ်လီၤ.

- (၁) ပုၤလၢကတီၢ်ခိဉ်ရိဉ်မဲတၢ်လဲၤထံဉ်လိာ်စံးကတီၢ်တဘျီအံၤမုာ်ဝဲသုးခိဉ်ကျၢ်စါဘိဉ်မုးန့ၢ်လီၤ.
- (၂) ဘဉ်ယးဒီးတၢ်ပတုဉ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤန့ၢ်တၢ်ကဘဉ်မၤအီၤဒ်(KNU)ဟံဉ်လီၤယာ်တၢ်ပတုဉ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤတၢ်မၤအကျါအကျဲအိဉ်အသိးန့ၢ်လီၤ.
- (၃) တၢ်ပတုဉ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤဝဲအလီၢ်ခဲတၢ်ကဘဉ်စးထီဉ်စံးကတီၢ်ထံဉ်ရှၢ်ကီၢ်သဲးဒီးတၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အဂီၢ်လီၤ.
- (၄) ဘဉ်ယးဒီးတၢ်ထံဉ်လိာ်စံးကတီၢ်အဂီၢ်န့ၢ်(KNU)ပၤဆုၤကမံးတံာ်ကဆါတၢ်ဒီးဘိးဘဉ်ရၤလီၤအီၤန့ၢ်လီၤ.
- (၅) (နအဖ)ဒီး(KNU)အဘၢဉ်စၢၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်သးယုယီဉ်လီၤပလိာ်တဖဉ်န့ၢ်တၢ်ကဘဉ်စံးကတီၢ်အီၤလၢ(KNU)ပၤဆုၤကမံးတံာ်အပူၤန့ၢ်လီၤ.
- (၆) တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ကြးစံးကတီၢ်တဖဉ်န့ၢ်တၢ်ကမၤတၢ်ကူဉ်လိာ်သကိး(Workshop) ဒ်အလီၢ်အိဉ်အသိးန့ၢ်လီၤ.
- (၇) တၢ်ကတီၢ်လၢတၢ်သုဉ်ညါဟံဉ်ပနီဉ်(နအဖ)ဒ်ပဒိဉ်အသိးန့ၢ်တၢ်တဘဉ်ကတီၢ်အီၤဘဉ်.

(KNU)ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်အိဉ်ဖျိဉ်ဝဲဒ်,ဒ်တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤအိဉ်အသိးခိဉ်နာ်ဘဉ်မူဘဉ်ဒါလၢတၢ်ယုထၢဟံဉ်အီၤတဖဉ်အိဉ်ကတီၢ်ကတီၢ်အသးလၢတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအဂီၢ်လီၤ. (နအဖ) သုးခိဉ်နာ်တဖဉ်ဒီးကိဉ်တၢ်သုးခိဉ်နာ်တဖဉ် ရဲဉ်ကျဲၤဝဲဒ်သိးသုးခိဉ်ကျၢ်ဘိဉ်မုးဒီးအသကိးတဖဉ်ကလဲၤတၢ်တဘျီအံၤကလဲၤဝဲလၢကဘိယုလၢဝုာ်ဘိကီၢ်ဆူဝုာ်တကူဉ်န့ၢ်လီၤ. ဒ်တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤအသိးဝဲယုနအါရဲဉ်(၁၅)သီ, ၂၀၀၄န့ၢ်န့ၢ် သုးခိဉ်ကျၢ်ဘိဉ်မုးဒီးအသကိးခဲလၢာ်ပုၤ(၂၁)ဂၤဒီးထီဉ်ကဘိယုလၢဝုာ်ဘိကီၢ်ဆူဝုာ်တကူဉ်န့ၢ်လီၤ.

(KNU)ခိဉ်နာ်ခါဉ်စးလၢအလဲၤတၢ်တဖဉ်မုာ်ဝဲ-

- (၁) သုးခိဉ်ကျၢ်စါဘိဉ်မုး
- (၂) သုးခိဉ်ကျၢ်ကစၢ်ဒိဉ်
- (၃) သုးခိဉ်ကျၢ်ဖိထုဉ်မိဉ်-(သုးက့(၇)ခိဉ်

- (၄) သုခိဉ်ကျါဂ်ဖိဘိကိဉ်ဟဲ-(သုးကု(၅)ခိဉ်
- (၅) သုခိဉ်ခိဉ်စိစါန့စိ
- (၆) သုခိဉ်ခိဉ်စိထူထူလု
- (၇) သုခိဉ်ခိဉ်စိစါမိဖျုဉ်
- (၈) ပခိဉ်ဒုဘံးထီ
- (၉) ပခိဉ်ကွဲထူဝု
- (၁၀) သုခိဉ်ခိဉ်ဖိရံလုဉ်ဒီးပုအကတဖဉ်ခဲလဉ်ပု(၂၁)ကန့ဉ်လီၤ.

ပုလၢအမၤစၢၤတၢ်မုဉ်တၢ်ခုဉ်တဖဉ်မုဉ်ဝဲ-

- (၁) အူခိဉ်မွဲး
- (၂) အူအုဉ်စိမံး
- (၃) သရဉ်ခိဉ်စါထီအိဉ်ခွဉ်
- (၄) သရဉ်ခိဉ်မၤဂ့ၤကံ
- (၅) ပခိဉ်စါရံးခွဲး-

သုခိဉ်ကျါဂ်ဘိဉ်မွဲးဘဉ်တၢ်တူၢ်လိာ်မုဉ်အီၤလၢသုခိဉ်ကျါခုဉ်ညးဒီးအပုတဖဉ်ဂ့ၤဂ့ၤဘဉ်ဘဉ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၤအခိဉ်ထံးတပတီၢ်လၢတၢ်စံးကတိၤတၢ်ဒီးသုခိဉ်ကျါခုဉ်ညးန့ဉ်မုဉ်ဒ်သိးတခီဒီးတခီကသုဉ်ထီဉ်တၢ်န့ဉ်လိာ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ ကအိဉ်ဒီးပုတူၢ်ခိဉ်ကီၤဒိဉ်အတၢ်အာဉ်လီၤအီၤလီၤဘဉ်ယးဒီးတၢ်ပတုဉ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလိာ်သး (Gentlement Agreement) န့ဉ်လီၤ. သုခိဉ်ကျါဂ်ဘိဉ်မွဲးဒီးသုခိဉ်ကျါခုဉ်ညးအဘၢဉ်စၢၤတၢ်သးလီၤပလိာ်လၢတၢ်ပတုဉ်တၢ်ခးအဂ့ၢ်န့ဉ်အိဉ်ဖျါဝဲဒ်လၢအသိးန့ဉ်လီၤ.

- (၁) ခံခိဉ်ခံကပအာဉ်လီၤတူၢ်လိာ်ဝဲလၢတၢ်ကပတုဉ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးလိာ်သးဒ်တၢ်ဘျုး(မူ)တခါအသိးန့ဉ်လီၤ. ဒ်သိးကမုဉ်တၢ်ပတုဉ်တၢ်ခးအဂၢ်အကျါအဂီၢ်လၢသုးဂ့ၢ်ဝိတကပတၢ်ကထံဉ်လိာ်စံးကတိၤဒီးတၢ်ဆူညါလၢတၢ်ကၤယူကၤဖိးတၢ်အဂီၢ်လီၤ.
- (၂) တၢ်ပတုဉ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးဝံၤတကတီၢ်ယီထံလီၢ်ကီၢ်ပုပုယုာ်မုဉ်ဟးဖျိးတဖဉ်ဒ်သိးကက့ၤအိဉ်ဘဉ်ကုၤလၢအဒုသဝီဒီးကဖံးအိဉ်မၤအိဉ်ဘဉ်ကုၤတၢ်အဂီၢ်တၢ်ကဘဉ်သုးကျဲၤသကိးန့ဉ်လီၤ.
- (၃) တၢ်ပတုဉ်တၢ်ခးဝံၤအလီၢ်ခံတၢ်တဘဉ်လိာ်ဖိးဒုလိာ်အသးမုဉ်အိဉ်ထီဉ်တခါခါန့ဉ်တၢ်ကဘဉ်ဘျါလီၤကွံဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖဉ်အံၤလၢတၢ်ထံဉ်လိာ်စံးကတိၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ယူတၢ်ဖိးအဂီၢ်န့ဉ်အာဉ်လီၤတူၢ်လိာ်ဝဲန့ဉ်လီၤ. (တၢ်ဂ့ၢ်တဖဉ်အံၤအိဉ်ဒုဉ်လၢတၢ်တဲသကိးလၢထးခိဉ်လီၤ. မုဉ်လၢ (နအဖ) တကပတဖဉ်ဟံးန့ဉ်ဂ့ၢ်ဝိဒီးဘိးဘဉ်ရၢလီၤဝဲလၢအသုးအကျါမုဉ်ဂ့ၤလၢတၢ်ကစီဉ်အပူၤမုဉ်ဂ့ၤဘဉ်)

လၢတၢ်ဟံးပတုဉ်တၢ်ခးအဂီၢ်(KNU)ဒီး(နအဖ)အဘၢဉ်စၢၤတၢ်အာဉ်လီၤတူၢ်လိာ်ပုတူၢ်ခိဉ်ကီၤဒိဉ်အတၢ်အာဉ်လီၤ(Gentlement Agreement)ဝဲလၢဖုၤတြျုးအါရံဉ်(၂)သီ, ၂၀၀၄န့ဉ်

ဝံ့အလီခံ, (KNU) ဝဲလီခိဉ်သုဉ်ဘိးဘဉ်ရဲလီဝဲဆူကီရဲဉ်သုးကုသုဉ်တဖဉ် ကမးထွဲ အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

သုးခိဉ်ကျါဘိဉ်မုးဒီးသုးခိဉ်ကျါခုဉ်ညး ထံဉ်လီၢ်စံးကတိၤတၢ်ဝံ့တကတီၢ်ယီ တၢ်ရဲဉ်တၢ် ကျဲၤဆူညါတပတီၢ်မ့ၢ်ဝဲ သုးခိဉ်ခိဉ်စိစီထူထူလုတီခိဉ်ရိဉ်မဲခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်ကရူၢ်တဖုဒီးစံးက တိၤတၢ်ဒီး(နအဖ)ပုၢ်ဆုၢ်သုးခိဉ်သုးန့ၢ်တဖဉ်အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤန့ဉ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်စံးကတိၤ ဝဲတဖဉ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီးသုးခိဉ်ကျါဘိဉ်မုးဒီးသုးခိဉ်ကျါခုဉ်ညးအတၢ်ကတိၤအ တၢ်ပိဉ်ထွဲတဖဉ် ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ကမးဂၢ်မၤကျဲၤတၢ်ပတုဉ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢခံခိဉ်ကပၤအဂီၢ်တၢ် ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖဉ်န့ဉ်လီၤ. တၢ်စံးကတိၤတဲသကိးဘဉ်ယး တၢ်မ့ၢ်ထံဉ်လီၢ်စံးကတိၤတၢ်လၢခံ တဝီန့ဉ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ကစံးကတိၤအီၤတဖဉ်တၢ်ထုးဟ်လီၤတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤန့ဉ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ကစံးကတိၤအီၤလၢခံတဝီတဖဉ်မ့ၢ်ဝဲဒဉ် တၢ်ဘျုးလၢသုးခံခိဉ်ကပၤကဒိကနဉ် လူၤပိဉ်ထွဲဒ်သိးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ သုတအိဉ်ထီဉ်တဂ့ၢ်အဂီၢ်, တၢ်ကဟ်ပနီဉ်ဟီဉ်ကဝီၤလီၤတၢ် လီၤဆဲးလၢသုးခံခိဉ်ကပၤကဆီလီၤသးအလီၢ်အကျဲ, ဒီးတၢ်ဂၢ်တၢ်ကျဲၤမ့ၢ်အိဉ်ထီဉ်န့ဉ်ကီၢ် ပုၤပုၤလီၢ်အိဉ်ကမ့ၢ်တဖဉ်တၢ်ကရဲဉ်ကျဲၤက့ၤန့ၢ်အီၤဒ်သိးကက့ၤအိဉ်က့ၤဆိးဘဉ်လၢအဂူၤသဝီ အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်တဖဉ်အံၤတၢ်ကစံးကတိၤအီၤဆူညါအဂီၢ်တခိဒီးတခိကကတဲာ်ကတိၤဟ် စၢၤအတၢ်ဟ်ဖျါဆူညါတဘျီဒ်အမ့ၢ်ကဟ်စိဉ်ယုဉ်အဟီဉ်ခိဉ်ဂီၤဒီးအသုးထံးအိဉ်သုဉ်လီၤဆီ လီၤအသးအလီၢ်အကျဲတဖဉ် ဒီးတၢ်ဘျုးလၢအလိဉ်ဒီးတဖဉ်လၢခံခိဉ်ယၢ်ခိကလူၤပိဉ်ထွဲအဂီၢ် တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

၉. သုးခိဉ်ခိဉ်စိစီထူထူလုဒီးခါဉ်စးတဖဉ်အတၢ်လဲၤထံဉ်လီၢ်ဒီး(နအဖ)အခိဉ် တဖဉ်, မ့ၢ်ထီဉ်ကလံၤထံးသုးဝဲလီၢ်ခိဉ်သုဉ်, ဝုၢ်ခိဉ်လမ့ဉ်, လါဖုၤတြုၤအါရံၤ (၂၃)သီၣ်ၣ်ၣ်ၣ်

ဝဲတၢ်ထံဉ်လီၢ်ခံဝီတဝီမ့ၢ်ဝဲဝဲလါဖုၤတြုၤအါရံၤ၂၃သီၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်န့ဉ် ဘဉ်တၢ်တီခိဉ်ရိဉ်မဲ အီၤလၢသုးခိဉ်ခိဉ်စိစီထူထူလု(လၢအမ့ၢ်န့ဉ်ရဲဉ်ခိဉ်ကျါသယၤခံ) ဒီးခိဉ်န့ၢ်ခါဉ်စးဒ်အမ့ၢ်ပ ခိဉ်ဒုဘံးထီ, သုးခိဉ်ခိဉ်ရီကွၢ်, သုးခိဉ်ခိဉ်န့ၢ်စိ, သုးခိဉ်ခိဉ်မိဖျုဉ်, သုးခိဉ်ကျါဘိဉ်ကီဉ်ဟဲ, ပခိဉ်ကွဲၤထူ, သုးခိဉ်ခိဉ်ထီကွဲဉ်, စီၤဘိဘိ, စီၤဝဲလဲဒၤ, ဒီးအသကိးတဖဉ်န့ဉ်လီၤ. လၢ (နအဖ)တခိပုၢ်ဆုၢ်ခိဉ်န့ၢ်ဒ်အမ့ၢ် သုးခိဉ်ခိဉ်ကီဉ်ဝု, သုးခိဉ်ခိဉ်ကီဉ်သု, သုးခိဉ်ခိဉ်သုဆူဉ်, သုးခိဉ်ခိဉ်စါပွဲး, သုးခိဉ်သါထီတဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

တၢ်ထံဉ်လီၢ်တဘျီအံၤတၢ်တၢ်ပိဉ်သကိးလၢ(နအဖ)သုးလၢအထီဉ်ဒုး(KNU)ဟီဉ်ကဝီၤတ ဖဉ်တၢ်ကထုးကွဲဉ်အီၤတနီၤဒီးတၢ်ဟ်ပတုဉ်တၢ်တုထီဉ်ကျဲဒီးပုၤလီၢ်အိဉ်ကမ့ၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.(နအဖ)တခိတစံးဆၢလၢကတူၢ်လီၢ်ဒီးဘဉ်)မ့ၢ်တခိယုထီဉ်ဝဲလၢခုဉ်အဲဉ်ယုဉ် ကဟ့ဉ်အီၤလၢအသုးတဖဉ်အိဉ်ဆီလီၤသးအလီၢ်အကျဲ စးထီဉ်လၢလီၢ်ခါဉ်သးတုၤလၢသုး ကု, သုးရဲဉ်အပတီၢ်န့ဉ်လီၤ.ဒီးတၢ်ယုထီဉ်အဖီခိဉ်ခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်ခါဉ်စးလၢလဲၤတဖဉ်စံးဆၢဝဲ

ဒည်လၢကကျၢဟ်ဖျါထီၣ်ဆူလီၢ်ခါၣ်သးပၤဆၢကမံးတံၣ်ဒီးသ့ၣ်မ့ၢ်န့ၢ်ဖးမ့ၢ်သီလၢတၢ်ထံၣ်လီၢ်
အသိတဘျီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲတၢ်စံးကတိၤတၢ်တဖၣ်ထူၣ်ဝံၤအလီၢ်ခဲ(နအဖ)ပုၤဆါခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်
မၤန့ၢ်တၢ်ကစီၣ်လၢပ(KNLA)သးက့(၃)လဲၤထီၣ်ဒုးမၤန့ၢ်(နအဖ)အသးကလၢ(ခမရ-၅၈၉)
အတၢ်လီၢ်ဖဲဒိၣ်စရံး, ဆိထံးကီၢ်ဆၣ်,ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်စးထီၣ်
ကဒါက့ၤဒီး(နအဖ)ပုၤဆါခိၣ်န့ၢ်တဖၣ် ဒုးသ့ၣ်ညါဝဲခ့ၣ်အိၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ် လၢသးက့(၃)
လဲၤဒုးဝဲဒီးစရံးသးကလၢအဂ့ၢ်အယိ,လၢတၢ်ကမၤလီၤတၢ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်တၢ်ပတုၣ်
ကွံၣ်တၢ်စံးကတိၤဒီးခ့ၣ်အိၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်ဟဲက့ၤကဒါက့ၤဆူလီၢ်ခါၣ်သးဒီးဟ်ဖျါထီၣ်က့ၤ
တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သးက့(၃)သးကျိၤလဲၤထီၣ်ဒုးမၤန့ၢ်(နအဖ)သးကလၢ(ခမရ-၅၈၉), ဒီးစရံးတၢ်လီၢ်
(၂၂.၂.၂၀၀၄)

ဝဲတၢ်မၤ ပုၤတုၤဒိၣ်ကီၢ်ဒိၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤလၢ တၢ်ပတုၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဆၢကတီၢ် သးခိၣ်
ကျၢၢ်ဘိၣ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤဝဲဆူကီၢ်ရၣ်, သးက့ခဲလၢၣ်လၢတၢ်ကပတုၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤခဲလၢၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဒ်တၢ်န့ၣ်လီၤအသိးကီၢ်ရၣ်သးက့တဖၣ်ဒိၣ်ကနီၢ်ဒီးမၤထွဲဝဲန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်(နအဖ)သးတဖၣ်ဝဲ
တၢ်ပတုၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤဒ်အံၤအဆၢကတီၢ်ဒ်အမၤညါန့ၢ်တုၤဝဲအသိးဟးထီၣ်လၢအသးက
လၢအချၢဒီးယုဆူၣ်ယုစိးတၢ်လၢကမုၢ်တဖၣ်ဒီးမၤပျံၤမၤဖးကမုၢ်တဖၣ်,မၤဆူၣ်မၤစိးတၢ်,
ဟးခးအိၣ်ပုၤထီၣ်ပုၤဆိအယိဟီၣ်ကစီၣ်ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢလီၤပျံၤတဘျီဘၣ်တဘျီ
ဆူလီၢ်ခါၣ်သးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဟ်ဖျါဒ်အံၤအဖိခိၣ်သးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မ့ၢ်အနီၢ်ကစၢ်န့ၣ်လီၤက
ဒီးဝဲလၢ(နအဖ)အပုၤတဖၣ်မ့ၢ်ဟးမၤတၢ်ဒ်အံၤအသိးန့ၣ်လၢတၢ်တြီဆၢဒီးသဒါလီၤသးအဂီၢ်
မ့ၢ်ဘၣ်မၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဒီးမၤအီၤသ့သ့ဘၣ်ဘၣ်တက့ၢ်. အလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်လၢဘၣ်မၤဖးဒိၣ်တခီ
မၤအီၤတုၤလီၤတီၤလီၤတက့ၢ်. လီၤပျံၤတဖၣ်အဖိခိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်လီၤတဖၣ်တလီၤပလီၢ်
အသးခဲလၢၣ်ဘၣ်,လီၤပျံၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢဘၣ်ပတုၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤခဲလၢၣ်အိၣ်ဝဲအသိး, န့ၣ်ဒါမ့ၢ်ဟး
မၤအၢမၤသီထံဖဲကီၢ်ဖိ ဒီးလၢတၢ်တြီဆၢဒီးသဒါကမုၢ်အဂီၢ်ဘၣ်မၤအီၤသ့သ့ဘၣ်ဘၣ်အိၣ်ဝဲ
အသိး, တြီဆၢမ့ၢ်တန့ၢ်တခီအလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်လၢဘၣ်မၤဖးဒိၣ်ဒီးမၤအီၤတုၤလီၤတီၤလီၤတက့ၢ်
အိၣ်ဝဲဒ်စ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ.လီၤပျံၤတဖၣ်စ့ၢ်ကီၢ်တတုၤလီၤခဲလၢၣ်ဆူပဟီၣ်ကစီၣ်လၢတၢ်မံၣ်ညါတ
ဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်သးက့(၃)ဒုးယၤခိၣ်မ့ၢ်ဝဲသးခိၣ်ဒိၣ်စီၤကိၢ်လီၤ. ဒ်အဝဲအိၣ်ဒီးအတၢ်ဒုးတၢ်
ယၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျိၤအသိးန့ၣ်လီၤဝဲအသးရၣ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်သးရၣ်(၇),သးရၣ်(၈),သးရၣ်
(၉)တဖၣ်လၢကမၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျိၤလီၤ. ဒ်အတၢ်န့ၣ်လီၤအသိး, သးရၣ်(၇)
ခိၣ်သးခိၣ်ဒိၣ်အိၣ်ကလုာ်သ့တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲသးကျိၤတဘိ, အိၣ်ဒီးအတၢ်ပညိၣ်လၢကထီၣ်ဒုးဝဲ
န့ၣ်ဒါအသးကလၢ(ခမရ(၅၈၉)ဝဲဒီးစရံးန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အစးထီၣ်တၢ်ဒုးရဲၣ်ကျိၤန့ၣ်ပတုၣ်
ယၣ်စံးကတိၤတၢ်ခဲလၢၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျိးခဲလၢၣ်ဒီးထီၣ်ဒုးဝဲ (နအဖ) သးကလၢ(ခမရ-၅၈၉)
ဝဲဒီးစရံး,ဆိထံးကီၢ်ဆၣ်(၂၂.၂.၂၀၀၄)နံၤဒီး မၤန့ၢ်ဝဲသးကလၢဒိတခါညါဒီးဒွဲၣ်အူမၤဟး

ဂီၤကွၢ်ဝဲခဲလၢၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတၢ်ကျိအံၤမၤန့ၣ်ဝဲကျိခဲလၢၣ်(၃၉)ခိၣ် ဒ်အမ့ၢ်မိထံၣ်ဖိ(M79) (၂)ခိၣ်,OG(၈)ခိၣ်,G3,G4တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲ(၂၃.၂.၂၀၀၄)နံၤ,သုးခိၣ်ဒိၣ်စီၤထူထူလုဒီးခၢၣ်စးတဖၣ်ကတိၤတၢ်ဒီး(နအဖ)ပုၤဆုၢ်ခိၣ်န့ၣ် တဖၣ် တမ့ၢ်ထူၣ်ဝံၤအိၣ်ဘျးအိၣ်သၢဝံၤအလီၢ်ခံ တၢ်စးထီၣ်ကဒါက့ၤ တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အခါန့ၣ် (နအဖ)ပုၤဆုၢ်ခိၣ်န့ၣ်စံးဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢပဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကစီၣ်လၢအမၤတမ့ၢ်ပသးတမံၤလၢ (KNLA)သုးက့(၃)လဲၤဒုးမၤန့ၣ်(ခမရ-၅၈၉)အသုးကလၢၤဖဲဒိၣ်စရံး,ဆီထံးကီၢ်ဆၣ်,ချၢၣ် လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤန့ၣ်တဖၣ်သုးခိၣ်ဒိၣ်စီၤထူထူလုဒီးအသကိးတဖၣ်ဆဲးကျိးက့ၤဒီး လီၤခၢၣ်သးခိၣ်န့ၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ဒီးလၢတၢ်ကမၤလီၤတၢ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အဂီၢ် တၢ်ပ တုၣ်ကွၢ်တၢ်စံးကတိၤဒီး(နအဖ)ပုၤဆုၢ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဒီးခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဟဲက့ၤကဒါ က့ၤဆူလီၢ်ခၢၣ်သးဒီးပၢ်ဖျါထီၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ်ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်ခၢၣ်စးတဖၣ် ဟဲက့ၤတုၤလၢလီၢ်ခၢၣ်သး ဒီးပၢ်ဖျါဒုးသ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျိၤတဖၣ်န့ၣ်သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မွဲအသးဒိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်လဲၤဒုးဒုၣ်ဒါအသုးကလၢၤဖဲတၢ်ပ တုၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. အယိန့ၣ်လီၤက့ၤဝဲသုးက့(၃) လၢကဆုၢ်ထီၣ်ကျိခဲ လၢၣ်လၢတၢ်လဲၤဒုးန့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကဟ့ၣ်က့ၤဆူ (နအဖ) သုးခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ် လီၤမ့ၢ်ဒါဆူ သုးခိၣ်ဒိၣ်ရီၤကျၢၢ်လၢကလဲၤရဲၣ်ကျိၤဒီး ဟဲက့ၤစိၣ်ထီၣ်ကျိတဖၣ်ဆူလီၢ်ခၢၣ်သး န့ၣ်လီၤ.တုၤမ့ၢ်ကျိတဖၣ်ဟဲတုၤဒီးဒ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျိၤအသိးကျိလၢတၢ်ဆုၢ်ထီၣ်(၃၉)ခိၣ်န့ၣ်သုး ခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မွဲအနီၢ်ကစၢ်ဒ်ဝဲဟ့ၣ်က့ၤဝဲဆူ(နအဖ)ခိၣ်န့ၣ်အစုပူၤဖဲလၢအဖြ့ၣ်အပူၤ ၂၀၀၄ နံၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၀. (KNU)ဒီး(SPDC)တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်လၢတၢ်ပတုၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဂီၢ် မ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးသုးဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်, ဝုၣ်တကူၣ်, လၢအိးကထိဘၢၣ် (၁၈-၁၉)သီ ၂၀၀၄နံၣ်

(နအဖ)ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီသုးခိၣ်ကျၢၢ်ခုၣ်ညိးဒီးအပုၤဆုၢ်ကရူၢ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်- ဒ်တၢ်သ့ၣ် နံၤဖးသီအသိးခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်ခၢၣ်စးလၢဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ခဲအီၤလၢသုးခိၣ်ဒိၣ်ထူထူလုဒီး အသကိးတဖၣ်လဲၤထံၣ်လိာ် (နအဖ) ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ဖဲဝုၣ်တကူၣ်ဖဲလၢအိးကထိဘၢၣ်(၁၈)သီ. ၂၀၀၄နံၣ်န့ၣ်လီၤ. တနံၤယီလၢအိးကထိဘၢၣ်(၁၈)သီအနံၤန့ၣ် (နအဖ) ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဖိၣ်သုး ခိၣ်ကျၢၢ်ခုၣ်ညိးဒီးအပုၤဆုၢ်ခိၣ်န့ၣ်အါဂၤဒီးပၢ်ထီၣ်အီၤတၢ်ကမၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ခိၣ်ဖးလၢ် ဆိးလၢမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအထီၣ်ဒါသုးပဒိၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်လဲၤတဘျီ အံၤ.(နအဖ)သုးခိၣ်ဒိၣ်ကီၢ်သုးဒီးသုးခိၣ်ဒိၣ်ခါပွဲၣ်တဖၣ်ဟဲထံၣ်လိာ်ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါအီၤလၢ တၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီသုးခိၣ်ကျၢၢ်ခုၣ်ညိးဒီး အပုၤဆုၢ်ကရူၢ်တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်လိာ်တဝီအံၤမ့ၢ်ဒ်တၢ်ထံၣ်လိာ်သဘျူ(Informal)ဒီး ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်ခၢၣ်စးတဖၣ်ဟဲက့ၤကဒါက့ၤဆူလီၢ်ခၢၣ်သးန့ၣ်လီၤ.

ဘဉ်ဆဉ်ခုဉ်ဆဉ်ယုဉ်တခိကျဲးစးဒ်သိးတၢ်ထံဉ်လိာ်ကတိၤသကိးအံၤ အဆၢသုတတဲာ်တဂ့ၤ အဂီၢ်အယိသုးခိဉ်ကျၢ်ခုဉ်ညိးတၢ်ဖိဉ်အီၤဝံၤအလီၢ်ခံၤ. ခုဉ်ဆဉ်ယုဉ်ဆိဉ်ဒ်းဒီးတၢ်ဟံးသးလၢ တၢ်ကဆဲးထံဉ်လိာ်ကတိၤသကိးတၢ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. ဖဲလီၢ်ခၢဉ်သးထီၤဘိကမံးတံာ်တၢ်ဆိဉ်ဖိဉ်ဖဲ လၢနိဉ်ဝုဘၢဉ်. ၂၀၀၄န့ဉ်အပူၤန့ဉ်တၢ်ဆၢတဲာ်အၢဉ်လီၤတူၢ်လိာ်လၢခုဉ်ဆဉ်ယုဉ်ကဂ့ၢ်ကျဲးစး ဒ်းလၢတၢ်ထံဉ်လိာ်သးအဂီၢ်ဒ်တၢ်အၢဉ်လီၤတူၢ်လိာ်အသိးကရၢခိဉ်စီၤဘးသ့ဉ်စ့ဉ်ဆုၢ်လီၤလံာ် ပရၢဆူ(နအဖ)အဆိဉ်လၢတၢ်ကဆဲးထံဉ်လိာ်သးအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. ခုဉ်ဆဉ်ယုဉ်မၤလီၤတၢ်က့ၤ စ့ၢ် ကိးတၢ်ထံဉ်လိာ်တဲသကိးဆိဉ်ဒ်းထးခိဉ်တၢ်အၢဉ်လီၤလၢတၢ်ပတုဉ်တၢ်ခးအံၤလၢတၢ်နၢ်ပၢၢ် တၢ်အီၤလၢသုးခိဉ်ကျၢ်ခုဉ်ညိးအဆၢကတိၢ်န့ဉ်မ့ၢ်တၢ်ဟံးပနီဉ်ဒီးဟံးမူဒ်းအီၤအိဉ်တအိဉ်အဂ့ၢ် န့ဉ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်(နအဖ)တခိဘဉ်ယးဒ်းထးခိဉ်တၢ်အၢဉ်လီၤတၢ်ပတုဉ်တၢ်ခးဒ်းတၢ်ထံဉ်လိာ် စံးကတိၢ်တၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤလၢတၢ်မၤတၢ်အီၤလၢအပူၤကွံာ်တဖဉ်န့ဉ်တဟံးမူဝဲလၢၤဘဉ်.

ခုဉ်ဆဉ်ယုဉ်ခိဉ်နၢ်ခၢဉ်စးလၢအလဲၤတဖဉ်-

- (၁) သုးခိဉ်ဒိဉ်စိစီၤထူထူလု-ကရၢ်ခိဉ်
- (၂) ပခိဉ်ဒုဘ်းထီ-ကရၢ်ခိဉ်(၂)
- (၃) သုးခိဉ်ဒိဉ်ရီကွၢ်ခုဉ်-ကရၢ်ဖိ
- (၄) သုးခိဉ်ဒိဉ်န့ဉ်စိ-ကရၢ်ဖိ
- (၅) သုးခိဉ်ကျၢ်မူၤတူစ့ဖိ
- (၆) သုးခိဉ်ဒိဉ်မိဖျဉ်
- (၇) ပခိဉ်ကွၢ်ထူ
- (၈) ပခိဉ်တၢ်ဒိဉ်မူ
- (၉) စီၤဘိဘိ

တၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝိသုးခိဉ်ကျၢ်ခုဉ်ညိးဝံၤအလီၢ်ခံၤတၢ်ပိာ်ထွဲထီဉ်အခံဘဉ်ယးပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲအတၢ် ဂ့ၢ်-

ဖဲ ၂၀၀၄န့ဉ်လၢနိဉ်ဝုဘၢဉ်(၁)သီအနံၤ.(UNHCR)ပုၤန့ဉ်တၢ်အဲလံးစဘး (Elizabeth)ကွဲ မ့ၢ်ဝဲဒုဉ်ဒိဉ်မိာ်ကရၢ်စံဉ်ကရၢ်ကရၢတဖဉ်ယုဉ်ဒီးပခုဉ်ဆဉ်ယုဉ်ကရၢခၢဉ်စးတဖဉ်လၢကလဲၤ ထံဉ်လိာ်အိဉ်ဖိဉ်ဖဲအဝဲၤဒးန့ဉ်လီၤ. ခုဉ်ဆဉ်ယုဉ်ကရၢခၢဉ်စးလၢအလဲၤထီဉ်တၢ်ဆိဉ်သကိး တဘျီအံၤမ့ၢ်ဝဲဒုဉ်ပခိဉ်မၤရၢဉ်လၢဖါဒီးပခိဉ်စီၤဒီးလုမ့ၢ်တဖဉ်လီၤ. တၢ်ဆိဉ်သကိးတဘျီအံၤအဲ လံးစဘးဟံးဖျါထီဉ်ဝဲအတၢ်ဟံးသးဒီးအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤဆူညါဘဉ်ထွဲဒီးပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတ ဖဉ်ဒီးတကတိၢ်ယီ အဲဉ်ဒီးသ့ဉ်ညါစ့ၢ်ကိးဝဲကရၢ်ကရၢတဖဉ် အတၢ်ထံဉ်ဒီးအတၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်တ ဖဉ်န့ဉ်လီၤ. အဝဲဟံးဖျါထီဉ် (UNHCR) ဆိဉ်ဒီးတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤလၢ သုးခိဉ်ကျၢ်ဘိဉ်မုးဒီး (နအဖ)သုးခိဉ်ကျၢ်ခုဉ်ညိးအတၢ်ထံဉ်လိာ်စံးကတိၢ်တၢ်အပူၤတၢ်ဘဉ်လိာ်ဘဉ်စးမ့ၢ်အိဉ်ထီဉ် ဒီးတၢ်ပတုဉ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢခံခီယၢ်ခီမ့ၢ်အိဉ်ထီဉ်န့ဉ်.(UNHCR,NGO),တဖဉ်ဒီးကွံာ်တဲာ် ပခိဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤလၢကဆုၢ်က့ၤပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတဖဉ်န့ဉ်လီၤ. တချုးလၢတၢ်ဆုၢ်

ကုဒ်ဒီးပုဂံဘက်ကီဘက်ခဲတဖၣ်န့ၣ်တၢ်မၤတၢ်အိၣ်သကိးတဘျီဘၣ်တဘျီဝံၤ, ပျဲလီၤခၢၣ်စးတဖၣ်လၢကလဲၤကွၢ်သမံသမိးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ လၢကညီၤကီၢ်ခဲၣ်အပူၤလၢအကြၢးအဘၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကဆၢကုဒ်ပုဂံဘက်ကီဘက်ခဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤတခီ, နီပဟ်လီၤပတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအသိးတလဲၤအသးဒ်န့ၣ်ဘၣ်. ခဲအံၤပယီၤသးပဒိၣ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီကုဒ်သးခိၣ်ကျၢၢ်ခ့ၣ်ညျးအယီၤ, ပထံၣ်လၢတမ့ၢ်တၢ်အညီၤလၢပကဆၢကုဒ်ပုဂံဘက်ကီဘက်ခဲတဖၣ်ဘၣ်. အယီၤသံကွၢ်ဝဲဒၣ်ကရၢၢ်ကရၢၢ်ခၢၣ်စးတဖၣ် ဒီးခ့ၣ်ဆဲၣ်ယုၣ်ခိၣ်နီၣ်တဖၣ် လၢကဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်ထံၣ်ဘၣ်ယးတၢ်ဆၢကုဒ်ပုဂံဘက်ကီဘက်ခဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ခၢၣ်စးအါဂၤဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်ထံၣ်လၢတၢ်တကြၢးဆၢကုဒ်ဒီးပုဂံဘက်ကီဘက်ခဲတဖၣ်ဘၣ်, အဂ့ၢ်ဒ်အံၤတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤလၢပဟီၣ်ကဝီၤပူၤတအိၣ်ဒီးဘၣ်, ထဲပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ဖိ(IDPs)တဖၣ်အဂီၢ်ဒၣ်လဲၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢအသးသမူအဂီၢ်တအိၣ်ဘၣ်အယီၤ တၢ်မ့ၢ်ဆၢကုဒ်ပုဂံဘက်ကီဘက်ခဲအံၤန့ၣ် ကမ့ၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲဖးဒိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တုၤပုၤဂၤတဖၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ထံၣ်ဝံၤဒီး (Elizabeth) ဟ်ဖျါထီၣ် အတၢ်ဟ်သးဒီးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢပုဂံဘက်ကီဘက်ခဲတဖၣ်အဂီၢ်ဒ်အံၤလီၤ. နီကရၢၢ်ကရၢၢ်တဖၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ထံၣ်အသိးပဝဲ(UHCHR)စ့ၢ်ကိးပထံၣ်လၢပကဆၢကုဒ်ပုဂံဘက်ကီဘက်ခဲတဖၣ်တသ့ဒီးဘၣ်အယီၤ.ခဲအံၤပအိၣ်ဖိၣ်ဆၢတံၢ်လၢပကဆိးထီၣ်ကျဲလၢပုဂံဘက်ကီဘက်ခဲတဖၣ်အဂီၢ်လၢကလဲၤဘၣ်လၢကီၢ်သၢဘ့ၣ်တဘ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကကုၤကဒါကုၤအဂီၢ်တသ့ဒီးဘၣ်, ကဟးထီၣ်ဟးလီၤယုဖံးယုမၤ လၢကီၢ်ကီၣ်တဲၣ်အပူၤစီၣ်တသ့ဘၣ်, ဖိသၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တုၤဒၣ်ဖဲအတီၤတဆံဒီးကမၤလိတၢ်ဆူညါအဂီၢ်တသ့ဘၣ်အယီၤ,အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်လဲၤအိၣ်ဘၣ်လၢကီၢ်ချၢန့ၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကမၤလိမၤဒီးဘၣ်တၢ် ကသ့ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ် ဒီးမ့ၢ်တနံၤတုၤမ့ၢ်ဒိၣ်မိၢ်ကရၢၢ်စံၣ်အိၣ်ထီၣ်ကုၤလၢထံၣ်ကီၢ်အပူၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကဟဲကုၤဒီးကကဲဘျးကဲဖိၣ်ကုၤလၢအပုၤကလုၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အယီၤခဲအံၤပအိၣ်ဖိၣ်ဆၢတံၢ်လၢကယံၢ်ပုၤလၢအတီၣ်ထီၣ်လၢကလဲၤဆူကီၢ်ချၢစးထီၣ် ၂၀၀၄န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ပကဒုးလဲၤအီၤခဲလၢၣ်လီၤ.

၁၁. (KNU)ဒီး(SPDC)တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတီၤတၢ်လၢတၢ်ပတုၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်အဂီၢ်မ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးသုးဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်, ဝုၢ်မိၣ်လမ့ၣ်,လါမးရှး(၁၄-၁၅)သီ ၂၀၀၅န့ၣ်

ဒ်သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မ့ၢ်လဲၤထံၣ်လိာ်စံးကတီၤတၢ်ဒီးသုးခိၣ်ကျၢၢ်ခ့ၣ်ညျးအပူၤကွၢ်တဘျီန့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢတံၢ်လၢကဆဲးကတီၤတၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ကဟ်ပနီၣ်လီၤတၢ် (KNU)ဒီး (SPDC)အသုးတဖၣ်ကအိၣ်ဆီလီၤအသးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤတဖၣ်ဒီးဟ်လီၤတၢ်ဘျၢတဖၣ် ဒ်သိးခဲခိၣ်ခဲကပၤကလူၤထွဲအဂီၢ်လီၤ. နီတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်အသိးဝဲလါမးရှး(၁၃)သီအနံၤပ(KNU)ဒီးခၢၣ်စးတဖၣ်ဟးထီၣ်လဲၤဆူဝုၢ်မိၣ်လမ့ၣ်လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတီၤတၢ်အဂီၢ်လီၤ.

NU ချဉ်းစားလားအလဲတော်အိတ်ဖိုင်တဘျီအံတဖဉ်-

- (၁) သုးခိဉ်ဒိဉ်စိစီထူထူလု-(ကရူခိဉ်)
- (၂) ပခိဉ်စီဒုဘံးထီ-(ကရူခိဉ်(၂))
- (၃) သုးခိဉ်ဒိဉ်စီရီကွါခုဉ်-ကရူခိဉ်
- (၄) သုးခိဉ်ကျါအိဉ်လုဘာဉ်-ကရူခိဉ်
- (၅) သုးခိဉ်ဒိဉ်စိနီစိ-ကရူခိဉ်
- (၆) သုးခိဉ်ဒိဉ်ဂီဂုဂ်စီကွီနံဉ်-ကရူခိဉ်
- (၇) သုးခိဉ်ဒိဉ်ဂီဂုဂ်စီဖိခိဉ်-ကရူခိဉ်
- (၈) သုးခိဉ်ဒိဉ်ဖိစီရုံလုဉ်-ကရူခိဉ်
- (၉) ပခိဉ်စီသီသံဉ်ဘဲ-ကရူခိဉ်
- (၁၀) သုးခိဉ်စီတံတုး-ကရူခိဉ်
- (၁၁) သုးခိဉ်စီလုထူ-ကရူခိဉ်
- (၁၂) စီဘီဘိ-ဝဲဒးပုမာတော်ဖိ
- (၁၃) စီလးထီ-ဝဲဒးပုမာတော်ဖိ

(SPDC) ချဉ်းစားလားအထိတ်တော်အိတ်ဖိုင်တဘျီအံတဖဉ်-

- (၁) သုးခိဉ်ကျါသုဉ်ရးမွဲဉ်အိဉ်-ကရူခိဉ် (ကီခိဉ်-မုထီဉ်ကလံထံးသုးဝဲလီခိဉ်သုဉ်)
- (၂) သုးခိဉ်ကျါဖိမိလး-ကရူခိဉ်(ကီခိဉ်(၂)-မုထီဉ်ကလံထံးသုးဝဲလီခိဉ်သုဉ်)
- (၃) သုးခိဉ်ဒိဉ်စိခုဉ်ကွါ-ကရူခိဉ်(နီဂံ-၁, ဒုးယးခိဉ်, ရတခ, ကရူခိဉ်, ကညီကီစံဉ်)
- (၄) သုးခိဉ်ဒိဉ်စိလးမိ-ကရူခိဉ်(နီဂံ-၂, ဒုးယးခိဉ်, ရတခ)
- (၅) သုးခိဉ်ဒိဉ်စိမိအိဉ်ထု-ကရူခိဉ်(ကီခိဉ်ပာဆုးခိဉ်-ရတခ)
- (၆) သုးခိဉ်ဒိဉ်ဂီဂုဂ်တုဉ်မိဉ်ဝု-ကရူခိဉ်(ပာဆုးသုးနီဂံ၁, ရတခ)
- (၇) သုးခိဉ်ဒိဉ်ဂီဂုဂ်မုးထီအူ-ကရူခိဉ်(ပာဆုးသုးနီဂံ၁, စရခ)
- (၈) သုးခိဉ်ဒိဉ်ဖိစိဉ်လု-ကရူခိဉ်(ပာဆုးသုးနီဂံ၂, ရတခ)
- (၉) သုးခိဉ်ဒိဉ်ဖိမုးမိ-ကရူခိဉ်(ကီခိဉ်သုးဝဲလီခိဉ်သုဉ်, ရတခ)
- (၁၀) သုးခိဉ်အိဉ်အိဉ်-ကရူခိဉ်(ပာဆုးသုး-နီဂံ၃, စရခ(သုးဘံဉ်ဘာ)

တော်မုဉ်တော်ခုဉ်အဂီပုကျါစးတော်တဖဉ်-

- (၁) အူခိဉ်မုး
- (၂) သရဉ်ဒိဉ်မာဂုကွံ
- (၃) စီအုဉ်စိမွဲဉ်

တော်ထံဉ်လီဉ်စံးကတိတဘျီအံတဖဉ်လားလားတော်ဂုဂ်လဲလဲသုးခိဉ်ကျါခုဉ်ညးဒီးအပုဆုါကရူဟံပနီဉ်ဝဲလဲတော်ကပတုဉ်တုးဒုးတုးယးဒီးဟံပနီဉ်သုးခိဉ်ခံကပအတော်ဆီလီသးအလီအကျဲဒီးဟံလီတော်ဘျါလားတော်ကလူထွဲအဂီလဲလဲဘဉ်.အဂုဒ်အံသုးခိဉ်ကျါခုဉ်ညးလဲ

အတီခိၣ်ရိၣ်ခဲတၢ်တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤတၢ်ဒီးကလုာ်ဖျါဖိၣ်စုကဝဲၤတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အီၤ
ဒီးအတၢ်မၤကတၢ်လံၤမ့ၢ်ခဲအံၤတဘျီမ့ၢ်(နအဖ)ခိၣ်န့ၣ်အသီတဖု လၢကကတၢ်တၢ်ဒီး ပခုၣ်
ဆဲၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သုးခိၣ်ကျါၣ်သုၣ်ရးမ့ၢ်ဒီးအမၢ်ပုၤတီခိၣ်ရိၣ်ခဲတၢ်စံးကတိၤအသိးအဝဲဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်
အသီလၢအမၢ်တၢ်ကဟ်ပနီၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ(၃)ခါလၢအမၢ်ပကိၤကီၢ်ခိၣ်တကပၤလၢပုၤလိာ်ကျိအ
မၢ်န့ၣ်,ဘျီဆဲၣ်ခဲတကပၤဒီးလၢသုးက့(၁)ဟီၣ်ကဝီၤဒီးအမၢ်လုက့ၣ်, တၢ်အုးခဲ, တီဖျါက့ၣ်က
ဝီၤဒီးလၢသုးက့(၆)တကပၤ ဒီးအမၢ် ကူစုရှၣ်တီၣ်, ယိသၣ်ဖး, ဒီးယိၣ်သၢဖျါၣ်ကလံၤ
စိးတကပၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခီမၢ်ဒီးသိးခုၣ်ဆဲၣ်ယုၣ်အသုးဒီးဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်ကဟဲက့ၤအိၣ်လၢဟီၣ်က
ဝီၤလၢတၢ်ဟ်ပနီၣ်(၃)ခါအပူၤဒီးဖံးအိၣ်မၤအိၣ်ဘၣ်တၢ်မုာ်မုာ်ခုၣ်ခုၣ်ဒီးသုၣ်အိၣ်ဖျါအိၣ်တၢ်,
ဘျီအိၣ်ဖိၣ်အိၣ်ဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိဒီးမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်အတၢ်အိၣ်မူအဂီၢ်လီၤ.(နအဖ)တခီကမၤ
စၢၤအိၣ်ထွဲအီၤလၢတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အမၢ်ဟ့သး,အံသၣ်,သိ,ဝဲတဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဆဲၣ်ဒီးလဲၤက့ၤ
န့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါ(နအဖ)ခိၣ်န့ၣ်ဒီးလဲၤက့ၤသ့လီၤ.တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်ဟီၣ်ကဝီၤဘၣ်မ့ၢ်ဒုၣ်ပုၤတဂၤ
လၢလၢအဲၣ်ဒီးဟဲအိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲသ့လီၤ.

ပခုၣ်ဆဲၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်ခါစးတဖၣ်ဂဲၤစံးဂဲၤကတိၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဘၣ်ယးဒီးဟီၣ်က
ဝီၤ(၃)ခါအံၤအဂ့ၢ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်ဟ်ပနီၣ်ထဲ(၃)ကဝီၤန့ၣ်လၢဟီၣ်ကဝီၤအဂၤတခီတၢ်ဒုးတၢ်ယၤမ့ၢ်
ကဲထီၣ်ပကမၤဒဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်(နအဖ)အခိၣ်အနၢ်တခီ တဲဆၢဒဲဝဲလၢ ကဟဲက့ၤအိၣ်ကွၢ်တ
န့ၣ်ဂ့ၢ်ခဲန့ၣ်ဂ့ၢ်အဘျးမ့ၢ်အိၣ်ဒီးပကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ဒီးဆိကမိၣ်ဆူညါန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ
ပခုၣ်ဆဲၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်မၤနီၣ်မၤယါတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လၢလၢပုၤပုၤဝံၤဟဲက့ၤဟ်ဖျါထီၣ်ဒုးသ့ၣ်
ညါက့ၤခိၣ်န့ၣ်လၢလီၢ်ခါဒုးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်လၢ (နအဖ) ခိၣ်န့ၣ်ဆဲၣ်ဒီးလၢပကလဲၤ
အိၣ်လၢဟီၣ်ကဝီၤ(၃)ကဝီၤလၢဟ်ပနီၣ်န့ၣ်ပုၤန့ၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. (နအဖ)
အတၢ်ဟ်ပနီၣ်တၢ်လီၢ်ထဲသၢတီၤဒီးန့ၣ်တဘၣ်လိာ်ဖိးလိာ်အသးဒီးခုၣ်ဆဲၣ်ယုၣ်အတၢ်ပ ညိၣ်
ကွၢ်စိလၢပုၤကညိဖိခဲလၢာ်အတၢ်အိၣ်မူတၢ်ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဖိၣ်တၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလီၤလၢအမၢ်တၢ်တုၤ
သိးထဲသိးခွဲးယာ်ဒီးတၢ်သဘျးခွဲးယာ်အဂီၢ်န့ၣ်ဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အယိတၢ်ထံၣ်လိာ်အံၤကတၢ်
ကွံာ်ဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်လိာ်ဆိၣ်သကိးဒီးန့ၣ်ဒါ

တၢ်ထံၣ်လိာ်ဆိၣ်သကိးဒီးန့ၣ်ဒါ

တၢ်ဟ့ၣ်တုၤန့ၣ်ဒါဆကျိ

အထောအိန် (၆)

တဂ်ဘဉ်ပဉ်တုဂ်မလနုဂ်ပျီဒီးတဂ်ကျဲးစားကရုကတရီထီဉ်ကုလ
တဂ်ပဂ်ဆာအတဂ်ဂဂ်တဂ်ကျဲးမလနုဂ်ပျီ

မနုပျိုအိပ်တံအလီ

သူမဲ့ကျိဒီးယိပ်လိာ်ကျိဆဲးလိာ်အသး.စးထီၣ်သူမဲ့ထၣ်ဆူသူမဲ့ခံတကပ၊ မှ်ယုာ်ကျိအထၣ်ဆဲးလီၤသူမဲ့ကျိအထးခိ.သူမဲ့ကျိကါခိၣ်လၢမ့ၢ်န့ၣ်ကညီကီၢ်တကပ၊န့ၣ်တံလီၤမ့ၢ်ဝဲထံကါခိၣ်တံပျူအိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးဖဲန့ၣ်တံလီၤကိးဝဲလၢမနုပျိုအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.တံပာ်ဆါအတံအိၣ်သးအဖိခိၣ်.ကညီတံပာ်ဆါအလီၤခါၣ်သးဘၣ်တံသးအီၤတဆိဘၣ်တဆိဒီးတုၤလီၤ၁၉၇၅ န့ၣ်တဘျီလီၤခါၣ်သးဘၣ်တံသးအီၤဆူတံလီၤအံၤန့ၣ်လီၤ.တံဆဲးကျိးမ့ၢ်ဂ့ၤ.တံလဲၤတံက့ၤမ့ၢ်စ့ၤဒီးလၢဒုးယၤစ့ၤဝိတကပမ့ၢ်စ့ၤ. မ့ၢ်တံလီၤလၢအကြးအဘၣ်တတံန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဒၣ်ပုၤပူဒီးတံဘၣ်ကူၣ်ပျိုမနုပျိုအိၣ်သးသးသ့ၣ်လီၤဆိလီၤတံမလီၤကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တံဆိလီၤပာ်လီၤတံမလီၤသ့ၣ်တဖၣ်တကျိၤဘၣ်တကျိၤ.ဒီးဒ်အမ့ၢ်တံပာ်ဆါဒိတခါအလီၤခိၣ်သ့ၣ်အသးလိာ်တံလီၤဖးလဲၤဖးထီၣ်န့ၣ်လီၤ. သတးဒီးလီၤခါၣ်သးအတံမလီၤန့ၣ်, တံဆိလီၤအီၤ စးထီၣ်လၢသူမဲ့ထၣ်အဖိခိၣ်တဖဲး. စးထီၣ်မိတၢ်ဒိၣ်ဒီးဆူထံခံကွၢ်ကွၢ်လၢအမ့ၢ်လၢဟ့ၣ်လုၢ်.ယၢ်ဒုၣ်နံၤ,လီၤကွၢ်လုၢ်, မနုပျိုဒီးဆူထးတဖဲးမဲးတူၢ်ကွံန့ၣ်လီၤ.တံသူၣ်ထီၣ်အိၣ်ရဲၣ်လီၤအသးတကဝီၤဘၣ်တကဝီၤစးထီၣ်မိတၢ်ဒိၣ်တုၤလၢမဲးတူၢ်ကွံန့ၣ်တံလီၤအထီကအိၣ်ဝဲကွဲးလၢယၢ်ယၢ်န့ၣ်လီၤ.တံပာ်ဆါအန့ၣ်ဖိထၢဖိတဖၣ်တံပာ်လီၤန့ၣ်အလီၤလၢသူမဲ့ကျိအတံဘးခိ. ကိၣ်တံကီၢ်တကပမ့ၢ်ဝဲသူမဲ့ထၣ်,ထူဝါလုၢ်,ကပီလုၢ်,ပဟံၣ်လုၢ်,ဘီရီလုၢ်, ဖူဘီလုၢ်,မဲၤစ့ၤထၣ်,ထံသ့ၣ်ယံၣ်ဒီးချၢၣ်သ့ၣ်လုၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တံလဲၤတံက့ၤ

မနုပျိုအံၤ,မ့ၢ်တံလီၤလၢတံလဲၤတံက့ၤလၢထံတကပၤစ့ၤဝဲလီၤ.ယိၣ်လိာ်ကျိတကပၤနဒီးလီၤချံလၢသူမဲ့ကျိ.တုၤသူမဲ့ထၣ်တဘျီနထီယိၣ်လိာ်ကျိတုၤဆူစါထၣ်,ဖဲထၣ်ဒီးဆူကရၣ်န့ၣ်ကီၢ်စံၣ်ဖၣ်စီသ့ဝဲအသး. သူမဲ့ထၣ်ဒီးဆူက့ၣ်ဒိၣ်ခိၣ်တကပၤသ့ဝဲလီၤ. လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ, နစးထီၣ်ဒီးချံမနုပျိုဒီးထီၣ်ဆူသူမဲ့ခံတကပၤဆူမဲာ်သဝိ. မဲာ်လးဒီးဆူဝါခးတံပာ်ဆါတံလီၤအကါဒိၣ်တဖၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒ်အမ့ၢ်ကီၢ်ဆါတံလီၤအသး. တံလဲၤဆူကီၢ်ကိၣ်တံတကပၤသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢခိကျဲတံလဲၤတံက့ၤကညီအစီၢ်. တံခူၣ်ဝဲသံလုၣ်ကျဲစးထီၣ်သူမဲ့ထၣ်မိတၢ်ဒိၣ်ဆူမနုပျိုဒီးတုၤလၢမဲာ်သဝိန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤတံပာ်ဆါခဲလၢာ်အလီၤခါၣ်သး

မနုပျိုမ့ၢ်တံလီၤလၢအလီၤမနီၣ်မယါ လၢကညီအတံပာ်ဆါအတံစံၣ်စါတဲစါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကညီတံပာ်ဆါအလီၤခါၣ်သး.မ့ၢ်တံလီၤတခါလၢထီၣ်ယူထီၣ်ဖိးက့ၤကညီမိလၢထံရှုၢ်ကီၢ်သဲး. မ့ၢ်တံလီၤလၢထီၣ်ယူဟံၣ်ဖိၣ်ထီၣ်ကလုာ်န့ၣ်တံပာ်ဆါတဖၣ်လၢအန့ၣ်အဒါသးမိစီရီၤတဖုယီၤဒီးကညီမိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၉၇၆န့ၣ် ကလုာ်န့ၣ် လၢအပာ်ဆါထီၣ်ဒါသးမိစီရီၤတဖၣ် ဟံၣ်ဖိၣ်ထီၣ်အသးဒုးအိၣ်ထီၣ်ကလုာ်န့ၣ်ဒိၣ်မိၣ်ကရၣ်စံၣ်ကရၢစါဖိၣ်န့ၣ်အယိ မနုပျိုကဲထီၣ်စ့ၢ်ကိးကလုာ်န့ၣ်ဒိၣ်မိၣ်ကရၣ်

စံဉ်ကရၢစၢဖိဉ်(မဒတ NDF-National Democratic Front)အလီၢ်ခၢၣ်သးန့ၣ်လီၤ. ကလုာ်ဒုဉ်တၢ်ပၢ်ဆၢကရၢတဖၣ်ဟဲဟဲအခၢၣ်စးဖဲမၤန့ၣ်ပျီၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်လၢၤ၁၉၈၈န့ၣ်ကိၣ်ဖိတဖၣ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်ဖဲဂၤထၢၣ်ထီၣ်ဒါသုးမိၤစီရိၤလၢန့ၣ်ပူၤဝုၤပူၤဒီးလၢခံကတၢ်မ့ၢ်လၢသုးမိၤစီရိၤဆိဉ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ပူၤတၢ်စၢလၢတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးဒီးဘဉ်တၢ်မၤသံအဝဲသ့ၣ်ဆူၣ်မဲာ်ကၤမဲာ်အါအါစီၢ်စီၢ်သတးဒီး.အဝဲသ့ၣ်ဟဲဟဲထီၣ်ဆူတၢ်ပၢ်ဆၢဟီၣ်ကဝီၤဆူတၢ်လီၢ်တဘျုးတီၤန့ၣ်လီၤ.လၢခံက့ၤအဝဲသ့ၣ်ဟဲဖိဉ်ထီၣ်က့ၤအသးဒီးဒုးဆိဉ်ထီၣ်ဝဲကီၢ်ပယီၤဒီးဘဉ်ကိၣ်ဖိဒံဉ်မိဉ်ကရၢတံးကရၢ(မကဒတ ABSDF-All Burma Student Democratic Front)မၤသကိးတၢ်ဒီးကညီတၢ်ပၢ်ဆၢသတးဒီးကညီတၢ်ပၢ်ဆၢဟ့ၣ်အခွဲးလၢကပာ်လီၤအလီၢ်ခၢၣ်သးဖဲမၤန့ၣ်ပျီၣ်အဆၢလၢာ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

အဝဲန့ၣ်အလီၢ်ခံဖဲ၁၉၉၀န့ၣ်ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစီရိၤမၤဝဲတၢ်ယုထၢအမူးဒီးကလုာ်ဒံဉ်မိဉ်ကရၢစံဉ်ကရၢ(NLD-National League for Democracy)န့ၣ်တၢ်ပး(၉၀)မျိုးကယၤသန့ၣ်ကုသုးမိၤစီရိၤတဟ့ၣ်လီၤတၢ်စိတၢ်ကမိၤဆူအစုပူၤဘဉ်အခိၣ်တလီၢ်ဖိဉ်ဝဲအဘျီၣ်ဒိဉ်ခၢၣ်စးတဘျုးစၢသတးဒီးဘျီၣ်ဒိဉ်ခၢၣ်စးတဘျုးစၢလၢထံၣ်ကီၢ်သးကရၢတဘျုးဖုဘဉ်ယုထုၣ်ဖျဲးထီၣ်ဆူတၢ်ပၢ်ဆၢဟီၣ်ကဝီၤကဒီးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟဲဖိဉ်ထီၣ်အသးဒုးဆိဉ်ထီၣ် ကရၢစၢဖိဉ်ကီၢ်ပယီၤပဒိဉ် (NCGUB-National Calition Government of the Union of Burma),ဒီးအလီၢ်ခၢၣ်သးစ့ၢ်ကိးကညီတၢ်ပၢ်ဆၢဟဲလီၤန့ၣ်အလီၢ်ဖဲမၤန့ၣ်ပျီၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ကလုာ်ဒုဉ်တၢ်ပၢ်ဆၢဖိလၢ အထီၣ်ဒါသုးမိၤစီရိၤပဒိဉ်လၢတဟဲဟဲဖိဉ်ထီၣ်အသးန့ၣ်တအိဉ်ဘဉ်.အဝဲန့ၣ်တကးဘဉ်.ပယီၤကလုာ်ဒုဉ်လၢအသးတလီၤပလီၢ်ဒီးသုးမိၤစီရိၤတဖၣ်ဒုဉ်လဲာ်ဟဲဟဲဖိဉ်ထီၣ်အသးဖဲတၢ်လီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.မၤန့ၣ်ပျီၣ်ကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ပၢ်ဆၢခဲလၢာ်အလီၢ်ခၢၣ်သးလီၤ.

လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါပုၤထံၣ်စုၤကီၢ်စၢလၢကီၢ်အဘျီၣ်ဘျီၣ်.ပုၤဟံးတၢ်ကစီၣ်ဖိတဖၣ်ဟဲန့ၣ်ဟးထီၣ်ယုသ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်တၢ်ပၢ်ဆၢအဂ့ၢ်အိဉ်ဝဲအါမးန့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်က့ၤဒီးကွဲးပျီၣ်ထီၣ်ကညီတၢ်ပၢ်ဆၢအစ့ၢ်ဒီးကလုာ်ဒုဉ်တဖၣ် အတၢ်ပၢ်ဆၢအဂ့ၢ်ပုၤပယီၤဖိတဖၣ် အတၢ်ပၢ်ဆၢအဂ့ၢ်ယုဒီးသုးမိၤစီရိၤအတၢ်မၤအၢမၤသီထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အတၢ်မၤတရီၤတပါတၢ်တဖၣ်အဆၢတလီၤတံာ်ကူာ်ဘဉ်သတးဒီးမၤန့ၣ်ပျီၣ်အမံၤဟူထီၣ်သါလီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘဉ်ညါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢအဒုးဟူထီၣ်သါလီၤတၢ်ပၢ်ဆၢအစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်သ့ၣ်ညါအါထီၣ်ကညီတၢ်ပၢ်ဆၢစ့ၢ်ဒိဉ်ထီၣ်ဒိဉ်ဒိဉ်ကလဲာ်ဖဲကညီတၢ်ပၢ်ဆၢဆီလီၤအလီၢ်ခၢၣ်သးအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.မၤန့ၣ်ပျီၣ်မ့ၢ်တၢ်ပၢ်ဆၢအခိၣ်ထံန့ၣ်လီၤ.မၤန့ၣ်ပျီၣ်မ့ၢ်တၢ်ထီၣ်ယုထီၣ်ဖိးကညီဖိဒီးကလုာ်ဒုဉ်တဖၣ်လၢပာ်ယုဒီးပယီၤကလုာ်ဒုဉ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သုးမိၤစီရိၤအမဲၢ်ချံၣ်တၢ်ဘၣ်ပံာ်အလီၢ်

မၤနၤပျီအစုၢ်ဟူထီၣ်သၢလီၤသတးဒီးပိာ်ထွဲထီၣ်အခံၣ်ကီၢ်ဆၢတၢ်လီၢ်တဘျူးတီၢ်ကဲထီၣ်
တြၢ်လၢတၢ်ခိတၢ်သွဲဟဲန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၢ်ဒ်အံၤတဖၣ်ကဲထီၣ်ဝဲ သုးမိၤစီရိၤ အတၢ်မဲၢ်ချံ
ဘၣ်ပံာ်အလီၢ်သတးဒီး ကူၣ်ကျဲၤဝဲလၢကဒုးလီၤပျီကျိၣ်စုတၢ်ဟဲန့ၣ်အလီၢ်ကီၢ်ဆၢတြၢ်တဖၣ်
ဒီးလၢခံကတၢ်န့ၣ်ကဒုးလီၤပျီကွံာ်မၤနၤပျီအံၤန့ၣ်လီၤ. ထီၣ်ဒုးဝဲကီၢ်ဆၢတြၢ်တဖၣ်လၢတၢ်
ထီၣ်ဒုးဖးဒိၣ်တဖၣ်စးထီၣ်လၢၤၤၤၤအဆၢတလီၤတံာ်တူၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ဆၢတြၢ်တၢ်ဒုးဒ်
အမ့ၢ်မိၤဖိကုၣ်တၢ်ဒုး.ဝါခးတၢ်ဒုး. ကီၢ်မူရၢတၢ်ဒုး. ဖလူတၢ်ဒုး. မဲၢ်သဝီတၢ်ဒုးတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒုး
လၢအဆူၣ်ဒီးယံာ်မးဒီးဟူထီၣ်သၢလီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ဆၢတြၢ်တဖၣ်လီၤကွံာ်
တဘျုးဝဲတဘျုးဒီးလၢခံကတၢ်န့ၣ်အိၣ်တၢ်ထဲမၤနၤပျီ ဒီးဟီၣ်ကဝီၤအိၣ်ဘူးအိၣ်တၢ်န့ၣ်
လီၤ. သုးမိၤစီရိၤသုတၢ်ဒုးဆၢၣ်မဲၢ်အကျဲ, မိၤသီအကျဲ, ဒီးကျဲကူၣ်တရံးအကလုာ်ကလုာ်ပာ်
ယုာ်လၢတၢ်မၤလီၤဖးကညီတၢ်ပာ်ဆၢလၢတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်အကျဲန့ၣ်လီၤ.

ဒိၣ်ခ့ၣ်ဘၣ်အုၣ်ကဲထီၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ပျံာ်ကွံာ်မၤနၤပျီအစုၢ်

၁. ကညီတၢ်ပာ်ဆၢဒီးတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်

ကညီတၢ်ပာ်ဆၢအပူၤတၢ်ပာ်ဆၢဖိလၢအမၤတၢ်လၢပာ်ပာ်ပာ်ဒီးမ့ၢ်ဂ့ၢ်လၢကညီဒီးကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျဲး
သုးမ့ၢ်ဒိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အတၢ်စုၢ်တၢ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒ်ပုၤမိၤလုာ်ပာ်လံာ်ဖိ, ပုၤခရံၣ်ဖိဒီးပုၤဘူးဒးတၢ်ဘၣ်ဖိတ
ဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်တဘျူးကလုာ်အကျဲ,အအါကတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲပုၤခရံၣ်ဖိဒီးပုၤဘူးဒး
ဖိတဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ကညီတၢ်ပာ်ဆၢအပူၤတၢ်သဘျုးအိၣ်ဝဲလၢတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်ကိးကလုာ်
ဒဲးန့ၣ်လီၤ.လၢန့ၣ်အမဲၢ်ညါကလုာ်ဒုၣ်အစၢလၢအတူၢ်လိာ်ကညီတၢ်ပာ်ဆၢဒီးမၤတၢ်လၢကညီ
တၢ်ပာ်ဆၢအပူၤအိၣ်ဒုၣ်လဲာ်လီၤ.တၢ်ပာ်ဆၢဖိတဖၣ်ဒုးသကိးတၢ်လၢတၢ်ပာ်ဆၢအပူၤယူယူ
ဖိးဖိးန့ၣ်လီၤ.

၂. ဒုၣ်ဒါအတၢ်န့ၣ်လီၤဘၣ်ဖျိကညီတၢ်ပာ်ဆၢလၢတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်အကျဲ

ပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုလၢပုၤခရံၣ်ဖိအကျဲန့ၣ်အနီၣ်ခံၣ်အါန့ၣ်ပုၤဘၣ်ဘူးဒးတၢ်ဘၣ်တက့ၢ်သတးဒီး
လၢတၢ်ယုထၢထီၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပုၤခရံၣ်ဖိအနီၣ်ခံၣ်န့ၣ်အါန့ၣ်ပုၤဘၣ်ဘူးဒးတၢ်ဘၣ်တက့ၢ်န့ၣ်
လီၤ.ဒီးတၢ်ဝဲအံၤကဲထီၣ်တၢ်တခါလၢဒုၣ်ဒါကန့ၣ်လီၤမၤလီၤဖးကညီတၢ်ပာ်ဆၢန့ၣ်လီၤ.ဒုၣ်ဒါ
တခီန့ၣ်လီၤစိာ်စုစိာ်ခိၣ်ဒီးစံးဝဲဒုၣ်လၢကညီတၢ်ပာ်ဆၢန့ၣ်ပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်ဒိၣ်စိာ်ဒီးဆိၣ်တၢ်မ
ၤနၤပျီပုၤဘူးဒးဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤသိၣ်ဒုၣ်လၢအတၢ်ထံၣ်တထီၣ်ဘးတဖၣ်ကဲထီၣ်တၢ်သး
တမ့ၢ်လၢအဝဲသုၣ်အသးပူၤန့ၣ်လီၤ.ဒီးပုၤလၢအသးတမံတဖၣ်ရၢလီၤကဒီးအတၢ်သးတမံဆူ
အသကိးသိၣ်ဒုၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤကဲထီၣ်အသးလၢသိၣ်ဒုၣ်လၢကညီတၢ်ထုၣ်ဖျဲးသုးမ့ၢ်ဒိၣ်
အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်အတၢ်သုၣ်တမံသးတမံဒုးအိၣ်ထီၣ်ခိၣ်တယာ်စးထီၣ်အသးတဆီဘၣ်တဆီဒီး
အပတီၢ်ဘၣ်တုၤယီၤအသးဆူကညီဖိကဒဲကဒဲစုကဝဲတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်န့ၣ်လီၤ.ဒုၣ်ဒါအတၢ်န့ၣ်
လီၤဆဲးဖးသ့ၣ်ဒီးထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤအတၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်အယီၤသိၣ်ဒုၣ်လၢအတၢ်စုၢ်တၢ်န့ၣ်ဆူၣ်

လားရှိုးဒေသတို့တော်ဘုရားအဖို့ခိုင်တန်းဟန်မှိုင့်ထိုင်အသားဒီးပုလားအသားလီပလိတ်တဖန်ဒီး
ဒုဂ်ဒါတစ်တစ်ထိုင်န့ဒ်အဝဲသုဂ်အခံဆူဂ်ဆူဂ်ကလဲဒ်သတားဒီးကညီဖိတန်းသားသပုကွဲလား
ကလုဂ်ဝိဒီးဂဲလိတ်ဆူဂ်ထိုင်ကုဒ်လားတော်ဘုရားတော်ဘုရားဝိဒီးမားတော်ပူထိုင်တော်မားဒီးလား
ဘဂ်တုယီဝဲဆူစုကဝဲအတော်ဘဂ်ဂံဂုဂ် ဒီးအဝဲသုဂ်ဒုးအိဂ်ထိုင်ဝဲ ကညီဘူးဒီးဒိဂ်မိဂ်ကရဲး
တံးသုးမုဒ်ဒိဂ်ဒိဂ်ခွဂ်ဘဂ်ဆူဂ် (DKBA-Democratic Karen Buddhist Army) အိဂ်
ထိုင်ဝဲဒ်လီ။

တော်အံဘဂ်ဒိဘဂ်ထံးကုကညီဖိတဖန်အတော်ယူတော်ဖိးအဒိဂ်အမုတုမုမဆါတန်းအံကဲ
ထိုင်ပုကလုဂ်အတော်ဘဂ်ဂံဂုဂ်တော်ဆါလားအမံဘျဲဝဲတန်းဘဂ်တခါဒီးကဲထိုင်ကုအသားတု
လားတော်ဘဂ်ပျါစုပျါခိဂ်ကုမားနားပျါန့ဒ်လီ။ ကညီတော်ပားအတော်စံဂ်စိတ်စိတ်အပူမုတော်
လီသားဆူးအလီန့ဒ်လီ။

ပုအါဂါသုဂ်ညါနဟူဘဂ်ဝဲဒ်သုမဲ့ထိုင်အတော်ဂုဂ်တော်ဝိန့ဒ်လီ။ ဘဂ်ယားတော်ဂုဂ်အမုအတီ
လားအိဂ်လီဘားယံအသားအစုအဂါတဖန်ကအိဂ်ဒီးဝဲဒ်သနဂ်ကုဒ်တော်မားနီဂ်မားယါလား
လံလံလားတော်ထာဖိဂ်အီနားတဖန်အသိးတော်ဟ်ပျါထိုင်အီလားအမုန့ဒ်လီ။ တော်မားနီဂ်လံ
ကွဲးလံကွဲးအကျါတယ် ထံသုဂ်ညါကုကညီအတော်စံဂ်စိတ်စိတ်ကရါအတော်ကွဲးပျါ မုဒ်လံ
အသိးန့ဒ်လီ။

ပယီကလုဂ်ဒိဂ်သုးကရုဂ်အတော်ကူဂ်အအာအသီလားအစာဂ်ယိတ်တဖန်

နဝတအပယီဒိဂ်(နကါမု) တံးဒုးအတော်ရဲဂ်တော်ကျဲလားစးထိုင်ဖဲ ၁၉၉၁န့ဒ် လါဒိဂ်စုဘဂ်
(၁၁)အနားတုယီဆူ(၁၉၉၂)န့ဒ်လါအုဖြုဂ်(၂၈)သီအနားန့ဒ်အတော်ဒုးကတော်ကွဲးဝဲဒ်လီ။
နဝတအတော်မံမိလား၁၉၉၂န့ဒ်တချူးလါမားရှူး(၂၇)သီလားကဟံးမားနားမားပျါစုဂ်ကီးန့ဒ်ဖဲဖိုး
လီမားကွဲးဝဲဒ်လီ။ လားမုန့ဒ်တကပတော်ဒုးအမဲဒ်သုဂ်လားထွဲဂ်ဖါဝဲစိ၊ လားကလံထံးတ
ခိတံးဒုးအမဲဒ်သုဂ်လားနီဂ်တားသုဂ်တဖန်န့ဒ် ဒုဂ်ဒါသုးဖိသုးခိဂ်အါဒ်အါဂါဟ့ဂ်လီကွဲးဝဲအ
သားသမုန့ဒ်လီ။ တံးဒုးသုးအတော်လားဘုဂ်လားစုအါအါဂီဂီဂါသနဂ်ကုတော်ကဒုးမားနားကွဲး
မားနားပျါအဂီဂီစါစုယံဒီးဝဲအယီလားတော်မဲဆူးလီကုသားအပူသုးခိဂ်ကျါမိဂ်လားဘဂ်ရဲ
လီကုဒ်တခါပလားတော်ပတုဂ်ယံကွဲးကညီကီဂ်စိဂ်ပူအတော်ဒုးတဖန်အဂုန့ဒ်လီ။ သနဂ်ကု
အဝဲန့ဒ်လီဝဲလားအသုးတဖန်လားတံးပျါပု ကသုဝဲတော်မားအကုဂ်အကုအအာအသီကတော်
တဖန်လားတံးဒုးတော်အဂီဂီန့ဒ်လီ။ သုးခိဂ်မိဂ်လားလားဟ့ဂ်အသုးတဖန်အခွဲးလားကဘဂ်မား
သံတံးကဘဂ်ခွဲးကွဲးတံးကဘဂ်မားတရီတပါပိတ်မုဂ်ပိတ်မားအံလားမုးပတဲဂ်သုးကလားအိဂ်
သဝိအပူဘဂ်ယားအတော်ကူဂ်အအာအသီအဂုလားခါဆူညါတော်မုမိဂ်အိဂ်ဒီးထံဂ်သုဂ်ညါဘဂ်
ကညီကလုဂ်န့ဒ်ကဘဂ်လဲကွဲးဒ်လားဝဲတကူဂ်တံးဒုးန့ဒ်တံးအဒားပူအဂုန့ဒ်လီ။ လားအ
ပျါဖိပျါလံသုးခိဂ်သုးဖိတဖန်အတော်ပူစုဂ်ကီးတဲဟူထိုင်ဝဲလားကမားနားမားပျါလားတသံခွ
သံပု။ တဘဂ်စါလီသ့ဂ်ဒီးလားတလားကျိချံဘဂ်အကျဲန့ဒ်လီ။ သတားဒီးဘုဂ်န့ဒ်ပုကညီတ
နီလားအတော်ဒီးအပုကလုဂ်တဖန်ဒီးသုအိဂ်ဝဲန့ဒ်တဖန်န့ဒ်လားအသုးကရုဂ်အတော်စိတ်

ကမီကကင်ကျါအင်္ဂါ၊ ပုလါအစံးလီ၊ အသးလါအစုာ်အနာ်အတဲာ်ဘူင်တဲာ်ဘါလါအဘူင်ဝဲဘါဝဲဒီးပုလါအတဘူင်တဲာ်ဘါတဲာ်ဒင်လဲာ်တဖၣ်လီ၊ လါတဲာ်ကနီာ်ဘၣ်သးဂ့ၢ်ဝိဒီးထံၣ်ဂ့ၢ်ကီာ်သဲးဂ့ၢ်ဝိအထိးနါအင်္ဂါ ဒီးလါတဲာ်သးက့ၣ်အအါအသီအပူ၊ ပံးန့ၢ်သုဝဲဒ်အခိၣ်ယီၢ်သုအသိးန့ၣ်လီ၊ လါပဝဲကညီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အင်္ဂါတခီ ပမးန့ၢ်တဲာ်စံာ်စါတဲာ်စါအတဲာ်မာ်လိအခိၣ်အမ့ၢ်လါတဲာ်ဆါသ့ၣ်ဆါသးအပူန့ၣ်လီ၊

၄. ယိာ်လါသုမ့ထၣ်ကဝီ၊

ယိာ်လိာ်ကျိအဒုသုမ့ကျိလါကျိတဲာ်ကိးဝဲနးမ့့၊ ပယီၢ်အတဲာ်ကိးသိာ်ယုမ့့န့ၣ်န့ၣ်လီ၊ ဆူယိာ်လိာ်ကျိဒီးသုမ့ထၣ်တဲာ်လီၢ်ယိာ်လိာ်ကျိအမ့ၢ်န့ၣ်တကပ၊ သုမ့ထၣ်သဝီအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီ၊ တဲာ်လီၢ်အံၤမ့ၢ်ခ့ၣ်အိၣ်ယုၣ်အတဲာ်ပ၊ န့ၣ်လီ၊ မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတဲာ်လီၢ်လါ(နဝတ)သးကရူၢ်ဘၣ်ဖျိဝဲတန့ၢ်ဒဲးဘၣ်၊ ဝဲၣ်ၣ်ၣ်န့ၣ်လါအုၣ်ဖြၣ်(၂၀)သီ(၁၃၅၁)န့ၣ်တကူလါပုၤမ့ၢ်ဖိဖးအနံၤတဲာ်စးထီၣ်တုထီၣ်ယိာ်တဖျၢၣ်လါတဲာ်လီၢ်အံၤလီ၊ ယိာ်အမံၤအသၣ်န့ၣ်ပုၤအိၣ်ဆိးလီၢ်ကဝီ၊ ကပိာ်ကပ၊ တဖၣ်သ့ၣ်ညါဒင်ဝဲလါအမ့ၢ်ထံထၣ်လီ၊ ဆဲးအယိာ်လီ၊ ပုလါအတီခိၣ်ရိၣ်မဲတုထီၣ်ယိာ်အံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲမ့ၣ်က့ၣ်သရၣ်သီခါအုၣ်သးစနးန့ၣ်လီ၊

၅. မ့ၣ်က့ၣ်င့ၣ်သရၣ်သီခါ

မ့ၣ်က့ၣ်င့ၣ်သရၣ်သီခါအုၣ်သးစနးန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤကဲပျါပးထီၣ်လါသၣ်မညးကစၢ်သရၣ်သီခါအုၣ်ဝဲနးနးအစုပုၤဝံၤမ့ၢ်တုာ်စ့ၢ်ကိးပုၤခိၣ်ပျါလါအလၣ်တယၣ်သရၣ်သီခါအအိၣ်လီ၊ အဝဲအိၣ်ဖျိၣ်လါလုာ်ပျါဝဲဒီးမ့ၢ်ပုၤလါအဒီတခါဒီးခ့ၣ်အိၣ်ယုၣ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖိၣ်ကရၢသ့ၣ်ပုၤဝဲ၊ ကျိ၊ ခိၣ်(ပုၤက့ၣ်)ပဒိၣ်အိၣ်ဆါန့ၣ်လီ၊ တချူးအဝဲလဲၤအိၣ်လါမ့ၣ်က့ၣ်င့ၣ်တဲာ်လီၢ်န့ၣ်အဝဲလဲၤအိၣ်လါအလံာ်တယာ်ကစၢ်၊ ဒီးသၣ်မညးကစၢ်တဲာ်လီၢ်တဖၣ်လီ၊ တဲာ်လီၢ်တဖၣ်အံၤအပူလီမ့ၢ်အုၣ်ကဲၤကပြါကပြါထီၣ်ဒီးပုလါအဟဲတုာ်ခိၣ်မဲတဲာ်ဘူင်ထီၣ်ဘါထီၣ်တဲာ်မ့ၢ်မ့ၢ်ခါခါတဖၣ်တဲာ်တုာ်လိာ်လုာ်အိၣ်လုာ်အိၣ်အံၤန့ၢ်အယိာ်ပုလါအဟဲတုာ်ခိၣ်မဲတဲာ်ဘူင်ထီၣ်ဘါထီၣ်တဲာ်တဖၣ်အိၣ်ဆိးအိၣ်အိၣ်ဘၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ဘၣ်ဘၣ်အဆါတတဲာ်ဝဲဒ်ဘၣ်န့ၣ်လီ၊ တဲာ်လီၢ်တဖၣ်အံၤအပူ၊ နဝတသးအတဲာ်ထုးဆူၣ်ပုၤယိးတဲာ်ဖိဒီး တဲာ်ဘၣ်ကံာ်ဂုာ်အဂၤတဖၣ် တအိၣ်နီတခါဘၣ်အမဲာ်ညါလါ(နဝတ)သးကရူၢ်တကပ၊ မ့ၢ်ဂုၤ၊ လါပုၤပာ်ဆါတဲာ်ဖိတကပ၊ မ့ၢ်ဂုၤမ့ၢ်တစိာ်တဲာ်စုကဝဲၤဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တဲာ်လီၢ်လါအလဲၤက့ၢ်ဝဲန့ၢ်သ့တဲာ်လီၢ်တဖၣ်လီ၊

မ့ၣ်က့ၣ်င့ၣ်န့ၣ်အိၣ်သ့ၣ်လီ၊ အသးလါ(ကိးတရးဒီးကိးလူဒီးမဲကိးလါကိး)အခိၣ်ထိးတဲာ်ကဆူးန့ၣ်လီ၊ တဲာ်လီၢ်အံၤအိၣ်ဝဲလါတခါဒီးဖိသဝီဖးဒိၣ်အထးခိယိာ်လိာ်ကျိအမ့ၢ်ထီၣ်တပ၊ န့ၣ်လီ၊ တဲာ်လီၢ်အံၤအပူတီာ်ခိၣ်လုာ်လံၤအိၣ်ဝဲဒ်လီ၊ တဲာ်သန့ၤသးလါသီခါမ့ၣ်ဒီးတဲာ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒုသဝီအတဲာ်အိၣ်တဲာ်ဆိးဒ်သၣ်မညးအသဝီအသိးဝံၤပုၤအိၣ်ပုၤဆိးဝဲဒ်န့ၣ်လီ၊ ပုၤမ့ၢ်စလုာ်ဖိလါအတဘါဘူးဒးအတဲာ်ဘူင်တဲာ်ဘါတဖၣ်လဲၤအိၣ်လဲၤဆိးဝဲဒ်စ့ၢ်ကိးလီ၊ ခရံာ်ဖိအတဲာ်ဘူင်တဲာ်ဘါမ့ၢ်(မ့ၢ်ဘူင်နံၤကရၢ)စ့ၢ်ကိးအိၣ်ဝဲဒ်လီ၊ မ့ၢ်တဲာ်လီၢ်လီၤဆီလီၤလးဟူထီၣ်သါလီၤလါ(နဝတ)သးတဖၣ်တဟဲမဲတဲာ်ဘီကျိၣ်တဲာ်လီၢ်အံၤဘၣ်န့ၣ်လီ၊ မ့ၣ်က့ၣ်င့ၣ်သရၣ်သီခါ

အံ့မေးနှုတ်ဘူဉ်တဘါအတံလကပီလံာ်အုဉ်သး (ဝဗ္ဗာစရိယဘွဲ့) ပတီာ်မုာ်အပတီာ်လီၤ. ဟ်လီၤဝဲတံာ်တအိဉ်တံာ်သးဟူးတံာ်အိဉ်သန့န့ၢ်အယိ မးနှုာ်ဝဲတံာ်မံၤဟူဒိဉ်န့ၢ် သရဉ်သီခါအကတဖဉ်န့ၢ်လီၤ. မ့ဉ်ကွဲဉ်သရဉ်သီခါဟ်လီၤတံာ်ဘျါအိဉ်ဝဲဒဉ်(၅)ထံဉ်န့ၢ်လီၤ.

- (၁) တံာ်တဘဉ်မးထံဉ်ကီၢ်သးအတံမးဘဉ်
- (၂) တံာ်ကဘဉ်ဖိဉ်ကျါထီဉ်ယံာ်တံာ်မိးစူးသးတံာ်သိဉ်တံာ်သီ(၅)ထံဉ်(ငါပါသံဉ်လး)
- (၃) လာတံာ်ဘူဉ်တဘါအဟိဉ်ခိဉ်ကဝီၤပူၤတံာ်အုဉ်လိာ်ဆိးကုလိာ်သးတဘဉ်အိဉ်ဘဉ်
- (၄) တံာ်တဘဉ်နီၤဖးစံးကတိၤတံာ်ဘူဉ်တဘါအတံကတိၤတဖဉ်ဘဉ်
- (၅) တံာ်တဘဉ်ကတိၤသိဉ်ဝဲသဲကလးတံာ်ဘဉ်

သူမ့ထံဉ်အတံာ်ဂုာ်တံာ်ကျါပာ်ထီဉ်ဝံၤအလီၢ်ခံ မ့ဉ်ကွဲဉ်တခီလံာ်လဲာ် တံာ်ကွဲးတနီၤအပူၤတံာ်ထံဉ်ဘဉ်လာတံာ်စပနီဉ်ယံာ်မ့ဉ်ကွဲဉ်သီခါဖဉ်အတံာ်စပနီဉ်န့ၢ်လီၤ. တမုာ်ကွဲးဆံးဆံးဖိလးအအိဉ်ပုာ်ပူၤမံၤခိဉ်သိဉ်လံာ်အကဆူးဘဉ်ဒီးတံာ်ကရၢကရိသ့ဉ်ထီဉ်အီၤဒဲးဒဲးအတံာ်ကရၢကရိကုာ်ဂီၤလးအဆၢထာဉ်ပူၤဖျဲးဒီးတံာ်အဖုဉ်အဒါတဖဉ်အကွဲန့ၢ်လီၤ. တံာ်ဂုာ်တံာ်ဝီကထီဉ်ကတီၢ်မ့ဉ်ကွဲဉ်တုာ်ဂူဘဉ်ဝဲကွဲးတနီၤ ဒီးဟံဉ်တနီၤအပူၤကလံၤလီၤလၢစုယိၤဘး(၃၆)ကလီာ်တကလးဒီးခံကထီန့ၢ်လီၤ. တံာ်လၢတဟးဂီၤဒဲးဘဉ်တဖဉ်အလုာ်အပူၤကအိဉ်ဝဲဂီၤမုာ်စုာ်ကီးန့ၢ်လီၤ. ထးခိဉ်အတံာ်စံဉ်စါတဲစါအိဉ်ဝဲလၢမ့ဉ်ကွဲဉ်အသရဉ်သီခါန့ၢ် အတံာ်သုတံာ်ဘဉ်လၢထီဉ်ဟါမံၤအသးန့ၢ်တဂၢၤ. မုာ်ပုၤလၢအခိတံာ်တံာ်သံဒိဉ်အတြါလၢချံာ်န့ၢ်တဂၢၤ ဒီးမုာ်ပုၤလၢအဟ့ဉ်ခါဆူညါတံာ်ပနီဉ်အဘဉ်အတီတဂၢၤအယိ ပုၤယူးယိဉ်ပးကဲအီၤ အါထီဉ်ဂီၢ်ထီဉ်ဝဲဒဉ်လီၤ.

၆. သရဉ်သီခါလၢအပူၤဖျဲးလၢလိဉ်ပၤအတံာ်စံဉ်ညီဉ်

၁၉၅၅န့ၢ်အပူၤခုဉ်အံဉ်ယုဉ်ကီၢ်သူလုၤကီၢ်စံဉ်အပူၤကညီသီခါဒိဉ်တဖဉ်မးဝဲသီခါအတံာ်အိဉ်ဖိဉ်ဖးဒိဉ်အမူးတခါန့ၢ်လီၤ. တံာ်အိဉ်ဖိဉ်ဝဲန့ၢ်အခါတံာ်ကရၢကရိထီဉ်ဝဲကညီဘူးဒးတံာ်ဘူဉ်တဘါသီခါဒိဉ်ပုၤဒီးတံာ်ယူးယိဉ်ကရၢတကရၢန့ၢ်လီၤ. လၢပုၤဒီးတံာ်ယူးယိဉ်ကရၢဝဲအံၤအပူၤမ့ဉ်ကွဲဉ်သရဉ်ဒိဉ်သီခါအုဉ်သူးစနးဒီးနိဉ်ဖျူသရဉ်ဒိဉ်သီခါအုဉ်ဝဲစဉ်ရး(လၢခံအမံၤဟူဒိဉ်သီခါရဉ်ဘိဉ်)ပဉ်ယုဉ်စုာ်ကီးလီၤ. အလီၢ်ခံန့ၢ်လၢတံာ်ဂုာ်တံာ်မံၤအယိမ့ဉ်ကွဲဉ်သရဉ်ဒိဉ်သီခါယုဉ်ဒီးနိဉ်ဖျူသရဉ်ဒိဉ်သီခါလဲၤသကိးတံာ်တပူၤယိအခါ (မဆလ)တခီဖိဉ်ပၤယံာ်သရဉ်ဒိဉ်သီခါခံဂၤလၢကိးသမံသမိးသံကွာ်သံဒီးအဝဲသုဉ်န့ၢ်လီၤ. နိဉ်ဖျူသရဉ်ဒိဉ်သီခါဘဉ်တံာ်ပၤယံာ်အီၤလၢ(မဆလ)အယိဉ်ပူၤန့ၢ်လီၤ. မ့ဉ်ကွဲဉ်သရဉ်ဒိဉ်သီခါတခီတတုာ်ဘဉ်တံာ်ကီတံာ်တတံာ်တံာ်အီၤတံာ်နီတမံၤဘဉ်ဒီးဟဲက့ၤသဘူဝဲန့ၢ်ဆူအဖဉ်လီၤ.

၇. သူမ့ထံဉ်ဒီးမ့ဉ်ကွဲဉ်သရဉ်ဒိဉ်သီခါ

မ့ဉ်ကွဲဉ်သရဉ်ဒိဉ်သီခါအံၤတချူးတုထီဉ်ယိဉ်ဖဲသူမ့ထံဉ်ဒီးဘဉ်န့ၢ်. တုထီဉ်တုာ်လံယိဉ်တဖဉ်ဖဲတံာ်ကီၢ်လီၤစိးမံၤကံာ်စိတံာ်လီၤတဖဉ်လီၤ. လၢတံာ်ကတုထီဉ်ယိဉ်ဖဲသူမ့ထံဉ်အဂီၢ်ယုန့ၢ်ဝဲအခွဲးလၢသုးခိဉ်ကျါစိစါဘိဉ်မုးအအိဉ်လီၤ. တဲဝဲဒဉ်လၢတံာ်တုထီဉ်ယိဉ်, သုဉ်ထီဉ်ကွဲန့ၢ်

မုၢ်ဒၣ်လၢတၢ်ကမံးကမၤတၢ်ရၤလီၤတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂ့ၢ်ဒီးတမၤဘၣ်ယးဝဲဒီးထံ
ဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးဘၣ်.မုၢ်ဒၣ်တၢ်ကမၤတၢ်ရၤလီၤထဲဒၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်အတၢ်မၤမိၤန့ၢ်လီၤ.သးခိၣ်ကျၢၣ်
စိမ့းတခါဒီး(KNU)အိၣ်ဒီးတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်တၢ်သဘျူအခွဲးအယၢ်သန့အသိးဟ့ၣ်ဝဲအခွဲးန့ၣ်လီၤ.
သန့ကမ့ၢ်တၢ်လီၤလၢ(နဝတ)သးကရူၢ်အသးစၢ်ဆၢကွၢ်စ့ၣ်ဝဲအလီၤဒီးမုၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဒုးကိၢ်အ
လီၤအယိၤ.တၢ်တုၤထီၣ်ယိၣ်လၢကစၢ်အခါခိၣ်အခါန့ၣ်တၢ်သုတမၤဘျူတုၤထီၣ်အိၤလၢထူၣ်ယၢ်
လုးတဂ့ၤဒီးကိၣ်တဖၣ်,သရိၣ်တဖၣ်န့ၣ်တၢ်သုတဒုးအခိၣ်လၢထးဝါတဂ့ၤ. တၢ်တဖၣ်တခုၣ်အ
ဆၢကတီၢ်တၢ်ကညးယၢ်ဝဲလၢတၢ်သုတဟ့ၣ်အခွဲးလၢကီၢ်လၢအဂၤတကပၤခွါဂ့ၤ,မုၣ်ဂ့ၤကဟဲ
တူၢ်ခိၣ်မၤတၢ်ဘျူထီၣ်ဘါထီၣ်တၢ်တဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

ယိၣ်တၢ်မုၢ်ဖျူအိၤလၢထူၣ်, တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်တၢ်မုၢ်ဒုးအခိၣ်လၢလးဝါတခါလၢဒုၣ်ဒါတက
ပၤတၢ်ပညိၣ်ခးကျိဖးဒိၣ်အဂီၢ် ကကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်စၢၤအတၢ်ပနီၣ်တၢ်ကွၢ်စိလၢအယံၤဖျါဝံၤ
တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ပနီၣ်ခိၣ်တယၢ်လၢယိၣ်.တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်ဒီးဆူမုၢ်ထီၣ်မုၢ်န့ၢ်.စ့ၣ်ထွဲတၢ်ထီၣ်
ဒွးတယးဟံးန့ၢ်ဒိၣ်ကရံၣ်န့ၢ်ကသ့အယိၣ်တၢ်ဘၣ်ကညးယၢ်အိၤန့ၣ်လီၤ.ခုၣ်အိၣ်ယုၣ်အပုၤန့ၢ်စိ
န့ၢ်ကမိၤတဖၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢသရၣ်ဒိၣ်သီခါတဖၣ်.ပုၤဘူးဒးဒးအကရၢဖိတဖၣ်တဆဲးဒီးတဘၣ်
သ့ၣ်ဘၣ်သးဝဲတၢ်တြီအံၤ ဘၣ်သန့ကမ့ၢ်လၢသုးဂ့ၢ်ဝီအတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤအယိၤ တၢ်ဘၣ်ဟံးက
တီၢ်အိၤန့ၣ်လီၤ.သရၣ်ဒိၣ်သီခါအံၤခိၣ်တၢ်တြီအံၤအယိၤ တုၤထီၣ်ယိၣ်တကူၢ်တကျိၣ်ဝံၤက့ၤဆူ
မ့ၣ်က့ၣ်ဒီးအိၣ်ဆိးသီဝဲလၢယိးန့ၣ်လီၤ.

၈. စီၤခွါလဲၤဒီးမ့ၢ်က့ၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါ

လၢယိးဘၢသန့ကမ့ၢ်မ့ၢ်က့ၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါတဟဲတုၤထီၣ်လၢသ့မ့ၢ်ထီၣ်အယိၣ်ဘၣ်. ဝဲ
၁၉၉၀န့ၣ်အပူၤခုၣ်အိၣ်ယုၣ်ထံဂ့ၤကီၢ်ဂၤဝဲၤကျိၤကိတိၢ်ဒီးကထၢၣ်အိၣ်မိမၤတၢ်လဲၤဆူမ့ၢ်က့ၣ်
သရၣ်ဒိၣ်သီခါအဆိၣ် ဒီးက့ၢ်မုၢ်အိၤလၢကဟဲတုၤဝဲၤက့ၤယိၣ်ဝဲၤသ့မ့ၢ်ထီၣ်ယုၣ်ဒီးကိၣ်တဖၣ်ဒီး
အသးဆဲးဒီးဝဲအသိးအဂီၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးန့ၣ်လီၤ. သးခိၣ်စီၤခွါလဲၤ(ဒီတခါဒီးသးခိၣ်ကျၢၣ်ဘိၤမ့း
အမၤ)မၤတၢ်လၢလူၢ်ပျါကီၢ်ဆၣ်အပူၤ, တဆိကမိၣ်ခဲဆိကမိၣ်ညါတၢ်ဘၣ်အယိၤ မ့ၢ်က့ၣ်
သရၣ်ဒိၣ်သီခါတဘၣ်သးအိၤဘၣ်. မ့ၢ်က့ၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါဒီးစီၤခွါလဲၤအံၤတၢ်ဘၣ်ယးလီၢ်
အသးလီၤလီၤတအိၣ်သန့ကမ့ၢ် စီၤခွါလဲၤအတၢ်ကမၣ်လၢခုၣ်အိၣ်ယုၣ်န့ၣ် တပူၤဒီး အမူအဒါ
သ့ၣ်သ့ၣ်အယိၤ ဒ်သိးမ့ၢ်က့ၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါကသးမံသးမုၢ် ဒီးကပျါကွံၢ်အတၢ်ကမၣ်အဂီၢ်
(KNU)ဟ့ၣ်ခွဲးဟ့ၣ်ယၢ်ဝဲတၢ်အံၤလီၤန့ၣ် ပုၤတနီၤန့ၢ်ပၢၢ်ဒီးထူးထီၣ်ဝဲအခိၣ်ပညိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲ
၁၉၉၂န့ၣ် ထွံၣ်ဖါဝဲစိတၢ်ဒုးဝဲအလီၢ်ခဲစီၤခွါလဲၤကဲထီၣ်လူၢ်ပျါအကီၢ်ဆၣ်ခိၣ်လီၤ. လၢတၢ်က
ဒီတဒါကညိကလုာ်အဂီၢ်ကညိဖိကိးဂၤဒဲးအမူအဒါအိၣ်ဝဲအဂ့ၢ်န့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်ကအိၣ်
ထီၣ်အဂီၢ်တရိၣ်ဖျိၣ်တဲန့ၢ်ပၢၢ်ဝဲဘၣ်ဒီးမၤဆူၣ်ပူၤဖိသဝီဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤဆူသုးပူၤန့ၣ်လီၤ. အယိၤ
သဝီဖိအါဂၤထွးထီၣ်ယုၢ်ဝဲလဲၤအိၣ်ကဒုလၢမ့ၢ်က့ၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါအဖျိၣ်န့ၣ်လီၤ. စီၤခွါလဲၤ
တခါလဲၤဆူပူၤသဝီဖိတဖၣ်လၢအအိၣ်ကဒုလၢသီခါဖျိၣ်သၢဖျါၣ်အဆိၣ်ဝဲဖိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်
ယးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤလီၢ်ခါၣ်သးဘၣ်ကိးပၤယၢ်က့ၤစီၤခွါလဲၤန့ၣ်လီၤ.

၉. သူမဲ့ထပ်ပွားတစ်အိတ်အသားအသစ်

လောကပူကွပ်သူမဲ့ထပ်တင်လီနဲ့သဝီတစ်အိတ်ဘၣ်၊အိတ်ဒေဒဲဖိတဖျာၣ်ခံဖျာၣ်ဇီလီ။ တင်လီအံၤမုၢ်သးက့(၇)အသးရၣ်(၁၉)ဒီး(၁၀၂)တဖၣ်အသးကျိဟူးဂဲၤအါဝဲအလီလီ။ ဝဲၣ်၉၉၀ နံၣ်စးထီၣ်မ့ၣ်ကွဲၣ်ကွဲၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါဟဲသ့ၣ်ထီၣ်ဖျာၣ်န့ၣ်ဟံၣ်ယီလောပူအိတ်တဖၣ်အါထီၣ်ဝဲဒၣ် ကွၢ်ကွၢ်လီ။ ကၣ်ညံၣ်နီၣ်၊မိကဲ၊တမရဲအုၣ်နိးဝုၣ်န့ၣ်၊မဲသမဲး၊ကူၣ်တီး၊ကးပလံၣ်၊ အူဒီသဝီ တဖၣ်အသဝီဖိတနီၤသန့အသးလော မ့ၣ်ကွဲၣ်ကွဲၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါဒီးဟဲအိတ်ဟဲဆိးသကိးဝဲဒၣ် လီ။ပူသ့ၣ်ညါအါထီၣ်လောသူမဲ့ထပ်သဝီအံၤမုၢ်သဝီလောပူတစ်အိတ်အသားဘၣ်န့ၣ်လီ။မ့ၣ် ကွဲၣ်ကွဲၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါလုၢ်အိတ်လုၢ်အိတ်ဟ့ၣ်အိတ်ဝဲမုၢ်ပူ(၈၀၀-၁၀၀၀)န့ၣ်ကိးနံၤဒီးန့ၣ်လီ။ ဒုး အိတ်ဒေဒဲတင်လောအသားတစ်အိတ်ဘၣ်န့ၣ်လီ။ မုၢ်မတၢဟ့ၣ်မၤဘူၣ်မၤတီၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤသတးဒီး ဟ့ၣ်ဒုးအိတ်ဝဲတင်န့ၣ်ထဲထဲအံၤလဲၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်တင်စ့ၢ်တခါလော(KNU)ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လောက ဘၣ်သမံသမိးယုသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်န့ၣ်လီ။

ပူတဂၤဂၤမုၢ်တအဲၣ်ဒီးတူၢ်ဘၣ်ပူကထူးအီၤလော(နဝတ)အပူဝဲတင်ဖိဒီးမုၢ်အဲၣ်ဒီးပူဖျဲးလော တင်ကဲသုးစ့ၢ်ကိးမုၢ်ဟဲအိတ်ကဒုဖဲမ့ၣ်ကွဲၣ်ကွဲၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါအဂီၢ်ထံးန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တင် ဘၣ်တင်ဘၢန့ၣ်လီ။ပူန့ၣ်လီတင်တစ်အိတ်အသားကရၢဖိတဖၣ်မုၢ်လဲၤမုၢ်က့ၢ်တင်ဒီးမုၢ်စိၣ်ဝဲမ့ၣ် ကွဲၣ်ကွဲၣ်တင်ပဲနီၣ်လံၣ်အုၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်ဒ်အပူကွဲၣ်(မဆလ)(တစည)ကရၢဖိအလံၣ်အုၣ်သး အိတ်မဲၣ်အသိး၊တင်သမံသမိးတစ်အိတ်၊တင်သံကွၢ်သံဒီးတစ်အိတ်၊မုၢ်လိၣ်ဘၣ်တင်မၤစၢၤတခါဒ်အ ယုတင်အသိးဒီးန့ၣ်ဝဲတင်မၤစၢၤန့ၣ်လီ။ တင်အံၤအယီသုးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မုးတခါထီၣ်ဆိဟဲဝဲလော ခုၣ်အဲၣ်အဲၣ်အုၣ်အပူတင်ကဲထီၣ်သးလောသုးဖိတနီၤဒေဒဲလဲၣ်အဲၣ်ဒီးန့ၣ်လီ။ဆူတင်တစ်အိတ်တင် သးကရၢပူဒ်ကရၢဖိအသိးအယီ၊ တင်ဂ့ၢ်အံၤတင်ကထီၣ်ယူဘျါလီမၤဘၣ်ဂီၢ်က့ၢ်အဂီၢ်ဟ့ၣ် လီဝဲမုၢ်ဒါလောစီၤခါလဲၣ်န့ၣ်လီ။စီၤခါလဲၣ်တခါဒ်ကလုၢ်အသိးလဲၤဒီးနီၣ်ပးထီၣ်ကွဲၣ်ကွဲၣ်ကရၢဖိတဖၣ် အယီသဝီဖိအါဒ်အါဂၤက့ၢ်က့ၢ်ဆူအကစၢ်ဒေဒဲအသဝီန့ၣ်လီ။တင်ဂ့ၢ်အံၤကဲထီၣ်အသးဝဲ ၁၉၉၃နံၣ်လါမုၢ်အပူန့ၣ်လီ။

ဘၣ်ယးတင်ဂ့ၢ်အံၤတင်ကထီၣ်လိၣ်စံးကတိၤကျဲၤသကိးတင်အဂီၢ်ပူလောအဟဲဒီးဘးအူအချဲန့ၣ် တင်ခးအီၤအယီပူသံဝဲ(၂)ဂၤန့ၣ်လီ။ တင်ဂ့ၢ်အံၤအဖိခိၣ်သုးခိၣ်သုးဖိလောအိတ်သူမဲ့ထပ်ကဝီၤ တနီၤအသားတဖၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်၊ ဒ်မ့ၣ်ကွဲၣ်ကွဲၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါန့ၣ်လီဝဲအသိး၊ သဝီဖိတဖၣ်ဒီးခုၣ် အဲၣ်အဲၣ်အုၣ်သုးဖိတဖၣ် ဟံၣ်ဖိၣ်သးပူ(၄၀၀)ယၣ်ယၣ် ဒီးလဲၤထီၣ်ဒုးန့ၣ်သကိးအတင်ဘၣ် သးဆူသုးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မုးအအိတ်လီ။ သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မုးတခါဘၣ်ယးတင်ဂ့ၢ်အံၤထီၣ်ယူန့ၣ် က့ၢ်ဝဲအယီတင်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဂီၢ်က့ၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီ။

၁၀. ကိုၣ်လိၣ်ဝီၤအဂ့ၢ်

ဘၣ်ယးတင်ကဖျိၣ်လီၤယိၣ်အခိၣ်ဒါအဖျိၣ်န့ၣ်(KNU)လီၤခါၣ်သးသုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိဝီလဲထာၣ်လော အမုၢ်ပူခရဲၣ်ဖိစံးဝဲလောတင်မုၢ်ဖျိၣ်လီၤယိၣ်အခိၣ်ဒါအဖျိၣ်န့ၣ်သါကခးလောကျိလီ။ သူမဲ့ထပ် ကဝီၤသုးရၣ်(၁၀၂)သုးကျိၤခိၣ်ကိုၣ်ဟဲန့ၣ်လောတင်ဘူၣ်တင်ဘၢအဖိခိၣ်သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိဝီလဲထာၣ်

တတ်လှုပ်ကဲတယူးယိပ်ကဲအိန်ဘူးဒေးကရၢဖိသုးခိန်ဘဉ်ဒီး၊ သုးဖိတဖၣ်ဝံသးစူဝဲတကဲလၢ၊ အသိးသုးရၣ်(၁၀၂)သုးကျိၢ်ခိန်ကွီၣ်ဟဲစုၢ်ကိးဝံသးစူဝဲတကဲလၢ၊ သတးဒီးကမၠာဲတၢ်က့ၤခးဆၢက့ၤတၢ်မၤအယိ၊ မွဲၣ်ကွဲၣ်သရၣ်ခိန်သီခါဘဉ်တြီၤဖၢ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲလဲၤဆူမၤနၤပျီဒီးသီခါတနီၤဒီးစံးကတိၤထီၣ်ယူထီၣ်ယီၤက့ၤတၢ်လီၤ.

လၢတၢ်ဖျိၣ်ထီၣ်ယိၣ်ဒၤအပျီၣ်အစီၢ်ပုၤလၢအအိၣ်လၢလီၤယံၤတဖၣ်ဟဲသကိးစုၢ်ကိးလီၤ. သုးခိန်ခိန်ဖိဝီလ်ထၢၣ်တခီသမံသမိးဝဲပုၤလၢအဟဲတဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးလံာ်အုၣ်သးပၣ်တပၣ်ဒီးပုၤလၢလံာ်အုၣ်သးဟ့ၣ်ခွဲးတပၣ်တဖၣ်မၤအကျၢၢ်အီထီလံာ်အသးဝံတီၢ်ဝဲသတးဒီးတၢ်ကစီၣ်ဟူထီၣ်သၢလီၤလၢကမၠၢၢ်တဖၣ်အသိးအကျါလီၤ. ဝီလ်ထၢၣ်မၤတၢ်ထီဒါကမၠၢၢ်အယိဘဉ်တၢ်ထုးထီၣ်ကွဲၣ်အလီၢ်အလၢသန့က့ၤလၢတၢ်သုးကွဲၣ်အီဆူတၢ်လီၢ်အကၢတပူၤန့ၣ်မၤန့ၢ်ကဒီးဝဲတၢ်လီၢ်တၢ်လၢထီၣ်န့ၢ်ဒီးအပူၤကွဲၣ်လီၢ်လၢအယိ,ဘူးဒေးအကရၢဖိတဖၣ်တသးမံသကိးဝဲဒၣ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ.

မွဲၣ်ကွဲၣ်သရၣ်ခိန်သီခါအတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်ဘျီတၢ်ဘါအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဖိခိန်(KNU)ခိန်န့ၢ်တဖၣ်အခိၣ်ထံးဟ့ၣ်အခွဲးပျဲမၠာဲသန့က့ၤလၢလီၢ်ခဲတဆိတဆိခိန်န့ၢ်တဖၣ်ထီၣ်သ့ၣ်ညါထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအိၣ်ပျါထီၣ်လၢအတလီၤန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- (၁) မွဲၣ်ကွဲၣ်သရၣ်ခိန်ဟးတ့ထီၣ်ယိၣ်တၢ်လီၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်လီၢ်လၢအရူခိန်လၢသုးဂ့ၢ်ဝီတဖၣ်.
- (၂) တၢ်မၤထီဒါပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်အပူၤ(နဝတ)သုးကရူၢ်လၢအမံၤဟူသ့ၣ်သ့ၣ်ပုၤလၢအစီၢ်မွဲၣ်ကွဲၣ်သရၣ်အတၢ်ဖဲပနီၣ်ဒီးအလံာ်အုၣ်သးလၢအမ့ၢ်ပုၤတအိၣ်တၢ်သးကရၢဖိတဖၣ်တၢ်ဖံးဝဲလၢတၢ်ပျဲပူၤအီၤလၢပုၤဝံယိးတၢ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,တၢ်သမံသမိး,မၤအမၤဆါအီၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်.
- (၃) ကိးန့ၢ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လုၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဆူပုၤယိးကယၢတုၤတကထီယၢ်ယၢ်န့ၢ်ဝဲန့ၣ်တၢ်မ့ၢ်တအိၣ်လၢအလီၢ်ခဲန့ၣ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤလၢကရၢတခါခါလၢအိၣ်ဒီးအစိအကမိၤဒီးကျိၣ်စုၢ်ဘါလၢလၢပုၤပုၤဒ်(နဝတ)အသိးဘဉ်န့ၣ်ဟ့ၣ်လုၢ်အိၣ်ဝဲတန့ၢ်ဘဉ်.တၢ်န့ၢ်အီၤတသ့ဘဉ်အဂ့ၢ်အကျိၤ.
- (၄) ပံးန့ၢ်ခိၣ်တယၢ်လၢတၢ်တအိၣ်တၢ်သးအဂ့ၢ်ဘဉ်ဒီးလၢတၢ်ပၢ်ဆါအဟီၣ်ကဝီၤပူၤဒ်သိးတၢ်သုတန့ၢ်ဘဉ်လၢ၊ သုးဖိသီတဂ့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်. လၢတၢ်ကရၢကရိပူၤသုးခိန်, သုးဖိလၢအအိၣ်တၢ်လံတဖၣ်အဖိခိၣ် တၢ်ပညိၣ်အိၣ်ဝဲနီၢ်နီၢ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်တအိၣ်တၢ်သးအတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဝံမၤဝဲရိၢ်ဖိၣ်အတၢ်မၤအဂ့ၢ်ပျါခိၣ်ထီၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတဖၣ်.
- (၅) ကီၢ်သုလုၢ်ကီၢ်ဖဲန့ၢ်အပူၤပၢ်အခိၣ်တယၢ်လၢတၢ်ဘျီတၢ်ဘါဒီးရိၢ်ဖိၣ်ကရၢကရိထီၣ်ကရၢလၢအထီဒါလိာ်သးဒီးတၢ်ပၢ်ဆါအတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်, မၤတၢ်လၢဒုၣ်ဒါအတၢ်ဘဉ်ဘျူးဘဉ်ဖိၣ်အဂီၢ်.

- (၆) ဘူးဒေးကစာအတတ်သိင်္ဂနဲကျဲတတ်ဘူင်တတ်ဘါအဂုအစားတဖၣ်တစံၣ်တဲးတဲးလီၤစံးကတိၤဝဲလုၤတက့ၤဘၣ်အမဲၣ်ညါ.
- (၇) အဝဲအသနူဒီးအတတ်ဘျုတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်တတ်ဘျုဒ်လၢ(နဝတ)အတတ်အဲၣ်ဒီးအသိးတဖၣ်အမဲၣ်ညါတမ့ၢ်စုၢ်ကိးတတ်သိၣ်တတ်သိၣ်တတ်ဘျုလၢတတ်မၤနီၣ်မၤယါဘၣ်တဖၣ်.
- (၈) သီခါလၢအလၢပုၤဒီးတတ်ပၤကယၢ်တတ်မၤလိၣ်တတ်သိၣ်တတ်သိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကွၢ်ကဟံၣ်ကွံၣ်တတ်မံၤဟူသၣ်ဖျါ.တတ်ဒိၣ်ကျိၣ်ဒိၣ်စုဒီးတတ်လၢကပီၤတဖၣ်အမဲၣ်ညါ.တြိဝဲပုၤလၢအဘူင်အီၤဘါအီၤတဖၣ်အတတ်ရၤလီၤတတ်ကစီၣ်လၢအမံၤကဟူသၣ်ကဖျါအစီၣ်လီၤ. လၢအလီၤန့ၣ်အတတ်မံၤဟူသၣ်ဖျါဒီးအကညီၤကဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်အနီၢ်ကစာထဲးဝံၤထဲးဘါမၤန့ၢ်ဒၣ်ဝဲ.
- (၉) ကတိၤဟ့ၣ်ပနီၣ်ဟံၣ်တတ်လၢခါဆူညါကီၢ်သူလုၤကီၢ်စဲၣ်အပူၤ အဝဲတုထီၣ်ယိၣ်အဖျါမ့ၢ်ဝံၤ(၅၀)ဒီးထံလီၤကီၢ်ပူၤတတ်မ့ၢ်တတ်ခုၣ်ကအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်အဂုၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ယးတတ်ဂုၤလၢမ့ၢ်ကွံၣ်ဂ့ၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါဒီးပုၤလၢအတုၤဘူင်တုၤဘါဒီးပုၤလၢအသုးဘူးသးဟဲဘူင်အီၤဘါအီၤတဖၣ်အတတ်ဖဲးတတ်မၤတဖၣ်တတ်ကစိးကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စုၣ်အီၤအဂီၢ်တတ်ဟ့ၣ်မူၤဒါလၢပုၤကဘၣ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတဖၣ်မ့ၢ်ပုၤခရံၣ်ဖိဒီးပုၤလၢအကဘၣ်မၤထွဲတတ်တဖၣ်တခီမ့ၢ်ဝဲသိၣ်ဂ့ၣ်လၢဘူးဒေးတတ်ဘါကရၤဖိတဖၣ်အယိ.တတ်ဂုၤကိလၢတတ်တအဲၣ်ဒီးအီၤတဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. သိၣ်ဂ့ၣ်လၢအမ့ၢ်ဘူးဒေးအကရၤဖိတဖၣ်တခီအသးပူၤန့ၣ်တုၤဘၣ်ဝဲလၢပုၤန့ၢ်ဖိန့ၢ်ကမိၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်မၤန့ၢ်ဒိၣ်စိဆိၣ်တတ်အဝဲသ့ၣ်လၢတတ်ဘူင်တတ်ဘါစုၢ်ဝီသတးဒီးအသ့ၣ်အသးဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တတ်ဒ်သိးအံၤကကဲထီၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်ကွံၣ်ဂ့ၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါတခီမၤဝဲတတ်ရိၣ်ဖိၣ်ရၤလီၤသနူဒီးတတ်ထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤအတတ်မၤန့ၣ်လီၤ.

၁၁. တတ်နီၣ်ပၤကမၢ်လိၣ်သးအတတ်ဂုၤကီၢ်ဖျါတတ်ယုထာထီၣ်ခိၣ်နီၣ်

တတ်ယုထာခိၣ်နီၣ်အပူၤတတ်ကဟံၣ်တတ်အခိၣ်သ့ၣ်လၢကဘၣ်ယုထာပုၤလၢအမ့ၢ်ဘူးဒေးအကရၤဖိမ့ၢ်ဂုၤမုတမ့ၢ်ပုၤခရံၣ်ဖိမ့ၢ်ဂုၤတတ်ဂုၤအဖိခိၣ်န့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်. တတ်ဂုၤခိၣ်သ့ၣ်လၢတတ်ဟံၣ်ပနီၣ်ယၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတတ်အကံၢ်အစီၣ်လၢဟ့ၣ်တတ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲန့ၢ်တန့ၢ်သုတသုအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ခုၣ်အဲၣ်အဲၣ်အုၣ်သုးရ့ၣ်(၁၀၂)သုးကျိၤ(၄)န့ၣ်အတတ်ဆိကမိၣ်တတ်ဟံၣ်သးလဲၤတလၢကွံၣ်ဆူဘူး ဒေးတတ်ဘါအိၣ်ထီၣ်ဝဲအယိ ဖိၣ်ကျါၤသုးကရူၢ်အံၤ တန့ၢ်လၢၤဘၣ်သတးဒီး သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိကီၢ်ဟဲအတတ်အိၣ်သးအဖိခိၣ်လီၤခါၣ်သးတခီ ဟံၣ်ထံစံၣ်ညီၣ်ယၢ်ဝဲလၢ တတ်ကဟံၣ်လီၤကွံၣ်အလီၤအလၢဒီးတတ်ကိးက့ၤအီၤဆူလီၤခါၣ်သးန့ၣ်လီၤ. တတ်ဟ့ၣ်လီၤက့ၤသုးရ့ၣ်(၁၀၂)သုးကျိၤ(၄)မ့ၢ်ခါခိၣ်ဆူပုၤအသီလၢအဝဲမ့ၢ်သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိစိၤကျိၤမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တတ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤအီၤဒ်အံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ဒ်တတ်ကရၤကရိအတတ်မၤအကျိၤအကျဲအသိးဝံၤ ဒ်သိးတတ်ဘူင်တတ်ဘါအတတ်နီၤဖးသ့ၣ်သုတအိၣ်ထီၣ်တဂုၤအဂီၢ်ခိၣ်နီၣ်အသိန့ၣ် စံးကတိၤထီၣ်ယုထီၣ်ယီၤဘၣ်ဂီၢ်က့ၤသုးဖိတဖၣ် ကန့ၢ်အဂီၢ်လီၤ. တမ့ၢ်တတ်ဟံၣ်ခိၣ်တယၢ်လၢတတ်ဘူင်တတ်ဘါအဖိခိၣ်ဒီးယုထာဟံၣ်လီၤအီၤန့ၣ်ဘၣ်. တတ်ကွၢ်လၢသုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိစိၤကျိၤမ့ၢ်အဂုၤအကျိၤအတတ်ဖဲးတတ်မၤအတတ်လဲၤခီဖျိ. ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်မၤမူၤဒါအက့ၢ်အဂီၢ်, အတတ်တုၤခိၣ်ဟံၣ်သးတဖၣ်အဖိခိၣ်ဒီးတတ်ယုထာအီၤန့ၣ်လီၤ.

မှီသန့်ကုန်နှင့်ဒီးသိင်္ဂူဘူးဒေးကရဖိလတတ်ဆဲးနှင်တတ်သးတလီပလိင်အသွံင်နှီလံတဖှင် တခီသွံင်ညါနဂါဝဲတတ်ဂု်အဝဲနှင်တသ့ဝဲဒှ်ဘၣ်. အဝဲသွံင်ထံင်ဒှ်ဝဲလၢ(KNU)အတတ်က ရၢကရိအပူၤခွၢ်အဲနဲအဲလဲအုၣ်.ခွၢ်ဝဲဒှ်အိၣ်,ခွၢ်ဒဘလုၣ်အိၣ်(KNLA, KYO,KWO) တဖှင် အပူၤထဲဒှ်ခရံၣ်ဖိအကရဖိတဖှင်ဇီၤဒိၣ်စိဝဲဒှ်နှင်လီၤ.ခရံၣ်ဖိကရၢအတတ်ဘျီတတ်ဘါမုၢ်နံၤ ဒိၣ်မုၢ်နံၤထီတဖှင်နှင်တတ်မၤနီၤအီၤဆျၢ်ဆျၢ်ဘျီဘျီဘျီ,မုၢ်ဘူးဒေးအတတ်ဘါကရၢအမုၢ်နံၤဒိၣ် မုၢ်နံၤထီတဖှင်တခီမုၢ်ဒ်သိးဒှ်တတ်မၤဝံၤမုၢ်ဒီးမၤအသးလီၤကံၤဒ်အတဘၣ်ယူးဘၣ်ယးဒီးအ ဝဲသွံင်ဒီးမၤနီၤဝဲထဲဒှ်ပှၤစံးသ့လၢမၤစၢၤဝဲယုၢ်ဇီၤအပတီၢ်နှင်လီၤ.ဒူးနဲၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢမၤနၢၤပျီ အပူၤသီခါဖှင်တအိၣ်ဒှ်လဲၣ်မုၢ်မုၢ်နီၢ်နီၢ်ဘၣ်အဂုၢ်နှင်လီၤ.

၁၂. ထးခိလၢ်ခိတတ်တယူလိၣ်ဖိးလိၣ်အတတ်ဂုၢ်ကိတဖှင်

တတ်ဟံၤဆၢကရၢလၢအသးဟ့(ဖဆပလ)(မဆလ)(နဝတ)တဖှင်အတတ်ဟံၤသးအလုၢ်အလၢ်အ တတ်မၤတဖှင်အပူၤဒ်ဒှ်ဒါအတတ်မၤအကုၢ်အဂီၤလၢအမုၢ်တတ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဖးလၢ်ဆိး,တတ်ဟံးန့ၢ်ခိၣ် ဖးလၢ်ဆိး, တတ်ဟံးန့ၢ်တတ်တဘၣ်ကျဲဘၣ်ကပူၤ, တတ်ယုၢ်နီၢ်ကစၢ်အဘျူး, တတ်ကွၢ်မဲၣ်တတ်, တတ် ဟ့ၣ်ခွဲးဟ့ၣ်ယၢ်,မုၢ်တဘၣ်အသးမၤဝဲတမံၤမုၢ်ဘၣ်အသးတခီမၤဝဲတမံၤ,အတတ်မၤသ့ၣ်တဖှင် နှင်, ပှၤလၢအတအိၣ်ဒီးတတ်ဟံၤဆၢအတတ်တူၢ်ခိၣ်ဟံၤသးအတတ်သကဲးပဝးတဖှင်အပူၤအိၣ်ယါ ယုၢ်အသးသ့ၣ်မုၢ်ဒ်န့ၢ်ဆၢၣ်တခါနှင်လီၤ. ဂံၢ်ဘါကရၢဒ်အံၤတဖှင်နှင်, တတ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်အီၤ တတ်သ့ၣ်ညါ ဒီးတိခိၣ်ရိၢ်မဲကၢယံးဘျီဘၣ်ကုၢ်အီၤနှင်, မုၢ်တတ်အကါဒိၣ်တခါနှင်လီၤ. တတ်ဘျီ ဘၣ်ကၢကုၢ်အီၤ ဒီးတတ်ရိၣ်ဖိၣ်ဆိခိၣ်အီၤအဂံၢ်မုၢ်စၢ်နှင် တတ်ဂုၢ်ကိလၢအပိၣ်ထွဲထီၣ်အခံလၢ တတ်တအိၣ်ဒီးအီၤတဖှင်တတ်ကဆၢၣ်မဲၣ်ဘၣ်အီၤသပှၤတတ်နှင်လီၤ.

တတ်ကွၢ်မဲၣ်တတ်အိၣ်လၢတတ်ဟ့ၣ်တတ်ကမၣ်ဆူပှၤမၤကမၣ်တတ်,လၢတတ်ဟ့ၣ်လီၢ်ဟ့ၣ်လၢ,လၢမိၢ် ဟံးဒီးမံၤပှၤတဖှင်အလၢကပီၤအသဟံၣ်ဖိခိၣ်တဖှင်အမဲၣ်ညါ တတ်ဟံးစိဟံးကမီၤလၢသိၣ်ဒူတ ဖှင်အဖိခိၣ်ဒီးလၢတတ်ဖဲးတတ်မၤအဖိခိၣ်နှင်အိၣ်ဝဲလီၤ.တတ်ကရၢကရိထီၣ်ဒဲၣ်ခွၢ်ဘၣ်အုၣ်ဝံၤအ လီၢ်ခံတတ်မုၢ်ကွၢ်အတတ်ရၢလီၤသန့အလံာ်ကွဲးတဖှင်အပူၤနှင်တတ်ထံၣ်ဘၣ်လၢအဟ့ၣ်ဒူးနဲၣ်တတ် ဂုၢ်တတ်ကျိၤတဖှင်အံၤလီၤဆီဒှ်တတ်နှင်လီၤ. တတ်ထံၣ်ဘၣ်လၢလံာ်ကွဲးဟံၤဖျါတဖှင်အပူၤ, လၢ တတ်ကရၢကရိထီၣ်ဒဲၣ်ခွၢ်ဘၣ်အုၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံမုၢ်ဂုၢ်, လၢတချူးဒဲၣ်ခွၢ်ဘၣ်အုၣ်ဟံၤထီၣ်ဒဲး ဘၣ်အဆၢကတီၢ်အပူၤမုၢ်ဂုၢ်န့ၢ်.(KNU)သိၣ်ဒူတဖှင်အကျါလၢ တတ်ကတီၢ်ကသ့ၣ်ကဖးဆူတ ဂၢဒီးတဂၢအနီၤပူၤတဆိတဆိနှင်တတ်ကစီၣ်စ့ၢ်န့ၢ်ရၢလီၤတုၢ်လံအသးနှင်လီၤ. လၢတတ်ဘျီ တတ်ဘါအခိၣ်တယၢ်အဖိခိၣ်သိၣ်ဒူသူးခိၣ်သူးဖိတနီၤလၢအနတ်တတ်ခိၣ်တတ်စၢၤအတတ်မၤသ့ၣ်ဖး တတ်သ့ၣ်တဖှင်နှင်(KNU)ထးဒီးလၢ်ခိ.အဖိခိၣ်အဖိလၢ်အတတ်တယူတယီၤဘၣ်အတတ်ဂုၢ်အ ချံးအဆၢနှင်မၤဒိၣ်မၤသ့ၢ်မၤလဲၣ်ထီၣ်ဝဲအကုၢ်အဂီၤအိၣ်တုၢ်ဟံၤလံနှင်လီၤ.

၁၃. တတ်တအိၣ်တတ်သးကရၢဖိအခိၣ်ခါတဖှင်

(နဝတ)တခီပှၤတအိၣ်တတ်သးကရၢဖိတဖှင်နှင်တဖိၣ်ဝဲပှၤဝဲတတ်ယိးတတ်ဖိ,တသ့ဝဲလၢသူးဂုၢ်ဝီ တတ်မၤအပူၤဘၣ်ဒီးပျဲပှၤဝဲလၢတတ်ကဲသူးကဲသံၣ်, (နဝတ)ဒှ်လဲၣ်ဟံၤကဲလူၤထွဲပှၤဂုၢ်ဝီအတတ်

ခွဲးတၢ်ယၢ်အယီၤ, တၢ်ထံၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ (KNU) စ့ၢ်ကိးပှၤတအိၣ်တၢ်သးကရၢဖိတဖၣ်န့ၣ် □
 ကးလၢတၢ်ပျဲပှၤအဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်ထၢမ့ၢ်ဒူဒီးလၢ တၢ်ကဲသးကဲသံၣ်န့ၣ်လီၤ. ခုၣ်အဲၣ်အဲလ်
 အုၣ်အသးဒူပှၤပှၤလၢအမၤထီၣ်ဒါတၢ်ဘျၢလၢအမၤကမၣ်တၢ်လၢလီၤကဝီၤပှၤတဖၣ်န့ၣ်တၢ်ဆိ
 ကမိၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢအမ့ၢ်ဒုၣ်ဒါအပှၤလၢဒုၣ်ဒါဘျၢလီၤဝဲန့ၣ်လီၤ. သတးဒီးသိၣ်ဒူအါဒဲအါဂၤ
 န့ၣ်လီၤသကိးဆူပှၤတအိၣ်တၢ်သးအကရၢပှၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤလၢအတအဲၣ်ဒီးကဲသးတဖၣ်ဒီး ပှၤ
 လၢအတအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်မၤစၢၤခုၣ်အဲၣ်အဲလ်အုၣ်အသး လၢတၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ
 ဆူပှၤတအိၣ်တၢ်သးအကရၢပှၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီတၢ်ပၢ်ဆၢအဂီၢ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်အဒိၣ်အမ့ၢ်လၢအမ့ၢ်ကညီကလုာ်ဒုၣ်ဝဲအနီၢ်ကစၢ်ကဟ်
 ဖျိၣ်ထီၣ်သးန့ၣ်လီၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါမၤတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်ပှၤတအိၣ်တၢ်သးကရၢအံၤမၤအိၣ်ထီၣ်တၢ်
 ဂ့ၢ်ကိတၢ်စ့ၢ်ခဲတခီလီၤ.မ့ၢ်ဒုၣ်အလုးဘၢထီၣ်အသးလၢတၢ်ဘျုးတၢ်ဘါအဖံးဒီးဖိၣ်ယံး(KNU)
 အတၢ်ကရၢကရိၤ,မ့တမ့ၢ်မၤဟးဂီၢ်တၢ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်ဂံၢ်ဘါဒီးဘျၢက့ၤအီၤန့ၣ်ကကဲ
 ထီၣ်လၢ(KNU)မၤထီၣ်ဒါပှၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်ဒီးတၢ်ဘျုးတၢ်ဘါခွဲးယၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ပျဲကွၢ်
 ကိအိၣ်ဒဲအံၤတခီတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ကသဘံၣ်သဘုၣ်အါထီၣ်ဒီးတုၤဆူတၢ်ဖျိၣ်ဆၢအါထီၣ်န့ၣ်
 လီၤ.တၢ်န့ၣ်အယီၤ(KNU)တခီတၢ်ဂ့ၢ်အံၤကဘၣ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်ဘျၢက့ၤအီၤလၢတၢ်ဘျုးတၢ်
 ဘါဂ့ၢ်ဝီအကျဲန့ၣ်လီၤ.

၁၄. ကီၢ်သုလုၤကညီသီခါဒိၣ်တဖၣ်ဂ့ၢ်ဂီၤအူတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ

ဖဲ- ၂၃.၁၁.၁၉၉၄တုၤ ၂၄.၁၁.၁၉၉၄အနံၤတဖၣ်အပူၤလၢမၤနၢၤပျီတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဘျီၣ်ဒိၣ်အ
 ပူၤကညီသီခါဒိၣ်(၁၀၂)ပါဒီးပှၤတူၢ်ဘျုးတူၢ်ဘါအခွါ,အမုၢ်တဖၣ်,(KNU)ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဒီးပှၤ
 ထီၣ်ဒိကန့ၣ်တၢ်တဖၣ်ထီၣ်ဒိကန့ၣ်ဝဲဂ့ၢ်ဂီၤအူတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤ,ယူယူလၢပှၤနီၣ်ဂံၢ်အလၢအပှၤ
 အပူၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဆုၤဆိလံာ်ကွဲးတၢ်ဆူမ့ၢ်မ့ၢ်ကွဲးန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်
 ဒီးသရၣ်ဒိၣ်သီခါအဂၤတဖၣ်လၢကဟဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤအဂီၢ်သန့ၣ်ကတဟဲထီၣ်ဝဲနီၣ်တပါ
 ပါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အဂံၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢအဘၣ်ယးဒီးမ့ၢ်ကွဲးန့ၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအကဲ
 ထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တဖၣ်န့ၣ်,တၢ်ဆုၤထီၣ်အီၤဆူသီခါလၢအိၣ်ကီၢ်သုလုၤကီၢ်စဲၣ်အပူၤဆူပှၤလၢအ
 ဟဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အအိၣ်ဒီးမၤတၢ်ထီၣ်ယူစံးကတိၤသကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ.ဒဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အ
 စၢအသိးသီခါဒိၣ်ခါၣ်စးလၢအဂ့ၢ်အဝါတဖၣ်စံၣ်ညီၣ်တံာ်ဟံလီၤဝဲတၢ်ဂ့ၢ်(၇)ထံၣ်ယူယူဖိးဖိး
 ဒီးဟံဂၢ်ဟံကျၢၤဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ.

- (၁) လၢတၢ်ရၢလီၤတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်,လၢတၢ်မၤတၢ်ဘျုးတၢ်ဘါအတၢ်ဖံး
 တၢ်မၤအပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်,တၢ်မၤဘၣ်ဒိထံၣ်ဂီၢ်သဲးဂ့ၢ်ဝီ,သးဂ့ၢ်ဝီ,ဒီးတၢ်ပၢတၢ်ပြးဂ့ၢ်ဝီတဘၣ်
 အိၣ်ဝဲဘၣ်.
- (၂) လၢတၢ်ဒုးန့ၣ်လီၤပှၤကညီတဖၣ်ဆူသီခါအတၢ်ပူၤန့ၣ်တၢ်ကဘၣ်သမံသမိးထံအိၣ်ဒဲဘူး
 ဒးအတၢ်ဟံလီၤစူးကါတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢဝံၤမးတၢ်ကဘၣ်မၤတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်အမူးန့ၣ်လီၤ.
- (၃) တၢ်ကပတုာ်ယၢ်တၢ်မၤတၢ်ရၢလီၤတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, တၢ်တုၤယိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်
 ထီၣ်ကွဲးကီၢ်တၢ်မၤတဖၣ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အသးဟီၣ်ကဝီၤပှၤအဂီၢ်.

- (၄) တ်မလၢတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်ဂီၢ်ဝိတဆီဆူပုၤကမျါအပူၤ,သီဘျုးသီခါတဖၣ်အပူၤ,တၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်အကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်တၢ်လၢအကစးဟးဂီၢ်ကွံာ်တၢ်ရိၣ်ဖိၣ်ယူဖိးတဖၣ်တၢ်ကပဒုၣ်ဟးဆဲးအီၤ.
- (၅) လၢဘူးဒးကရၢဖိတဖၣ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ,လၢသီဘျုးသီခါတဖၣ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢသီခါဒီးလီၤကဝီၤပုၤန့ၢ်ဖိန့ၢ်ကမီၤတဖၣ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ,တၢ်ဂ့ၢ်ကိာ်အဒိၣ်အဆဲးမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ်တၢ်ကဘၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤဆူကီၢ်သူလုၤသီခါဒိၣ်အကရၢဝံၤ,ဒ်သီခါဒိၣ်ကရၢအံၤအတၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်ကျဲၤမၤဝဲအသိးတၢ်ကဘၣ်ဒိကန့ၣ်မၤထွဲအီၤ.
- (၆) တၢ်ကဘၣ်ထီၣ်ဒါသကိးပုၤတတိတဘၣ်တဖၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤဆူသီခါတဖၣ်အပူၤတၢ်ဟံၣ်ဒိၣ်ယီၤသူလၢတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်ဒီးမၤအတၢ်မၤတဖၣ်.
- (၇) တ်မလၢတၢ်တုထီၣ်ယိၣ်,တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဖျါအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအပူၤတၢ်ကဘၣ်ထီၣ်ယူလီၤသးဒီးပုၤတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်အခါဒီးအမုၢ်တဖၣ်,လီၤကဝီၤပုၤန့ၢ်ဖိန့ၢ်ကမီၤတဖၣ်ဝံၤမးတၢ်ကဘၣ်မၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖိၣ်(၂)သီတသီအပူၤမ့ၢ်ကွံာ်ညီၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါအတၢ်ပတံၢ်ဆူထီၣ်လံာ်ကွဲးတဘျုးဆူတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အပူၤပၤလီၤဆုၣ်နီၤသရၣ်ဒိၣ်သီခါဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲအဂ့ၢ်န့ၣ်တၢ်ရၢလီၤဒုးသ့ၣ်ညါအီၤဆူတၢ်အိၣ်ဖိၣ်န့ၣ်လီၤ.လံာ်ကွဲးအပူၤသါဝဲတခါတၢ်တုထီၣ်ယိၣ်, တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဖျါ, တၢ်ထီၣ်ကစၢ်အတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်သါညီၣ်ကွံာ်လံာ်အီၤခဲလၢာ်အဂ့ၢ်, သါမၤဝံၤတၢ်လံာ်ယိၣ်ဝဲတဖၣ်ဖျါတဖၣ်, သါဟ့ၣ်လီၤဆူကညီၣ်ဘူးဒးတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်သီခါဒိၣ်ပုၤဒီးတၢ်ယူးယိၣ်ဟံၣ်ကဲကရၢအပူၤပၤလီၤဆုၣ်နီၣ်အစုပူၤလံာ်ဒီး, သါဝဲစးထီၣ်ခဲအံၤသါကန့ၣ်လီၤ(၄၉)လၢတၢ်အိၣ်ဆိးသီကွီးတရၢအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးသါဟ့ၣ်လီၤလီၤကဝီၤအဝဲအံၤအပူၤ တၢ်ဂ့ၢ်အကါဒိၣ်ခဲလၢာ်တဖၣ်ဆူသရၣ်ဒိၣ်သီခါအူဝဲစးအစုပူၤအဂ့ၢ်တဖၣ်,လံာ်ကွဲးပုၤဟံၣ်ဖျါဝဲဒၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဝံၤဝဲဂ့ၢ်ဂ့ၢ်သနက့ၤ,မ့ၢ်ကွံာ်ညီၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါတဖၣ်ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်အလၢသဟီၣ်ဒိဘၣ်ဝဲဆူသိၣ်ဘူးဒးကရၢဖိလၢအလဲၤတလၢကွံာ်ဘူးဒးအတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၣ်အတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်တဖၣ်အသိးအကျါအဒိၣ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်စးဝဲလၢ(KNU)ခိၣ်န့ၢ်လၢထးတဖၣ်ဒီးရၣ်ဘိၣ်သီခါသရၣ်ဒိၣ်ဟံၣ်ဖိၣ်ကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤသကိးတၢ်ဒီးဝဲနီၤဟးထီၣ်မ့ၢ်ကွံာ်ညီၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါလၢ(KNU)အဟီၣ်ကဝီၤပုၤအဂ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ,လၢတၢ်ဆူသ့ၣ်အပူၤဖိၣ်ပၤယာ်လံာ်မ့ၢ်ကွံာ်ညီၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါအဂ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ,တၢ်သီၣ်ဝဲသဲကလၢပၤထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ.နဝတအသုးလၢအကွၢ်ထံကွၢ်ဆး(KNU)အတၢ်အိၣ်သးထီၣ်တဖၣ်တခါ တသုးဆၢသုးကတီၢ်ဘၣ်ဒီးဒ်သိးမ့ၢ်ဆူကကဲၤထီၣ်အဂီၢ်ထၢဖိၣ်ထီၣ်ဝဲမ့ၢ်တဆၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲဒိၣ်စ့ဘၣ်(၄)သီအန့ၤ (နဝတ) အ (ဝဗဟ)ဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်တၢ်မံၣ်ညါသုးရၣ်(၃၃)သုးနီၣ်န့ၣ်ဖျါအတၢ်ကစီၣ်အပူၤ, ကညီၣ်ပုၤထီၣ်တၢ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ကွံာ်ညီၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါအတၢ်မၤလၢအမ့ၢ်တၢ်ဟးရၢလီၤဘူးဒးအတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်အတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤအဖိခိၣ် ဆိၣ်တၢ်ဖိၣ်ယံးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလၢအပိာ်ထွဲထီၣ်အခဲတဆီဘၣ်တဆီတဖၣ်, ကွဲးစဲကျဲးရၢလီၤဝဲလၢပယီၤဒီးကညီၣ်ကျိၣ်ခဲကျိၣ်ဝံၤစးထီၣ်လၢလါဒိၣ်စ့ဘၣ်(၁)သီရၢလီၤဝဲလံာ်

လဲကွက်ကွက်အပူတဒီးခိဉ်မံလောအမုာ် (စဗဟ) ၁ (ရတခ)ဘဉ်ဒီးဒီးခိဉ်အမံလောဘူးဒးတံာ် ဘူဉ်တံာ်ဘါကရါဖိတဖဉ်ဒီးရါလီၤဝဲန့ဉ်တံာ်ထံဉ်ဘဉ်အံၤန့ဉ်လီၤ.

၁၅. တံာ်ထူးဖးသးစးထီဉ်အဂုာ်

ပုၤလောအပဲဉ်ထံနီၤဖးတံာ်မုာ်တံာ်တီအဆာတဘဉ်လီၤတံာ်လီၤဆဲးဘဉ်တဖဉ်.ဒီးဒုဉ်ဒါအတံာ်ခဲဉ် သူခဲဉ်ဂီၤအဖီခိဉ်.ထီဉ်ဟူးထီဉ်ဂဲၤထီဉ်ပုၤလောတူာ်ဘဉ်တံာ်ဘူဉ်တံာ်ဘါဂုာ်ဖီအတံာ်ဆီဉ်တံာ်တ ဖဉ်န့ဉ်လီၤ. ပုၤသ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ် လောအတံာ်သးဆါအဖီခိဉ်ယူဟးထီဉ်ကွံာ်အသးလောအနီၤကစါ ဒဉ်ဝဲအတံာ်ကရါကရီခိဉ်န့ဉ်အတံာ်တီခိဉ်ရိဉ်မဲအဖီလံာ် ဒီးမးထီဉ်အတံာ်ဟူးတံာ်ဂဲၤထီဒါခဲဉ် ဆဲဉ်ယူဉ်စးထီဉ်ဝဲဒဉ်လောသူမ့ထီဉ်ကဝီၤပုၤန့ဉ်လီၤ.ဂါၤသး(ခုဉ်အဲဒံဉ်အိဉ်)သူးဒုတဒုမးပီၤဖး ထီဉ်တံာ်ဂုာ်အံၤဒီးဒီးမုဉ်လဲးပုၤအသးပြါထီဉ်ဝဲဒဉ်လီၤ. ခုဉ်ဆဲဉ်ဒံဉ်အိဉ်သူးခိဉ်ယီၤကွီဉ်သါဒီး သူးစကီၤဖါမံအသူးကရုာ်မုာ်သူးကရုာ်အဆိကတံာ်လောထီဉ်ဟံးန့ဉ်သူမ့ထီဉ်တံာ်လီၤန့ဉ်လီၤ.

ဘဉ်ယးတံာ်ဂုာ်အံၤဒုဉ်ဒါရါလီၤတံာ်ကစီဉ်လောခုဉ်ဆဲဉ်ယူဉ်ထူးထီဉ်တံာ်ကလုာ်လောကမးသံဗွဲဉ် ကွံဉ်ဉ်သရဉ်သီခါသတးဒီးလောသီခါဖးဒိဉ်အတံာ်ဘံဉ်တံာ်ဘါအဂီၤကွီဉ်သါဒီးဖါမံတဖဉ်ဘဉ် ဟံးန့ဉ်သကံးဝဲမ့ဒါန့ဉ်လီၤ. ကွီဉ်သါဒီးဖါမံလဲၤဆူသူမ့ထီဉ်အခါ. ခုဉ်ဆဲဉ်အဲလဲအုဉ်အသူးဖိ လောထံဉ်ဝဲလောကျဲတံာ်တဖဉ်န့ဉ်ရီၤဖိဉ်ကိးယုဉ်ဝဲလောကလဲၤယုဉ်တံာ်ဒီးအဝဲသ့ဉ်န့ဉ်လီၤ.လောတံာ် ဂုာ်အါမံၤအဖီခိဉ်ပုၤလောတပီၤအခံတဖဉ်အအိဉ်န့ဉ်ဟံးန့ဉ်ဝဲတံာ်စုကဝဲဒီးစီၤယုဉ်ဝဲန့ဉ်လီၤ.

ခုဉ်ဆဲဉ်ယူဉ်ခိဉ်န့ဉ်ဖးဒိဉ်သ့ဉ်တဖဉ်. ဒ်အမးန့ဉ်တံာ်လဲတံာ်မာလီၤလောအပူၤကွံာ်တံာ်စံဉ်စီၤတဲစီၤ အယိ. အိဉ်ဒီးတံာ်သ့ဉ်တဖဉ်သးတဖဉ်ဖးဒိဉ်ဒီး တဆဲဉ်ဒီးတံာ်ဂံၤသ့ဉ်ဂံၤစီၤအတံာ်ဘဉ်ဂံၤဂုဉ် ဘဉ်န့ဉ်လီၤ. လောတံာ်အံၤအဖီခိဉ်ကညီတံာ်ထူဉ်ဖျဲးသူးမုာ်ဒိဉ်အသူးလောအဟူးဂဲၤလောလီၤကဝီၤ အံၤအပူၤသ့ဉ်တဖဉ်အံၤအဂီၤတံာ်ထူးထီဉ်ဟံးတံာ်ကလုာ်လောတဘဉ်ခးသူးလောအထူးဖးသးတဖု အံၤလုၤတက့ၤဘဉ်န့ဉ်လီၤ. တံာ်အိဉ်သးဒ်အံၤအဖီခိဉ်.ပုၤလောထူးဖးသးတဖုအံၤဟံးန့ဉ်တံာ်ခွဲး တံာ်ယံာ်ဒီးမးန့ဉ်ဝဲသူးဖိလောပီၤအခံတနီၤယုဉ်ဒီးအတံာ်စုကဝဲၤကျိသဉ်ဘျါအုဉ်န့ဉ်လီၤ.

ပုၤထူးဖးသးအကရါအံၤသ့ဉ်လီၤအခိဉ်တယံာ်ဝဲသူမ့ထီဉ်သီခါဖုဉ်ဒီးပုၤအိဉ်လီၤကဝီၤပုၤသ ဝီဖိတဖဉ်အချဲလောလုာ်လီၤလုာ်ထီဉ်ယိဉ်လီၤကျိပူၤတဖဉ်.သူးကရုာ်လောအအိဉ်ထံနီၤခိဉ်တဖဉ် ကိးခးပတုဉ်ဝဲလောကျိဝံၤသံကွဲၤဝဲမုာ်အဘူဉ်အဘါခရံဉ်အတံာ်ဘါခါဘူးဒးအတံာ်ဘူဉ်တံာ်ဘါခါ န့ဉ်လီၤ.တံာ်စံးဆာက့ၤအီၤမုာ်တဘဉ်အသးတခီထီဝဲထူတံာ်ဝဲလီၤ. ပုၤလဲၤတံာ်ဖိလောအဘူဉ်တံာ် ဘါတံာ်ဒ်လဲဉ်တကလုာ်ဂုၤဂုၤတဖဉ်ကျိဉ်စုလောအပဉ်ယုဉ်တဖဉ်န့ဉ်စံးဝဲလောတံာ်ဟံးဆါအစုဟံ ကီၤအဂီၤအယိဟံးန့ဉ်ကွံာ်ဝဲတံာ်ဖိတံာ်လံၤတဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

တံာ်တလီၤကျဲလီၤကပူၤအတံာ်ထီဒါအံၤစးထီဉ်ပံာ်ကျါထီဉ်ဝဲလဲန့ဉ်လီၤ.လါဒိဉ်စုဘဉ်(၄)သီ န့ဉ်သူးရဉ်(၁၀၂)သူးကျါ(၁)ခိဉ်သူးခိဉ်ဒိဉ်ဖိကွီၤမုာ်န့ဉ်အသူးပုၤပုၤလောအမုာ်ဘူးဒးတံာ်ဘါက ရါဖိတဖဉ်ဖိဉ်ယံာ်အံၤန့ဉ်လီၤ.လောသူးရဉ်(၁၀၄)တခီသိဉ်ဒုလောသူးက့(၇)တံာ်လီၤကဝီၤအဂါ တဖဉ်အပူၤသူးဖိတနီၤဒီးလောခုဉ်ဆဲဉ်ဒံဉ်အိဉ်အပူၤသိဉ်ဒုတနီၤလဲၤတုၤဆူပုၤထူးဖးသးကရါ

အပူ၊ နှစ်လီ၊ သိပ်နှုအါဒ်အါဂါလါအတသ့ၣ်ညါတၢ်ခိၣ်တၢ်ခဲနီတမံၤဘၣ်အပူ၊ ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်
ကိးအသိးပိၣ်ထွဲယုၣ်ဝဲဒ်တၢ်ကလုၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. တနီၤတခီလၢတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤ
ဘၣ်ဂီၢ်က့ၤအဂီၢ်လၢတၢ်ထံၣ်ဘၣ်ခိၣ်အပူ၊ နှစ်လီၤမၤအါထီၣ်ဂံၢ်ဘါဆူပုၤလၢထီၣ်ဒါက့ၤတၢ်တ
ဖၣ်အကရၢပူ၊ နှစ်လီၤ. ပုၤထုးဖးသးတဖၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအသဟီၣ်ကဆူၣ်ဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်ဒုၣ်
ဒါထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤတခူထီၣ်ဝဲအလံာ်ခီဖျိ တၢ်ဆဲးကျိးလၢကလံၤကျါတဆီလီၤ. ကူၣ်မၤအိၣ်
ထီၣ်တၢ်ကစီၣ်အဘျၣ်တဖၣ်ဝံၤရၢလီၤန့ၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤန့ၣ်အတၢ်ဆဲးကျါတဖၣ်ဒီးတၢ်ဖိၣ်န့ၣ်
တၢ်ကစီၣ်လၢကလံၤကျါန့ၣ်အတၢ်အုၣ်သးအိၣ်ဝဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်လီၤ.

ဗွဲၣ်ကံၣ်ညါသရၣ်ဒိၣ်သီခါအပျံၣ်အကျါတဂၤ လၢအမ့ၢ်ဖါအံးကိသရၣ်ဒိၣ်အုၣ်န့ၣ်ဒုးန့ၣ်စံးဝဲ
ဒုးလၢတၢ်ကထီၣ်ဒါတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအတၢ်ဆိၣ်တၢ်အဂီၢ် ဆိၣ်လၢဖါအံးကိဒီးလဲၤခူသ့ၣ်ဆူတၢ်
ကိၢ်လီၤစိဖဲဒိၣ်စ့ဘၣ်(၄)သီအပူ၊ အဂ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤဒ်သိးကရိၣ်ဖိၣ်ကိးန့ၣ်သီခါဒီးဘူးဒးတၢ်ဘူၣ်တၢ်
ဘါကရၢဖိလၢအဆိၣ်လၢမ့ၢ်တြီၤဟီၣ်ကဝီၤပူၤတဖၣ်အဂီၢ် ဆိၣ်လၢတၢ်ကိၢ်လီၤစိဖဲဒီးလဲၤဆူဖၣ်
ပူၣ်ဖဲဒိၣ်စ့ဘၣ်(၆)သီအနံၤအဂ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ် ဟံးန့ၣ်ခိၣ်တယၢ်လၢတၢ်ကစီၣ်တဖၣ်အံၤအဖီခိၣ်
ဒီးကွဲးလံာ်ထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤတၢ်ဒီးရၢလီၤဝဲဆူကမ့ၢ်အသိးအကျါလဲၤလဲၤန့ၣ်လီၤ. (နဝတ)စ့ၢ်
ကိးသီဘုၣ်သီခါဒီးကမ့ၢ်လၢအိၣ်ဖၣ်ပူၣ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤတဖၣ် လဲၤတုၤဝဲဆူသ့မ့ၢ်ထီၣ်ကန့ၢ်က
သ့အဂီၢ်လၢတၢ်ကူၣ်သ့အပူ၊ ရိၣ်ဖိၣ်မၤန့ၢ်စၢၤဝဲအဂ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤတၢ်မၤန့ၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အီၤခီဖျိဒိၣ်
ဖိၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးခိၣ်ကျၢ်စိမ့းတခီလၢတၢ်ဆိၣ်သးဒ်အံၤအဖီခိၣ်. ဖိလံာ်သိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အကျဲသ့တ
ပျၢ်သ့တကမၣ်တဂ့ၤအဂီၢ် လၢတၢ်သ့ၣ်ဆိၣ်သးဆိၣ်အပူၤကိးက့ၤဝဲလၢတၢ်ကလုၢ်မ့ၢ်ကထီၣ်
ဆါအပူၤလီၤ. လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒုၣ်ဝဲ(၅.၁၂.၁၉၉၄)အနံၤ ဒီးဖဲ(၇.၁၂.၁၉၉၄)န့ၣ်လၢတၢ်သး
ဘျၢ အပူၤကွဲးဆုၢ်န့ၣ်လဲၣ်(၂)ဘုၣ်လၢတၢ်မ့ၢ်ဖးကွၢ်အီၤဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါအီၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဆု

သုးဖိသံဉ်ဖိသုဉ်စာ၊

ကဒုးသုဉ်ညါသုဒ်အံၤလီၤ.သုမာတၢ်န့ဉ်ဆိကမိဉ်အိၤမ့ၢ်ထံမ့ၢ်ဆးတက့ၢ်. သုတဆိကမိဉ်တၢ်ထံထံဆးဆးဘဉ်န့ဉ်သုမာကမဉ်တၢ်သုလီၤ.သုးဖိသုဉ်စာ,တၢ်လၢသုတသုဉ်ညါန့ဉ်မိသုကသံကွၢ်ထံထံဆးဆးတက့ၢ်.သီခါခိတီဉ်န့ဉ်တမ့ၢ်ပဝဲဒုဉ်ခိဉ်န့ဉ်ဟံးအိၤဘဉ်.အနီၢ်ကစၢ်ဟးဒုဉ်ဝဲလီၤ.အဝဲကွဲးန့ဉ်ပုၤလံာ်တဲဝဲသါဟးလီၤသါကကုၤဒုးထဉ်(ဝင်)လၢခိတီၢ်အပူၤလွံဆံခွံလါမ့မ့ၢ်ပဝဲခိဉ်န့ဉ်ပဟ့ဉ်တၢ်ဘျဉ်တၢ်ဘါကိးဖုဒဲးသဘျုး လၢကဘါဘဉ်တၢ်ဘျုးဘျုးဆိုဆိုလီၤ. တဆိဉ်ဘၢတၢ်ဘါနီတခါဘဉ်.ဖိလံၤသုးဖိသုဉ်စာ,တဘဉ်မၤနါစါတၢ်တဂ့ၤ. သုမၤနါစါတၢ်ဒီးကဘဉ်ဒီးတၢ်ပၢ်ဆၢဒီးတခါကဘဉ်ဒီးပုၤကညိဒီးကလုာ်လီၤ. တၢ်လၢသုတသုဉ်ညါန့ဉ်ဟဲသံကွၢ်ထံထံဆးဆးတက့ၢ်.ပဝဲသုဉ်တဖဉ်ပမ့ၢ်ခိဉ်န့ဉ်ဒီးမ့ၢ်ဒုဉ်သုမိာ်သုပၢ်လီၤ.တၢ်လၢသုတသုဉ်ညါသံကွၢ်ဒီးပကတဲန့ဉ်ပၢ်သုလီၤ.တၢ်လၢသုသးမ့ၢ်တမံတဲဘဉ်ပုၤပကျါသုလီၤ.မိသုဆိကမိဉ်တၢ်ထံထံလၢပုၤဒီးကလုာ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ကွဲးဟံးပဲၤအံၤ

သုးခိဉ်ကျါလၢအဲဉ်ဘဉ်သု

ဆဲးလီၤ,

(ဘိဉ်မ့း)

၅.၁၂.၁၉၉၄

သုးခိဉ်ကျါမိရီၤ

ဆု.

ဖိလံၤ,သုးခိဉ်,သုးဖိခဲလၢာ်သုဉ်သုစာ,ယကတဲသုဒ်အံၤလီၤ.မူခိဉ်တပူၤဒီးတၢ်အၢဉ်အသိးပုၤကညိတပူၤဒီးတၢ်ကမဉ်စ့ၢ်ကိးဘဉ်, ဖိသုဉ်လံၤသုဉ်စာယတဟံသုတၢ်ကမဉ်နီတဂၤဘဉ်. ယအဲဉ်ဘဉ်သုဒီးယအဲဉ်ပုၤကလုာ်လီၤ.ယမာတၢ်ပၢ်ဆၢယံာ်(၄၆)န့ဉ်လံယအဲဉ်ဒီးထံဉ်လၢယပုၤကလုာ်ဘဉ်မုာ်ဘဉ်ခုဉ်န့ဉ်လီၤ.သုတဘဉ်ပျံၤလၢယကဟံသုတၢ်ကမဉ်တဂ့ၤ.လုၤတက့ၤယတဟံသုတၢ်ကမဉ်ဘဉ်.သုမာတၢ်လၢထံကီၢ်အဂီၢ်ယသုဉ်ညါလီၤ. သုးခိဉ်, သုးဖိသုဉ်သုစာ,ဖုတဲသုန့ဉ်ကန့ဉ်တက့ၢ်.သုမ့ၢ်တကန့ဉ်ကကဲဘျုးကဲဖိုဉ်လၢပယီၤအဂီၢ်ဒီးပပုၤကညိဒီးကလုာ်ကကဲထီဉ်ဒုဉ်ပယီၤအကုၢ်ခဲလၢာ်လီၤ.ပတဲသုဒီးသုကန့ဉ်တက့ၢ်.ပပုၤကညိဒီးတကလုာ်ညါလိဉ်ဘဉ်တၢ်ယုတၢ်ဖိးလီၤ.ပယုမးပပိုၤ.ပကအိဉ်ယုအိဉ်ဖိးလၢတၢ်အဲဉ်တၢ်ကွံအပူၤတက့ၢ်.

ဘိဉ်မ့း

၇.၁၂.၁၉၉၄

သုးခိဉ်ကျါမိရီၤ

လံာ်ကွဲးတဖၣ်အံၤအယံၤသိၣ်ဒူတနီၤလၢအထံၣ်သ့ၣ်ညါထီၣ်က့ၤတၢ်အဘၣ်တဖၣ်ဟဲက့ၤတ့ၤကဒါက့ၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. သန့က့ၤဒုၣ်ဒါအတၢ်ကူၣ်ရၤလီၤတၢ်ကစီၣ်လၢအကမၣ်ဒ်အမုၢ်-ပှၤလၢအကဲခိၣ်ကဲန့ၢ်ဒီးထူးဖးအသး(၁၇)ဂၤန့ၣ်တၢ်ကမၤသံကွံာ်အီၤယုၣ်ဒီးသိၣ်ဒူလၢအက့ၤန့ၣ်လီၤ. ဆူခ့ၣ်အံၣ်ယုၣ်ကရၤပှၤတဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကစီၣ်လၢအကမၣ်တဖၣ်အံၤအယံၤသိၣ်ဒူလၢအအိၣ်တၢ်ဖဲပှၤထူးဖးအသးကရၤပှၤအါအါဂီၢ်ဂီၢ်တဖၣ်ဟဲက့ၤဝဲတဘျီလၢဘၣ်ဒီးစံၣ်ညီၣ်တံာ်သကိးဝဲလၢကဆဲးမးလဲၤဆူညါရၢၢ်ရၢၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၁၆. သးခိၣ်ယီၤကီၣ်သါ

ပှၤလၢအဒးအိၣ်ထီၣ်သ့မ့ထံၣ်ထံကျိလီၤသဂါ(ကီၣ်လိာ်ဝီၤ)အတၢ်ဂ့ၢ်ကပၢ်ထီၣ်အဂီၢ်ပှၤလၢအရိၣ်ဖိၣ်ဟူးဂဲၤတၢ်အကျါ ခုၣ်အံၣ်ဒိၣ်အိၣ်သးခိၣ်ယီၤကီၣ်သါမုၢ်ပှၤအရ့ဒိၣ်ကတၢ်တဂၤလီၤ. အဝဲထံၣ်ဝဲလၢခ့ၣ်အံၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တဟ်ဒိၣ်ဟဲကဲဘူးဒးတၢ်ဘျီတၢ်ဘါ ဒီးဝဲကပၤကွံာ်ဝဲ,ဆိၣ်တံာ်ယာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အတၢ်စံးတၢ်ကတိာ်တၢ်ဒီးမ့ၣ်ကွံာ်ညီၣ်သရၣ်သီခါအပှၤဟ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ထွဲတၢ်စံၣ်ညီၣ်တံာ်ဝဲလၢ သရၣ်ဒိၣ်သီခါဘၣ်ဟးထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်မုၢ်လၢခ့ၣ်အံၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ဒီးရၣ်ဘိၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါဟ်ဖိၣ်ကူၣ်ထီၣ် ဒီးထူးကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

သးခိၣ်ယီၤကီၣ်သါန့ၣ်ဖဲ၁၉၉၄န့ၣ်လါအိးကထိဘၣ်အပှၤလဲၤဆူမ့ၣ်ကွံာ်ညီၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါအကီၣ်ဒီးထံၣ်ခူသ့ၣ်ဒီးသရၣ်ဒိၣ်သီခါဝံၤဂ့ၢ်ကျဲးစးဟ်ဖျါတဲန့ၢ်ပၢ်ဝဲလၢသရၣ်ဒိၣ်သီခါမုၢ်ဟဲက့ၤဆူသ့မ့ထံၣ်မးတၢ်မၤကကဲထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟ်ဖျါပတံထီၣ်ဒုးန့ၣ်န့ၣ်ဝဲလၢတၢ်ဂ့ၢ်အကလုာ်ကလုာ်သန့က့ၤသရၣ်ဒိၣ်တခီဂ့ၢ်လိာ်ဝဲဒီးစံးဆၢက့ၤဝဲလၢအတၢ်ဟ်လီၤအသးအတၢ်စံၣ်ညီၣ်တံာ်အာ်လီၤန့ၣ်သါတမၤဟးဂီၤဘၣ်အယံၤကဲထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ဘၣ်ဒိသးဘၣ်ဒိအဒိၣ်အမုၢ်လၢသးခိၣ်ယီၤကီၣ်သါအဂီၢ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခဲဟဲက့ၤကဒါဆူအမူအဒါလီၤဘၣ်ဒီးမၤဆူသ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဒီးကရၤဖိခိၣ်န့ၣ်အဂၤတဖၣ်ဒီးဆၢန့ၢ်လံာ်တဘျီဆူသးခိၣ်စိထူထူလုခ့ၣ်အံၣ်ဒိၣ်အိၣ်သးရိၣ်မဲခိၣ်ကျါ(၂)အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်အပှၤဟ်ဖျါယုထီၣ်ဝဲလၢ ကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဘျီတၢ်ဘါသဘျုးခွဲးယာ် အလၢအပှၤ, ဒီးတၢ်ကပတုာ်တၢ်ဆိၣ်တံာ်အတၢ်ရုလိာ်မုၢ်လိာ်လၢကညီဘူးဒးတၢ်ဘါကရၤဖိတဖၣ်အဖိခိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သးခိၣ်ဒိၣ်စိထူထူလုတခီတၢ်ဘျီတၢ်ဘါသဘျုးခွဲးယာ်ယုၣ်ဒီးပှၤဂ့ၢ်ဝီအခွဲးယာ်ခဲလၢာ်န့ၣ်လၢညါလံၤလံၤမုၢ်တၢ်လၢ(KNU)ဟ့ၣ်ခွဲးန့ၣ်လီၤ.

(KNU)ခိၣ်န့ၢ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်ကိးသီခါတဖၣ် အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၣ်အိၣ်ထီၣ်ကဲထီၣ်အသးတဖၣ်န့ၣ်ဝဲလၢကလီၤဘျါကွံာ်ကယီကယီသတးဒီးကီၣ်သါအလံာ်ဟ်ဖျါယုထီၣ်တၢ်တဖၣ်အဖိခိၣ်အုၣ်ခိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလါဒိၣ်စ့ဘၣ်(၂)သီဂီၢ်ခီန့ၣ်သးခိၣ်ဒိၣ်စိထူထူလုယုၣ်ဒီးသီခါတမ့ၢ်လၢအဟဲတုၤဖဲမၤနၢၤပျီတဖၣ်(၆)ပါ,လဲၤတုၤဆူသ့မ့ထံၣ်ဒီးဒိကန့ၣ်သးခိၣ်ကီၣ်သါဒီးဒူသဝီကမုၢ်လၢအဟဲတၢ်အိၣ်ဖိၣ်တနီၤအတၢ်ဟ်ဖျါ, ဒီးအတၢ်တီၣ်ထီၣ်ဘၣ်ထွဲအတၢ်တုၤဘၣ်

အဂ္ဂိဘဉ်ထွဲတၢ်ထီဒါတၢ်ဘျဉ်တၢ်ဘါဂ့ၢ်ဝီအသဘျဉ်ခွဲးယၢ်အဂ္ဂိ ယုၢ်ဒီးတၢ်အုၣ်သးန့ၣ်လီၤ. သးခိၣ်ဒိၣ်စိထူထူလုအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲကဟံးန့ၣ်မ့ၤဒါလၢကကဲပုၤစံးကတိၤတၢ်လၢတၢ်ဘၢၣ်စၢၤ. လၢကစံးကတိၤမၤမ့ၢ်မၤခၢၣ်က့ၤတၢ်ဒီးကူၣ်ထီၣ်ဝဲလၢကကျဲးစးမၤဝဲဒ်သီးကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အစၢၤ လၢအဂ့ၢ်တခါခါန့ၣ်လီၤ. တချုးတုၤလၢတၢ်အစၢၤတမံၤမံၤအိၣ်ထီၣ်ဒီးဘၣ်တစုန့ၣ်တၢ်ကဟ့ၣ် ဝဲအခွဲးလၢကူၣ်သါဒီးအကရၢဖိတဖၣ် ကဆဲးအိၣ်ဝဲလၢသီခါဖျဉ်အသီအါအါကန့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. အဝဲသ့ၣ်စ့ၢ်ကိးတူၢ်လိာ်ဝဲသးခိၣ်ဒိၣ်စိထူထူလုအတၢ်ကတိၤယုၢ်ယီၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲဟါခီလီၤကတိၤသးခိၣ်ဒိၣ်စိထူထူလုဟဲက့ၤတုၤဆူမၤန့ၣ်ပျီလီၤ. အဝဲက့ၢ်ဖိၣ် (KNU) ခိၣ်န့ၣ် တဖၣ် ဒီးဟံးဖျါထီၣ်သးခိၣ်ယီၤကူၣ်သါအတၢ်ဟ့ၣ်အးလီၤအီၤ တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အတၢ်ဘိးဘၣ်ရၢ လီၤအလံာ်ကွဲးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်စံးကတိၤသကိးဘျီဝဲအံၤသးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မ့ၤဟဲတချုးဘၣ်. ခိၣ်န့ၣ်လၢအဟဲထီၣ်တၢ်စံးကတိၤသကိးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ဒီးခိၣ်န့ၣ်ခဲလၢာ်တူၢ်လိာ်သကိးဝဲဒၣ် ယူယူ ဖိးဖိးန့ၣ်လီၤ.

၁၇. တၢ်ကျဲးစးမၤယူမၤဖိးက့ၤတၢ်သးခိၣ်ဒိၣ်စိထူထူလုအတၢ်လဲၤဆူသ့မ့ၢ်ထၣ်လၢတၢ်က ထီၣ်ယူမၤဖိးတၢ်

သးခိၣ်ဒိၣ်စိထူထူလုန့ၣ်ဖဲ၁၉၉၄န့ၣ်ဖဲလါဒိၣ်စ့ဘၢၣ်(၃)သီလဲၤတုၤကဒီးဆူသ့မ့ၢ်ထၣ်သီခါဖျဉ် စိာ်ယုၢ်ဒီးလီၤခါၣ်သးခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဟံးသးဒီးအတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါစံးဆၢက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပၣ်စ့ၢ် ကိးတၢ်စ့ၢ်ဘဉ်ထွဲတၢ်ဘၣ်ဒိတဖၣ်န့ၣ် ဒ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီသဲစးအိၣ်ဝဲအသိးတၢ်ကယုသ့ၣ်ညါဒီး ဟံးဂ့ၢ်ဝီဒ်အလီၢ်အိၣ်ကသ့အဂီၢ်အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ဒီးန့ၣ်တၢ်အုၣ်သးလီၤတၢ်လီၤဆဲးဝံၤ ဒီးတၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါစံးဆၢက့ၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘူးဒးတၢ်ဘျဉ်တၢ်ဘါခိၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢသ့မ့ၢ်ထၣ်တ ဖၣ်တခီယူထီၣ်ဝဲလၢ တချုးတၢ်ဆဲးကျၢၢ်ဒီးအသရၣ်ဒိၣ်သီခါန့ၣ်ဒီးအဆၢကတိၤန့ၣ်. သးခိၣ် ဒိၣ်စိထူထူလုကအိၣ်ယုၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ် ဒ်သိးခဲကပလၢာ်တၢ်သးမဲကအိၣ်ဒီးလၢတၢ်ဘျဉ်က့ၤတၢ် ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်ကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လါဒိၣ်စ့ဘၢၣ်(၅)သီအပူၤ သီခါတမ့ၢ်(၂၀)ပါလၢမ့ၢ်ကွဲၣ်အကိၢ် ဟဲတုၤဆူသ့မ့ၢ်ထၣ်အဖျဉ် လီၤ. (၆)သီန့ၣ်န့ၣ်ခါၣ်စးတဖၣ်တဲထီၣ်ဝဲလၢအဲၣ်ဒီးထံၣ်လိာ်စံးကတိၤသကိးတၢ်ဒီးခ့ၣ်အဲၣ် ယုၢ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကကျဲၤန့ၣ်တလီၢ်ထီၣ်ယူက့ၤတၢ်ကမံးတံာ်တဖုအဂီၢ်လီၤ. သးခိၣ်ဒိၣ် ထူထူလုယုထာထီၣ်ဝဲလီၤခါၣ်သးခိၣ်န့ၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲသးခိၣ်ကျၢၢ်မိၣ်မိၣ်, ပဒိၣ်စ့ၢ်လုဒီးပဒိၣ် မါရှၣ်လါဖါတဖၣ်လၢကမၤတၢ်ဒ်ပုၤအိၣ်တၢ်ဘၢၣ်စၢၤပုၤသဘျဉ်တဖုအသိးန့ၣ်လီၤ.

၁၈. တၢ်ဖိၣ်ယံးပုၤဟဲတၢ်အိၣ်ဖိၣ်တဖၣ်အဂ္ဂိ

ဒိၣ်စ့ဘၢၣ်(၇)သီအနံၤတၢ်မၤတၢ်အိၣ်ဖိၣ်စံးကတိၤသကိးတၢ်အမူးဖဲသ့မ့ၢ်ထၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ် ဖိၣ်စံးကတိၤသကိးတၢ်ဝံၤဖဲ(၁၁)န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘျဉ်ခိၣ်အတၢ်ကွၢ်တခီအိၣ်ခုၣ်ခုၣ်မ့ၢ်မ့ၢ် ကၢ်တပၢ်န့ၣ်လီၤ. သန့က့ၤလီၤပျံၤဟဲန့ၣ်လီၤလၢတၢ်တပျဲက့ၤသးခိၣ်ကျၢၢ်မိၣ်မိၣ်ဒီးသးခိၣ်ဒိၣ် ကိၢ်ဂ့ၢ်ကူၣ်န့ၣ်ဆူမၤန့ၣ်ပျီလၢဘၣ်တဘျီ တၢ်အိၣ်သးဆိတလဲက့ၤဆူအဂၤတကလုာ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဟဲထီၣ်ယူမၤဘျီတၢ်ကရၢ သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်လီၤက့ၤအသးလၢ ဘၣ်တၢ်ပၢၤယၢ်အီၤဝဲ

လက်လံအဂ္ဂါနှင့်လီ၊ သုးခိၣ်ယီၤကျိၣ်သါတခီတၢ်ကလုာ်လၢကဘၣ်ဖီၣ်တၢ်န့ၣ်သါမူသါဒါတ
ဆိၣ်လုၤတက့ၤဘၣ်လီၤ.

ဖဲဟါခိ(၅)န့ၣ်ရံၣ်ကတီၢ်ပူၤ သုးခိၣ်ယီၤကျိၣ်သါ ရဲၣ်ကျဲၤပျဲလီၤက့ၤသုးခိၣ်ကျါမိၣ်မိၣ်ဒီးသုး
ခိၣ်ဒိၣ်စိထူထူလုဆူမၤန့ၣ်ပျီၤ လၢကက့ၤတဲဘၣ်ခိၣ်နၢ်တဖၣ် လၢခ့ၤခါကတီၢ်အံၤတၢ်ဆိၣ်သး
လိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်ဒ်လဲၣ်အဂ္ဂါန့ၣ်လီၤ. ဒီးမၤလိၣ်ထွဲစ့ၢ်ကိးဝဲလၢဟါခိ(၉)န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်ကဘၣ်ဟဲ
က့ၤတုၤဆူသုမ့ထံၣ်န့ၣ်လီၤ. ပျါလီၤဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အဂံၢ်ခိၣ်သ့ၣ်တခီမ့ၢ်ဒၣ်စုအဂ္ဂါအကျိၤန့ၣ်လီၤ.
တၢ်ကမၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်ကက့ၤသီခါလၢအကထိ ဒီးပုၤတူၢ်ဘူၣ်တူၢ်ဘါတဖၣ်လၢအနီၣ်ဂံၢ်
အါန့ၢ်ဒီးအကထိတဖၣ်ဒီးကျဲၤန့ၢ်အံၤတၢ်ဆိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်တခါအဂီၢ်လီၤ. တၢ်ကက့ၤကိးန့ၢ်စၢၤ
မ့ၣ်က့ၣ်ငုၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါလၢ တၢ်စံးကတိၤထီၣ်ယူထီၣ်ဖိးတၢ်ကတီၢ် တၢ်ကဟ့ၣ်ဒုးဆိၣ်ဒုးဆီ
သိၣ်ဒုလၢအဆိၣ်သုမ့ထံၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ယုဝဲလၢတၢ်ကဟ့ၣ်အီၤစုယီၤတကလီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ကျဲၤ
ပျဲကျဲၤခိၣ်န့ၣ်(၂)ဂၤအံၤအဖီခိၣ် ပုၤထုးဖးသးကရူၢ်လၢအိၣ်သုမ့ထံၣ်တဖၣ်ဆိးထီၣ်ဝဲသုးခိၣ်
ယီၤကျိၣ်သါလၢအမ့ၢ်ပုၤထီၣ်ဒါတၢ်အါၣ်လီၤအီၤလီၤတဂၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အီၤခိဖျါလီ
ပျဲတၢ်ကစီၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၉. ဖါမံအကညီသွံၣ်

သုမ့ထံၣ်သီခါဖျါန့ၣ်မ့ၢ်ဖျါခံကထၢ.တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အီၤဒီးသ့ၣ်.ဟီၣ်ကုၢ်ခိကိၣ်လိၣ်ဒီးဟီၣ်ကုၢ်
ဒါန့ၣ်လီၤ.ဟီၣ်ခိၣ်လၢအတၢ်ဖးလဲၢ်ဆိၣ်စ့ၢ်ကိးတခါလီၤ. ဟံဝဲပုၤလၢဘၣ်တၢ်ဖီၣ်ယၢ်အီၤဒ်
ပုၤတူၢ်ခၢၣ်စးတၢ်တဖၣ်ဖဲဟီၣ်ခိၣ်လၢဒးတၢ်လီၢ်တတီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလါဒံၣ်စုဘၣ်(၇)သီအနံၤ
ပုၤလၢသးဆုၣ်တလၢကွံၣ်လၢတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါတဖၣ်ကိးထုးထီၣ်ကွံၣ်ပုၤခရံၣ်ဖိအကရၢ(၃)ဂၤ
လၢပုၤဘၣ်တၢ်ဖီၣ်ပၤယၢ်အီၤဒ်ပုၤယီၤဖိတဖၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.ပုၤလၢအဘၣ်တၢ်ကိးထုးထီၣ်
အီၤ(၃)ဂၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ.သုးခိၣ်စိကျိၣ်အုလၢခ့ၣ်ဆဲၣ်ဒံၣ်ဆိၣ်.မဲးလဲးထၣ်တြၢမူဒါခိၣ်ပုၣ်ကး(ကိး)
စီၤကံဒိၣ်ဒီးပဒိၣ်စီၤန့ၢ်ကီၢ်လၢသိၣ်လဲၤထၣ်တကပၤန့ၣ်လီၤ. ဖါမံလၢပုၤကိးအီၤကညီသွံၣ်
န့ၣ်လံာ်မဲာ်ပျါၣ် “ကညီသွံၣ်” န့ၣ်တဆဲးဝဲဒ်ကညီသးစၢ်အဂၤတဖၣ်အသိးလၢစုဒု.စုတီၤ.စုခိၣ်
ညါ.သးနါပုၤအလီၤဘၣ်.မ့မ့ၢ်တခီဆဲးကံတဲာ်ဝဲလၢအမဲာ်ချဲခံတိၣ်အကဆုးဖိလၢတၢ်လီၢ်အံၣ်
အံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ခဲအံၤကညီသွံၣ်(ကိး)ဖါမံန့ၣ်ကဲခိၣ်ကိးထုးထီၣ်ပုၤလၢဘၣ်တၢ်ဖီၣ်ယၢ်အီၤဒ်ပုၤတူၢ်ကျိၢ်အသိး
(၃)ဂၤအံၤဒီးမိၤကိးထီၣ်ဝဲဆူထံနံၤခိၣ်တၢ်လီၢ်လၢအယံၤတစးန့ၣ်လီၤ. စၢယၢ်အဝဲသ့ၣ်အစု
လၢအချၢသၢဂၤလၢန့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်လီၤန့ၣ်သန့ကတၢ်တခံးဒီးဘၣ်မ့ၢ်လါပုၤပုၤ(၃)သီအယိလါ
တၢ်ကပီၤဆဲးကပြါဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢမ့ၢ်ခိၣ်တခီဆၣ်တဖၣ်ဆဲးကပြါလီၤဝးဝးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်
ခရံၣ်ဆိၣ်ဖျါၣ်အလါလၢမ့ၢ်ခိၣ်မူလါကဆဲးကဆိၣ်အကတီၢ်လီၤ. သုးခိၣ်စိကျိၣ်အုလၢအနၢ်ပၢၢ်
လီၤအသးလၢအဘူၣ်အတီၢ်အၢသီကလီၤလၢအဖီခိၣ်ဒီးယုကညးထီၣ်တၢ်ကတီၢ်တထံၣ်ဆူ
ကညီသွံၣ်အဆိၣ်ဒ်အံၤ. “သုဝဲသ့ၣ်အံၤ. သုမ့ၢ်ကမၤသံပုၤတခီဝံသးစူၤပျဲပုၤဝဲလၢ် ပကယု
ဘါထုကဖၣ်သကိးတၢ်တက့ၢ်နီၤ” ကညီသွံၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်တသီၣ်တသဲဘၣ်နီတမံၤအပူၤ

နဲ့လီ။ သုးခိင်စိကိုင်အုတခိစံးဝဲ။ “ထုကဖှင်သကိးတကုာ်” ဒီးကဘါထုကဖှင်တံာ်အဂီၢ်ဖဲအတီၢ်ခိင်လုၤလီၤအကတီၢ်န့ၣ်, ကညီသ့ၣ်လုၤအဆဲထီၣ်ကတီၢ်ဟံၣ်ယာ်လံာ်အကျိတခိ ခးသံကွံာ်အီၤလီၤ. ဝဲးလဲးထံၣ်တြီၤမူဒါခိင်ပုၣ်ကးတခိတုၤအထံၣ်ဘၣ်တံာ်အံၤဒီး ယၣ်တရံးအသးယုၢ်ကွံာ်ဝဲသတုာ်ကလံာ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဲန့ၣ်ပုၤစိာ်ကျိတဂၤခးထွဲဝဲအခံလုၤကျိတဘီဝံၤတဘီန့ၣ်လီၤ. ကျိဘၣ်ပုၣ်ကးအစုဒုၣ်ဒီးပျံၤလုၤတံာ်စၢၤဒုၣ်ချုၤအီၤန့ၣ်မိၤမဲၢ်သးအယီၤ အဝဲလီၤတံာ်ဝဲလုၤယိၣ်လိာ်ကျိကံာ်ကပၤန့ၣ်လီၤ. လုၤခုၣ်အဲၣ်အဲၣ်အုၣ်တခိစၢၤထုးထီၣ်ဝဲလုၤထံကျိဒီးဆုၢ်ကုၤအီၤဆူမၤန့ၣ်ပျီၤန့ၣ်အယီၤအဝဲကုၤတဲဘၣ်ကုၤတံာ်ကဲထီၣ်သးခဲလံာ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခးသံစုာ်ကိးစီၤန့ၣ်ကီၢ်ဖဲအခးသံသုးခိင်စိကိုင်အုအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. သုးခိင်ကျိာ်စိဘိၣ်မုးအတံာ်ကလုၢ်လုၤအထုးထီၣ်ယာ်ဝဲလုၤကျိတဘၣ်သိၣ်ဘၣ်, တံာ်တဘၣ်ခးတံာ်ဘၣ်လီၤ. ကျိသိၣ်ထီၣ်ဒ်အံၤအယီၤ, ပုၤထုးဖးအသးကရူၢ်န့ၣ်ထုးပြုၤလီၤအသး ဒီးဟံးန့ၣ်တံာ်လီၢ်စးထီၣ်သုၣ်ထံၣ်တုၤထီၣ်ဘးဆူသိၣ်လဲၣ်ထံၣ်လီၤ. ခုၣ်အဲၣ်အဲၣ်အုၣ်အသုးတဖၣ်တခိသုၣ်ကျိဖးဒိၣ်, ကျိဖိအါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဒီးခးနါစီၤသကိးတံာ်လုၤတံာ်ပညိၣ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးခိင်ကျိာ်မိၣ်မိၣ်ဒီးသုးခိင်ဒိၣ်စိထူထူလုၢ်ခံၤအိၣ်လုၤမၤန့ၣ်ပျီၤဟဲကုၤဆူသုၣ်ထံၣ်ပစုာ်ပတုၤန့ၣ်လီၤ.

၂၀. တံာ်အိၣ်သးအါထီၣ်တဆီဘၣ်တဆီအဂီၢ်

ဝဲလါဒိၣ်စုဘၣ်(၈)သီဟါဒိ(၅)န့ၣ်ရံၣ်၃၀၀မံးနံးကတီၢ်န့ၣ်သီခါလုၤအအိၣ်အဆီကတံာ်ဖဲသုၣ်ထံၣ်အဖှင်ပူၤအူကီၤသညးဒီးအူပညၣ်သၣ်မံးတဖၣ်ဂုၢ်ကျဲးစးဝဲဒ်သိးကမၤတံာ်အိၣ်ဖှိၣ်ဒီးတံာ်ကထီၣ်ယူမၤဘျါကုၤတံာ်ဂုၢ်ကီၤအံၤ, ဒီးသုးခိင်ဒိၣ်ထူထူလုၢ်အဂီၢ်သန့ကုၤဘၣ်တံာ်တြီၤအီၤလုၤသုးကရူၢ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟါအဝဲန့ၣ်သုးခိင်ကျိာ်ဘိၣ်မုးအလံာ်ကွဲးတဘျီတုၤဆူမ့ၣ်ကွံာ်ငှုၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါအစုပူၤအဂီၢ်န့ၣ်တံာ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အီၤဒီဖျိ “နဝတ” အစံးတကျိၣ်ခံတံာ်ကစီၣ်ဒီးစံးတံာ်ကစီၣ်တခိဟဲကဲထီၣ်အသးဒ်အံၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၣ်ကွံာ်ငှုၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါတခိတဆိးထီၣ်ကွၢ်လံာ်ဘၣ် ဒီးအစုတီၤလံာ်သီခါတပျီၤအူဆၣ်ဒးဘၣ်သးတခိဘၣ်ဖးကွၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လုၤလံာ်အပူၤကွဲးသံကွံာ်ဝဲလုၤ, အဲၣ်ဒီးထီၣ်ယူစံးကတီၢ်တံာ်ဒီးသရၣ်ဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. (KNU)ကရၢတံာ်ဟံၣ်ဆါအသးန့ၣ်အိၣ်လံ(၄၆)န့ၣ်လံအဂီၢ်, သံကွံာ်ဝဲသရၣ်ဒိၣ်သီခါမ့ၢ်အပၣ်လုၤပုၤကညီတပၤဒါ, တပၣ်ဘၣ်ဒါ, ပၣ်လုၤပယီၤတပၤဒါ, တပၣ်ဒါအဂီၢ်လီၤ. တံာ်လုၤပယီၤန့ၣ်လီၤကံာ်လုၤအစံးဝဲလုၤအမ့ၢ်ပုၤဆိၣ်တံာ်မၤန့ၣ်တံာ်အဂီၢ်လီၤ. လုၤလံာ်အံၤအဖိခိၣ်မ့ၢ်ကွံာ်ငှုၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါတခိတစံးဆါကဒါကုၤဝဲတံာ်ဂုၢ်နီတမံၤဘၣ်. တကပၤတခိအဲၣ်ဒီးထီၣ်ယူသုၣ်ထံၣ်တံာ်ဂုၢ်သန့ကုၤအဂၤတကပၤတခိအိၣ်လုၤတံာ်ဖှင်ဆါဆူၣ်ဒိၣ်ထီၣ်အကွၢ်အဂီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဒိၣ်စုဘၣ်(၉)သီအနံၤဖှင်ပူၣ်သီခါကရူၢ်တဖၣ်ဟဲတုၤသကိးဆူအုးဆၣ်သယးဖိၣ်တီၣ်အူကွံာ်(ကိး)သုၣ်ထံၣ်သီခါဖှင်န့ၣ်လီၤ. ကိးကမျါအတံာ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖဲဒိၣ်စုဘၣ်(၁၀)သီဟါဒိ ဒီးသီခါဒီးကမျါထီၣ်တံာ်အိၣ်ဖှိၣ်(၄၀၀)ဘျိ(၅၀၀)ယၣ်ယၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ယုၢ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လုၤသုးခိင်ကျိာ်စိဘိၣ်မုးကဟဲထံၣ်လိာ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လီၤ. သီခါတဖၣ်အကွၢ်အဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်(နဝတ)က

ရှုအကွာအကီဒီးတၢ်ထံၣ်ဘၣ်လၢအစံးကတိၤတၢ်ဆၢဆူၣ်ဆၢပနၤဒ်မဆလၢ,နဝတသုတၢ်စံးတၢ်ကတိၤတၢ်အဖျၢၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ်တခီဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်ကြးတၢ်မၤအီၤလၢတၢ်ဘၣ်စၢၤတၢ်လီၤလၢအမ့ၢ်ယိၣ်လိာ်ကျိလၢက့ၣ်တဲၣ်)အဟီၣ်ကဝီၤတကပၤ, ဒီးကြးတၢ်မၤဟးဂီၤကွံာ်သီခါအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအမၤဝဲဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ. သနၢ်ကုသီခါတဖၣ်ဆဲးမၤဝဲဒၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒီးပုၤလၢအဖီၣ်ယာ်ဝဲတဖၣ်အဖီခိၣ်လၢတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးတအိၣ်ဘၣ်အပူၤထူးထီၣ်ရၢလီၤဝဲအတၢ်ဟ်သးန့ၣ်လီၤ. သီခါတပျီၤအလံာ်ရၢလီၤအပူၤကွဲးဖျါဝဲဒီးစံးဝဲဒ်အံၤလီၤ.

“အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်,အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ကမူၤကမၣ်တဖၣ်န့ၣ်သ့သ့ၣ်ညါလီၤ.”
 ဂီၤဒီ(၉)န့ၣ်ရံၣ်ဘၣ် ဘိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်တဖၣ်တခီ ဒ်တၢ်ဘျီဆိပူးဂဲၤအကွာ်အဂီၤအသိး သုမၤအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သုသးအဲၣ်ဒီးအသိးသုလီၤ. လၢကဒုးတၢ်အဂီၤတၢ်ကဘၣ်ကတိၤဆိဟ်စၢၤသးန့ၣ်လီၤ. ရၣ်ဘိၣ်သီခါဒိၣ်)သရၣ်ဒိၣ်အူဝံးစၣ်နးဒီးသီခါ(၈)ပါလၢအိၣ်မၤနၤပျီသၣ်လွၢၣ်အူက့ၣ်တခီတုၤစုၢ်ကိးဆူသီခါတပျီၤတဖၣ်အအိၣ်တနံၤယီၤ ဒီးဖီၣ်ပၤယာ်ဝဲသီခါတဖၣ်အံၤစုၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

၂၁. သိၣ်မ့ၢ်ကရၢတဖၣ်အတၢ်ဟ်သးဒီးကျဲးစးမၤယုမၤဖိးစၢၤ

ဘၣ်ယးဘူးဒးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါတၢ်ဂ့ၢ်ကိလၢအအိၣ်ထီၣ်ကညီကီၣ်စံၣ်ပူၤန့ၣ်ကညီဖိကဒဲကဒဲသုတကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ကံာ်ဂုၢ်လိာ်သးအစီၤ. အဝဲသ့ၣ်စံးကတိၤထီၣ်ယူၤသကိးဝဲကဒဲကဒဲအလီၤန့ၣ်သိၣ်မ့ၢ်ကရၢဖိတဖၣ်တခီ ဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်သိၣ်မ့ၢ်ကရၢလၢအမ့ၢ် ဘူးဒးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါကရၢဖိတဖၣ်မ့ၢ်န့ၣ်တၢ်ဘၣ်စၢၤထီၣ်ယူၤစံးကတိၤစၢၤန့ၣ်တၢ်ဘၣ်ဂီၢ်ကုၤကန့ၢ်အဂီၢ်တၢ်မုၢ်လၢကအိၣ်ဒိၣ်တက့ၢ်အယိၤ. ဟဲထီၣ်ယူၤတၢ်ပီၣ်လိာ်သးဒီးခုၣ်အဲၣ်ယူၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဝဲကရၢကရီထီၣ်ဝဲတၢ်မၤဘျီထံကျိလီၤသဂၢၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကမံးတံာ်တဖုန့ၣ်လီၤ. ခိၣ်န့ၢ်(၈)ဂၤလၢအမ့ၢ်ကမံးတံာ်တဖုန့ၣ်အမံၤမ့ၢ်ဝဲ.

- (၁) နဲၣ်ရွဲၣ်ကွၢ်-ကရၢခိၣ်(ကရၢခိၣ်မိၣ်ကီၢ်သီပၣ်တံၣ်-NMSP)
- (၂) အူတၢ်အိၣ်-ကရၢဖိ(ကရၢခိၣ်(၂)ကလုာ်ဒဲၣ်မိၣ်ကရၢခိၣ်သ့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤသဘူ)
- (၃) ခဲၣ်စိနဲၣ်အိၣ်-ကရၢဖိ(ကရၢခိၣ်(၂)-ရၢၢ်ခၢၣ်တၢ်ထူၣ်ဖျးပၣ်တံၣ်)
- (၄) အူမ့ၢ်စိၣ်-ကရၢဖိ(ကရၢခိၣ်-ဒိၣ်မိၣ်ကရဲးတံးပၣ်တံၣ်-D.P.N.S)
- (၅) အူအူမိၣ်-ကရၢဖိ(နဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်-ကမျၢၢ်တၢ်ထူၣ်ဖျးကရၢဖိ-P.L.F)
- (၆) သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိခွံးမိၣ်-ကရၢဖိ(နဲၣ်ရွဲၣ်-ယိၤကီၢ်ပုၤကလုာ်ခဲလၢၢ်တၢ်ထူၣ်ဖျးကရၢ-ရလလဖ)
- (၇) ဒီးကထၢၣ်နဲၣ်အိၣ်-ကရၢဖိ(ကရၢခိၣ်-ကီၢ်ပယိၤဒီဘုၣ်က့ၣ်ဖိတဖၣ်ဒဲၣ်မိၣ်ကရဲးတံးကရၢဖိ-ABSDF)
- (၈) အူလွၢၣ်နဲၣ်-ကရၢခိၣ်မိၣ်သံစိၣ်ခၢၣ်စး(ABSDF)ခၢၣ်စးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကရာအံ့ဖဲဒ်စုဘာ်(၈)သီန့ၣ် လဲၤသကိးဝဲဆူသ့မ့ထံၣ်လီၤ. ထံၣ်လိာ်စံးကတိၤဘၣ်တၢ်ဒီး ပှၤထူးဖးသးအကရာအပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတနီၤယုာ်ဒီးသီခါတနီၤန့ၣ်လီၤ.ထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢပှၤထူး ဖးသးကရာအပှၤန့ၣ်တအိၣ်ဒီးတသ့ၣ်လီၤ.တၢ်ကတိၤတမံၤယီၤဘၣ်ဒီးကဲထီၣ်ပှၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီ တအိၣ်ဘၣ်အယီၤ လါဒ်စုဘာ်(၁၀)သီအနံၤန့ၣ် ကွဲးလံာ်ပတံထီၣ်တဘျီလၢအဟံၤဖျါထီၣ် အတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂၂. ဘၣ်ယးထံထံၣ်လီၤဆဲးအတၢ်ဂ့ၢ်ပှၤမၤဘျီစၢၤတၢ်ကမံးတံာ်အတၢ်ကညးဟံၤဖျါအဂ့ၢ် မုၢ်နံၤ-၁၆.၁၂-၁၉၉၄

- (၁) တၢ်သုတမၤလၢတၢ်ခးလိာ်သးလုၤတက့ၤအဂီၢ်.
- (၂) တၢ်ကအုၣ်ခိၣ်ဆဲးပၤယာ်တၢ်ဘၣ်သးပတြိာ်(၅)ထံၣ်အဂီၢ်.
- (၃) ရၣ်ဘိၣ်သီခါကဟဲအိၣ်ယုာ်ဒီးထံထံၣ်လီၤဆဲးပှၤမၤဘျီစၢၤတၢ်ကမံးတံာ်ဖဲထံထံၣ်လီၤ ဆဲးကဝီၤပှၤအဂီၢ်.မ့ၢ်တဟဲအိၣ်ဘၣ်ဝဲတကဲာ်ဒဲးန့ၣ်ခ့ၣ်အဲၣ်ယုာ်တခီကဟံးမူဒါအဂီၢ်.
- (၄) တၢ်ကပျဲဟဲအိၣ်ပဒိၣ်မါရၣ်.သးခိၣ်ဒိၣ်ဂီၢ်ဂ့ၢ်ကိၣ်န့ၣ်.သးခိၣ်ဒိၣ်စိထူထူလုတ ဖၣ်က ဟဲအိၣ်လၢထံထံၣ်လီၤဆဲးကမံးတံာ်ဖဲထံထံၣ်လီၤဆဲးကဝီၤအဂီၢ်.
- (၅) ကမံးတံာ်တဖၣ်တခီကမ့ၢ်ကရာသဘျီလၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤဒီးကအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢန့ၣ် လီၤ.
- (၆) တၢ်သုတဟံးန့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကမံးတံာ်အဖီခိၣ်ဒီးဟံးန့ၢ်တၢ်ထီးနါဘၣ်
- (၇) တၢ်တတၢ်ပိၣ်ဒီးကမံးတံာ်တဖၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်သန့ၤထီၣ်သးလၢတၢ်သီၣ်ဝဲသဲကလၢအတၢ် ကစီၣ်အဖီခိၣ်ဝဲဖဲတၢ်မၤတၢ်န့ၣ်တၢ်သုတမၤတဂ့ၢ်အဂီၢ်.
- (၈) တၢ်ဆဲးကျၢဒီးကမံးတံာ်အပှၤခဲကပၤလၢာ်န့ၣ်တၢ်ကယုထၢခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒီးဟ့ၣ်အီၤမူဒါအဂီၢ်.ဒီးန့ၢ်တူၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤလီၤ.ဘၣ်သးစ့ၢ်ကိးလီၤ.

- (၁) ပဒိၣ်ဘးသ့ၣ်(KNU)
- (၂) အူသူးမ့ၢ်ကလး
အူတ့ၣ်အိၣ်
ကမံးတံာ်ခါစး

၂၃. တၢ်အိၣ်သးလၢတၢ်ပဒုၣ်အီၤတသ့လၢဘၣ်အဂ့ၢ် ပှၤထူးဖးသးအကရာဒီးသီခါလၢအအိၣ်သ့မ့ထံၣ်တဖၣ်. အတၢ်လိာ်ဘၣ်မုၢ်လၢတခီမ့ၢ်ဝဲဒၣ် လၢကထံၣ်လိာ်ဒီးသးခိၣ်ကျၢာ်စိမ့းန့ၣ်လီၤ. တုၤတၢ်သ့ၣ်ဟံၤတၢ်ဆၢကတီၢ်(၉)န့ၣ်ရဲၣ်ကတီၢ် ဘၣ်ဒီးသးခိၣ်ကျၢာ်ဘိၣ်မ့းဟဲမ့ၢ်တတုၤဘၣ်တဘျီန့ၣ် ဆှၢဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤပျံၤတၢ်အကလုာ် (Ultimatum)ဆူမၤနၢၤပျီလၢသးခိၣ်ကျၢာ်မိၣ်မိၣ်ဒီးသးခိၣ်ဒိၣ်ထူထူလုယုာ်ဒီးပှၤလၢတၢ်က ပၤယာ်အီၤပှၤတူၢ်ခါစးတၢ်အသိးတဖၣ်န့ၣ်တၢ်ကခးသံကွဲာ်ဝဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ. တုၤလၢ(၉) န့ၣ်ရဲၣ်ဘျီအဆၢကတီၢ်ဒၣ်လဲာ် ပှၤနီတကပၤပမး တဟံၤဖျါတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဘၣ်ဒီးအိၣ်ကိာ် ယာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲဂီၤခိ(၁၀:၁၅)န့ၣ်ရဲၣ်တဘျီကညီသ့ၣ်ဒီးအသကိးတဖၣ်. သီခါတနီၤတြီ

ယာ်အီၤဒၣ်လၢ်, ခိယီၤဝဲယိၣ်လိာ်ကျိၣ်ဒီးသုး(၂)ယဲၤကလဲၤန့ၣ်လီၤဆူမၤနၤပျီ တာ်သမံသမိး
တာ်ခိးလီၤတၢ်တတီၤန့ၣ်လီၤ. တာ်ခိးလီၤဝဲန့ၣ်ကညီတာ်ထူၣ်ဖျးသုးဖျးဒိၣ်သိၣ်န့ၣ်(၉)ဂၤဟံးမူဒါ
ပၤယာ်ဝဲလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကိးဟ့ၣ်တာ်ကလုာ်တၢ်ကျိၣ်ယီၤဆူပုၤလၢအဟဲထီၣ်တဖၣ်အဆိၣ်လၢအ
သုတဆဲးဟဲထီၣ်လၢဆူအဝဲသ့ၣ်အဆိၣ်တဂ့ၤ ဒီးကက့ၤကဒါက့ၤဆူအလီၤမ့ၣ်မ့ၣ်ခုၣ်ခုၣ်အ
ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအပူၤထီၣ်တာ်တဖၣ်ဆဲးဟဲထီၣ်ကဝီၤတာ်ယာ်သကိးသုးခိးတာ်တဖၣ်လီၤ. ပုၤ
ဘၣ်မူဘၣ်ဒါ(၉)ဂၤတခီ သုးခိၣ်ကျါၣ်ဘိၣ်မ့ၣ်အတာ်ထုးထီၣ်ယာ်တာ်ကလုာ်ဆိၣ်ဂၢ်ကျါဝဲဒီး
အယိတမံၤ, တဆဲၣ်ဒီးခးလိာ်သးကဒဲကဒဲဘၣ်အယိဂုၤက့ၤဝဲဒၣ်အခံလီၤ. ပုၤဂုၤဒၣ်အခံထဲ
(၅)ဂၤခိးဒီး(၄)ဂၤတခီတူာ်ဘၣ်ဝဲပုၤထုးဖးသးကရူၢ်တဖၣ်ဖီၣ်အီၤဒီးတာ်က့ၤကိးပုၤ(၄)ဂၤအံၤ
က့ၤစိာ်ယုာ်ဒီးတာ်စုကဝဲၤလၢအိၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်တာ်ဆိၣ်ခိးလီၤ(၁၁)ခိၣ်န့ၣ်ဆူသ့မ့ထံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီသ့ၣ်ကရူၢ်ဖိတဖၣ်အသးဟဲကဖိထီၣ်ဝံၤဟဲထီၣ်ကဒီးဝဲဆူတာ်ခိးအလီၤခံတီၤတတီၤန့ၣ်
လီၤ. မ့ၣ်တာ်လီၤလၢတာ်တုကတီၤထီၣ်ယာ်အီၤဂုၤဂုၤလၢတာ်တုာ်ဒုးသုးတာ်အစီၢ်လီၤ. ကညီသ့ၣ်
တဖၣ်ဒဲလၢညါအသိးပုၤခိးတာ်ဖိတဖၣ်ကိးပတုာ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဆၣ်တကန့ၣ်ဝဲဘၣ်ဒီးဆဲးဟဲ
ထီၣ်ဝဲအယိသိၣ်ဒုးခိးတာ်ဖိတဖၣ်ဒဲအမူဒါအိၣ်လၢတာ်ဘၣ်တာ်ဘၢအဂီၢ်သတးဒီးစးထီၣ်ခးအီၤ
န့ၣ်လီၤ. ကညီသ့ၣ်ယုာ်ဒီးအပုၤတနီၤလီၤလၢတာ်ဒုးပုၤတၢ်ကျိၣ်ယီၤလီၤ. ပုၤအိၣ်တုာ်တဖၣ်ဟံးန့ၣ်ဝဲ
ကညီသ့ၣ်အစိၣ်ဝံၤက့ၤဂုၤက့ၤအခံလီၤ. သုးလၢအဟံးန့ၣ်တာ်ဘၣ်တာ်ဘၢတဖၣ်ခးပျံၤခးဖုးအီၤ
ဒီးတဆဲးခးလၢတာ်ဘၣ်. ၆(၁၀:၅၀)န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်ခုၣ်အဲၣ်အဲၣ်အုၣ်သုးဖိ(၄)ဂၤလၢတာ်က့ၤဖီၣ်
အီၤတဖၣ်တာ်တုာ်န့ၣ်ဟံးယုာ်အဝဲသ့ၣ်လၢတာ်လီၤဖဲတာ်ဟံးသုးခိၣ်ဒိၣ်ထူထုလုအလီၤဖဲသ့မ့ထံၣ်
သီခါဖျၢ်တာ်ဟံးကိၤဒၤဒၤအဖိလၢ်ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်အဒၤဒၤပုၤလီၤ.

ဒဲတာ်အံၤအစၢ်ဖိာ်ထွဲအသိးဖဲဂီၢ်ခီ(၁၁)န့ၣ်ရံၣ်ယုာ်ယုာ်န့ၣ် မၤနၤပျီအတာ်စံၣ်ညီၣ်တံာ်လီၤ
လၢတာ်ကခးလီၤကျိၣ်ဖးဒိၣ်ဆူသ့မ့ထံၣ်တာ်လီၤဝးဝးအပူၤန့ၣ်လီၤ. (၁၁:၁၀)န့ၣ်ရံၣ်သုးဖိတဖၣ်
ဟဲတုၤယီၤသကိးဆူသုးခိၣ်ထူထုလုအိၣ်ဒၤဒၤ ဒီးတဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢတာ်ကမၤသံကွံာ်သုးခိၣ်
ဒိၣ်ထူထုလုဒီးအသကိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝံၤဒီးဟံးန့ၣ်ဘုၣ်လီၤကွံာ်န့ၣ်ရံၣ်ယုာ်ဒီးတာ်လိာ်ဘၣ်
အဂၤတဖၣ်လၢပုၤဘၣ်တာ်ဒုးယာ်တဖၣ်အဆိၣ်ဒီး ဟးထီၣ်ကွံာ်သကိးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲမုၢ်ယုာ်
လီၤ(၁၂)န့ၣ်ရံၣ်ဘျီန့ၣ်ဟဲဒီးထုးထီၣ်ကိးဖးကွံာ်ပဒိၣ်မၤရုၣ်ဒီးပဒိၣ်စၣ်လုပုၤခံဂၤဒဲသိးအဝဲ
သ့ၣ်တာ်သုတကမၣ်ဒီးခရံၣ်ဖိတာ်ဘျီတာ်ဘၢကရၢဖိခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်တဂ့ၤအဂီၢ် ဒီးက့ၤကိးယုာ်ဝဲ
ဒီးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

၆(၂:၃၀)မံးနံးကတီၢ်န့ၣ်လီၤစၢ်န့ၣ်ချၢဝဲသုးခိၣ်ကျါၣ်မိၣ်မိၣ်, သုးခိၣ်ဒိၣ်ဂီၢ်ဂုၢ်ကီၣ်န့ၣ်, သုးခိၣ်
ဒိၣ်စိထူထုလုတဖၣ်လၢပျံၤဒီးထုးထီၣ်ကွံာ်ဝဲဆူခိန့ၣ်လီၤ. ပုၤသးစၢ်(၁၀)န့ၣ်ဘျီတဂၤထံၣ်
ထီၣ်ဝဲသုးခိၣ်ဒိၣ်စိထူထုလုတၢ်ကျိၣ်ယီၤဟဲယုာ်ထီၣ်ဝဲဒီးထူတကျၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တယံာ်ဘၣ်သုး
ခိၣ်ယီၤကီၣ်သါဟဲတုၤ ဒီးဟံးတာ်ကမၣ်လၢသုးခိၣ်ဒိၣ်တဖၣ်အဖိခိၣ် ဘၣ်ယးတာ်မၤသံကညီ
သ့ၣ်ယုာ်ဒီးသိၣ်တဖၣ်ဒီးတာ်ခးလီၤမျိာ်အဂုၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သုးခိၣ်ဒိၣ်စိထူထူလုတခိတဲဘၣ်အဲဘဲသ့ၣ်လၢတၢ်ကမၣ်တဖၣ်အံၤတမ့ၢ်ထဲမ့ၢ်အိၣ်လၢပဖိခိၣ်
စီၤဘၣ်,မူဒါတပူၤလၢပှၤကိးဂၤဒီးအဖိခိၣ်ဘၣ်.ခဲအံၤတၢ်ခးတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ဒိးသိးခါဆူညါတၢ်
ခးတဖၣ်အတၢ်အိၣ်သးသုတအာဒိၣ်ထီၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်,မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်ခးဟ့ၣ်ပလီၢ်ဒီးမ့ၢ်ဒၣ်လၢတက
ပၤဒီးတကပၤတၢ်န့ၢ်ပၢ်ကမၣ်လိာ်သးအယိဒီး အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ရဲက့ၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဟါခိတပၤ အူပညၣ်သၣ်မံးဟဲပၢ်ထီၣ် ဒီးမၤတၢ်ယုကညးစံးကတိၤန့ၣ်လီၤ. ကမ့ၢ်တဖၣ်အ
တၢ်တဲအဖိခိၣ် ကစံးကတိၤသကိးက့ၤကဒီးတၢ်လၢတၢ်ဘၣ်လိာ်ဖိးဒုလိာ်သးအပူၤအဂီၢ်လီၤ.
လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်စ့ၤကီၢ်အပူၤ သုးခိၣ်ဒိၣ်ဂီၢ်ဂ့ၢ်ကိၣ်န့ၣ်မၤလီၤပျံၤအတၢ်ဆဲးကျၢဒီး မၤနၤပျီ
လၢဆူခံ တၢ်သုတမၤလၢတၢ်ခးတဂ့ၤ, ဒီးအဝဲဒၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဆဲးမၤတၢ်စံးကတိၤသကိး
တၢ်အဂ့ၢ်လီၤ. နံၤအဝဲန့ၣ်ဒီးနံၤတၢ်ခးမ့ၢ်ဆၣ်(၅၃)ပျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. ကမ့ၢ်သံတဂၤဒီးဘၣ်ဒိးနး
(၃)ဂၤလီၤ.တၢ်ဆၢန့ၢ်ပှၤ(၃)ဂၤအံၤဆူမ့ၢ်ယုၢ်အတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၣ်-

ဖဲၤ၁၉၉၅န့ၣ်ယနူၤအါရံၤ(၉)သီဘူးဒးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါကညီဖိတဖၣ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်က
ရၢအလံာ်ရၢလီၤ၂၉၅, အဆၢ(၅)ဟံၣ်ပျါဝဲလၢတၢ်ခးလီၤ(၇၅မမ)မ့ၢ်သၣ်(၅၈)ပျၢၣ် ဆူသုမ့
ထၣ်ဒီးဟံၣ်ပျါစ့ၢ်ကိးဝဲလၢဖၣ်ပူၣ်ကိၣ်သံတဂၤဒီးပိာ်မုၢ်ဖိသၣ်ဘၣ်ဒိတဂၤလီၤ. အနီၢ်နီၢ်
တၢ်ခးဒၣ်(၅၃)ဘီန့ၣ်လီၤ.ဖါမံလီၤကွံာ်ဝဲအဂ့ၢ်စ့ၢ်ကိးဟံၣ်ပျါထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်လံာ်ရၢလီၤ
အဝဲန့ၣ်အပူၤဟံၣ်ပျါဝဲဒၣ်လၢ(၁၁.၁၂၁၉၉၄)အနံၤန့ၣ်အူပညၣ်သၣ်မံးဒီးသုးစကီၢ်ဖါမံတဖၣ်
လဲၤဆူလီၢ်ခါၣ်သးဒီးထီၣ်ယုစံးကတိၤသကိးတၢ်ဝံၤဟဲက့ၤပိာ်အူပညၣ်သၣ်မံးအခံဒီးလၢကျဲ
တၢ်တတ်န့ၣ်ခရံၣ်ဖိသိၣ်ဂူတဂၤခးအီၤအယိဖါမံဒီးသိၣ်ဂူတဂၤသံဒီးသိၣ်ဂူဘၣ်ဒိ(၂)ဂၤန့ၣ်
လီၤ.

၂၄. သုမ့ထၣ်, မ့ၣ်ကွံၣ်, ဒီးကမးမိၣ်

ဒိၣ်စ့ဘၣ်(၁၁)သီဖါမံဒီးအသုးကညီသ့ၣ်ဖိသိၣ်ဂူတကရၢအတၢ်မၤအယိတၢ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်
ဟ့ၣ်ပလီၢ်တၢ်ခးလၢမၤနၤပျီအဆၢကတီၢ်တၢ်အိၣ်သးဘူးတုာ်မးလၢသုးခိၣ်ဒိၣ်စိထူထူလုဒီး
သုးခိၣ်ဒိၣ်ဂီၢ်ဂ့ၢ်ကိၣ်န့ၣ်တဖၣ်တၢ်ကမၤသံအီၤလီၤ.အခါဖဲန့ၣ်လၢမ့ၣ်ကွံၣ်ဒီးကမးမိၣ်တခီ
အတၢ်မၤအါမးအစ့ၢ်န့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အီၤခီဖျိ(နဝတ)အလီၢ်ပျံၤတၢ်ကစီၣ်လၢနဝတသုးတြီၤ
ဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်(၃၃)အဒိၣ်စ့ဘၣ်(၁၁)သီအနံၤတၢ်ကစီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒိၣ်စ့ဘၣ်(၁၁)သီနဝတအတၢ်ကစီၣ်

တၢ်-ဘူးဒးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါကရၢပှၤပူၤထီၣ်တၢ်ဖိခိၣ်န့ၣ်မိၣ်ကွံၣ်လၢအအိၣ်သုမ့ထၣ်န့ၣ်ဖဲ(၁ဝး
၁၁)န့ၣ်ရံၣ်ဟဲတုၤဆူမ့ၣ်ကွံၣ်ဝံၤထီၣ်လိာ်အသးဒီးကစၢ်ကျါတၢ်ရၢလီၤတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်အတၢ်
ဖိးတၢ်မၤကရၢခိၣ်အူန့ၣ်ရၢဒီးန့ၣ်လီၤ.ဒ်အဝဲအတၢ်တဲဘၣ်အသိးတၢ်ဖီၣ်ယာ်ခရံၣ်ဖိတၢ်စ့ၢ်တၢ်
န့ၣ်ကရၢဖိခိၣ်န့ၣ်ဖဲသုမ့ထၣ်(၁၄)ဂၤန့ၣ်တၢ်မၤသံကွံာ်လံအီၤ(၈)ဂၤန့ၣ်လီၤ.ပှၤအိၣ်တုာ်တဖၣ်
တၢ်ကပျဲအီၤအဂီၢ်ယုန့ၢ်တၢ်ဘၣ်သးလၢသီခါသရၣ်ဒိၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခံ-သရၣ်ဒိၣ်သီခါအူနၣ်ရၣ်ဒေးတခီပှၤလၢတၢ်ဖိၣ်ယၢ်အီၤအကျါသးခိၣ်ကျါမိၣ်မိၣ်ဒီးနီၣ်ဖျါ
သီခါဒိၣ်အူဝံးစၣ်နးတဖၣ်တၢ်ကဆၢဆူအဝဲသ့ၣ်နဝတသးအစုပှၤမ့ၢ်ပှၤအိၣ်တၢ်တဖၣ်တခီ
ဖဲသ့အဲၣ်ဒီးန့ၣ်မၤသ့န့ၣ်လီၤ. မၤလိာ်ဝဲမိၣ်ကွဲၣ်ဒ်န့ၣ်ဝံၤဟါခီ(၂)န့ၣ်ရံၣ်ကတီၢ်မိၢ်ကွဲၣ်ဟးထီၣ်
လၢမ့ၣ်ကွဲၣ်ဒ်ဒီးက့ၤကဒါဆူသ့မ့ၣ်ထၣ်န့ၣ်လီၤ.

သၢ- သရၣ်ဒိၣ်သီခါအူနၣ်ရၣ်ဒေးန့ၣ် ဖဲ(၁၁:၁၅)န့ၣ်ရံၣ်ကတီၢ် ဟးထီၣ်လၢမ့ၣ်ကွဲၣ်ဒ်ဒီးက့ၤ
တုၤဆူကမးမိၣ်လီၤ. ဒီး(KNU)သးခိၣ်ကျါမိၣ်မိၣ်ဒီးနီၣ်ဖျါသရၣ်ဒိၣ်သီခါအူဝံးစၣ်နးတ
ဖၣ်လၢတၢ်ကအးဟ့ၣ်အီၤဆူ(နဝတ)သးအစုပှၤအဂီၢ် တၢ်ကကိးအီၤဆူမ့ၣ်ကွဲၣ်ဒ်ဒီးတၢ်သ့တ
မၤတံာ်တၢ်အီၤလၢကျဲတီၤတဂ့ၤ. အးလီၤမ့ၢ်ဝံၤတခီတၢ်ကဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ခိၣ်လၢတၢ်သ့တမၤသံ
အီၤတဂ့ၤ. လၢခံသၢသီကတီၢ်အဝဲသ့ၣ်ကဟဲတုၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

လၢနဟ(၃၃၂)ဆူရတခ(၃၃)တၢ်ဟ်ဖျါ

တၢ်-ဖၣ်အၣ်ကစၢ်တၢ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါအူနၣ်ရၣ်ဒေးတခီကဟဲကိးသးခိၣ်ကျါမိၣ်မိၣ်လၢအဝဲ
သ့ၣ်ဖိၣ်ယၢ်ဝဲဖဲသ့မ့ၣ်ထၣ်ဆူမ့ၣ်ကွဲၣ်ဒ်လီၤ. စံးကတီၢ်တၢ်ပီၣ်လိာ်သးဒီးမ့ၣ်ကွဲၣ်ဒ်သရၣ်ဒိၣ်
မ့ၢ်ဝံၤတဲဝဲလၢကအးဝဲဆူပှၤအစုပှၤလီၤ.

ခံ-ဖဲကျဲတီၤပသးတခီသ့တမၤတံာ်တၢ်တဂ့ၤဒီးသရၣ်ဒိၣ်စံးဝဲလၢသါကဆူခိၣ်လၢပသးတခီ
သ့တမၤသံအီၤတဂ့ၤအဂ့ၢ်

သၢ-တၢ်ကဟ့ၣ်အီၤအခွဲးလၢကဟ်ဖျါထီၣ်န့ၣ်ဆူထးအဂီၢ်.
(တီၢ်နီၣ်-ထးတခီဟ့ၣ်ဝဲအခွဲးလီၤ.)

လၢ-(ရတ-၃၃)ဆူ(၃၃၂)

ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဟ်ဖျါအီၤန့ၣ်တၢ်ကဟ့ၣ်အခွဲးလီၤ.လၢကျဲတီၤတၢ်တဘၣ်မၤတံာ်တၢ်သး
ခိၣ်ကျါမိၣ်မိၣ်ဘၣ်. တၢ်စံးကတီၢ်သကိးတၢ်မ့ၢ်ဝံၤလိာ်ဒ်လၢတၢ်ကအးအီၤဆူပှၤအစုပှၤ
အဂ့ၢ်န့ၣ်တၢ်ကတဲဘၣ်က့ၤသရၣ်ဒိၣ်.

တၢ်ဝဲအံၤ, ဒ်တၢ်တဲဝဲ “ ကျိာ်လီၤဖးဘီၣ်သိၣ်အုာ် ” အိၣ်အသိးပကဒဲကဒဲအတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂ့ၢ် အ
ဖီခိၣ်ဒုၣ်ဒါတခီ ဟံးန့ၣ်ဝဲတၢ်ထိးနါအဘျူးလၢတၢ်အကျိာ်ပူၤကသ့အဂီၢ် ကတီၢ်ယၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.
ဘၣ်ယးဒီး(KNU)အကရၢပူၤ တၢ်ဂ့ၢ်ပၢၢ်ထီၣ်သးအဖီခိၣ် (နဝတ) အတၢ်ဟ်သးလၢဒံၣ်စ့
ဘၣ် (၁၂)သီအပူၤတၢ်နီၣ်လီၤတဖၣ်တၢ်ထံၣ်ဘၣ်အီၤဒ်လိာ်အသိးလီၤ.

- (၁) ကတီၢ်ခဲအံၤလၢမၤနၢၤပျီအပူၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢအကဲထီၣ်သးန့ၣ်မ့ၢ်ဘူးဒေးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါကရၢ
ဖီဒီးခရံၣ်ဖိတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါကရၢဖိတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂ့ၢ်လိာ်အသးလီၤ.
- (၂) လၢပဝဲဘူးဒေးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါကရၢဖိတကပပမ့ၢ်ဟ့ၣ်အဂူၤန့ၣ် ဘူးဒေးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ
ကရၢဖိတဖၣ်အဂီၢ်တစိၤတယၣ်အံၤအပူၤကန့ၢ်တၢ်မၤနၢၤအဂီၢ်ဒီးအခိၣ်ကထီၣ်ဖီထီၣ်အ
ဂီၢ်အဂ့ၢ်တဆိၣ်လၢဘၣ်.

- (၃) ဘူးဒေးတော်ဘူဉ်တော်ဘါကရဖိတဖှ်မုာ်ဆါထါဉ်ဒူးတော်လါပသူးတကပါတခီတော်ကဟ့ဉ်ယီၤတော်မၤစၢၤလၢအလီၤအိဉ်တဖှ်လီၤ.
- (၄) တော်ဂုာ်တော်ကျါခဲအံၤအပူၤလၢဘူးဒေးတော်ဘူဉ်တော်ဘါတကပါကတုၤဆူတော်မၤနၢၤတစုအဂီၢ်. တော်ကဂုာ်ကျဲးစးမၤအီၤ, ဒီးတော်ဂုာ်တော်ကျါလၢထးတဖှ်ကရၤလီၤ အသးကသကုၤဆူဒုသဝီခိဉ်ယၢၤတဖှ်အဂီၢ်တော်ကမၤတော်တခူထီဉ်ဂဲၤထီဉ်ဒုသဝီသးပုာ်ဒီးသီဘုဉ်သီခါတဖှ်.
- (၅) တော်ကနဲဉ်လီၤက့ၤသူးရုဉ်လၢအအိဉ်တော်ပၤဆုၤဖီလၢ်တဖှ်န့ဉ်လီၤ.

ဒံဉ်စ့ဘၢဉ်(၁၂)သီအနံၤန့ဉ်ဖဲသုမ့ထံဉ်န့ဉ်. တော်အိဉ်သးမုာ်မုာ်ခုဉ်ခုဉ် ဒီးအိဉ်ဂၢၢ်တပၢၢ်လီၤ. ပုၤပူထီဉ်တော်လၢညါအဆိကတော်တဖှ်. ဟဲက့ၤန့ဉ်လီၤဆူသီခါဖှ်ကရၢၢ်ပူၤပိုၢ်ပိုၢ်, ဒ်သူးမုာ်ခိဉ်မၤဝဲအသီးလီၤ. တော်ဟ့ဉ်က့ၤသူးခိဉ်ခိဉ်စိထူထူလုအန့ဉ်ရံဉ် ဒီးအၢဉ်လီၤအတော်ကမုာ်ဝဲယုကညးဝဲဒဉ်န့ဉ်လီၤ. သူးခိဉ်ကျၢၢ်မိဉ်မိဉ်န့ဉ်ဘဉ်အခွဲးလၢ ကဟဲက့ၤဆူမၤနၢၤပျီန့ဉ်လီၤ. နံၤအဝဲန့ဉ် သုမ့ထံဉ်အကရၢၢ်ခိဉ်န့ဉ်တနီၤဟးထီဉ်ဂီၢ်ဂီၢ်လၢကလဲၤဆူ မ့ဉ်က့ဉ်န့ဉ်သရၢဉ်ဒိဉ်သီခါအဖှ်ကစုဒုန့ဉ်ပုၤကျဲၤမုာ်ကျဲၤခုဉ်တော်ကရဖိတဖှ်တသ့ဉ်ညါချုးဝဲဘဉ်.

၂၅. ခုဉ်ဆဲဉ်ယုဉ်ဒီးသိဉ်မ့ၤတဖှ်အတော်သးအိဉ်အသၢဉ်အဖီ

ဒ်အူကီသညးဒီးအူပညဉ်သၢဉ်မံးတဖှ်ဆဲဉ်ဒီးဝဲသိး. ဒံဉ်စ့ဘၢဉ်(၁၃)သီအနံၤ တော်စးထီဉ်မၤတော်အိဉ်ဖိဉ်ဖဲ ယိဉ်လိာ်ကျိကပၤဟီဉ်ကဝီပူၤလီၤ. တော်မၤတော်စးကတိၤသကိးအတော်အိဉ်ဖိဉ်တုၤ(၁၅)သီန့ဉ်လီၤ. တော်မၤအီၤလၢယီၤကီၢ်တကပါ(၂)ဘျီ.ဖဲသုမ့ထံဉ်တဘျီန့ဉ်လီၤ. မုာ်လၢ (KNU)ခါဉ်စးတဖှ်ဒီးဘူးဒေးတော်ဘူဉ်တော်ဘါကရဖိအခါဉ်စးတဖှ်စံးကတိၤထီဉ်ယုသကိးတော်အယီၤ,ဘူးဒေးတော်ဘူဉ်တော်ဘါကရဖိတဖှ်ယုထၢထီဉ်အခါဉ်စးလၢကစံးကတိၤန့ၤစၢၤတော်လၢအဝဲသ့ဉ်အတော်ဂုာ်တော်ကျါအဂီၢ်န့ဉ်မုာ်ဝဲ(၁)အူပညဉ်သၢဉ်မံး,(၂)အူကီသညး,(၃)ပဒိဉ်မါရုဉ်(၄)သူးခိဉ်ဒိဉ်ဂီၢ်ဂုာ်က့ဉ်န့ဉ်(၅)သူးခိဉ်ကျၢၢ်ဖီက့ဉ်လု,(၆)သူးခိဉ်ဒိဉ်စိထူထူလုဒီး(၇)သူးခိဉ်မိဉ်ခွဲးတဖှ်လီၤ.

(KNU)ခါဉ်စးတဖှ်မုာ်ဝဲ- (၁)သူးခိဉ်ကျၢၢ်ဒိဉ်စိတော်မျှါဘီ(၂)ပဒိဉ်ဘးသ့ဉ်(၃)ဒီးကထၢဉ်ဆဲဉ်မံးတော်(၄)ပဒိဉ်ကီၢ်စိ(၅)သူးခိဉ်ဒိဉ်ဂီၢ်ဂုာ်ရီက့ဉ်(၆)ပဒိဉ်မါယုဉ်စ့ဉ်(၇)ပဒိဉ်ရဲဉ်က့ဉ်န့ဉ်(၈)သူးခိဉ်ဒိဉ်ဂီၢ်ဂုာ်စိစိတဖှ်န့ဉ်လီၤ.

ခါဉ်စးခံကပၤလၢဉ်အတော်ထီဉ်ယုစံးကတိၤသကိးတော်ဒီတကတီၢ်အပူၤသိဉ်မ့ၤ ဒ်အမုာ်တော်မၤဘျါထံကျိလီၤသဂၢၢ်တော်ဂုာ်ကမံးတံာ်ဖိတဖှ်.ဒံဉ်မိဉ်ကရုဉ်စံဉ်ဂံၢ်ဘါကရုၢ်လၢအအိဉ်မၤနၢၤပျီတဖှ်ဒီးကလုဉ်န့ဉ်တော်ထူဉ်ဖျးကရုၢ်ဂံၢ်ဘါတနီၤထီဉ်ဒိကန့ဉ်စုာ်ကိးတော်ဂုာ်န့ဉ်လီၤ.သိဉ်မ့ၤဂံၢ်ဘါကရုၢ်တဖှ်န့ဉ် ခုဉ်ဆဲဉ်ယုဉ်အတော်ကရၢၢ်ကရီပူၤ တော်ဘျါက့ၤတော်ဂုာ်ကီ လၢတော်မုာ်တော်ခုဉ်, တော်ထဲသိးတုၤသိးကန့ၤအဂီၢ်. ကညီကလုဉ်ကမျၢၢ်တဖှ်အပူၤသွံဉ်လီၤဖးလၢတော်တဆဲဉ်ဒီးဝဲသုတအိဉ်ထီဉ်တဂုၤ,တော်ဂံၢ်သွံဉ်ဂံၢ်စီၤအသုတအိဉ်ထီဉ်တဂုၤ, ပုၤကလုဉ်ကဒဲကဒဲတော်ကဆဲး

မ၊ကု၊တော်ပာ်ဆ၊မူဒ၊လူယူဖိးဖိးအဂီၢ်ဒ်တၢ်ဆိၣ်တူဂံၢ်ဘါအသိးဂုၣ်ကျဲးစးပာ်ယုၣ်သကိးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. နံၣ်စုဘၢၣ်(၁၅)သီအနံၤန့ၣ်တၢ်ဟံၣ်လီၤတၢ်ဘၣ်သးပတြိၣ်(၅)ထံၣ်န့ၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- (၁) တၢ်ကဟ့ၣ်ခွဲးလၢတၢ်ကကရ၊ကရိထီၣ်ဘူးဒးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါတဖၣ်အခၢၣ်စးကမံးတံၢ်တဖုအဂီၢ်.
- (၂) ကမံးတံၢ်အဝဲန့ၣ်တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၣ်တဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ကယုကူၣ်န့ၣ်ကျဲအဘၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်ဝံၤကကျဲးစးရဲက့ၤဝဲ
- (၃) တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျိၤကဲထီၣ်သးအပူၤပုၤလၢအပၣ်ယုၣ်လၢအမ့ၢ်သိၣ်ဒူ,သီခါဒီးကမျၢၢ်တဖၣ်တၢ်သုတဟ့ၣ်အီၤတၢ်ကမၣ်.တၢ်သုတဖိၣ်အီၤ,တၢ်သုတမၤသံအီၤ,တၢ်သုတဒၤန့ၣ်အီၤဆူယိၣ်ပူၤတဂုၤအဂီၢ်ခ့ၣ်ဆဲၣ်ယုၣ်အတၢ်ကရ၊ကရိဒီးပုၤကျဲၤဘျါတၢ်ကမံးတံၢ်တဖၣ်ပံးန့ၢ်မူဒ၊လၢလၢလၢဆုဆုအဂီၢ်.
- (၄) ဘူးဒးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါကရ၊ဖိ,သိၣ်ဒူ,သုးခိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်မၤကမၣ်ဘၣ်တၢ်တခီတၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါဆူသုးရ့ၣ်,သုးကရူၢ်ခိၣ်န့ၣ်ဘၣ်သးတဖၣ်အအိၣ်ဝံၤဒ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဘၣ်သးအၢၣ်လီၤအဖိခိၣ်အသိးတၢ်ကဟ့ၣ်တၢ်ကမၣ်ကသုအဂီၢ်တၢ်ကဟံၣ်လီၤန့ၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တံၢ်လၢမၤမူဒ၊ကသုအဂီၢ်.
- (၅) လၢတၢ်ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်သဘူၤဒီးတၢ်ရၢလီၤတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒီးအတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤအဂီၢ်,ပုၤလၢအတြိပတုၢ်ယၢ်တၢ်တဂၤလၢလၢတၢ်ကဟံးဂုၢ်ဝီတုၤလီၤတံၢ်လီၤ.

ပုၤလၢအဆဲးလီၤအမံၤဒ်ပုၤသ့ၣ်ညါအုၣ်အသးတဖၣ်အသိးန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- (၁) အူတုၣ်အိၣ် -ကရ၊ခိၣ်(၂)-NLD
- (၂) ဒီးကထၢၣ်န့ၣ်အိၣ် - (ကရ၊ခိၣ်-ABSDF)
- (၃) ခဲၣ်စိန့ၣ်အိၣ် - (ကရ၊ခိၣ်(၂)-LP)
- (၄) ဒီးကထၢၣ်စါအိၣ် - (ကိတိၢ်-NCGUB)
- (၅) အူမ့ၢ်စီၣ် - (ကရ၊ခိၣ်-DPNS)
- (၆) ဒီးကထၢၣ်မ့ၢ်ခိၣ် - (လီၢ်ခၢၣ်သးပၤဆုတၢ်ကမံးတံၢ်ကရ၊ဖိ-ABSDF)
- (၇) န့ၣ်ဖုၣ်သုစၣ် - (ကရ၊ခိၣ်န့ၣ်ဂ့ၣ်ကူၣ်ခၢၣ်စး-NMSP)
- (၈) အူလွါန့ၣ် - (ကရ၊ခိၣ်မိသံစီၣ်ခၢၣ်စး-ABSDF)
- (၉) PKRUSLKITCHANURK(သီခါဒိၣ်တပါ)တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢမ့ၢ်က့ၣ်ဂ့ၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါဒီးပုၤတူၢ်ဘူၣ်တူၢ်ဘါတနီၤတခီမ့ၢ်န့ၣ်လီၤဟံၣ်ဖိၣ်သးဒ်ဘူးဒးတၢ်ဘါကရ၊ဖိအခၢၣ်စးဒီးပုၤသ့ၣ်ညါအုၣ်အသးသိး, မ့ၢ်စံးကတိၤဒီးပာ်ဂၢၢ်ပာ်ကျၢၤတူၢ်လီၢ်ဆဲးလီၤမံၤမ့ၢ်န့ၣ်ဝဲတဘျီန့ၣ်တၢ်ဂုၢ်ကီအံၤကဝံၤတံၢ်လီၤကဆုၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.နံၣ်စုဘၢၣ်(၁၅)သီခဲကပၤလၢတၢ်စံးကတိၤဟံၣ်လီၤတၢ်ဘၣ်သးဆဲးလီၤမံၤဒ်သိးအံၤဝံၤအလီၢ်ခဲတယံၢ်ဘၣ်အဆါ

ကတိပုထံထည်လီဆဲးတၢ်ဂၢ်ကမံးတံာ်လၢအမၤဘျါစၢၤတၢ်တခီ လၢတၢ်တမ့ၢ်လၢအပူၤ တၢ်ဂၢ်ဆူၣ်အကါဒိၣ်တမံၤကဲထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂၢ်ကဲထီၣ်အသးန့ၣ်, ဒိၣ်စ့ဘၢၣ်(၁၂)သီန့ၣ် ပှၤပးထီၣ်ခူသ့ၣ်တၢ်လံဆူၣ်ကွဲၣ်, ပှၤထုးဖးသးသ့မ့ထီၣ်ကရူၢ်လၢအတူၢ်ခိၣ်(နဝတ)အတၢ်ကလုာ်သဟီၣ်တဖၣ်, အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂီၢ်ကဲထီၣ်ဒိတၢ်တၢ်ပှၤထီၣ်န့ၣ်အဂီၢ်အဘါအသိးန့ၣ်လီၤ.

၁၉၉၅န့ၣ်ယနှၤအါရံၤ(၁)သီ(KNU)ထီဘိကမံးတံာ်ထုးထီၣ်လံာ်ရၤလီၤဘၣ်ယးထံထည်လီၤဆဲးတၢ်ဂၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်သးဒီတခါအဖီခိၣ်တၢ်ဂၢ်(၇)ထံၣ်ဒိတၢ်ထံၣ်ဘၣ်အီၤလၢလံာ်အသိးအံၤန့ၣ်လီၤ.

(KNU)-ကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢအတၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤဘၣ်ယးထံထည်လီၤဆဲးအတၢ်ဂၢ်တၢ်ကျိၤ

သ့မ့ကျိဒီးယိၣ်လိာ်ကျိလီၤဆဲးတၢ်လီၢ်ကဝီၤပူၤဘၣ်ယးတၢ်ဂၢ်တၢ်ကျိၤလၢအကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အသးတဖၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤအီၤဆူကီၢ်ပူၤကီၢ်ချၢခံကပၤလၢာ်ဒိလံာ်အသိးအံၤန့ၣ်လီၤ.

၁. ထံထည်လီၤဆဲးအတၢ်ဂၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်စးထီၣ်အသးလၢတၢ်ဘျၢတၢ်ဘါဝံၤသီခါ,ကမျၢၢ်,သုးခိၣ်,သုးဖိတနီၤပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်သးဒီးအတၢ်ယုထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလီၤ. တၢ်ပာ်ဖျါအတၢ်ဘၣ်သးအတၢ်ယုထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအံၤဒိသိးကလီၤကဆူၣ်ဒီးဘၣ်ဂီၢ်က့ၤအဂီၢ်(KNU)တခါစးထီၣ်ဆဲးကျၢတၢ်တဖၣ်၁၉၉၄န့ၣ်ဒိၣ်စ့ဘၢၣ်(၁)သီအနံၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂၢ်ကျဲးစးဒိန့ၣ်အပူၤဖဲ၇.၁၂.၁၉၉၄န့ၣ်န့ၣ် ခိၣ်န့ၣ်(၅)၈၀ လဲၤဝဲဆူထံထည်လၢကဘျါက့ၤတၢ်ဂၢ်ကီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်သးဂံၢ်ဘါကရူၢ်တဖၣ်ဖီၣ်ပၤယာ်ဝဲဒၣ်(KNU)ခိၣ်န့ၣ်(၅)၈၀အံၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲ၁၁.၁၂.၁၉၉၄အနံၤပူၤကရူၢ်အံၤဟံးခိတံာ်ယီၤယိၣ်လိာ်ကျိဆူ(KNU)လီၢ်ခၢၣ်သးဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အိၣ်တကပၤဒီးဟံးန့ၣ်ကွဲၣ်ဝဲကျိလၢပှၤခိးတၢ်ဖိတဖၣ်အအိၣ်,ဖီၣ်ဝဲသိၣ်ဒူတဖၣ်အယိၣ်န့ၣ်အဝဲန့ၣ်စးထီၣ်(၁၁)န့ၣ်ရံၣ် တုၤပၤခီၣ်န့ၣ်ရံၣ်(KNU)လီၢ်ခၢၣ်သးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢမူၤဒါသုးခးယီၤစုကဝဲဒိၣ်တဖၣ်ဆူ သ့မ့ထီၣ်လၢပှၤဒုးန့ၣ်တၢ်ဘၣ်သးတဖၣ်အအိၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

၂. ဖဲ၁၂.၁၂.၁၉၉၄န့ၣ်တၢ်မၤန့ၢ်ဝဲခံကပၤလၢာ်တၢ်ပတုၢ်တၢ်ခးလီၤ.ဝံၤ“တၢ်ဘျါက့ၤထံထည်တၢ်ဂၢ်ကမံးတံာ်” လၢတၢ်ကရၢကရီထီၣ်အီၤဒီးသိၣ်မံၤကရၢစၢဖိၣ်တဖု န့ၣ်လီၤကျဲၤတၢ်လၢတၢ်ဘၢၣ်စၢၤလီၤ. တၢ်န့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ ဖဲ ၁၅.၁၂.၁၉၉၄ အနံၤ တၢ်သုးကျဲၤလၢတၢ်ကပျၢၢ်လီၤန့ၣ်က့ၤခိၣ်န့ၣ်ဒီးသိၣ်ဒူ လၢပှၤပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်သးတဖၣ်ဖီၣ်ပၤယာ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်န့ၢ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ဖဲ ၁၂.၁၂. ၁၉၉၄ အနံၤထံထည်လီၤဆဲးကမံးတံာ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်, (KNU)ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်, ပှၤပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးကရူၢ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အမိာ်ညါ ပၣ်ယုာ်ဒီးသီခါတဘျုးပါမၤတၢ်ထံၣ်လိာ်မိာ်

သက်ဆိုင်အတတ်ထိုင်ယူတဆီဝံ၊ တ်မန့်တ်ဘ်သး(၅)ထံၣ် ဆိၣ်ဒီးတ်ဆဲးလီၤသက်ဆဲးမံၤ န့ၣ်လီၤ.

၃. တ်ဘ်သးတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ(၁)တ်ကဟ့ၣ်ခွဲးလၢတ်ကရၢကရီထီၣ်ကမံးတံာ်တဖုလၢကကဲ ခၢၣ်စးလၢဘူးဒးတ်ဘူၣ်တ်ဘါကရၢအဂီၢ်(၂)တ်ဘူၣ်တ်ဘါအတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်န့ၣ်ကမံးတံာ် ဝဲန့ၣ်ကဘျါက့ၤဝဲအဂီၢ်(၃)ပုၤလၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘ်သးခဲလၢတဖၣ်တၢ်သုတဟံးန့ၢ်တၢ် ဂ့ၢ်တၢ်ဝီအဂီၢ်(၄)ဘူးဒးတ်ဘူၣ်တ်ဘါကရၢဖိတဖၣ်မ့ၢ်မၤကမၣ်တၢ်န့ၣ် တ်ကဟ့ၣ်အခွဲးလၢ အဝဲသ့ၣ်အသးရ့ၣ်သးကရၢဘၣ်ထွဲဒၣ်ဝဲကစံၣ်ညီၣ်ဟ့ၣ်အီၤတၢ်ကမၣ်အဂီၢ်(၅)ပုၤလၢအကြီ တ်ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်အတၢ်သဘျူတဖၣ်တၢ်ကဟံးအီၤစ့ၢ်ဝီတုၤလီၤတီၤလီၤန့ၣ်လီၤ.လၢန့ၣ်အ ဗဲာ်ညါဝဲၣ်ၤ.၁၂.၁၉၉၄ အနံၤ, ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်ထံၣ်လိာ်ကဒီးအသးဝံၤတကပၤဒီး တကပၤတၢ် ကပတုၣ်ယာ်တၢ်ခးလိာ်သးလၢလၢလၢဆုဆုအဂီၢ် တ်မၤကဒီးတ်ဘ်သးဆဲးလီၤသက်ဆဲးမံၤ န့ၣ်လီၤ. တ်ဘ်သးတဖၣ်အံၤ(KNU)တခီဟံးန့ၢ်ဝဲမူဒါလီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.

၄. တ်ဆိၣ်သးစးထီၣ်ၣ်ၤ.၁၂.၁၉၉၄အနံၤန့ၣ်ဂ့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဝံၤခံကပၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သး.တၢ်န့ၢ် ဟံၢ်လိာ်သး.တၢ်န့ၢ်လိာ်သးဂ့ၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.သန့က့ပုၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်တ်ဘ်သးဂံၢ် ဘါတကပၤဝဲ ၂၁.၁၂.၁၉၉၄အနံၤပုၤစံးဝဲလၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ကညီၣ်ကီၢ်စဲၣ်လၢအလဲထီၣ်လဲၤ ထီၣ်အဂီၢ်ကရၢကရီသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲကညီၣ်ဖိဘူးဒးတ်ဘူၣ်တ်ဘါဖိတဖၣ်တၢ်လဲထီၣ်လဲၤထီၣ်ကရၢ စၢဖိၣ်(DKBO)န့ၣ်လီၤ.တၢ်ကရၢကရီဝဲန့ၣ်ကရၢကရီသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲဒ်သးမ့ၢ်ဒိၣ်တဖု, ဒီးမၤတံၢ် မၤသက်ဆဲးတၢ်ဒီး(နဝတ),ဖုးသ့ၣ်ညါလီၤဝဲလၢတၢ်ဘ်သးလၢထးတဖၣ်န့ၣ်တၢ်တသ့ၣ်ညါဟံ ကဲအီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တ်န့ၣ်တဆီဝံၤပုၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်တ်ဘ်သးဂံၢ်ဘါတကပၤသမံသမိးဝဲထံ ထံၣ်အတၢ်လုာ်လီၤခါထီၣ်တဖၣ်ခဲလၢလၢ,ယုကျိၣ်ယုစ့,ခးကျိၣ်ခးဝၣ်သတးဒီးတၢ်ဆိၣ်သးတဖၣ် ဖုၣ်ဆါဆူၣ်ထီၣ်ကဒီးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

၅. တ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဘ်သးတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အထူးဖးကွံာ်အသးလၢ(KNU)ကရၢ ဒီးမၤတံၢ်မၤသက်ဆဲးဒီး(နဝတ),ဟံးန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢ(နဝတ)အအိၣ်,တအုၣ်ခိၣ်လၢ.တၢ်ဘ် သးတဖၣ်ဘၣ်အဖိခိၣ်,တၢ်ဂ့ၢ်ကိအံၤအပူၤ(နဝတ)အတၢ်န့ၣ်လီၤမၤဒိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အ ယိ (KNU) တခီဟံပနီၣ်တၢ်ဆါကတီၢ်လၢလီၢ်ခံကတၢ်(၃၁.၁၂.၁၉၉၄)အနံၤမ့ၢ်န့ၣ်(၁၂)န့ၣ် ရံၣ်န့ၣ်ပုၤဒုးန့ၣ်တၢ်ဘ်သးဂံၢ်ဘါကရၢတဖၣ် မ့ၢ်တဟံက့ၤဟံၣ်ဖျါသက်ဆဲးက့ၤသးဒီး(KNU) ဘၣ်တခီတၢ်ကပနီၣ်အီၤဒ်ဒုၣ်ဒါအသိးအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. (KNU)လီၢ်ခၢၣ်သးတခီ လၢတၢ်ပဒုၣ် အီၤတသ့လၢဘၣ်အပူၤဘၣ်စံၣ်ညီၣ်တံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

၆. (KNU)ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မၤတၢ်ဆဲးကျၢဒီး(နဝတ)ထူးဖးသးအဖိ ခိၣ်ဒီးကဒုးကဒါက့ၤ(KNU)အယိတၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီတုၤလီၤတီၤလီၤန့ၣ်လီၤ. တ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီန့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ် ထဲပုၤလၢထူးဖးအသးဒီးထီၣ်ဒါက့ၤတၢ်တဖၣ်ဖိခိၣ်ခိၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်-

(က) ဘူးဒးတ်ဘူၣ်တ်ဘါယုာ်ဒီးတၢ်ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်တၢ်ခွဲးယာ်သဘျူန့ၣ်တၢ်ကဒီးတဒါ ပၤယာ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

- (ခ) တ်ကဒီတဒေအံးထွဲကွာ်ထွဲသီဘူၣ်သီခါတဖၣ်,တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအတၢ်ဘါအတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်,ဒီးကမ္ဗါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (ဂ) ပပုၤကလုာ်ကညီဖိတဖၣ်အပူၤကညီတၢ်ပာ်ဆါအပူၤဒီးတၢ်ပာ်ဆါဂံၢ်ဘါကရူၢ်ခဲလၢာ်အပူၤတၢ်ကဒီတဒေပၤကယၢ်တၢ်ယူတၢ်ဖိးန့ၣ်လီၤ.
- (ဃ) တၢ်ဆါကတီၢ်ဖဲလဲၣ်တခါၣ်ဂ့ၤဂ့ၤသးခိၣ်သးဖိသးကရူၢ်လၢအကဟဲက့ၤဒီတလဲအိၣ်က့ၤဆူအကစၢ်ဒၣ်ဝဲအကရၢမိၢ်ပုၤခိၣ်ထံးအအိၣ်န့ၣ်တၢ်တဟံးအီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝီဘၣ်ဒီးတၢ်ကတူၢ်လိာ်ခိၣ်ဆါက့ၤအီၤန့ၣ်လီၤ. (KNU) န့ၣ်အမူအဒါအိၣ်လၢကဘၣ်ဒီတဒေကယၢ်ယၢ်ကညီကလုာ်တၢ်ပာ်ဆါအတၢ်ယူတၢ်ဖိးန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးမူဒါအိၣ်လၢကဘၣ်ဒီတဒေပၤကယၢ်ယၢ်တၢ်ယူတၢ်ဖိးဒီးသိၣ်မ့ၢ်ကရူၢ်ဂံၢ်ဘါအဂၤတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤပုၤကလုာ်တဖၣ်အကမ္ဗါမ့ၢ်ဂ့ၤ, သီဘူၣ်သီခါယုာ်ဒီးပုၤဘူၣ်တၢ်ဘါတၢ်အကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ,ဒီးကဖိၣ်လိာ်ယုာ်စုဒီးမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်က့ၤကီၢ်ပယီၤအဒံၣ်မိၣ်ကရူၢ်စံၣ်ဂ့ၢ်ဝီဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်က့ၤကီၢ်စၢဖိၣ်ဂ့ၢ်ဝီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်မၤမူဒါအဂ့ၤအဝါအံၤအပူၤသီဘူၣ်သီခါတဖၣ်, ပုၤလၢအဘူၣ်တၢ်ဘါတၢ်အကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်, ပုၤကလုာ်ကလုာ်အထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်,သိၣ်မ့ၢ်ကရူၢ်ဂံၢ်ဘါတဖၣ်, ကီၢ်ချၢပုၤအိၣ်ကလုာ်အိၣ်ကီၢ်ဖိတဖၣ် ကဖိၣ်လိာ်သကိးစုမၤသကိးယုာ်တၢ်ဒီး (KNU)အဂီၢ် တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလီၤလၢတၢ်သညးသပုၤန့ၣ်လီၤ. လိာ်ခါၣ်သးထီၣ်ဘိကမံးတံာ်၁၉၉၄န့ၣ်ဒံၣ်စုဘၢၣ်(၂၁)သီအနံၤတၢ်ကရၢကရိထီၣ်ဝဲ, “ဘူးဒေတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါကညီကလုာ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ကရၢ”(DKBO)န့ၣ်လီၤ. ဟံထီၣ်ဝဲမ့ၢ်ကွဲၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါလၢပုၤဒီးတၢ်ယူးယိၣ်ပးကဲန့ၣ်လီၤ.တၢ်ကရၢကရိအပူၤလၢလၢာ်တဖၣ်ပၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ.

**ဘူးဒေတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါကညီကလုာ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ကရၢစၢဖိၣ်
(Democratic Kayin Buddhist Orgnization)**

၁. ပုၤဒီးတၢ်ယူးထီၣ်ပးကဲကရၢ
- (က) အူသူးစနး-ပုၤဒီးတၢ်ယူးယိၣ်ပးကဲ(မ့ၢ်ကွဲၣ်)
 - (ခ) အူခုၣ်မံးတံးကး(ပုၤနဲၣ်လိာ်)-နဲၣ်ရွဲၣ်(မ့ၢ်ကွဲၣ်)
 - (ဂ) အူခုၣ်ယမံးကး-ကရၢဖိ(မ့ၢ်ကွဲၣ်)
 - (ဃ) အူဝုၣ်ခြီးရး-ကရၢဖိ(မ့ၢ်ကွဲၣ်)
 - (င) အူဝုၣ်ဒီး-ကရၢဖိ(မ့ၢ်ကွဲၣ်)
 - (စ) အူပၣ်နံးဝး-ကရၢဖိ(တၢ်ကီၢ်လီၤစိ)

၂. လိာ်ခါၣ်သးပၤဆုၢ်တၢ်ကမံးတံာ်
- (က) အူသၣ်ထူကီၢ်-ကရၢခိၣ်
 - (ခ) သးခိၣ်ဒိၣ်ကီၢ်ဂ့ၢ်ယွၤဟ့ၣ်-ကရၢခိၣ်(၂)
 - (ဂ) ရွဲၣ်တုၣ်အူ-ကရၢခိၣ်(၂)

- (ဃ) အူစုန်လဲင်-ကရၢဖိ
- (င) အူသုန်ရွှ်-နဲင်ရွဲင်
- (စ) အူဘးအု-ကရၢဖိ
- (ဆ) သုးခိင်ဒိင်ဖိကိိုင်သါ-ကရၢဖိ
- (ဇ) မါဘူးစုင်-ကရၢဖိ
- (ည) မါထိရွှ်-ကရၢဖိ
- (တ) မါနုာ်မု-ကရၢဖိ

၂၆. ဘူးဒးတၢ်ဘူင်တၢ်ဘါကညီဖိတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ကရၢအလံာ်ရၢလီၤ

နီၣ်ဂံၢ်(၁)

- ၁. တၢ်ကသုန်ထီၣ်ကညီကီၢ်စဲၣ်အမုၢ်အလၢအဂီၢ်(၁၃၅၉နံၣ်လါပျၢၤလီၤ-၄သီ, ၁၉၉၄နံၣ်လါဒိၣ်စုဘၢၣ်(၂၁)သီတၢ်ကရၢကရိထီၣ်ဝဲ (Democratic Kayin Buddhist Orgnization) D.K.B.Oဒံၣ်မိၣ်ကရဲးတံးကညီဘူးဒးတၢ်ဘူင်တၢ်ဘါအကရၢန့ၣ်လီၤ.
- ၂. ဘူးဒးတၢ်ဘူင်တၢ်ဘါကညီကလုာ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ကရၢစၢဖိၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤထီၣ်ရီၤတဖၣ်မုၢ်ဒ်လံာ်အသိးလီၤ.
 - (က) တၢ်ကသုန်ထီၣ်ကလုာ်န့ၣ်ခဲလၢာ်လၢအိၣ်ကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤအတၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤအမုၢ်အလၢအဂီၢ်
 - (ခ) တၢ်ကပညိၣ်မၤဆိကလုာ်န့ၣ်ခဲလၢာ်လၢအိၣ်ကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်
 - (ဂ) တၢ်ပညိၣ်ကမၤမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢကလုာ်န့ၣ်ခဲလၢာ်လၢအိၣ်ကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤ
 - (ဃ) တၢ်ကလုာ်ကျဲးစးမၤကလုာ်န့ၣ်ခဲလၢာ်လၢအိၣ်ကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤတဖၣ်, ကလုာ်တၢ်ဘူင်တၢ်ဘါတၢ်ရၢလီၤ
- ၃. တၢ်ကထုးထီၣ်လီၤဆိကုၤတၢ်သုၣ်ထီၣ်တၢ်ကရၢကရိအက့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ဂံၢ်(၂)

- ၁. တၢ်ရၢလီၤနီၣ်ဂံၢ်(၂၉၄)အဆၢ(၁)ပူၤ-ဒံၣ်မိၣ်ကရဲးတံးကညီဘူးဒးကရၢ(Democratic Kayin Buddhist Assocition)န့ၣ်တၢ်ဆိတလဲက့ၤဆူဘူးဒးအတၢ်ဘူင်တၢ်ဘါကညီကလုာ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်သုး (Democratic Kayin Buddhist Army,D.K.B.A.)လီၤ.
- ၂. တၢ်ဆိတလဲဘိကုၤ “ဘူးဒးအတၢ်ဘူင်တၢ်ဘါကညီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ” (Democratic Kayin Buddhist Orgnization, D.K.B.O)န့ၣ်လီၤ.
- ၃. “ဘူးဒးတၢ်ဘူင်တၢ်ဘါကညီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ” အတၢ်တူၢ်ခိၣ်ဟံးသးန့ၣ်မုၢ်ဒ်လံာ်နီၣ်ဂံၢ်(၁၉၄)လၢအတၢ်မၤအတၢ်နဲၣ်ကျဲးဒီးထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤကလုာ်တဖၣ် အတၢ်ယုတၢ်ဖိးကန့ၢ်

အင်္ဂါတော်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ဘျုးထီၣ်ဘၢထီၣ်တၢ်အတၢ်သဘျုး, တၢ်တုၤသိးပွဲၤသိးအခွဲးအ
ယၢ်, ဒီးကီၢ်စၢ်ဖီၣ်အတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤကအိၣ်အင်္ဂါတၢ်ကခါထီၣ်ဆူညါဒီးမၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

၄. ပုၤကိးဂၢၤဒီးအတၢ်တနၢ်ပၢ်တၢ်, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ခိၣ်တယၢ်စ့ၤအဖီခိၣ်, တၢ်ဒီးသ့ၣ်ဒီး
သးတအိၣ်ဘၣ်, တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်တၢ်အတၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါတဖၣ်တၢ်ကဘၣ်ပၤကယၢ်အီၤ
န့ၣ်လီၤ. ပတၢ်ကရၢကရိန့ၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်မၤဟးဂီၤတၢ်အခိၣ်တယၢ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပုၤတ
ကရၢလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သးကွံ့, ပုၤလၢအိၣ်တၢ်မၤနၢၤတၢ်လၢတၢ်တတီၢ်တဘၣ်အယိဒီးပုၤ
အါဂၢၤန့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်နးတၢ်ဖီၣ်အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ.

၅. ကရၢအံၤစးထီၣ်လၢတၢ်ထုးထီၣ်လံာ်ရၢလီၤန့ၣ်တဘၣ်ယးဒီး(KNU)ကရၢနီတမံၤလုၤ
တက့ၤလၢဘၣ်, ကရၢဖိမဲလၢန့ၣ်ဟးထီၣ်ကွံာ်လံာ်လၢ(KNU)ကရၢပူၤန့ၣ်လီၤ.

၆. တၢ်နၢ်လၢပတၢ်ကရၢကရိန့ၣ်လၢပုၤကညီကဒဲကဒဲတၢ်ဒီးသ့ၣ်ဒီးသး, တၢ်သးအိၣ်ဆီၣ်ထွဲ
တၢ်အပူၤထံၣ်ကီၢ်သးအတၢ်သဘျုး, မ့ၢ်ကျိၤဝဲကွံာ်အတၢ်သဘျုး, တၢ်ဘျုးတၢ်ဘၢအတၢ်သ
ဘျုး, တၢ်ဒီးန့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အတၢ်တုၤသိးပွဲၤသိး, တၢ်ကဖီၣ်ယၢ်တၢ်ဘျုးတၢ်ဘၢအတၢ်သိၣ်
န့ၣ်ကျဲတၢ်ဘျုးဝံၤ, ကမၤတၢ်အဂီၢ်ကတီၢ်ကျဲၤဟ်အီၤ, ဒီးတၢ်ကပူၤဖျးထီၣ်လၢပုၤတဝၢအ
တၢ်နးတၢ်ဖီၣ်တဖၣ်ဝံၤကသ့ၣ်ထီၣ်ကီၢ်စဲၣ်လၢအမုၢ်အခုၣ်အဂီၢ်, တၢ်ကရၢကရိထီၣ်တၢ်က
ရၢကရိအဆီဆီဒီးလၢအသိးဝံၤ, ကဖံးသကိးမၤသကိးအီၤန့ၣ်လီၤ.

(က) ပုၤဒီးတၢ်ယုးယိၣ်ပးကဲကရၢခိၣ်အူသူးစးယုာ်ဒီးသီခါ(၆)ပါ.

(ခ) လီၢ်စၢၣ်သးထီၣ်ဘိကဖံးတံာ်ကရၢကရိအခိၣ်အူသ့ၣ်ထူကီၣ်ယုာ်ဒီးပုၤ(၉)ဂၢၤဒီးတၢ်
ကရၢကရိထီၣ်စုတီၤလၢအတၢ်ကရၢကရိအလီၢ်အိၣ်အသိးဒီးကမၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

(ဂ) ဘူးဒးတၢ်ဘျုးတၢ်ဘၢကညီကလုာ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်သးစိာ်စုကဝဲၤအသးမုၢ်ဒိၣ်ဝဲၤ
လီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်တခီကကရၢကရိထီၣ်စုတီၤလၢသးတဖၣ်ဒဲအလီၢ်အိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

၂၇. နံၣ်ခုၣ်ဘၣ်အုၣ်ကဲထီၣ်ဝံၤအတၢ်ဟူးဂဲၤဖံးမၤတဖၣ်

နံၣ်ခုၣ်ဘၣ်အုၣ်ဒီးဒဲကဝီတဖၣ်
ဘၣ်ယးဒီးနံၣ်ခုၣ်ဘၣ်အုၣ်အတၢ်ဟဲဒုးကီၢ်ဆၢပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲကလၢတဖၣ် အဂ့ၢ်အံၤအဖီ
ခိၣ် (Burma Border Consortium) အတၢ်ကွဲးခိၣ်တီ(Between Worlds Twenty
Years On The Border) အတၢ်ဟ်ဖျါဒီးကရၢအဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ်အတၢ်ဟ်ဖျါတဖၣ်မ့ၢ် ဝဲဒဲ
လၢအသိးန့ၣ်လီၤ.

၁၉၉၅နံၣ်အပူၤ ကစၢ်ခိၣ်ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲကလၢ လၢအယံၤတၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်စ့ၤဒိၣ်မးအလီၢ်
မဲၤရမးလိၣ် (မဲၤရၢမိၣ်) ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီန့ၣ် ဘၣ်တၢ်နၢ်လီၤဒုးအီၤလၢနံၣ်ခုၣ်ဘၣ်
အုၣ်အသးတဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်ဘၣ်စံၣ်တၢ်ကစီၣ်သန့ဟ်ဖျါဝဲလၢဟံၣ်(၁၇၀)ဖျါမ့ၢ်အူအိၣ်
ဟးဂီၤကွံာ်ဟ်ယုာ်ဟုသးဟ်ကီၤအတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖျါဘၣ်ဒိဖိသၣ်(၂)ဂၢၤသးပုၤ(၁၀)ဂၢၤဒီး
ပုၤလၢအဘၣ်ဒိအကျါသံကွံာ်(၂)ဂၢၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

၁၉၉၇ နှစ် လာယီ အင်္ဂါ (၂၈) သီ အနံ့ နှစ် ခု နှစ် ဘုံ အုတ် သုံး က ရှာ နှစ် လီ ငှား ဝါ ခပ် (ဟူ က လိး) ပု ဘာ နှစ် ကိ ဘာ နှစ် ခဲ နှစ် က ဝီ နှစ် လီ။ နှစ် က ဝီ အံ အိ နှစ် ဝဲ နှစ် လာ မဲ ဆီး ဝှံ က လံ စီး (၁၀) က နှစ် လိ နှစ် မံ ထာ နှစ် လီ။ ပု ဘာ နှစ် ကိ ဘာ နှစ် ခဲ တ ဖ နှစ် အ ဟံ နှစ် အူ ဟး ဂီ ကွံ (၆၀) မျး က ယာ နှစ် လီ။

၁၉၉၇ နှစ် လာ မး ရှး (၁၅) သီ အနံ့ မဲ လး ပု ဘာ နှစ် ကိ ဘာ နှစ် ခဲ က ဝီ စု ကိး နှစ် ခု နှစ် ဘုံ အုတ် မာ နှစ် နီး ပိ နှစ် မု နှစ် သး ပု နှစ် သံ (၂) ဂ၊ ပိ နှစ် မု နှစ် သံ (၄) ဂ၊ ဘာ နှစ် နီး နှစ် နး က လံ လီ။

ဘာ နှစ် ယး (ဟူ က လိး) ပု ဘာ နှစ် ကိ ဘာ နှစ် ခဲ က လာ ဟူ ဘာ နှစ် တာ ငှား အီ အ ဂှံ နှစ် (KNU) က ညီ နီ က လှံ စာ မှိ နှစ် က ရာ လီ ဝါ ခပ် သး ထီ ဘိ က မံ တံ တံ ထုး ထီ နှစ် လံ ရာ လီ လံ နှစ် ဝဲ ၁၉၉၇ နှစ် လာ မး ရှး (၁၂) သီ ဟံ ဖျါ ဝဲ နှစ် လာ နှစ် ခု နှစ် ဘုံ အုတ် နီး (န အ ဖ) ဟံ မှိ နှစ် ထီ နှစ် အ သး သုး ဂံ ဘာ (၂၅၀) နီး ၆ (၁၁.၃.၁၉၉၇) နံ ဂီ (၈) နှစ် ရံ နှစ် (၅) မံ နှစ် တု (၁၁) နှစ် ရံ နှစ် (၃၀) မံ နှစ် ဝဲ လီ မီ ထာ နှစ် ကျီ လီ ခု နှစ် တ ဖ နှစ် ခု ဘိ တ ဖ နှစ် အ ယိ ပု ဘာ နှစ် ကိ ဘာ နှစ် ခဲ မဲ လာ အ တာ က မ နှစ် တ အိ နှစ် သံ (၃) ဂ၊ သံ နီး ဘာ နှစ် (၂၇) ဂ၊ နှစ် လီ။ နှစ် က ဝီ ဟံ နှစ် ခိ နှစ် ခိ ဝဲ ၁၆၀၄ ဖျါ နှစ် အ ကျါ ဟး ဂီ ကွံ (၁၄၀၀) ဘျီ နှစ် သု နီး တာ မာ လီ ကို တာ ဘျီ တာ ဘာ ကို တာ ဟု နှစ် က သံ နှစ် ဝဲ တ ဖ နှစ် တာ မာ စာ အ တာ ဟံ ကီ တာ သု နှစ် ထီ တ ဖ နှစ် လီ။ ပု ဘာ နှစ် ကိ ဘာ နှစ် ခဲ (၈၇၆၉) ဂ၊ ဘာ နှစ် ကိ ဘာ နှစ် ခဲ လီ က ထာ ဝဲ နှစ် နှစ် လီ။ ကွဲး ဟံ ဖျါ ထီ နှစ် စု ကိး ဝဲ လာ တ ချး တာ ငှား အိ နှစ် ထီ နှစ် နီး ဘာ နှစ် တ လာ ယာ ယာ နှစ် (န အ ဖ) သုး ရှ (၃) ရှ နှစ် ဟဲ တု အ ကီ ဆာ တာ လီ နီး ရဲ နှစ် ကျဲ လီ တာ ငှား အ တာ ရဲ နှစ် တာ ကျဲ နှစ် လီ။

ဘာ နှစ် ယး တာ ငှား မီ ကာ ပု ဘာ နှစ် ကိ ဘာ နှစ် ခဲ နှစ် က ဝီ အ ဂှံ နှစ် အ နံ နှစ် အဲ (NDF) လီ ဝါ ခပ် သး ပာ ဆု တာ က မံ တံ အ တာ ထုး ထီ နှစ် လံ ရာ လီ အ ပူ ကွဲး ဖျါ ဝဲ လာ ၁၉၉၈ နှစ် လာ မး ရှး ၂၃ သီ အနံ့ (န အ ဖ) သုး ဂံ ဘာ (၁၀၀) ယာ ယာ နီး နှစ် ခု နှစ် ဘုံ အုတ် တ နီ ဟံ မှိ နှစ် ထီ နှစ် အ သး နီး နှစ် လီ ဘာ ဖျိ ငှား ဟး ဂီ ကွံ မီ ကာ ပု ဘာ နှစ် ကိ ဘာ နှစ် ခဲ နှစ် က ဝီ အိ နှစ် လာ ကို နှစ် တာ အ ကီ ပူ နီး ပု ဘာ နှစ် ကိ ဘာ နှစ် ခဲ က မျါ ဘာ နှစ် (၁၈) ဂ၊ နီး ပိ နှစ် မု နှစ် သံ တ ဂ၊ နှစ် လီ။ ပု ဘာ နှစ် နီး အ ကျါ (၅) ဂ၊ နှစ် ဘာ ထီ တာ ဆာ ဟံ နှစ် နီး လာ ပု ထီ တာ ဆာ ဟံ နှစ် အ ကျါ သံ ကွံ (၃) ဂ၊ နှစ် လီ။ ဘာ နှစ် ယး တာ ဂံ အံ (န အ ဖ) တ ခိ စံး ဝဲ လာ သာ ပာ နှစ် ခု နှစ် ဘုံ အုတ် တ နှစ် ဘာ နှစ် တာ ငှား ပု ဘာ နှစ် ကိ ဘာ နှစ် ခဲ က လာ နှစ် တာ ဘာ နှစ် ယး နီး (န အ ဖ) ဘာ နှစ် (န အ ဖ) အ နှစ် ရှ နှစ် ခု နှစ် ညီး ဂှံ လီ ဝဲ လီ။ ကို နှစ် တာ အ ပ နှစ် တ ခိ အ အ နှစ် နီး ဟံး ဝဲ ဂှံ ဝီ အ သီး ဟံး ဝဲ သု နှစ် လီ။ လာ လံ ရာ လီ အ ဆာ (၄) အ ပူ ကွဲး ဖျါ ဝဲ လာ ခု နှစ် ညီး တ ခိ မှံ တာ ဝဲ နှစ် လံ ဂှံ ဂှံ နှစ် -

- (က) နှစ် ခု နှစ် ဘုံ အုတ် နှစ် မှံ ပု တ ဖ နှစ် လာ မာ ဝဲ သုး အ တာ နီ သိ နှစ် မှံ နီး (န အ ဖ)
- (ခ) န အ ဖ မှံ ဟု နှစ် အီ အ ခွဲး မး မာ မှံ ကျိ ဝဲ ကွံ အ တာ မံး တာ မာ အ ခွဲး အိ နှစ် ဝဲ
- (ဂ) ဟံး မာ နှစ် ဝဲ န အ ဖ အ တာ မာ စာ လာ တာ စု က ဝဲ နီး တာ အိ နှစ် တာ အီ
- (ဃ) ဘာ နှစ် ဆာ ထာ နှစ် ဆိ လာ န အ ဖ အ တာ ပာ တာ ပြး အ ဟီ နှစ် က ဝီ အ ပူ နီး ဟူး ဂဲ ဝဲ

စီအိုင်တီအလံကွဲးနီၣ်

နအဖဒီးဒံၣ်ခွၣ်ဘံၣ်အုၣ်အတၢ်မၤအၤသီကညီကီၢ်စၣ်ကမျၢၢ်တဖၣ်အပူၤဟံၣ်ပျါကွဲးဝဲဒ်လၢ် အသးလီၤ. ၉. ၂. ၉၆နံၤမိၣ်နံၣ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်ခဲဒံၣ်ခွၣ်ဘံၣ်အုၣ်ပုၤဂံၢ်ဘါအိၣ်(၄၀)ဂၤဖးဖီမုၢ်ဘျဲၣ်ခီ တၢ်သ့မ့ၢ်ကျိၣ်ဝံၤဖဲမဲၢ်လးသဝီပူၤက့ၤဖီၣ်ကိးဝဲ(KNLA)သုးဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်ပၤသုးပိးလီၤခိၣ် ကျၢၢ်လီၤလံၤသုးခိၣ်ကျၢၢ်ဖိတရူၢ်လီၤ. သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဖိတရူၢ်အညါပုၤတၢ်အိၣ်အုၣ်အိၣ်ခူၤတ အိၣ်ပးတကဲဘၣ်အယိဒံၣ်ခွၣ်ဘံၣ်အုၣ်တဖၣ်ခးသံကွဲးအီၤ လၢကျဲးတီၤပူၤရၢၢ်ရၢၢ်စၢၢ်စၢၢ်န့ၣ် လီၤ.

၁၉၉၆နံၣ် လၢဖျါတြျၢၤအါရံၤအပူၤဒံၣ်ခွၣ်ဘံၣ်အုၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးဒီး ဒံၣ်ခွၣ်ဘံၣ်အုၣ်- (နဝတ)အတၢ်ဟံၣ်သးယူၤယီၣ်လီၤပလီၢ်လီၢ်သးအဂ့ၢ်

တၢ်ကစီၣ်လၢတၢ်မၤန့ၢ်အီၤခိၣ်ဖျိဒုၣ်ဒါကဒဲကဒဲအတၢ်ဆဲးကျၢၢ်လိၣ်အသးလၢကလံၤကျါဘၣ်ထွဲ ဒံၣ်ခွၣ်ဘံၣ်အုၣ်အဖီခိၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်လၢဒံၣ်ခွၣ်ဘံၣ်အုၣ်န့ၣ် မၤသကိးတၢ်ဒီး(နဝတ)သုး ကရူၢ်န့ၣ်လီၤ. အတၢ်နၢ်ပၢၢ်လီၢ်သးကူၣ်ထီၣ်မၤသကိးတၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးတဖၣ်အစ့ၢ်န့ၣ်ပျါ ထီၣ်ဒ်လၢလၢ်အသးန့ၣ်လီၤ.

ဒံၣ်ခွၣ်ဘံၣ်အုၣ်အတၢ်ကူၣ်ကျဲးတၢ်တပတီၢ်

- ၁. ကညီကီၢ်စၣ်မုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးသုးကီၢ်ခိၣ်န့ၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤလၢဟီၣ်ကဝီၤအလွဲၢ်လုးအပူၤ (ခွဲၣ်ကွဲၣ်န့ၣ်)တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် လၢတၢ်မၤအီၤဖဲဒံၣ်ခွၣ်ဘံၣ်အုၣ်လီၤခၢၣ်သးဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်တၢ် အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤန့ၣ် ဒံၣ်ခွၣ်ဘံၣ်အုၣ်အခိၣ်အနၢ်တဖၣ်အတၢ်စံးကတီၤတၢ်ပီၣ်သကိးတၢ် ဒ်လၢ်အသး လီၤ.
- (က) ဒံၣ်ခွၣ်ဘံၣ်အုၣ်တဖၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးတၢ်တပတီၢ်န့ၣ်ခွၣ်အိၣ်ယုၣ်မၤန့ၢ်ပျါလီၤကဝီၤ ပူၤ.ဘူးဒးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါဒီးခရံၣ်ဖိတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါကရၢၢ်ဖိအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အပူၤတၢ် ဘၣ်ကံၢ်ဂူၢ်လၢအကဲထီၣ်သးန့ၣ် မုၢ်ဒၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢပူၤပူၤထီၣ်တၢ်(ခုၣ်ဆဲးန့ၣ်ယုၣ်) သုးက့(၁)အဟီၣ်ကဝီၤအတကူၣ်ပူၤဖိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆဲးပြီၤထီၣ်ဆူကဝီၤအဂၤတဖၣ်အ ပူၤကန့ၢ်အဂီၢ်သီခါသရၣ်ဒိၣ်လၢတၢ်ဟံၣ်ကဲဘါအီၤတဖၣ်တခီယုၤထာဝဲပုၤလၢအလဲၤဘၣ် က့ၤဘၣ်ဆူ(KNU)အဟီၣ်ကဝီၤပူၤ ဒီးန့ၢ်ယုၤလီၤကဝီၤအမဲၢ်ဖဲခိၣ်တဖၣ် ဒီးဟ့ၣ်ဝဲ မူဒါဝံၤပုၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်အီၤမူဒါတဖၣ်န့ၣ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်ဝဲခွဲၣ်ကွဲၣ်န့ၣ်သရၣ်ဒိၣ်သီခါအလံၢ် အုၣ်သးလီၤဆီခူသ့ၣ်ဒီးလၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤပူၤ တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲသုတအိၣ်တဂ့ၢ် အဂီၢ် မၤအဟံးန့ၢ်တၢ်နၢ်ပၢၢ်ဒီးပသုးမုၢ်ဒိၣ်ဝံၤ ကဟံၣ်တၢ်အခိၣ်သ့ၣ်လၢ (KNU) သုးက့ (၆)အဟီၣ်ကဝီၤမုၢ်ဂ့ၢ်, ဟီၣ်ကဝီၤလၢအအိၣ်တုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤမုၢ်ဂ့ၢ် ဒ်သိးပျဲလီၤဝဲ ပုၤယုသ့ၣ်ညါခူသ့ၣ်တၢ်တဖၣ်လၢမၤတၢ်ရိၣ်ဖျိၣ်ကန့ၢ်အဂီၢ်သီခါသရၣ်ဒိၣ်ဘၣ်ထွဲတဖၣ် ဟ့ၣ်ကူၣ်တဲလီၤဆူဒံၣ်ခွၣ်ဘံၣ်အုၣ်ခိၣ်န့ၢ်လၢ အကဒုးနၢ်ပၢၢ်အပူၤဆူလၢ်ခီတဆီဘၣ်တ ဆီန့ၣ်လီၤ.

(ခ) လာပဝဲသုးမုာ်ဒိဉ်တကပၤစုာ်ကီးတၢ်ကသန့ထီဉ်အသးလၢဒံဉ်ခုဉ်ဘံဉ်အုဉ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဖီခိဉ်ဝံတၢ်ကဟ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိဉ်သ့ၣ်လၢသုးက့(၆)အဟီဉ်ကဝီပူၤဒီးတၢ်ကယုသ့ၣ်ညါဝဲဟီဉ်ကဝီအတၢ်အိဉ်သး, ပှၤမၤကၤကုသ့ၣ်တၢ်အကျဲတၢ်အိဉ်သး, ပှၤကၤကုသ့ၣ်တၢ်တဖၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤဟးထီဉ်အဂ့ၢ်, ပှၤပူၤထီဉ်တၢ်တဖၣ် အတၢ်ဟူးဂဲၤလဲၤက့ၤတဖၣ်အဂ့ၢ်, ကျဲလၢတၢ်လဲၤက့ၤအီၤညါအိဉ်အလီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ, ပှၤပူၤထီဉ်တၢ်ဖိတဖၣ်ကရၢကရိထီဉ်သုးအသိက့ၢ်ဂီၤ, တၢ်ဆိတလဲသုးကွံာ်ခိဉ်န့ၣ်တဖၣ်အဆိဆိအဂ့ၢ်, တၢ်ကသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်အီၤအဂီၢ် ပှၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါလၢဒံဉ်ခုဉ်ဘံဉ်အုဉ်ဟ့ၣ်မူဟ့ၣ်ဒါဝဲတဖၣ်ဒီးပပှၢ်ဆုၢ်ကရၢလီၤဆိတဖၣ်ကဟ်ဖိဉ်သးမၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

၂. နံဉ်ခုဉ်ဘံဉ်အုဉ်အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤခံတပတီၢ်-တၢ်မၤတၢ်အဆဲး

(က) နံဉ်ခုဉ်ဘံဉ်အုဉ်ကရၢအပူၤပှၤလၢအအိဉ်ဘဉ်တုာ်ဒီးလဲၤက့ၤဘဉ်တုာ်ဝဲလၢသုးက့(၆)အဟီဉ်ကဝီပူၤတဖၣ်တၢ်ယုထၢဟ့ၣ်အီၤမူဒါလၢပှၤပူၤထီဉ်တၢ်(ခုဉ်ဆဲန့ယုဉ်)တဖၣ်အခိသ့ၣ်ကျိဉ်စုအကျိၤကဟးဂီၤအဂီၢ်

(ခ) ကယုသ့ၣ်ညါပှၤပူၤထီဉ်တၢ်တဖၣ်တၢ်ကုသ့ၣ်တၢ်အတြိမူဒါခိဉ်တဖၣ်အတၢ်တီခိဉ်ရိဉ်မဲ, ပှၤလၢအဖီဉ်ကျိဉ်ဖိဉ်စုအမံၤအသဉ်ဝံတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အတၢ်အိဉ်သးမုာ်အိဉ်န့ၣ်တၢ်ကဖိဉ်ကီးထုးဟ့ၣ်လဲစုကန့ၢ်အစီၢ်နံဉ်ခုဉ်ဘံဉ်အုဉ်ကယုတၢ်မၤစၢၤလၢပသုးအအိဉ်

၃. တၢ်ဂ့ၢ်လၢထးအဖီခိဉ်တၢ်ကထုးဟ်လီၤတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤလၢကဒုးအိဉ်ထီဉ်တၢ်မၤအဖီလံၤမိၢ်ပှၢ်ဒီးတၢ်ကဘဉ်မၤအီၤနဲလဲဉ်အဂ့ၢ်န့ၣ်ကမၤကဒီးတၢ်အိဉ်ဖိဉ်ဝဲနံဉ်ခုဉ်ဘံဉ်အုဉ်ဝဲလီၢ်ခိဉ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. နံဉ်ခုဉ်ဘံဉ်အုဉ်တဖၣ်ကဆဲးမၤကဒီးတၢ်အိဉ်ဖိဉ်ဒီးအတၢ်အိဉ်သးအကစီဉ်တဖၣ်တၢ်ကခိးကွၢ်ဒီးတၢ်ကစီဉ်အတၢ်ဂီၤတဖၣ်တၢ်ကဆုၢ်ဟ်ဖျါအီၤတပယုဉ်ယီၤန့ၣ်လီၤ. နံဉ်ခုဉ်ဘံဉ်အုဉ်အတၢ်ဘဉ်သးအသိး (KNU)အတၢ်ကရၢကရိကလီၤပှိၢ်သ့ၣ်ဖးအဂီၢ်(KNU)ခိဉ်န့ၣ်လၢအကါဒိဉ်တဖၣ်ဒဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဟ့ၣ်ထီဉ်အသိးတၢ်ကဟ့ၣ်အလဲလၢတၢ်ကမၤသံကွံာ်အီၤအဂီၢ်ဒီးပှၤဝါမဲာ်သဉ်လၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤပှၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲကလၢတဖၣ်စုာ်ကီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်မုာ်ဟ့ၣ်အခွဲးန့ၣ်, တၢ်ကခးမၤတံာ်ယာ်အီၤအဂီၢ်, တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဟ်သုးမုာ်ဒိဉ်ဝံလဲန့ၣ်လီၤ. (KNU)ခိဉ်န့ၣ်အကါဒိဉ်တဖၣ်လဲၤက့ၤဟူးဂဲၤအဂ့ၢ်, တၢ်လီၢ်လၢအန့ၣ်လီၤပတုာ်အိဉ်ဆိးဝဲတဖၣ်, တၢ်လီၢ်အဟီဉ်ခိဉ်ဂီၤအတၢ်ဒုးန့ၣ်ယုဉ်ဒီးသိလ့ၣ်လၢအဒီးပိာ်ထွဲဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အကလုာ်အမံၤအသဉ်သိလ့ၣ်နီဉ်ဂံၢ်သိလ့ၣ်အလွဲၤဒီးတၢ်ဆုၢ်တၢ်အိဉ်အကျဲတဖၣ်တၢ်ကယုသ့ၣ်ညါလၢအဆိအချ့ဒီးတၢ်ကဟ်ဖျါထီဉ်သကိးအဂီၢ်.

တၢ်ကစီဉ်လီၤဆိတဖၣ်

ကညီကီၢ်စဲဉ်ကပျီကွံာ်အဂီၢ်သန့ထီဉ်အသးလၢဒံဉ်ခုဉ်ဘံဉ်အုဉ်အတၢ်ဟ်ဖျါဆုးယၤခိဉ်တဖၣ်အဖီခိဉ်, နဲအလီၢ်အိဉ်အသိး တၢ်မၤစၢၤအီၤကန့ၢ်အဂီၢ် တၢ်ကဟ်ဖိဉ်ထီဉ်ယုလီၢ်သးဒီး

(ပဝတ),(ရဝတ)တဖှ်. နံၣ်ခွၣ်ဘံၣ်အုၣ်တဖှ် ကဆဲးမၤဝဲအတၢ်ပညိၣ်ခိၣ်သ့ၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ် ကျဲၤတဖှ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- ၁. (KNU) ခိၣ်န့ၣ်တဖှ်အတၢ်လဲၤကျဲၤဟူးဂဲၤတဖှ်တၢ်ကကွၢ်အိၣ်ဖဲလ့ၢ်ကလၢ်ယုၤသ့ၣ်ညါအဆၢသုတတဲာ်ဝံၤမၤဖျါထီၣ်အိၣ်, တၢ်န့ၣ်လီၤဟူးဂဲၤလဲၤကျဲၤတုၤဆူၣ်ဒါအဟီၣ်ခိၣ်ကဝီၤဖွဲပူၤကန့ၢ်အဂီၢ်ပုၤဆါတဖှ်တၢ်ကတိၤစၢၤမၤစၢၤအိၣ်အသုကတၢ်.
- ၂- ပုၤထံၣ်ဂုၤကီၢ်ဂၤလၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲလၢအိၣ်တခီထံတခီကီၢ်တဖှ်အတၢ်လဲၤကျဲၤဟူးဂဲၤန့ၣ်လီၤဟူးထီၣ်ဒီးတၢ်လီၤလၢ(KNU)ခိၣ်န့ၣ်တဖှ်လဲၤကျဲၤညါန့ၣ်သုတၢ်လီၤတဖှ်သိလ့ၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဒီးဝဲသိလ့ၣ်အကလုာ်အလွဲၢ် ဒီးသိလ့ၣ်နီၣ်ဂံၢ်တဖှ် တၢ်ကယုၤသ့ၣ်ညါခူသ့ၣ်ဒီးပာ်ဖျါထီၣ်အိၣ်.
- ၃. တၢ်ယုၤသ့ၣ်ညါတၢ်ကစီၣ်လၢထးတဖှ်မ့ၢ်တတီတဘၣ်တခီတၢ်ခးကမၣ်လိာ်သးအိၣ်ထီၣ်ဝဲသ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဘၣ်မၤဘၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဒီးတခီကီၢ်အိၣ်ထီၣ်သ့အယိတၢ်ကမၤဆိတၢ်ကစီၣ်လၢအဘၣ်.
- ၄. နံၣ်ခွၣ်ဘံၣ်အုၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဆၢကစိးလိာ်သးအဂီၢ်. ပုၤယုၤသ့ၣ်ညါတၢ်ကစီၣ်ဖိကီၢ်ကွီၣ်တဲာ်အခိၣ်အန့ၢ်တဖှ် မ့ၢ်ဟဲသံကွၢ်သံဒီးတခီတၢ်ကစံးဆၢကျဲၤလၢတၢ်တဟ်သ့ၣ်ညါသးလၢတၢ်ကူၣ်သ့အပူၤလၢအမ့ၢ်တၢ်တဘၣ်သးဒီးပသးဘၣ်အစ့ၢ်န့ၣ်တၢ်ကဒူးသ့ၣ်ညါဆိပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖှ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်တဖှ်ခဲလၢ်.

(နဝတ)အတၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢကဒူးတၢ်လၢတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအကျဲ
(နဝတ)သးအတၢ်န့ၣ်လီၤဆူအသးမ့ၢ်အိၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ကီၢ်ခိတဖှ်

ပယီၤကလုာ်ခိၣ်လၢတၢ်ဆဲၣ်ပယီၤကလုာ်သးအိၣ်တဖှ်ဒီးဆဲၣ်ကလုာ်သးမ့ၢ်ခိၣ်ဖိခဲလၢ်သ့ၣ်
 ၈၁-

ပုၤလၢအအိၣ်ဆိးသန့ၤအသးလၢကီၢ်မိၢ်ပုၤအပူၤလၢတၢ်ကိးအဝဲသ့ၣ်လၢပုၤပူၤထီၣ်တၢ်ကလုာ်
 န့ၣ်တဖှ်ဒီးကညိကလုာ်န့ၣ်, လၢအအိၣ်ဝဲဆိးဝဲလၢကီၢ်ခိးကီၢ်စၢ်အဂၤတဖှ်အပူၤန့ၣ်အါ
 တက့ၢ်မ့ၢ်ပုၤဘူၣ်ဘါခရံၣ်တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါကရၢဖိတဖှ်လီၤ. ပုၤဘူၣ်ဘါဘူးဒးအတၢ်ဘူၣ်တၢ်
 ဘါတဖှ်မ့ၢ်ပုၤအစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပယီၤကလုာ်ခဲလၢ်သ့ၣ်၈၁-

လၢပုၤတၢ်စံၣ်စိၤတဲာ်အတၢ်အုၣ်သးအသိးမ့ၢ်ဒၣ်ပုၤစ့ၢ်ပုၤန့ၣ်ဘူၣ်ဘါဘူးဒးအတၢ်ဘူၣ်တၢ်
 ဘါတဖှ်လီၤ. နံၣ်သိးကကဲကစၢ်ကလုာ်အဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ပယီၤတၢ်တီၢ်သ့ၣ်ဟ်သးအတၢ်ကတိၤဖိာ်
 ပုၤအသိးစးထီၣ်လၢပယီၤတၢ်သဘူၤန့ၣ်တ့ၢ်န့ၣ်လၢအဆၢကတီၢ် တၢ်ထုးမၤန့ၣ်ယံာ်အတၢ်ရဲၣ်
 တၢ်ကျဲၤခူသ့ၣ်အဖၢလၢအမ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်အဂီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးဘၣ်မၤအဆိကတၢ်တၢ်ဂ့ၢ်
 နီၣ်ဂံၢ်(၁)ပုၤ နံၣ်လံာ်အဆၢပာ်ယုာ်အသိး ပဝဲပယီၤကလုာ်ခိၣ်အကီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ဘူးဒး
 တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအကီၢ်န့ၣ်လီၤ. နံၣ်တၢ်ကွဲးအတၢ်ကတိၤဖံးဝဲအသိး ကညိကလုာ်န့ၣ်ပုၤလၢအ

စွာအနာရ်ခရ်အတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါသုတသုၣ်ညါတဂ့ၤအဂီၢ်, န်သိးအသုတဖျါထီၣ်အဂီၢ် တၢ်ဂ့ၢ် ကျဲးစးအဖးဒီးတၢ်အဆၢကတီၢ်လၢ၁၉၉၅-၉၆နံၣ်တရျးဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံး(ရတခ) သုးကီၢ်ခိအဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ ပုၤပူၤထီၣ်တၢ်လၢအသုၣ်လီၤခိၣ်တယၢ်မၤနၤပျီတခိကီၢ်အကီၢ် အဆၢစးဘူးဒီးသုမ့ထုၣ်ကဝီၤပူၤကညီကလုာ်န့ၣ်ကဒဲကဒဲ (ဘူးဒးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ-ခရ်တၢ် ဘူၣ်တၢ်ဘါ)တၢ်နီၤဖးဒိၣ်အဆၢတၢ်ဂ့ၢ်ကိတမံၤဟဲပာ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ကညီကလုာ်န့ၣ်လၢအ ဘူၣ်အဘါဘူးဒးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါတဖၣ်ထုးဖးအသးလၢ(KNU)ပုၤပူၤထီၣ်တၢ်အကရၢဒီးကရၢ ကရီၤသုၣ်ထီၣ်ဝဲဒံၣ်ခွၢ်ဘံၣ်အုၣ်ဒီးဒံၣ်ခွၢ်ဘံၣ်အိၣ်,ဒီးကညီလၢအထုးဖးအသးတဖၣ်ဟဲက့ၤ န့ၣ်လီၤဟံၣ်ဖျိထီၣ် ဒီးပဲပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်ဝဲယုတၢ်မၤစၢၤန့ၣ် ပဲတခိပဘၣ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ် ယၢ်လၢအဂ့ၤအံၤဝဲကဘၣ်ရီၢ်ဖျိအိၣ်လၢတၢ်ကူၣ်သုးဒိၣ်က့ၤသုအိၣ်က့ၤအိၣ်ကသုအဂီၢ်န့ၣ် လီၤ.

ဒံၣ်ခွၢ်ဘံၣ်အုၣ်ပုၤထုးဖးအသးအတၢ်အိၣ်ထီၣ်ကျါလီၤတၢ်ကတိၤအသိးမ့ၢ်ဂ့ၤ,မ့ၢ်က့ၣ်ဂ့ၣ်သ ရၣ်ဒိၣ်သိခါတခိအတၢ်တဲလီၤဒံၣ်ခွၢ်ဘံၣ်အုၣ်အသိးမ့ၢ်ဂ့ၤ,ခဲအံၤတၢ်ဆၢကတီၢ်အိၣ်သးအပူၤ, ပုၤထုးဖးသးဒံၣ်ခွၢ်ဘံၣ်အုၣ်တဖၣ်န့ၣ်လၢကညီကီၢ်စၣ်အပူၤ,ကီၢ်ဆၣ်,ကရူၢ်န့ၣ်သဝီတဖၣ်အ ပူၤဟးလုၤယုမၤသံဝဲကညီလၢအစုၢ်အနာရ်ခရ်တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအန့ၣ်ဖိထၢဖိတဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲ အမဲာ်ညါ,ပုၤထုးဖးသးလၢအမၤတၢ်ထီၣ်တၢ်လီၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လၢနီၢ်ကစၢ်ဂ့ၢ်ဝီမ့ၢ်ဂ့ၤ, ခိၣ်န့ၣ် လၢထးဒီးဖိလံၤလၢလၢတၢ်နၢ်ပာ်လီၢ်သးသုတအိၣ်,တၢ်သးမဲလီၢ်သးသုတအိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, အဂီၢ် ဒံၣ်ခွၢ်ဘံၣ်အုၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤဘၣ်ဖျိတၢ်တဖျးမဲာ်ဆူတခိကီၢ် အကီၢ်အဆၢဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ.

တၢ်မၤတဖၣ်အဖိခိၣ်ထဲကီၢ်ဆၢကမံးတံာ်အတၢ်ကရၢကရီၤ,ထဲအကီၢ်ခိၣ်န့ၣ်လၢအဘၣ်ယးတ ဖၣ်,မ့ၢ်ဟဲဆၢၣ်မဲာ်ယုသုၣ်ညါသံကွၢ်လၢတၢ်မၤဘျါက့ၤအိၣ်အဂီၢ်တခိ,တၢ်လၢဒံၣ်ခွၢ်ဘံၣ်အုၣ် စံးဝဲလၢတဘၣ်ယးဒီးသါဝဲသုၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်,လိၣ်တၢ်ကတိၤသးလၢတၢ်ကသုစံးဆၢကတိၤ ဆၢက့ၤအဝဲသုၣ်န့ၣ်လီၤ.

၆.၂.၉၆ အနံၤအပူၤ ခးသံကွၢ်ရီၢ်ကျိပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲတလၢၤသးပုၤတဂၤဝဲ ခးကၢ်ကွၢ်ဝဲ KNLA စီၤထီၣ်ကွၢ်အစုဒီးအခိၣ်လၢကျိဝဲခးသံကွၢ်စုၢ်ကီၢ် သုးခိၣ်ထီၣ်ကွၢ်အဖိခိၣ်တဂၤလီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ခါးတဖၣ်အံၤဒဲအဝဲသုၣ်ကူၣ်ထီၣ်ဟံၣ်လီၤတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျါအသိးဒုးအိၣ်ထီၣ် ဝဲအမိၢ်လံၤမိၢ်ပုၤနီၢ်ကီၢ်အတၢ်အုၣ်သးတဖၣ်အကျါတနီၤစီၤန့ၣ်လီၤ.

၂၈. သုးခိၣ်ကွၢ်အိၣ်ဒဲဒုးယၤခိၣ်တၢ်ဟ့ၣ်မူဟ့ၣ်ဒါအသိးမ့ၢ်ပုၤလၢန့ၣ်ဘၣ်ခွဲးယၢ်ဟးလၢဒံၣ် ခွၢ်ဘံၣ်အုၣ်အကျါတၢ်အသိးကွဲးဖျါထီၣ်အတၢ်လဲၤခိဖျိဘၣ်ထွဲသုမ့ထုၣ်တၢ်မၤအသးဒိ လၢအသိး.

သုမ့ထုၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်သးခါသုးခိၣ်လီၢ်ဒဲးပျဲလီၤယၤဒီးယလဲၤထံၣ်လိၢ်သးဒီးမၤကွၢ်,မၤဝဲ, ယလဲၤတုၤတခိတၢ်အိၣ်သးတဂ့ၤလၢၤဘၣ်.အဝဲသုၣ်တဲဝဲလၢပုၤယူၤထံဖိတဖၣ်မၤနၤပူၤ,စံးဝဲ လၢသုးရၣ်(၂၀)န့ၣ်ပုၤယူၤထံဖိခးလီၤဘျုပပုၤအချဲတဘၣ်လဲ,ဖဲန့ၣ်ကွီၣ်သါဟဲဆူယအိၣ်စံး

ဝဲလၢပှၢမၤသါဖးဆါ၊ အဝဲစံးဝဲယၢနမ့ၢ်ပှၢဘါသီခါဖိလီၤ၊ အယိနလၢသ့က့ၤသ့လီၤ၊ အဝဲစံးဝဲ
သါဆဲးဒီးထံၣ်တၢ်သးပှၢ်(ဖုဘိၣ်မ့း)အနီၢ်ကစၢ်န့ၣ်လီၤ၊ တၢ်ဂ့ၢ်လၢကဲထီၣ်သးပဘၣ်မၤလၢပ
ကနၢၤတၢ်လီၤ၊ ပကမၤလီၤလံာ်ဘိၣ်မ့း၊ ဟဲမ့ၢ်တုၤကဘီယုၤကဟဲဟံးအီၤ၊ ကက့ၤစီၢ်ဆူဝုၢ်တ
ကူၣ်န့ၣ်လီၤ၊ မိၣ်ကွဲၣ်ပါကိးယၢလၢအဒးဒီးတဲယၢယတဘၣ်မၤတတိတၢ်အၢၣ်လီၤဒီးအီၤဘၣ်၊
တဲဝဲလၢဘိၣ်မ့းဟဲမ့ၢ်တုၤဘၣ်လဲၣ်၊ ကက့ၤတီၤလၢကဘီယုၤတဘျီယိလီၤ၊ ယတဲတသ့လၢနီတ
မံၤဘၣ်၊ ယဘၣ်တဲတၢ်မနုၤလဲၣ်မးယတသ့ၣ်ညါလၢ၊ ဘၣ်၊ ဝဲန့ၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်သးခိၣ်
ကျၢ်ဖိမိၣ်မိၣ်၊ သးခိၣ်က့ၣ်န့ၣ်၊ သးခိၣ်ထူထူလု၊ ပဒိၣ်မါရှၢၣ်၊ ပဒိၣ်စၣ်လုန့ၣ်လီၤ၊

တချးမုၢ်နၢၤခီ(၁၂)န့ၣ်ရံၣ်အဝဲသ့ၣ်လဲၣ်မၤသံဝဲဒၣ်ပှၢသၢဂၤလၢအမ့ၢ်က့ၣ်အုဒီးအဂၤတဂၤ၊ မု
မ့ၢ်ပှၢအဂၤတဂၤယုၢ်ဝဲဒၣ်ပှၢန့ၣ်လီၤ၊ ဝဲန့ၣ်သီခါပညၣ်သၣ်မံးဟဲဆူယအိၣ်တဲဝဲလၢတကၣ်ကွဲ
က့ၣ်အိၣ်စၢ၊ တနၢၤအံၤ(၁၂)န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်ဖါဝဲကထုးထီၣ်မၤသံဝဲသးခိၣ်က့ၣ်န့ၣ်၊ သးခိၣ်ကျၢ်ဖိ
မိၣ်မိၣ်၊ သးခိၣ်ထူထူလုတဖၣ်န့ၣ်လီၤ၊ အဝဲတဲဝဲလၢတကၣ်ကွဲ၊ ပကလဲၤဆူဖါမံအအိၣ်ပက
လဲၤတဲအိၣ်သီးအသုတမၤသံတဂ့ၤအဂီၢ်၊ ဝဲန့ၣ်ယလဲၤပိာ်အခဲလီၤ၊ ဝဲပလဲၤတုၤတခီပထံၣ်
လၢဖါမံမံဘၣ်အသးလီၤ၊ ဝဲအဆၢကတီၢ်ဝဲန့ၣ်ဖါမံမံတမံဘၣ်သးန့ၣ် ကမၤသံဝဲသပှၢ်ကတၢ်
န့ၣ်လီၤ၊

မုၢ်ဆုၣ်ထီၣ်လၢခံတဂီၢ်ပတဲသကိးတၢ် ယတဲအီၤလၢပကက့ၤအိၣ်သကိးလၢလီၢ်ခၢၣ်သးပက
ကျဲၤသကိးထဲန့ၣ်မးဖါမံန့ၣ်သးမံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ၊ မုတမ့ၢ်ကမၤသံဝဲဒၣ်သပှၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ၊ တဲသ
ကိးတၢ်ဝဲတကတီၢ်ယီၤ၊ ပှၢမၤယလဲၤကိးသီခါလၢ(မ့ၣ်က့ၣ်ဂ့ၣ်)၊ ယလဲၤလီၤမဲဆးယကွဲသီခါန့ၣ်
အပါ(၁၀၀)ဘျီၣ်လၢအကျါ၊ အပါ(၂၀)ဘျီၣ်(၃၀)န့ၣ်ယကွဲၤလီၤအီၤဘၣ်ယၢန့ၣ်လီၤ၊ ယဟဲ
က့ၤပှၢထီၣ်ဝဲန့ၣ်ဒီးယမူဒါကတၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ၊ ဝဲန့ၣ်ဆၢကတီၢ်ပဒိၣ်မါရှၢၣ်ဒၣ်လဲာ်သီၣ်တဘျီ
လၢ၊ ဘၣ်၊ ပှၢဖိသၣ်လဲၤပညိၣ်အီၤလၢကျိတဲဆၢအခွဲးအယာ်တအိၣ်နီတမံၤဘၣ်၊ ပှၢတဲတၢ်ခွဲး
ယာ်အိၣ်ဒၣ်ယၢတဂၤလီၤ၊ ယတဲသီခါပညၣ်သၣ်မံးလၢတကြးမၤပှၢသးပှၢဒီးအံၤဘၣ်၊ အဝဲ
သ့ၣ်လၢတၢ်ဖိခိၣ်တၢ်ဖိၣ်ပျံအိၣ်ဒဲလဲၣ်ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်၊ သးခိၣ်ကျၢ်လးထူတဲသကိးတၢ်က
စုဒုဒီးသးခိၣ်ထူထူလုလၢကီၤလၢဝါကျိၣ်တဲမနုၤလဲၣ်ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်၊ မိၣ်ၣ်၊ နီၣ်လိတဲဝဲလၢ
ပှၢအိၣ်လၢကဆီဝါလုခးလီၤသါဝဲသ့ၣ်လၢကျိဖးဒိၣ်၊ အဝဲသ့ၣ်အကစၢ်ခးဝဲ၊ တဲဝဲလၢပှၢခး
ဝဲလီၤ၊ ဝဲန့ၣ်ဆၢကတီၢ်ပပှၢတခးအီၤနီတထံၣ်ဘၣ်၊ ဖါကွဲၣ်တဲယၢပပှၢခးဆိအီၤအယိပရံၣ်တၢ်
ဂ့ၢ်တသ့လၢ၊ ဘၣ်၊ အိၣ်ဒၣ်လၢပကဘၣ်ထီၣ်ခါလီၤ၊ ဘၣ်က့ၤဟံးဖိၣ်ထီၣ်က့ၤဒီးအဝဲသ့ၣ်အလီၢ်
တအိၣ်လၢ၊ ဘၣ်၊ က့ၣ်သါတဲဝဲပှၢယုၤထံတဖၣ်ကတီၢ်အၢကတီၢ်သီပှၢဘါသီခါန့ၣ်ဟူဝဲခိဖျိတၢ်
ကစီၣ်ဟဲန့ၣ်လၢစးပှၢန့ၣ်လီၤ၊ တတီၢ်ဖိတဲဝဲဒၣ်လၢပှၢယုၤထံခးချဲလီၤ၊ ဘျၢတဘၣ်မဲမိၣ်က့
လဲၣ်၊ သီခါသံတပါ၊ ပှၢသးဖိသံ(၂)ဂၤ၊ ပှၢဆုၢ်တၢ်ကစီၣ်ခဲအံၤလီၤ၊ အိၣ်တတီၢ်ဖိက့ၣ်သါတဲက
ဒီးဝဲလၢပှၢယုၤထံခးကဒီးသီခါသံကဒီးခဲပါလဲၣ်၊ ယတဲတမ့ၢ်ဝဲလဲၣ်ဒုသါ၊ တၢ်ကစီၣ်ကဟဲညိမဲ
အံၤခဲအံၤချးလိာ်ခံဒုမ့ၢ်ဝဲလဲၣ်၊ က့ၣ်သါတဲယၢမ့ၢ်ဝဲသၢၣ်၊ မုတမ့ၢ်ပှၢကဆုၢ်ဝဲလဲၣ်၊ ဝဲန့ၣ်အစး
ဒုအိၣ်ဒါခီ၊ အိၣ်ခိးဆုၢ်တၢ်ကစီၣ်န့ၣ်လီၤ၊ ဆုၢ်ဝဲတၢ်ကစီၣ်လၢအကမၣ်တဖၣ်ဒိသိးကမၤသ
ဘၣ်ဘျီတၢ်အဂီၢ်လီၤ၊

တၢ်ကစီၣ်အလီၤအဝုၤလၢနဝတဆၢဝဲသ့ၣ်တဖၣ်.ဒ်သိး(KNU)ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်,သိၣ်န့ၣ်
သ့ၣ်တဖၣ်,ထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်တဖၣ်အသးသုတဒုဒီသုတကဒံကဒါတဂ့ၤအဂီၢ်,ဒီး(KNU)လီၤ
ခါၣ်သးန့ၣ်လီၤကီၢ်ရၣ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်. ကွဲးတဲတၢ်အိၣ်သးအမ့ၢ်အတီၤဒီးလၢအဝဲသ့ၣ်ကဖံးက
မၤဟံးစုန့ၣ်ကျဲကျဲတၢ်ကသုအစီၢ်န့ၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲဒ်လၢအသိးန့ၣ်လီၤ.

ဆူ
ကရၢခိၣ်
ခၣ်အိၣ်ယုၣ်-ကညီၤဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ
(-----)ကီၢ်ရၣ်

တၢ်ဂ့ၢ် - တၢ်န့ၣ်လီၤဘၣ်ယးနဝတအတၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးမၤလီၤဖးဒီးကရၢကရိကွဲၣ်လွဲၣ်
(KNU)ကရၢဖိဒီးထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်အိၣ်လၢပဟီၣ်ကဝီၤပူၤတဖၣ်အဂ့ၢ်.

နဝတသုးကရၢဂ့ၢ်ကျဲးစးမၤလီၤဖးကရၢကရိ ဒီးကွဲၣ်လွဲၣ်(KNU)ကရၢဖိ ဒီးထံဖိကီၢ်ဖိက
မျၢၢ်တဖၣ်ဒီးစံးဝဲဒ်လၢ(KNU)မ့ၢ်ပုၤပူၤထီၣ်လီၤထီၣ်တၢ်ကရၢတဖုလၢအတအဲၣ်ဒီးထံလီၤကီၢ်
ပူၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၣ်ဘၣ်အမဲၣ်ညါမ့ၢ်ကရၢတဖုလၢအဆီၣ်တၢ်မၤနၢၤပုၤလၢအစူၢ်အနာ်ဘူးဒးတ
ဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ထွဲဒီး(KIO)ကခူၣ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲးကရၢန့ၣ်,နဝတတဲဝဲလၢကခူၣ်ပုၤပူၤထီၣ်တၢ်ဖိ
တဖၣ် ဟံတၢ်ကွဲၣ်တၢ်ပူၤထီၣ်လီၤထီၣ်အကျဲသန့ဒီးဟဲက့ၤန့ၣ်က့ၤဆူတၢ်ကဝီၤပူၤဒီးခဲအံၤမၤသ
ကိးတၢ်ဒီး(နဝတ)လၢကခူၣ်ကီၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်အဂီၢ်လံန့ၣ်လီၤ. (KIO)ကခူၣ်ခိၣ်နာ်တ
ပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်အဖိအမါတဖၣ်ဒီးထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်တဖၣ်အတၢ်ဖိၣ်ယံးဒီးအတၢ်ယုထီၣ်အ
ယိန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ(နဝတ)ဂ့ၢ်ကျဲးစးကရၢကရိ(KNU)ကရၢဖိဒီးထံဖိ
ကီၢ်ဖိကမျၢၢ်တဖၣ်ဒ်သိးအကဖိၣ်ယံးက့ၤ(KNU)လၢကပတုာ်ကွဲၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢ (KNU)
ဒီးနဝတအဘၣ်စၢၤဝဲသ့ၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်လၢကညီၤကီၢ်ခဲၣ်အ
ပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ထွဲဒီး(နဝတ)အတၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးမၤလီၤဖးဒီးအတၢ်ကရၢကရိကွဲၣ်လွဲၣ်လၢထးတဖၣ်အ
သိး လၢ(KNU)တၢ်ကရၢကရိတပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်, လၢ(KNLA)ကညီၤတၢ်ထူၣ်
ဖျဲးသုးမ့ၢ်ဒိၣ်တၢ်ကရၢကရိအပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်,ဒီးလၢထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်တဖၣ်အကျါမ့ၢ်ဂ့ၢ်.မိခိၣ်နာ်
ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်ကမၤထွဲအံၤတုၤလီၤတီၤလီၤဒ်လၢအံၤအသိးအံၤန့ၣ်တက့ၢ်.

၁. လၢ (KNU) တၢ်ကရၢကရိအပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်, (KNU) ခိၣ်တယၢ်ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်,
ပုၤကိးဂၤဒဲးအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တုၤသိးထံသိးလိာ်သးဒီးအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်သဘူၤလၢတၢ်
ဘူၣ်တၢ်ဘါဒီးတၢ်စ့ၢ်တၢ်နာ်ခဲလၢအပူၤ, ဒီးပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်အတၢ်ဆီၣ်တၢ်မၤနၢၤတၢ်ဘူၣ်
တၢ်ဘါအဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ်တအိၣ်ဘၣ်. တၢ်ဟံလီၤဆီတၢ်အန့ၣ်အဆၢလၢတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ
တခါဒီးတခါအဘၣ်စၢၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီလၢတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါတခါခါ
မ့ၢ်ဂ့ၢ်, တအိၣ်ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်တၢ်ကဘၣ်စံးကတီၢ်တဲနာ်ပၢ်အီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးတဘျီယိ

ဘဉ်ဟ်ဖျါထီဉ်ပှါလၢအဖီဉ်ယံး ဒီးဆီဉ်တံာ်မၤနၤတၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ, တၢ်စုာ်တၢ်နၢ်န့ဉ် မ့ၢ်
ဒုဉ်(နဝတ) ဒီးဖဲ(မဆလ), နအဖဒီဉ်စီဒီဉ်ကမီၤအဆၢကတီၢ်အံၤန့ဉ်, သီခါဒီး တၢ်ဘူဉ်
တၢ်ဘါအဂ့ၤအဂၤအခိဉ်အနၢ်အါဒ်အါဂၤဘဉ်တၢ်မၤသံအီၤ,ဘဉ်တၢ်ဖီဉ်အီၤအဂ့ၢ်, ဒီးခဲ
အံၤစုာ်ကိးသီခါဒီးတၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါအဂ့ၤအဂၤအခိဉ်အနၢ်အါဂၤဘဉ်တၢ်ဒုးယၢ်ဒ်အီၤလၢ
ယီဉ်ပှါအဂ့ၢ်, တၢ်ကဘဉ်ကတိၤတဲာ်ဖျါဒုးနၢ်ပၢ်အီၤဆူ ပပှါမၤသကိးတၢ်ဒီး ထံဖိကီၢ်ဖိက
မျၢၢ်ခဲလၢာ်န့ဉ်လီၤ.

၂. နဝတစံးလၢ(KNU)တအဲဉ်ဒီးထံလီၢ်ကီၢ်ပှါတၢ်မုဉ်တၢ်ခုဉ်ဘဉ်န့ဉ်တမ့ၢ်လုၤတက့ၤဘဉ်အ
ဂ့ၢ်, လၢတၢ်ကဒီးန့ၢ်ဘဉ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပှါတၢ်မုဉ်တၢ်ခုဉ်အမ့ၢ်အတီၤဒီးအဂၢ်အကျၢၤအဂီၢ်ခုဉ်
အဲဉ်ယုဉ်ရၤလီၤဟ်ဖျါထီဉ်တုာ်လံ(KNU)အတၢ်ဟ်သးဘဉ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဘျီတဖဉ်အ
ဘျီအဂ့ၢ်, ဒီးလၢတၢ်ကဒီးန့ၢ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပှါတၢ်မုဉ်တၢ်ခုဉ်အဂီၢ်,(DAB)ဒံဉ်အုဉ်ဘဉ်အဂ့ၢ်
န့ဉ်ပှါပၤလီၢ်ဆုဉ်နီၤသုးခိဉ်ကျၢၢ်စီရီၤစီၤဘိဉ်မုးဂုဉ်ကျဲးစးကွဲးန့ၢ်သုးခိဉ်ကျၢၢ်စီရီၤသါစ့ဉ်
အလံာ်ပရၢ(အိပ်ဖွဉ်ပေးစာ)ခဲဘျီလံဘဉ်ဆဉ်,လၢနဝတတခီတဟ့ဉ်က့ၤတၢ်စံးဆၢလၢအ
ဖိးသဲစး(တရးဝင)လီၤတၢ်လီၤဆဲးနီတဘျီဘဉ်အဂ့ၢ်,ဒီးခိဖျိတၢ်ဂ့ၢ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤအယိပ
နၢ်ပၢ်အီၤသုးလၢအမ့ၢ်ပှါလၢတအဲဉ်ဒီးသ့ဉ်ထီဉ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပှါတၢ်မုဉ်တၢ်ခုဉ်အမ့ၢ်အတီဘဉ်
န့ဉ်မ့ၢ်ဒုဉ်နဝတအသုးကရူၢ်အဂ့ၢ်န့ဉ်တၢ်ကဘဉ်ကတိၤတဲာ်နၢ်ပၢ်အီၤဆူပတၢ်ကရၢကရီအ
ပှါမ့ၢ်ဂ့ၢ်, ဒီးဆူပထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်တဖဉ်အကျၢၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ဉ်လီၤ.

၃. နဝတဘိးဘဉ်ရၤလီၤ ဒီးကိးသတြီထီဉ်ဒီးစံးဝဲဒုဉ်လၢ တၢ်ကလဲၤဟ်ဖီဉ်မၤသကိးတၢ်ဒီး
အဝဲသ့ဉ်န့ဉ်အလီၢ်တအိဉ်လၢကဘဉ်ဟ်လီၤစုကဝဲဘဉ်, ထဲဒုဉ်တၢ်ကဘဉ်စူးကွံာ်ညိကွံာ်
တၢ်ဖီဉ်စုကဝဲၤအကျဲသနူစီၤလီၤန့ဉ်အဝဲအံၤ,မ့ၢ်ကျဲတဘိလၢတၢ်ဟ်လီၤစုကဝဲၤဒီးတုာ်ယဉ်
သးလၢနဝတအအိဉ်န့ဉ်လီၤ.(နဝတ)အတၢ်ဘိးဘဉ်ရၤလီၤဒီးအတၢ်ကရၢကရီကွဲးန့ၢ်လွဲးန့ၢ်
အံၤန့ဉ်မ့ၢ်ဒ်သိးအကမၤလီၤပျီကွံာ်တၢ်ပၢ်ဆၢ,ကဆီဉ်တံာ်မၤနၤထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်တဖဉ်တ
ဘိယုာ်ယိးဒီးမ့ၢ်ဒ်သိး သုးမိၤစီရီၤအတၢ်ဒိဉ်စီဒီဉ်ကမီၤကအိဉ်ဂၢ်အိဉ်ကျၢၤထီဘိအဂီၢ်လီၤ
န့ဉ်တၢ်ကဘဉ်ကတိၤတဲာ်နၢ်ပၢ်အီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ဉ်လီၤ.

၄. နဝတအတၢ်ကရၢကရီ, အတၢ်ကွဲးန့ၢ်လွဲးန့ၢ်ဒီးအတၢ်ပှးတၢ်ဂဲၤခဲလၢာ်အံၤန့ဉ်အတၢ်ပညိဉ်
မ့ၢ်ဒ်သိးအကဒုးအိဉ်ထီဉ်တၢ်လီၤမ့ၢ်လီၤဖးတၢ်ဖုဉ်ထံဉ်ဖုဉ်ထီလၢကညီပှါပၢ်ဆၢတၢ်ဖိဒီး
ကမျၢၢ်တဖဉ်အဘဉ်စၢၤ ဒီးတကတီၢ်ယီဂုဉ်ကျဲးစးမၤဝဲဒ်သိးကမျၢၢ်တဖဉ်ကဖီဉ်ယံးက့ၤ
(KNU)ဒီးကမၤလီၤပျီကွံာ်(KNU)န့ဉ်လီၤ.လၢတၢ်န့ဉ်အယိ, ပပှါပၢ်ဆၢတၢ်ဖိတဖဉ်မ့ၢ်
ဂ့ၢ်.ပထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်တဖဉ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်,ကဘဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်ပၢ်ဆၢအတၢ်သးသဒုဉ်တၢ်ပလီၢ်သ့ဉ်
ပလီၢ်သးဒီးကဘဉ်ပၤယၢ်, ဂၤယၢ်ဒီးဖီဉ်ကျၢၤက့ၤကညီတၢ်ပၢ်ဆၢအသုးသ့ဉ်လၢကပီ
အဂ့ၢ်, လၢ(KNU)အတၢ်ကရၢကရီအန့ၤပှါတၢ်ရိဉ်ဖီဉ်ယုာ်တၢ်ဖိးကဂၢ်ကျၢၤအဂီၢ်, တက
တီၢ်ယီကညီတၢ်ပၢ်ဆၢဒီးကမျၢၢ်အဘဉ်စၢၤတၢ်ကဂုဉ်ကျဲးစးသ့ဉ်လီၤတၢ်ယုာ်တၢ်ဖိးယံး
ယီဉ်ဒီဉ်ဒီးလၢတၢ်အိဉ်သးအါမံၤအါမ့ၢ်အပှါပကဘဉ်န့ဉ်လီၤဒုးသကိးတၢ်ယုာ်ဖိးဖိးတုာ်

လၢပဒီးန့ၣ် တၢ်မၤနၤတစုအဂ့ၢ်န့ၣ်တၢ်ကဘၣ်ကတိၤတဲာ်နၢ်ပၢ်အိၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကဒုးထီၣ်ဒါမၤဟးဂီၤကွၢ်ဒုၣ်ဒါအတၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤတတီၤတလီၤတဖၣ်အစီၢ်, တၢ်ဂ့ၢ်အကါ ဒိၣ်ကတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ, လၢပတၢ်ကရၢကရီၤအပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်, လၢကမျၢၢ်အကျါမ့ၢ်ဂ့ၢ်ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်မၤအကျဲတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ကဘၣ်ရဲၣ်ကျဲၤပၢ်လီၤအိၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးစးထီၣ် လၢကီၢ်ရၣ်သးက့အပတီၢ်ဒီးတုၤလီၤဆူကီၢ်ဆၣ်, သးရၣ်တဖၣ်အပတီၢ်ဒီးတၢ်မၤလၢတၢ်ပံး ထီၣ်ဖီၣ်ထီၣ်အိၤသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ကဘၣ်ဆုၤထီၣ်က့ၤတၢ်ပၢ်ဖျါဆူ(KNU)လီၤခါၣ် သးတကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၣ်-

- ၁. တၢ်နီၣ်လီၤလၢထးတဖၣ်အံၤတၢ်ကဘၣ်မၤအိၤလၢလါနီၣ်ဝုဘၣ်ဒီးလါဒံၣ်စ့ဘၣ်လါ(၂)ဘၣ်အတီၢ်ပူၤတုၤအဝံၤအတဲာ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂. (KNU)လီၤခါၣ်သးဂ့ၢ်ဂီၤအူတၢ်အိၣ်ဖီၣ်အလံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤ(၂)ဘၣ်ယုၣ်ဒီးသးခိၣ်ကျၢၢ်စီၣ်ရီၤစီၤဘိၣ်မ့ၢ်အလံာ်ပရၢ(၂)ဘၣ်လၢအကွဲးန့ၢ်သးခိၣ်ကျၢၢ်စီၣ်ရီၤသါရွၢၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ကဘၣ်စံးကတိၤပၢ်ဖျါထီၣ်ယုၣ်အိၤဖဲတၢ်မၤတၢ်တဲာ်နၢ်ပၢ်အမူးတဖၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

နဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်

(KNU)-ကညီဒီကလုာ်စၢဖီၣ်ကရၢ

နဝတခိၣ်နၢ်အတၢ်နီၣ်လီၤဆူအဝဲသ့ၣ်အသးတၢ်မၤညါတဖၣ်အအိၣ်,ဒ်သိးကစံးကတိၤကွဲးန့ၢ်လွဲန့ၢ်ကမျၢၢ်ထံဖီၣ်ကီၢ်ဖိဘၣ်ထွဲတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်လၢအခိၣ်တီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ပၢ်အသိးကသုအဂီၢ်

- ၁. တၢ်ကဘၣ်ကိးသဝီသးပုၤတဖၣ်လၢအအိၣ်လၢသးတၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအဖီလၢဝံၤသးရၣ်ခိၣ်, သးကျါခိၣ်တဖၣ်ကဘၣ်စံးကတိၤတဲာ်နၢ်ပၢ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢတဖၣ်အဂီၢ်.
- (က) ၁၉၉၃နီၣ်လါအိးကထိဘၣ်ထီၣ်(၁)သီအနၢ်န့ၣ်ပူၤထီၣ်လီထီၣ်တၢ်ကခူၣ်တဖၣ်စူးကွၢ်ညိကွၢ်အတၢ်ပူထီၣ်အကျဲဒီးပံးန့ၢ်တၢ်ယူတၢ်ဖိးဝံၤဟံက့ၤပၢ်ဖီၣ်လီၤသးဒီးထံကီၢ်ပဒီၣ်အဂ့ၢ်.
- (ခ) တၢ်ယူတၢ်ဖိးဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အိၣ်ထီၣ်လံလၢကခူၣ်ကီၢ်စဲၣ်ပူၤအဂ့ၢ်.
- (ဂ) ဒ်န့ၣ်အသိး,တၢ်ယူတၢ်ဖိးကအိၣ်ထီၣ်လၢကညီကီၢ်စဲၣ်အဂီၢ်,အလီၤအိၣ်လၢဟီၣ်ကဝီၤကမျၢၢ်ဒီးကညီကလုာ်တဖၣ်ကယုတၢ်လၢငမ့ၢ်(သးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မ့ၢ်) ဒ်သိးကပံးန့ၢ်တၢ်ယူတၢ်ဖိးအဂီၢ်.
- (ဃ) ပူၤထီၣ်လီထီၣ်တၢ်ကညီတဖၣ်မ့ၢ်တပံးန့ၢ်တၢ်ယူတၢ်ဖိးဘၣ်တခီ,သးမုၢ်ခိၣ်ကထီၣ်ဒုးအဝဲသ့ၣ်အဂ့ၢ်.
- ၂. နဲၣ်လီၤလၢတၢ်ကပၢ်ဖျါထီၣ်က့ၤတၢ်မၤဝံၤတၢ်ဖိးတၢ်မၤအတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သးဂ့ၢ်ဝီခိၣ်ကနဲၣ်လီၤအသးကျါပူၤဂဲၤတဖၣ်ဒ်သိးကကိးဖီၣ်သဝီသးပုၤဒီးပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤအိၣ်လၢသဝီလၢအတၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအဖီလၢတဖၣ်ဝံၤကဘၣ်စံးကတိၤတဲာ်နၢ်ပၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢ

လတ်တဖန်အံ့အဂီၢ်.

- (က) လာကခွၢ်ကီၢ်စၢ်အပူၤန့ၣ်(KIO)ကခွၢ်တၢ်ပၢ်ဆါကရၢဖိအဖိအမါတဖၣ်ယုသကိး
 နိသိးအဝၤပူၤထီၣ်တၢ်ကခွၢ်တဖၣ်ကဟံးန့ၢ်တၢ်ယူၤတဖိးဒီးထံကီၢ်ပဒိၣ်အယိ. ပူၤပူၤ
 ထီၣ်တၢ်ကခွၢ်တဖၣ်မၤတသုလၢၤဘၣ်ဒီးဘၣ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ယူၤတဖိးဒီးထံကီၢ်ပဒိၣ်ဝံၤအ
 လီၢ်ခဲ.တၢ်ယူၤတဖိးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အိၣ်ထီၣ်လံလၢကခွၢ်ကီၢ်စၢ်ပူၤအဂ့ၢ်.
- (ခ) နိန့ၣ်အသိး.လၢကညီကီၢ်စၢ်အပူၤတၢ်ယူၤတဖိးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကအိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်အလီၢ်
 အိၣ်လၢပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤတဖၣ်ကတဲဘၣ်(KNU)ကညီတၢ်ပၢ်ဆါကရၢဖိ(အဝၤ)တဖၣ်လၢ
 ကဟံးန့ၢ်တၢ်ယူၤတဖိးဒီးထံကီၢ်ပဒိၣ်အဂီၢ်.
- (ဂ) မုၢ်ဒဲးသိးန့ၣ်မး.အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်.ဟီၣ်ကဝီၤကမျၢၢ်တဖၣ်ကအိၣ်ဘၣ်မုၢ်မုၢ်
 ခုၣ်ခုၣ်ဒီးကညီကီၢ်စၢ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်ပသီထီၣ်အဂီၢ်မၤသကိးတၢ်ကသု
 အဂီၢ်.

၃. နံၣ်လီၤလၢသုးကျါဟူးဂဲၤတဖၣ်ကဟံၣ်ဖိထီၣ်က့ၤတၢ်မၤဝံၤတၢ်ဖိးတၢ်မၤအတၢ်အိၣ်သး
 လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါကရၢကရိကွဲးန့ၢ်တၢ်ပၢ်ဆါအိၣ်တၢ်မဲၣ်ညါအခိၣ်အနၢ်တဖၣ်အလံာ်. နိ
 သိးခိၣ်နၢ်တဖၣ်အသးကဒဲးဝဲဒဲးဝဲန့ၣ်လီၤ.

အဒိအတၢ်ကွဲးန့ၢ်ဝဲသုးခိၣ်ဒိၣ်စိကီၢ်လုအလံာ်ဒဲးလံာ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

လီၢ်ခါၣ်သး
 လၢတၢ်မဲၣ်ညါခိၣ်ချ့သုးရၣ်နီၣ်ဂံၢ်(၁၉)ကသီဆူး
 လံာ်နီၣ်ဂံၢ်-၁၀၀၁,၁.အူၠ
 နံၤသီ-၁၉၉၃နံၣ်လါအီကူး(၉)သီ

ဆု
 သုးခိၣ်ဒိၣ်စိစီၤကီၢ်လု

တၢ်ဂ့ၢ်-ကညီကီၢ်စၢ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်ပသီထီၣ်ဒီးအတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အဂီၢ်

- ၁. ဆါကတီၢ်ခဲအံၤန့ၣ်ဝး.ကိးကး.ယိၤ.ကခွၢ်သုးက့(၄).ပလီၣ်.ပအိၣ်.ခိၣ်မူးနံးဟံတံၣ်.
 (၁၀၀)တၢ်ဒုးန့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤခိၣ်တုၣ်ယုဒီးအပူၤ.ခိၣ်မူးနံးဟံတံၣ်ခဲလၢာ်. အပူၤသ့ၣ်တဖၣ်
 မၤတုၢ်လံတၢ်ယူၤတဖိးဒီးပဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၢ်အယိ.လၢအဝဲသ့ၣ်အဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ
 န့ၣ်. ပဒိၣ်ကျဲၤဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒဲးဟီၣ်ကဝီၤအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်ပသီထီၣ်အတၢ်
 ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်.တကးဒဲးဘၣ်အဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအိၣ်က့ၤဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂. ခါခဲအံၤတၢ်အိၣ်သးအဖိခိၣ်န့ၣ်.တယံာ်ဘၣ်ဒီးလၢကခွၢ်ကီၢ်စၢ်အပူၤစ့ၢ်ကိးဟီၣ်ကဝီၤအ
 တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်ပသီထီၣ်ဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒဲးန့ၣ်လီၤ.

၃. ဝဲဆာကတီလီလါခိဉ်မူးနံးဟ်တံဉ်ဂံၢ်ဆူဉ်ဘါဆူဉ်အခါ.မၤပုၤကစၢ်ခိဉ်ဖိ(ဝး)ကလုာ်တဖဉ်တူၢ်သံအသးဒီးဒုးတၢ်ဘဉ်ဆဉ်ပုၤသုပုၤဘဉ်(ဗကပ)တဖဉ်တခီဟံးန့ၢ်တၢ်အခွဲးအယာ်ဒီးတၢ်လီၤတၢ်လၢအဒိဉ်အထီတဖဉ်အယီၤ.လၢခဲမ့ၢ်လၢ(ဝး)ကလုာ်တဖဉ်တူၢ်တန့ၢ်ခိဉ်တပွဲၤလၢ။ဘဉ်ဒီးဒုးန့ၢ်ဝဲခိဉ်မူးနံးဟ်တံဉ်အလီၤခါဉ်သးဒီးဟံးန့ၢ်ကွံာ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤန့ၢ်လီၤ.ခိဉ်မူးနံးဟ်တံဉ်ဟးဂုာ်ဟးဂီၢ်ဝံၤအလီၤခဲ(ဝး)တဖဉ်မၤသကိးတၢ်ဒီးပဒိဉ်အယီၤခဲအံၤ(ဝး)ဟီဉ်ကဝီၤအတၢ်ခိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်ဂုၤထီဉ်ပသီထီဉ်လၢကိးကပၤဒီးအိဉ်ထီဉ်တကးဒီးဘဉ်န့ၢ်ဘဉ်လံတၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အလၢအပွဲၤစ့ၢ်ကိးန့ၢ်လီၤ.

၄. (KNU)တၢ်ကရၢကရိအပူၤစ့ၢ်ကိး မၤကညီဘါသီခါဖိတဖဉ်တူၢ်သံအသးဒီးဒုးတၢ်ဘဉ်ဆဉ်.တၢ်အခွဲးအယာ် “တၢ်လီၤတၢ်လၢအဒိဉ်အထီတဖဉ်တခီ” ထံဉ်ဘဉ်လၢတၢ်ဟ့ဉ်လီၤဒုဉ်ထဲဘိဉ်မ့းအပျီတၢ်နီၢ်ပုၤခရံဉ်ဖိတဖဉ်န့ၢ်လီၤ.

၅. လၢတၢ်န့ၢ်အယီၤ, တၢ်အိဉ်သးခဲအံၤအဖိခိဉ်ဒ်(ဝး)ကလုာ်ထီဉ်ဒါက့ၤခိဉ်မူးနံးဟ်တံဉ်အသီး.တၢ်ဆာကတီတုၤယီၤဝဲလၢကညီဘါသီခါ(ကညီဘူးဒးတၢ်ဘါဖိ)တဖဉ်ကထီဒါဒီးဟံးန့ၢ်က့ၤတၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢပုၤခရံဉ်ဖိကရၢတဖဉ်အအိဉ်ဝံၤ. လၢကညီကီၢ်စဲဉ်အတၢ်ခိဉ်ထီဉ်လၢထီဉ်ဂုၤထီဉ်ပသီထီဉ်အဂီၢ်ဒီးကညီကီၢ်စဲဉ်ကမုာ်ကခုဉ်အဂီၢ်ကဖိဉ်လိာ်စုၤမၤသကိးတၢ်ဒီးပဒိဉ်အဂီၢ်န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒုးသုဉ်ညါန့ၢ်လီၤ.

၂၉. ပဒုဉ်ပဒါ(မဆလ)ဒီး(နဝတ)အတၢ်ကူဉ်ဒုး (KNU)လၢတၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါအစီၢ်သူအိဉ်သီခါခိတီၢ်

သီခါခိတီၢ်အစုၢ်ဒီးအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖဉ်.

ဒုဉ်ဒါစးထီဉ်ကူဉ်တရံးဒုးပုၤလၢတၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါအကျဲတကပၤစးထီဉ်လၢ(မဆလ)အစီၢ်လံၤလံၤလံၤဒီး ဝဲ ၁၉၈၄န့ၢ်အပူၤကိးသတြီထီဉ်ဝဲ “တၢ်ရၢလီၤတၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါလၢကစၢ်ခိဉ်ကလိကျါ” (တေၤဝင်တနးဒေသသၢသနၢ်ပြန့်ပွားရး) လၢကလဲၤစိာ်ဝဲဘူးဒးအတၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါဆူကစၢ်ခဲကလိလီၤအါအါန့ၢ်လီၤ.အစီၢ်ပညီအဲဉ်ဒီးစံးဝဲလၢပုၤအိဉ်လၢကစၢ်ခဲကလိလီၤန့ၢ်တသုဉ်ညါတၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါသးဒီး.တၢ်အဲဉ်ထူအဲဉ်ယွၤစ့ၢ်ဝဲအယီၤသါပၤတၢ်ဆာကတီၢ်သါမူသါဒါအိဉ်လၢကမၤဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်အီၤ ဒီးဒုးန့ၢ်ပၢ်အါထီဉ်ပုၤအိဉ်လၢကစၢ်ကျါလၢကမၤဘဉ်တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်တဟ်သုဉ်ဟ်သးဒီး တၢ်တဆိကမိဉ်အဂ့ၢ်ကဲဉ်ဆိးဘဉ်.ဘဉ်ဆဉ်လၢခဲ.ပျီထီဉ်ဝဲဒုဉ်လၢစ့ၢ်တကူဉ်တၢ်ရၢလီၤတၢ်ကလုာ်အါစုအါဘျီဝဲ “ဖးဒီးတီၢ်နီဉ်ယာ်” (ဖတ်စရၢမှတ်စရၢ)အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤန့ၢ်လီၤ. စံးဝဲပုၤမၤဟးဂီၢ်တၢ်ဖိဒီးပုၤလၢအပူထီဉ်လီထီဉ်တၢ်တဖဉ်န့ၢ် ပဘဉ်တီၢ်ဒီးဒုးအီၤတုၤလၢအဂံၢ်တၢ်အဘိဖျုတစု, ဒီးပုၤတဖဉ်န့ၢ်အိဉ်ဟံးန့ၢ်အခိဉ်တယာ်လၢအထံဆၢကီၢ်ဆၢဒီးလၢကစၢ်ခဲကလိလီၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်ဒုးဆီတုၤလၢအဂံၢ်တၢ်အဘိဖျုကသ့အဂီၢ် ပကဘဉ်ယုသုဉ်ညါအနီဉ်ဂံၢ်နီဉ်ဒုးဒီးအတၢ်အိဉ်တၢ်ဆိးအလီၤန့ၢ်လီၤ. အတၢ်မၤဒီးအတၢ်ကတိၤလီၤပလိာ်အသးန့ၢ်လီၤ. အဆိကတၢ်ကဘဉ်ပျီလီၤ

ဝဲပုဆိုး(ထောက်လှမ်းရေး) လာကဘဉ်လဲယုသုဉ်ညါဝဲပုမဟးဂီတဖိတဖဉ် အတဲအိဉ် တဲဆိးအလီၤအကျဲတဖဉ်န့ၣ်လီၤ. တဲမ့ၢ်ပျံၤလီၤပုဆိုးလါအမဲာ်သီနီၤသီ ဒီးတဲတထံဉ်ဘူ သုဉ်ညါဘူအိၤန့ၣ်တဲကမးသံကဒီးအိၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးဒီးပုယုတသုဉ်ညါတဂ့ၢ်အဂီၢ်, ကျဲအ ဂ့ၤကတဲာ်န့ၣ်မ့ၢ်တဲပျံၤလီၤတဲဘူဉ်တဲဘါလဲဆိလါညါန့ၣ်လီၤ.

အလီၤခဲပသုဉ်ညါဘဉ်လါမဆလအပဒိဉ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်ဝဲသီခါတဲသိဉ်လိအကွဲတဖျဉ်ဖဲဝဲမါ တလုဒီးဖဲဝဲဉ်န့ၣ်အပူၤန့ၣ်တဲသုဉ်ညါဘဉ်လါသီခါလဲထီဉ်တဲမလိအါအါဂီၢ်ဂီၢ်.ဖဉ်ပူဉ် ကီၢ်သီခါလဲတဘျးပါဒီးလါအကျဲသီခါခိတီၢ်အူသူးစနးဒီးသီခါမိလိာ်ကျိအူသုဉ်ရံးယးဟ် ဝဲဒုဉ်န့ၣ်လီၤ.တဲမလိပူၤတဲကသိဉ်လိအိၤဒ်လဲဉ်န့ၣ်တဲတသုဉ်ညါဘဉ်.ဒီးဖဲတဲကဲ ထီဉ်သးဝဲ, ယလီၤဟူးဂဲၤလါလုဖိထဉ်ကရုၢ်ဒီးကွဲယီၤကိးဖိဉ်ဝဲထံဖိကီၢ်ဖိလါသဝီကိးဖျဉ် ဃးဒီးယတဲနဲၤဟ်အဝဲသုဉ်လါတဲကဲထီဉ်သးအဂ့ၢ်တဆိဘဉ်တဆိတဖဉ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒုဉ်ဒုဉ်ဒါတဲ ရဲဉ်တဲကျဲၤခဲလဲာ်အစ့ၢ်.ဒီးတမ့ၢ်တဲဘူဉ်တဲဘါတဲဂ့ၢ်ကဲထီဉ်အသးတီတီဘဉ်အစ့ၢ်လီၤ.ပု လါအဒိကန့ၣ်တဲအကျဲဟ်ယုဉ်စ့ၢ်ကိးဒီးသီခါမိလိာ်ကျိ(အူသုဉ်ရံးယး)လါအရီၢ်တဲဘီလဲ. တဘျီယီတဲဆူယအိဉ်တဲဘဉ်ယါလါအတဲတဲတဖဉ် လါအဘဉ်ထွဲဒီးတဲလဲထီဉ်တဲမလိ လါဝဲမါတလုတဲသိဉ်လိတဲဘူဉ်တဲဘါအဂ့ၢ်တဖဉ်န့ၣ်ခဲလဲာ်လီၤ.မ့ၢ်ဖဲလါသါမလိတဲအ ခါသါတဟ်သုဉ်ဟ်သးဒုးတဘဉ်နီတစးဘဉ်. ခဲအံၤမးသါနီၤဖးက့ၢ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. ပသုဉ်ညါ ဘဉ်လါသီခါခိတီၢ်လဲၤတဲမလိဘျီဝဲန့ၣ်လီၤ. လီၤမဲာ်(၃)န့ၣ်ဟဲက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.လဲၤတဲမလိဟဲ က့ၢ်တဘျီ(မဆလ)ပဒိဉ်သုအိၤလါ တဲခူသုဉ်လါအကစၢ်တသုဉ်ညါလီၤအသးလါအမးဒုဉ် ဒါအတဲမးန့ၣ်လီၤ. ဒုဉ်ဒါဟ့ၣ်လီၤအိၤမူဒါလါအမ့ၢ်တဲရဲၤလီၤတဲဘူဉ်တဲဘါလါကစၢ်ခိဉ် ကလိကျိ(တေဝဲတနးဒေသသါသန့ပြန်.ပွားရေး)အခိဉ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲစးထီဉ်ဆိလီၤအလီၤ ဖဲ ခိတီၢ်ဟီဉ်ကဝီၤကိးဝဲအမံၤတီရးပုဉ်(တေဝဲကျေဝဲ) လါအဒိကတဲယီၤဒီးအိတီလါ အ အိဉ်လါကမးမိၢ်အဆါခိဉ်တစးဖိန့ၣ်လီၤ.

သီခါခိတီၢ်အူသူးစနးစးထီဉ်အတဲမး

ဒီးဖဲအဆိလီၤသုဉ်ထီဉ်အကွဲအဖျဉ်ယိဉ်ဝဲခိတီၢ်ပူၤန့ၣ်, တဲသုဉ်ထီဉ်တဖဉ်ဒိဉ်ဒိဉ်သွါသွါ လါအလီၤလါစုပယီၤကလီၢ်လါတဆဲခဲဆဲညါန့ၣ်လီၤ. တဲသုဉ်ထီဉ်ယိဉ်ဝဲအလီၤကရဲၢ်ပူၤ န့ၣ်ကိးကဒီးဝဲအမံၤလါနါတီဉ်အူ(နနးတော်ဦး)န့ၣ်လီၤ. တဲသုဉ်ထီဉ်လီၤလါစုမ့ၢ်အါသနဉ် ကုတလဲာ်ဝဲအတကဉ်စုနီတဘုဉ်ဘဉ်. အတကဉ်ဘူးဖဲန့ၣ်တခူဉ်တခူဉ်သီဉ် ထီဉ်ဒီးစံးဝဲလါ သါသီခါလဲၤတဲမလိဝဲဟဲက့ၢ်တဘျီသုထီဉ်ဘဉ်ထီဉ်အမဲာ်ညါသုထီဉ်ပွဲၤ ထီဉ်ဒီးအပတီၢ် အိဉ်တုၤထီဉ်လါအမဲာ်ကျိးဒီးမးမ့ၢ်စုဉ်(မမးစိန်)အခိပညီအမဲာ်ထံဉ်လိာ်အ သးဒီးတဲမူခိဉ်ဖိ န့ၣ်လီၤ. တဲသုဉ်ထီဉ်ဘျီထီဉ်တဖဉ်မ့ၢ်တဲလီၤဘီလီၤမုၢ်လီၤလါစုအါအါဒုဉ်လဲာ်တလဲာ်ပစုနီ တဘးဘဉ်အယီ, ပသီခါမ့ၢ်လိဉ်ဘဉ်စုအါဂ့ၢ်ဂ့ၢ်လါအဂီၢ်တမ့ၢ်တဲကီဘဉ်, လဲၤယုန့ၣ်ဝဲဒုဉ် လါတဲမူခိဉ်ဖိမးမ့ၢ်စုဉ်(မမးစိန်)အအိဉ်န့ၣ်လီၤ. အန့ၣ်တဘျီ, ပုလူၤပုယီၤအါအါထီဉ်အါ ထီဉ်ဒီးပုဘူဉ်ထီဉ်ဘါထီဉ်အါအါထီဉ်န့ၣ်လီၤ. အမံၤဟူဒိဉ်ထီဉ်ဒိဉ်စ့ၢ်ကိးအယီ, ပုတဟ်

သုတ်ဟံသးလၢတၢ်သုတ်ထီၣ်လီၤလၢစုတဖၣ်အံၤဟဲလၢကျဲၤဖဲလဲၣ်န့ၣ်ဘၣ်. ပှၤတသုၣ်ညါလၢစု
န့ၣ်ဟဲလၢ(မဆလ)ပဒိၣ်အဆိၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်. သီခါအူသူးစးနးကဲထီၣ်ပှၤလီၤလးတက
န့ၣ်လီၤ.

သီခါခိတီၢ်အူသူးစးနးအတၢ်မၤအိၣ်ဖျါလီၤလး

ဒီးသီခါခိတီၢ်န့ၣ်ယံၣ်ထီၣ်ယံၣ်ထီၣ်. အဝဲစးထီၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ. ပးတုထီၣ်ဝဲဒၣ်ယိၣ်ဝဲၣ်
အါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဒီးအါတက့ၢ်လဲၤထီၣ်တုဝဲဒၣ်လၢထံဆၢကီၢ်ဆၢအမဲၣ်ညါလၢအဘူးဒီးပ(KNU)
အဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်(မၤနၢၤပျီ)ဒီးဖဲသ့မ့ထံၣ်န့ၣ်တုဝဲယိၣ်(၂)ဖျါန့ၣ်လီၤ. ဒီးလၢတၢ်တုထီၣ်ယိၣ်
အကျါအဆိကတၢ်အဝဲမၤတၢ်လီၤလးတခါလီၤ. ယိၣ်မဲၤကဲၣ်ကိၣ်တဖျါန့ၣ်တုဝဲဝဲဖဲအဖျိၣ်ဝဲ
အသဒၢအဆၢကတီၢ်လၢပှၤဂီၢ်မုၢ်မဲၣ်ညါမၤဝဲတၢ်လီၤလးတၢ်မၤကဒါခဲၣ်တခါခိဖျိထီၣ်ဂံၢ်တ
ဘၣ်ဟဲဟးလၢယိၣ်ခိၣ်ထံးဒီးပှၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်တၢ်လီၤကမၤမၤမၤဘၣ်အီၤအယိၣ်နဲဝဲလၢအမုၢ်
တၢ်သုတၢ်ပှၤနီၢ်နီၢ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သဲတၢ်ကတိၤတဖၣ်ရၤလီၤအသးဒီးဟူထီၣ်သါလီၤဒိၣ်ထီၣ်
ကဒီးန့ၣ်လီၤ.

ဒီးမဲၤကဲၣ်ကိၣ်ယိၣ်တၢ်တုအီၤဝဲလၢခဲဘၣ်တၢ်ဟံအီၤလၢသီခါအံးသံးတပါလၢအမုၢ်ပယီၤသူး
ဟဲအိၣ်ပၤယာ်ဝဲလီၤ. သီခါအံးသံးဝဲန့ၣ်အမံၤဒိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သုတၢ်ဘၣ်စိကမိၤသူးသ့ၣ်
ဂၤမးတပါဒီးလၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ သ့ၣ်ညါဆိဟံစၢၤတၢ်လၢညါခိဒီးခွဲကနီၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဟ့ၣ်ဝဲဘၣ်
လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အတကၣ်အါဂၤလဲၤယုဝဲန့ၣ်ကတဟ့ၣ်ဝဲဘၣ်. အနီၢ်ကစၢ်တခိတဲဝဲသါဟ့ၣ်ဘၣ်
န့ၣ်ကုသါတဟ့ၣ်ဘၣ်. တဂ့ၤလၢသါဂီၢ်ဘၣ်. ကဲထီၣ်တၢ်ဒီးဘးလီၤ. အိၣ်မူဝဲဒ်ပှၤဂ့ၤပှၤဝါပှၤတီ
ပှၤလီၤတၢ်အိၣ်မူအသိးမုၢ်ဒ်သိးပှၤအါဂၤကန့ၣ်အီၤအဂီၢ်ဒီးဖုယသူးန့ၣ် လၢခဲပသ့ၣ်ညါက့ၤ
လၢအမုၢ်ခမရ(၇)အသူးရၣ်ခိၣ်သူးခိၣ်ဒိၣ်ဖိအိၣ်ဖၣ်ပှၤ ဟးထီၣ်သူးကူထီၣ်အံးသံးန့ၣ်လီၤ.
ဖဲန့ၣ်တဘျီသီခါခိတီၢ်န့ၣ်မုၢ်တုထီၣ်ယိၣ်မုၢ်ဂ့ၤ. မုၢ်မၤတၢ်တမံၤမံၤဂ့ၤ. တၢ်သံကွၢ်မုၢ်အိၣ်ထီၣ်
လၢအတကၣ်ကျါတခါခါဒၣ်လဲၣ်. အဝဲတဲဆၢက့ၤအတကၣ်လၢသါဘၣ်လဲၤသံကွၢ်လၢသါ
သရၣ်ဖုယသူးအဆိၣ်ကိးဘျီဒီးဒီးဟံဝဲဖုယသူးလၢအသရၣ်နီၢ်နီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သီခါခိတီၢ်ဒီးတၢ်ကိၢ်လီၤစိယိၣ်ပးလၢပျါ

အိၣ်တဘျီသီခါခိတီၢ်လဲၤဆုၣ်တရံးယိၣ်ပးယိၣ်လီၤလဲၤလၢပျါ. ဖဲတၢ်ကိၢ်လီၤကိၣ်တဖျါအဂ့ၢ်
အကျါခိဖျါအတကၣ်အိၣ်ဆိလဲၤဒၢ. ဖိဒိၣ်ဒၢဒီးမၤဝဲအတကၣ်ကလဲၤဒူးန့ၣ်အီၤလၢကတုကဘိ
ထီၣ်က့ၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးယိၣ်ပးန့ၣ်အိၣ်ဝဲဖဲတၢ်ကိၢ်လီၤစိ. မုၢ်တြီၤကီၢ်ရၣ်ဘုသိၣ်ကီၢ်ဆၣ်
ဘုအါဒၢကရူၢ်ပူၤလၢအတယံၤတဘူးဒီးဆိလဲၤဒၢ. ဖိဒိၣ်ဒၢအသဝီဘုသိၣ်ကစၢ်အပျီအဒိခိၣ်
န့ၣ်လီၤ. ဒီးယိၣ်တၢ်ကိၢ်လီၤစိန့ၣ်လၢပျါလဲၤလဲၤအမံၤဒိၣ်ဒီးပှၤလၢအစူၢ်အနဲဝဲတဖၣ်လဲၤ
ထီၣ်ဘါဝဲတန့ၣ်တဘျီကိးမုၢ်န့ၣ်ဒီးနီၣ်စုၢ်ကိးဝဲလၢပျါန့ၣ်. ပှၤန့ၣ်မုၢ်လီၤတုယိၣ်အကျါပၣ်
ယုၣ်စုၢ်ကိးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးယိၣ်တဖျါအံၤပှၤကွဲၣ်တဘျီခဲဘျီသီခါခိတီၢ်လၢအဂၤကလဲၤဘါဝဲဒီး
ကအိၣ်ကဆိးဝဲဖဲန့ၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲတန့ၣ်ဘါဝဲတန့ၣ်ဘၣ် . တဘျီအံၤသီခါခိတီၢ်ကလဲၤအိၣ်ကလဲၤ
ဘါဝဲဒီးကဘျီဂ့ၤထီၣ်ဝဲန့ၣ်ပှၤအိၣ်ဖဲန့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဝဲသပှၤကတၢ်လၢကလဲၤအိၣ်လဲၤဘါတုထီၣ်

ဝဲတန့ၢ်ဘၣ်.မ့ၢ်မၤနီၢ်ကီၢ်ဝဲတခီတၢ်လီၤဆိကဘၣ်မၤအသးတမံၤမံၤ, ဒ်အမ့ၢ်သ့ၣ်ကလီၤလိက
ဖျး.ကလံၤကဟဲဖးဒိၣ်ကလီၤသပုၤကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်တဘျီသီခါခိတီၢ်မၤအတကၣ်လဲၤန့ၣ်
အီၤဒီးအတကၣ်တခီ တဲအီၤတၢ်လီၤအပူၤကွံၣ်သီခါကလဲၤအိၣ်ကလဲၤဘါဝဲန့ၣ် တန့ၢ်နီတဘျီ
ဘၣ်.နလဲၤဘၣ်ကညီခါ, ဘၣ်ဆၣ်သီခါခိတီၢ်တခီတဲအီၤလၢတလိၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်. လဲၤဒုး
န့ၣ်ယၤစၢ်ခိဒီးတုၤသီခါလဲၤတုၤတဘျီ သီခါခိတီၢ်ခူၣ်လီၤဟဲဝဲအုတဘၣ်ဝဲၤ ဟဲက့ၤကဒါဒီး
လၢခံတယံၣ်ဘၣ်စးထီၣ်လဲၤတုထီၣ်ဝဲဒီးတၢ်လီၤဆိတဖျါနီတမံၤအယံၣ်, အတကၣ်ဖဲန့ၣ်တဖၣ်
န့ၣ်အီၤဒိၣ်ထီၣ်ကဒီးလီၤ. ဖဲန့ၣ်ဒီးသီခါလဲၤသံကွၢ်တၢ်ကီၢ်လီၤစိယိၣ်အဂ့ၢ်အခါအတကၣ်ဖဲ
န့ၣ်တဖၣ်တၢ်လီၤဆိဘၣ်အီၤလၢသီခါခိတီၢ်အံၤ မ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်တယံၣ်တဘျီဒီးတၢ်လီၤဝဲအံၤ
ဒီးဘၣ်မနုၤလၢအသ့ၣ်ညါဆိဟဲတၢ်လီၤဒီးယိၣ်ဝဲအံၤလၢကျဲၤလဲၣ်, ကမ့ၢ်ဝဲစဲယဲၤသီခါဝဲအံၤ
မ့ၢ်သီခါအသ့အပိုၤအပိုၤအပိုၤနီၢ်ကီၢ်လီၤ.

တီၢ်နီၣ်- ပတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုတအိၣ်တမၤလိမၤဒီးဘၣ်တၢ်အယံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢပယီၤသုး
န့ၣ်, သုးခိၣ်ဖိဆူအဖိခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကွၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤဘၣ်ကိးဂၤဒဲးလီၤ. တၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤန့ၣ်န
ကွၢ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒီးနထံၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အမဲၣ်ဖဲခိၣ်ခဲလၢၣ်သုလီၤ. ကစၢ်အထီအဖုၣ်, တၢ်
ထီၣ်ထီလီၤပၤ, ထံမူတမူ, လုကျါတၢ်လီၤကီၢ်, တၢ်လီၤညီ,ထံကျိၤနီၣ်,စိၣ်ပျီ,မဲးမ့ၢ်ခိၣ်ပၢ်လၢ
ယိၣ်တဖၣ်န့ၣ်အိၣ်ဖျါဝဲခဲလၢၣ်လီၤ.သီခါခိတီၢ်တခီအသရၣ်လၢဖုယသုးလၢမဲၤကဲၣ်ကွီလၢအ
မ့ၢ်ပယီၤသုးခိၣ်ဒိၣ်ဟးထီၣ်သုးတဂၤ,ဖျါထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤတၢ်သုတဘၣ်ဒီးအတၢ်ကတဲအီၤတၢ်
လီၤဝဲန့ၣ်ယိၣ်ယးအိၣ်တဖျါန့ၣ်ကဘၣ်လဲၤဘျီဂ့ၤထီၣ်က့ၤအီၤဒီးတၢ်သံကွၢ်ကအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ
အတကၣ်ကျါဒီးအတကၣ်တခီမ့ၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်တၢ်မၤလိမၤဒီးတအိၣ်အယံၣ်တၢ်လီၤ
ကမၤကမၣ်ဘၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

၃၀. (နဝတ)ဟ်လီၤန့ၣ်သီခါခိတီၢ်လွံၢ်န့ၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဝဲအက
ရၢလၢ (DKBA)

ဖဲၤၤၤၤန့ၣ် ထံၣ်ဖါဝဲစိပယီၤစိပတၢ်ဒုးရဲၣ်ကျဲၤဝဲၤသုးခိၣ်ကျါမိၣ်လးရၢလီၤတၢ်ကစီၣ်လၢ
ဟီၣ်ခိၣ်အမဲၣ်ညါလၢသါပတုၣ်တၢ်ဒုးဒီး(KNU)လံတဘျီန့ၣ် ဖျါလၢအသုးခိၣ်သုးဖိလၢတၢ်ဖိ
လၢတဖၣ် တသးမံသးမ့ၢ်လၢ သုးခိၣ်ကျါ အတၢ်ကလုၢ်အံၤအဖိခိၣ်ဘၣ်. ဆဲၣ်ဒီးစံးဝဲလၢ
(KNU)တဒုၣ်အံၤ ပဒုးအီၤမ့ၢ်တနၢၤဒဲၣ်လဲၣ်တလိၣ်ရၢလီၤတၢ်ကစီၣ် လၢဟီၣ်ခိၣ်အမဲၣ်ညါ
ဘၣ်.ရၢလီၤတၢ်ကစီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အမဲၣ်ညါယိ မ့ၢ်တၢ်လီၤမဲၣ်ဆုးဖးဒိၣ်ဒီးအသုးခိၣ်သုးဖိအ
သးဘၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.သုးခိၣ်ကျါမိၣ်လးသ့ၣ်ညါလၢအသုးခိၣ်သုးဖိအသးဘၣ်ဒီးအယံၣ်,တဘျီယိ
ဒီးထီၣ်ကဘီယူၤကွံၣ်လဲၤဘီဟဲဆူအသုးတဖၣ်အအိၣ် ဒီးကိးဖိၣ်ဝဲဝဲၤကတီၢ်တဲန့ၢ်ပၢ်က့ၤဝဲဒီး
စံးဝဲလၢတၢ်ဒုးဘျီဝဲအံၤယပတုၣ်တၢ်ဒုးတမ့ၢ်လၢယတူၢ်ယၣ်ကွံၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်တခီမ့ၢ်ဒဲၣ်တၢ်ဒုးအ
တၢ်ကူၣ်တရံးအကျဲန့ၣ်လီၤ. တဘၣ်သးဆံးသးဟးဂီၤဘၣ်. ဘျီဝဲအံၤမၤနၢၤပျီယထီၣ်တန့ၢ်
ဘၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်လၢသါကဆိတၢ်တၢ်ဒုးအဂီၢ်ဘၣ်. မၤနၢၤပျီ(KNU)အဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်အံၤယမ့ၢ်
ထီၣ်ဒုးကဒီးလၢခံတဘျီကျိသ့ၣ်(၅)ဖျါန့ၣ်မးတလၢၣ်ဘၣ်“ယကထီၣ်လၢအန့ၢ်န့ၣ်”ယတၢ်တီၢ်

ခိဉ်အနာယုာ်ဒီးသီခါဖးခိဉ်သီခါနိဉ်ဖှူ၊ ဟဲလီၤဟံဉ်ဖိဉ်ထီဉ်လိာ်သးဒီးကိာ်ဆဉ်ကရူၢ်အပှၤ ဒီး သးခိဉ်လၢတၢ်မံဉ်ညါအါဂၤ၊ လီၤတၢ်ကရၢကရိန့ဉ်လီၤ။

ဖဲၤတုၤတုၤလၢယုၤအပှၤခိဉ်နာ်ကိးဝဲထံဖိကိာ်ဖိတၢ်အိဉ်ဖိဉ်ဖဲမံးပးဝဉ်ယဲၤကျါသဝီဆၢလၢ်ပှၤဟဲ အိဉ်လၢအကယၤ၊ ဒီးလၢအကျါပှၤလၢအတဲတၢ်လၢခံကတၢ်မ့ၢ်ဝဲသီခါဖးခိဉ်နိဉ်ဖှူန့ဉ်လီၤ။ သီခါဖးခိဉ်ဆၢထၢဉ်ဒီးစံးဝဲ “တကူၤသဉ်တကၢ်သုဉ်ဒၤ၊ ယမ့ၢ်တဲအါန့ဉ်အါလီၤ။ ယမ့ၢ်တဲစ့ၤ န့ဉ်စ့ၤလီၤ။ အယိယကတဲသုတၢ်ဒိတခါ၊ ကွၢ်ကွၢ်၊ ကဆိတဖုပှၤတီဉ်ထီဉ်ကျိချဲပှၤအပျီၢ်လီၤ။ ပှၤ ဒီးထီဉ်တဘျီလဲၤလဲၤတလဲၤလဲၤ၊ ဒီးပှၤတီၢ်လီၤအခိဉ်ပှၤကျိလီၤအခိဉ်။ အုဉ်လၢဆံဉ်ဖိးဒီးက ဆိန့ဉ်အိဉ်တၢ်သုဉ်တၢ်သးဒၤ၊ တအိဉ်တၢ်သုဉ်တၢ်သးဘဉ်။ အိဉ်ဒုဉ်နိဉ်စီၤမံးစီၤလီၤ။ ဒီးအမၤ မိၤတၢ်ပၢ်ဆၢအတၢ်ဖဲတၢ်မၤန့ဉ်။ သုဝဲသုမ့ၢ်ပှၤကညီန့ဉ်၊ ပှၤကညီအတၢ်ပၢ်ဆၢန့ဉ်မ့ၢ်ဒုဉ်သု တၢ်မၤလီၤ။ သုတမၤသုဝဲလဲၤန့ဉ်တဘျီကမုၢ်အါဂၤကနဉ်ဝဲဘဉ်ဒါဘဉ်လီၤ။ ကမဉ်ဒါ ဘဉ်လီၤ။

ပှၤက့ၤပှၤလဲၤပှၤအလီၢ်ခံတဘျီသိဉ်ထီဉ်ကဒီးစံးဝဲသီခါနိဉ်ဖှူမ့ၢ်(ဘိဉ်မ့ၢ်)သီခါ၊ ပှၤယုၤထံအ သီခါ၊ တမ့ၢ်သါသီခါဘဉ်။ သါဝဲသါသီခါမ့ၢ်ဒုဉ်လၢသီခါခိတီၢ်ဖုသုမ့ၢ်န့ဉ်လီၤ။ မ့ၢ်တၢ်ကိာ်လီၤ ကွိတဖျၢဉ်ခိဉ်နာ်လဲၤ။ သီခါလဲၤတၢ်ထံဉ်လိာ်အိဉ်သကိးတဲနာ်ပၢ်တဘျီးဘျီလဲၤ။ ဖဲပှၤမံဉ်ညါ အၢဉ်လီၤတူၢ်လိာ်ခိဉ်နာ်ထံဖိကိာ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤဂ့ၤဂ့ၤလီၤ။ ပှၤက့ၤပှၤလဲၤပှၤဒီးအလီၢ်လီၤ၊ တၢ်ပၢ် ဆၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤ၊ ဝဲစိဉ်တီဆုၤ၊ တၢ်ခိတၢ်သ့ၤ၊ တၢ်ထၢတၢ်မၤစၢၤသါကမၤန့ဉ်သါသီခါခိတီၢ်တအိဉ် ဝဲဘဉ်။ ဒီးပှၤလူၤအိဉ်သကိးသီခါခိတီၢ်၊ ဒီးသံကွၢ်အိၤတခိတဲဒုဉ်ဝဲလၢသါတတဲဘဉ်။ သါမၤ ဒုဉ်အမၤလီၤ။ နီၢ်နီၢ်တခိသီခါတဲဒုဉ်ဝဲလၢတၢ်ပၢ်ဆၢတၢ်မၤန့ဉ်တဘဉ်မၤဘဉ်။

တၢ်ပၢ်ဆၢယံာ်လံထၢလံအယိ၊ ပှၤကိးဂၤလီၤဘျးလီၤတီၢ်ဒီးပှၤမ့ၢ်ထံဉ်န့ၢ်ကျဲလၢအဘိဉ်အညီ ဒီးပှၤကကုာ်လဲၤဝဲန့ဉ်တၢ်နာ်ပၢ်အဝဲသုဉ်သုလီၤ။ ဒီဖျိတဆိကမိဉ်ထံတၢ်ပၢ်ဆၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤ ဘဉ်ဒီးတဟံဝဲလၢအမ့ၢ်သါတၢ်မၤ၊ မ့ၢ်ဒုဉ်ပှၤခိဉ်ပှၤနာ်တၢ်မၤအယိသါမၤတကဲဘဉ်။ အခါဖဲ န့ဉ်။ သီခါမၤတၢ်နာ်ပၢ်ဒီးဒုဉ်ဒါ(နဝတ)အယိ၊ (နဝတ)အသးဟဲထီဉ်ဒုးဝဲတၢ်ဆူဉ်ဆူဉ်ဒီး တၢ်ဒုးဆူဉ်အယိ။ အါတက့ၢ်တၢ်လိဉ်ဘဉ်တၢ်မၤစၢၤလၢထံကိာ်ဖိကိာ်ဖိအကျါလၢဝဲစိဉ်တီဆုၤတ ဖဉ်န့ဉ် လီၤ။

တကးဘဉ်။ လီၤဆိဒုဉ်တၢ်တၢ်ကိာ်လီၤကွိအသီခါဒီးအပျီၢ်ဖိပျီၢ်လံၤတဖဉ်။ ပှၤသးဖိမ့ၢ်လဲၤန့ဉ် ဘဉ်ကွံာ်ဝဲအသးကူကၤဒီးလူၤန့ၢ်ဝဲအခိဉ်ဝံၤ၊ ဒုးကူထီဉ်ဝဲအတၢ်ဘိန့ဉ်လီၤ။ တၢ်ထံဉ်ဘဉ်လၢ ပှၤသးဖိတဖဉ် လဲၤကူထီဉ်တၢ်ဘိကအိဉ်ပှၤလၢအဆံလံလၢအကျါဟံဉ်ယုာ်စ့ၢ်ကိးဒီးသးခိဉ်စိ စီၤတၢ်ဒိဉ်တဂၤလီၤ။ တၢ်အံၤတဘဉ်ဘျီးဘဉ်ဒါလၢဘဉ်အယိ၊ ဖဲတၢ်အိဉ်ဖိဉ်မံးပးဝဉ်ယဲၤကျါ တဘျီန့ဉ်တၢ်ဟံဉ်ဖျါထီဉ်လၢကလိဉ်လံာ်တဘဉ်ဘဉ်ထွဲ တၢ်ကၤထီဉ်တၢ်ဘိန့ဉ်လီၤကဲသီခါအ ဂ့ၢ်န့ဉ်လီၤ။ ပှၤသးဖိတဖဉ်လဲၤကူထီဉ်တၢ်ဘိအါမးအယိတၢ်လၢပကဲသးပအိဉ်လၢသးတၢ်က ရၢကရိအပှၤ ပှၤသးဖိမ့ၢ်လဲၤကူထီဉ်တၢ်ဘိတဂၤလၢလၢ အခိဉ်အန့ၢ်မ့ၢ်တကွဲးန့ၢ်အလံာ်အုဉ် သးမ့ၢ်တအုဉ်သးလၢအကီၢ်လုၤတက့ၤပှၤတဘဉ်ဒုးကူထီဉ်န့ၢ်အိၤတၢ်ဘိနီတဂၤဘဉ်။

သီခါနီၣ်ဖျူ ဂဲၤဆၢထၢၣ်တဲၤလၢ၊ ဘူးဒးတၢ်ဘါသီခါအကရာၤန့ၣ် အိၣ်ဒီး အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ (ဝိနည်း)လၢလၢပွဲၤပွဲၤလီၤ၊ နီၣ်နီၣ်တခီပုၤလၢအဟဲကူထီၣ်တၢ်ဘီတကၤလၢလၢန့ၣ်တၢ်သမံသ မိးအီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးလီၤ၊ နဟဲကူထီၣ်တၢ်ဘီန့ၣ်အဂ့ၢ်ဒဲလဲၣ်၊ နကစၢ်သးဆူၣ်ခါ၊ နအိၣ်ဒီး နဖိနမၤလဲၣ်ခါ၊တၢ်မၤဆူၣ်နၤတခီခါ၊မ့တမ့ၢ်၊နဟ့ၣ်တၢ်နဘျုးတၢ်ခါ၊မၤသံမၤဝီတၢ်မၤတရီၤတပါ ပိၣ်မုၣ်ပိၣ်မၤခါ၊မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဒီး၊ လုၤတက့ၤတၢ်တဘၣ်ဒုးကူထီၣ်အီၤဘၣ်၊ ကဘၣ်မ့ၢ်ကစၢ်သးဆူၣ်၊မိၢ်ပၢ်ပၢ်လၢဖိမၤအါၣ်လီၤမး၊တၢ်ဒုးကူထီၣ်အီၤအစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ၊ တၢ်ဒီ တစူၤကျၢၤပုၤဟးလုၤကရာၤကရီၤလုၤတဲၤန့ၣ်ပၢ်ဘၣ်ဆၣ်ဒဲးတဲၤဒဲးအါထီၣ်ဒဲးတဲၤဒဲးဂုၤထီၣ်ဒဲးတဲၤတၢ် လီၤဖး၊တၢ်ဖၣ်ဆၢဒဲးအိၣ်ထီၣ်တခီန့ၣ်လီၤ၊

၁၉၉၃န့ၣ်ဒဲးနဝတသုးခိၣ်ကျၢၢ်မိၢ်လးပၢ်လီၤန့ၣ်သီခါခိတီၢ်အတၢ်တီၢ်ကျဲၤလွံၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပွဲၤထီၣ်က ဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်အီၤလၢ(DKBA)ကရာၤ ဒီးတချုးတၢ်လွံၢ်န့ၣ်ပွဲၤထီၣ်ဖဲတၢ်ဘၣ်စၢၤန့ၣ်အဝဲန့ၣ် ဆိန့ၣ်ဝဲအကျဲလၢပုၤသးကဘၣ်ဖၣ်ကွဲၣ်တၢ်ပၢ်ဆၢဒဲးသီးအတၢ်မၤကဆဲးလီၤစ့ၢ်လီၤကွဲၣ်အဂီၢ် အဘါကစၢ်လီၤဝဲ၊ဒီးအကတၢ်န့ၣ်ပုၤကဘၣ်သးဟ့က့ၤတၢ်ပၢ်ဆၢဒီးလၢကထီၣ်ဒါက့ၤတၢ်ပၢ် ဆၢအဂီၢ်အသိးန့ၣ်အတၢ်တီၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတၢ်န့ၣ်ကျဲၤဝဲအံၤမ့ၢ်တလၢတပွဲၤမ့ၢ်မ့ၢ်နီၣ်နီၣ်ဒၣ် လဲၣ်ကထီၣ်န့ၣ်အီၤ(၇၀)မျးကယၢၤန့ၣ်လီၤ၊ဒီးဖဲအတၢ်တီၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤဖဲဒုန့ၣ်ပုၤ၁၉၉၃န့ၣ်လၢ မးရှးဘူးကလၢၢ်န့ၣ်အဝဲလဲၤမၤကွဲၣ်ဝဲခီဖျိတၢ်လဲၤထီၣ်ဒုးန့ၣ်သးဆူၤမၤနၤပျီ၊စိၣ်ယုၣ်ဝဲဒီးသ့ၣ် ဘၣ်ခိ၊ ပုၤနီၣ်ဂံၢ်ကထီၣ်ဘးလၢ(၅၀၀)ဝံၤဒီး ဟဲက့ၤလီၤကဒါက့ၤဝဲဆူ သူမ့ထၣ်န့ၣ်လီၤ၊ န့ၣ်ဒါဒုးကညီဒီကလုၢ်တၢ်ထူၣ်ဖျးသုးမ့ၢ်ဒိၣ်တနၤဘၣ်ဒီး ပံးအခိၣ်တယၢ်လၢ တၢ်ဘျုးတၢ် ဘါဒီးဒုးဝဲန့ၣ်လီၤ၊

၂၅. သီခါခိတီၢ်တုထီၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျးဒီးဒုးယၢၤဂံၢ်ဝီ

စးထီၣ်ဖဲ၁၉၉၀ဒီး၁၉၉၁အန့ၣ်နဝတဒဲးသီးဒီးထီၣ်ဒုးကညီ(KNU)လီၢ်ခၢၣ်သးမၤနၤပျီကန့ၢ် ကညီအဂီၢ်အဝဲစးထီၣ်ဆိဟဲဝဲတန့ၣ်ဝံၤတန့ၣ်တပတီၢ်ဝံၤတပတီၢ်ဒီးတက့ၢ်ဝံၤတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ၊ သတးဒီးဖဲ၁၉၉၀န့ၣ်အဝဲစးထီၣ်ဒုးဆိသုးရ့ၣ်(၁၀၂)တၢ်လီၢ်လၢအမ့ၢ်လီၢ်ခၢၣ်သးတၢ်ဘၣ်တၢ် ဘၢအသုးရ့ၣ်အိၣ်ဆိလီၤအသး၊အူသ့ၣ်ထၣ်ယိၣ်န့ၣ်ခိၣ်ဒီးစးထီၣ်ဒုးဝဲလၢလၢယနူၤအါရံၤတုၤ လၢလၢယုၤလၢယံၢ်လၢတီၢ်ပူၤလီၤ၊ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ယိၣ်န့ၣ်ခိၣ်ကတၢ်တၢ်ဟဲခးယုၣ်ဝဲကဘီယုၤ ဝံၤ၊ ဖုၤတြျၢၤအါရံၤ၊ ကလၢၢ်အဝဲက့ၤဂုၤကဒါက့ၤအခံဆူသံရိၣ်ကျိမဲၤယဲၣ်တြျၢၤအတၢ်ပညိၣ် လၢ ကသုးလီၤအသးဆူ သံရိၣ်ထၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ၊ ဒီးဖဲန့ၣ်အဝဲဟဲခုၣ်ယုၣ်သီလုၣ်ကျဲၤစးထီၣ် ဖၣ်ပူၣ်ဆူခိပူး၊ဟဲလီၤဝဲတုၤအိးလုခိၣ်ဖိထၣ်သဝီဆၢခိၣ်လၢကဆုၤလုၤလီၤဝဲကျိချဲၣ်ပုၤသ့ၣ်တၢ် အိၣ်ဒီးပုၤဆူးပုၤဆါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ၊ ဖဲန့ၣ်လီၢ်ခၢၣ်သးတၢ်ကလုၢ်လီၤလၢတၢ်ကဘၣ်ခိၣ်ဒုးကီၤ ယၢ်န့ၣ်ဒါဒီးပသုးတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဆိလီၤအီၤဖဲတၢ်ခုၣ်ဒါသဝီဆၢခိၣ်ဘုသိၣ်အပျီၢ်ဒီခိၣ်ဟဲက့ၤ လီၤဆူဒဲဖိစိ၊ကဟံစိ၊ပီဝါက့ၢ်၊လၢၢ်လိစိ၊မိၤလိစိ၊တယၢ်စိ၊ချးက့ၢ်စိ၊ပုၤနီၣ်ဂံၢ်ကထီၣ်ဘးလၢ ယံၢ်ကယၢၤလီၤ၊န့ၣ်ဒါဟဲတိပပုၤတၢ်ဒုးကဲထီၣ်ကတၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ၊

ဒီးတၢ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤန့ၣ် အါတက့ၢ်ဘၣ်ဃးလိာ်အသးဒီးထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ် လၢအမ့ၢ်တၢ်ဝံ
တၢ်ယံးဒီးတၢ်ဖိဘိၣ်မုၢ်ဆုၢ်မုၢ်ဆုၢ်ထံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်လၢသဝီဖိတဖၣ်သးသ
ဟီၣ်ဂ့ၤ, လၢမ့ၢ်တဝါဒီးဘၣ်အဝဲသ့ၣ်ဖိဒီဖိသၣ်မ့ၢ်ခွါတဖၣ်ဟးထီၣ်မုၢ်တနီၤဟးထီၣ်ထံတနီၤ
လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်ထီၣ်တဘျီအါတက့ၢ်တၢ်ဒုးစးထီၣ်အယိအဝဲသ့ၣ်မၤဝဲဂီၤဂ့ၤမးလီၤ. ဒီးပထံၣ်
လၢသဝီဖိအဘူးတဖၣ် ဘၣ်ဝံဘၣ်ဖိတၢ်အိၣ်ဘုးအိၣ်သါတချးဘၣ်. တၢ်ဝံအယၤန့ၣ် အါတ
က့ၢ်ဘၣ်ဝံဝဲတၢ်အိၣ်ဟ့ၣ်သးစးထီၣ်သံရီၣ်ထၣ်တုၤဖိထၣ်တၢ်ဒုးစးကဘၣ်လၢတနီၤကျဲညါဒီး
ကဘၣ်ဝံဝဲတၢ်အိၣ်လၢပုၤယဲၤကယၤအဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဝံအယၤလၢကမုၢ်အဂီၢ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်တြီၤကီၢ်ရှၢ်ထုးထီၣ်မၤကၤသ့ၣ်ကမံးတံာ်အခိၣ်သးခိၣ်စီၤကွဲးကျဲၤသကိးဒီးယိၤသ့ၣ်ခိၣ်
သဲထံလၢကဘၣ်ခူၣ်သိလ့ၣ်ကျဲတဘိးစးထီၣ်ယိၣ်န့ၣ်ခိၣ်တုၤလၢဘုအါဒၤသဝီလၢကဘိၣ်ထီၣ်
ပုၤဝံတၢ်ယံးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးမ့ၢ်လၢသ့ၣ်လၢသ့ၣ်ရီၣ်ကျဲၣ်ကိးအိၣ်ဒီးအယိသိလ့ၣ်ကျဲမ့ၢ်ဖျိ
ကမၤယုာ်ဒီးသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲၣ်ၣ်လၢအိးကထိဘၣ်အခိၣ်ထံးခူၣ်သိလ့ၣ်ကျဲစးထီၣ်မဲခိၣ်ထၣ်,
ခိယိၤဆူနီၣ်ပုၤတုၤဆူဘုအါဒၤသဝီန့ၣ်လီၤ. တုၤသိလ့ၣ်ကျဲဖျိတဘျီတၢ်ဝံတၢ်စိာ်လၢသဝီဖိကီၢ်
စ့ၤလီၤကွဲၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဒီးဖဲဝဲၣ်ၣ်ဝဲဘၣ်ဖးဖိအဆၢကတီၢ်ယသ့ၣ်ညါလၢသီခါခိတီၢ်တဲလိာ်ကျဲၤလိာ်အသးဒီးခိၣ်
နာ်ဝံၤ, သိလ့ၣ်လၢတၢ်ဟံပနီၣ်လၢကဆုၢ်သးတၢ်ဖိတၢ်လံၤတခိၣ်န့ၣ်ဟဲတဘျီဘျီတီဝဲဟီၣ်ကုၢ်ခိ
လၢသီခါခိတီၢ်ကတုထီၣ်ဝဲယိၣ်လၢတၢ်ကီၢ်လီၤကွဲၣ်အဂီၢ်ကအိၣ်အဘျီလၢအဆံညါဒီးဟံလီၤဝဲ
သၢပူၣ်လီၤ. စ့ၤသီတီၢ်ပူၤသီခါခိတီၢ်အတကူးတကၣ်မ့ၢ်ခွါဟဲထီၣ်လၢသိလ့ၣ်ဒီးကျိၣ်ဒီး ကွဲၤ
တနီၤကူကတၢ်လၢကညီကူသီးဒီးသီခါန့ၣ် ဖဲဘၣ်အတကၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢသါမ့ၢ်ပုၤကညီ
သါမၤတတမံၤမံၤ ဘၣ်မၤလၢပုၤကညီအလုာ်အလုာ်ဒီးယိၣ်န့ၣ် သါတုးဒၣ်လၢကညီအကျိာ်
လီၤ. ပုၤပယိၤဖိအယိၣ်န့ၣ်တုၤယုာ်ဝဲဒီးထွံၣ်ဖါကျဲလီၤ. ဒီးဖဲဝဲ “တကူတကၣ်သ့ၣ်စၢ, ဖဲယ
အိၣ်မုၢ်ဒီး ဒီးတီခိၣ်ရီၣ်မဲသုလၢတၢ်တုၤယိၣ်တုၤဝဲအဆၢကတီၢ်ဒီးအံၤန့ၣ် မၤဆူၣ်ဆူၣ်မၤယုၤယုၤ,
ပဟဲအိၣ်မူလၢဒုလၢရ်ခိၣ်အံၤန့ၣ် ပဘၣ်မၤတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါမ့ၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်, တုၤမ့ၢ်ပမ့ၢ်သံတဘျီပ
ကကုၤထီၣ်ဘၣ်လၢမူခိၣ်ဘိမ့ၢ်အပူၤလီၤ. ဒီးတဲကဒီးဝဲလၢသါဝဲသါနံၣ်မ့ၢ်ပုၤထီၣ်(၅၀)တဘျီ
သါကသံ(ကယူၤ)န့ၣ်လီၤ. ပုၤဖဲလၢသီခါန့ၣ်အနံၣ်အိၣ်ဝဲ(၄၆)နံၣ်အယိဆူညါ(၄)နံၣ်သတး
ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်လိာ်ဒီးဒုၣ်ဒါဟံလီၤန့ၣ်အိၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤ(၄)နံၣ်န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်ကိးမ့ၢ်စီၤလၢဆၢကတီၢ်ဂီၤဂီၤန့ၣ် ဖိလံၤဟးထီၣ်ဝဲလဲၤထီၣ်ဆူတၢ်ကီၢ်လီၤကွဲၣ်ယုာ်
ဒီးကျိၣ်ဒီးကွဲၤသီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ကိးမ့ၢ်န့ၣ်ပုၤဟဲဝဲဟီၣ်ကုၢ်ခိမ့ၢ်ခွါဖိဒီဖိသၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်လီၤ. တ
နီၤတနီၤပုၤဟဲဝဲတၢ်ကထီၣ်ဘးလၢ(၆၀-၇၀)ဒီးခဲန့ၣ်ယုာ်ယုာ်ဟီၣ်ကုၢ်ခိတဖၣ်လၢဝဲလီၤ. ပုၤ
သးပုၤကတီၢ်ဟဲဝဲ “ပယုမးပပုၤ” န့ၣ်ဘၣ်မးလီၤ.

တုၤယိၤဒိၣ်စ့ဘၣ် ၂၇, ၂၈ သီလၢဘူးကလၢရ်ဒုၣ်ဒါ(ဗျူဟာ)ဒုးယၤသးရှၢ်သၢဘၣ်ဟဲထီၣ်ဖၣ်
ပုၣ်ဒီးဟဲလီၤဝဲဆူတၢ်ခုၣ်ဒၤသဝီပသးအိၣ်ဆီလီၤ. အသးအမဲာ်ညါဒီးဖဲန့ၣ်(သဝဲ)န့ၣ်လီၤလၢ
ကခိၣ်ခးဒီးဆုၢ်ထီၣ်ဝဲကျိးဒိၣ်သၢခိၣ်လၢကခိၣ်ခးတၢ်အဂီၢ်လီၤ. ကျိးဒိၣ်တုၤတဘျီတၢ်လိာ်

ဒိုင်ကတော်မှပုဝံတံဖိလီ၊ တံပျဲလီပုသုးဖိလါကလူယုကိးပုသဝိဖိလါကဝံ တံအဂီလီ၊ ပုသုးဖိလဲသဝိတဖျာ်ဖျာ်ပုတအိန်နီတဂါဘၣ်၊ အိန်ဒုန်မှပုဒ်နံဆံးဖိစာ်တဖၣ်န့ၣ်လီ၊ ဒီးပုတဒုန်အဝဲသုၣ်လါပုတအိန်ဘၣ်ပုလဲတုယိၣ်လါတံကီလီဖိန့ၣ်လီ၊ တနုပုဝံတံဖိနီတဂါအယိမက့တဘၣ်၊ ဒုန်ဒါဒီးပုဘူးဘူးလံအယိကျိဖးဒိၣ်သါခိၣ်လါတံဘၣ်ဆုါကဒါကုဲလဲလါန့ၣ်လီ၊ အဝဲအံးမှဒုန်ဒါနဝတအတံသုတရံးသီခိတီၣ်န့ၣ်လီ၊ ယိၣ်ယး၊ ကိးဝဲအမံးလါယိၣ်ကံအိန်တံလီၣ်ဖဲဝဲးညိခံဘုသိၣ်ပျိဒိခိၣ်တဖျာ်စုာ်ကိးသီခိတီၣ်အိန်ကတံကတီၣ်ပံးအသးလါကတုထီၣ်ဘိဂုထီၣ်ကုဲလဲအဂီလီ၊ ဘၣ်ဆၣ်တဘိထီၣ်ဝဲဒီးဘၣ်စံးဘၣ်အတကၣ်တဖၣ် လါသါကခိးတုလါတံလီသီၣ်ကြၢ်ကြၢ်တဘျီမးသါကစးထီၣ်တုထီၣ်အါန့ၣ်လီ၊ ပနံပာ်သုလါဒုန်ဒါမှပျဲထီၣ်ကဒီးအသုးကျါ၊ တံဒုးတံယါကျါသုၣ်မျိၣ်သုၣ်မှလီမးဒီးကဘိထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီ၊

ဘၣ်မနုလါအတံတီၣ်ကျဲတပုထီၣ်ဒီးဘၣ်ဒုးကထီၣ်န့ၣ်ဆူၣ်ကုဲလဲလါမနုယိလဲၣ်ဘၣ်ထွဲတံဒုးသိးထီၣ်ပုသုးဖိတဖၣ်အတံဘိန့ၣ်ဒ်သီခါနိၣ်ဖျူတဲဝဲအသိးတဘၣ်တံဘူၣ်တံဘါအတံသိၣ်တံသီ(ဝံးနံ)ဘၣ်န့ၣ်လီ၊ ဘူးဒးတံဘူၣ်တံဘါန့ၣ်တမုာ်ပုဘါထဲပုကညိတကလုာ်ဘၣ်၊ မုာ်ပုအါကလုာ်လါကီၣ်အါဘုၣ်ဘါဝဲသတးဒီးသီခါခိတီၣ်အတံမနုန့ၣ်တမုာ်ထဲအဘၣ်ဒိတံပာ်ဆါဘၣ်၊ ကဲထီၣ်စုာ်ကိးလါတံမါကမၣ်တံဘူၣ်တံဘါအတံသိၣ်တံသီန့ၣ်လီ၊

တယံဘၣ်ဒီးသီခါနိၣ်ဖျူန့ၣ်ကိးဝဲသီခါတံအိန်ဖိၣ်လါမနုယိဒီးသီခါလဲထီၣ်ကအိန်အပါလါအကယါန့ၣ်လီ၊ သီခါတံအိန်ဖိၣ်ဝဲအံးမှဒ်သိးသီခါကိးပါဒီးကအိန်မုဟူးဂဲါကုဲလဲလါအဖိးမံဒီးသီခါတံဘျာ်(ဝံးနံ)န့ၣ်လီ၊ တံဂုာ်မိာ်ပုာ်မှဝဲဒုန်သီခါခိတီၣ်တံဂုာ်န့ၣ်လီ၊ သုၣ်ညါဘၣ်လါပုဆုါန့ၣ်သီခါခိတီၣ်အလံာ်ကွဲမုာ်လါကဟဲထီၣ်တံအိန်ဖိၣ်အဂီၣ်န့ၣ်လီ၊ ပုကွဲးန့ၣ်အီလဲာ်တံတဲအီတံဂုာ်ဒ်လဲၣ်တံတသုၣ်ညါဘၣ်၊ တံစံးဝဲလါတံပရါတုၤသီခါခိၣ်တီၣ်အအိန်ဒီးဖးလီဝဲဝံးပျါလါဖုးဘၣ်အသးန့ၣ်လီ၊ တံပရါတုၤအီအခါဘၣ်ဖဲတုယိၣ်တုဝံာ်အမုာ်ဒီးပြါကွံာ်အစုအတံဖံးတံမါတဘျီယီ ဒီးလဲါယီဝဲဆူကမးမိဒုန်ဒါ(နဝတ)ဒုးယါ(ဗျူဟဝမုး)အအိန်တယံဘၣ်ထံၣ်လိာ်ကုဲအသးဒီးသုးခိၣ်ကျါမိာ်လးလီ၊

သီခါခိတီၣ်အူသုးစနးတပါ တတုထီၣ်ဘးဆူတံအိန်ဖိၣ်ဘၣ်၊ တုၤလါအတံပရါခံဘုၣ်၊ တဘုၣ်ဆူကီၣ်ခိၣ်ဘိၣ်မုးအအိန်ဒီးခံဘုၣ်တဘုၣ်ဆူသီခါနိၣ်ဖျူအအိန်လီ၊ တံပရါပုၤန့ၣ်စံးဝဲလါတံအိန်ဖိၣ်န့ၣ်သါလဲါတချူးဘၣ်၊ ခိဖျိလါသါနီၣ်ကစာ်တံရဲၣ်တံကျဲန့ၣ်လီတံထုကဖၣ်ဒီးလွံဆံခွဲလါတီၣ်ပုၤန့ၣ် သါပတုာ်ကွံာ်သါစုအတံဖံးတံမါ၊ တံလဲါတံကုၤ၊ တံတုထီၣ်ကွံာ်ဖျၣ်၊ တံတုယိၣ်တုဝံာ်ခဲလါန့ၣ်လီ၊ ဘၣ်ယးဒီးကွံာ်ဖျၣ်၊ ယိၣ်ဝံာ်လါတံကီၣ်လီကွံာ်၊ သူမ့ထံၣ်န့ၣ်သါအးလီါကုၤဆူသီခါနိၣ်ဖျူအစုပုၤခဲလါဒီးကွံာ်ဖဲကမါကုၤဝဲ၊ ဒီးသါပျဲါဖိပျဲါလဲါလါတံကီၣ်လီါဖိဒီးသူမ့ထံၣ်တဖၣ်န့ၣ် သါကကိးလီါကုၤလါခိတီၣ်ပုၤခဲလါလီ၊ ဘၣ်ယး

ပုၤဒုးကူထီၣ်ပုၤတၢ်ဘီၣ်န့ၣ်သၢတဒုးကူထီၣ်ဘၣ်အယီၤ သါရီၢ်တသ့ဘၣ်.ဖဲသ့ထံၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်ကမၤက့ၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

တယံာ်ဘၣ်.သီခါတၢ်ကီၢ်လီၤစိးဒီးသ့မ့ဲထံၣ်တဖၣ်က့ၤလီၤဆူခိတီၢ်ပူၤခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ.တုၤမ့ၢ်အက့ၤလီၤပူၤတဘျီတၢ်သီၣ်တၢ်သဲအိၣ်ထီၣ်ကဒီးဝဲဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လၢအကမၤပၢၢ်လၢသုးမ့ၢ်သံၣ်ဘီတဖၣ်အကျါလၢအစံးဝဲလၢ. ခုၣ်အိၣ်ယုၣ်ကွၢ်အသီခါတမ့ၢ်အမဲာ်ညါပာ်အသီခါလၢဒုၣ်ဒါအတၢ်မဲာ်ချဲမဲာ်သၣ်အယီၤ. နီၤလီၤက့ၤဝဲဆူခိတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲသီခါက့ၤလီၤဝဲအခါကွီၣ်သၢလၢအမ့ၢ်(KNDO)သုးခိၣ်ကွီၤအုအသုးခိၣ်ယီၤဟံာ်ယုာ်ဝဲဒီးသီခါဆူခိတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. တယံာ်ဘၣ်ဟဲက့ၤထီၣ်ကဒါ. တုၤမဲာ်ပးဒီးကွဲးန့ၢ်ဝဲသုးအိၣ်ဆီလီၤအသးဖဲမဲာ်ပးကဝီၤပူၤ လၢအကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒုၣ်ဒါထွဲၣ်ဖါဝဲစိတဖၣ်အလံာ်ပရၢလၢသါနၢ်ပၢၢ်လီာ်တၢ်လံာ်သး ဒီးသုးရၣ်(၁၉)သုးက့(၇)အပုၤယုာ်ဒီးသုးအဂၤတဘျူးဒုၣ်တဘျူးဖုအဂ့ၢ်လီၤ. တၢ်ပရၢအပူၤကွဲးဝဲလၢပုၤနီၤလီၤက့ၤသီခါဆူခိတီၢ်ပူၤအယီၤသးတမံာ်ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်ဖဲ၁၉၉၄န့ၣ်လါနီၣ်ဝုဘၢၣ်အသီ (၃၀)ဟါကန့ၣ်လီၤဝဲဆူဒံာ်စ့ဘၢၣ်အပူၤဖဲဟါခိယဲာ်န့ၣ်ရံၣ်သရၣ်မိၤခွဲၣ်ဒီးအပုၤ(၁၀)ဘျီလဲၤထီၣ်ဝဲအဆိကတၢ်ခိဖျိဝဲမဲးလဲးထံၣ်တဝဲတၢ်ဒီးပုၤနီၤတဂၤဘၣ်. တုၤ(၁၂)န့ၣ်ရံၣ်ဘၣ်တချူးပမံအဝဲသ့ၣ်ဟဲထီၣ်ကဒီးလၢအသီတဒုၣ်ပုၤနီၣ်ဂံၢ်ကအိၣ်လၢအကယၤလဲၤထီၣ်သ့မ့ဲထံၣ်. တစီၢ်ဖိဟဲဖျိးထီၣ်ကဒီးအသီတဒုၣ်ပုၤကအိၣ်လၢအကယၤဘျီပၣ်ယုာ်ဒီးသုးခိၣ်(ကွီၤသါ)လီၤ.ဖဲန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်တမၤတၢ်ထီၣ်တၢ်လီၤတၢ်နီၤတမံာ်ဒီးဘၣ်. မ့ၢ်တခိမၤလီာ်လီၤ ခိၣ်နၢ်လၢမၤနၢ်မၤပျီဒီးဝဲဝဲလၢကဘၣ်ဟဲကျဲဘၣ်က့ၤတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ခံသီပူၤကွီၢ်တဘျီအဝဲသ့ၣ်စးထီၣ်မၤတၢ်ထီၣ်တၢ်ခးကျိခးဝုၣ်.ဂီၤတဘျီ.မ့ၢ်ထူၣ်တဘျီ.မ့ၢ်ဟါတဘျီဒီးခးယုာ်စ့ၢ်ကိးချဲဖဲးလၢအလုာ်ထီၣ်လုာ်လီၤဒီးဟံးဆူၣ်ကွီၣ်ပုၤချဲဖဲးပုၤကျိ. ကျိချဲဒီးဟုသးထၢၣ်တၢ်အိၣ်တဖၣ်လီၤ.ဒံာ်စ့ဘၢၣ်သၢသီဂီၤခိယဲးန့ၣ်ရံၣ်ဟဲလီၤဟံးဆူၣ်ဝဲတၢ်စုကဝဲဖဲမဲာ်လဲးထံၣ်ကျိအခိၣ်လၢအကယၤလၢသုးဒုကိးဒုဒီးတနီၤကျိဟးဂီၤ. တနီၤအကစၢ်က့ၤခွဲးအယီကျိအနီၢ်ဂံၢ်အါဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးစံးဝဲလၢခိၣ်နၢ်ကျဲကျဲတၢ်မ့ၢ်ဝဲ ကဟ့ၣ်ကဒါက့ၤကျိသ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးသ့တကဲထီၣ်တၢ်ထီထီၣ်အါထီၣ်တဂ့ၢ်အဂီၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.အတၢ်မၤဒ်ယံာ်ထီၣ်ဒီးအါထီၣ်တခိလီၤ. ဒီးဖဲန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဖီၣ်ထၢန့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်ပုၤလၢ သ့မ့ဲထံၣ်ဖုာ်ဖိလၢာ်တၢ်ပူၤဖးယီာ်အပူၤတဘျူးဂၤလၢတၢ်သ့ၣ်ညါထွဲန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲသဝီဖိစိးနၢၤကီၢ်.သုးခိၣ်ဂ့ၢ်လၢာ်.သုးခိၣ်စိကွီၤအုဒီးပုၤထၢခိသ့အခိၣ်စိဘးကးန့ၣ်လီၤ.ဒ်ယံာ်ထီၣ်ဒီးဒုထီၣ်ကီၢ်အူကီၢ်သွးထီၣ်ရၢၢ်လီၤ. ပုၤမ့ၢ်လဲၤကိးန့ၢ်က့ၤသါသီခါ အစ့ၤကတၢ်သရၣ်သီခါလၢသီၣ်လံာ်(စါချ) န့ၣ်သါကက့ၤအိၣ်လၢတဂၤအလီၢ်လီၤ. သီခါတဖၣ်အံၤ ပုၤတနီၤက့ၤနီၤတပါဘၣ်မ့ၢ်ဒၣ်လၢသီခါခိတီၢ်ကိးလီၤက့ၤအီၤလီၤ. ခိၣ်နၢ်တဖၣ်သုးကျဲဒီးစ့ၤသီသီခါ(စါချ)ဟဲတုၤဝဲန့ၣ်လီၤ. စံးဘၣ်အတက့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ “ဖိသ့ၣ်လံာ်သ့ၣ်စၢတဘၣ်ကီၢ်လၢတၢ်နီၤတမံာ်တဂ့ၢ်. ယလဲၤထီၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ဘးတဘျီကခုၣ်လီၤသွဲးလီၤ.လၢခံသီခါကဟဲထီၣ်ဒီးအသီခဲကလးဒီးလီၤ.”

ဖဲန့ၣ်သီခါ(စါချ)ဟဲက့ၤတုၤထီၣ်ဘးလံးဒီးလၢသီခါအကျါဟံၣ်ယုၣ်ဒုၣ်ဒါသုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ(ဘိၣ်မူ) တၢၤလၢအဟဲက့ၤထီၣ်ယုၣ်တၢ်ဘီတပါဟံးန့ၣ်မူဒါဖဲသ့မ့ၢ်ထီၣ်ဖျၢၣ်ဖးဒိၣ်အပူၤ,ဆုၣ်နီၤကဝီကံၣ် ဟံၣ်လီၤကျိ(AK)တခိၣ်လၢအကံၣ်ဒုၣ်လီၤလီၤ.ဟ့ၣ်တၢ်ကလုာ်ခဲလၢၣ်ပုၤဟူးတန့ၣ်နီၤတဂၤ,သါ လိၣ်ဘၣ်ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်လၢမၤန့ၣ်ပုၤဒဲန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဟဲလီၤကျဲၤယုၣ်ကျဲၤ ဖိးက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤဖဲသါအိၣ်တၢ်လီၤသ့မ့ၢ်ထီၣ်ဖျၢၣ်ဖးဒိၣ်အပူၤအံၤလီၤ.ပုၤလဲၤတုၤတဘျီယီ,ပုၤ ကတိၤတၢ်တချုးဒီးတအဲၣ်ဝဲဘၣ်. တဘျီယီထၢန့ၣ်လီၤဝဲဆူဖျၢၣ်ဖိလၢၣ်တၢ်ပူၤဖးယီၣ်အပူၤန့ၣ် လီၤ.တဲကဒီးဝဲသါလိၣ်ဘၣ်ကဒီးပုၤအသီတဂၤဒီးပုၤဆုၣ်လီၤကဒီးအီၤဒီးပုၤလဲၤတုၤတဲတၢ်တ ချုးဆုၣ်ကဒီးဝဲလၢတၢ်ပူၤဖးယီၣ်အပူၤကွၢ်ကွၢ်ဒီးလၢအကျါဟံၣ်ယုၣ်ဒီးသီခါဖးဒိၣ်အူဝဲစးနး နိၣ်ဖျၢၣ်သီခါန့ၣ်လီၤ.ဒီးခိၣ်န့ၣ်လၢတၢ်ဖိၣ်တုၤန့ၣ်လၢသီခါဖျၢၣ်အဟီၣ်ခိၣ်ပူၤတဖၣ်-

- ၁. သုးခိၣ်ကျါစီၤမိၣ်မိၣ်
- ၂. သုးခိၣ်ဒိၣ်စိစီၤထူထူလု
- ၃. သုးခိၣ်ဒိၣ်ဂီၢ်ဂ့ၢ်စီၤကျိၣ်န့ၣ်
- ၄. သီခါဖးဒိၣ်နိၣ်ဖျၢၣ်အူဝဲစးနး
- ၅. ပဒိၣ်မါၤရှၣ်လါဖါ

၂၆. တၢ်ဒုးသ့မ့ၢ်ထီၣ်ကဲထီၣ်

သီခါလၢအဟဲထီၣ်အိၣ်သ့မ့ၢ်ထီၣ်ဖျၢၣ်တပါန့ၣ်. လိၣ်ဘၣ်ဝဲခိၣ်န့ၣ်တဂၤဝဲတဂၤဒီး ပုၤဆုၣ်လီၤ ကွၢ်ကွၢ်အကတၢ်သါလိၣ်ဘၣ်လၢကီၢ်ခိၣ်ဘိၣ်မွဲ,ကီၢ်ခိၣ်ဘိၣ်မွဲမ့ၢ်တဟဲလီၤကျဲၤဘၣ်က့ၤတၢ် ဂ့ၢ်ဝဲအံၤတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤတဝဲဘၣ်အယီ မ့ၢ်တဟဲဘၣ်အိၣ်ဒုၣ်ကဘၣ်လဲၤထီၣ်ဖိၣ်န့ၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. သတးဒီးဖဲ(၈.၁၂.၁၉၉၄)နိၣ်ဂီၢ်ခိ(၇:၀၀)န့ၣ်ရံၣ်အဝဲသ့ၣ်ကွဲထီၣ်လိၣ်အသးပုၤနီၣ်ဂံၢ်ကအိၣ် တကယၤယံၤဆံးဒီးထီၣ်ချံၣ်န့ၣ်ဘၣ်ခိၣ်ယီၤထံဖဲသ့မ့ၢ်ထီၣ်မိတၢ်ဒိၣ်တြၢဘၣ်သဂၢ်ဒီးမၤန့ၣ်ပျီ တၢ်ဘိၣ်တၢ်ဘၢသုးခိးတၢ်ဒီးဖိၣ်သမူန့ၣ်ဝဲပုၤတၢ်ဘိၣ်တၢ်ဘၢ(၈)ဂၤ,ဟံၣ်ယုၣ်ခိၣ်ဖျၢၣ်သ့မ့ၢ်လံၤ ဒီးပုၤယုကညးအီၤလၢမၤန့ၣ်ပျီတဘၣ်လဲၤတဂ့ၤ. ပုၤတဲတန့ၣ်, ပုၤယုကညးလၢကပျဲလီၤခၢၣ် စးတန့ၣ်, တခိတၢ်လၢကီၢ်ခိၣ်ဘိၣ်မွဲ ကဘၣ်ဟဲမ့ၢ်တဟဲကဘၣ်လဲၤထီၣ်ဖိၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. တ ဘျီန့ၣ်နုၤတဲယၤတဲတၢ်ဖျၢၣ်ဆၢအါထီၣ်ဒီးတၢ်ဒုးကဲထီၣ်လီၤ.

အဝဲသ့ၣ်သံတုၤဖဲန့ၣ် (၃)ဂၤ လၢအကျါပၣ်ယုၣ်ပုၤအခိၣ်ကိၤဒုအန့တဂၤလၢအမ့ၢ် စီၤဖါမံသုး ရှၣ်(၁၉)န့ၣ်လီၤ. ဝံၤအဝဲသ့ၣ်က့ၤလီၤကဒါက့ၤသ့မ့ၢ်ထီၣ်ခဲလၢၣ်ဒီးပုၤဆဲးကျိးသံကွၢ်ကျိၣ်သါ ပုၤလၢသုဖိၣ်တဖၣ်န့ၣ်, သုမၤသံလၢၣ်လံၤခါတဲဆာဝဲသါတမၤသံဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တမၤသံခဲအံၤမၤအ တဲတၢ်ဒီးပုၤဒီးပုၤန့ၣ်ဟူလၢသုးခိၣ်ကျိၣ်န့ၣ်အကလုာ်သိၣ်ထီၣ်ဒီးအယီ ပုၤသံကွၢ်ယုၣ်ပုၤအဂၤ တဖၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးပုၤတဆဲးခးလၢဘၣ်. အခိၣ်ထံးပုၤဒုးလၢပုၤလၢအကိးလီၤဝဲတဖၣ်သံမ့ၢ် လၢၣ်ပုၤကဆဲးခးအဝဲသ့ၣ်တၢ်လီၤသ့မ့ၢ်ထီၣ်လၢအလီၤကရဲခဲလၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲန့ၣ်သုးခိၣ်ယီၤကျိၣ်သါန့ၣ်အၢၣ်လီၤက့ၤအသးစံးဝဲလၢသါမၤတၢ်အံၤကမၣ်လံ,ဝံသးစူၤပျါ ဘၣ်န့ၣ်သါတၢ်ကမၣ်ဒီးသါကအၢၣ်လီၤက့ၤသါသးန့ၣ်လီၤ.ကျိၣ်သါအၢၣ်လီၤက့ၤအသးလံအ

ယိပုကစးထီၣ်ရဲၣ်ကျဲၣ်က့ၤလၢထံၣ်ဂၢၢ်သးအကျဲၣ်ပုၤအိးထီၣ်ကရၢတဖုပုၤ(၅)ဂၤကရၢခိၣ်
တခိၣ်မ့ၢ်ဝဲကွဲၣ်ဖိအခိၣ်ဒီးကထၢၣ်နဲၣ်အိၣ်ယုၣ်ဒီးကရၢဖိတခိ(၄)ဂၤန့ၣ်လီၤဒီးကရၢတဖုအံၤန့ၣ်
လီၤကျဲၣ်တၢ်တနံၤခံနံၤဒီးအစၢဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒ်အံၤကွီၣ်သၢန့ၣ်အၢၣ်လီၤအသးတဲဝဲလၢ-

(၁) သၢမၤတၢၢ်ထီၣ်တၢၢ်လီၤတၢၢ်

(၂) သၢမၤသံဘၣ်တၢၢ်

(၃) သၢမၤခးရဲၣ်ခးထီ

(၄) သၢမၤဟးသ့က့ၤသ့ဝၣ်

(၅) သၢမၤကမူၤကမၣ်တၢၢ်အကလုာ်ကလုာ်

တၢ်ကမၣ်ယဲၣ်ထံၣ်အံၤမိခိၣ်န့ၣ်ကပျၢ်န့ၣ်ဘၣ်သၢတၢ်ကမၣ်ခဲလၢၣ်ဒီးသၢကပတုာ်ကွီၣ်သၢတၢ်မၤ
တခိၣ်အံၤခဲလၢၣ်လီၤပုၤတုာ်လိာ်အၢၣ်လီၤအံၤခဲလၢၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးပုၤသးခုဒိၣ်မးလၢတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤ
ကကတၢၢ်ကွီၣ်ဝဲအယိန့ၣ်လီၤ မ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်ပုၤကလဲၤဆဲးလီၤစုမ့ၢ်ကျၢၢ် (လကံၤမှတ်ရေးထိုး)
ဘၣ်ဆၣ်တရျးမ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဟါလီၤန့ၣ် ကွီၣ်သၢဒီးအပုၤန့ၣ်ဆဲးဘျီၣ်ဟးထီၣ်လဲၤဆူတၢ်
ကိာ်လီၤစိန့ၣ်လီၤ မ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်ပုၤလဲၤတဘျီပုၤတထံၣ်လၢကွီၣ်သၢဘၣ် အိၣ်တၢ်ဒၣ်ပုၤတ
န့ၣ်ပၢၢ်န့ၣ်ဘျီတၢ်တဖၣ်တဲဝဲလၢသၢဝဲသ့ၣ်သၢတကျၢဘၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ဆီၣ်လီၤစုမ့ၢ်ကျၢၢ်န့ၣ် တ
သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ

၂၇. သုးခိၣ်ကွီၣ်န့ၣ်အတၢ်မၤပူၤဖျဲးထီၣ်က့ၤခိၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးယၢ်တဖၣ်

ဖဲန့ၣ်တဘျီ သုးခိၣ်ကွီၣ်န့ၣ်ဆဲးကျိးဒီး(သဝခ)မၤတၢ်နၢ်ပၢၢ်ဆုၤလီၤ စု(၁၀၀၀၀၀)ဒီးသုးခိၣ်
ကွီၣ်န့ၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤပုၤတဖၣ်န့ၣ်ဒီးမၤလီၤန့ၣ်အသးလၢကမၤသကိးတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်တီ
ခိၣ်ရိၣ်မဲအကိာ်န့ၣ်လီၤ အိၣ်တဟါ သုးခိၣ်ကွီၣ်န့ၣ်ယုကျဲၣ်ဒီးကူၣ်ထီၣ်ဝဲဆဲးကျိး ဒီး (သဝခ)
လၢလီၤကျိၤခူသ့ၣ်မၤဝဲပုၤအိၣ်ကဆိဝါလုခိၣ်ခးလီၤကျိၤဖးဒိၣ်လၢတရံးဖိဘီမံၢ်ပးကဝီၤ(၄ ထံၣ်
၅ ထံၣ်)ဝံၤသုးခိၣ်ကွီၣ်န့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်လၢသုးခိၣ်ခ့ၣ်ဘၣ်အုၣ်တဖၣ်အဖိခိၣ်စံးဝဲလၢခဲ
အံၤ န့ၣ်ဒုၣ်ဒါထွဲၣ်ဖါဖိဟဲလီၤတုၤလၢမံၢ်ပးတဖုၣ်လံတကးဒီးဘၣ်လၢထးတကပၤဟဲလီၤတုၤ
လၢဘုအါဒါတဖုၣ်လံစ့ၢ်ကိးအယိပအိၣ်ဒ်အံၤတဖိၣ်ဖိန့ၣ်တညီတသ့ဘၣ်,သုကဘၣ်ဟးထီၣ်
ရဲၣ်လီၤသုသးဒ်အမ့ၢ်သုမ့ၢ်ထံၣ်ယိၣ်အခိၣ်တၢ်လုာ်ဆူနီၣ်ယုၣ်ဒုန့ၣ်လီၤ တၢ်ကလုာ်လီၤတဘျီ
ယိအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဟးထီၣ်လီၤမံၢ်လၢၣ်ယၢ်ယၢ် အိၣ်တၢ်ဖဲဖျၢၣ်ကရၢၢ်ပုၤလၢအစုၤအယိ အဝဲ
လဲၤထုးထီၣ်က့ၤပုၤအိၣ်လၢတၢ်ပူၤတဖၣ်ဝံၤ ဒီးထီၣ်ဝဲချ့, ဒီယီၤဆူသုမ့ၢ်ထံၣ်ပူၤဖျဲးခဲလၢၣ်န့ၣ်
လီၤ

ကွီၣ်သၢတခိတုၤထီၣ်တၢ်ကိာ်လီၤစိတဘျီဆဲးကျိးလီၤအသးဒီး(နဝတ)သုးကျိၤခိၣ်အိၣ်လၢဖၣ်
ပုၣ်ဒီး(နဝတ)အသုးခိၣ်ဆုၤထီၣ်န့ၣ်အီၤကသံၣ်,တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ,ယုၣ်ဒီးကျိၤချ့ကျိၤသ့ၣ်တၢ်ဝံအဝံ
တကယၤန့ၣ်လီၤ(နဝတ)အတၢ်ကူၣ်ကျဲၣ်ခဲလၢၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ

သုမ့ၢ်ထံၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤမ့ၢ်ဒုၣ်ဒါတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၣ်ခဲလၢၣ်အဂီၢ်န့ၣ် (သဝခ) ဆုၤလီၤလီၤပျံၤလၢ
သုးက့ၢ်ဘၣ်ဒီးဒီးသန့ခဲလၢၣ်အဂီၢ်လီၤပျံၤတခိဖျါဝဲဒ်လၢအသိး,

၀၁-၁၀၁

ဆူ-ကီရ်သုးကုဲလၢ်

၁-၁န့ဲလၢ်

ဒုးသုၣ်ညါ ဝဲအံၤဘၣ်လးတၢ်ကဲထီၣ်အသးသုမ့ထၣ်, တမ့ၢ်ပုၤကညီအတၢ်မၤ, တမ့ၢ်တၢ်
ဘူၣ် တၢ်ဘါတၢ်မၤဘၣ်.မ့ၢ်ဒုၣ်ဒုၣ်ဒါ(နဝတ)အတၢ်မၤခဲလၢ်လီၤ. ဝဲအံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒုၣ်
အကရၢလံကရၢတခီကီးန့ၢ်ဝဲအမံၤလၢ(DKBO, DKBA)န့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၢ်အယံ, ကရၢဝဲ
အံၤမ့ၢ်ကရၢထီၣ်ဆူၣ်လၢအထီၣ်ဒါက့ၤကရၢမိၢ်ပုၤအယံ, သုတဘၣ်ပျဲအန့ၢ်လီၤကရၢကရီတၢ်
လၢပဟံၣ်ကဝီၤပူၤလုၤတက့ၤဘၣ်.စးထီၣ်၁၉၉၄ဒံၣ်စ့ဘၣ်(၃၁)သီဖးဖီမ့ၢ်ဒီး၁၉၉၅ထီၣ်(၁)
သီဖးဖီမ့ၢ်, မ့ၢ်ဝါထီၣ်သုကဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒုးအီၤတၢ်တၢ်ဖျုၤဖျုၤန့ၢ်လီၤ.

၂၈. တၢ်ထီၣ်ဒုးမၤန့ၢ်ပျီလၢတၢ်တအိၣ်အပူၤနီတမံၤ

သီခါခိတီၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုၢ်လၢပုၤကထီၣ်မၤန့ၢ်ပျီလီၤ. မ့ၢ်လၢအတၢ်တိၣ်ကျဲၤတပုၤထီၣ်ဒံး
ဘၣ်ဒီးကထီၣ်မၤန့ၢ်ပျီအကီၢ်ပုၤနီၣ်ဂံၢ်ခဲလၢ်အိၣ်ဒုၣ်သၢကယၤလ့ၢ်ကယၤအယံ နီထီၣ်အပူၤ
တမၤဝဲဘၣ်. ၁၉၉၅န့ၢ်စးထီၣ်အခိၣ်ထံးအဝဲဟ့ၣ်တၢ်ကလုၢ်ကီးမ့ၢ်န့ၢ်ဒီးဟ့ၣ်တၢ်ကလုၢ်အ
ဆူၣ်ကတၢ်ဖဲ ၇.၁.၁၉၉၅ လၢအဝဲသုၣ်ကဘၣ်ထီၣ်မၤန့ၢ်ပျီဒီးကဘၣ်မၤဝဲလၢအသုန့ၢ်လီၤ.
သီခါတၢ်ကလုၢ်လီၤဆူၣ်ထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်မ့ၢ်လၢအဝဲသုၣ်အပူၤတအါအယံထီၣ်ဝဲတဘူၣ်ဘၣ်ဒီး
ပသုၣ်ညါဘၣ်လၢထီၣ်လီၤလီၤဒုၣ် ယိၣ်န့ၢ်ခိၣ်ကီးမ့ၢ်န့ၢ်ဒီးန့ၢ်လီၤ. အပူၤတခီထီၣ်ဝဲဒုၣ်တ
ဘူၣ်မၤယံၣ်မၤနီၢ်ဒုၣ်အသးကီးန့ၢ်ဒီးအယံ, ဝဲန့ၢ် (နဝတ) တခီ ကွၢ်ဝဲမ့ၢ်တန့ၢ်လီၤမၤစၢၤအီၤ
ဘၣ်န့ၢ် ယံၣ်ထီၣ်ယံၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးလၢ(KNU)အကီၢ်ကဂ့ၤထီၣ်ကဒါက့ၤအယံတချးလၢ
တၢ်ခဲဘၣ်န့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်မၤဒုၣ်ဝဲန့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်လၢ်ကအိၣ်လၢဘၣ်.

အန့ၢ်တဘျီ(နဝတ)စးထီၣ်န့ၢ်လီၤမၤစၢၤအီၤ, ဆၢထီၣ်ကျိဖးဒိၣ်ဒ်အမ့ၢ်, ၈၁, ၈၂, ၇၅, ၁၂၀
(RPG7)ယုၢ်ဒီးအသုၣ်လၢလၢပုၤပုၤ, ဝဲပုၤဒုၣ်မ့ၢ်တတီၤစီၤလၢတီၤသီလုၣ်အခိၣ်တဆံ, ဒီးလၢ
မဲၤညါထံးထံးဖိလၢန့ၢ်ဂီၢ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးန့ၢ်လီၤ. တဘျီန့ၢ်(နဝတ)ဒီး(DKBA)စးထီၣ်ရဲၣ်ကျဲၤ
လီၤတၢ်ဒုးလၢကထီၣ်မၤန့ၢ်ပျီအကီၢ်, ပိၣ်ထီၣ်လိာ်အခဲထီၣ်ဝဲဆူဖးဆံၣ်ဒုး, ဘုသိၣ်ပျီဒီးခိၣ်ခါ
လဲၤလီၤဝဲဆူၣ်ဂံၢ်ကီးတူၢ်လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်အကျိဖးဒိၣ်တခီဖဲထီၣ်ဆီလီၤဝဲဖဲဘုသိၣ်ခိၣ်ဒီးထံကျဲၣ်ကို
ဒီးခးလီၤဝဲဒုၣ်တၢ်ဆူမဲၢ်လိာ်ထံးဒီးကဆိဝါလုခိၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

ဒံၣ်ခုၣ်ဘၣ်ဆူၣ်သုးဖိတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ကညီတၢ်ထူၣ်ဖျဲးသုးမ့ၢ်ဒိၣ်ဒီးအိၣ်ဘၣ်မၤန့ၢ်ပျီအဟီၣ်
ကဝီၤ. ဒီးသုၣ်ညါပပုၤအိၣ်ဆီလီၤအသးတၢ်လီၤသုၣ်တဖၣ်အယံ, ဒုးန့ၢ်န့ၢ်နဝတသုးတဖၣ်အ
ကျဲဒီးဖဲတရံးဝဲပပုၤအိၣ်တၢ်လီၤသုၣ်တဖၣ်, ဒီးဒုးတရံးက့ၤတၢ်လၢတၢ်လီၤခဲတကပၤန့ၢ်လီၤ.
ခုၣ်ဆဲၣ်ယူၣ်ခိၣ်န့ၢ်သုၣ်တဖၣ်အိၣ်ဖိၣ်ဒီး, စံးကတီၤလၢတၢ်မ့ၢ်ခိၣ်ဒုးအဝဲသုၣ်န့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်
ထံးကအိၣ်, ဒီးဘၣ်ဒုးလိာ်အသးကဒဲကဒဲအယံ, လၢတၢ်ပဒုၣ်ဟးဆဲးတၢ်မၤဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံး
လိာ်သး, လၢအိၣ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်လၢ်ဖးဒိၣ်လၢမ့ၢ်တန့ၢ်ကအိၣ်က့ၤဒီးတၢ်နၢ်ပၢ်လိာ်သး, အဖီခိၣ်စံၣ်
ညီၣ်ဆၢတၢ်လၢကပျဲကွၢ်မၤန့ၢ်ပျီလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤမူၤလီၤမၤဘၣ်န့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တ

ချူးဟးထီၣ်မၤနၤပျီၣ်တၢ်ကဘၣ်ဒွဲၣ်အူထီၣ်ကွဲၣ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအလၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

သတးဒီးဒံၣ်ခ့ၣ်ဘၣ်အ့ၣ်ဒီးနဝတအသးတဖၣ်ဟဲန့ၣ်လီၤဝဲဆူမၤနၤပျီၣ် ၂၇.၁.၁၉၉၅ဒီးမၤနၤဝဲတၢ်လီၢ်လၢတၢ်တအိၣ်လၢအပူၤနီတမၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပၢ်ဆၢအူၣ်ဖိထၢဖိလၢအအိၣ်ဖဲလါဟ့ၣ်လူၢ်,ထူဝါလူၢ်,ကပိၤလူၢ်,ဘီၣ်ရီၣ်လူၢ်,ပဟံၣ်လူၢ်ဒီးဖူဘီလူၢ်သ့ၣ်တဖၣ် သးအသးဆူမဲၢ်ရၤမိၢ်တြီၤဒီးသ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်, လၢခဲအံၤတၢ်ကိးအီၤလၢမဲၤရၤမိၢ်ဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဒဲကပိၤန့ၣ်လီၤ.

ခုၣ်ဒါအတၢ်ကူၣ်သံကူၣ်ဟါမၢ်ပှၤအံၤ, ယိၣ်မးဒီးအကထၢအါမးန့ၣ်လီၤ.

အခမောဒ်(၇)

တရားဝင်အိတ်ထပ်စားထိပ် ၁၉၇၅ခုနှစ်-၂၀၀၅ခုနှစ်

ပကညီဒီကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျးသးမ့ၢ်ဒိၣ်(KNLA)ဝဲၤလီၤခိၣ်သ့ၣ်,ထူးဟံၤလီၤတၢ်ဒုးရဲၣ်ကျဲၤခိၣ် သ့ၣ်လၢအမ့ၢ်,သးဂ့ၢ်ဝီအကျဲၤသန့ဒီးတၢ်ဒုးအတၢ်နဲၣ်ကျဲၤ(စစ်ရေးလမ်းစဉ်နှင့်တိုက်ပွဲလမ်းညွှန်) လၢအမ့ၢ်တၢ်ဒုးစဲးပြဲး(ပြောက်ကျားစစ်)ဒီးတၢ်ခိၣ်ဒုးမူ(ခံစစ်ရှင်)န့ၣ်လီၤ. ဒ်သးဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဒုး ရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်ဟံၤလီၤတၢ်ဒုးအတၢ်နဲၣ်ကျဲၤအသိး.ပ (KNLA)ကျဲးစးမၤထွဲဒီးမၤဖျါထီၣ်တၢ် ဒုးအက့ၢ်အဂီၤတဖၣ်, ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဒုးစဲးပြဲး, တၢ်ဒုးသဖျိၣ်, သးကျိၤဖိတၢ်ဒုး, သးကျိၤဒိၣ်တၢ် ဒုးတဖၣ်, ဒီးတၢ်ဒုးအက့ၢ်အဂီၤအဂၤတဖၣ်, ဒီးဒုးမၤလီၤသဘံးကွံာ်ဒုၣ်ဒါတဖၣ်အါမး, ဒီး ထီၣ်မၤန့ၢ်စ့ၢ်ကိးဒုၣ်ဒါအသးကလၢၤတဖၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဆူၣ်ဒ်အံၤအယံ, တၢ်လိၣ်အိၣ်ကဒီးလၢကဘၣ်ယုၤန့ၢ်ကျဲၤလၢကျိၣ်စ့တၢ်ဟဲန့ၣ်ကအိၣ်, ဒီးကဆိၣ်ထွဲက့ၤပသးမ့ၢ် သံၣ်ဘိတဖၣ်အတၢ်လိၣ်ဒီးပတၢ်ကရၢကရိအတၢ်လိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အယံ,ဒ်သိးပကျိၣ်စ့တၢ်ဟဲန့ၣ်ကအိၣ်အဂီၢ်,ပခိၣ်ပနၢ်လၢသးဒီးပၤပြဲးလၢလီၤခါၣ် သးဒီးကီၢ်ရှုၣ်သးကုပတီၢ်တဖၣ်,ရဲၣ်ကျဲၤဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တြိၤတဖၣ်လၢအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးကီၢ် ဆၢဒိတကျိၤညါ, စးထီၣ်လၢကရၢန့ၣ်ကီၢ်ဆၢ, ဝဲထၣ်, စီထၣ်, သိၣ်လဲးထၣ်, မဲၢ်သဝီ, မဲၢ် တရံး,မိဖိက့ၣ်,မဲၢ်လး,ကီၢ်မူရၤ,ဖလူ,ယိၣ်သၤဖျါ,နးအုၣ်တီၣ်,မိတီၣ်,ယွၤဟ့ၣ်လူၢ်တုၤလၢ ကီၢ်ပယီၤအခဲထူးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆီလီၤကီၢ်ဆၢတြိၤတဖၣ်ဒီးအိးထီၣ်တၢ်ကူၣ်လဲၣ်မၤကၤအကျဲ ဒ်အံၤအယံ, ပုၤအါဂၤဟဲန့ၣ်လီၤကူၣ်လဲၣ်မၤကၤတၢ်ဒီးပတြိၤတဖၣ်, တၢ်ခိတၢ်သ့ၣ်ဟဲန့ၣ်လီၤ အါမး ဒီးကဲဘျးလၢပတၢ်ပၢ်ဆၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒုၣ်ဒါပယီၤပဒိၣ်တဆီဘၣ်တဆီဒ်အမ့ၢ် (မဆလ), (နဝတ), (နအဖ)တဖၣ်,ထံၣ်ဝဲလၢပခုၣ်အိၣ်ယူၣ်(KNU)အိးထီၣ်ကီၢ်ဆၢတြိၤအ ယံ, ဒီးန့ၢ် ဘၣ် ခိသ့ကျိၣ်စ့အါမး, ဒီးအဂံၢ်အဘါဆူၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယံဒ်အဝဲ သ့ၣ်ဟံၤလီၤဝဲအတၢ်ဒုးရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်လွံၢ်တၢ်လၢအပၣ်ယုၤဒီး တၢ်ဒိၣ်တၢ်ကွံာ် ပကညီတၢ်ပၢ်ဆၢအမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွံာ်လၢအမ့ၢ်ကီၢ်ဆၢတြိၤအသိး, အိၣ်ဒီးသးဂ့ၢ်ဝီတၢ်ရဲၣ် တၢ် ကျဲၤဂ့ၢ်ဒီးထီၣ်ဒုးပကီၢ်ဆၢတြိၤတဖၣ်တဘျီဝံၤတဘျီန့ၣ်လီၤ. ဒုၣ်ဒါအတၢ်ထီၣ်ဒုးကီၢ် ဆၢတြိၤတဘျီဘၣ်တဘျီအနဲၣ်လၢအဆၢကတီၢ်, ဒီးအဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်ဖဲပထၢ်ဖိၣ်အီၤန့ၢ် သမ့း,ပကတဲာ်ကတီၢ်ဒီးကွဲးဖျါထီၣ်အီၤဒ်လၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးဖးဒိၣ်တဖၣ်

- (၁) ကီၢ်မူရၤတြိၤတၢ်ဒုး,ဖၣ်အုၣ်ကီၢ်ရှုၣ်-(၁၉၇၇-၁၉၉၅)န့ၣ်
- (၂) နးအုၣ်တီၣ်တၢ်ဒုး,ဘျး/ဒဲးကီၢ်ရှုၣ်-(၁၉၇၂)န့ၣ်
- (၃) မဲၢ်သဝီတၢ်ဒုး(မဲၢ်ပိးတြိၤ),ဖၣ်အုၣ်ကီၢ်ရှုၣ်တၢ်ဒုးတၢ်တဘျီ-(၁၉၈၀)န့ၣ်
 - မဲၢ်သဝီတၢ်ဒုး(မဲၢ်ပိးတြိၤ)တၢ်ဒုးခံဘျီတဘျီ-(၁၉၈၄)န့ၣ်
 - မဲၢ်သဝီတၢ်ဒုး(မဲၢ်ပိးတြိၤ)တၢ်ဒုးသၤဘျီတဘျီ-(၁၉၈၈)န့ၣ်
- (၄) မိဖိက့ၣ်တၢ်ဒုး,ဖၣ်အုၣ်ကီၢ်ရှုၣ်-(၁၉၈၄-၁၉၈၉)န့ၣ်
- (၅) ထံမူခံတၢ်ဒုး,မ့ၢ်တြိၤကီၢ်ရှုၣ်-(၁၉၈၄)န့ၣ် (တၢ်ထီၣ်ဒုးန့ၢ်က့ၤထံမူခံ သးကလၢၤ (၁၉၉၂)န့ၣ်
- (၆) မဲၢ်လးတၢ်ဒုး,ဖၣ်အုၣ်ကီၢ်ရှုၣ်-(၁၉၈၉)န့ၣ်

- (၇) ဖလူကြွေတော်ဇူး၊ ဖူပျော်ယာ်ကီၢ်ရှၢ်-(၁၉၈၉)နံၣ်
- (၈) ကတၢ်တံးတၢ်ဇူး၊ မှၢ်ကြွေကီၢ်ရှၢ်-(၁၉၈၇)နံၣ်
- (၉) စီထံၣ်ကြွေတော်ဇူး၊ မှၢ်ကြွေကီၢ်ရှၢ်-(၁၉၈၉-၁၉၉၂)နံၣ်
- (၁၀) ထံၣ်ဖါဝံစိတၢ်ဇူး၊ မှၢ်ကြွေကီၢ်ရှၢ်-(၁၉၉၂)နံၣ်
- (၁၁) ယှၢ်ဟ့ၣ်လှၢ်တၢ်ဇူး၊ ဘျး/ဒဝဲၢ်ကီၢ်ရှၢ်-(၁၉၉၂)နံၣ်
- (၁၂) နီၣ်တးတၢ်ဇူး(၁၉၉၂)နံၣ်

(၁) ကီၢ်မူရၢ်ကြွေ(ဝါခး)တၢ်ဇူး

ကီၢ်မူရၢ်ဟံၣ်ကဝီၤလီၤဆီၤဒီးသုးရှၢ်လီၤဆီ(၁၀၀)KNLA

ကီၢ်မူရၢ်ဟံၣ်ကဝီၤဆီၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢသ့မ့ၣ်ကျိၣ်န့ၤ. ကညီကီၢ်ဒီးကီၢ်က့ၣ်တၢ်အဆၢဖဲတန့ၣ်ခါကီၢ်ဆၣ်, ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရှၢ်ဟံၣ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ဆီၣ်စီၤစၢ်ဒီးဝုၢ်မုးဝတံၢ်(၈၅၀၀)ကးန့ၣ်လီၤ. ဖဲ(၁၉၆၈)နံၣ်, သုးရှၢ်လီၤဆီ(၁၀၀)ခိၣ်နၢ်တဖၣ် စးထီၣ်ဆီလီၤဝဲတြၢ်ဖဲဂ့ၢ်ခၣ်ထံၣ် ဒီးတနံၣ်ယီၤအဝဲန့ၣ်, န့ၣ်ဒါဟဲဒဲၣ်အူကွံာ်အယီၤ, သုးလီၤက့ၢ်အသးဆူလၢခိတတီၤဒီးဆီလီၤက့ၢ်တြၢ်ဖဲတၢ်လီၤလၢတၢ်ကိးအီၤလၢကီၢ်မူရၢ်(တၢ်လီၤလီၤလံၤ)(လၢယီၤကျိၣ်-ဝါခး)န့ၣ်လီၤ. ပုၤတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲသုးရှၢ်(၁၀၀)မှၢ်ဝဲသုးရှၢ်ခိၣ်သုးခိၣ်ဒိၣ်စိတီၤဒီးသုးရှၢ်ခိၣ်ခံၣ်မ့ၢ်ဝဲသုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိသါမိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆီလီၤတၢ်ကူၣ်လဲာ်မၤကၤအတြၢ်ဒီးသုးရှၢ်(၁၀၀)ဟံးန့ၢ် တၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢလၢ ကြၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သုးရှၢ်(၁၀၀)အဂံၢ်ထံးခိၣ်ဘိမ့ၢ်ဝဲ (KPLA-Karen People Liberation Army)သုးရှၢ်တဘုၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢသုးခိၣ်ကျၢ်ဘိၣ်မုးဒီးအနီၢ်ကစၢ်ပုၤဟံၣ်ဝဲဒ်အမ့ၢ်သုးတဖုလၢကရၢကရိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢအနီၢ်ကစၢ်ဒီးမ့ၢ်အစုဒုၣ်စုတီၤန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်မူရၢ်မှၢ်ကီၢ်ဆၢတြၢ်တဘုၣ်လၢပုၤကူၣ်လဲာ်မၤကၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဟဲန့ၣ်လီၤအါမးဒီးကူၣ်လဲာ်မၤကၤအယီၤ. ပခုၣ်အဲၣ်ယူၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့အါမးန့ၣ်လီၤ. ပလီၢ်ခၢၣ်သးခိၣ်နၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဝဲကီၢ်မူရၢ်တြၢ်ဒ်အမ့ၢ်ဟံၣ်ကဝီၤလီၤဆီတဘုၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲပၤဆုၢ်အီၤလၢတၢ်ကရၢကရိၣ်ကမံးတံာ်, မ့ၢ်လၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပိတုတခိ, တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤအီၤလၢကီၢ်ရှၢ်စံၣ်ညီၣ်ပိတုအပတီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤမှၢ်လၢပုၤကူၣ်လဲာ်မၤကၤတဖၣ် အတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်လၢကျိၣ်စုဂ့ၢ်ဝီန့ၣ်ကျိၣ်စုအလၢဒိၣ်ဝဲတုၤလၢကီၢ်ဆၣ်အပတီၢ်စံၣ်ညီၣ်ဝဲတပၢဘၣ်အယီၤ, တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဒီးဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤလၢကီၢ်ရှၢ်စံၣ်ညီၣ်ပိတုအပတီၢ်န့ၣ်လီၤ. (လၢခၤ)ယုထၢဟ့ၣ်မူဟ့ၣ်ဒါသုးခိၣ်စကီၤဒိၣ်ဒီးသုးခိၣ်ဘးလီၤတဖၣ်လၢကဟဲဟ့ၣ်ကူၣ်မၤစၢၤတၢ်ကရၢကရိၣ်ကမံးတံာ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်လီၤ. ဖဲသုးခိၣ်စကီၤဒိၣ်တအိၣ်လၢဘၣ်အလီၢ်ခံ, တၢ်ယုထၢထီၣ်သုးခိၣ်ဒိၣ်က့ၣ်သီလၢကဟဲဟ့ၣ်ကူၣ်မၤစၢၤကီၢ်မူရၢ်တၢ်ကရၢကရိၣ်ကမံးတံာ်လၢပၤပြးဒီးဒုးယၤအတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ.

ကော်မူရုတြာလီလံတော်ဒုး (၁၉၇၇)နံ

စးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်လီၤကော်မူရုတြာဖဲဂ့ၢ်ခၢ်ထၣ်၁၉၆၈နံန့ၣ်. တနံၣ်ယီၤအတီၢ်ပုၤ(မဆလ)အသုးတဖၣ်ဟဲထီၣ်ဒုးပတြာယီၤ, ပဘၣ်သုးပသးဆူကော်မူရုတြာလီၤလံန့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ဒါထံၣ်ဝဲလၢကော်မူရုတြာမ့ၢ်တြာလၢအဘူးကတၢ်ဒီးဝုၢ်မ့းဝတၢ်, လၢကမၤတံၢ်တၢ်အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဒိၣ်ကတၢ်ဒီး ခံမံၤတမံၤမ့ၢ်တြာတဘျီလၢကျိၣ်စုတၢ်ဟဲန့ၣ်ဂ့ၢ်မးအယီၤ. ကဲထီၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘၢလၢကညီတၢ်ပၢ်ဆၢအဂီၢ်အယီၤ, အိၣ်ဒီးအတၢ်ဒုးရဲၣ်ကျဲၤလၢကဒုးလီၤပျီၢ်ကော်မူရုတြာဒီးဒိၣ်တဲာ်ပတၢ်ပၢ်ဆၢအမ့ၢ်ကျိၣ်ဝဲကွၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်အိၣ်ဒီးဒုးယၢအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအသိးစးထီၣ်(၁၉၇၇)နံလၢမးရှး(၉)သီအနံၤ, န့ၣ်ဒါအမျိၣ်သုးလၢဝုၢ်မ့းဝတၢ်စးထီၣ်ခးစိလီၤကျိၣ်ဒီး(၁၂၀)မဆူကော်မူရုတြာပုၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်အသုးရၣ်လၢခိၣ်သုးတဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢသုးခိၣ်ဒိၣ်စ့ၣ်ဒုးဒီးအသုးဂံၢ်ဘၢသုးဒု(၁၀)ဒု, ဟဲထီၣ်သုးဘူးအသးဒီးထီၣ်ဒုးဝဲဆူၣ်ဆူၣ်ကလံာ်လီၤ. လၢလီၤခံတခီ, အသုးတဖၣ်ခးလီၤန့ၣ်အီၤကျိၣ်ဒီးအါအါဂီၢ်ဂီၢ်, ဒ်သိးကထီၣ်ဟံးန့ၣ်ဝဲကော်မူရုတြာန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢကျိၣ်ဒိၣ်တဖၣ်လီၤအါဒီးမ့ၢ်ကျိၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်အုအယီၤကော်မူရုတြာဒိတဘျီညါ, ဒီးလၢထံကျိၣ်ဝဲတကပၤစ့ၢ်ကိးအုထီၣ်ကဲထီၣ်ခဲလၢန့ၣ်လီၤ. ပုၤသံဒီးပုၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဘျီဂး ဒီးပုၤလၢဘၣ်ဒိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဆုၢ်အီၤဆူမဲဆိးတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အတုၤလၢမဲာ်ဆိးတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်, ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲမၤစၢၤပုၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်မုၢ် မးန့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်ဒါတဖၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ကျိၣ်ဒီးအါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ်ပသုးမ့ၢ်သံၣ်ဘိတဖၣ်ခိၣ်ဆၢဝဲဒူတဲာ်တဲာ်ဖျုဖျုအယီၤ,ထီၣ်ဒုးဝဲပတၢ်လီၢ်တန့ၣ်ဘၣ်.ဖဲန့ၣ်ဒါထီၣ်ဒုးပကော်မူရုတြာအခါပသုးကု(၇)သုးကျိၣ် ၁.၂.၃, လၢအဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢသုးခိၣ်ကိၣ်န့ၣ်,သုးခိၣ်တူတူၣ်, သုးခိၣ်သးဆၢ(ကိး)ဖိစၢၣ်တဖၣ်ဟံၣ်ဖိၣ်ထီၣ်အသးဒီးသုးရၣ်(၁၀၁)သုးဒု(၃)ခိၣ်သုးခိၣ်ထီၣ်ကံၣ်, သုးဒု(၁)ခိၣ်သုးခိၣ်မၤမ့ၢ်တဖၣ်ဒီးထီၣ်ဒုးဆိၣ်ဖျိးကွၢ်န့ၣ်ဒါလၢတၢ်မဲာ်ညါလၢဟဲထီၣ်ဒုးကော်မူရုတြာတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ထီၣ်ဒုးဖျိးကွၢ်ဝဲတၢ်လီၤလၢန့ၣ်ဒါဟံးန့ၣ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်(၁)ကီၤလၢဝါလျှီ(၂)တၢ်တယံာ်(၃)ဖုပၤကိ(၄)ထံကမျၢဒုတဖၣ်ဒီးမၤန့ၣ်က့ၢ်ဝဲခဲလၢလီၤ.

(၁၉၇၇)နံအပူၤ, ကော်မူရုတြာလီလံတော်ဒုးယံာ်ခံလၢဝဲအလီၢ်ခံ, န့ၣ်ဒါက့ၢ်လီၤက့ၢ် အသးအယီၤ, ပသုးရၣ်(၁၀၁)အသုးရၣ်ဝဲလီၢ်န့ၣ်တၢ်သုးဆိလီၤက့ၢ်အီၤလၢခဲးဘလူဒီးမဲဆိးထၣ်အဘၣ်စၢၤ, ဖဲသ့မ့ၢ်န့ၣ်လၢဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအါဒ်ကော်မူရုတြာအသိန့ၣ်လီၤ. လၢကော်မူရုတြာလီလံတခီတၢ်ပၢ်တုၤသုးဒုတဒု, လၢကဟံးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်(၁၉၇၇)နံတုၤ(၁၉၈၄) နံအတီၢ်ပုၤပုၤကတၢ်ဖိတဖၣ်ဟဲန့ၣ်လီၤအါမးအယီၤ, ပဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့အါမးဒီးကဲဘျီလၢပကညီတၢ်ပၢ်ဆၢအဂီၢ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

ကီရီမူရုတြာသီတင်ဒုး (၁၉၈၄-၁၉၉၅)နံ

ကီရီမူရုတြာသီအိတ်သုတ်လီအသးလၢသုမဲ့ကျိအနံ၊ ထံကုတ်ကွီတတီဒီးလၢထံကုတ်ကွီ
အကိတ်ပူန့အိတ်ဝဲအကဲး(၂၀၀)လီ၊ ပသးတဖၣ်ခူၣ်ထိတ်တံာ်ဆဲးကျိးထံဘီကျိ (ဆက်
သွယ်ရေးမြောင်း)ကတၢ်တၢ်၊ ဒီးတုထိတ်တိတ်ဖးဒိတ်(ကတုတ်)တဖၣ်ကတၢ်တၢ်ဝးတရံး ကီရီ
မူရုတြာဒီးတဘုၣ်ညါလီ၊ လၢတၢ်ခိတ်ထိးတၢ်ခိးတံာ်တြာတကပၤန့ၣ်တၢ်န့ၣ်အီၤလၢပျံးထး
ဆူၣ်ကတၢ်တၢ်(၃)ကထာဒီးလၢတကထာတကထာအဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်တၢ်ဒီးလီၤမၤတဖၣ်ဒီးတၢ်
ဒီးလီၤထးပနံၣ်ခိတ်စူအသုတ်ဘၣ်တဖၣ်လီ၊ လၢပျံးထးဆူၣ်အမဲာ်ညါန့ၣ်၊ တၢ်ဒီးလီၤကဒီး
မုၣ်ပိာ်တဖၣ်လီ၊ ပသးတဖၣ် ပံးတၢ်ဘိတ်တၢ်ဘၢလၢဟီၣ်ကဝီဒီးတဘုၣ်ညါဝးဝးန့ၣ်လီ၊
၁၉၈၃နံအလၢာ်၊ န့ၣ်ဒါစးထိတ်အတၢ်ဒုးဖးဒိတ်လၢကီရီဆၢတြာတဖၣ်ဒီးအမုၢ်မဲာ်သဝီ၊ ဝံအ
လီၤခဲၣ်၁၉၈၄နံအထိတ်စးထိတ်ဒုးဝဲမဲာ်တရံး၊ မိဖိကုၣ်၊ မဲာ်လး(သုးကု-၇)ဝဲလီၤ၊ ကီရီမူရု၊
ဖလူ၊ ယိတ်သၢဖျၢၣ်၊ နးအုၣ်တီၣ်တြာတဖၣ်တဘုၣ်ဘၣ်တဘုၣ်န့ၣ်လီ၊

ဝဲ၁၉၈၄နံလၢအုၣ်ဖြၣ်(၂)သီ၊ န့ၣ်ဒါတဖၣ်ဟဲထိတ်ဆီလီၤအသးလၢကီရီမူရုသီတၢ်လူၢ်လၢအ
ဂ့ၤတဖၣ်ဒီးအမုၢ်မဲာ်ဘလူ၊ ကနဲလု၊ ခံးသုလူၢ်၊ တၢ်ဂီၤလူၢ်၊ ဂုၢ်သုခံးဒီးတၢ်လူၢ်အဂၤတဖၣ်ဒီးစး
ထိတ်ခးလီၤကျိးဖးဒိတ်လၢကီရီမူရုပူၤန့ၣ်လီ၊ န့ၣ်ဒါလၢဟဲထိတ်တဖၣ်မုၢ်(တဝဲမ-၆၆)(နပဟ-
၆၆၁)အဖီလံာ်သုးရှၣ်တဖၣ်ဒီးအမုၢ်ခလဂု(၅၅၇၆၉၂၉၇၁၉)တဖၣ်န့ၣ်လီ၊ ကျိးဖးဒိတ်လၢန့ၣ်
ဒါသုတဖၣ်မုၢ်ဝဲ-505 MM, 120 MM, 76 MM, 81 MM Mortar, 60 MM Mortar,
75 MM RCL, 20 MM စးကျိးဖးဒိတ်တဖၣ်န့ၣ်လီ၊ သုအကျိးဖးဒိတ်တဖၣ်အါအါက လဲာ်ဒီး
အခိတ်သုးတဖၣ်တူၢ်သံအသးဒီးဟဲထိတ်တံာ်တံာ်ပျံးထးဆူၣ်လၢတြာခိတ်ထိးဒီးဟဲန့ၣ်လီၤဘၢၣ်
ဖျိဝဲလီၤ၊ ပတဟ်ဖျါလၢတၢ်ဒုးကိးဘျီဒီးဘၣ်၊ မုမုၢ်ပဟ်ဖျါဒ်တၢ်ဒုးလၢအကါဒိတ်လၢပကြး
သုၣ်ညါတဖၣ်န့ၣ်လီ၊

လၢတၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်န့ၣ်ဒါအပူၤပသးရှၣ်(၁၀၁)အိတ်ဒီးပသးဒု(၅)ဒုအမဲာ်ညါပအိတ်ဒီးကျိးဖး
ဒိတ်သုးဒုတဒုလၢတၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒုးန့ၣ်ဒါအပူၤလီၤ၊ ပကျိးဖးဒိတ်တဖၣ်မုၢ်ဝဲဒု-120MM,
75 MMRCL, 57 MMRCL, 81 MM Mortar, 60 MM Mortar, 5စးကျိးဖးဒိတ်တဖၣ်
လီ၊ ဝဲ၁၉၈၄နံလၢအုၣ်ဖြၣ်(၇)သီ၊ မုၢ်လၢန့ၣ်ဒါအကျိးဖးဒိတ်တဖၣ်လီၤအါထိတ်အယိ၊ ပသး
ဟံၣ်ဖိယိဖိခဲလၢာ်သုးအသးဆူ ကီကီၣ်တံာ်ဒီးကဲထိတ်ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတဖၣ်လီ၊ တၢ်ဆီ
လီၤဟ်လီၤန့ၣ်အဝဲသုၣ်အလီၤဖဲ ဟ့ၤ ကလိးသဝီ၊ ဝဲဆိးတၢ်ပၤန့ၣ်လီ၊ န့ၣ်ဒါတဖၣ်ခးလီၤကျိ
ဖးဒိတ်အါအါကလဲာ်အယိ၊ ကီရီမူရုတြာဒီးဘုၣ်မုၢ်အုၣ်အိတ်ကွၢ်ခဲလၢာ်လီ၊ ကျိးဖးဒိတ်အချံ တ
ဖၣ်တလီၤထဲတြာပူၤလၢဘၣ်၊ လဲၤတလၢကွၢ်ဒီးလီၤစုာ်ကိးလၢကီၣ်တံာ်ကီတကပၤ အယိ၊
ကျးတဖၣ်မုၢ်အုၣ်အိတ်စုာ်ကိးလီၤ၊ လၢတၢ်န့ၣ်အယိ(လၢမုၢ်(၁၇)သီ၊ ကီၣ်တံာ်အကဘီယူၤတ
ဘုၣ်ယူၤဝဲၤလၢမူဖးဖိလၢကီရီဆၢဒီးကတီၤလီၤတၢ်လၢပယီၤကျိၣ်ဒီးစးဝဲ၊ ခိဖျိလၢပယီၤသုး
တဖၣ်ခးလီၤကျိးဖးဒိတ်အယိလီၤတံာ်လၢကီၣ်တံာ်ဒီးကီၣ်တံာ်အထံဖိကီၣ်ဖိဘၣ်သံဒီးဘၣ်
ဒိဘၣ်ထံးဒီးအတၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖၣ်ဟးဂီၤအယိ၊ ပယီၤသုးတဖၣ်ကပၤက့ၤအတၢ်ခးကျိးဖး

ဒိုင်တကွာ၊ အဂတမံပယီပဒိုင်ကပလီဝှ်ကီးအသးလတၢ်ရှုလိာ်မုာ်လတၢ်ထံကီၢ်ခံဘၣ်အဘၣ်စၢန့ၣ်လီၤ. ကဘီယူၤဟဲဆဲး(၃)သီ,ဒီးရၢလီၤတၢ်ကလုာ်တမံယီဝံ, အလီၢ်ခံဒုၣ်ဒါခးလီၤအါထီၣ်ကျိဖးဒိုင်ကီးဘျီဒီးလီၤ. ဒုၣ်ဒါဟဲထီၣ်တၢ်ဒုးတဘျီအံၤ သူဝဲကျိဖးဒိုင်ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲာ်, ဒီးခးလီၤသဘုးကီၢ်မူရၢတြၢအလီၢ်ခံ ထီၣ်ဟံးန့ၣ်ဝဲတၢ်လုာ်ခဲလုာ် လၢအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢကီၢ်မူရၢတြၢအမဲာ်ညါလၢအမုာ်ခဲးဘလူကစၢ်ဒီးကၣ်လူကစၢ်ခံဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထီၣ်ဒုးမၤန့ၣ်က့ၤခဲးဘလူတၢ်လုာ်ဒီးကၣ်လူတၢ်လုာ် (၁၉၈၄န့ၣ်)

(က) ခဲးဘလူဒီးကနဲလုတၢ်ဒုး(၂.၈.၁၉၈၄)-ခဲးဘလူတၢ်လုာ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဖဲကီၢ်မူရၢတြၢအမဲာ်ညါလၢအထွဲတကပၤဒီးကၣ်လူတၢ်လုာ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဖဲကီၢ်မူရၢတြၢအမဲာ်ညါလၢအစုၣ်တကပၤန့ၣ်လီၤ.ပုၤပၤဆုၢတၢ်ဒုးမုာ်ဝဲသုးခိၣ်ဒိုင်စိတီလး,မူဒါခိၣ်(၂)သုးခိၣ်ဒိုင်ဖိသါမိၣ်,ကျိဖးဒိုင်မူဒါခိၣ်သုးခိၣ်လးဝှ်,မူဒါခိၣ်(၂)သုးခိၣ်သီတ့ၣ်,ပုၤလၢကထီၣ်ဒုးဖျိးကွံာ်ဒုၣ်ဒါမုာ်ဝဲသုးခိၣ်ဖိဒိုင်,သုးခိၣ်ဆဲးရိၣ်,သုးခိၣ်ခုခုၣ်တဖၣ်လီၤ.ဒုၣ်ဒါအိၣ်ဆီလီၤအသးတၢ်လုာ်ခဲလုာ်အံၤန့ၣ်ပသုးဟံမူဒါလၢကျိဖးဒိုင်ကရူၢ်တခိထီၣ်တံာ်ပနီၣ်ယၣ်ဟံစၢၤလၢကခးဝဲအဂီၢ်ဝံၤဂုၤလဲန့ၣ်လီၤ.ဖဲလါအီကး(၂)သီ,၁၉၈၄န့ၣ်ဟါခိပပုၤလဲၤသုးဘူးဟံစၢၤအသးလၢကထီၣ်ဒုးဖျိးကွံာ်တၢ်လီၤအံၤန့ၣ်လီၤ.တုၤမုာ်ဂီၤခိတၢ်ဒုးစးထီၣ်အဆၢကတီၢ်,ပကျိဖးဒိုင်ကရူၢ်စးထီၣ်ခးလီၤကျိဖးဒိုင်တဖၣ်လၢဒုၣ်ဒါအိၣ်တၢ်လီၤဒီးလီၤဘၣ်ဒုၣ်ဒါအတၢ်လီၤ,လီၤတလီၤ,ဘၣ်တဘၣ်န့ၣ်သုးခိၣ်လၢဟံမူဒါလၢတၢ်မဲာ်ညါတဖၣ်ကွံာ်စုာ်ဝဲဒုၣ်ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါက့ၤကျိဖးဒိုင်ကရူၢ်တဘျီယီန့ၣ်လီၤ.တုၤမုာ်ကျိသ့ၣ်တဖၣ်လီၤဘၣ်လံတီတီလၢဒုၣ်ဒါအတၢ်လီၤတၢ်ကျဲအဖိခိၣ်တစုန့ၣ်,ခိၣ်နၢအဒိုင်ကတၢ်လၢပၤဆုၢသုးတကပၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်လၢကယဲာ်ကျိဖးဒိုင်ခဲလၢာ်,ကခးလီၤဖိုင်အီၤယူယူတကတီၢ်ယီဖဲတၢ်လီၤအဝဲန့ၣ်လီၤ.ဒ်တၢ်ကလုာ်အသးကယဲာ်ကျိဖးဒိုင်တဖၣ်ခးလီၤ ဖိုင်ဝဲယူယူ, တကတီၢ်ယီ, လၢတၢ်လီၤတတီၤယီဒ်အံၤခဲဝီသၢဝီန့ၣ် ဒုၣ်ဒါတဖၣ်တူဝဲတဘျီလၢဘၣ်ဒီး ဟံတုာ်ကွံာ်အတၢ်လီၤတၢ်ကျဲဒီးယုာ်ကွံာ်ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ. တုၤမုာ်ဒုၣ်ဒါတဖၣ်ယုာ်ကွံာ်န့ၣ်ပပုၤတဖၣ်လဲၤထီၣ်ဟံးန့ၣ်ခဲးဘလူတၢ်လုာ်ညီကဒုၣ်ဒီးမၤန့ၣ်ဒုၣ်ဒါအတၢ်စုကဝဲ, ကျိချံကျိသ့ၣ်အါမးဒီးဒုၣ်ဒါသံဒီးဘၣ်ဒိအါမးစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတတံာ်တံာ်ယံာ်ယံာ် ဘၣ်ဒီးပပုၤ ထီၣ်မၤန့ၣ်က့ၤခဲးဘလူတၢ်လုာ်န့ၣ်လီၤ.

ဒုၣ်ဒါတဖၣ်က့ၤယုာ်, ဒီးက့ၤဟံးန့ၣ်အလီၢ်လၢတၢ်လီၤခံတတီၤလၢအမုာ်ကနဲလုတၢ်ပျီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကဒုးဖျိးကွံာ်ဒုၣ်ဒါတဖုအံၤလၢအတၢ်လီၤအသီတတီၤအဂီၢ်တချုးတၢ်ဒုးစးထီၣ်,ပသုးဒီးဒုၣ်ဒါအသုးတဖၣ်ခးစိလိာ်သးကျိဖးဒိုင်တခိဒီးတခိဝံၤမုာ်ဆုၣ်ထီၣ်တနံၤ(၉.၈.၁၉၈၄)နံၤ ၈၁,ပသုးတဖၣ်ထီၣ်ဒုးဖျိးကွံာ်ကဒုးဒုၣ်ဒါအတၢ်လီၤတတီၤအံၤန့ၣ်လီၤ.ပပုၤတဖၣ်ထီၣ်မၤန့ၣ်က့ၤခဲးဘလူကစၢ်ဒီးတလုာ်ညါဒီးကနဲလုတၢ်လုာ်ဒီးမၤန့ၣ်အါထီၣ်တၢ်စုကဝဲဒီးကျိချံမျိာ်သ့ၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဒုးတဘျီအံၤပုၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်ဒုးလၢအမုာ်သုးခိၣ်ဖိဒိုင်န့ၣ်ဘၣ်ဒိဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတဘျီအံၤပပုၤမၤန့ၣ်(81MM)၁ခိၣ်,(60MM)(၄)ခိၣ်,2inchမိထၣ်(၂)ခိၣ်,G2,G3,

G4, M79, Carbine,)တဖန် ခဲလက်(၃၉)ခိပ် ဒီးကျိချံဒိပ်ဆံးပြဲသွါဂီၢ်မုၢ်ဒီး84MMအသပ် (၅၀)ဖျာၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘုကလါဒီးကဘီယူလီၤတံၣ်တဘျီ(၁၆.၈.၁၉၈၄)-ဖဲတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဆၢကတီၢ်ပလီၤကွါဖိ လၢသုးရၣ်ဝဲဒၤဒီးတခါဒီးန့ၣ်တၢ်ကစီၣ်လၢကဘီယူဟဲခဲဘျီဒီးအခိၣ်လီၤဆူကီၢ်မူရၢတကပၤ လီၤ.သုးခိၣ်ဒိၣ်တီလးနဲၣ်လီၤသန့ခဲလၢလၢကအိၣ်ဒီးတၢ်ကတီၤသးခဲလၢဒီးကဘီယူမုၢ် ဟဲခိပတၢ်လီၤန့ၣ်ပကခးလီၤ. နီၤလီၤကွါဖိမၤန့ၣ်တၢ်ကစီၣ်အသိး တၢ်ဆၢကတီၢ်တယံာ်ဘျီဒီး ကဘီယူ(Helicopter)တဘျီယူခိပကီၢ်မူရၢတြၢအဖီခိၣ်ဒီးပုၤခးအိၣ်ဒီးဘၣ်အသိးဒီး ယူၤစီၢ်လီၤဝဲလၢ ကီၢ်ကွီၣ်တံၣ်သ့မ့ၢ်ကျိၣ်တကပၤလီၤ. ကဘီယူအကလုာ်မုၢ်ဝဲ (Bell Company)အနီၣ်ဂံၢ်(BH169)မုၢ်ဝဲ(Bangladesh)သုးကဘီယူ,ကဘီယူအံၤဟဲပတုာ် လၢဝုၢ်တက့ၣ်တနၤ. ဒီးမုၢ်ဆုၣ်ထီၣ်တနၤကဘီယူအဂၤတဘျီဟဲဆုၢ်အီၤတုၤလၢတီၣ်နီၣ်က စၢ်ဒီးကုၤကဒါကုၤဆုၣ်တက့ၣ်လီၤ. ပုၤနီၣ်ကဘီယူဒီးပုၤဟဲဟံာ်ယုာ်ခဲလၢ(၆)ဂၤ, ကူကၤ သုးကူကၤခဲလၢ ဒီးမုၢ်ပုၤဘုကလါဒီးဖိတဖၣ်လီၤ. ကဘီယူပုၤဟံာ်ယုာ်ဒီးတလါဖးဒိၣ်လၢ တၢ် တုၤအီၤလၢသုၣ်တဖျာၣ်ဒီးထၢၣ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်လၢတၢ်အိၣ်ပုၤအပူၤလီၤ. မုၢ်လၢကဘီယူ အသိးဒၤသုၣ်ဖးလံအယိကလဲၤဆူညါတသုလၢဘၣ်, ဒီးစီၢ်လီၤဝဲဖဲကွီၣ်တံၣ်ကီၢ်တကပၤဖဲ ယံၤဘုခုကျိးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသုၣ်ဟံာ်ကမၢ်လၢပုၤခးအိၣ်အယိလီၤ. ပုၤတဖၣ်အံၤစံၣ်လီၤဒီး ထံၣ်လီၢ်စံးကတီၢ်တၢ်ဒီးကွီၣ်တံၣ်အသုးတဖၣ်ဝံၤပုၤမၤလီၢ်န့ၣ် အဝဲသုၣ်လၢဘဲကလါ ဒုးအ မိၣ်သိတဖၣ်လီၤ. လၢခဲစၢၤသိဒီးကဘီယူဟဲလၢမဲၢ်ဆိးတဘျီ, ဟဲဒီးဘျးထီၣ်ကဘီယူတ ဘျီအံၤဒီးကုၤယူမိာ်ဝဲဆူမဲဆိးန့ၣ်လီၤ. ကဘီယူတဘျီအံၤ ဟဲအဂုၢ်တၢ်တသုၣ်ညါလီၤ တံၢ်လီၤဆဲးဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်တယံာ်လၢကဘၣ်ထွဲလီၢ်အသးဒီး ကသံၣ်မူၤဘျီအတၢ်ဂု န့ၣ်လီၤ.

(ခ) ကၣ်လူတၢ်ဒုး(၂၈.၈.၁၉၈၄)-သုးရၣ်(၁၀၁)ရဲၣ်ကျဲၤကဒီးတၢ်ထီၣ်ဒုးဖျိးကွံာ်ကၣ်လူၣ် ကစၢ်လၢအိၣ်လၢကီၢ်မူၤရၢအစုၣ်တကပၤန့ၣ်လီၤ.ဒဲတၢ်ဒုးရဲၣ်ကျဲၤလၢညါတဘျီလၢတၢ်ထီၣ် ဒုးခဲးဘလူအသိး.တၢ်ယုထၢထီၣ်ခိၣ်နီၣ်ဒီးသိၣ်လၢကထီၣ်တၢ်ဒုးတဖၣ်ဒီးဖဲ(၂၈.၈.၁၉၈၄) ဟါ,ပပုၤတဖၣ်သုးဘျးအသးဆူဒုၣ်ဒါအတၢ်လီၤဒီးတုၤမုၢ်ဆုၣ်ထီၣ်စီၤခိန့ၣ်တၢ်စးထီၣ်ခးလီၤ ကျိဖးဒိၣ်လီၤ.တုၤမုၢ်ကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်အတၢ်ခးပနီၢ်လီၤတံာ်လံတစုန့ၣ်,တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကလုာ်လၢ ကယံာ်ကျိဖးဒိၣ်ခဲလၢကခးလီၤဖိၣ်တကတီၢ်ယီ,ယူယူလၢတၢ်လီၤတပူၤယီန့ၣ်လီၤ.တုၤတၢ်ခး လီၤဖိၣ်ဒဲးသိးအံၤခဲဝီသၢဝီဒီးဒုၣ်ဒါတုၤတန့ၣ်လၢဘၣ်, ဒီးဟံာ်ကွံာ်အတၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖၣ် ဒီးပသုးတဖၣ်လဲၤထီၣ်မၤန့ၣ်ကုၤကၣ်လူကစၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတဘျီအံၤ ဒုၣ်ဒါသံ(၃၄)ဂၤ, ဘၣ်ဒိ(၁၁၅)ဂၤ, ပပုၤမၤန့ၣ်ကျိဖိအခိၣ်(၆၀)ခိၣ်ဒီးကျိသုၣ်အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. မုၢ်လၢ ဒုၣ်ဒါတဖၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအါမးဒီးအတၢ်ကီၢ်တံၣ်ခဲအိၣ်အကပၤကပၤအယိ ကုၤသုးယံၤ ထီၣ်အသးလၢကီၢ်မူၤရၢတြၢဒီးဆိလီၤအါထီၣ်ကုၤအတၢ်လီၤတၢ်ကျဲလၢအယံၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ထံဆဲးဖျိတြာတော်ဒူး-(၁၉၈၄-၁၉၈၉)

မုာ်လၢတၢ်ဆိးထီၣ်က့ၤတြာလၢကီၢ်မူရၤတန့ၢ်လၢၤဘၣ်အယံၤ, နံသိးတၢ်ဟဲန့ၢ်ကအိၣ်ထီၣ်တၢ်
ဒိၣ်တဆံးအဂီၢ်တၢ်ရဲၣ်က့ၤဆိးထီၣ်တြာလၢထံဆဲးဖျိ(ရေကျော်)လၢသ့မ့ၢ်ကျိကၢ်နံၤအိၣ်စီၤစ့ၤ
ဒီးကီၢ်မူရၤတစဲးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒူးစဲးပြးကဲထီၣ်အသးဒီးဒုၣ်ဒါထီၣ်တၢ်မူရၤဟီၣ်ကဝီၤတၢ်
မဲၣ်ညါဒီးထံဆဲးဖျိတကပၤစးထီၣ်၁၉၈၄-၁၉၈၉န့ၣ်အဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.

၁၉၈၉န့ၣ်ကီၢ်မူရၤတၢ်ဒူးဖးဒိၣ်တဖၣ်

၁၉၈၉န့ၣ် မုာ်န့ၣ်တန့ၣ်လၢပသးရၣ်(၁၀၁)ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးဒုၣ်ဒါအတၢ်ထီၣ်ဒူးပကီၢ်မူရၤ
တြာအဆူၣ်ကတၢ်ဒီးအဝီၣ်အါကတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒူးတဘျီအံၤ, ပသိၣ်မံၤကရၢဒ်အမ့ၢ်
(ABSDF)အသးရၣ်(၂၀၇)လၢဘၣ်တၢ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲၣ်အီၤလၢအူစိထိးဒီးအူယူးန့ၣ်အသးတဖၣ်
ဒီးမူဆလုၣ်အသးတဖၣ်ပၣ်ယုၣ်ဒူးသကိးတၢ်ဒီးပုၤလီၤ.ပကဟ်ဖျါဒုၣ်ထဲတၢ်ဒူးဖးဒိၣ်လၢအ
ဆူၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကီၢ်လီၤ.ဒုၣ်ဒါအသးတဖၣ်တချူးစးထီၣ်တၢ်ဒူးဘၣ်န့ၣ်.အဆိကတၢ်ခး
လီၤကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်အါထီၣ်အါထီၣ်ဒီးခးလီၤဘျးပတၢ်လီၤအဆၢကတီၢ်အသးတဖၣ်ဟဲသး
ဘူးအသးဆူပတြာ,လၢကထီၣ်သဖွဲတၢ်အဂီၢ်လီၤ.ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်နံၤအါအါကလဲၣ်ဒီး
ထီၣ်သဖွဲဝဲလၢတြာခိၣ်ထိးအါဘျီဘၣ်ဆၢၣ်ထီၣ်ဝဲတန့ၢ်ဘၣ်.အန့ၣ်တဘျီအဝဲသ့ၣ်ခိၣ်သ့မ့ၢ်ကျိ
ဆူကီၢ်ကီၣ်တဲၣ်တကပၤလၢမုာ်န့ၢ်ခါဒီးဟဲစိၣ်ယုၣ်ဒီးအကါဘံ(ကါးဘိး)တဖၣ်,ဒီးယီတဖၣ်လၢ
ကခိၣ်ထိးကထီၣ်ကၢ်ကပၤအဂီၢ်လီၤ.ဟဲခိၣ်လၢကီၢ်တဲၣ်ကီၢ်တကပၤ,ဒီးဟဲဒူးပုၤဆူၣ်ဆူၣ်က
လဲၣ်တဘျးဘျီန့ၣ်လီၤ.သ့အကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်အါအါကလဲၣ်ဒီးအခိၣ်သးတဖၣ်တူၢ်သံအသးဒီး
ဟဲထီၣ်တဲၣ်တဲၣ်ဝဲပျံၤထးဆုၣ်တကထာဘၣ်တကထာလၢတြာခိၣ်ထိးတကပၤ, ဟဲရဲၣ်ပျီကွဲၣ်ဝဲ
မုာ်ဝီၤဒီးတၢ်ခိၣ်စူကန့ၣ်အုၣ်တဖၣ်လၢမုာ်န့ၢ်ခါဒီးဟဲန့ၣ်လီၤဘၣ်ဖျိဝဲလီၤ.အပုၤလၢတၢ်လီၤခဲ
တခီ ခးန့ၢ်အီၤကျိဖးဒိၣ်အါအါဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟဲရဲၣ်တၢ်လီၤလၢကန့ၣ်လီၤဝဲအခါန့ၣ်လီၤ.

(၆.၅.၁၉၈၉)နံၤ-ဒုၣ်ဒါခမ၇-၁,၉,၁၀),ထီၣ်ဒူးကီၢ်မူရၤလီၤလံၤ,အပုၤတဖၣ်ခးစိကျိဖးဒိၣ်
အါအါကလဲၣ်,(၁၂.၅.၁၉၈၉)နံၤ-ဒုၣ်ဒါခးလီၤကျိဖးဒိၣ်အါအါကလဲၣ်ဒီးအပုၤသးဖိလၢတၢ်
မဲၣ်ညါတဖၣ်ထီၣ်သဖွဲန့ၣ်လီၤတုၤလၢတြာပူၤ,ပပုၤခိၣ်ဆၢဒူဒူး.ဒုၣ်ဒါထီၣ်တန့ၢ်ဘၣ်,တၢ်ဒူးတ
ဘျီအံၤဒုၣ်ဒါသံ(၄၃)ဂၤ,ဘၣ်ဒိ(၉၇)ဂၤ,ပပုၤမၤန့ၢ်ကျိ(၁၂)ခိၣ်ဒီးကျိချံတဖၣ်,(၁၂.၅.၁၉၈၉)
နံၤ-ဒုၣ်ဒါထီၣ်ဒူးကီၢ်မူရၤလီၤလံၤ/ကီၢ်မူရၤသီတနံၤယီဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲၣ်,ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်အါ
မးဒီးအသးတၢ်မဲၣ်ညါတဖၣ်ထီၣ်သဖွဲဆူၣ်ဆူၣ်ဒီးကျဲးစးဘၣ်ဖျိတြာနံၤသိးန့ၣ်လီၤဝဲကန့ၢ်အ
ဂီၢ်ဘၣ်ဆၢၣ်မၤဝဲတန့ၢ်ဘၣ်.ပခိၣ်ဆၢန့ၢ်ဂုၤဂုၤဒီးအဝဲသ့ၣ်က့ၤဂုၤကဒါက့ၤအသးဒီးက့ၤတူၢ်လီၤ
က့ၤအစိၣ်တဖၣ်ဒီးပုၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ်လီၤ.တၢ်ဒူးတကတီၢ်အံၤဒုၣ်ဒါသံခဲလၢၣ်(၁၀၆)ဂၤ,
ဘၣ်ဒိ(၁၁၉)ဂၤလီၤ.ပပုၤသံ(၁၀)ဂၤ,ဘၣ်ဒိ(၁၄)ဂၤ,ပပုၤမၤန့ၢ်ကျိ(၂၄)ခိၣ်လီၤ.
(၁၆.၅.၁၉၈၉)နံၤ-မုာ်လၢပသးလၢကီၢ်မူရၤလီၤလံၤတဖၣ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအါထီၣ်ဒီးပကျိချံ
စ့ၢ်ကိးလီၤစ့ၢ်လဲအယံၤ,ပပုၤတဖၣ်ဂုၤကွဲၣ်အသးလၢကီၢ်မူရၤလီၤလံၤဒီးဟဲက့ၤန့ၣ်လီၤမၤပုၤ
က့ၤတၢ်လီၤလၢကီၢ်မူရၤသီန့ၣ်လီၤ.

(၁၈.၅.၁၉၈၉)နံ- (၂၀.၅.၁၉၈၉)- နှစ်အမျှသုံးတဖန်ခေးလီကျိဖးဒိင်အါအါကလဲင်လါ
ကီရ်မူရူပူအခါအသးလါတါမိင်ညါတဖန်အမာ်-(ခမရ-၁၂,၁၆,ခမရ-၂)ဟဲသးဘူးအ
သးဒီးထီင်သဖိုပတါလီလီ.ဘင်ဆင်ထီင်ဝဲတန့်ဘင်,((၁၉.၅.၁၉၈၉)အန-အသးဒု(၅)
ဒု.အင်္ဂါဘါအိင်(၄၀၀)ခိသုဗျဲကျိဒီးဟဲဒုးပုလါကီရ်တင်ကီတကပါန့င်လီ.တင်ဒုး(၂၀.၅.၁
၉၈၉)ဂီ- နှစ်အါနီလီလါကီရ်ကီရ်တင်(နွဲးတံးအကျိး)ဒီးကဝါခေးပုလီ.သးခိင်ဖိဒိင်ဒီးအ
သးဖိသးယဲခံယဲခါထီကျိဒီးခေးကဒါကုဒုင်အဲ(နွဲးတံးအကျိး)ပုလါအလီခဲတကပါလီ.
တင်ဒုးကဲထီင်ဆူင်ဆူင်ကလဲင်ဒီးမုင်အူအိင်ကွဲကျိးဒီးတင်လီတင်ကျဲခဲလင်လီ. တင်တနံ
အံတင်ဒုးဆူင်မးဒီတနံကျါဒီးတင်ဒုးအမဲင်သင်အိင်ဝေးန့င်လီ.တုလါမုင်ဟါအဆာက
တီဒုင်ဒါတဖန်ကုဒုကဒါကုဒုအသးန့င်လီ. ကီရ်တင်သးတဖန်စုင်ကီးခေးဆာကဒါကုဒုင်
ဒါတဖန်လါကျိဖးဒိင်.မုင်လါဟဲန့င်လီဒုးတင်လါကီရ်ကီရ်တင်အပူအယိန့င်လီ.တင်ဒုးတ
နံအံဒုင်ဒါသဲခဲလင်(၄၀)ဂါ,ဘင်ဒိ(၅၅)ဂါလီ. တင်ဒုးတနံအံပပုသံ(၆)ဂါအကျါဟ်
ယုဒီးသးခိင်ဖိအိင်လုဘံယါ(Olivier),ဒီးပပုဘင်ဒိအကျါဟ်ယုဒီးပုကတီကျိင်ထံတင်
စီတီးဟင်န့င်လီ.(သးခိင်တဂါအံမုင်ဝဲပုဖြင်စုင်ဖိတဂါလါ(သဝခ)ဆုအီလါကဟဲမ
စါတင်ဒုးအဂီလီ.

(၂၂.၅.၁၉၈၉)နံဂီ(၈)နင်ရံင်- နှစ်အါအသးအသီတဖုလါအမာ်(ခမဂု-၁၁၆)ဟဲထီင်ဒုးက
ဒီး ပုဆူင်ဆူင်ကလဲင်ဒီးနံညါ,ခေးလီကျိဖးဒိင်အါအါကလဲင်န့င်လီ. ပပုခိင်ဆာဒုးဆာဒု
ဒီးပတြိဆာအီနီလီ.

(၂၇.၅.၁၉၈၉)သီဂီဒုးဝဝနင်ရံင်- နှစ်အါဟဲန့င်ဘင်ဖျိဒီးတံင်တင်ပျံထေးဆုင်တကထာဘင်
တကထာဒီးန့င်လီတုလါပျံထေးဆုင်အကတင်တကထာဒီးထီင်သဖိုတြါခိင်ထိးဆူင်ဆူင်
ကလဲင်လီ.ပပုအိင်ခိးတင်လါတင်ခိင်ထိးတဖန်ကွဲစုင်ဝဲဒုင်ဒါတဖန်ဟဲလါမုင်နါခါခိဖျိမုင်နါ
မိင်ဒီးထီ(Night-Vision)ဒီးတုမုင်အတုလါပျံထေးဆူင်အကတင်တကထာန့င်. ပပုတ
ဖန်စးထီင်ခေးတပျင်ထုးတဘျီယီ,တကတီရ်ယီကီးကပါဒီးဒီးဒုင်ဒါလါဟဲတုလါပျံထေးဆူင်
အကျါတဖန်ကုဒုပုဖျဲးအသးတန့နီတဂါလါဘင်န့င်လီ. မုင်ဆူင်ထီင်ဂီခိပပုရဲကု
တင်လီန့င်နှစ်အါအိင်တင်တင်တင်လါပျံထေးဆုင်အကဆူးဒီးကုတင်လီအသးတ
န့င်ဘင်န့င်လီ. နှစ်အါသဲခဲလင်(၅၅)ဂါဒီးဘင်ဒိ(၁၄၈)ဂါဒီးပမနီကျိခဲလင်(၅၄)ခိင်ဒီး
ပပုဘင်ဒိ(၄)ဂါန့င်လီ.

(၃၀.၅.၁၉၈၉)ဂီ-(Lance Mortly)လါအမာ်(Soldier of Fortune-US)အပုကွဲးလံင်
တဂါလါဟဲမစါပုလါတင်ဒုးပျီပု လါတင်သးအိင်အပူတဂါဖဲအဒီးလီမုင်ပိဖဲဒုင်ဒါတ
ဖန်သံအါအလီဖဲပျံထေးဆုင်ကဆူးအခါ,မုင်ပိပိထီင်ဘင်အီဒီးသဲခဲန့င်လီ.

(၅-၆.၇.၁၉၈၉)နံ- နှစ်အါခေးလီကျိဖးဒိင်အါအါဒီးဟဲထီင်သဖိုကဒီးတဝီ,ဘင်ဆင်မဲဝဲတ
န့င်ဘင်.တင်ဒုးတဘျီအံဒုင်ဒါသံ(၆)ဂါ,ဘင်ဒိ(၁၀)ဂါလီ.

(၂၃.၇.၁၉၈၉)- နှစ်အါထီင်ဒုးဖးဒိင်ကဒီးပတြါလါတင်ခိင်ထိးတဝီ,ထီင်ဝဲတန့င်ဘင်, နှစ်အါ
သံ (၃၄)ဂါ,ဘင်ဒိ(၁၀၃)ဂါလီ.ပပုသံ(၂)ဂါ,ဘင်ဒိ(၄)ဂါလီ.

တိန်နိုင်း-လါမု(၇)သီတုလါယူလဲ(၂၃)သီ,ကျာ်တံင်ကုစရီ,ဒုင်ဒါသံ(၃၉၃)ဂ,ဘၣ်ဒိ(၈၄၈)ဂ,ပပုသံ(၃၆)ဂ,ဘၣ်ဒိ(၅၃)ဂ,ပပုမနုဒုင်ဒါအကျိခဲလၢင်(၇၂)ခိၣ်လီၤ. ပုသံအကျိဟ်ယုၣ်ဒီးကီၢ်ချာ်သုးခိၣ်စိအိၣ်လုဘံယါတဂးဒီးပုကွဲးတံင်ကစီၣ်တဂးလဲစိးတလံတဂးန့ၣ်လီၤ.

(၁၉၉၀)နံၣ်ကီၢ်မူရၢတၢ်ဒုး

ဖဲ၁၉၉၀နံၣ်လါဖဲတြျၢအါရံၣ်(၉)သီ-မုၢ်နၢအဆၢကတီၢ်, ဒုင်ဒါအသုးခမရ-(၁၁၁)ခိယီၤဆူကီၣ်တံၣ်ကီၢ်,မဲဆိးထံၣ်တကပၤ,မုမုၢ်ခမရ(၁၁၆)ခိယီၤဆူခွဲဘိတကပၤဒ်သိးကဝီတံၣ်ယံၣ်ပုဒီးဒုးပုလၢတၢ်လီၤခံတကပၤလီၤ.တၢ်တနၢအံၢ်မုၢ်လါပုၤအနၢဘၣ်ဆၣ်တၢ်ယုၢ်လါအယိပကွၢ်တၢ်တဖျါဂုၤဂုၤဘၣ်. တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဒိတနၢညါဒီးဒုင်ဒါဂုၢ်ကျးစးဝဲဒ်သိးကစိထံကျိဒီးထီၣ်ကၢ်ဘၣ်ဆၣ်ပပုအိၣ်ခိးတၢ်ဝးဒီးခိၣ်ဆၢဒုးဆၢသပုၢ်ပုၢ်အယိ, မၤဝဲတနုၢ်ဘၣ်. တုၤလၢမုၢ်ဆၣ်ထီၣ်(၆)န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ် တၢ်ဒုးဝံဒီးဒုင်ဒါတဖၣ် ကုၤယုၢ်ကဒါကုၤဆူအတၢ်လီၤဒီးပပုခးစိအံၢ်လၢကျိဖိကျိဒိၣ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတဘျီအံၢ်ဒုင်ဒါသံခဲလၢင်(၉၇)ဂ,ဘၣ်ဒိ(၁၃၅)ဂ, ပဖိၣ်သမူဒုင်ဒါန့ၣ်(၂)ဂ, ဒီးပမၤန့ၢ်ကျိ(၁၅)ခိၣ် ဒီးကျိဒိၣ်ကျိဖိကျိမုၢ်လီၤ. လီၤဆိဒုၣ်တၢ်ပမၤန့ၢ်ကီၢ်စွံၣ်ဒုၣ်ထုးထီၣ်ကျိသုၣ်(84MM) ဒီးအသုၣ်အါမးလီၤ. ပပုတဖၣ်လူၤရဲက့ၤတၢ်လီၤဒီးထၢဖိၣ်ကုၤဒုင်ဒါအတၢ်စုကဝဲတဖၣ်ဒီးဟဲကုၤဟ်ဖိၣ်ဝဲလၢဝဲဒးအဆၢကတီၢ်,ခိၣ်န့ၢ်ဒီးသိၣ်ဒုတနီၤလၢဒီးသမံသမိးကုၤကျိချံကျိသုၣ်ဒီးတနီၤတစိဟဲထုးထီၣ် မၤပုၤကုၤအကျိချံလၢအလၢင်တဖၣ်, ဖဲတၢ်ဟ်ဖိၣ်ကျိသုၣ်အလီၤအဆၢကတီၢ်ကျိသုၣ်မးဒိၣ်တပူၣ်န့ၣ်ပိၤမးထီၣ်တထံၣ်ယိဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်ဒီး ပခိၣ်န့ၢ်ဒီးသိၣ်ဒုသံခဲလၢင်(၃၂)ဂ, ဒီးဘၣ်ဒိ(၁၁)ဂ,န့ၣ်လီၤ.

(၁၉၉၂)နံၣ်ကီၢ်မူရၢတၢ်ဒုး

ဒုင်ဒါစးထီၣ်ထံၣ်ဖါဝံစိတၢ်ဒုးလၢမၤနၢပျီဟီၣ်ကဝီၤဝံအလီၤခံတလါ,ဒုင်ဒါစးထီၣ်ဒုးကဒီးကီၢ်မူရၢလီၤ.တၢ်ဒုးကဲထီၣ်အဘျီ(၁၀),ဒုင်ဒါသံ(၁၈၀)ဂ,ဒီးဘၣ်ဒိ(၃၅၉)ဂ, ပပုမၤန့ၢ်ဒုင်ဒါအကျိ(၄၇)ခိၣ်,ပပုသံ(၁၈)ဂ,ဘၣ်ဒိ(၅၉)ဂ,လီၤ.တၢ်ဒုးတဘျီအံၢ်ဒုင်ဒါထီၣ်ဒုးကီၢ်မူရၢယုၣ်ဒီးထံဆဲးဖျိတြျၢ ဒီးတၢ်ဒုးဆူၣ်တဘျုးတီၤ ဒီးလၢခံကတၢ် ဒုင်ဒါမၤန့ၢ်ထံဆဲးဖျိတြျၢဖဲ(၄.၂.၉၂)နံၢ်ဒီးမၤန့ၢ်ပကျိ(၄၃)ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒုင်ဒါ(ခမရ-၂အပုသံ(၂)ဂ,အကျိဟ်ယုၣ်ဒီးသုးဒုခိၣ်အိၣ်မုးဒီးဘၣ်ဒိ(၁၆)ဂ,ပပုသံ(၃)ဂ,ဘၣ်ဒိ(၇)ဂ,လီၤ.တၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒုင်ဒါတဘျီအံၢ်,ပသုးလၢကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်သကိးဒုင်ဒါတဘျီအံၢ်မုၢ်ဝဲသုးရၣ်(၁၀၁)-၁၉၆)ဂ,သဝခသုးဒု(၈)-၅၆ဂ,သုးဒု(၁)ဂ,သးသုးရၣ်(၂)-(၂၄)ဂ,သုးကု(၆)-၁၀၈)ဂ,သုးကု(၇)၂၃ဂ)ဂ,ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရၣ်(၂၁)ဂ, ကရၢၤ၈ၤသးဂၤကီၢ်- (၇၂)ဂ, (ABSDF)ကီၢ်ဖိ -(၄၈)ဂ, (ALP)-(၁၂)ဂ,(သဝခ)-(၂)ဂ, သးစၢ်ကရၢမၤစၢၤတၢ်လၢတၢ်ဒုးဖျိ-(၂၃)ဂ, ခဲလၢင်(၈၀၀)ဂ,န့ၣ်လီၤ.

ဒ်သုးဂုာ်ဝိဒုးယ၊အတၢ်ရၢ်ကျဲၤအသိး. ဘၣ်တၢ်ကရၢကရိထီၣ်သုးထံးခိၣ်န့ၢ်လၢအပၢဆၢသုး တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-သုးခိၣ်ခိၣ်စိတီလး. သုးခိၣ်ခိၣ်ဂီၢ်ဂုာ်စိမိၣ်ထီၣ်, သုးခိၣ်ခိၣ်ဖိသၢမိၣ်, သုးခိၣ်ခိၣ် ဖိက့ၣ်သိ, သုးခိၣ်ခိၣ်စိရးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၣ်-တၢ်ဒုးတကတီၢ်အံၤဝံးဒီး၁၉၉၂န့ၣ်ဒီး၁၉၉၄န့ၣ်အဘၢၣ်စၢၤဒုၣ်ဒါဘိးဘၣ်ရၢလီၤဝဲ လၢအသးအိၣ်မၤတၢ်ယုတၢ်ဖိးဒီးကလုာ်တဖၣ်အယိပတုာ်တၢ်ထီၣ်ဒုး(KNU)န့ၣ်လီၤ.

၁၉၉၄န့ၣ်လၢဒိၣ်စဲဘၢၣ်ကီၢ်မူရၢတၢ်ဒုး

ဒုၣ်ဒါပတုာ်တၢ်ဒုးဒီးတၢ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်လၢကီၢ်မူရၢအပူၤ ခံန့ၣ်ယၣ်ယၣ်ဝံးအလီၢ်ခံတုၤမ့ၢ် ခိၣ်ဖၢၣ်ဘိတၢ်ဂုာ်ဒီးသုးမ့ၢ်ထီၣ်တၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်ကဲထီၣ်န့ၣ်.ဒုၣ်ဒါစးထီၣ်ကဒါက့ၤအတၢ်ထီၣ်ဒုး ကီၢ်မူရၢန့ၣ်လီၤ. ဒုၣ်ဒါအသုးလၢအမ့ၢ်(စပဟ(၃)ဘျီအခိၣ်ရှါထီ(ခလရ-၁)ဟဲန့ၣ်လီၤယုာ် ဒီး (bull dozer)(၂၁)ခိၣ်လၢကတြၢ်ပျီကီၢ်မူရၢအဂီၢ်ဒီးကျိဖးဒိၣ်လၢသုဝဲတဖၣ် မ့ၢ်ဝဲ- ၁၂၃မမ(၂) ခိၣ်, ၁၀၆မမ(၁)ခိၣ်လီၤ.

လၢဒိၣ်စဲဘၢၣ်(၁၉)သီဂီၤဒုၣ်ဒါခးလီၤကျိဖးဒိၣ်အါအါကလဲာ် လၢကီၢ်မူရၢတြၢ်စးထီၣ်(၁၀) န့ၣ်ရံၣ်တုၤမ့ၢ်ယုာ်လီၤ(၁း၃၀)န့ၣ်ရံၣ်, မ့ၢ်ခံးလီၤစးထီၣ်ဖဲ(၇း၁၅)တုၤ(၈း၃၀)ဆၢကတီၢ် ဒုၣ် ဒါဟဲထီၣ်သဖွဲတြၢ်ခိၣ်ထိး.တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဒုၣ်ဒါတိတန့ၢ်ဘၣ်အယိ,က့ၤဂုၤကဒါက့ၤန့ၣ်လီၤ. ဒုၣ်ဒါသံ(၅)ဂၤ,ဘၣ်ဒိ(၁၆)ဂၤလီၤ.

လၢဒိၣ်စဲဘၢၣ်(၂၀)သီ.မ့ၢ်ယုာ်လီၤ(၂)န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်,ဒုၣ်ဒါခးလီၤကျိဖးဒိၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်က လဲာ်တုၤ(၄း၃၀)န့ၣ်ရံၣ်ဆၢကတီၢ်ဝံးအသုးတဖၣ်ထီၣ်သဖွဲတြၢ်ခိၣ်ထိးဒီးတၢ်ဒုးကဲထီၣ်တံာ် တံာ်(၉)န့ၣ်ရံၣ်,ဒုၣ်ဒါသံ(၁၉)ဂၤ,ဘၣ်ဒိ(၃)ဂၤ,ပပုၤမၤန့ၢ်ကျိ(၁၅)ခိၣ်,စဲးကတီၢ်တၢ်(၉၀၆) တဖျၢၣ်လီၤ.ပပုၤဘၣ်ဒိ(၃)ဂၤလီၤ.

၁၉၉၅န့ၣ်ကီၢ်မူရၢတၢ်ဒုးလၢခံကတၢ်

၁၉၉၅န့ၣ်,န့ၣ်ထီၣ်သီဆၢကတီၢ်,ဒုၣ်ဒါအသုးတြၢ်(၄၄)ဒီး အသုးတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲဒုၣ်ခလရ-၂, ၈,၈၂,၇၉)ဒီးခမရ-၁၀၄,၃၅၅,၃၅၆,၃၅၇)ဒီး ဘၣ်တၢ်ပၢဆၢအိၣ်ဒုးယ၊ကူၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ် (၄၄၁)န့ၣ်လီၤ.မျိာ်သုးဒု-၀၈၂,၀၈၅,၃၄၂)တဖၣ် ဟဲစိာ်အါထီၣ်ကျိဖးဒိၣ်အချံတဖၣ်, ဒီးခး လီၤကီၢ်မူရၢတြၢ်ကိးမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.(၁၉.၁.၁၉၉၅)န့ၣ်, ဒုၣ်ဒါအသိလုၣ်ဟဲထီၣ်အခိၣ်(၁၄၀)ယုာ် ဒီးပုၤသုးဖိ,ပုၤဝံတၢ်ဖိဒီးကျိချံမျိာ်သ့ၣ်အလၢအပဲၤဆူကီၢ်မူရၢအခိၣ်ထိးန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ပလီၢ် ခၢၣ်သးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်မၤန့ၢ်ပျီလီၤ ဖဲ(၂၆.၁.၁၉၉၅)န့ၣ်အလီၢ်ခံ, ဒုၣ်ဒါခးလီၤကျိဖးဒိၣ်အါ ထီၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ကွၢ်ကွၢ်လီၤ.တဖျၢၣ်လၢဒုၣ်ဒါခးလီၤဒီးကျိဖးဒိၣ်န့ၣ်,ခိၣ်ဖၢၣ်ဘိ(DKBA)တဂၤ, အိၣ်လၢကီၢ်မူရၢတြၢ်တၢ်ခိၣ်ထိးဒီးကတီၢ်ထီၣ်တၢ်လၢကညိကျိာ်လၢ (Loud speaker)ဒီး စဲးဝဲ-တဘၣ်တူၢ်နးတူၢ်ဖီၣ်လၢသုသးလၢတၢ်ခဲကျိတဂုၤ,ပဝဲခဲအံၤပဟဲက့ၤအိၣ်ဘၣ်မ့ၢ်မ့ၢ် ခုၣ်လံ,တၢ်မၤတံာ်တံာ်ပုၤတအိၣ်နီတမံၤဘၣ်,ပီၢ်ယၢ်လီၤသုသးဒီးဟဲက့ၤစၢ်ဒီး,ထံကီၢ်ပဒိၣ်က တူၢ်လီာ်မ့ၢ်သုလီၤ.ဝံးတစိာ်ဖိဒီးဒုၣ်ဒါခးလီၤကျိဖးဒိၣ်အဆၢတလီၤတူၢ်ဘၣ်လီၤ.

လါဖျာတြူအါရုံ(၆)သီနံ- နှင်ဒါခးလီကျိဖးဒိင်(၆၄၁)ဖျာ, (၇)သီအနံခးလီဝဲ (၁၂၁၀)ဖျာ, (၇)သီမုာ်နါခါဒီး(၈)သီအနံဒီတနံဒှင်ဒါသူအကျိဖးဒိင်အအါကတၢ်အနံ လီ. ဝဲ(၈)သီဂီဒီ(၆:၃၀)အဆာကတၢ်, ဝဲကျိဖးဒိင်လီအါကဲခိးဒီးကျိသှ်တဖှ်အလှ် နှင်ထီၣ်ဒီး တၢ်ခဲးယုာ်ကလၢ်လၢကီၢ်မုာ်ရၢအဖိခိၣ် ဒီးနကွၢ်တၢ်တဖျါနီတမံၤဘၣ်အဆာကတၢ် နှင်ဒါအသုးတဖှ်ထီၣ်ဒုးသဖိဒီးန့ၣ်လီတုၤလၢကရၢၢ်ပူၤလီ. တြူခိၣ်ထိးပျံးထးဆျာ်ဒီး အတၢ်တဖှ်စ့ၢ်ကိးလီၤဘျးလၢၣ်လံ. ဒီးတြူခိၣ်ထိးဟီၣ်ခိၣ်တဖှ်ကျိဖးဒိင်လီဘၣ်အါ တုၤဒှ်လဲၣ်ကထီၣ်ဒ်ပုၤထဲၣ်စံာ်ပျီအသိးန့ၣ်လီ. နှင်ဒါလၢဟဲန့ၣ်လီသဖိတုၤလၢတြူခိၣ်ထိး သုးယဲၤတယဲၤန့ၣ်, ယုကျဲၣ်သိးကဟံးန့ၣ်တၢ်ဒီသဒါအဂီၢ်ယုဝဲတဘၣ်ဘၣ်ဒီးလၢခံကတၢ်ပုၤ ခးသံကွၢ်အီၤခဲလၢၣ်န့ၣ်လီ. (၈.၂.၁၉၅၅)နံၤတၢ်ဒုးဆူၣ်ဒီနံၤကျၢၤဒီးကျိဖးဒိင်တဖှ်လီ အဆာတလီတူၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီ. တၢ်ဒုးတနံၤအံၤ, ပသုးရျာ်(၁၀၀)ဝဲဒါဒါခိၣ်သုးခိၣ်စိဘဲဝါ, ဒီး ပပုၤသုးဖိ(၅)ဂၤ, ဟံယုာ်ဒီးအံၣ်ခဲအံၣ်(ကိး)အံၣ်ထံမူလၢ(Japan)တဂၤ, ခဲလၢၣ်သံ(၇) ဂၤန့ၣ်လီ. တၢ်ဒုးတနံၤအံၤ, နှင်ဒါသံ(၂၆၀)ဂၤဒီးဘၣ်ဒီအါဂၤ, ဒီးပမၤန့ၣ်ကျိခဲလၢၣ်(၁၀၈) ခိၣ်န့ၣ်လီ.

နှင်ဒါတဖှ်သူဝဲကျိဖးဒိင်အသှ်လၢတပိၢ်ဖးတဘျီယီဘၣ်, တံာ်တံာ်တစိၢ်ဖိမးပိၢ်ဖး(Delay) တဖှ်, ဒ်သိးကခးဖျိဒီးမၤလီၤပျီကွၢ်ပပုၤအတီၢ်ဖးဒိင်(Bunker)တဖှ်အဂီၢ်လီ. ကျိသှ် အတၢ်ဘၣ်ဒီဘၣ်ထံးတခိလဲၤန့ၣ်ဝဲဆူ(Bunker)အကိပူၤ(၁၀)ခိၣ်ယီ, တစိၢ်ဖိမးပိၢ်ဖးထီၣ် အယီ(Bunker)ခံကထၢတဖှ်ဒှ်လဲၣ်တူၢ်တန့ၢ်ဘၣ်. လါဖျာတြူအါရုံ(၁၈)သီအနံဒှင်ဒါ ခးကျိဖးဒိင်အကျါသူယုာ်တၢ်စုၣ်ကဲသဝံ(Toxic Gas)လီ. အဝဲသုၣ်ဒုးဝဲလၢမုာ်ခးကျိဖးဒိင် ဒ်အညီန့ၣ်အသိးန့ၣ်တၢ်ဒုးကယံာ်ဒီးအပုၤကသံအါအယီ, ကျဲအိၣ်ထဲတတီၢ်လၢကဘၣ်သူတၢ်စု ကဝဲတဖှ်အံၤန့ၣ်လီ. တၢ်စုကဝဲတကလုာ်အံၤတုၤပုၤခးအီၤန့ၣ်မ့ၣ်အူလုာ်အကိၣ်လိၣ်တ ဖှ်ဟဲထီၣ်တၢ်စုၣ်တၢ်ပျါတဖှ်ဒ်ဒုးဒီလီလၢကလံၤကျါဒီးပုၤလၢအနာဘၣ်ဝဲတဖှ်အစုစၢ်လီၤ ခိၣ်စၢ်လီၤဒီး(၁၀)မုးနံးအတီၢ်ပူၤသးပုၤနီၣ်အသးလီ. ဝဲ(၂၁)သီအနံဒှင်ဒါအခိၣ်န့ၣ်လီအ ပုၤတဖှ်လၢကဘၣ်မၤလီၤမာ်(Toxic gas)တကလုာ်အံၤ အဘၣ်အကုဒ်သိး အနံအထိးသူ တအိၣ်တၢ်နီတစဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီ. ဝဲ(၁၆)သီဟါ(၆)န့ၣ်ရံၣ်အဆာကတၢ်ကီၢ်ကီၢ်တံာ်အသုးရိၣ် ဝဲခိၣ်ကျၢ်(၂) (Chethatha Nakyaroe) လဲၤဆာဝဲ(နဝတ)န့ၣ်ခိၣ်ခိၣ်ကျၢ်(၂) သုးခိၣ် ကျၢ်စိတုၣ်အူဝဲ ပုၤဟံတၢ်ကစီၣ်ဖိတဖှ်သံကွၢ်ကီၢ်တံာ်အသုးရိၣ်ဝဲခိၣ်ကျၢ်(၂) လၢအဘၣ် ထွဲဒီးအတၢ်လဲၤဆာတုၣ်အူဟဲတၢ်ဂုၢ်, ဒီးသံကွၢ်ဝဲဘၣ်ယး(Toxic gas)အဖိခိၣ်ကီၢ်တံာ်သုး ခိၣ်ကျၢ်တဲဝဲလၢသုးခိၣ်ကျၢ်တုၣ်အူအါလီဝဲလၢအသူဝဲယဲၤတၢ်စုကဝဲတကလုာ်အံၤန့ၣ် လီ. အဝဲတဲဝဲဘၣ်ယးတၢ်သူစုကဝဲအံၤန့ၣ် ဝဲတၢ်လိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုာ်မုာ်အါပသုးအီၤလီ. ပက နၢၤကညီစိၣ်စုကဝဲတဖှ်အဂီၢ်ကျဲအိၣ်ဒှ်တဘီအံၤန့ၣ်လီ. ဘၣ်ယးတၢ်တဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါ အကျဲန့ၣ်တၢ်သူစုကဝဲတၢ်စုၣ်အံၤပသုးဒှ်လၢပကစၢ်အထံလီၤကီၢ်ပူၤန့ၣ်လီ. တဘၣ်ယးဒီး

ထံဂုဏ်ဂုဏ်အတတ်တတ်. တက်ကစီအံ့(Daily News Time)တပ်ပရဟိတ်မျိုးဝဲ(၁၉၉၅) နှင့် လါဖျာတြုအါရုံ၂၈သီအနံ့နုလီ.

မုာ်လကျိသုတဖန်ယံာ်ထီၣ်ဆူၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဒီးပတိာ်ဖးဒိၣ်(ကတုတ်)လၢပတုအီလၢပ ဟံာ်ဖူ,ဖူဖူ,ယီဖူတဖန်ဒုၣ်လဲာ်ဖျိးကွံာ်ပျၢကွံာ်ဒီးပတုာ်က့ၢတန့ၢလၢၤဘၣ်အယီ,ဒ်သုးခိၣ်ဒိၣ်စိ တီလးဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်လၢပကဂုၤက့ၢပသးအသိး,ဖဲ(၂၁.၂.၁၉၉၅)နံၤစီခိ(၅)န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ် ပဟံာ်တၢ်ကွံာ်ကီၢ်မူရၤတြုၤန့ၣ်လီၤ.ခိၣ်န့ၣ်တဖန်ရဲၣ်ကျဲၤသိလ့ၣ်ဖးဒိၣ်တဖန်ဒီးပသုးပသးဆူ နုပျၢယံာ်ကီၢ်ရ့ၣ်,ကနဲလုတကပၤန့ၣ်လီၤ.ဖဲလါအုၤဖျၢအပူၤ,န့ၣ်ဒါတဖန်ဟဲမၤဂုၤမၤဝါ(သပိတ် သွတ်)က့ၢအပုၤသုးဖိလၢအသံလၢကီၢ်မူရၤတြုၤဟီၣ်ကဝီၤတၢ်မဲာ်ညါတၢ်လီၤခဲလဲာ်စးထီၣ် လၢၤ၁၉၈၄န့ၣ်တုၤလၢၤ၁၉၉၅န့ၣ်(၁၁)န့ၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်အပုၤသံခဲလဲာ်(၄၇၀၀)ဘျဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂. နးအုၣ်တီၣ်တၢ်ဒုး(၁၉၇၅န့ၣ်)

နးအုၣ်တီၣ်မုာ်ကစၢ်ဖးဒိၣ်တလူၢ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢကီၢ်ရ့ၣ်ဘျဲးဒဲာ်အပူၤဖဲကညီဒီးကီၢ် ကျိာ်တံာ်အဆၢန့ၣ်လီၤ.ဒ်ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ်လီၤခါၣ်သးဒီးသုးဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်အတၢ်ဆၢတံာ်အသိး သုးရ့ၣ်(၁၀၁)လၢဘၣ်တၢ်ပၤဆုၤအီၤလီၤလၢသုးခိၣ်ကျၢာ်ဘိၣ်မုးန့ၣ်ပျဲလီၤဝဲအသုးဒု(၂) လၢဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရံၣ်ခဲအီၤလၢသုးခိၣ်စိစီလးရွ့ၣ်ဒီးအပုၤ(၁၀၀)ဘျဲၣ်လၢကလဲၤလီၤဆူကီၢ် ရ့ၣ်ဘျဲးဒဲာ်ဒီးဆီလီၤအသုးဝဲလီၤဖဲန့ၣ်ဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီးဟီၣ်ကဝီၤခိၣ်န့ၣ်ဒီးကမုၢ်ထံဖိကီၢ် ဖိဖဲန့ၣ်တဖန်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်တၢ်နဲၣ်လီၤအသိးသုးခိၣ်လးရွ့ၣ်ဒီးအသုးဒုခိၣ်ခဲလၢအမုာ်သုးခိၣ်ဂီၢ်ဂုၢ်စီၤဘဲဝါဒီးအသုးတ ဖန်စးထီၣ်ဟးထီၣ်လၢအသုးရ့ၣ်(၁၀၁)ဝဲလီၤလၢကီၢ်မူရၤ(ဝါခါ)ဖဲ၁၉၆၈န့ၣ်ဒီးလဲၤခိဝဲနု ပျၢယံာ်ကီၢ်ရ့ၣ်ဒီးလဲၤလီၤဝဲလၢအခိၣ်တဆီဘၣ်တဆီလဲၤခိဖျိဘၣ်ကသ့ၣ်မံၤကဆီမံၤအကျိၤ ဒီးလၢခံကတၢ်လဲၤတုၤလၢယံာ်ပိၣ်,ကီၢ်ရ့ၣ်ဘျဲးဒဲာ်ဒီးတုၤယီၤဆူနးအုၣ်တီၣ်တၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ. နးအုၣ်တီၣ်မုာ်ယီၤသဲထံဟဲမၤတၢ်ခူၣ်လၢၢ်အမုာ်(လၢၢ်တုၣ်လ့ၣ်)ဖဲတၢ်လီၤအဝဲန့ၣ်ဒီးကညီတ ဖန်တခိဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခိန့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်လဲၤအိၣ်ဖဲဝုၢ်မုးတၢ်တန့ၣ်ဒီးဟံာ်ဟံာ်ဘါဝဲကညီဖိဖဲ န့ၣ်တဖန်ဒီးဒဲာ်ဖိတဖန်လၢမၤစၢၤအီၤလၢတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.၁၉၇၀န့ၣ်,သုးရ့ၣ်(၁၀၁) ဆီလီၤအဝဲလီၤဖဲနးအုၣ်တီၣ်လီၤ.

နးအုၣ်တီၣ်တၢ်ဒုးကဲထီၣ်အဂုၢ်မိာ်ပုၤ-ကီၢ်ရ့ၣ်ဘျဲးဒဲာ်န့ၣ်တဆီလၢကညီကီၢ်ဖဲန့ၣ်အပူၤဘၣ်. အိၣ်လၢတနီၤသရံၣ်ကီၢ်ခိအပူၤဒီးတမုာ်စုာ်ကီး(KNU)ဟီၣ်ကဝီၤဘၣ်.ကညီတၢ်ပၢ်ဆၢလဲၤဆီ လီၤအလီၤဝဲတယံာ်ဘၣ်အလီၤခဲ, ကမုၢ်အဲၣ်ကရၢ(ပြည်သူ့ပြည်ချစ်ပါတီ- PPP)လဲၤယီၤ လီၤဟီၣ်ကဝီၤအဝဲန့ၣ်,ဘၣ်ဆၢအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်လၢပုၤကညီအဖိလၢန့ၣ်အိၣ်ဝဲတကဲ ဘၣ်.အယီအဝဲသ့ၣ်အဲၣ်ဒီးဒုးဖျိးဝဲဒဲာ်နးအုၣ်တီၣ်ဒီးသ့ၣ်လီၤဆီလီၤအသုးကလၢဒီးအတၢ် ပၤတၢ်ပြးဖဲန့ၣ်လီၤ.ဘိၣ်လဲးယံာ်ဒီးဘိၣ်ယံာ်န့ၣ်တဖန်ကရၢကရီၤဒုးအိၣ်ထီၣ်အသုးရ့ၣ်တဖန်ဒီး ကအိၣ်ဆိးဟူးဂဲၤဝဲလၢယီၤကီၢ်ပူၤန့ၣ်ယီၤတအဲၣ်ဘၣ်.ကဘၣ်ဟဲက့ၢအိၣ်လၢပုၤကညီအဖိ

လက်ခံခံရခြင်းအပြင်အတိတ်ကဆိုင်ဆိမိလီအခိုင်တယာ်တလီတအိဉ်ဘဉ်
အယိ၊ ကူဉ်ထီဉ်ဝဲလကကဒုးဖျိးကွံာ်ပုကညီအတါလီၤဒီးကဟံးန့ၢ်ကွံာ်တလီၤတဖဉ်န့ၢ်လီၤ။

ကမျါၢ်ဆဉ်ထံကီၢ်ကရါ(ပြည်သူ့ပြည်ချစ်ပါတီ-PPP)ကရါဘဉ်တါဒုးအိဉ်ထီဉ်အီၤလၢအူန့း
ဖဲ(၁၉၇၀)န့ၢ်ဒီးတနံဉ်ယိအဝဲန့ၢ်ကရါ(၃)ဖုလၢအမ့ၢ်(KNU,PPP,NMSP), အါဉ်လီၤတူၢ်
လိာ်သကိးလၢကမၤသကိးတါဒုးသိဉ်မ့ၢ်ကရါအသိးဒီးဆဲးလီၤအမံၤဖဲဝဲာ်ဘီကီၢ်ဒီးအါဉ်လီၤ
သကိးဝဲလကကဒုးသကိးဒုဉ်ဒါတဖုယိလၢအမ့ၢ်န့ၢ်ဝဲဒိဉ်န့ၢ်လီၤ။အူန့းဘဉ်တါဆိဉ်ထွဲအီၤလၢ
အမဲရကါဒီးဒီးန့ၢ်ဘဉ်တါစုကဝဲၤဒ်အမ့ၢ် (HK33, M16)ကျိ ဒီးတါစုကဝဲၤပိးလိတဖဉ်န့ၢ်
လီၤ။ ဒ်(PPP)မၤန့ၢ်တါစုကဝဲၤအသိးပဝဲခုဉ်ဆဉ်ယုဉ်စုာ်ကိးပမၤန့ၢ်စုာ်ကိးတါစုကဝဲၤအသိ
တဖဉ်န့ၢ်လီၤ။ လၢတါဒုးတါယၤတကပၤ(PPP)အခိဉ်အနါလၢအတီခိဉ်ရိဉ်မဲတါဒုးတါယၤ
တဖဉ်မ့ၢ်ဝဲဒုဉ်ဘိဉ်ယါန့ၢ်ဒီးဘိဉ်လဲးယါတဖဉ်န့ၢ်လီၤ။ ပဒိဉ်ဘးသုဉ်ဒီးသုးခိဉ်ဒိဉ်တီလးတ
ဖဉ်ဟဲလီၤဆူဘျးဒေဝဲဖဲ၁၉၇၁-၁၉၇၂န့ၢ်န့ၢ်လီၤ။ လၢတါကရါကရိဒီးတါပတါပြးတကပၤ
တါဟ့ၣ်လီၤမူဒါလၢပဒိဉ်ဘးသုဉ်အစုပူၤဒီး မ့မ့ၢ်လၢသုးဂ့ၢ်ဝီတကပၤန့ၢ်တါဟ့ၣ်မူဒါလၢသုး
ခိဉ်ဒိဉ်စိတီလးန့ၢ်လီၤ။

နးအုဉ်တီဉ်တါဒုးတါယၤကဲထီဉ်အဂံၢ်ခိဉ်သုဉ်-ဘိဉ်လဲးယါဒီးဘိဉ်ယါန့ၢ်တဖဉ်တီခိဉ်ရိဉ်မဲ
ကရါကရိဒုးအိဉ်ထီဉ်အသုးရုဉ်တဖဉ်န့ၢ်လီၤ။၁၉၇၅န့ၢ်အပူၤကရါကရိထီဉ်အသုးဂံၢ်ဘါက
ထီဉ်ဘးလၢပုၤ(၇၀၀/၈၀၀)ညါန့ၢ်လီၤ။လၢခံကတၢ်အဝဲသုဉ်ကူဉ်ထီဉ်ဖးလီၤဝဲလကကဒုးဖျိး
ကွံာ်(KNU)အသုးလၢအိဉ်ဆိလီၤအသးလၢနးအုဉ်တီဉ်ဒီးကဟံးန့ၢ်ကွံာ်ကညီအတါလီၤန့ၢ်
လီၤ။ အဝဲသုဉ်အတါဆိကမိဉ်ခံမံၤတမံၤနးအုဉ်တီဉ်တါလီၤအံၤ, တမ့ၢ်အအိဉ်လၢကညီကီၢ်
စဉ်အပူၤဘဉ်, အိဉ်ဝဲလၢတနီသရံဉ်ကီၢ်ခိအပူၤအယိ, တကြါးလၢခုဉ်ဆဉ်ယုဉ်ဟဲဆိလီၤအ
ခိဉ်တယဉ်ဖဲအံၤဘဉ်။

ဒ်သိးတါဒုးတါယၤသုတအိဉ်ထီဉ်တဂ့ၢ်အဂီၢ်ပခုဉ်ဆဉ်ယုဉ်ဟီဉ်ကဝီခိဉ်နါဒီး(PPP)အခိဉ်
အနါတဖဉ်ထံဉ်လိာ်စံးကတီၤတါ, ဒ်သိးတါဒုးတါယၤသုတအိဉ်တဂ့ၢ်အဂီၢ်, ခိဉ်နါခံခီယါခီ
ဂုာ်ကျဲးစးတဲသကိးတါဘဉ်ဆဉ်တါဘဉ်လိာ်ဖိးလိာ်တအိဉ်ဘဉ်န့ၢ်လီၤ။ သုးခိဉ်ဒိဉ်ဖျါဉ်ခိဉ်
(သုးရုဉ်(၁၀)ခိဉ်ကွဲးန့ၢ်(PPP)အခိဉ်အနါအလံာ်လၢ တါဂ့ၢ်အံၤမ့ၢ်ထံဂ့ၢ်ကီၢ်ဂ့ၢ်အယိ, ကြါး
လၢသုးခိဉ်သုးနါဒီးပခုဉ်ဆဉ်ယုဉ်ခိဉ်နါထံဉ်လိာ်စံးကတီၤ ဒီးမၤယူမၤဖိးလိာ်အသးန့ၢ်လီၤ။
မ့ၢ်လၢ တါထီဉ်ကဆုဉ်လီၤဒီးယဲဉ်လီၤဘျါလီၤအီၤတန့ၢ်ဘဉ်အယိ, လၢခံကတၢ်(PPP)ဒီး
(KNU)အသုးတဖဉ်တါဒုးတါယၤကဲထီဉ်ဖဲနးအုဉ်တီဉ်န့ၢ်လီၤ။

ဖဲန့ၢ်အဆၢကတီၢ်(PPP)သုးတဖဉ်ဟံဖိဉ်ထီဉ်အသးဒီးစးထီဉ်ဒုးပသုးတဖဉ်ဆိလီၤသးတါ
လီၤဖဲနးအုဉ်တီဉ်န့ၢ်လီၤ။ လၢပခုဉ်ဆဉ်ယုဉ်တခီအိဉ်ဝဲသုးရုဉ်(၁၀၀)သုးဒုးတဒု (ပုၤကအိဉ်
(၁၀၀)ယဉ်ယဉ်ဒီးပုၤတီခိဉ်ရိဉ်မဲတါမ့ၢ်ဝဲသုးခိဉ်လးရွဲဉ်, ဒီးသုးရုဉ်(၁၀)သုးဆုဉ်တဆုဉ်ပုၤ
ကအိဉ်(၃၀)ယဉ်ယဉ်လၢဘဉ်တါပဆုၤအီၤလၢသုးခိဉ်ခူထၢဉ်ဒီးသုးက့(၆)သုးဒုးတဒု,ပသုး
အနီၢ်ဂံၢ်ခဲလၢာ်ကအိဉ်(၁၀၀)ဘျဉ်န့ၢ်လီၤ။

တၢ်ဒူးစးထီၣ်ဖဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်လၢယူၤအပူၤဒီး(PPP)သုးတဖၣ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်ဒီးဟဲထီၣ်သုးဘူးအသးတဆိဘၣ်တဆိ, တုၤလၢတြၢခိၣ်ထိးဒီးစးထီၣ်တၢ်ဒူးစးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒူးစးထီၣ်ဖဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်လၢယူၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. သုးတဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်တိၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲၣ်အီၤလၢ ဘိၣ်မိၣ်မိၣ်ဒီးဘိၣ်တုၣ်တဖၣ်ဒီးဟဲထီၣ်ဝဲတဖၣ်တဖၣ်ဒုးပပၤတဖၣ်လီၤ. အသုးတဖၣ်ဟံးဖိၣ်ထီၣ်အသးမ့ၢ်ပုၤအဂံၢ်အဘါအါဒီးဆိတလဲအပူၤန့ၢ်အယံၤ, ပပၤတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒုၣ်ဒါလီၤဘျံးလီၤတီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယံၤဖဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်ၣ်လၢယူၤလံအပူၤ, သုးခိၣ်ဒိၣ်တီၤလးလဲၤလီၤအါထီၣ်ဒီး (KNLA)သုးလၢသုးက့(၁)သုးဒုတဒုလၢဘၣ်တၢ်ပၤဆှၢအီၤလၢသုးခိၣ်ဆၢၣ်ဘူဒီးသုးက့(၇)အသုးဒုတဒုလၢဘၣ်တၢ်ပၤဆှၢအီၤလၢသုးခိၣ်ဖါချီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပပၤတဖၣ်မ့ၢ်လၢအိၣ်လၢအလီၤဘၣ်ကျဲဘၣ်လၢတီၢ်တၢ်အဖီလၢအယံၤတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတအိၣ်ကဲၣ်ဆိးဘၣ်, မ့ၢ်(PPP)သုးတဖၣ်ဘၣ်ဟဲထီၣ်ယံၤပျီတၢ်ခိၣ်စူကန့ၣ်အုၣ်တဖၣ်. မ့ၢ်ပိၢ်တဖၣ်ဒီးပျဲထးဆူၣ်တဖၣ်ဒီးပုၤခးအီၤလၢတၢ်ပူၤအယံၤသံဒီးဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအါမးန့ၣ်လီၤ. လၢခံကတၢ်သုၣ်ညါဝဲလၢထီၣ်ဒုးဝဲတန့ၢ်လၢဘၣ်အယံၤ, (PPP)သုးခိၣ်ဘိၣ်မိသုးဒီးအသုးပုၤအဂၢ (၆၀)ဟဲမၤသကိးက့ၢ်တၢ်ဒုးပုၤန့ၣ်လီၤ. နးအုၣ်တီၣ်တၢ်ဒူးတံၢ်တံၢ်(၆)လၢဒီးဖဲလၢနီၣ်ဝုဘၣ်အဆၢကတီၢ်တၢ်ဒူးပတုၣ်ကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢခံကတၢ်အသုးအိၣ်တုၢ်တဖၣ်က့ၢ်လီၤအိၣ်ဝဲဆူမိတီၢ်တကပၤန့ၣ်လီၤ.

၃. မဲၤသဝီ(မဲၤပီးတြၢ)တၢ်ဒူးတၢ်တၢ်(၁၉၈၀)န့ၣ်

မဲၤသဝီတြၢ(မဲၤပီးတြၢ)မ့ၢ်ကီၢ်ဆၢတြၢတဘျီလၢအိၣ်သုၣ်လီၤအသးလၢသုမ့ၢ်ကျိတၢ်ခိၣ်, ဖၣ်အုၣ်ကီၢ်ရူၣ် လၢကီၢ်ပယီၤဒီးကွီၣ်တဲၣ်ကီၢ်ဆၢလၢတြၢအါဘၣ်အကျိ မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတြၢအကါဒိၣ်တဘျီလၢခုၣ်အဲၣ်ယူၣ်(KNU)ပဒိၣ်မ့ၢ်ဂုၤ, ထံဖိကီၢ်ဖိကမ့ၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂုၤအတၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤအကျိတဘျီလီၤ. ထံဖိကီၢ်ဖိကမ့ၢ်တဖၣ် ဟဲထီၣ်မိၤကျိပနၢ်ဒီးမဲၤတဲးလဲးတဖၣ်ဆါဝဲဆူကီၢ်တဲၣ်သဲထံတဖၣ်အအိၣ်, တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအဂုၤဒီးအကျဲလၢအဟးထီၣ်လၢကီၢ်ကွီၣ်တဲၣ်အပူၤတဖၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကူတၢ်ကၤတနီၤ, ပုၤမၤလဲၤမၤကၤတဖၣ်ပုၤန့ၢ်ဝဲဒီးက့ၢ်စိၣ်ဆါဝဲဆူကီၢ်ပယီၤတကပၤ, မ့ၢ်ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ်ပဒိၣ်တဖၣ်တခီ ထာဝတၢ်ခိၣ်သွဲလၢမုးကယၤအဖီခိၣ်ဒီးတၢ်ဟံပနီၣ်အိၣ်ဒီးအကၢကီၣ်တြၢးဝဲအသိးလီၤ. တနၢ်အဂီၢ်ကျိၣ်စုတၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤအါမးလီၤ. လၢထံဖိကီၢ်ဖိကမ့ၢ်အတၢ်ဘၣ်ဘျူးအဂီၢ်, ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ်ပဒိၣ်ဟံးဖိၣ်ထီၣ်သးဒီးကမ့ၢ်တဖၣ်ဘၣ်ဖျီကျဲလၢမဲၤသဝီဆူကျိၢ်ကတံၢ်ဒီးသိလုၣ်ကျဲအံၤမ့ၢ်တဘျီလၢထံဖိကီၢ်ဖိဒီး(KNU)ပဒိၣ်ခံခိၣ်ပၤအဂီၢ်လီၤ. ပုၤအိၣ်လၢတြၢပူၤတဖၣ်ဆီလီၤအဂံၢ်, ဒီးလုၢ်အိၣ်အသးသမူလၢတၢ်ပူၤတၢ်ဆါ ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဒိကန့ၣ်မၤထွဲစ့ၢ်ကီးသဲစးတဘျီ လၢတၢ်ဟံလီၤအီၤတဖၣ်လီၤ.

မ့ၢ်တၢ်ဒူးတၢ်ယၤအကတီၢ်အယံၤ, ပမ့ၢ်ပပုၤခံးဝဲ “ဆိမံသနုာ်ကုတၢ်ဖိညီၤတမံဘၣ်”. ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိပဒိၣ်အသုးတဖၣ်တမံခုမံသပူၤဝဲဘၣ်. ထံၣ်ဝဲလၢမဲၤသဝီတြၢအံၤကဲထီၣ်ကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိအတၢ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါလၢမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤအယံၤ, မ့ၢ်သ့ၣ်ကျိၤတဘျီလၢ

ကဆိပ်ထွဲမၤစၢၤခွၢ်ဆဲၣ်ယုၣ်ပဒိၣ်.ဒ်သိးသွံၣ်ကျိၤတဘိအံၤကထီၣ်တဲာ်ကွံာ်အဂီၢ်အဝဲသ့ၣ်ယု
ကျဲလၢကဒိၣ်တဲာ်ကွံာ်သွံၣ်ကျိၤတဘိအံၤအဂီၢ်လီၤ.

ဆၢကတီၢ်ဖဲအံၤပုၤဟံးမူဒါလၢမၤသဝီတြၢပုၤမ့ၢ်ဝဲသးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်(သဝခ)အယိဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်
ကမိၤဝဲသးခိၣ်နၢလၢအမ့ၢ်(သဝခ)သးဒု(၂)သးဒုခိၣ်သးခိၣ်စိထဲနၢၣ်လၢကကဲဝဲမၤသဝီတြၢမူ
ဒါခိၣ်လီၤ. ဖဲ(၁၉၈၀)နံၣ်, န့ၣ်ဒါအမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးသးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ် (ရတခ) (အရှေ့,
တောင်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်)မၤဝဲစွဲဟီၣ်(ဖွဲဟုန်)တၢ်ဒုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ. အမဲာ်ညါမၤ
ဝဲ (နေမင်းအောင်)တၢ်ဒုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

တချုးန့ၣ်ဒါန့ၣ်လီၤဒုးတြၢဒီးဘၣ်န့ၣ်.ပျဲလီၤဆိအပုၤခူသ့ၣ်တဖၣ်လၢကဘျၢလီၤဆိအသးလၢ
ပုၤကူၢ်လံာ်မၤကတဖၣ်အကျိၤတကးဘၣ်, န့ၣ်ဒါဝဲဆူတြၢပုၤဒီးဆိလီၤအသးလၢပုၤပုၤအိၣ်
ဆါအိၣ်တၢ်အကျိၤ ဒ်ကမျၢၢ်မ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၤတဖၣ်အသိး ပါၢ်တုၤလၢပုၤနီၣ်ချိနီၣ်ထိတဖၣ်ဒုၣ်လဲာ်
လီၤ. ပပုၤကညီကလုာ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်ပုၤန့ၣ်တၢ်ညီ, သးကညီတၢ်သ့, အိၣ်ဒီးတၢ်ဒ်သ့ဒ်သး
အယိပုၤလၢအဟံးဖိၣ်ဟံးယာ်မၤလီၤသးကညီအသးတဖၣ်, တူၢ်လီာ်ဝဲလၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သး
အိၣ်တၢ်သ့ၣ်လီၤသးဘျၢအပူၤလီၤ. န့ၣ်ဒါအပုၤခူသ့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်လၢတၢ်ခူသ့ၣ်ပုၤ
အယိမၤန့ၢ်တၢ်ကစီၣ်,လီၢ်ကဝီၤက့ၢ်ဂီၤ, တၢ်အိၣ်သးက့ၢ်ဂီၤအကပၤကပၤအဝဲသ့ၣ်ဆုၢ်တၢ်က
စီၣ်ဆူအသးထံးကွၢ်ကွၢ်ဖဲလၢပုၤတဖၣ်သ့ၣ်ဟံးသးဘၣ်အဆၢကတီၢ်လီၤ.

ဖဲ(၁၉၈၀)နံၣ်လၢစးပထဲဘၣ်(၁)သီဒုၣ်ဒါသးတြၢ(တဝ်မ)(၄၄)န့ၣ်လီၤဆူ နူသထူၣ်ကီၢ်ရှၢၣ်
သးက့(၁)ဟီၣ်ကဝီၤပုၤယုာ်ဒီး(တိုက်ဖွဲဟုန်)တၢ်ဒုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤ. လၢတၢ်ဒုးတဘျီအံၤ
န့ၣ်ဒါသ့ဝဲ(ရတခ)အသး(ကချင်သနက၂-၁၈၇-၁၉,၂၈,၉၅)တဖၣ်ဒီးသးရှၢၣ်တရၢၣ်စုာ်စုာ်
န့ၣ်အိၣ်ဒီးအသးဒု(၅)ဒုစုာ်စုာ်လီၤ.လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ(၁၈၇-၃၁,၃၂)စ့ၢ်ကိးထုးထီၣ်သးဒုတ
ဒုစုာ်စုာ်လီၤ. သးတဖၣ်အံၤ ဟူးဂဲၤဝဲလၢမ့ၢ်တြၢကီၢ်ရှၢၣ်, ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရှၢၣ်, လုာ်ပျဲၤကီၢ်ဆၣ်,
ကိးကရံး, ရၤမတံ, ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤလီၤ. တၢ်လီၢ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လီၢ်အကါဒိၣ်အယိ
သးဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤကကဲဘျုးကဲဖိၣ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်မၤပုၤအါထီၣ်ဝဲ(ရတခ
- စပဟ- (၁)စုဒုၣ်တီၤဖိလၢ(၁၈၇-၆၁,၆၂) ထုးထီၣ်အသးဒု(၄)ဒုစုာ်စုာ်ခဲလၢာ်(၈)ဒု
န့ၣ်လီၤ. (စပဟ(၂)စုဒုၣ်တီၤဖိလၢ(၁၈၇-၂၄,၉၆,၁၄)တဖၣ် သးရှၢၣ်တရၢၣ်ထုးထီၣ် သးဒု
ယံာ်ဒုစုာ်စုာ်ဒီး (ကွန် မာန်ဒို)သးနီၣ်ဂံၢ်၁၂၃,၄၅၆,၂၀၂တဒုစုာ်စုာ် လၢကတြီတဲာ်ယာ်တၢ်ဖဲ
ဘံလု, ကွဲးတိၣ်ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သးလၢကဘၣ်ထီၣ်ဒုးတၢ်တဖၣ်မ့ၢ်သးတြၢ(၄၄)ဒီးသးရှၢၣ်(၁၀)ဒီး(ကွန်မာန်ဒို)သးဒုသးဒုန့ၣ်
လီၤ.သးလၢအထီၣ်ဒုးတၢ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢ(နပဟ-၄၄၂)ပုၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲ
တၢ်လၢတၢ်ဒုးတကတီၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲသးခိၣ်ခိၣ်ဂီၢ်ဂ့ၢ်အုမ့ၢ်အဝဲဆ့ၣ်နီၣ်ဝဲထံမူထုာ်တၢ်လီၢ်န့ၣ်လီၤ.
ဖဲလၢစးပထဲဘၣ်(၂၈)သီအနံၤဒုၣ်ဒါစးထီၣ်ဒုးမဲာ်သဝီတြၢ,တၢ်ဒုးယံာ်ဝဲတနွံဘျဲၣ်လီၤ.ညီန့ၢ်

နှင့်အထိန်ငှားတော်ဆုရှင်ဆုရှင်ဖဲမုာ်တူဂ်နံးဒီးမုာ်ဒီးနံးလီၤ.အဝဲသ့ၣ်သုက့ၤဖးဒိၣ်တဖၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်
လီၤ.

ခါဖဲန့ၣ်ပုၤကညီသုးလၢအခိၣ်ဆါဒုၣ်ဒါတဖၣ်မုာ်ဝဲသုးဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်,သုးက့ၤတၢၤ,သုးက့ၤခံ,ဒီး
ဂၢၤသး, ပုၤဂံၢ်ဘါခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲသၢကယၤ(၃၀၀)ဂၢၤဒီး ပုၤလၢအတီခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်ဒုးတဘျီအံၤ
မုာ်ဝဲတြၢမုၤဒါခိၣ်သုးခိၣ်စိထဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးဆူၣ်ပပုၤသုးဖိတဖၣ်ဘၣ်တူၢ်ဒုၣ်ဒါအကျိဖးဒိၣ်
တဖၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုာ်မုာ်အမဲၣ်ညါ, ပသုးအနီၣ်ဂံၢ်စ့ၤအယီ, ပသုးမုာ်သံၣ်ဘိတဖၣ်ခိၣ်ဆါဒုၣ်ဒါတံာ်
တံာ်ဖျၢဖျၢဘၣ်ဆၣ်မုာ်လၢဒုၣ်ဒါအသံးတီၣ်အတၢ်စုကဝဲၤဂ့ၤအယီပပုၤကညီအသုးဘၣ်ဒိဘၣ်
ထံးအါ, ပီၢ်ခိၣ်ယီၤထံဆူကိၣ်တဲာ်ကီၢ်တနီၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလီၤထံဆူ သုမ့ၣ်ကျိအိၣ်စ့ၤကိးလၢအ
ကျိပုၤသုးဖိတနီၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလံတလီၤဆီလၢၤဘၣ်, သံသံမူမူမုာ်ဘၣ်တူၢ်သံသးကတူၢ်သံ
ဆိၣ်စ့ၤကိးလီၤ. တုၤတၢ်ဒုးလီၤကယးဒုၣ်ဒါဂ့ၤက့ၤအခံတစု (KNU) အပုၤလီၤမၢ်(၂၀)ဂၢၤအ
ကျိပၢ်ယုၣ်သုးက့ၤတၢၤသုးဒုခိၣ်ဘးခိၣ်ဒီးပုၤလၢအဟ့ၣ်လီၤသးလၢထံကီၢ်ဂီၢ်တဖၣ်ပုၤယုက့ၤအ
စိၣ်လၢထံကျိမုာ်ဂ့ၤလၢခိမုာ်ဂ့ၤတဘၣ်ခဲလၢာ်ဘၣ်.သရၣ်ထီမၢ်ၣ်လၢ(RM)တၢ်မၤလီၢ်တခိယုၣ်
ဒီးအသကိးစ့ၤဂၢၤတၢ်တထံၣ်န့ၣ်အစိၣ်နီတပူၤဘၣ်. တန့ၢ်စ့ၤကိးတၢ်ကစိၣ်လၢဒုၣ်ဒါမၤန့ၢ်အီၤ
နီတပူၤဘၣ်. မုာ်လၢတၢ်ဒုးဆူၣ်အယီလၢသုမ့ၣ်ကျိပုၤဒုၣ်ဒါအစိၣ်မုာ်ဂ့ၤ ပပုၤကညီအစိၣ်မုာ်ဂ့ၤ
လီၤထံဆါမးတုၤဒုၣ်ဒါဂ့ၤက့ၤအခံတစုပပုၤကညီကမုာ် ဒီးပပုၤသုးဖိတဖၣ်ကဘၣ်ထုးထီၣ်
ခူၣ်လီၤက့ၤပုၤအစိၣ်တဖၣ်လီၤ. တုၤတၢ်ဒုးဝံၤပုၤလၢအမၤန့ၣ်တၢ်သးဒုတၢ်လၢကပီၤတဖၣ်မုာ်
ဝဲ,စီၤမၢ်က့း,စီၤက့ၤလီ,စီၤလးရှ့ၣ်,စီၤသ့စ့ၣ်,စီၤအ့ၣ်ဖဲ,စီၤညူထၢၣ်ဒီးစီၤဠုၣ်ထီတဖၣ်လီၤ.

(မဆလ)ယုထာထီၣ်ဒုးမဲၢ်ပိးတြၢန့ၣ် ဒ်အဝဲသ့ၣ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်ကစိၣ်အသိး, ဟံာ်ဝဲလၢတြၢ
အံၤ မုာ်တၢ်လီၢ်လၢကဒုးဘၣ်ဝဲအစ့ၤကတၢ်လီၤ. လၢတၢ်ထီၣ်ဒုးမဲၢ်ပိးတြၢအဂီၢ်သ့ဝဲအသုးမုာ်
လၢအဟံာ်လီၤဆီဝဲတဖၣ်ဒ်အမုာ်ခိၣ်ချ့သုးရ့ၣ်၁,၂,၃၅ဒီး၅၃ဘၣ်ယးဒီးကီၢ်ခိၣ်ခၢၣ်သးအမဲၣ်ညါ
စုကဝဲၤဖးဒိၣ်သုးဒု(၂)ဒု, အသုးဂံၢ်ဘါခဲလၢာ်မုာ်ပုၤ(၁၅၀၀)ဂၢၤ အမဲၣ်ညါကိးဒံးပုၤဝံတၢ်ဖိ
(၁၀၀၀)ဂၢၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲ(၁၉၈၀)နံၣ်လၢဖဲးပထဲဘၣ်ထီၣ်သီန့ၣ် ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကစိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢ
သုးပဒိၣ်ကထီၣ်ဒုးခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်လီၢ်ခၢၣ်သးဒီးကီၢ်ရ့ၣ်သုးက့ၤလၢအိၣ်ဘူးအိၣ်တၢ်တဖၣ်ယုၣ်ဒီး
ကီၢ်ဆါတြၢတဖၣ်ခဲလၢာ်ခဲဆ့န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပုၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကစိၣ်အသိးဖဲလၢဖဲးပထဲဘၣ်သၢနွံ
တနွံန့ၣ်သုးပဒိၣ်လၢအနီၣ်ဂံၢ်အါမးဒီးစုကဝဲၤဂ့ၤမးတဖၣ်ထီၣ်ဟူးဂံၤဖဲသုးက့(၁),သုးက့(၆),
သုးက့(၇),သုးရ့ၣ်(၁၀၀)ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤဒီးဖဲလၢဖဲးပထဲဘၣ်(၂၈)သီအနံၤစးထီၣ်ဒုး
ကီၢ်ဆါတြၢတခါလၢအမုာ်မဲၢ်ပိးတြၢလီၤ.

(မဆလ)သုးပဒိၣ်ထီၣ်ဒုးမဲၢ်သဝီ(မဲၢ်ပိးတြၢ)လၢသုးကျိၤသၢကျိၤန့ၣ်လီၤ.သုးကျိၤအခိၣ်ထံး
တကျိၤန့ၣ်ထီၣ်ဝဲလၢမုာ်န့ၣ်တခိလၢအပီၢ်ထီၣ်ဝဲမဲၢ်သဝီဆူကျိၤကတံာ်သီလုၣ်ကျိ, သုးကျိၤခံ
ကျိၤတကျိၤစးထီၣ်ဝဲလၢထံလုထၣ်တခိပီၢ်ထီၣ်သုမ့ၣ်ကျိၤကၢၢ်နံၤ,သုးကျိၤသၢကျိၤတကျိၤတခိ
တမုာ်လၢကထီၣ်သဖိုတၢ်အဂီၢ်ဘၣ်.မုမုာ်တခိကခိးတံာ်ယာ်ပုၤကညီအသုးတဖၣ်အကျိၤဒီးတုၤ

မုၢ်ပုၤကညီအသုးတဖၣ်ဂုၤက့ၤအခံတစုကဒုးသဘံးဝဲအဂီၢ်လီၤ.သုးကျိၤအံၤတဖၣ်လီၤပိာ်သ့
မ့ၢ်ကျိၤအူၤတြၢၤဘၣ်.မ့ၢ်တခီထီၣ်ကစၢ်တူၢ်ဝံၤလီၤကစၢ်ဒီးဟံးန့ၢ်အလီၢ်ဖဲတြၢၤကလံၤထံးတခီ
လီၤ.ဖဲလါဖဲပထဲဘၣ်(၂၈)သီဂီၤဒီ(၁၁)န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်သုးပဒိၣ်စးထီၣ်ခးလီၤတြၢၤလၢ
မျိၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဒုးအူၣ်ထီၣ်ကိးန့ၢ်ဒီးကွၢ်ကွၢ်လီၤ.ဖဲလါအိးကထိဘၣ်(၄)သီအနံၤမုၢ်တၢ်ဒုး
အအူၣ်ကတၢ်မုၢ်နံၤလီၤ.တၢ်ဒုးအူၣ်မးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်သံတၢ်ပုၤအိၣ်ခံကပၤလၢကအမဲာ်
ညါပုၤဝံတၢ်ဖိတဖၣ်မုၢ်လၢသုးပဒိၣ်မၤဒၢၣ်မၤဆူးမၤဆါအီၤတကးဒီးဘၣ်တအိၣ်ဘၣ်မုၢ်လၢ
လၢလီၣ်လီၣ်ဘၣ်အယံၤ.ယုၢ်ဖျိးတနီၤဟဲက့ၤယုၢ်တုၤအူၤပုၤကညီအိၣ်တၢ်လီၢ်တနီၤဒီးပုၤဝံတၢ်ဖိ
လၢဟဲက့ၤယုၢ်တဖၣ်တဲၤဖျါဝဲလၢပယီၤသုးပဒိၣ်အသုးတဖၣ်အတၢ်အိၣ်တၢ်တအိၣ်ဘၣ်မုၢ်တ
နီၤဘၣ်ဟးအိၣ်တုၤလၢသက့ၣ်ဒုၣ်.သုးတနီၤတၢ်ကွၢ်အကျိၤဒုၣ်လဲာ်လီၤ.သုးပဒိၣ်အသုးတဖၣ်
မုၢ်သုးအပုၤအါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဒီးစုကဝဲဒိၣ်ဂီၢ်မုၢ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီးအတၢ်တီၢ်ဟံးအသိးန့ၢ်လီၤအူၤတြၢၤပုၤ
ဘၣ်ဆၣ်ဘၣ်ဂုၤကဒါက့ၤအခံလၢတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်သံတၢ်ပုၤဒီးတၢ်ယၣ်ကွၢ်ဖးဒိၣ်အပူၤ
လီၤ.

ပပုၤကညီအသုးတဖၣ်ဒိတၢ်ကတီၢ်အိၣ်ဟံးအသိးကျိၤချံတဖျၢၣ်ဒုၣ်ဒါတကၤအသိးခးဆၢဒုၣ်ဒါ
ပုၤဘီပုၤဘီခိးကွၢ်ဒုၣ်ဒါကဟဲထီၣ်အကျဲခးဝံၤဂုၤက့ၤအခံတစဲးတစဲးလီၤလံာ်န့ၢ်ဒုၣ်ဒါတစဲးတ
စဲးဒီးခိးခးဝဲကွၢ်ကွၢ်လီၤ.ပုၤကညီအသုးမုၢ်စ့ၤတၢ်စုကဝဲၤမုၢ်တဂုၤထဲသိးသုးပဒိၣ်ဘၣ်ဆၣ်မၤ
သကိးတၢ်ယူၤယူၤလၢတၢ်သးစွံကတုၤပူၤအယံၤဒုၣ်ဒါန့ၢ်လီၤဟံးန့ၢ်တြၢၤတန့ၢ်ဘၣ်. ဒီးဖဲလါအိး
ကထိဘၣ်(၅)သီအနံၤမုၢ်ယုၢ်လီၤတန့ၢ်ရံၣ်အဝဲသ့ဘၣ်ဂုၤက့ၤအခံလီၤ.သုးပဒိၣ်အသုးလၢ
ဘၣ်ဂုၤက့ၤအခံလၢတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်သံတၢ်ပုၤတၢ်လီၤမူၤလီၤမၤဖးဒိၣ်အံၤကဲထီၣ်တၢ်မဲာ်
ဆူးလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အမဲာ်ညါအယံၤတမုၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တူၢ်ဝဲမုၢ်ဒီးသးမံဝဲကကဲ
လၢတၢ်ယၣ်ဖးဒိၣ်တဘျီအံၤအယံၤဘၣ်. ကကူၣ်ကျဲၤဝဲလၢကမၤယၣ်က့ၤအတၢ်ယၣ်တဘျီအံၤ
သပုၤတၢ်န့ၢ်တၢ်သးဒုဒိအလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်.

မၢ်သဝီ(မၢ်ပိးတြၢၤ)တၢ်ဒုးဒီးတၢ်မၤလိတဖၣ်

ကညီစုကဝဲၤတၢ်ပၢ်ဆၢလဲၤတၢ်အသး(၃၂)န့ၣ်ယၣ်ယၣ်အတီၢ်ပူၤကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရီၤပဒိၣ်
ထီၣ်ဒုးကီၢ်သူၤလုၤမုၢ်ထီၣ်လၢတၢ်ဒုးဒီးဒိတဖၣ်ဒိအမုၢ်.မ့ၢ်ယၣ်အိၣ်.အိၣ်မိၣ်အ့ၤ. ရွၢ်တီၣ်ကွံၤ.
တၢ်အူၤညါ.အိၣ်စိမိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဝံၤဒုးကဒီးပုၤကညီလၢတၢ်လံာ်တၢ်တၢ်ဒုးအူၣ်ဆူၣ်အၢအ
သီသီ.ခဲအံၤထီၣ်ဒုးကဒီးမၢ်ပိးတြၢၤအူၣ်ဆူၣ်သ့ဝဲသုးဂံၢ်ဘၢဒီးစုကဝဲဒိၣ်ဆံးတဖၣ်အါအါဂီၢ်
ဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ်တန့ၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံဘၣ်ဂုၤက့ၤအခံလၢတၢ်သံတၢ်ပုၤတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီးတၢ်ယၣ်ဖး
ဒိၣ်အပူၤလီၤ.လၢ(၃၂)န့ၣ်အတီၢ်ပူၤအံၤ(ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ်)အသုးမုၢ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးသုးအတၢ်လဲၤခိ
ဖျိတဖၣ်ထူးထူးတီၤတီၤလီၤ. မုၢ်ဘၣ်က့ၤဟံးဖိၣ်က့ၤတၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ်ခဲလၢန့ၣ်တၢ်န့ၢ်ဘၣ်
သုးတၢ်မၤလိထဲတမံၤခိးလၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်တဘၣ်ဆိမိၣ်ဒီးထီၣ်ဒိၣ်
ဒုၣ်ဒါဒိၣ်ကဲာ်ဆိးတဂုၤဘၣ်ဆၣ်ဒီးဒုၣ်ဒါန့ၣ်ပဘၣ်ဟံးလၢဒုၣ်ဒါလီၤ.ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤန့ၣ်ပဒုၣ်
ပဒါအဂံၢ်အဘါအနီၢ်ဂံၢ်.တၢ်စုကဝဲၤ. တၢ်ပိးတၢ်လီၤခဲလၢခဲဆဲးဂုၤန့ၢ်ဒီးပပုၤကညီခဲလၢလီၤ.

မုၢ်လၢထံကီၢ်ဂၤပၢ်ကဲအဝဲသ့ၣ်ဒီးဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢထံဂၤကီၢ်ဂၤဒ်အကၢကီၢ်လၢအဝဲ
သ့ၣ်အဂီၢ်အသးမုၢ်သံၣ်ဘိအတၢ်လိၣ်တဖၣ်ဂ့ၤန့ၢ်ပုၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမုၢ်ပၣ်ဒၣ်ဒါ
အတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်လီၤ.

ပမုၢ်ကွၢ်လၢ(မဆလ)သးပဒိၣ်အဒုးတၢ်န့ၣ်တမုၢ်လၢထံရူးကီၢ်သဲးတၢ်သ့ၣ်ညါအယိဘၣ်. အဝဲ
သ့ၣ်ဒုးတၢ်လၢဘူးလဲကျိၣ်စ့တဖၣ်အဂီၢ်ဖိလီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အံၤမုၢ်တၢ်တမံၤလၢအဝဲသ့ၣ်က
မၤနၢၤတၢ်ဒူလၢတၢ်ဒုးသးအဂီၢ်လီၤ.လၢအသးမုၢ်သံၣ်ဘိအပူၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်တီၤတုၤသိး
တအိၣ်သးခိၣ်န့ၢ်လၢတၢ်ဖိခိၣ်တဖၣ်သ့ၣ်ပူၤရိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်သန့ဟံၣ်တၢ်ပူၤတၢ်တယုတဖိးတၢ်တ
ဘၣ်လိၣ်ဖိးဒုတဖၣ်အိၣ်ဝဲ.ကိးလီၤအသးလၢထံဖိကီၢ်ဖိအသးဘၣ်ဆၣ်လၢတၢ်ထီၣ်ဒုးတၢ်ကိး
ပူၤကိးဘျီဒဲးန့ၣ်မၤတၢ်ထီၣ်ဒါကမျၢၤသက့ၤဆးဒးအယိကမျၢၤတအိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤဘၣ်. လၢ
န့ၣ်အမဲၣ်ညါတုၤအထီၣ်ဒုးတၢ်လၢကစၢ်ကလိကျါလီၢ်ကဝီၤပူၤတသ့ၣ်ညါဟီၣ်ကဝီၤတၢ်အိၣ်
သးအက့ၢ်အဂီၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးအတၢ်ဆဲးကျိးအကျဲယံၤထီၣ်ထီၣ်ဘၣ်သဂၢၢ်ဒီးပုၤမုၢ်ကနၢၤ
အတၢ်ကိတၢ်ခဲအါမံၤဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါသးသဟီၣ်လီၤစၢ်ဘၣ်ဒီးသန့က့ၤအသးလၢပုၤဝံတၢ်ဖိ
တဖၣ်သန့က့ၤမုၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤဆူးမၤဆါမၤထီၣ်ဒါပုၤဝံတၢ်ဖိတဖၣ်အယိ. ပုၤဝံတၢ်ဖိတဖၣ်
ယုၢ်သဒ့ၣ်ကွံၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်ယံးတၢ်ကိတပယုၣ်ယီၤလီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တ
ဖၣ်အံၤအယိပဆိမိၣ်ဒိၣ်ပၣ်ဒၣ်ပဒါတသ့ဘၣ်. လၢအဂၤတကပၤတခီပဘၣ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢ
အဝဲသ့ၣ်အသးမုၢ်သံၣ်ဘိတဖၣ်တၢ်မၤလိတခီဂ့ၤန့ၢ်ပုၤလၢကျဲတနီၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ဟံးန့ၢ်
တၢ်မၤလိလၢတၢ်ဒုးအပူၤကိးဘျီဒဲးဝံၤဟံၣ်လီၤသးတၢ်ဒုးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤအသိတဖၣ်ဒ်အလီၢ်အိၣ်
ဝဲအသိးထီၣ်ဘိလီၤ.မုၢ်ပုၤအိၣ်ဘူးလဲအယိဒ်သိးကန့ၢ်လီၢ်လၢမံၤဂ့ၤအဂီၢ်အပုၤအိၣ်ဝဲတနီၤလၢ
ဂ့ၢ်ကျိးစၢးဂဲၤလီၢ်ဝဲလၢတၢ်ဒုးအပူၤလီၤ. ပုၤအိၣ်ဒဲးဝဲတနီၤနီၤလၢန့ၢ်ဘၣ်မဲၣ်(မဆလ)ပဒိၣ်အ
ယိ. ဒုးဘၣ်မဲၣ်တၢ်တၢ်တၢ်လၢတၢ်သးဒုတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးအပူၤလီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ
အယိပဘၣ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးဒီးပလီၢ်စ့ၢ်ကိးပသးလၢဒုၣ်ဒါအတၢ်ဒုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၢ်လီၤ.

ပမုၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤမံၤသဝီ(မံၤပိးတြၢ)တၢ်ဒုးလၢအဝံၤတၢ်လံအံၤန့ၣ်, ကီၢ်ပယီၤသးပဒိၣ်အသး
တဖၣ်မုၢ်ပုၤတဖၣ်လၢဒီးန့ၢ်ဘၣ်သးတၢ်မၤလိလီၤဆီသန့က့ၤမုၢ်ပုၤစၢ်ကတံၣ်ဖိတဖၣ်လၢအ
စံၣ်လီၤသီတၢ်မၤလိ, အတၢ်ထံၣ်တၢ်လဲၤခီဖျိဘၣ်ယး တၢ်ဒုးတၢ်ယၤဆဲးစုၤပၤက့ၤအတၢ်ဆဲး
ကျိးအကျဲတန့ၢ်တသ့.အယိမုၢ်တမံၤ,ခီဖျိမၤထီၣ်ဒါကမျၢၤ,ပုၤဝံတၢ်ဖိတဖၣ်အယိပုၤဝံတၢ်ဖိယုၢ်
သဒ့ၣ်ကွံၣ်အီၤခွဲဆဲးမျးကယၤ၉၀%က့ၤသန့အသးလၢထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၤအဂီၢ်တသ့လၢဘၣ်
အယိဘၣ်သဂၢၢ်ဒီးတၢ်ယံးတၢ်ကိဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်လီၤ.

လၢပပုၤကညိတၢ်ပၢ်ဆါအသးမုၢ်တကပၤတခီ ဒုးတၢ်လၢပုၤကလုၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်သ
ဘျ့အဂီၢ်တမုၢ်ပုၤအိၣ်ဘူးအိၣ်လဲဘၣ်.ဒုးဝဲလၢတၢ်သးအိၣ်တၢ်သးစွံကတုၤဒူန့ၣ် လၢလီၢ်ခဲတခီ
ထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၤတဖၣ်အိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်လၢတၢ်ယုတၢ်ဖိးတၢ်သးအိၣ်နီၢ်နီၢ်အယိ တၢ်ဒုးတဘျီ
အံၤဒုၣ်ဒါဘၣ်ယၣ်ကွံၣ်ဝဲဒီးပုၤကညိဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤနၢၤဖးဒိၣ်လီၤ.

မိသဝီ(မိသဝီ:တြ)တံးဒုးခံဘျီတဘျီ(၁၉၈၄)နံ

တံးဒုးတဘျီအံၤ ပုၤလၢအတီခိၣ်ရိၣ်မဲတံးမ့ၢ်ဝဲ သုးခိၣ်ဒိၣ်စိကလဲးစတီဒီးသုးခိၣ်စိထဲနၢ်န့ၣ်လီၤ. သုးလၢအခိၣ်ဆၢတံးဒုး, တံးဒုးဖဲန့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲသဝခ, သုးဂျၢ်(၁၀၁)သုးဂျၢ်၂၀ တဖၣ်ဂံၢ်ဘါခဲလၢၣ်(၅၀၀)န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ဒါဟဲထီၣ်ဒုးတံးတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲသုးတြ(၄၄)ဒီး(၄၄၃)ခိၣ်သုးခိၣ်ဒိၣ်စိတုၣ်အတီခိၣ်ရိၣ်မဲန့ၣ်လီၤ. သုးဂျၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲခမရ-၁,၃,၄,၇,၉တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ၁၉၈၄ လၢယန့ၢ်အါရံၤ(၂၂)သီ ခမရ၉ ဟဲထီၣ်ဒုးဆိလၢတံးမဲၣ်ညါ, အပုၤခးစၢၤစ့ၢ်ကီးလၢကျိဖးဒိၣ်လီၤ. န့ၣ်ဒါသုးကျိဖးဒိၣ်အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲထဲလုထံၣ်အလုလီၤ, လၢတံးခိၣ်ဒုၣ်ဒါအကီ တံးလီၤအကါဒိၣ်တတီၤန့ၣ်. တံးဆုၢ်ထီၣ်သုးဂျၢ်(၁၀၁) အသုးယဲၤတယဲၤလၢဘၣ်တံးတီခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤ လၢသုးခိၣ်ယီၤမိၣ်သးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢန့ၣ်ဒါတကပၤသုးကျိဖးဒိၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲာ်ဒီးခးလီၤဖိၣ်ဝဲမဲတံးလီၤအဝဲန့ၣ်အါအါအယံ, သုးခိၣ်ယီၤမိၣ်သးဒီးသုးစကီၤဖိဖဲထၢၣ်တဖၣ်လီၤလၢတံးဒုးအပူၤဒီးအပုၤတဖၣ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအါဂၤအယံ, ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်က့ၤဝဲတန့ၢ်လၢဘၣ်ဒီးဘၣ်ဟဲ က့ၤဂ့ၤလီၤက့ၤအသးလၢလုခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်န့ၣ်ဒါတဖၣ်ထီၣ်ဒုးမၤန့ၢ်ထံလုထံၣ်တဘျီန့ၣ် ဒီးထီၣ်ဒုးမၤန့ၢ်ကဒီးဝဲမိၣ်ပိးထၣ်, မိယုၤလု, ဘုဘီစိ, မိကီၤလုတဖၣ်ဒီးတံးဒုးတံးတံးတန့ၢ်ဝဲမိသဝီတြလီၤဆူၣ်ဒါအစုပူၤဖဲလၢယန့ၢ်အါရံၤ(၂၈)သီ၁၉၈၄ နံၣ်မ့ၢ်ယုာ်လီၤခံန့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်လီၤ. တံးဒုးတဘျီအံၤပပုၤဘၣ်ဒိလွံၢ်ဂၤန့ၣ်ဒါသံဘၣ်ဒိတသုၣ်ညါဘၣ်ဆၢၣ်ဒုၣ်ဒါဟံၣ်ဖျါဝဲ လၢသုးတံးစံၣ်စိၤတဲစိၤအလံာ်ပုၤလၢသံဝဲတဆံတက့ၤဘၣ်ဒိယုဆံခံဂၤန့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ဒါတံးဒုးတံးယၢရဲၣ်ကျဲၤမ့ၢ်ဝဲ(ဖွဲအောငါ)တံးဒုးရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ.

သုးခိၣ်ထဲနၢ်တဲဖျါဝဲလၢတံးဒုးခံဘျီတဘျီတချးကဲထီၣ်ဒီးအခါသုးတြ(၄၄)တဖၣ်ဟူးဂဲၤဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတံးဂုၢ်ဝဲန့ၣ်အဖိခိၣ်အဝဲလဲၤဆူၣ်သုးခိၣ်တံးမ့ၢ်ဘီအအိၣ် ဒီးသုးခိၣ်ကျၢ်တံးမ့ၢ်ဘီသံကွၢ်အတံးရဲၣ်တံးကျဲၤဒီးအဝဲတဲဖျါထီၣ်ဝဲဝဲၤ သုးခိၣ်ကျၢ်တံးမ့ၢ်ဘီအလဲၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဆူၣ်သုးခိၣ်ကျၢ်လီၤ. သုးခိၣ်ကျၢ်ဘိၣ်မုးသံကွၢ်အီၤအဝဲတဲဝဲၤအတဲဘၣ်သုးခိၣ်ကျၢ်တံးမ့ၢ်ဘီအသိးလၢသုးတြ(၄၄)အတံးဟူးတံးဂဲၤအယံ, ပမ့ၢ်လဲၤမၤတံးဒုးစးပြးလၢအလီၤခံပဟီၣ်ကဝီၤပူၤကကိညါတစးအယံသုးခိၣ်ကျၢ်ဟ့ၣ်အီၤအခွဲးလီၤ. ဒီးသုးခိၣ်ကျၢ်သံကွၢ်အီၤမ့ၢ်ဒီးန့ၣ်နကလိၣ်မတၤလဲၣ်အဝဲတဲဝဲၤအကစၢ်အသုးဒုအိၣ်တဒုဒီးလိၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီးသုးက့(၁)အခိၣ်မုးသုဒီးအသုးဒုတဒုန့ၣ်လီၤ. အဝဲပျဲလီၤအပုၤသုးဒုတဒုဒီးသုးက့(၁)သုးခိၣ်မုးသုန့ၣ်လီၤ. ဒ်တံးရဲၣ်တံးကျဲၤလၢကလဲၤဖိၣ်ပုၤကီၤချၢဖြၣ်စ့ၣ်လၢအဟဲမၤစၢၤ(မဆလ)ပဒိၣ်အသိးသုးခိၣ်မုးသုတီခိၣ်ရိၣ်မဲတံးရဲၣ်တံးကျဲၤကဲထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပပုၤလဲၤဖိၣ်န့ၣ်ဖြၣ်စ့ၣ်ဒီမိၣ်ဝဲၤခံဂၤမ့ၢ်လၢကျဲၤယဲၤဒီးဘၣ်ထီၣ်ကစၢ်အယံအမါတဂၤထီၣ်ကစၢ်တကဲပပုၤသုးဖိဘၣ်ဟဲက့ၤယံးအီၤ တုၤခုၣ်ဆၢၣ်ယုၣ်ပၤယံာ်တံးလီၤန့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ဒါနံၣ်ပၤဝဲလၢမိသဝီတြမ့ၢ် သုးက့(၁)အဝဲလီၤခိၣ်သုၣ်ပုၤလဲၤဖိၣ်ဖြၣ်စ့ၣ်ပုၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲတံးမ့ၢ်ဝဲသုးက့(၁)သုးခိၣ်မုးသု, ပုၤရဲၣ်ကျဲၤတံးလၢတံးလီၤခံ မိသဝီတြမုးဒါခိၣ်သုးခိၣ်ထဲနၢ်, ဒီးပုၤလဲၤဖိၣ်ဖြၣ်စ့ၣ်တဖုန့ၣ်ဟဲက့ၤဆူၣ်မိသဝီတြဒီးက့ၤဆုၢ်လီၤဆူၣ်မၤန့ၢ်ယျီ န့ၣ်လီၤ. လၢတံးန့ၣ်အယံသုးခိၣ်ထဲနၢ် တဲဝဲလၢန့ၣ်ဒါအသုးတဖၣ်ဘၣ်ဒိဒီးဟဲထီၣ်ဒုးမိသဝီန့ၣ်လီၤ.

မိသဝီတိဒုးသဝီတဝီ(၁၉၈၈)နံ

ဖဲ၁၉၈၈နံတိတဝီတဝီတဝီလီၤလၢကီၢ်ပယီၤဒီဘုၣ်ညါအပူၤ ဒီဖျိလၢ(မဆလ)ပဒိၣ်တိတဝီ တလီၤအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးတိတဝီတဝီတလီၤကလီၤကယးအဂီၢ် ပုၤပတၢ်တဖုသ့ဝဲတၢ်စု ဆူၣ်ခိၣ်တကးဒီးမၤဒၢၣ်ကွၢ်ပုၤလၢအပူၤထီၣ်တဖုၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖုၣ် အတၢ် သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်လၢပုၤပတၢ်တဖုၣ်အလီၤယံၣ်ထီၣ်အါထီၣ်တခီလီၤ.ဒီဖျိလၢ(မဆလ)ပဒိၣ် မၤတသ့မၤတဘၣ်လၢဒီးပုၤပတၢ်လီၤဆုၣ်နီၤအနီၢ်ကစၢ်အူန့ၣ်ဝုဘၣ်စံၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်ဂံၢ်သ့ၣ်ဂံၢ် စီၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢခံကတၢ်သးပဒိၣ်ဟံးန့ၣ်က့ၤတၢ်ဖိတၢ်ကမီၤဖဲ၁၉၈၈နံၣ်လိၤစးပထု ဘၣ်တဆံယိးသီ, သးအတၢ်ပတၢ်ပြးစးထီၣ်ဖဲန့ၣ်ဒီးပာဲလၢ(မၣ်ရှၢၣ်လီၤ)သးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ တၢ်ဘျၢန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, အသးတဖုၣ် တဒုးအိၣ်ဘုးဝဲနီတဂၤဘၣ်အိၣ်လၢမူဒါကိး ဂၤဒးလီၤ. တၢ်မဲၣ်ညါတၢ်လီၤတနီၤထုးလီၤစ့ၤဝဲအသးတနီၤဘၣ်က့ၤမၤက့ၤဘၣ်ဘုၣ်အတၢ်မၤ လၢဝါပူၤလီၤ. အသးတဖုၣ်ဘၣ်ဟံးလဲၤထီၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအယိ, သးရှၢၣ်တရှၢၣ်ဒီးတရှၢၣ်အဆၢ ယံၤလီၢ်အသးလီၤ. (ခလရ)(၇၆)ထဲတရှၢၣ်စီၤလၢကဘၣ်ဟံးမူဒါဖဲမိသဝီတၢ်လီၤဒီတခါညါ န့ၣ် သးဂံၢ်ဘါအိၣ်ဝဲခံကယၤခံဆံသၢဂၤ(၂၂၃)ဂၤန့ၣ်လီၤ. အသးရှၢၣ်ခိၣ်ဆုၣ်နီၤဖဲ ကစၢ်နၤ လုမ့ၢ်ဝဲသးခိၣ်ဂီၢ်ဝါသံၣ်ဟးသ့ၣ်ရးက့ၣ်ညိးန့ၣ်လီၤ. ဆီလီၤဝဲအသးတဖုၣ်ဖဲဘုဘီစိ, မိကီၢ် လု, မိသဝီတၢ်လီၤ, လၢကါတူၢ်ဒီးကစၢ်နၤလုတၢ်လီၤတဖုၣ်န့ၣ်လီၤ. အလီၢ်ခံတကပၤအိၣ် ဝဲဒၣ်မိၤယူၤလုန့ၣ်လီၤ. ကဘီယူၤစီၤလီၤအလီၢ်တခီဖဲကစၢ်နီၢ်ဂံၢ်(၁၂၀၀)(QH 551217) န့ၣ်လီၤ. အဒုးယၤတခီဆုၣ်နီၤဖဲကျိၢ်ကတံၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲဘုဘီစိန့ၣ်ပၤလီၤဝဲသးဆူၣ်တဆူၣ် သးခိၣ်စဲအိၣ်တိခိၣ်ရိၣ် မဲဝဲဂံၢ်ဘါတဆံန့ၣ်ဒီးဖဲမိကီၢ်လုန့ၣ်သးဒုအိၣ်တဒုလီၤ.

တၢ်ကထီၣ်ဒုးက့ၤမိသဝီကထီၣ်သးအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘီ

ဖဲ၁၉၈၈နံၣ်လိၤစးပထုဘၣ်ထီၣ်သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိဝီလ်ထၢၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲဘုၣ်ကွဲဘါန့ၣ်လီၤ. လၢ တၢ်ဘါအမူးတဘျီအံၤသးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မွဲ, သးခိၣ်စီၤန့ၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ကွဲၤဒုသးကျိၢ်ခိၣ်လဲၤဝဲ စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဖဲတၢ်ဘါတချးစးထီၣ်သးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မွဲသံကွၢ်သးခိၣ်စီၤန့ၣ်လၢ “ဒုၣ်ဒါပတဲဆီ လီၤအသးလၢနသးကျိၢ်အမဲၣ်ညါမ့ၢ်နတဒုးလၢၤဘၣ်ခါ. သးခိၣ်ကျၢၢ်စီၤန့ၣ်တဲဆၢအီၤလၢဘၣ် ဒုးဒါခီဘၣ်ဆၣ်ဒုးထဲတဂၤစီၤတန့ၢ်ဘၣ်. ဘၣ်ဒုးသကိးကျဲၤသကိးလီၤ.” တၢ်ဘါဝဲသးခိၣ် ဝီလ်ထၢၣ် ဒီးအမၤလဲၤပိာ်သးခိၣ်စီၤန့ၣ်အခံဆူတၢ်ကွဲၤဒုသးကျိၢ်ဝဲလီၢ်ဒီးအိၣ်သကိးထုးပၤ လီၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢကထီၣ်ဒုးဒုၣ်ဒါတၢ်လီၤဖဲဘုဘီစိ,မိကီၢ်လုတဖုၣ်ဒီးကဟံးလဲၤထီၣ်သး ကျိၢ်ပဟီၣ်ကဝီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကထီၣ်ဒုးတၢ်လီၤအံၤယုထၢထီၣ်ဝဲတၢ်ကွဲၤဒုသးကျိၢ်ပူၤ ဂံၢ်ဘါသၢဆံ(၃၀)ဂၤ, သးခိၣ်ဝီလ်ထၢၣ်အပူၤတၢ်ဒုးစးပြးဂံၢ်ဘါသၢဆံ(၃၀)ဂၤ ဝဲလၢၢ်ယုဆံ (၆၀) ဂၤန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲ၁၉၈၈လိၤစးပထုဘၣ်(၂၆)သီဂီၤခိၣ်န့ၣ်ရဲၣ် အဝဲသ့ၣ် ထီၣ်ဖျိး ကွဲၣ်ဒုၣ်ဒါတၢ်လီၤဘုဘီစိန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ပုၤကညီအသးဖိၣ်န့ၣ်ဒုၣ်ဒါအသးဆူၣ်ခိၣ်စဲအိၣ်မိၤန့ၣ် လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဆိၣ်ဒုးဒုၣ်ဒါအတၢ်လီၤန့ၣ်ဝဲၤသးခိၣ်စီၤန့ၣ်ဆူၤလီၤပျံၤဆူၤသးဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်သးဂ့ၢ် ဝီသးခိၣ်ကျၢၢ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဖဲသးခိၣ်ကျၢၢ်ဘိၣ်မွဲလဲၤဒုးန့ၣ်အသးလၢတၢ်ဆါဟံၣ်အဝဲ ဆုၤကဒါက့ၤလီၤပျံၤတၢ်န့ၣ်လီၤတဘျီဆူၤသးခိၣ်စီၤန့ၣ်လၢအဒုးဖျိးကွဲၣ်ဒုၣ်ဒါဖဲဘုဘီစိ, မိကီၢ်

လုတၢ်လီၤအယိ မ့ၢ်တၢ်သးခုလီၤ. မၤသးခိၣ်စီၤဒူဆဲးထီၣ်ဒုးန့ၢ်က့ၤမၤသဝီတၢ်လီၤတဖၣ်လီၤ. တၢ်လိာ်ကလုာ်ကလုာ်သးခိၣ်လးထူကဟံးမူဒါသးကျဲၤမ့ၢ်လိာ်အါထီၣ်သးကထုးအါထီၣ်သး လၢသးက့(၆)သးက့(၇)န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးတဘျီအံၤသးခိၣ်စီၤဒူဒီးသးခိၣ်ဝီလ်ထၢၣ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲၤဝဲလၢတၢ်ကဆဲးထီၣ်က့ၤကဒီးဒုၣ် ဒါတၢ်လီၤဒ်သးခိၣ်ကျၢၢ်န့ၣ်လီၤဝဲအသိးသးခိၣ်ကျၢၢ်လးထူဟံးမူဒါရဲၣ်ကျဲၤဝဲဒီးသးခိၣ်ကျၢၢ် တရူၢ်ဟံးမူဒါလၢဝံစိာ်တီဆၢ. သးခိၣ်ဒိၣ်လီၤဝံဒံး(လၢအမ့ၢ်သးခိၣ်ကျၢၢ်တရူၢ်)အဖိခွါဟံးမူဒါ လၢကျိဖးဒိၣ်ကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သးခိၣ်ကျၢၢ်လးထူတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဖိခိၣ်သးတဖၣ်ဟဲ တုၤဖိၣ်ဒီးစးထီၣ်တၢ်ဒုးန့ၣ်လီၤ. သးခိၣ်ကျၢၢ်လးထူအနီၤကစၢ်လဲၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲၤဝဲဘူးဘူးတၢ် တၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတဘျီအံၤသးခိၣ်မုၢ်ဒါဒိၣ်မူတီခိၣ်ရိၣ်မဲၤဝဲပိာ်မုၢ်သးပၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. သိၣ်မ့ၢ် တခီမ့ၢ်စလုၣ်သးဟံးစ့ၢ်ကိး. ပုၤထီၣ်သဖိးဒုၣ်ဒါတခီမ့ၢ်ကညီသးမ့ၢ်ဒိၣ်ပိာ်ခွါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပ ပုၤထီၣ်မိကီၢ်လုၢ်ဝံဆဲးထီၣ်ကဒီးဆူညါကွၢ်ကွၢ်လီၤ. ဒ်သိးကန့ၢ်ဘၣ်မၤသဝီသးကလၢအဂီၢ် ဘၣ်ထီၣ်ဖျိးကွၢ်လုၢ်ခိၣ်လီၤပပုၤသးဘူးအသးဆူလုၢ်ခိၣ်ထံးယုကျဲၤလၢကထီၣ်လုၢ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤလဲၤယုကျဲၤမ့ၢ်ဝဲသးဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်စုကဝဲဒိၣ်အပုၤသးခိၣ်လီၤသဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤ ထီၣ်လၢထံကျိကပၤဒုၣ်ဒါခးအီၤထီၣ်လၢတၢ်ယၢၤဘၣ်ဆၣ်ဒုၣ်ဒါခးအီၤအယိမၤတဘၣ်လၢၤ ဘၣ်. သးခိၣ်လီၤဝံဒံးလဲၤအိၣ်ဖဲလုၢ်ခိၣ်ထံးရဲၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်, လၢတၢ်ကထီၣ်လုၢ်ခိၣ်အဂီၢ်ယု ထၢထီၣ်ပုၤအဂၤယုဆဲး လၢအမ့ၢ်ဝဲသဝခစုကဝဲဒိၣ်အပုၤဒီး သဝခ သးဒူစိအပုၤတဖၣ်န့ၣ် လီၤ. လၢပုၤယုထၢပုၤအကျါသးခိၣ်ပျၢၣ်ပၣ်စ့ၢ်ကိး. ကသံၣ်သရၣ်တခီလၢနီၤကစၢ်တၢ်ဘၣ် သးအဖိခိၣ်ပုၤလၢဒီးယုထၢသးဒီးဟ့ၣ်ထီၣ်အမံၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲစီၤဘးဝါ, စီၤထူဘိ, စီၤအိၣ်မ့ၢ်စိ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်စးထီၣ်ထီၣ်လုၢ်လၢတဆဲးခံန့ၣ်ရဲၣ်. တံာ်တံာ်သၢန့ၣ်ရဲၣ် ဒီးဖဲ(၁၅)တဆဲးယံာ် န့ၣ်ရဲၣ်ဆၢကတီၢ်ထီၣ်ဝဲဟံးတုၤလၢဒုၣ်ဒါအတီၣ်ခိၣ်ထံးလံဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လုၢ်ကျါအယိခးကျိတ ညီဘၣ်ဆၣ်ကွၢ် လၢစုမ့ၢ်ပိာ်တဖၣ်လီၤ. ကျဲၤလၢလဲၤထီၣ်ညီတဖၣ်ဒုၣ်ဒါဆီလီၤဝဲရ့မ့ၢ်ပိာ်. သဝခသးဒု(၂)အပုၤလၢကွဲလဲၤထံးထီၣ်ကွၢ်ချ့မ့ၢ်ပိာ်အပျံၤဒုၣ်ဒါမၤပိာ်ဖးထီၣ်အယိ. အစု လီၤမၤတကပၤလီၤ. ဖဲန့ၣ်ကသံၣ်သရၣ်ဘးဝါဘိၣ်န့ၢ်အစုဝံအိၣ်မ့ၢ်စိ က့ၤစိာ်ဆၢလီၤအီၤဆူ သးခိၣ်လီၤဝံဒံးအအိၣ်လီၤ. မ့ၢ်လုၢ်လီၤအယိဘၣ်က့ၤဆၢပုၤဆါကျိကီၢ်ဘၣ်လီၤလၢပျံၤလီၤ. ဖဲ လုၢ်ပုၤတပူၤန့ၢ်ဒုၣ်ဒါအိၣ်ယံာ်ဂၤဘၣ်ခးအီၤကီၢ်ခဲခဲလီၤ. ဖဲန့ၣ်ပပုၤထီၣ်တရံးလုကပၤခးလီၤ (RPG)တဖျၢၣ်ဆူလုပုၤ, ဒုၣ်ဒါလီၤဟံးဖဲန့ၣ်တဖျၢၣ်အယိပုၤဆဲးထီၣ်ကဒီးန့ၣ်လီၤ. ဒုၣ်ဒါတဖၣ် သံပပုၤထီၣ်ဆူတၢ်ဒိခိၣ်ဖဲန့ၣ်ပပုၤအမံၤစီၤမူန့ၢ်ကီၢ်သးခုဒုပိုၢ်ခိၣ်ကိးယါဒုၣ်ဒါ, ဒုၣ်ဒါခးအီၤ လၢခါဘဲသံဖဲန့ၣ်တဘျီယိပုၤဘၣ်က့ၤဆၢကဒီးအသီတဂၤ, တစိာ်ဖိဖိာ်ဆဲးစံၣ်ထီၣ်ဒုၣ်ဒါခးစိ သံကဒီးအသီတဂၤဘၣ်ဆၣ်ပုၤဆဲးထီၣ်ကဒီးဆူညါကွၢ်ကွၢ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ပုၤဒိတၢ်ဂီၤမူတဖၣ်ပိာ် ထီၣ်သးအခံတဘျီလၢၤ ဘၣ်. ပပုၤထီၣ်သဖိးဒုၣ်ဒါရဲၣ်ရဲၣ်စုကဝဲဒိၣ်အပုၤခးဝဲ (၇၂မမ) လဲၤဘၣ်ဒုၣ်ဒါအကျိဖးဒိၣ်အရံၤတၢ်လီၤအုကၢၤကပျီထီၣ်ဝဲလီၤ. ပုၤထီၣ်တၢ်လုၢ်ဒိခိၣ်န့ၢ်အခါ တၢ်ခံးလဲၤဖဲတၢ်လုၢ်ခိၣ်ဒုၣ်ဒါသံအဂၤ(၃၀)ပပုၤသးဖိမၤန့ၢ်ကျိအခိၣ်ယံာ်ဆဲးန့ၣ်လီၤ. ဒုၣ်ဒါတဖု သးရဲၣ်ခိၣ်တဂၤမ့ၢ်ပုၤလၢအန့ၢ်ဘၣ်သံၣ်ဟးသ့ၣ်ရးဘူးဒီးဟံးလီၤအသးကျၢၢ်မုဆူလၢအနီၤက

စာမူသံမေးပုဂံကမ္မာနာဘိဝံသအတိတ်လိင်္ဂလီလီ၊ အဝဲသံကွံင်ဝဲန့ၣ်တၢ်လိင်္ဂန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲကစၢ်နၢၤလုတၢ်
ကိးစ့ၢ်ကိးလၢထံလုထံၣ်လုန့ၣ်လီၤ၊ န့ၣ်ဒါတဖၣ်ဂုၤကဒါက့ၤဆူမိၤယွၤလု၊ အတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်၊
ကျိၣ်ခိးအဂံၢ်အဘါလီၤစ့ၢ်လံဘၣ်ဆၣ်အသးသဟီၣ်တခီအိၣ်ဒီးဝဲ၊ အိၣ်ခိးကွၢ်လၢစ့ၢ်ကိးသး
လၢကဟဲလုထီၣ်အဝဲသ့ၣ် လီၤ၊ မ့ၢ်လၢန့ၣ်ဒါက့ၤထီၣ်အိၣ်လၢမိၤယွၤလုအယိၣ် ပုၤဆဲးထီၣ်က
ဒီးလီၤ၊ ပပုၤတဖၣ်ယုကျဲၣ်ပုၤန့ၣ်ဒီးသးခိၣ်ခိးသ့ၣ်လီၤ၊ မ့ၢ်လဲၤထီၣ်လီၤလီၤကျဲၣ်တၢ်တံၣ်န့ၣ်ဒါက
ခိးခးလီၤပုၤအယိၣ်၊ ဘၣ်လုၤဆၣ်ကျဲၣ်တအိၣ်ဘၣ်ထီၣ်လုကပၤစၢၤထီၣ်ပျံၤဝံၤထီၣ်တက့ၢ်တက့ၢ်
ဘၣ်ယိၣ်လၢစ့ၢ်တပျံၣ်ကလီၤတံၣ်သံ၊ ထဲယုကျဲထီၣ်လီၤထီၣ်လီၤတံၣ်တံၣ်ခဲန့ၣ်ရံၣ်တတုၤဆူ
တၢ်ပညိၣ်လီၤဘၣ်ဟဲက့ၤလီၤကဒါက့ၤလီၤ၊ လၢခံပပုၤတရံးကဒါက့ၤဆူ မဲၢ်ပိးထံၣ်လၢတးမ
တီၣ်လုၤထီၣ်လၢထံတြီၤပုၤတပၤန့ၣ်လီၤ၊ န့ၣ်ဒါတဖၣ်ပးအိၣ်စဲးတြီၤဖဲပပုၤလဲၤထီၣ်ဟံးတၢ်လီၤ
န့ၢ်အခါန့ၣ်ဒါအပုၤတအိၣ်နီတဂၤဘၣ်၊ ဘၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်က့ၤလီၤတလၢအခါပပုၤန့ၣ်လီၤဟံး
အလီၤဝံၤဖဲဂီၤခီအဝဲသ့ၣ်ဟဲထီၣ်အခါပပုၤခးအီၤန့ၣ်ဒါန့ၣ်အိၣ်ဒဲးဖဲတၢ်ကဆူးဖိတန့ၣ်ပလဲၤ
ထီၣ်အိၣ်ဖဲန့ၣ်စးထီၣ်လၢအိးကထိဘၣ်တဆံခံသီဖဲန့ၣ် ပပုၤအဆၢတံၣ်ကွံၣ်တဘျီယိကထီၣ်
တၢ်လီၤတူၢ်လီၤကံၣ်ဖဲန့ၣ်တထံၣ်လီၤ၊ တုၤလၢလၢအိးကထိဘၣ်(၁၇)သီန့ၣ်ဒါ(၆၆၂)ဟဲလုၤ
ထီၣ်အီၤတုၤဒီးဖိၣ်လိာ်အစုန့ၣ်ဖဲန့ၣ်လီၤ၊ (ခလရ၇၅)စ့ၢ်ကိးဟဲတုၤဖဲလၢအိးကထိဘၣ်(၂၁)
သီန့ၣ်ဒါဒုးက့ၤပပုၤဖဲလၢအိးကထိဘၣ်(၂၃)သီပုၤတီခိၣ်ရိၣ်ဖဲမ့ၢ်ဝဲ၊ သုးတြီၤ(၆၆)ခိၣ်၂ သုး
ခိၣ်ခိၣ်စိခုၣ်အိၣ်ပလးန့ၣ်လီၤ၊ ဖဲလၢအိးကထိဘၣ်(၂၅)သီခမရ(၃)ဟဲတုၤဒီးဖဲ၂၆သီသုးတြီၤ
(၄၄)ဟဲတုၤကဒီးလီၤ၊ သုးတြီၤ(၆၆)အခိၣ်သုးခိၣ်ခိၣ်စိတုၣ်အူဆၣ်နီၤဖဲကျိၣ်ကတံၣ်၊ ဒီးသုး
တြီၤ(၄၄)ခိၣ်သုးခိၣ်ခိၣ်စိတုၣ်အူ၊ သုးတြီၤ၆၆အနပဟ၆၆၂သုးခိၣ်ခိၣ်စိတုၣ်မိၣ်အူ၊ သုးတြီၤ
(၄၄)(၄၄၁)ခိၣ်သုးခိၣ်ခိၣ်စိတုၣ်ဝုတဖၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဖဲန့ၣ်လီၤ၊ သုးတြီၤ(၆၆)ခိၣ်၂စးထီၣ်ဒုး
ဆိကစၢ်မိၤယွၤလုန့ၣ်လီၤ၊ ဖဲလၢနီၣ်ဝုဘၣ်၁သီတုၤ၃သီအနံၤန့ၣ်(နပဟ၆၆၂)ပၤဆုၤသုးရၣ်
တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ(ခလရ ၇၈, ခလရ ၈၁, ခမရ၆)တဖၣ်ဒီး(ခလရ ၇၈)ဒီး(၈၁)ထီၣ်ဒုးမိကီၤလု၊
(ခမရ၆)တခီထီၣ်ဒုးလၢကါတူၢ်န့ၣ်လီၤ၊ န့ၣ်ဒါမၤန့ၢ်ဝဲဒဲးလၢကါတူၢ်တဖျၢၣ်ဒီးပုၤလၢအတီ
ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်ဒုးဖဲန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ(ခမရ၆)သုးရၣ်ခိၣ်သုးခိၣ်ခိၣ်ဂီၢ်ဂုၤမုးသုန့ၣ်လီၤ၊ လၢမိၤယွၤလုတ
ပၤသုးလၢအဟံးမ့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ(နပဟ၄၄၁) ပၤဆုၤသုးရၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ(ခမရ၃, ခလရ၇၅, ခလရ
၈၀) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ၊

န့ၣ်ဒါတဖၣ်ဟဲထီၣ်ဒုးပုၤလၢဂံၢ်ဘါအါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢပပုၤခိၣ်ဆၢအီၤန့ၣ်အယိၣ်ဒုးဝဲ
တညီဘၣ်၊ လၢတၢ်န့ၣ်အယိၣ်၊ အဝဲသ့ၣ်ဆိတလဲကွံၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ၊ ဖဲလၢနီၣ်ဝု
ဘၣ် (၄)သီန့ၣ်၊ လၢသုးဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်တခီကိးထံၣ်လိာ်ဝဲဒဲးတၢ်သုးထီၣ်လီၤလၢခိၣ်ကျၢၢ်
သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဖိမိၣ်လးဒီးဟ့ၣ်လီၤဝဲမ့ၢ်ဒါလၢအမ့ၢ်ဝဲပၤဆုၤဒုးယၢခိၣ်ကျၢၢ်န့ၣ်လီၤ၊ သုးခိၣ်ကျၢၢ်
သါရွဲၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ကလုၢ်လၢထးခိၣ်ဒီးခံးဝဲလၢသုးခိၣ်ကျၢၢ်ဖိမိၣ်လးအသုးမ့ၢ်ခိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တၢ်ဒုး
လၢအကါဒိၣ်အိၣ်၂ခါလၢအမ့ၢ်ဝဲမဲယါနီတၢ်ဒုးဒီးမဲၢ်သဝီတၢ်ဒုးန့ၣ်လီၤ၊ မဲယါနီမ့ၢ်လီၤဘၣ်ဖုး
န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢ(ပကပ)ဟဲန့ၣ်ထီၣ်ဒုးအီၤတဆိဘၣ်တဆိန့ၣ်လီၤ၊ လၢတၢ်န့ၣ်အ
ယိၣ်သုးခိၣ်ကျၢၢ်သါရွဲၣ်တဲဝဲလၢသါကတီခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်ဒုးအံၤလၢသါကစၢ်န့ၣ်လီၤ၊ မ့ၢ်မ့ၢ်ဝဲသဝီ

တစ်ခါမျိုး လာပပုသုးမုာ်သံာ်ဘိထီာ်ဒုးမဲာ်သဝီအဖိခိာ်သုးမိၤစီရိဆိမိာ်ဝဲလၢ ခုာ်ဆဲာ်ယုာ်က တိခိာ်ရိာ်(မဒတ)ဒုးဝဲမဲာ်သဝီမုာ်ဝံၤန့ာ်ကဒုးဝဲဖာ်အာ်, မိာ်လမ့ာ်,တုၤဆူထံထာ်စ့ဒီး ကဘိး ဘာ်ရၤလီၤဝဲဒာ်ကညိကီာ်သဘျၤန့ာ်လီၤ. သုးခိာ်ကျၢာ်သၢၤရွၢာ်ခဲးဝဲ(KNU)မုာ်ဟဲန့ာ်လီၤတပၤ ဒီးလၢအဝဲတပၤ(ဗကပ)မုာ်ဟဲန့ာ်လီၤန့ာ် ပကလီၤဖးသၢဖုအယိမဲာ်သဝီတၢ်ဒုးအဂီၢ်ဟ့ာ်လီၤ ဝဲမုာ်ဒါတၢ်တၢ်ဆူသုးခိာ်ကျၢာ်ဖိမိာ်လးအစုပူၤလီၤ. အယိမဲာ်သဝီတၢ်ဒုးအံၤကဲထီာ်ဝဲ(Major Operation) ဖးဒိာ်တခါန့ာ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤတခါကီာ်ပယီၤပူၤတၢ်တၢ်ထီာ်တၢ်လီၤကီာ်ကီာ် သ့သ့အယိကဘာ်က့ၤမၤထီာ်က့ၤဝဲအသုးမုာ်ဒိာ်အလၢကပီၤလၢသုးဂ့ၢ်ဝီတကပၤလီၤ. သုး ခိာ်ကျၢာ်ဖိမိာ်လးန့ာ်ပာ်ဝဲမဲာ်သဝီတၢ်ဒုးအံၤတမ့ၢ်ထဲသုးဂ့ၢ်ဝီတကပၤဘၢာ်. ဘာ်ထွဲစ့ၢ်ကိးဒီး လၢထံဂ့ၢ်ကီာ်သဲးအယိအဝဲသ့ပီၤသးဝးလၢတၢ်ဒုးတဘျီအံၤလီၤ. တၢ်ဒုးအခိာ်ထံးတၢ်ရဲာ် ကျဲၤအီၤလၢ(ရတခ)ဘၢာ်ဆဲာ်လၢခဲကဲထီာ်က့ၤသုးမုာ်ဒိာ်ဝဲၤလီၢ်ခိာ်သ့ဒိတခါအတၢ်ရဲာ်တၢ် ကျဲၤအယိအတယၢ်ယၢဝဲလီၤ.

သုးခိာ်ကျၢာ်ဖိမိာ်လးသုးခိာ်ဒိာ်စိညိးတုာ်ယုာ်ဒီးသိလ့ာ်တီကျိချံာ်ပုာ်သ့ဟဲတုၤစ့ၢ်ဖာ်အာ်ဖဲ လၢနိာ်ဝဲဘၢာ်(၁၁)သီန့ာ်လီၤ. ပုၤလၢခိးသဂၢ်အီၤတဖာ်မုာ်ဝဲ(ရတခ)သုးခိာ်ကျၢာ်ဖိညာ်လုၤ, သုးတြီၤ(၄၄)ခိာ် သုးခိာ်ဒိာ်စိတုာ်အုၤ, သုးတြီၤ(၆၆)ခိာ်သုးခိာ်ဒိာ်စိတုာ်အုၤန့ာ်လီၤ. မုာ်လၢ ညာ်လုၤဟံးမုာ်ဒါလၢ(ရတခ)ဒိတခါညါလၢအမုာ်ကညိကီာ်စဲာ်တလၢၤကီာ်စဲာ်. တနီၤသရဲာ်ကီာ် ခိအယိမဲာ်သဝီန့ာ်အးလီၤဝဲလၢကဲလၢကဲဆုဆုဆူမိာ်လးအစုပူၤလီၤ. နိာ်ဝဲဘၢာ်(၁၃)သီမိာ်လး ဟဲတုၤဆူလုၤပျဲၢ်ကီာ်ဆဲာ်န့ာ်လီၤဝဲလၢတၢ်ကတုၤထီာ်သိလ့ာ်ကျဲးစးထီာ်လုၤပျဲၢ်. ကျိၢ်ကတံာ် တုၤဆူမဲာ်သဝီလီၤ. နဲာ်လီၤစ့ၢ်ကိးဝဲလၢနိာ်ဝဲဘၢာ်(၁၉)သီ ကျိချံာ်ပုာ်သ့တဖာ်တၢ်ကဘာ် ဆုတုၤမဲာ်သဝီလီၤ. နိာ်ဝဲဘၢာ်(၁၄)သီမိာ်လးဟဲဒီးကဘိယုၤတုၤဖဲကျိၢ်ကတံာ်ထံာ်လီာ်အ သးဒီးသုးတြီၤ(၂)(နပဟ)ခိာ်တဖာ်လီၤ.အဝဲကွၢ်သုးခိာ်လၢအတီခိာ်ရိာ်မဲတၢ်ဒုးတဖာ်အမဲာ် ထံထံဒီးခဲးဝဲ “တၢ်ဒုးအံၤဘၢာ်ထွဲစ့ၢ်ကိးထံဂ့ၢ်ကီာ်သဲးအယိလီၤဘၢာ်ယိာ်တုၤလၢထံကီာ်လီၤပျီာ် သ့ဝဲ,ပဘိးဘာ်ရၤလီၤတၢ်ဒုးအံၤလၢဟီာ်ခိာ်ချၢလၢပကမၤဒ်အံၤဒ်န့ၤပျီၤပျီၤလဲၤ,ပကခိာ်ဂူပသး ဒီးမၤမဲာ်ဆုးလီၤပသးတသ့ဘၢာ်. တၢ်ဒုးအံၤပမ့ၢ်တနၢၤ, ပဝဲလၢအဘၢာ်မုာ်ဒါတဖာ်ပကြဲး ယုၤဟးထီာ်ကွၢ်, ပမၤမဲာ်သဝီမုာ်တနၢၤဘၢာ်ယတက့ၤဘၢာ်. အဝဲသံကွၢ်သံဒီးတၢ်အိာ်သးတဖာ် ဝံၤဝဲထံနီၤဖးဝဲတၢ်ဂံၢ်စၢ်, တၢ်ဂံၢ်ဆူာ်ဝံၤက့ၤဆူဖာ်အာ်လီၤ. ဖဲလၢနိာ်ဝဲဘၢာ်(၁၅)သီ အဝဲ ဟံၤဖျါထီာ်ဝဲ တၢ်အိာ်သးလၢအထံာ်ဘၢာ်ဝဲတဖာ်ဆူထးဝံၤရဲာ်ကျဲၤဝဲလၢကဆိတလဲကွၢ်သုး ခိာ်သုးနၢ်တဖာ်လီၤ. ဖဲနိာ်ဝဲဘၢာ်(၁၆)သီအဝဲဒီးသုးခိာ်စိတုာ်အုၤဟဲတုၤဆူကျိၢ် ကတံာ်ထုး ဖိာ်ဝဲအသုးခိာ်ဒီးသုးရှုာ်ခိာ်အသီတဖာ်ဆုထီာ်ဝဲဆူမဲာ်သဝီန့ာ်လီၤ. မိာ်လးဒီးတုာ်အုၤလဲၤ ထီာ်ဆူမိၤယုၤလုၤဟ့ာ်ဆူထီာ်ဝဲအသုးမုာ်သံာ်ဘိတဖာ်လၢကဆိာ်ဒီး သးသဟီာ်လၢကဒုး တၢ်အမဲာ်ညါခဲးဝဲသုးတၢ်မုာ်တနၢၤဘၢာ်ယကဟံးသ့ဂ့ၢ်ဝီ, ဒီးယကမၤစ့ၢ်ကိးပုၤဟံးယၢဂ့ၢ်ဝီ ယုာ်ဒီးသုလီၤ. ဒုာ်ဒါတုၤထီာ်ကျဲတုၤမိၤယုၤလုၤတုၤထီာ်ကဘိယုၤစီၢ်လီၤအလီၢ်ဝံၤ, ဆုထီာ် ကျိဖးဒိာ်ချံတဖာ်လၢလၢလီာ်လီာ်လီၤ. တချုးထီာ်ဒုးတၢ်လီၢ်အခါခးလီၤဆိကျိဖးဒိာ်တဖာ် ဒ်မုခိာ်စူထံအသိး, သုးခိာ်ကျၢာ်ဖိမိာ်လးကိးဖိာ်သုးခိာ်န့ၢ်လၢအတီခိာ်ရိာ်မဲ တၢ်ဒုးတဖာ်ခဲ

လက်ဖျားနဲ့ပူးပတ်လီတတီတတီဝံးရဲၣ်ကျဲၣ်လဲၣ်လဲၣ်ကဆဲးဒုးတၢ်ဆူညါလီၤ. အဝဲနီၤလီၤမူ
ဒါခမရ(၆)သုးရၣ်ခိၣ်(၂)သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိမိကဘၣ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲလဲၣ်ကထီၣ်ကီၢ်ပီလူ, ခမရ(၇)
သုးရၣ်ခိၣ်မူးမိၣ်ကဘၣ်ထီၣ်ဘုဘီစိအကပိၣ်ကပတဖၣ်လၢပုၤကညီအသုးတဖၣ်တဟံၣ်သ့ၣ်
ဟံသးဝဲအလီၢ်လီၤ. ကဘၣ်စးထီၣ်ဒုးဝဲဖဲလဲၣ်ခိၣ်ခဲဘၣ်(၁၆)သီလီၤ. ဝဲသုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိမိအလီၢ်
န့ၣ်သ့ဝဲကျိဖးဒိၣ်(၈၄မမ)၂ခိၣ်လီၤ. တချူးသဖိထီၣ်ဒံးအခါခးလီၤဘျဲးတၢ်လီၢ်လၢကျိဖးဒိၣ်
တဖၣ်. မ့ၢ်လၢဂီၢ်ခိၣ်လုကျိတၢ်လီၢ်တလဲၣ်ဘၣ်အယိပပုၤကညီအသုးတဖၣ် ဘၣ်တူၢ်မူသ့ကျိဖး
ဒိၣ်တဖၣ်လီၤ. န့ၣ်ဒါဟဲသုးဘူးအသးကွၢ်ကွၢ်ခးလီၤဘျဲးတၢ်လီၢ်ကွၢ်ကွၢ်. န့ၣ်ဒါအပုၤလၢ တၢ်
မဲၣ်ညါတဖၣ်ဟဲကွၢ်စ့ၣ်ပပုၤအိၣ်တၢ်လီၢ်ဝဲက့ၤဟ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်ဒီးခးလီၤပတၢ်လီၢ်လၢကျိဖးဒိၣ်
ကွၢ်ကွၢ်လီၤ. ဝဲနၢၤခးယၢၤခးအခါပပုၤတသံတဘၣ်ဒိအါအါဘၣ်. လၢကျိဖးဒိၣ်လီၤနီၤမူခိၣ်စူၤ
အသီးအယိပပုၤသုးဖိသံဘၣ်ဒိအါမးပပုၤတူၢ်ကျိဖးဒိၣ်တန့ၢ်လၢဘၣ်အယိ, ဝဲ(၁၉၈၈)လါ
ခိၣ်စဲၤဘၣ်(၂၄)သီအနံၤပဘၣ်ပျဲကွံာ်မဲၣ်သဝီဆူဒုၣ်ဒါအစုပုၤလီၤ. တၢ်ဒုးတဘျီအံၤပပုၤသံဝဲ
လၢဂီၢ်(၁၀၈)ဂၤဒီးဘၣ်ဒိ(၃၁၄)ဂၤန့ၣ်လီၤ. ပကညီသုးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်သံတၢ်ပုၤအါက
တၢ်စးထီၣ်ခိၣ်ခဲဘၣ်(၁၆)သီတုၤခိၣ်ခဲဘၣ် (၂၁)သီ, ပပုၤထၢဖိၣ်က့ၤစရီၣ်ဒုၣ်ဒါသံဝဲလၢဂီၢ်
(၃၄၉)ဂၤဘၣ်ဒိ(၁၃၈၈)ဂၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟံၣ် မျါအပုၤသံဝဲလၢဂီၢ်(၂၅၇)ဂၤပၣ်ယုၣ်သုးခိၣ်
(၁၂)ဂၤအပုၤဘၣ်ဒိဝဲလၢဂီၢ်(၁၄၂၁)ဂၤအကျိပၣ်ယုၣ်သုးခိၣ်(၉၆)ဂၤအပုၤလီၤမံၢ်(၁၂)ဂၤအ
ကျိပၣ်ယုၣ်သုးခိၣ်(၉)ဂၤန့ၣ်လီၤ. ပပုၤလၢအဒုးသကိးတၢ်လၢမဲၣ်သဝီတၢ်ဒုးတဘျီအံၤမ့ၢ်ဝဲ
သုးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်, သုးက့ၤ၆, သုးက့ၤ၇, သုးရၣ်၂၀, ဒီးသုးက့ၤအဂၤတဖၣ်အပုၤတနီၤ, ယုၣ်ဒီး
မူၣ်စလုၣ်သုးက့ၤအဂၤ(၃၀)လီၤ. ပထီၣ်ဒုးဒုၣ်ဒါအခါပမၤန့ၢ်ဒုၣ်ဒါအကျိ(၆၂)ခိၣ်ဒီးဒုၣ်ဒါ
ထီၣ်ဒုးက့ၤပုၤအခါမၤန့ၣ်က့ၤပကျိ(၁၄)ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. မိဖိက့ၣ်တၢ်ဒုး

မိဖိက့ၣ်တၢ်လီၢ်န့ၣ် အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဝဲဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရၣ်ပုၤဝဲသ့မ့ၣ်ကျိကၢ်ခိၣ်လီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကီး
သုးရၣ်(၂၂)ဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးကီၢ်ဆၢတြၢတဘၣ် လၢတၢ်ဟဲန့ၣ်မ့ၢ်တအါထဲ
သီးမဲၣ်သဝီဘၣ်ဆၣ်ဘၣ်ဘျူးစ့ၢ်ကီးလၢထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ်လၢအိၣ်ဘူးဒီးလီၢ်ကဝီၤဝဲန့ၣ်တဖၣ်
အဂီၢ်လီၤ. အမဲၣ်ညါ(KNU)ဆီလီၤတၢ်ရၢလီၤတၢ်ကစီၣ်သန့ဒီးကလုာ်ဒုၣ်ပုၤဖိၣ်စုကဝဲၤက
ရၢဟံၣ်ဖိၣ်(NDF)ဆီလီၤစ့ၢ်ကီးတၢ်လီၢ်ဝဲန့ၣ်အယိ, န့ၣ်ဒါဟဲထီၣ်ဒုးတၢ်လီၢ်အံၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်တ
ဖၣ်အံၤစ့ၢ်ကီးလီၤ. ပယီၤသုးပဒိၣ်(ရတခ)တၢ်ဒုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၣ်မ့ၢ်ဝဲ (ဇွဲအောင်) တၢ်ဒုးတၢ်
ရဲၣ် တၢ်ကျဲၣ်, (၁၉၈၃, ၁၉၈၄)တၢ်ဒုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၣ်အမံၤတခါယီ အမဲၣ်ညါဝဲ (၁၉၈၃)န့ၣ်
မၤစ့ၢ်ကီးဝဲ(တိုက်ခွဲဟုန) တၢ်ဒုးရဲၣ်ကျဲၣ်ဒီး(၁၉၈၄)န့ၣ်မၤစ့ၢ်ကီးဝဲ (ရန်ငြိမ်းအောင်) တၢ်ဒုး
ရဲၣ်ကျဲၣ်(ရန်တိုင်း အောင်)တုၤလၢလါအိၣ်ကူးဒီးမၤဝဲ(ရန်တိုင်းအောင်) တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၣ်တုၤ လါ
ဝဲးပတုၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဝဲ(၁၉၈၃)လါခိၣ်စဲၤဘၣ်အပုၤသုးတြၢ(၄၄)ဟဲထီၣ်ဒုးမိဖိက့ၣ်, ဝဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်ပုၤဘၣ်
မူဘၣ်ဒါလၢတြၢပုၤအိၣ်ကတၢ်မ့ၢ်ဝဲသုးခိၣ်စိမိၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲ(၁၉၈၄)န့ၣ်လါဖုတြၢအါ

ရုံး(၂၈)သိနှင့်အခြားလီဒါးကြားပူလီ၊ တချွေးနှင့်အခြားလီဒါးကြားပူလီ၊ နေ့စဉ်နှင့် ပခိုက်နာလာ အဘဏ်မူဘဏ်အဖွဲ့ကဝီ၊ ဝဲနဲ့လအမှတ်သုံးခိပ်စီမိပ်စီမိပ်၊ သုံးခိပ်ခိပ်ကီဂိုဂီစီသု၊ သုံးခိပ် ခိပ်စီစီတီ၊ သုံးခိပ်ခိပ်ကီဂိုဂီရီနာ၊ သုံးခိပ်ခိပ်ဖိဖါချိပ်၊ သုံးခိပ်စီလု၊ သရက်ထွဲဒီး၊ သရက်ယဲ၊ ထူ၊ သရက်ဘီမူ၊ သုံးခိပ်စီဆပ်ယူ၊ သုံးခိပ်ခိပ်ဖိချိပ်ကယီ၊ သုံးခိပ်ထိပ်၊ သုံးခိပ်ခွပ်သွပ်၊ သုံးခိပ်မိဟု၊ သုံးခိပ်စီလေးဖွပ်၊ သုံးခိပ်ဆံဒါ၊ သုံးခိပ်ဘံးထာပ်၊ ပခိပ်ခွါလှပ်၊ ပခိပ်အါစီးဒီးသုး ရှပ်(၂၂)ခိပ်တဖန်ခဲလက်အိပ်ဖွပ်တဘိပ်ပိပ်သကီးမိဖိကွပ်ကြွတ်တဘိပ်တဘာ၊ ဝဲ(၁၉၈၄) နံနံလါယနူအါရုံး(၃၀)သိဒီးဟ်လီ၊ ဝဲသုးအလီအကျတဖန်လီ၊ သုးအရှပ်လါပပ်ယုတ်ဝဲ တာ်ဒုးတဘျီနဲ့မာ်ဝဲကညီသုးမုးခိပ်သုးက့၁၊ သုးရှပ်၂၂၊ သုးရှပ်၂၁၊ သုးရှပ်၂၀၊ သုးရှပ်၁၆၊ သုးရှပ်၇၊ သုးရှပ် (၁၀၁)၊ သုးရှပ်၈၊ သဝခသုးဒု၂၊ ဒီးမူပ်စလုင်သုး၊ (NDF)သိပ်မုံ၊ လါအမှတ်တီသု၊ တလါ၊ ရျာ်ခါ၊ အသုးတဖန်နဲ့လီ၊ နှပ်အါထီင်ဒုးပုတကတီယီမာ ယုတ်ဝဲတံာ်လွိုင်တံာ်အိပ်ထာပ်ဂါဝဲတဘျွးလါဒ်သီးကမလက်ကွပ်ပကျိချိအဂီလီ၊ အဝဲသုင် ထီင်ဒုးတံာ်တခိီထုးတံာ်ဆါကတီတခိီ၊ ပပုကညီအသုးတနီတနာ်ပာ်နှပ်အါအတံာ်ကူင်ခး လက်ကလီကျိခံအယိဝဲလါအိကွပ်(၁၆)သိအနံ၊ ခိပ်နာ်ဘဏ်မူဘဏ်အါတဖန်ထုးထီင်တံာ်ကလုာ် လါတံာ်ကဘဏ်ပဟ်တံာ်သုကျိချိဒီးကွာ်သုဒ်အလီအိပ်အသီးလီ၊ ဝဲ(၁၉၈၄)နံနံ၊ လါမု၊ တု၊ လါစီးပတုဘာ်အပူ၊ ဟဲနဲ့လီဒါးပပုလါတံာ်လီခံတကပဟ်ဘဏ်ဆပ်ထီင်ဒုးပတြါတနာ် ဘဏ်၊ တံာ်ဒုးတဘျီအံ၊ ပပုသံ(၅၀)ဂါဘဏ်ဒီ(၁၇၆)ဂါလီ၊ နှပ်အါကထီင်ဒုးမိပ်ဖိကွပ်ကြွတ် ခံဘျီတဘျီအါနဲ့ထီင်ဒုးဆိဝဲချာ်နှပ်ကြွတ်သုးရှပ်(၂၁)တံာ်လီ၊ ဝဲ(၁၉၈၉)နံနံ၊ လါယနူ၊ အါရုံး(၁၉)သိနဲ့လီ၊ ရတခ (အရှေ့တောင်တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်) တံာ်ဒုးတံာ်ရဲပ်တံာ်ကျါမာ်ဝဲ (ဖွဲ့အောင်လင်း)တံာ်ဒုးရဲပ်ကျါနဲ့လီ၊ နှပ်အါတံာ်သံတံာ်ပုာ်တံာ်ဘဏ်ဒီဘဏ်ထံးပတသုင်ညါလီ၊ တံာ်ဘဏ်၊ ဝဲချာ်နှပ်ကြွတ်(မဲာ်တရံး) ပူတခိီသံတုာ်(၃၀) ဂါဘဏ်ဒီ(၁၄၇)ဂါ၊ ပပုမာ်နာ်ကျိ (၄) ခိပ်လီ၊ ဝဲ(၁၉၈၉)နံနံ၊ လါမု၊ ၂၃သိ၊ နှပ်အါနဲ့လီကဒီး မိပ်ဖိကွပ်ကြွတ်၊ သုးလါ ဟဲထီင်ဒုးတံာ်တဖန်မာ်ဝဲသုးတြါ(၄၄) (နပဟ ၄၄၃၊ ခမရ၂၊ ခမရ၄၊ ခမရ၆၊ ဒီးခလရ (၇၆) တဖန်လီ၊ မုးလါနှပ်အါအနီဂါအါဒီး တံာ်စုကဝဲ၊ ဝဲ၊ မးအယိဝဲ(၁၉၈၉)နံနံ၊ လါမု၊ (၂၆)သိ၊ မိပ်ဖိကွပ်ကြွတ်လီ၊ ဆူနှပ်အါအစုပူလီ၊

၅. ထံမူခံတံာ်ဒုး(၁၉၈၄နံနံ)

ထံမူခံမုာ်ဖုဘိပ်မုးအသဝီ(အဒုပီလီ)အိပ်သုင်လီ၊ အသးဝဲမုာ်တြါကီရျာ်လူ၊ သီကီဆပ်အ ပူ၊ လါမုာ်သိပ်သိလုင်ကျဲအံ၊ စးထီင်လါလါခိပ်မုာ်သိပ်၊ ဖုးဂါ၊ ထံမူခံဟိပ်ကဝီ၊ ဆူစီထပ် လီ၊ (သိလုင်ကျဲအံ၊ တု၊ ဆူစီထပ်ဝဲ(၁၉၉၇)နံနံလီ၊

ဝဲအဆါကတီအံ၊ မုာ်တြါကီရျာ်အိပ်လါသုးက့(၇)တံာ်တီခိပ်ရိပ်ဝဲအဖိလ်ဒီးသုးလါအဟူး ဂဲ၊ လါလီကဝီ၊ ဝဲအံ၊ တဖန်မာ်ဝဲသုးရှပ်(၂၀)ဂါ၊ သးသုးရှပ်(၁)ဒီးဂါ၊ ကီတဖန်ဒီးတံာ်ခိပ်ဝါ သုးကျါဟ်ဖွိပ်မာ်သကီးတံာ် ဟံးယာ်ဝဲတံာ်လီ၊ လါအကါခိပ်တဖန် ဒီးထံမူခံတံာ်လုာ်ဒီခိပ်လါ တံာ်ခိပ်ဆါနှပ်အါလါအဟဲနဲ့လါလီကဝီ၊ အနွဲပူတဖန်လီ၊

ဖဲ၁၉၈၄နံၣ်လါမးၣ်း(၂၃)သီသုးခိၣ်ဒိၣ်ဂီၢ်ဂုၢ်အုကိၣ်တိခိၣ်ရိၣ်မဲခလၢရ-၅၃ဒီးဟ်ဖိၣ်ထီၣ်သုး
ဒု(၄)ဒုဟဲထီၣ်ပတၢ်လီၤ.တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ကိးနံၤဒဲးယၣ်ယၣ်.ဒုသဝီလၢလီၤကဝီၤဖဲန့ၣ်ဒ်အမ့ၢ်မုၢ်
သဲၣ်.ဖုးဂီၤ.ဖျးခိၣ်.စုဒုအကဝီၤသဝီတဖၣ်ဘၣ်ယုၢ်ပဒုၣ်အသးဆူသံၣ်ခိၣ်ပုၤ.တဖံးအိၣ်မၤ
အိၣ်ဘၣ်တၢ်ဘျုးဘျုးဆီဆီဘၣ်.ပပုၤသုးမုၢ်သံၣ်ဘိတဖၣ်ခိၣ်ဆၢဒုၣ်ဒါဆူၣ်ဆူၣ်စ့ၢ်ကိးအယိၤ.ဒ်
အတၢ်တိၣ်ဟ်လၢကထီၣ်န့ၢ်ထံမူခံတၢ်လုၢ်ဒီခိၣ်န့ၣ် မၤဝဲတန့ၢ်ဒဲးဘၣ်တၢ်သံတၢ်ပုၤတၢ်ဘၣ်ဒီ
ဘၣ်ထံးအိၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၤလီၤ. တၢ်ဒုးဆူၣ်လွံၤလါယၣ်ယၣ်ဝံၤအလီၤခံ ဖဲ၁၉၈၄နံၣ်လါယုၤလံ
(၁၂)သီ. ဒုၣ်ဒါစးထီၣ်ဆိးကါဝဲတၢ်ဒုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအမံၤ(အိၣ်က့ၣ်တုး)ဒီးမၤအါထီၣ်ဝဲအ
သုးအဂံၢ်အဘါ စုကဝဲၤဂံၢ်ဘါအယိၤ. ပပုၤဘၣ်ဂုၤအခံ ဒီးဒုၣ်ဒါမၤန့ၢ်ထံမူခံတၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ.
အဝဲသ့ၣ်ဟံးန့ၢ်ခိၣ်တယၢ် ဒီးဟူးဂဲၤဝဲ. စးထီၣ်၁၉၈၆နံၣ်အပူၤ ဒုၣ်ဒါအ(စစ်ဗျူဟာ)(၂)ဟဲ
ဆုၣ်နီၤဖဲထံမူခံသုးကလၢၤ.ခလၢရ-၃၀ခလၢရ-၃၅ဟဲထီၣ်ဟူးဂဲၤဆူၣ်ထီၣ်ဖဲထံမူခံဟီၣ်ကဝီၤ
တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဒီးပပုၤတၢ်ဒိၣ်ဝါသုးကျိၤတဖၣ်န့ၢ်(၁၃)ဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးရၣ်(၂၀)ဒီးဂၤကီၢ်
ဂၤသးတဖၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဒုးကဲထီၣ်တလီၤလီၤစ့ၢ်ကိးအယိၤ. ဒုၣ်ဒါတဖၣ်သ့ၣ်ကျဲဘၣ်အၤ. န့ၣ်
အူကွံၣ်ဒုဖိသဝီဖိအဟံၣ်ယိၤ.စံၣ်ဒဲး.ဘုဖိအိၣ်ကွံၣ်ထိးဆိ.ခးသံကွံၣ်ကျိၤပန့ၢ်. မၤသံဒုဖိသဝီဖိ.
ကယံၢ်မုၢ်တၢ်လၢအထီၣ်န့ၢ်ဝဲတမံၤလၢလၢ မၤဟးဂူၤဟးဂီၤဝဲခဲလၢၣ်. တၢ်လၢသးလိဟံးန့ၢ်ဝဲ
ခဲလၢၣ်လီၤ. သဝီအိၣ်ဘူးအိၣ်တံၢ်ဖဲန့ၣ်တဖၣ်. ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်တၢ်ယံးတၢ်ကိအကလုၢ်က
လုၢ်လီၤ. ပပုၤသုးဖိသံၣ်ဖိတဖၣ်ခိၣ်ဆၢဝဲဆူၣ်ဆူၣ်အယိၤအဝဲသ့ၣ်ဂုၤက့ၤအခံဆူစုဒု. ထံမူခံ.
ဖုးဂီၤသုးကလၢၤလီၤ.

တၢ်ထီၣ်ဒုးန့ၢ်က့ၤထံမူခံသုးကလၢၤ(၁၉၉၂)နံၣ်

တၢ်ထီၣ်ဒုးန့ၢ်က့ၤထံမူခံသုးကလၢၤ. လၢတၢ်ကထီၣ်ဒုးန့ၢ်က့ၤထံမူခံသုးကလၢၤအဂီၢ်သုးခိၣ်စီ
ပိၣ်မုၢ်ဒ်အမ့ၢ်ပုၤအိၣ်ထူလံၤဖဲန့ၣ်တဂၤအယိၤ. ဘၣ်တၢ်နၢ်န့ၢ်အီၤဒီးလၢခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်မၤတၢ်အိၣ်
ဖိၣ်ဖဲတဲၤဘိယျီ ဒီးပုၤဟ်လီၤသုးခိၣ်ပိၣ်မူ လၢကရဲၣ်ကျဲၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်ထီၣ်ဒုးသုးကလၢၤ
တဘျီအံၤအဂီၢ်လီၤ. သုးလၢအပၣ်ထွဲဒီးတၢ်ထီၣ်ဒုးသုးကလၢၤတဘျီအံၤမုၢ်ဝဲ တၢ်ဒိၣ်ဝါသုး
ကျိၤသုးကျိၤခိၣ်(၂)သုးခိၣ်ရွဲၣ်ရိၣ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ. သုးက့(၃)သုးရၣ်(၈)သုးခိၣ်ခွံးထီတီခိၣ်
ရိၣ်မဲဝဲ.သုးရၣ်(၂၀)သုးခိၣ်ဘိဘိတီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ. သဝခသုးဒုစိ.သုးခိၣ်မဲးဒၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ.
သဝခ တၢ်ဒုးမဲးပြး.သုးခိၣ်တၢ်ဘိတီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ. သဝခစုကဝဲၤဒိၣ်သုးခိၣ်ကီၢ်မုၢ်ဒီး သုးခိၣ်
ဒဲးနးတဖၣ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ.ပၣ်ယုၢ်ဒီးဂၤကီၢ်ဂၤသးလၢထံမူခံလီၤကဝီၤတဖၣ်လီၤ. ထံမူခံသုး
ကလၢၤအံၤဆီရဲၣ်လီၤဝဲ(၃)တီၤ. ကရၢၢ်(၃)ဖျၢၣ်ရဲၣ်လီၤအသး ဘူးဘူးတၢ်တၢ်လီၤ. သုးက
ရၢၢ်လၢအဒိၣ်ကတၢ်တဖျၢၣ်အိၣ်ဖဲတၢ်လုၢ်ဒီခိၣ်ဒီးအဂၤခံဖျၢၣ်အိၣ်ဖဲတၢ်ပျီၢ်ခံကပၤယၢ်ပၤပၤ
လီၤ.

သုးခိၣ်ပိၣ်မူရဲၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်ထီၣ်ဒုးအကျဲခံကပၤ. သုးကလၢၤလၢအဒိၣ်တကပၤပုၤလဲၤထီၣ်
နီၢ်ဂံၢ်(၈၀)ဂၤဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢသဝခသုးဒုစိသုးခိၣ်မဲဒၤၣ် မ့မုၢ်လၢသုးကလၢၤအ
ဆံးတကပၤပုၤထီၣ်နီၣ်ဂံၢ်(၆၀)ဂၤဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢသုးခိၣ်ဘိဘိ. ဒီးသုးလၢက
ဟံးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ဒီးဒုၣ်ဒါအသုးလၢကဟဲမၤစၢၤအပုၤတဖၣ်တၢ်ဆီလီၤဟ်လီၤအီၤလီၤ

တံလီ၊ဆဲးလါအလီ၊ဒဲာဲဝဲဝဲ၊ဖဲဝဲဝဲ(၂၅)သီဂီ၊ဒီ(၄း၃၅)န့ၣ်ရဲၣ်အဆာကတီၢ်
ပပု၊ထီၣ်သဖိၣ်ဒါအတၢ်လီၤ၊န့ၣ်ဒါကရၢၢ်ယံာဲဝဲအဂၤ၊တဖၣ်တဘျးကတြၢလၢအကိပူတ
ကတြၢကရၢၢ်ဝဲသီသံၣ်ဘဲးဒီးမၤဝဲကရၢၢ်လၢထးဆူၣ်ဆဲးလီၤယံာ်မၤ၊ဒီးဒီးလီၤစ့ၢ်ကီၢ်မ့ၢ်ပီၣ်တ
ဖၣ်လီၤ၊ဖဲန့ၣ်အဆာကတီၢ်မ့ၢ်လၢမ့ၢ်ခိၣ်စ့ၢ်ဒီးန့ၣ်အယီၤဂုၤလၢပပုတဖၣ်လဲၤသးဘူးအသးအခါ
တၢ်သီၣ်တၢ်သဲတဟူဘၣ်၊ဖဲပုစးထီၣ်တၢ်ဒုးအခါ ပပုတဖၣ်ထုးဖျိးကွဲၣ်ကရၢၢ်လၢတၢ်ချၢတ
ကတြၢလၢမ့ၢ်ပီၣ်ဒီးလီၤပီၣ်အယီၤ၊ အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤသကိးဆူသးကလၢပပုယူယူလီၤ၊ တၢ်ဒုး
စးထီၣ်တံာ်တံာ်(၂)န့ၣ်ရဲၣ်ဘျဲၣ်ဝဲ၊ ပပုမၤန့ၣ်သးကလၢတၢ်လီၤတဖၣ်ခဲလၢာ်လီၤ၊ န့ၣ်ဒါအ
ပုတဖၣ်လၢတၢ်ပျဲတၢ်ဖုးအပူယုၢ်ဖိၣ်ဝဲဆူတၢ်လုၢ်ခဲလုၢ်အကဆူးဖဲပပုတဖၣ်တသ့ၣ်ညါချူး
ဘၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ယုၢ်ပူဖျိးအသးဆူကစၢ်ခိၣ်ထံး ဖဲအခိၣ်တၢ်လီၤပပုတဖၣ်ကဝီၤတၢ်ခိးခး
အီၤလၢတဘျးန့ၣ်အတီၢ်ပူအယီၤ၊ အဝဲသ့ၣ်က့ၤတုၤဆူအသကိးအအိၣ်ထဲစ့ၢ်ဂၤလီၤ၊ ခလရ-
၅၃ အသးဒုခိၣ်သးခိၣ်စိလၣ်ယီၤ(လှရောၣ်)အခိၣ်ကၢ်အယီၤအပုတဖၣ်ဟးလူၤယံးဂုၤဝဲဝဲ
လၢပုၤပူတဖၣ်ဖျိကျဲတဖျိနိတပူဘၣ်အယီၤ၊ သံတၢ်လၢပုၤပူလီၤ၊အသးမုၢ်လီၤပြီၤလီၤ ပြီၤဟးဖျိ
လၢပုၤယီၤပူအါန့ၣ်အါသီ၊မုၢ်ထံၣ်ပုၤလုၢ်ထီၣ်လုၢ်လီၤယုၢ်ခူသ့ၣ်လၢတၢ်ခဲကျဲ၊ဒိထီၣ်ကံာ်ဆီ
မံၤအသး၊ ဘၣ်ဟးအိၣ်က့ၤသက့ၣ်န့ၣ်၊ သၣ်မစ့ၣ်သၣ်တဖၣ်လီၤ၊ လၢခဲပပုမၤန့ၣ်အီၤတနီၤ
အကျိတဖၣ်ထီၣ်အ့ၣ်၊ ဆဲထီၣ်ဝဲတန့ၢ်လၢ၊ဒဲာဲလဲာ်ဘၣ်လီၤ၊တၢ်ထီၣ်ဒုးသးတဘျီအံၤပပုသံ
(၈)ဂၤဘၣ်ဒိ(၁၂)ဂၤ၊ န့ၣ်ဒါအစိၣ်အိၣ်တၢ်လၢတၢ်လုၢ်ခိၣ်(၁၀)ဂၤအဂၤတဖၣ်လီၤမုၢ်ပြီၤပြီၤ၊
ပု မၤန့ၣ် က့ၤလၢလီၤခဲတဘျးဂၤညါလီၤပပုမၤန့ၣ်ဒါအတၢ်ဖိတၢ်လံၤတၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ၊
သးပီးလီၤတဖၣ်ဒီးတၢ်စုကဝဲၤဒိၣ်ဆဲးတဖၣ်ဖးအါညါလီၤ၊ ခိဖျိလၢပပုထီၣ်ဒုးန့ၣ်ဒါသးက
လၢထံမူခံ၊ ဒီးမၤန့ၣ်အတၢ်စုကဝဲၤဂီၢ်မုၢ်၊ အသးဖိသံၣ်ဖိတဖၣ်လီၤမုၢ်ပြီၤပြီၤအယီၤဘၣ်ဒိအဝဲ
သ့ၣ်အလၢကပီၤ၊ အယီၤဒိသိးကမၤကၣ်က့ၤပုတကးဘၣ်၊ ဒိသိးလူၤမၤစၢၤက့ၤဝဲအပု သး
ဖိလီၤမုၢ်ပြီၤပြီၤတဖၣ်ကသုအဂီၢ်ဟဲထီၣ်ဒုးကဒါက့ၤပုဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲာ်လီၤ၊ ဖဲဝဲဝဲန့ၣ် လၢ
ယုၤလံ (၂၉)သီ(စံးဗျုဟာ)(၂)သးခိၣ်စိမူးည့တီခိၣ်ရိၣ်ခဲဝဲ ခလရ-၃၀.၆၀ တဖၣ်ဟံၣ်ဖိၣ်
ထီၣ်အသးဒီး ခလရ- ၅၃(စံးဗျုဟာ)(၃)ခလရ-၄၈.၅၇, ယုာ်ဒီးအ(ကွန်မန်ဒို)တဖၣ်၊
ဖဲလါအီၤကူးတသီစးထီၣ်ဟဲထီၣ်ဒုးပပုတၢ်လီၤဖဲလုတူၢ်ခိၣ်၊ ဖဲလါအီၤကူၣ်ထီၣ်(၂)သီ အနံၤ
ကဘိယုၤဟဲဆူၣ်ကွၢ်ထံမူခံဟီၣ်ကဝီၤဝဲ၊ ဖဲလါအီၤကူးထီၣ်(၄)သီအနံၤကဘိယုၤ(၅)ဘၣ်
ဟဲခးလီၤပတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ(၉)ဘျီ,တၢ်လီၤစ့ၢ်ကီၢ်မ့ၢ်ပီၣ်တဖၣ်ဖဲလါအီၤကူး(၁၂)သီ အနံၤဟဲ
ထီၣ်ကဒီးပပုတၢ်လီၤဖဲမုၢ်ယါလီၤလီၤဘုဒီးစိတယုၢ်စိ,ဘၣ်ဆၣ်ပပုတၢ်လီၤတဖၣ်တပျဲန့ၣ်
ဒါနိတတီၤဒီးဘၣ်,အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဂုၤက့ၤအလီၤခဲလီၤ,ထီၣ်တတီၤတန့ၢ်ထီၣ်ကဒီးအသီတတီၤ
လီၤ,ဖဲ(၁၈)သီအနံၤထီၣ်ကဒီးပပုတၢ်လီၤဖဲဂီၤလီၤ, ဂုၤက့ၤအခံ,အသိ(၃၀)အနံၤထီၣ်ကဒါ
က့ၤ, မုၢ်ယါလီၤလီၤ ဘု,စိတယုၢ်စိ, ကုၤဒုဂုၤက့ၤအခံ, စးထီၣ်လါစးပထုဘၣ်(၂)သီထီၣ်
ကဒီးပတၢ်လီၤတတီၤခဲတီၤဂုၤက့ၤအခံ, ဖဲပထုဘၣ်(၆)သီ, န့ၣ်ဒါကဘိယုၤကွဲၣ်လဲာ်ဘိဟဲ
စိၢ်လီၤဖဲဖုးဂီၤပု ပပုခးဘၣ်ဒိတဘျီဘၣ်ဒိယုာ်ပုၤနိကဘိယုၤတဂၤ, စးထီၣ်ပထုဘၣ်
(၂)သီန့ၣ်ဒါစးထီၣ်ခးလီၤပပုတၢ်လီၤတဖၣ်လၢကျိးဒိၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဖဲ(၂၇)သီအနံၤကဘိ

ယူဟဲဆုဂ်ကွာ်တၢ်လီၤဝံၤဖဲဟါခိ(၃:၂၀)န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ် ကဘီယူၤ(၄)ဘုၣ်ဟဲခးလီၤ ပပုၤအိၣ်တၢ်လီၤမုၢ်ယါလိလီၤဘု, ဖါဂီၤလိ, ဝံၤခးလီၤကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်မုၢ်(ကွၢ်န့ၣ်မုၢ်) အဂၤ (၁၀၀)ထီၣ် ဒုးပပုၤစီၤတယုၢ်စိဘၣ်ဆၣ်ဂုၤက့ၤအခံလီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ပတုၣ်တၢ်ဒုးဆၢကတီၢ် ခူၣ်လီၤတၢ်ပူၤ, ခးစိပပုၤလၢကျိဒိၣ်ကျိဖိဒိတန့ၤကျၢၤလီၤ. ပပုၤတၢ်လီၤကိးတီးဒဲး, န့ၣ်ဒါထီၣ် သဖိခးပုၤကိးနံၤဒဲးစးထီၣ်လါဖဲပထုဘၣ်ထီၣ်(၂၈)သီဟဲထီၣ်ပပုၤတၢ်လီၤထံဒိၣ်ထၣ်. ကဘီ ယူၤ(၄)ဘုၣ်ဟဲခးလီၤပပုၤအိၣ်တၢ်စိတဖၣ် ကိးတီးဒဲးတုၢ်လီၤမ့ၣ်ပီၤတဖၣ် သီၣ်သကြးတုၤပ ပုၤသုးဖိတနီၤအနီၤပူၤသ့ၣ်လီၤမးလီၤ. အဝဲန့ၣ်ခးလီၤစ့ၢ်ကိးတၢ်ဆူစိမုၢ်ထၣ်သဝီ, ဝၣ်ပူၤ ထၣ်သဝီကမုၢ်ကျါအယိပုၤသဝီဖိဘၣ်ဒိစ့ၢ်ကိးသၢဂၤလီၤ. စးထီၣ်အိးကထိဘၣ်(၂)သီ တုၤ လၢနီၣ်ဝုၣ်ဘၣ်(၁၄)သီန့ၣ်ဒါအကဘီယူၤတဖၣ်ဟဲခးလီၤတၢ်ကိးမုၢ်နံၤဒဲးယၣ်ယၣ်, သုးတၢ် လီၤမုၢ်ဂုၤသဝီပူၤမုၢ်ဂုၤခးလီၤဝဲလၢဂ်လီၤ. ဖဲနီၣ်ဝုၣ်ဘၣ်(၁၄)သီအနံၤန့ၣ်ဒါခးလီၤကျိဖးဒိၣ်ဆူ ဆၢထၣ်သဝီပူၤ. သဝီဖိသံတဂၤဘၣ်ဒိ(၃)ဂၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ပတၢ်လီၤတၢ်စိဒဲအ မုၢ်, မုၢ်ယါလိလီၤဘု, စီၤတယုၢ်စိ, ဖါ ဂီၤလိ, ထံဒိၣ်ထၣ်, ကုၤဒု, ထီၣ်ကိးစိ, တီၤသူပျီ, လီၤက တၢ်မံစိ, တၢ်လီၤတဖၣ်ပပုၤဟံးယၢ်ကျၢၤဒဲးဖဲနီၣ်ဝုၣ်ဘၣ်(၄)သီအနံၤကဘီယူၤ(၄)ဘုၣ်ခးလီၤ တၢ်ဆူလၢမုၢ်ပျီသဝီပပုၤအိၣ်တၢ်လီၤ(ဟိၣ်ကၢၣ်)ဒီးနံၤအဝဲန့ၣ်ပပုၤဂုၤက့ၤအခံဖဲဟိၣ်ကၢၣ် တၢ်လီၤတတီၤ. တၢ်လီၤအဂၤတဖၣ်ပပုၤဟံးယၢ်ကျၢၤဒဲးလီၤ. စးထီၣ်လၢလါယူၤလံတုၤနီၣ်ဝု ဘၣ်ပပုၤသုးမုၢ်သံဘိတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်တၢ်ဒုးဆူၣ်ကိးနံၤဒဲးဒုဖိသဝီဖိတဖၣ်တိစၢၤမၤ စၢၤစ့ၢ်ကိးဖဲတၢ်ကိတၢ်ခဲအဆၢကတီၢ်လီၤ. လီၤခၢၣ်သးဟိၣ်မုၢ်ကရၢဆုၤလီၤလီပျံၤလၢတၢ်ဟ့ၣ် ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်ပသုးမုၢ်သံဘိအသးသဟီၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဒုးတဘျီအံၤပပုၤသံ(၂၆) ဂၤဘၣ်ဒိ(၁၅၆)ဂၤ, န့ၣ်ဒါသံ(၁၁၈)ဂၤဘၣ်ဒိ(၃၃၆)ဂၤလီၤ. ဖဲ၁၉၉၂န့ၣ်လါဒိၣ်စဲဘၣ်(၉) သီအနံၤမုၢ်လၢစိထၣ်တြၢၤလီၤဆူန့ၣ်ဒါအစုပူၤအယိ, တၢ်အိၣ်တၢ်အိ, ကျိချံကျိသၣ် ဒီးတၢ် ပိးတၢ်လီၤတဖၣ်ကန့ၢ်အဂီၢ်တၢ်ဆဲးကျိးတၢ်အယိ, ဘၣ်ပျံကွံၣ်ထံမူခံလီၤကဝီၤတဖၣ်တတီၤဝံၤ တတီၤဒီးဟံလီၤက့ၤဒဲးတၢ်ဒုးစဲးပြးအကွၢ်အဂီၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

၆. မဲၢ်လးတၢ်ဒုး

မဲၢ်လးတၢ်လီၤမုၢ်ဝဲ သုးကု(၇)ဝဲၤလီၤခိၣ်သ့ၣ် အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဘူးဒီး သုမဲ့ကျိန့ၣ်လီၤ. ဖဲ (၁၉၈၄,) လါအုၤဖြၣ်, (၂၄)သီန့ၣ်ဒါထီၣ်ဒုးမဲၢ်လးတဘျီန့ၣ်ဒါလၢ ဟဲထီၣ်ဒုးတၢ်လီၤအံၤမုၢ်ဝဲ သုးတြၢၤ (၄၄)လီၤ. ဖဲ(၁၉၈၆)န့ၣ်အပူၤပပုၤထီၣ်ဒုးကုၤန့ၣ်ဒါသုးတြၢၤ(၄၄)ဖဲမဲၢ်လးဟိၣ်ကဝီၤ အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲ(၁၉၈၉)န့ၣ်, လါဖုၤတြၢၤအါရၢအပူၤ, န့ၣ်ဒါ(ခမရ၁၁၁, ၁၁၂, ၁၁၄, ၁၁၅, ၁၁၆, ၁၁၇, ၁၁၈,)တဖၣ်ထီၣ်ဒုးတၢ်လီၤအံၤဆူၣ်ဆူၣ်အယိဖဲ(၁၉၈၉)န့ၣ်လါအုၤဖြၣ်, (၁၈)သီ န့ၣ်မဲၢ်လးလီၤကွံၣ်ဆူန့ၣ်ဒါအစုပူၤန့ၣ်လီၤန့ၣ်ဒါတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအလၢအပုၤပဟ်ဖျါထီၣ်တ သ့ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်စးထီၣ်(၁၉၈၉)န့ၣ်, လါဖုၤတြၢၤအါရံၣ်, (၁၈)သီတုၤလါအုၤဖြၣ်၁၇သီ နီၣ်စရိတၢ်ဟ်ဖျါအသိးန့ၣ်ဒါသံ(၃၅၂)ဂၤ, ဘၣ်ဒိ(၁၁၈၅)ဂၤ, ပပုၤမၤန့ၣ်ကျိ၄၃ခိၣ်, ပပုၤသံ (၉၂)ဂၤ, ဘၣ်ဒိ(၁၅၄)ဂၤ, န့ၣ်ဒါမၤန့ၣ်ပကျိ(၂၈)ခိၣ်လီၤ.

၇. ဖလူတြာတော်ဒုံး(၁၉၈၄-၁၉၉၀)

ဖလူတြာနှင့်ဆိုင်သည့်လီအသးဖဲသုမဲ့ကျိကန်ခိန်ဘူးဒီးဖလူသဝီလီ၊ဖလူမုာ်သဝီဖးခိန်တ
ဖျာၣ်လီ၊တြာအံၤမုာ်စုာ်ကီးတြာအကါခိန်လါကီၤဆါအကျါတဘျီလါတၢ်ဟဲန့ၣ်ဘၣ်ဘျူးလါ
ထံဖိကီၤဖိကမုာ်ဒီးကညီတၢ်ပာ်ဆါအကီၤခဲကပၤလၢလီ၊ဖဲ၁၉၈၄န့ၣ်၊လါအုၣ်ဖြူ(၂၉)သီ၊
ဒုၣ်ဒါဟဲထီၣ်ဒုးတြာအံၤတဘျီတံာ်တၢ်(၁၇)သီထီၣ်ဝဲတန့ၣ်ဘၣ်အယံၤ ဒွဲၣ်ကွံာ်ဖလူသဝီဟံၣ်
အုၣ်ထီၣ်အဖျာၣ်(၃၀)လီ၊ဖဲ၁၉၈၉န့ၣ်၊လါယုၤလံ(၅)သီ၊ ဒုၣ်ဒါသုးတြာ(၃၃)(၄၄)တဖၣ်ဟဲ
ထီၣ်ဒုးကဒီးဖလူတြာခးလီၤကျိဖးခိန်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဒုၣ်ဒါအပုၤလါထီၣ်ဖဲတြာမဲာ်ညါတဖၣ်မုာ်ဝဲ
(ခမရ)(၁၁၈/၉)တဖၣ်ထီၣ်သဖိပပုၤအခါခးလီၤစုာ်ကီးကျိဖးခိန်ဒီးဖဲလါယုၤလံ(၉)သီထီၣ်
တုၤပဖိးခိန်ထံးပပုၤခးတံာ်အါအယံၤဘျူးကဒါအသးအိၣ်တုာ်တနီၤန့ၣ်လီ၊လါအိၣ်ကူၣ်(၄)သီ
ထဲတနီၤစိးန့ၣ်ဒုၣ်ဒါခးကျိဖးခိန်ခဲလၢအဖျာၣ်(၁၆၁၇)ဖျာၣ်လီ၊ ဖဲတြာမဲာ်ညါအဝဲသုၣ်အ
သုးရုၣ်ဆိၣ်(၁၀)ဘျီၣ်./လါသုကု(၆)ဟီၣ်ကဝီၤပုၤတၢ်လီၤအဂါမုာ်ဂုၤ၊လါသုးရုၣ်(၁၀)ဟီၣ်
ကဝီၤမုာ်ဂုၤ၊ဟူးဂဲၤဝဲလီ၊(၂)လါအတီၢ်ပုၤထီၣ်ဖလူတြာတန့ၣ်ဘၣ်၊ ဟူးဂဲၤအါထီၣ်ဝဲလါသုး
ကု(၆)ဟီၣ်ကဝီၤဒီးဘၣ်အပုၤလီ၊အဝဲသုၣ်ထီၣ်ဒုးကဒီးတြာဆူၣ်ဆူၣ်အယံၤဖဲ(၁၉၈၉)လါခိန်
ဖဲဘၣ်(၂၉)သီပပုၤတုာ်တန့ၣ်လါဘၣ်အယံၤ၊ ဘၣ်ပျဲကွံာ်ဖလူတြာလီ၊ ပုၤထီၣ်ဒုးတၢ်တဖၣ်
မုာ်ဝဲ(ခမရ-၄,၁၃,၁၆)တဖၣ်လီ၊ (နဖဟ(၃၃)ဒီး(ခမရ-၉၄,၁၃,၁၆)ဆဲးထီၣ်ကဒီးဆူညါ
တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လါကျဲဖဲ၁၉၉၀န့ၣ်လါယနုၤအါရံၤ(၂၄)သီမၤန့ၣ်ကဒီးဝဲသုၣ်ဘီဘီန့ၣ်လီ၊ ဒုၣ်
ဒါဆဲးထီၣ်ကဒီးဆူညါ ဖဲ၁၉၉၀န့ၣ်လါဖဲတြာအါရံၤ(၂)သီမၤန့ၣ်ကဒီးဝဲဝီၤလုၢ်န့ၣ်လီ၊ တၢ်
ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးလါပဒီးန့ၣ်ဘၣ်စရိစးထီၣ် (၁၉၈၉), လါယုၤ(၇)သီဒုၣ်ဒါသံ (၁၈)ဂါဘၣ်
ဒီး(၆၂) ဂါ, ပပုၤသံ(၉)ဂါဘၣ်ဒီး(၄၁)ဂါန့ၣ်လီ၊

၈. ကတၢ်တံးတၢ်ဒုး

ကတၢ်တံးတၢ်ဒုးကလၢမုာ်ကီၤပယီၤသုးပခိန်အသုးကလၢလါအကါခိန်ဖးခိန်တဖျာၣ်လါအိၣ်
ဆီလီၤအသးဖဲပုၤလိာ်ကျိကန်ခိန်မုာ်န့ၣ်တကပၤဘူးဒီးကတၢ်တံးသဝီလီ၊ တၢ်လီၤအံၤအိၣ်
ဖဲဖၣ်ပုၣ်ဒီးကမၤမိၣ်သီလုၣ်ကျဲမုာ်အဖးဖိ ဒီးမုာ်သုးကလၢဂါကျါဖးခိန်တဖျာၣ် ဒီးလါသုး
ကလၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘါအကီၤပာ်လီၤဝဲမုာ်ပိာ်ဝးဝး, ကရါၢ်ယာ်ဝဲလါပျံၤထးဆူၣ်အမဲာ်ညါဆဲး
ကိာ်ယာ်ဝဲမၤတဖၣ်ဝးတရံးကရါၢ်လီၤ,မုာ်စုာ်ကီးသုးကလၢခိၣ်တယာ်ဖးခိန်တခါလါတၢ်ဟဲဖိၣ်
တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်, စုကဝဲၤပိးလီၤအကလုာ်ကလုာ်လါသုးရုၣ်ဟူးဂဲၤလါ ဖၣ်ပုၣ်ကလံၤထံးတဖၣ်
အဂီၢ်လီၤ, ပုၤလါအတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲဒီးဟံးမုာ်ဒါလါသုးကလၢအံၤမုာ်ဝဲ ခလရ-၈၀ခိၣ်, သုးခိၣ်
တုၣ်ဘီၣ်ကွံာ်လီၤ, လါတၢ်ကထီၣ်ဒုးမၤန့ၣ်သုးကလၢအံၤအဂီၢ် ပပုၤကညီတၢ်ပာ်ဆါအသုး
တဖၣ်တၢ်ပီၣ်သကိးဝံၤ,ဒဲးသီးကသုၣ်ညါဘၣ်ကတၢ်တံးသုးကလၢအကွၢ်အဂီၢ်အတၢ်အိၣ်
သးဒဲးလဲၣ်အဂီၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤမုာ်ဒါဆူသုးဒုစိအပုၤသုးခိၣ်ရှ့ၣ်ကွံာ်လါကလဲၤဘျူးလီၤအသးဒီး
ယုၤသုၣ်ညါတၢ်ဂုာ်တၢ်ကျိအဂီၢ်လီၤ, အဝဲလဲၤအိၣ်ဆိးဖဲကတၢ်တံးသဝီလါတဘျူးလါအတီၢ်
ပုၤ, တုၤဒဲးလဲၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤလိာ်ကွဲဖျာၣ်ပုၤလါသုးကလၢပုၤယုာ်ဒီးနအဖအသုးတဖၣ်လီၤ,
ခိဖျိလါန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကစီၣ်လါပုၤလဲၤအဖိခိၣ်ဖဲ(၁၉၈၇)န့ၣ်,လါဖဲတြာအါရံၤ(၁၇)သီ, သုးက

ရှု၍ အမာ်သုးဒူစိစုကဝဲဒိၣ်သုးခိၣ်ဖိတၢ်မၤလိၤ.စံၣ်ဒဲး,သ့ၣ်စးသုးကဂူၢ်တဖၣ်ဟံၣ်ဖိုၣ်(၃၅၀)ဂၤလီၤ.တၢ်ထီၣ်ဒုးတဘျီအံၤပုၤတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်ခဲတၢ်တၢ်တၢ်မၤမ့ၢ်ဝဲသုးခိၣ်ဟဲနဲလၢသုးဒူစိတခိၣ်ဒီးပုၤတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်ခဲတၢ်ခဲဂၤတၢ်မၤမ့ၢ်ဝဲသုးခိၣ်လိၤဝဲဒီးသဝၢဒုးယၢခိၣ်လီၤ.ဒ်သုးအလုၢ်အလၢဒီးသုးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်စးထီၣ်ဟးထီၣ်လၢမၤနၤပျီ လၢခိၣ်ကျဲထီၣ်နိၣ်ဒုးကစၢ်ဝံၤလီၤဆူမဲၢ်ပးထီၣ်ကဒီးဝၣ်ယဲၤကျိတၢ်လုၢ်ဆူမဲၤညီလုၢ်တချုးတုၤတၢ်ဒိၣ်ခိၣ်အိၣ်လံၤမုၢ်နၤခီ(၁၀)န့ၣ်ရံၣ်လံၤအယိမံဝဲန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တချုးဝါ(၄)န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်စးထီၣ်ဟးထီၣ်ကဒီးလီၤဆူပုၤဒုၣ်မုၢ်ဒီးထံသၢထံၣ်သဝီအဘၢၣ်စၢၤအိၣ်ခိးကန့ၣ်တၢ်ဖဲန့ၣ်တံၢ်တံၢ်တန့ၣ်ရံၣ်ဝံၤဟးဆူးကွံၣ်သဝီဝံၤလီၤဆူမဲၢ်ညီသဝီအခံလီၤလဲၤတုၤပုၤလိၢ်ကျိအနံၤ ဖဲဟါခီ(၆)န့ၣ်ရံၣ်အိၣ်ပတုၣ်ဖဲန့ၣ် ဘၣ်ဘၣ်ဘၢလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ပျဲလီၤဆိပုၤကလဲၤဆုၣ်ကွၢ်တၢ်လီၢ်(၇)ဂၤလၢအမ့ၢ်ရွဲၣ်ကွီၣ်, ကွီၣ်ယုၣ်,ဘီကွီၣ်ဟဲ,ဟဲနဲ,ဒၣ်ယါဒီးပုၤအဂၤခဲဂၤလီၤ.လၢပုၤကထီၣ်သုးကလၢအဂီၢ်နီၤလီၤပုၤသၢကရှုၢ်လၢအမ့ၢ်ဝဲ-

- ၁. သုးခိၣ်ကွၢ်ယိၣ်ဒီးဆိကအဲတန့ၣ်
- ၂. ဖြဲဒု (Friday)တန့ၣ်ဒီး
- ၃. စုဖိတန့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢကဘၣ်ထီၣ်တၢ်ကရှုၢ်တဖၣ်ကရှုၢ်ဖိတန့ၣ်တၢ်နီၤလီၤအီၤပုၤ(၆၀)ဂၤစုၣ်စုၣ်လီၤ.မ့ၢ်မ့ၢ်သုးလၢအဂၤတဖၣ်ကဘၣ်ခိးဝဲဒုၣ်ဒါအသုးလၢကဟဲတိစၢၤတၢ်တဖၣ်အကျဲလီၤ.

တၢ်ထီၣ်ဒုးသုးကလၢ

ပုၤ(၇)ဂၤလဲၤထီၣ်ဝံၤပုၤအိၣ်တုၢ်လၢလီၢ်ခဲတဖၣ်စးထီၣ်ခိထံဖဲ(၁၉)သီဂီၤခီ(၁:၀၀)န့ၣ်ရံၣ်,ကတုၤဆူသုးကလၢအဂီၢ်လဲၤကျဲတံၢ်တံၢ်တခိန့ၣ်ရံၣ်ဝံၤတုၤဆူသုးကလၢဂီၤထံးအိၣ်ဘျီအိၣ်ဘျီဖဲန့ၣ်လီၤ.နီၤလီၤကဒီးပုၤလၢကဘၣ်လဲၤဒုးန့ၣ်ကျဲပုၤသၢဂၤလၢအမ့ၢ်ဝဲရွဲၣ်ကွီၣ်,ဘီကွီၣ်ဟဲ,ကွီၣ်ယုၣ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲပုၤကထီၣ်တၢ်အဆၢကတီၢ်နီၤလီၤဟံၣ်ကရှုၢ်လၢကဘၣ်ဟံၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလွံၢ်တီၤ(၁) ဖဲပုၤဟဲလီၤကျဲတတီၤ(၂) ဖဲပုၤခးကျိဖးဒိၣ်အလီၢ်ခဲတတီၤ(၃)ဖဲဒုၣ်ဒါဟဲလုၢ်လီၤကျဲတတီၤဒီး(၄)ကျဲဟဲလီၤလၢကတၢ်တံၢ်သဝီတတီၤ, ပုၤဟံးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢကိးတီၤဒီးပုၤ(၂၀၀)ဂၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲပုၤထီၣ်တၢ်အဆၢကတီၢ်ဒ်သိးတၢ်သိၣ်တၢ်သဲသုတအိၣ်တဂ့ၢ်အဂီၢ်ကဘၣ်ဘိၣ်လီၤခိၣ်ဖဲဒီးဟးလၢခိၣ်လဲၤကဲလီၤ. တုၤပုၤခဲလၢအိၣ်ကတံၢ်ကတီၤသးဝံၤဖဲ ၁၉၈၇ နံၣ်လါဖုၤဘူၤအါရံၤ(၁၉)သီဂီၤခီ(၄:၄၅)န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်ပုၤခဲလၢအိၣ်သဖိုယုၤယုၤဒ်တၢ်န့ၣ်လီၤအသိးအိၣ်ဒီးတၢ်မၤသကိး, တၢ်ဒိကန့ၣ်လၢလၢပုၤပုၤအယိလၢ(၁၅)မံးနဲးအတီၢ်ပုၤပုၤမၤန့ၢ်သုးကလၢဒိဖျၢၣ်လီၤ. တုၤတၢ်ဒုးဝံၤပုၤရဲကွၢ်ကွၢ်တၢ်လီၢ်ဒုၣ်ဒါအစိၣ်အိၣ်တုၢ်(၁၀)ဂၤ,ပပုၤဖိၣ်န့ၣ်သမူ(၅)ဂၤလၢအမ့ၢ်ဝဲသုးခိၣ်တုၣ်ဘိၣ်ကွံၣ်,သုးစကီၤတဂၤသုးဖိတဂၤ, ကွီၣ်သရဲၣ်တဂၤဒီး (နယံမြေမျူ)မုၢ်မးတုးသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ကယံၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤဒ်အမ့ၢ်တၢ်စုကဝဲကျိရဲၣ်သ့ၣ်သုးတၢ်ပိးတၢ်လီၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တဖၣ် ပပုၤမၤန့ၢ်ခဲလၢလီၤ. လၢပပုၤမၤန့ၢ် တၢ်စုကဝဲၤအါမးအကျိမူလၢလၢအမ့ၢ်သုးဒူစိစုကရှုၢ်အပုၤတဂၤမၤန့ၢ်ဝဲ၇၅(MM) တခိၣ်ပုၤယုၤစိၣ်အတၢ် ဘၣ်ဆၣ်တပျဲစိၣ်ပုၤဘၣ်မ့ၢ်အဂီၢ်ဒ်လဲၣ် အဝဲသ့ၣ်အသုးထံးအိၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ်

လီလောပုလောအမာနာကျိဖးဒိင်လောအနီကစာဒင်ဝဲတဂါဂါန့ၣ်တါကဟ့ၣ်အခွဲးဆံးယံာ်အ
ယံအဝဲဟဲက့ၤစိာ်ဒုးန့ၣ်ပုၤအခိၣ်ဒီး ဒိတါကလုာ်တါအာ်လီၤအိၣ်ဟံအသိးအဝဲန့ၣ် ဘၣ်အ
ခွဲးတလါလောကဟးကသ့ၣ်ဘၣ်ဝဲအဂီၢ်လီၤတါဒုးတဘျီအံၤ ပပုၤမာဟးဂီၢ်ဒုၣ်ဒါအတါဖိတါ
လံၤခဲလၢာ်လီၤလောစု(၈)ကကွဲးကွဲးန့ၣ်လီၤ.

တါဒုးတါဘျီအံၤတါပညိၣ်တမ့ၢ်လော ပုၤကဆၣ်နီၤလောကတါတံးသုးကလၢၤအလီၢ်အဂီၢ်ဘၣ်.
မ့ၢ်ဒိသိးကမာဟးဂီၢ်မာတံာ်တံာ်ဒုၣ်ဒါအတါအိၣ်တါအိၣ် ဒီးကျိချံၣ်သ့ၣ်တါစုကဝဲၤတဖၣ်ဒိ
သိးကမာစၢၤသုးလၢအဟူးဂဲၤလၢတါမဲာ်ညါဟီၣ်ကဝီၤအယံၤ, ဝဲပုၤထီၣ်န့ၣ်သုးကလၢၤဒီးမာ
ဟးဂီၢ်တါဖိတါလံၤခဲလၢာ်ခဲဆုဝံၤသုးကလၢၤအံၤဘၣ်တါဟံတါက့ၤအိၣ်လီၤ.

တါဟဲက့ၤကဒါက့ၤ

ဝဲပပုၤထီၣ်ဟံးန့ၣ်မာဟးဂီၢ်သုးကလၢၤခဲလၢာ်ခဲဆုဝံၤ, ဝဲဂီၤဒီ(၁၁:၀၀)န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်ပ
ပုၤဟဲက့ၤကဒါဝဲန့ၣ်လီၤ. ဝဲပပုၤတဖၣ်ဟဲက့ၤခိထံကျိတချူးလၢာ်ဒံးအဆၢကတီၢ်ဒုၣ်ဒါကတီၢ်
ယူၤ(၅)ဘၣ်ဟဲခးလီၤပပုၤလီၤ. တါဒုးတကတီၢ်အံၤပပုၤသံခဲလၢာ်(၃)ဂါဟံယုာ်ဒီးသုးခိၣ်ဖိ
က့ၣ်ယုာ်လၢသုးဒူစိတဂါဒီးဘၣ်ဒိခဲလၢာ်(၈)ဂါလီၤ.

၉. စီထံၣ်တြၢတါဒုး(၁၉၈၉-၁၉၉၂)

စီထံၣ်တြၢမ့ၢ်တြၢတဘ့ၣ်လၢအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဝဲ မ့ၢ်တြၢကီၢ်ရၣ်အပူၤ ဝဲယိၣ်လိာ်ကျိကာ်
နံၤဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးကီၢ်ဆၢတြၢတဘ့ၣ်လၢအကါဒိၣ်မးစ့ၢ်ကိးလၢ ပပုၤကညီတါဟံဆၢအဂီၢ်လီၤ.
လၢကီၢ်သုလုၤကလံၤစိးတကပၤ, ယိၣ်လိာ်ကျိကာ်ခိၣ်စီထံၣ်တြၢမ့ၢ်တါဟဲန့ၣ်ဒီးတါဆဲးကျိး
လၢချၢၣ်လွံၤထူၣ်ကီၢ်ရၣ်, နူသတူၢ်ကီၢ်ရၣ်ဒီးမ့ၢ်တြၢကီၢ်ရၣ်အဂီၢ် ဒီးကဲထီၣ်စ့ၢ်ကိးထံဖိကီၢ်ဖိ
ကမျၢၢ်တဖၣ်အတါကူၣ်လဲာ်မၤကၤအကျဲတဘ့ၣ်လီၤ. ဒုၣ်ဒါထံၣ်ဝဲလၢတြၢတဘ့ၣ်အံၤမ့ၢ်မာ
န့ၣ်ဝဲန့ၣ်ကဒိၣ်တံာ်ကွဲာ်ထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်တဖၣ် အတါဟဲန့ၣ်ဟးထီၣ်တကးဘၣ်ကမာထီၣ်တံာ်
ကွဲာ်တါဟံဆၢအသ့ၣ်ကျိတဘိလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တြၢအံၤ ကထီၣ်ဒုးဝဲတဘျီယီ တညီဘၣ်က
ဘၣ်ခိဖျိပုၤကညီအသုးကလၢၤဒ်အမ့ၢ်သုးရၣ်(၂၀)သုးကလၢၤလီၢ်ကဝီၤတဖၣ်တဘျူးတီၤအ
ယံအိၣ်ဒီးအတါရဲၣ်တါကျဲၤလၢကဒုးဖျိးကွဲာ်သုးကလၢၤတဖၣ်တကမဲာ်ဝံၤတကမဲာ်လၢတါမာ
န့ၣ်စီထံၣ်တြၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒုၣ်ဒါထီၣ်ဒုးစီထံၣ်တြၢ

စီထံၣ်တြၢမ့ၢ်ကီၢ်ဆၢတြၢအကါဒိၣ်တဘ့ၣ်လၢ, နူသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်, တီအူကီၢ်ရၣ်, ချၢၣ်လွံၤထူၣ်
ကီၢ်ရၣ်ဒီးမ့ၢ်တြၢကီၢ်ရၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အတါဆဲးကျိးဆူလီၢ်ခၢၣ်သးအယံၤ, လၢတါဆုၤထီၣ်ဆုၤ
လီၤသုးတါပိးတါလီဆူကီၢ်ရၣ်လွံၤဘၣ်အံၤအပူၤမ့ၢ်တါဆဲးကျိးအတြၢဖးဒိၣ်တဘ့ၣ်လီၤ. ဒုၣ်
ဒါစးထီၣ်ဒုးထံမူခံလီၢ်ကဝီၤအခါစီထံၣ်တြၢအိၣ်ဂါကျၢၤဒံး, တါဆုၤထီၣ်တါပိးတါလီဘၣ်
ဆၢဘၣ်ကတီၢ်အယံၤ, ပသုးလၢဘၣ်ကွဲာ်ဆၢၣ်မဲာ်တါဒုးဝဲထံမူခံဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အသးသဟီၣ်
ဂုၤဒံးဝဲလီၤ. ခံလါဝံၤအလီၢ်ခံဒုၣ်ဒါတရံးအိးထီၣ်ကဒီးတါဒုးအမဲာ်သ့ၣ်ဝဲစီထံၣ်တကပၤလီၤ.

ပုလားတီခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်ဒုးမ့ၢ်ဝဲသုးခိၣ်တၢ်မျၢ်လၢသဝၢတခိၣ်ခိးခံၣ်တၢ်မ့ၢ်ဝဲသုးရၣ်(၂၀)သုးဒု
(၂)သုးဒုခိၣ်ဘိဘိၣ်လီၤ.

သုးလၢအပၣ်ယုၣ်ဟံၣ်ဂီၢ်လၢတၢ်ဒုးတဘျီအံၤ တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲသုးရၣ်(၂၀)သဝၢ. စုကဝဲဒိၣ်.
(ABSDF) ကွဲဖိအသုး. နိးကလလတအသုးတဖၣ်လီၤ. န့ၣ်ဒါအသုးလၢဟဲထီၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲ
သုးတြၢ(၅၅)နပဟ(၂)သုးခိၣ်ဒိၣ်ဂီၢ်ဂ့ၢ်. သါအိၣ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲ ခလရ-၂၂၁.၂၂၅.၃၁၁.တပခ.
စပဟ (၃) သုးခိၣ်ဒိၣ်ဂီၢ်ဂ့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲသုးရၣ်ခလရ-၄၃.၄၉.၂၅၆တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
လၢတၢ်ဒုးအဆၢ ကတီၢ်မူဒါခိၣ်(၂)သုးခိၣ်ဘိဘိၣ်ဘၣ်ဒိအယိအိၣ်တီၢ်ဒုးသုးခိၣ်တၢ်မျၢ်လီၤ.
အဆိကတၢ်ဒုးဒါထီၣ်ဒုးတၢ်မ့ၢ်ဝဲသုးခိအသုးတဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအသုးခိတဖၣ်ဒုးပပုၤကညီ
တန့ၢ်ညီဘၣ်အယိလၢခံသုးတြၢ(၅၅)ဟဲလူၤထီၣ်က့ၤအဝဲသုၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးစးထီၣ်အိၣ်
ထံးဒုၣ်ဒါတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်သံတၢ်ပုၤအါ, ဘၣ်ဆၣ်အပုၤတဖၣ်ဟဲအါထီၣ်ပပုၤသုးဖိလၢ
ကဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲတၢ်ဒုးတဖၣ် အနီၣ်ဂံၢ်စ့ၤတၢ်ဒုးမဲၣ်သၣ်အကပၤအါ စးထီၣ်လၢအိးကထိ
ဘၣ်(၃)သိဒုၣ်ဒါလၢဝဲဘိတဖၣ်ဟဲခးပပုၤဖဲဒုၣ်ဘုစိ. စးထီၣ်လၢအိးကထိဘၣ်(၁၇)သိ
တုၤ(၁၉)သိဟဲခးပပုၤဖဲမ့ၢ်ကနီၤလုသုးခိၣ်ကွဲၣ်အိၣ်အိၣ်တၢ်လီၤလၢကရၣ်န့ၣ်ကီၢ်ဆါဖဲ ထၣ်
တကပၤစ့ၤကိးဒုၣ်ဒါဟဲလီၤ. ပပုၤတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲတၢ်ဒုးဆူၣ်ဆူၣ်တၢ်သံတၢ်ပုၤတၢ်
ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအိၣ်ထီၣ်ကိးနံၤဒဲးယၣ်ယၣ်တုၤယီၤဖဲလၢဒိၣ်စဲဘၣ်(၉)သိ ပပုၤဘၣ်ပျဲကွဲၣ်စိ
ထၣ်တြၢဒီးလူၤဒုးက့ၤအီၤလၢတၢ်ဒုးစဲးပြဲးအပတီၢ်လီၤ. တၢ်ဒုးစးထီၣ်ဖဲ၁၉၉၂န့ၣ် လၢအိးက
ထိဘၣ်(၃) သိတုၤလၢဒိၣ်စဲဘၣ် (၉)သိတၢ်ဒုး(၂၃)ဘျီ န့ၣ်ဒါသံ(၁၁၀)ဂၤဘၣ်ဒိ(၂၁၈) ဂၤ
ပပုၤဖိၣ်သမူဒုၣ်ဒါ(၂)ဂၤ, ပပုၤသံ(၁၆)ဂၤဘၣ်ဒိ(၅၉)ဂၤန့ၣ်လီၤ. ဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ် ပုလားအ
ဟံးတြၢမူဒါခိၣ်မ့ၢ်ဝဲပခိၣ်တူတူလၢ လီၤခၢၣ်သးတခိၣ်လီၤ.

သုးရၣ်(၂၀)တၢ်ဒုးမ့ၢ်တြၢကီၢ်ရၣ်အပုၤ

သုးရၣ်(၂၀)ဟီၣ်ကဝီၤမ့ၢ်တၢ်လီၤဖးလဲၣ်အယိ, န့ၣ်ဒါတဖၣ်ဆီလီၤဆီအသးလၢတၢ်လီၤအကါ
ဒိၣ်တနီၤလၢကဟံးန့ၢ်ခိၣ်တယၢ်အဂီၢ်လီၤ. လီၤဆီဒုၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ဝဲဖၣ်ပူၣ်. ခိပူး. ဒါကွဲၣ်ကျဲတ
ဘိလၢစးထီၣ်ဖၣ်ပူၣ်ခိယီၤဘုသိၣ်ကစၢ်တုၤယီၤယိၣ်လီၤကျိကၢ်ခိၣ်. ကျဲအံၤမ့ၢ်ကျဲလီၤလံၤ
လၢကီၢ်လၢဝါပတၢ်အစိလံၤလံၤလီၤ. နဝတအတၢ်ဂုၢ်ဟံးန့ၢ်ကျဲတဘိအံၤအတၢ်ပညိၣ်ခိၣ်
သုၣ်မၢ်ဒဲးသိးကရူလီၤအသးဒီးကီၢ်ကွဲၣ်တဲၣ်ပခိၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ဒိၣ်တဲၣ်ကွဲၣ်သုးက့ၢ်ရၣ်လၢ
အိၣ်လၢကီၢ်သုၣ်လၢကလံၤစိးတဖၣ်ဒီးလီၤခၢၣ်သးအဂီၢ်လီၤ.

ဖဲ၁၉၉၉န့ၣ်(အရှေ့တောင်တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်)မၤဝဲ(ဇွဲအောင်လင်း)တၢ်ဒုးရဲၣ်ကျဲၤဝံၤထီၣ်ဒုးတၢ်
လီၤတတီၤဘၣ်တတီၤ ဖဲလၢမ့ၢ်(၁၆)သိ ဟဲထီၣ်မၤန့ၢ်မ့ၢ်တြၢကီၢ်ရၣ်ဝဲလီၤခိၣ်သုၣ်ဖဲအူသုၣ်
ထၣ်ဒီးဟဲတုၤဆူဒါကွဲၣ်ကွဲၣ်ညးတဖၣ်လီၤ. န့ၣ်ဒါထံၣ်ဝဲလၢမ့ၢ်တြၢကီၢ်ရၣ်သုးရၣ်(၂၀)လီၤ
ကဝီၤ. ကီၢ်ကွဲၣ်တဲၣ်ဒီးကညီကီၢ်စဲၣ်အဆၢယိၣ်လီၤကျိဒိတကျိၤ. တၢ်ကူၣ်လီၤဆါသုၣ်ပဟံၣ်
ဂီၢ်မ့ၢ်ဂီၢ်ပတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်ဟဲန့ၢ်ဒီးမ့ၢ်တၢ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါဖးဒိၣ်လၢကညီကမျၢ်ဒီးတၢ်ပၢ်ဆါအဂီၢ်အ
ယိန့ၢ်ဒါဂုၢ်ကျဲးစးဝဲသပုၤပုၤဒဲးသိးကမၤန့ၢ်ဘၣ်ကီၢ်ဆၢတၢ်လီၤသုၣ်တဖၣ်လီၤ. ဖဲ၁၉၉၀န့ၣ်

လါမးရှူး(၁၁)သိဒုင်ဒါစးထီၣ်ဒုးသုးရှုၣ်(၂၀)လီၤကဝီၤလီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ကိးနံၤဒဲးယၣ်ယၣ်
လၢတၢ်လီၤတဘျူးတီၢ်တၢ်သံတၢ်ပှၢ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအိၣ်ထီၣ်ကိးမုၢ်နံၤဒဲးယၣ်ယၣ်လီၤ.လၢ
ခံဒုင်ဒါဂုၤက့ၤအခံဆီလီၤဂၢၢ်က့ၤအသုးကလၢၤတဖၣ်ဒိအမုၢ်ခိပူး.ဖီထၣ်, (၁၄)မံၤလၢ်, ဝၣ်
ဘီစိဒီးလၢ်တိသုးကလၢၤတဖၣ်လီၤ. ဒုၣ်ဒါအတၢ်တီၢ်အိၣ်လၢကနီၣ်ကွံာ်ပပှၢ်ဆူသံရိၣ်ထၣ်ဒီး
ကဆုၣ်နီၤဖဲဖီထၣ်ဟီၣ်ကဝီၤကဖီၣ်လီၤအစုဒီး ကျီၣ်တၢ်လၢအအိၣ်ဖဲသီၣ်လဲၤထၣ် ဒီးသုမ့
ထၣ်တဖၣ်. ကမၤအံၣ်လီၤပဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ် ဒီးဖဲ၁၉၉၂န့ၣ်ကဒုးဖျိးကွံာ်မၤနၢၤပျီ (လီၤခၢၣ်
သး)အဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပပှၢ်သုးမုၢ်သံၣ်ဘိတဖၣ်ခိၣ်ဆၢဒုၣ်ဒါတၢ်တၢ်ဖျုၣ်ဖျုၣ်အယိ, အဝဲ
သုၣ်အတၢ်မုၢ်လၢတလၢပှၢ်ဘၣ်. ဒီးဘၣ်ပတုၣ်ကွံာ်ဖီထၣ်တၢ်ဒုးဒီးသုးလၢအထီၣ်ဒုးတၢ်တဖၣ်
က့ၤလီၤကွံာ်ခဲလၢ်ဟ်တၢ်ထဲဒၣ်အသုးကလၢၤတဖၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဒုးဖျိးကွံာ်ဒုၣ်ဒါဖဲသုးရှုၣ်(၂၀)ဟီၣ်ကဝီၤပူၤအဂီၢ်ဖဲ၁၉၉၁န့ၣ်,ထီၣ်သီသဝခဒုးယၢခိၣ်
သုးခိၣ်ဒိၣ်ဂီၢ်ဂုၢ်လီၤဝံးဒီး နီၤလီၤတၢ်ဒုးလီၤကဝီၤ(၂)ခါ- ဖီထၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ, ပှၢ်လၢတီခိၣ်ရိၣ်ခဲ
တၢ်ဒုးလၢဟီၣ်ကဝီၤအဝဲအံၤမုၢ်ဝဲသုးခိၣ်စီၤမုၢ်(ခဲအံၤသုးရှုၣ်၁၀၂-ခိၣ်)လၢ်တိဟီၣ်ကဝီၤ,ပှၢ်
လၢတီခိၣ်ရိၣ်ခဲတၢ်ဒုးလၢတၢ်လီၤအံၤမုၢ်ဝဲ သုးခိၣ်တၢ်မုၢ်ဒီးသုးခိၣ်ဖါပယီၤလီၤ. ခိပူး, ၁၄မံၤ
လၢ်, လၢ်တိဝၣ်ဘီစိတဖၣ်မုၢ်ဒုၣ်ဒါအသုးကလၢၤလၢအိၣ်ဆီလီၤအသး ဖဲဖၣ်ပူၣ်ဆူဒါကွံာ်
သီလုၣ်ကျဲမုၢ်အဖီခိၣ်လီၤ. ဖဲဒါကွံာ်ကျီၣ်တၢ်ကီၢ်တကပၤကျီၣ်တၢ်ကညီဖီအသဝီမံၤခါထၣ်
သဝီအိၣ် ဖဲန့ၣ်, ဘူးစုၢ်ကိးဒီးသီၣ်လဲးထၣ်လီၤ.ဖဲ၁၉၉၁န့ၣ်လၢအုၣ်ဖျိၣ်အပူၤသုးခိၣ်တၢ်မုၢ်ဒီး
သုး ခိၣ်ဖါပယီၤတဖၣ်တီခိၣ်ရိၣ်ခဲဒီးဆီလီၤအပှၢ်ဖဲလၢ်တၢ်၁၄မံၤလၢ်အဘၢၣ်စၢၤသီလုၣ်ကျဲ
မုၢ်ခိၣ်ဒိၣ်တၢ်ကွံာ်ဒုၣ်ဒါအတၢ်ဆဲးကျိးလီၤ.

ပပှၢ်ကညီသုးလၢအဆီလီၤအသးဒီးဟူးဂဲၤဖဲလီၤကဝီၤဖဲန့ၣ်တဖၣ်မုၢ်ဝဲသုးရှုၣ်(၂၀)သဝခဒုး
ကျိၤ, သုးခိၣ်ဖီတၢ်မၤလိဒီးတၢ်သီၣ်လိဝဲၤဒု, စုကဝဲဒိၣ်အပှၢ်တဖၣ်. (ABSDF)ကွီဖီလၢသုး
ခိၣ်ကွံာ်အိၣ်တီခိၣ်ရိၣ်ခဲအီၤတဖၣ်လီၤ. ဘၣ်တနံၤဒုၣ်ဒါဟဲထီၣ်ဖဲတၢ်လုၢ်တလုၢ်အဖီခိၣ်ဒီးခူၣ်
လီၤတၢ်ပူၤလၢကထီၣ်သဖိပပှၢ်စုကဝဲဒိၣ်အိၣ်တၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိပပှၢ်ထံၣ်ဆီအယိ, စုက
ဝဲဒိၣ်လၢဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ခဲအီၤလၢသုးခိၣ်အဲၣ်ထူအပှၢ်တဖၣ်လဲၤထီၣ်သဖိမၤန့ၢ်ကွံာ်ဒုၣ်ဒါ
အတၢ်လီၤဝံၤ(ABSDF)ကွီဖီတဖၣ်ဘၣ်ဆုၣ်နီၤဟံးယၢ်တၢ်လီၤဖဲန့ၣ်လီၤ. ပှၢ်လၢဘၣ်ဟံးကျိ
ဖးဒိၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢမိၣ်မဲစိမုၢ်ဝဲသုးရှုၣ်(၂၀)အပှၢ်လၢသုးခိၣ်ခမုၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ခဲဝဲလီၤ. မုၢ်
လၢပပှၢ်ဒိၣ်တၢ်ကွံာ်ဒုၣ်ဒါအကျဲအယိအသကိးဟဲလုၤထီၣ်အီၤတၢ်ဒုးကဲထီၣ်ထီဘိလၢကျဲမုၢ်
ခိၣ်ပှၢ်ကွံာ်ကၢ်လီၤသ့ၣ်ဝၣ်, ပှၢ်ခိးခးအီၤ, အဝဲသုၣ်ကဆုၢ်တၢ်အိၣ်အဂီၢ်ကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ
ဖးဒိၣ်, အသုးလၢအဟူးဂဲၤတဖၣ် အသးသဟီၣ်လီၤစၢ်ကွံာ်ပှၢ်ခိးခးခလရ(၃၀) လၢကဟဲ
လုၤမၤစၢၤအီၤတဖၣ်, ဘၢၣ်ဖျိပပှၢ်တန့ၢ်လၢၤဘၣ်. အသုးရှုၣ်ခိၣ်ဘၣ်ဒိစုၢ်ကိးအယိဟဲထီၣ်ဝဲ
တဖျိ လၢၤဘၣ်.ဖဲ၁၉၉၁န့ၣ်လါမုၢ်(၁၃)သီပပှၢ်လဲၤဒွဲၣ်အူကွံာ်ခိပူးသုးကလၢၤ, ဒီးအတၢ်အိၣ်
တၢ်အီၤခဲလၢ်ယုၣ်ဒီးဟုသးအထၢၣ်(၅၀၀)လီၤ ဖဲ၁၉၉၁န့ၣ် လါယူၤလံ(၃)သီ, ပပှၢ်လဲၤထီၣ်
န့ၣ်က့ၤ ဝၣ်ဘီစိသုးကလၢၤလီၤ. လၢ်တိသုးကလၢၤမုၢ်ဒုၣ်ဒါအသုးကလၢၤဂၢၢ်ကျၢၤဖးဒိၣ်တ
ဖျၢၣ်လၢအဟ်ဖိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤကျိၣ်ပျၢ်သၣ်တဖၣ်လၢအပှၢ်ဟူးဂဲၤဖဲလီၤကဝီၤဖဲန့ၣ်, ယုၣ်ဒီး

ဝန်ဘိစိသုးကလၢတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးကဘိယူၤကစီၢ်လီၤအပျီလီၤ. ခိဖျိပပူၤတဖၣ်ဟူးဂဲၤဒိၣ်တဲာ်ကွံာ်အသုးကလၢတဖၣ်အယိ လၢတိသုးကလၢအံၤ ကဆဲးအိၣ်ဝဲအဂီၢ်တညီလၢဘၣ်. ခလရ(၆၀) လၢဆုၣ်နီၤဖဲလၢတိသုးကလၢတဖၣ်ဒီးလီၤ တ့ၢ်မ့ၣ်ပိာ်ဖဲသုးကလၢပူၤဝံၤပျဲကွံာ်တၢ်လီၤဖဲန့ၣ်လီၤ. လၢသုးကလၢအဂၢၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိးသုးခိၣ်စီၤမ့ၢ် တိခိၣ်ရိၣ်ဖဲဖိထီၣ်တကပၤဆိၣ်ဖျိးကွံာ် စ့ၢ်ကိးဒုၣ်ဒါကဘၣ်ပးထီၣ်ကွံာ်လၢဘုၤသိၣ်အမ့ၢ်ထီၣ် တကပၤဒီးက့ၤကဒါက့ၤဆူဖၣ်ပူၣ်အဝုၣ်ခဲလၢလီၤ. ပပူၤအဟီၣ်ကဝီၤလဲၤထီၣ်ဖးလဲၤညါလီၤ. ဒုၣ်ဒါလၢဝန်ဘိစိ ဒီးလၢတိသုးကလၢလၢအက့ၤစံၣ်လီၤတဖၣ်.ပပူၤသဝခ, သုးရၣ်(၂၀) (ABSDF) အပူၤဒီး သဝခ သုးစုစိလၢသုး ခိၣ်စုဖိတိခိၣ်ရိၣ်ဖဲအီၤအပူၤတဖၣ်ခိးခးတနီၤလူၤတရိၣ်အခိၣ်တနီၤအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်က့ၤတိဖျိၣ်လၢတၢ်ကဆူးကတ့ၤလၢတၢ်ပျဲတၢ်ဖုးအပူၤလီၤ.

ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိာ်ထီၣ်တဖဲးလၢတၢ်စံးတၢ်ကတိၤအဖိခိၣ်တၢ်န့ၢ်ပာ်ကမၣ်လိာ်သးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ.သုးခိၣ်ဖိတၢ်မၤလိဖိတနီၤကတိၤအါတၢ်တဖဲးသုးခိၣ်တၢ်မျၢၢ်န့ၢ်ဟူအယိကိးဖိၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးပျဲက့ၤဝဲဆူမၤန့ၢ်ပျီန့ၣ်လီၤ. လၢခံတၢ်လဲၤသံကွၢ်က့ၤသုးခိၣ်တၢ်မျၢၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးသုးရၣ်(၂၀)တၢ်ဒုးတၢ်ပျဲက့ၤကွံာ်သုးခိၣ်ဖိတၢ်မၤလိဖိတဖၣ်အဝုၣ်သုးခိၣ်တၢ်မျၢၢ်အၢၣ်လီၤအတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်လၢနီၢ်နီၢ်န့ၢ်သါတကြးမ့ၢ်တၢ်ဒိန့ၣ်ဘၣ်လီၤ.

စးထီၣ်၁၉၉၁နံၣ်လါအ့ၣ်(၄)သီတုၤလါယူၤ(၁၃)သီသုးရၣ်(၂၀)တၢ်ဒုးခဲလၢ(၆၀)ဘျီဒုၣ်ဒါသံ(၉၁)ဂၤဘၣ်ဒိ(၁၉၅)ဂၤပပူၤသံ(၈)ဂၤဘၣ်ဒိ(၅၄)ဂၤပပူၤဖိၣ်န့ၣ်ဒုၣ်ဒါ(၇)ဂၤလီၤ.

သုးခိၣ်လီၤဝဲဒီးအတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဆူလီၤခၢၣ်သး

လၢတၢ်ကကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးခိၣ်ဆၢဒုၣ်ဒါဆူညါကသုအဂီၢ်ဖဲသုးရၣ်(၂၀)တၢ်ဒုးအဆၢကတီၢ်သဝခဒုးယၤခိၣ်သုးခိၣ်လီၤဝဲဒီးဆုၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါလီၤခၢၣ်သး.သုးဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်လၢဟီၣ်ကဝီၤတၢ်အိၣ်သးဒုၣ်ဒါအတၢ်အိၣ်သးဒီးပပူၤကညီသုးမ့ၢ်တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဒီးဒုးယၤတၢ်ဟ်ဖျါတဖၣ်မ့ၢ်ဒိအံၤလီၤ.

ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်အိၣ်သး-

- (၁)ဖၣ်ပူၣ်,ဒါကွံာ်တၢ်ဆဲးကျိးလၢကျဲတၢ်ဒုၣ်စၢၤအိၣ်ဝဲ(၂၉)မံၤလၢအံၤတၢ်စူးကါအီၤလၢသီလ့ၣ်န့ၢ်ဒုၣ်ထဲတၢ်ကိာ်ခါအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဟီၣ်ကဝီၤအံၤ,အိၣ်ထဲကစၢ်ကလိသ့ၣ်ပုၤဒီးသ့ၣ်လၢအလုၢ်ခိၣ်ပူၤဒိၣ်ဒိအမ့ၣ်သ့ၣ်ပဟံၣ်,သ့ၣ်ဖု,တလးအီၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲဂီၢ်မ့ၢ်လီၤ.
- (၂)ဒုၣ်ဒါတဖၣ်ဘၣ်ယးမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွံာ်တၢ်မၤအဂီၢ်.ကၤယၢ်တၢ်လီၤအံၤကျၢၤကျၢၤလီၤ.ဒုၣ်ဒါတဖၣ်ဆဲးကျိးဒီးကီၢ်ကွံာ်တၢ်ဘၣ်ယးထံဆၢကီၢ်ဆၢ,မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွံာ်, အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတကးဒဲးဘၣ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤတကပၤစ့ၢ်ကိးဒိၣ်တဲာ်ဝဲပသုးက့(၂,၃) အတၢ်ဆဲးကျိးအကျိၤ.ဒိသိးကထီၣ်ဒုးပသုးဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်စ့ၢ်ကိးဟ်ယၢ်ဝဲခိၣ်တယၢ်အဂၢၢ်ကျၢၤအလီၤ(၂)တီၤလၢတၢ်တိာ်ဟ်အိၣ်အမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

(၃) တာ်စူၤအဆၢကတီၢ်မ့ၢ်လၢဒုၣ်ဒါတဖၣ်ဆုၤတၢ်အိၣ်, ကျိၣ်ပုၣ်သၣ်လၢသိလုၣ်တသုလၢအယိၤ, ဆုၤဟံၣ်ဖှိၣ်တၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကိၢ်ဆၢကတီၢ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်လီၤ. ကျဲဒီတဘိဟံၣ်လီၤဝဲတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတတီၤဘၣ်တတီၤဒ်သိးကစူးကါဘၣ်ဝဲဘျူဘျူဆီဆီဒီးပၤယၢ်တၢ်လီၤအံၤကနီၢ်ခဲလၢ်အဂီၢ်ဒုၣ်ဒါအိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်ဖးဒိၣ်လၢကပၤယၢ်ဟံၣ်ကဝီၤအံၤယံးယံးဒီးတဂုၤအခံနီၣ်တဘျီဘၣ်လီၤ.

ဒုၣ်ဒါဆီလီၤသး

- ၁. ခလရ(၁)ခလရ(၁၉)သုးကျိၤ(၂) ကစၢ်နီၣ်ဂံၢ်(၁၆၆၇)
- ၂. ခလရ(၃၀)သုးကျိၤ(၁/၂) ခိပူး,ဖိထၣ်
- ၃. ခလရ(၆၀)သုးဒု(၄) ၁၄မံၤလၢ်
- ၄. ခလရ(၆၀)သုးဒု(၅) ဝၣ်ဘီစိ
- ၅. ခလရ(၆၀)သုးဒု(၁/၂/၃) လၢ်တိ
- ၆. ခလရ(၂၆)သုးဒုတဒု ဟူးဂဲၤ

ဒုၣ်ဒါအသုးမၤစၢၤ

- (၁) ခမရ-၃၁စသုးကျိၤတကျိၤ
 - (၂) ခလရ-၇စသုးကျိၤတကျိၤ
- ဒုၣ်ဒါ(စပဟ-၁၂တပခ)တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ခဲအံၤအိၣ်ဆီလီၤအသးဖဲဖၣ်ပူၣ် ဒီးပၤဆုၤဝဲဖိထၣ်/ဒါကွၢ်ဟံၣ်ကဝီၤဒုးယၢ်ဂီၢ်လီၤ.
- (တမခ)အံၤပၤဆုၤဝဲအသုးရၣ်(၁၀ရၣ်)ဒီးပၤဆုၤယုၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲ(စပဟ-တပခ)လီၤ.

ပပုၤကညီသုးအတၢ်အိၣ်သး

- ၁. ဟံၣ်ကဝီၤသုးရၣ်(၂၀)သုးဒီးဂၤသး,ဂၤကီၢ်တနီၤ
- ၂. သဝခသုးကျိၤ
- ၃. (ABSDF) ၂၀၈,၈၈၈၈, ၂၀၉တနီၤ
- ၄. ခိၣ်နၢ်ဖိတၢ်သိၣ်လိတဒု,တၢ်သိၣ်လိဝဲဒု
- ၅. စုကဝဲဒိၣ်ကရူၢ်
- ၆. သုးဒုစိ,တၢ်ဒုးစဲးပြးလီၤဆီ
- ၇. ဒုးယၢ်ပၤဆုၤတၢ်ကရူၢ်အိၣ်ဆီလီၤအသးဖဲအူၤသုၣ်ထၣ်ဒီးပၤဆုၤတၢ်ဒုးအံၤလီၤ.

အတၢ်ပညိၣ်

-ဖဲတၢ်စူၤအဆၢကတီၢ်ပကဟံးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီးဒုးဖျိးကွံာ်ဒုၣ်ဒါတၢ်လီၤအဂၢၢ်အကျၢၤတနီၤဖဲဒါကွၢ်ဟံၣ်ကဝီၤအိၣ်ဖျိးကွံာ်ဒုၣ်ဒါတၢ်ယၢ်,ပၤယၢ်က့ၤပတၢ်လီၤ.

တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်

အဆိဒုးယၢ်ဂီၢ်အဂီၢ်ပနီၤဖးလီၤအီၤ(၃)ပတီၢ်

အပတ်(၁)

ဖိထပ်နှင်ဒါဆိတ်တင်လီၤဒီးခိပူးဒုၣ်ဒါဆိတ်တင်အလီၤကဘၣ်ဖျိးကွံာ်-

(က) ၁၉၉၁နံၣ်ဒုၣ်ဒါတင်လီၤလၢအကါဒိၣ်ဒ်အမုၢ်ဒဲဖိခိ, တယၢစံသ့ၣ်တဖၣ်ပဒုးဖျိးကွံာ်ဒီး
ဟံးယၢ်က့ၤ

(ခ) ဒုၣ်ဒါတင်ဆိတ်ဟံၣ်ဖိခိပူးအံၤဖဲၣ်၁၉၉၁နံၣ်လၢယူၤအပူၤပထီၣ်ဒုးမၤဟးဂီၤကွံာ်အီၤန့ၢ်ဂ့ၤ
ဂ့ၤအယံၣ်ဘၣ်ဒိဒုၣ်ဒါအသူးအသ့ၣ်အသးသဟီၣ်အဒိၣ်ကတၢၢ်လီၤ.

အပတ်(၂)

(က) ဒ်သိးလၢဂီၤတိ, ဝၣ်ဘီစိတဖၣ်ကဆိတ်တုၢ်ကွံာ်ဒီးဆဲးကျိးလိာ်သးသုးတန့ၢ်အဂီၢ်ပဟံးယၢ်
တင်လီၤတၢ်ကျဲဖဲ(၁၆)မံၤလၢအယံၣ်ဒိၣ်တံာ်ဒုၣ်ဒါအကျဲလၢခိန့ၢ်ဂ့ၤလီၤ.

(ခ) ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်ဂ့ၤအခါပမၤတံာ်တၢ်ဒီးခးစဲးပြိးဒုၣ်ဒါတင်လီၤဒ်အမုၢ်, ၁၄မံၤလၢ, လၢဂီၤတိ,
ဝၣ်ဘီစိအယံၣ်ဒုၣ်ဒါတဖၣ်ဟူးဂဲၤတဘျီလၢပျံၤတၢ်ဖုးတၢ်ဒီးအသးဟးဂီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

(ဂ) မုၢ်လၢပသးဟူးဂဲၤဘူးတၢ်တံာ်ဖဲဒုၣ်ဒါတင်လီၤအကပၤဒီးခးစဲးပြိးအဝဲသ့ၣ်ကိးန့ၢ်ယၢ်
ယၢ်အယံၣ်ဒုၣ်ဒါတဖၣ်ဆဲးကျိးလိာ်သးလၢခိၣ်တဘျီအယံၣ်ကဲထီၣ်တံာ်တၢ်လၢအဂီၢ်
အဒိၣ်အမုၢ်လီၤ.

အပတ်(၃)

တၢ်ကထီၣ်ဒုးန့ၢ်က့ၤဝၣ်ဘီစိဒီးဆိတ်ဖျိးကွံာ်ခလရ(၆၀)-

(က) ပကွၢ်က့ၤပတၢ်ဒုးဖဲလၢယူၤအပူၤအဖိခိၣ်ပကဟံးအထိးနါ(အမူး)ဒီးဖဲလၢယူၤလံ(၃)သီ
အနံၤပကထီၣ်ဒုးက့ၤဝၣ်ဘီစိလၢအမုၢ်ဒုၣ်ဒါတင်လီၤအဂါၢ်အကျၢၤဒီးတဂ့ၤခနီတဘျီ
အံၤလီၤ.

(ခ) ပမုၢ်ကွၢ်က့ၤပတၢ်ဒုးအပတ်(၁)ဒီး ၂န့ၢ်ဒုၣ်ဒါတဖၣ်လီၤဘုးလီၤတီၤအသးသဟီၣ်တဆိတ်
လၢ, ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဆုၤက့ၤဝဲတသ့, ကျိချံ, တၢ်ဆိတ်လီၤစ့ၤ, တၢ်မုၢ်လၢလၢတၢ်မၤ စၢၤ
အဂီၢ်တဆိတ်ပသးတဖၣ် ထီၣ်သဖိခးဒုၣ်ဒါဒုးအယံၣ်တင်လီၤဂါၢ်ကျၢၤလၢတဘၣ်ဂ့ၤခံအံၤ
ဒုၣ်ဒါတဖၣ်ဘၣ်ပျဲကွံာ်ဝဲန့ၢ်လီၤ.

(ဂ) ဒုၣ်ဒါလၢအိၣ်(ဝၣ်ဘီစိ)တၢ်ဘီယၢ်အီၤဒ်အမုၢ်တီၢ်ဂါၢ်ကျၢၤလၢကခိၣ်ဆၢဒုးတၢ်တဖျၢၣ်,
တၢ်နီၣ်လီၤလၢတဘၣ်ဂ့ၤအခံဒီးပျဲစုပျဲခိၣ်ဘၣ်သန့ၢ်က့ၤလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်သတူၢ်ကလၢ်
အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ကွၢ် ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်တူၢ်ယၢ်အဒိၣ်အမုၢ်လီၤသူးလီၤသ့ၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလၢ်, အ
သးသဟီၣ်လီၤဒိၣ်မးအမဲာ်ညါ, လၢဂီၤတိတီၢ်လၢအကတီၢ်ယၢ်ဝဲယံးယိၣ်ဒိၣ်တဖျၢၣ်အံၤ
ကထီၣ်ထံးဒုးထံက့ၤဝဲတီၢ်အံၤအတၢ်ဆိတ်သး ဒုၣ်လဲာ်စီၤကွၢ်က့ၤဝဲတန့ၢ်လၢဘၣ်ဒီး အ
သူး(ခလရ-၆၀)လၢကဒုးခိၣ်ဆၢကတၢ်အလီၤဆိတ်လဲ က့ၤတၢ်ဒုးအက့ၢ်အဂီၢ်ဒီး ထူး
ထီၣ်က့ၤဝဲတၢ်ကလုာ်လၢတၢ်ကဟံတုၢ်ကွံာ်လၢဂီၤတိတီၢ်အံၤဒီးကခိၣ်ဆၢဒုးက့ၤတၢ်ဖဲတၢ်
ဂ့ၤခံအဆၢကတီၢ်လီၤ.

(ဃ) လၢတၢ်ကဆိတ်ထွဲမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကီတၢ်ခဲလၢဟီၣ်ကဝီၤအဂီၢ်ခိဖျိလၢတၢ်ဒုးဆိတ်
ထီၣ်ကရၢကရိပတြိာ်ဟံၣ်စၢၤသူးဆ့ၣ်တဆ့ၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်မုၢ်ဂ့ၤ, ဒ်သိးဒီးလၢဂီၤတိ

အံ့အတတ်အိပ်သးသုတကထိဝ်ဒ်(ဝဂ်ဘိစိ)တိတ်ဒီးကထိဝ်တတ်မဲာ်ဆုးဝံနါလၢအဝဲသုဂ်
အဂီၢ်အသိတဘျီတဂုၤန့ၣ်ပသုဂ်ညါ ဘၣ်လၢအမ့ၢ်အဝဲသုဂ်အတတ်ပညိၣ်အယိဂုၤဆိအ
ခံဒီးဟံတုၢ်ကွံာ်တိတ်အံၤဒီးကဒုးဆၢက့ၤတၢ်ဖဲတၢ် ဂုၤက့ၤအခံဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(င) လၢပကဒုးဟးဂီၤကွံာ်ဒုၣ်ဒါ(ခလၣ်-၆၀)သုးဆုၣ်လၢအမၤတၢ်ဂုၤခံ(ခါစၢ်)အဂီၢ်ပသုး
တနီၤလူၤခိးတရီၢ်တိတ်ဒုၣ်ဒါအခိၣ်ဒီးမၤဒၢၣ်အီၤဖဲ(၁၆မံၤလၢ)ဟီၣ်ကဝီၤ ဒီးပဒုးအိၣ်
ထီၣ်ဒီးရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဒုးလၢအမ့ၢ်တၢ်လူၤမၤဒၢၣ်မၤဟးဂီၤ ဒုၣ်ဒါဒ်သိးကလီၤပြုလီၤပြုအ
ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂုၤလၢအအိၣ်ထီၣ်လၢပဂီၢ်ဒ်သိးပကမၤဟးဂီၤဒုၣ်
ဒါသန့ကုၤခိဖျိလၢပခိၣ်ပနၢ်လၢအတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်လၢကဒုးမၤဟးဂီၤဒုၣ်ဒါလၢအဘူး
တဖၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်တၢ်လီၤဖျုၣ်လီၤဟီၣ်အယိ တၢ်မၤနၢၤလၢပကြးဒီးန့ၣ်
ဘၣ်တဖၣ်ပဘၣ်ပျဲစ့ပျဲခိၣ်န့ၣ်အိၣ်ထီၣ်တုၢ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.

၁၀. ထွံၣ်ဖါဝံစိတၢ်ဒုး

(နဝတ)ပဒိၣ်အတတ်ထီၣ်ဒုးထွံၣ်ဖါဝံစိန့ၣ်အတတ်ပညိၣ်မ့ၢ်ကထီၣ်ဟံးန့ၣ်ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်(KNU)
လီၢ်ခၢၣ်သးဝဲလီၢ်ခိၣ်သုၣ်မၤနၢၤပျီအဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဒုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခီမ့ၢ်ပယိဒိၣ်တၢ်ဒုး
(နဂါးမးစၢ်ဆၢဝဲဒုး)အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤ.တၢ်ဒုးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤအတက့ၢ်လဲၤမးမ့ၢ်ဝဲ
ကီၢ်သုလုၤဒိတဘုၣ်ညါအပူၤလီၤ. တချးမၤဒံးပယိဒိၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒံးဘၣ်န့ၣ်မၤဝဲ
(ဇွဲအောင်လင်း)တၢ်ဒုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤမ့ၢ်ခိၣ်ခါအဆိကတၢ်တခါလၢကမၤဘျ့မၤကဆိဆိပယိ
ဒိၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်လီၤ.အဝဲသုၣ်ဟံလီၤဝဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒိၣ်တနံၣ်(မဟာဗျူဟာ
မြောက်တနစ်စိမံကိန်း)တခါ မ့ၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအပတီၢ်ထီမးလီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ
အံၤ(နဝတ)ခိၣ်နၢ်လၢအဒိၣ်အထီကတၢ်တဖၣ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤခိၣ်ဒုးယၢ်ခိၣ်
ခိၣ်ကျၢ်(မဟာဗျူဟာစၢ်ဆၢဝဲဒုးဦးစီးချုပ်)မ့ၢ်ဝဲသုးခိၣ်ကျၢ်စိခုၣ်အိၣ်. တၢ်မဲာ်ညါဒုးယၢ်ခိၣ်
(အရှေ့တန်းစၢ်ဆၢဝဲဒုးချုပ်)မ့ၢ်ဝဲသုးခိၣ်ကျၢ်ဂီၢ်ဂံၢ်မိၣ်လးလီၤ.လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤပူၤသုးလၢ
လၢအဟံထွဲတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ သုးတြိၤ၆၆,၄၄,၃၃,၂၂တနီၤ,ကလံၤသုး,ဖျိၣ်သုးတဖၣ်ပၣ်ယုၣ်ပၣ်ဂီၢ်
ဝဲလီၤ. တၢ်ကဘၣ်ထီၣ်မၤနၢၤပျီ. ကီၢ်မူရၤယုယုဖိးဖိးတဘျီယိ(ဟန်ချက်ညီညီ)န့ၣ်လီၤ. လၢ
အတတ်ပညိၣ်ကလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်အဂီၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအခိၣ်ထံးန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲကမၤန့ၢ်တၢ်ကစီၣ်.
ကဘၣ်ဖျိတၢ်လၢပုၤကညီအသိးအကျါ, ရှုဒီးပုၤကိးကလုာ်ကိးပတီၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤ. ဖဲၣ်ၣ်ၣ်န့ၣ်
လါအုၣ်အသိ(၃၀)အနံၤ(နဝတ)ခိၣ်နၢ်အဒိၣ်အထီတဖၣ်ထံၣ်လီၢ်အိၣ်သကိးခူသုၣ်ဖဲ (မဝီ
လာဒုံ)တံာ်တၢ်(၆)န့ၣ်ရဲၣ်ဒီးဆၢတံာ်သကိးဝဲဒ်တၢ်ဟံလီၤယၢ် တၢ်မၤရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအကျဲ(နည်းဗျူ
ဟာ)အသိးတၢ်ကဆဲးမၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢန့ၣ်ဒါဟ်သ့ၣ်ဟ်သးဒီးမၤနီၣ်ယၢ်တဖၣ် ထွဲၣ်ဖါဝံစိတၢ်လျၢ

ထွဲၣ်ဖါဝံစိအံၤအိၣ်ဖဲယိၣ်လီၢ်ကျိအမၤန့ၣ်တကပၤ.မၤနၤပျီၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲဝဲသ့မ့ၣ်ကျိဒီးယိၣ်လီၢ်ကျိ
ခံၣ်အကဆူးလၢမၤနၤပျီၤအလီၢ်ခဲသ့မ့ၣ်ကျိအိၣ်ခိၣ်အသးလၢအမဲၣ်ညါတပၤယိၣ်လီၢ်ကျိအိၣ်
ခိၣ်အသးဒီးအမဲၣ်သ့ၣ်ဆူထံဝံခိထွဲၣ်ဖါဝံစိတကပၤလီၤ. တၢ်မဲၣ်ညါတၢ်ဒုးခိၣ်ဆၢတၢ်အလီၢ်
ထွဲၣ်ဖါဝံစိမ့ၣ်တၢ်လီၢ်တခါလၢလီၢ်ခၢၣ်သးသုးဂ့ၢ်ဝီအဂီၢ်အကျိဒိၣ်ကတၢၢ်တခါလီၤ. မ့ၢ်တၢ်လီၢ်
လၢအထီၣ်ကတၢၢ်တလျၢလီၤ. ဖဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ်န့ၣ်ဒါဟ်ထီၣ်ဆူဖီထီၣ်. ဘၣ်ဒါအခါဟ်ထီၣ်တုၤထွဲၣ်
ဖါဝံစိဒီးဆီလီၤကျိဖးဒိၣ်န့ၣ်လဲန့ၣ်.

ကဟံးန့ၢ်ဆီထွဲၣ်ဖါဝံစိတၢ်လီၢ်လီၤ.ထွဲၣ်ဖါဝံစိတၢ်လီၢ်လၢသဝီအိၣ်ဝးတရံးအီၤတဖၣ်.

- ထွဲၣ်ဖါဝံစိဆူကစၢ်ချၢသဝီတဖၣ်သပၤမိၤ.သပၤမိၤ.နီၣ်တယၤပျီၤ.ဝၣ်သိခိၣ်.ထံသဲ
ထၣ်.ပှ်ဒုၣ်မ့ၢ်.မဲၢ်ညါခဲဒီးဖိသ့ၣ်ခဲတဖၣ်လီၤ.
- ထွဲၣ်ဖါဝံစိကွၢ်လီၤဆူယိၣ်လီၢ်ကျိသဝီတဖၣ်.ဝါခွဲ.ပျီဖိ.မဲၢ်ပး.ဝၣ်ယဲၤကျါ.ဂံၢ်ကံးတူၢ်
ဒီးမဲးလဲးထၣ်တဖၣ်လီၤ.

ဒုၣ်ဒါအတၢ်ဟ်သးလၢမၤနၤပျီၤအဖီခိၣ်

မၤနၤပျီၤမ့ၢ်ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်(KNU)အလီၢ်ခၢၣ်သးအယိၣ်ဖဲၣ်ၣ်ၣ်န့ၣ်. ပမ့ၢ်သုးဘူးပသးလၢပသုး
ဂံၢ်ဘါဂီၢ်မ့ၢ်ဂီၢ်ပပကနၤတၢ်န့ၣ်သက့ပသုးမ့ၢ်သံၣ်ဘိကသံအါအါဂီၢ်ဂီၢ်. တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲကဘၣ်
ပုၤသပှ်ကတၢၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒိသိးပနီၤဖးတၢ်အသ့အဝါကသ့အဂီၢ်ကျိအိၣ်ထဲတဘီလၢမူဒါ
ခိၣ်လၢတၢ်နီၤလီၤမူဒါတဖၣ်. တခါစုၣ်စုၣ်ကဘၣ်မၤဝဲတုၤအန့ၢ်လီၤ. တန့ၢ်တသ့ဘၣ်(KNU)
လီၢ်ခၢၣ်သးန့ၣ်ဒုးအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်. တလၢ. ကရၣ်န့ၣ်. ကခူၣ်. ပအိၣ်တၢ်ပၢ်ဆၢကလုၢ်န့ၣ်ဖိ
တဖၣ်. လၢအန့ၣ်(၄၀)အတီၢ်ပူၤအံၤ. ကၤဖျိၣ်တဖျိၣ်ကလုၢ်န့ၣ်တၢ်ပၢ်ဆၢဖိတဖၣ်အမဲၣ်ညါ
လၢထံၣ်ကီၢ်သဲး.သုးဂ့ၢ်ဝီ.တၢ်ပၢ်တၢ်ပြး.တၢ်ရၢလီၢ်မ့ၢ်လီၢ်ဒီးဘီမ့ၢ်ထံကီၢ်တဖၣ်.ကီၢ်ပူၤကီၢ်ချၢ
တၢ်ဆဲးကျိဒီးတၢ်ကရၢကရိတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်အဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်တၢ်လီၢ် တ
ခါန့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်တၢ်လီၢ်တခါလၢကလုၢ်န့ၣ်ဖီၣ်စုကဝဲၤတၢ်ပၢ်ဆၢကရၢတဖၣ်ဒီးခိၣ်မိၣ်ကရၣ်စံၣ်
ဂ့ၢ်ဝီအပုၤဒုးတၢ်တဖၣ်ဖီၣ်လီၢ်စုမၤသကိးတၢ်အလီၢ်ဒီး မ့ၢ်စုၢ်ကိးတၢ်လီၢ်တခါလၢဘီမ့ၢ်တၢ်က
စီၣ်အပုၤမၤတၢ်ဖိ(Media)တဖၣ်န့ၣ်လီၤဟးထီၣ်ဝဲအလီၢ်အယိၣ်မၤဘၣ်ဒိပသုးသ့ၣ်လၢကပီၤ
ဒိၣ်မးလီၤ. (KNU)တၢ်အိၣ်သးခဲအံၤပဆီမိၣ်ဆဲးအီၤတသ့ဘၣ်. တၢ်လီၢ်လၢအိၣ်ဝးတရံးမၤ
နၤပျီၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ.နီၣ်ဒုဖိ.နီၣ်ဒုဖးဒိၣ်သဝီ. မဲၢ်ကံးစိယိၣ်.မဲၢ်ပြုးသဝီ. ထံပီၢ်မ့ၢ်နီၤသဝီဒီး ဘီ
သရီၤသဝီတဖၣ် အိၣ်ဆူဘီနၢ်လုဆူကစၢ်ချၢတကပၤလီၤဆူကစၢ်တူၢ်ဆူယိၣ်လီၢ်ကျိတဖၣ်-
ကဆီဝါလုတလျၢလီၤသးတုၤဆူ ယိၣ်လီၢ်ကျိဒီးသ့မ့ၣ်ထၣ်သဝီ အိၣ်လၢကဆီဝါလုကစၢ်ခိၣ်
ထံးလီၤ.

ပယံ၊ဒိဉ်တၢ်ဒုးတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ

ဖဲၤ၉၉၃န့ၣ်ဒုဉ်ဒါမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအသုးခိ(ရတခ)(အရှေ့တောင်တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်)ဟံလီၤ
ဝဲပယံ၊ဒိဉ်တၢ်ဒုးတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤအံၤအတၢ်ပညိဉ်အိဉ်လၢ၊ ကမၤသဘံးကွံာ်ကညိတၢ်ပၢ်ဆါ၊
မၤလီၤတူၢ်ကွံာ်ပပုၤကညိကလုာ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဒုးတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤဘၣ်ထွဲလီၤကဝီၤတဖၣ်လၢအ
မ့ၢ်ဝဲ(KNU)လီၤခါဉ်သးဒုသတူၢ်ကီၢ်ရှၢ်,ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရှၢ်,ဘျးဒဲဝဲကီၢ်ရှၢ်,မ့ၢ်တြီၤကီၢ်ရှၢ်,နု
ပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရှၢ်,ကီၢ်မူရၤလီၤကဝီၤတဖၣ်လီၤ.မ့ၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤလီၤဘိလီၤမ့ၢ်တခါအ
ယံ ဘၣ်ထွဲမ့ၢ်ထီၣ်ကီၢ်သုလုၤဒီဘၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢချၢၣ်လွံာ်ထုဉ်ကီၢ်ရှၢ်ဒီးတီအူကီၢ်ရှၢ်
ခံဘၣ်တခါကမၤဝဲလၢတၢ်လွံာ်တၢ်ကျဲခိဉ်သ့ၣ် (ဖြတ်လေးဖြတ်နည်းပျူဟာ) န့ၣ်လီၤ. ဒုဉ်ဒါ
တဖၣ်ကဟူးဂဲၤဝဲလၢတၢ်လီၤကိးတီၤဒီး ဒ်သိးပပုၤလူၤထီၣ်မၤစၢၤလိာ်သးသုတသုအဂီၢ်န့ၣ်
လီၤ. တၢ်ဒုးတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤတၢ်ပညိဉ်အခိဉ်သ့ၣ်

- တၢ်ကထီၣ်ဒုးမၤနၤပျီ
- သုးလၢအပၣ်လၢတၢ်ဒုးပူၤတဖၣ်သုးတြီၤ(၆၆)ဝဲလီၤခိဉ်သ့ၣ်လၢတၢ်တီခိဉ်ရိဉ်မဲအီၤလၢ
သုးခိဉ်ကျၢၢ်ဖိအူကီၢ်ဒီးသုးရှၢ်(၁၀)ခိဉ်နၢ်(၁၀၇)ဂၤသုးတြီၤခိဉ်(၂)သုးခိဉ်ဒိဉ်စိတုဉ်ဝု
- သုးတြီၤ(၆၆)ဝဲလီၤခိဉ်သ့ၣ်ကဘၣ်မၤဝဲတဖၣ်.
- ၁. ဖၣ်ပူဉ်,ဘံလုကျဲမ့ၢ်ခိဉ်သုးကလၢၤတနီၤတၢ်ကထုးကွံာ်ဒီးတၢ်ကဟူးဂဲၤအါထီၣ်လၢဟီၣ်
ကဝီၤဒွဲပူၤ
- ၂. တနံၣ်အံၤအတီၢ်ပူၤဖၣ်ပူဉ်ကမးမိဉ်သိလုဉ်ကျဲတၢ်ကတုတုၤအဝံၤ
- ၃. ဒုဉ်ဒါတဖၣ်အတၢ်ဆဲးကျိးကတံာ်ကတီၤကဘၣ်ဟူးဂဲၤပံးယၢ်ပွဲၤလိာ်ကျိမ့ၢ်ထီၣ်တကပၤ
- ၄. ဒ်သိးကပၤယၢ်ဒုဉ်ဒါဖဲဖိထီၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအဂီၢ်ကမၤအါထီၣ်တၢ်ဆဲးကျိးဒီးထံကီၢ်ဘးခိ
(ကီၢ်ကိဉ်တဲာ်)
- ၅. ကထီၣ်ပံးကစၢၢ်ဒီခိဉ်အဂီၢ်မ့ၢ်ကီၢ်မဲန့ၣ်,ကဘၣ်အိဉ်ခးစိကျိဖးဒိဉ်ဖဲဖိထီၣ်,မဲဉ်သဝီ,ကခး
ပျံၤခးဖုးတၢ်.
- ၆. လၢခံတပတီၢ်ကဘၣ်နီကွံာ်ဒုဉ်ဒါဆူသံးရိဉ်ထီၣ်
- ၇. ဖဲၤ၉၉၂န့ၣ်အပူၤကထီၣ်မၤန့ၢ်မၤနၤပျီအဂီၢ်ကဘၣ်မၤသၢကပၤ(သုးပွင့်ဆိုင်)ယူယူဖိးဖိး
တဘျီယီ(ဟန်ချက်ညီညီ)လီၤ.

တၢ်နီၤဖးလီၤတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤအဆၢ

- (၁) တၢ်ကတံာ်ကတီၤကရၢကရိထီၣ်သုး
 - သုးတြီၤ၆၆(နည်းပျူဟာ)သၢဘုဉ်လၢအမ့ၢ်(နဗဟ-၆၆၁,၆၆၂,၆၆၃)နဗဟ၆၆၁ဘၣ်တၢ်
ကရၢကရိထီၣ်အီၤလၢခမရ-၅,၁၀၈,ခလရ၇၅,၈၀(ကွန်မန်ဒို)သုးဒု(၂)ဒု,ပုၤလၢက
တီခိဉ်ရိဉ်မဲမ့ၢ်ဝဲဒုးယၢ်ခိဉ်သုးခိဉ်ဒိဉ်စိ,စိဝုမိဉ်-နဗဟ-၆၆၁အံၤဒီးအသုးရှၢ်(၃)ရှၢ်ကစး
ထီၣ်ဒုးတၢ်လၢကတၢ်တံး,ထံကဆိမဲ,မဲဉ်ညီ,မဲဉ်မ့ၢ်တၢ်လီၤဟီၣ်ကဝီၤ.
 - နဗဟ-၆၆၂ဘၣ်တၢ်ကရၢကရိထီၣ်အီၤလၢခမရ-၆,၁၀,ခလရ-၁၁လၢအဘၣ်တၢ်တီခိဉ်

ရိပ်မဲအီလါဒူးယာခိပ်, သူးခိပ်ခိပ်စိအိပ်သု, နပဟ-၆၆၂ ဦးအသူးရှပ်(၃) ရှပ်ကဘဉ်စး ထိပ်ဒူးလါဖဉ်ပူဉ်ဆူဖိထဉ်ဘါဒါ, သုဉ်ဂ့ၤမုာ်ဒါ, တုၤမဲဉ်လဲးထဉ်, ကစါနီဉ်ဂံၢ်(၂၇၆၇) နုဉ်ဒါ အသူးကလါ. နပဟ-၆၆၃ ဘဉ်တံကရါကရိထိပ်အီလါခမရ၄-ခလရ၁, ၁၄ လါအ ဘဉ်တံတီခိပ်ရိပ်မဲအီလါဒူးယာခိပ်သူးခိပ်ခိပ်စိ သုဉ်ရူးမူးခိပ်ဒီးအသူးရှပ် (၃) ရှပ် က ဘဉ်စးထိပ်ဒူးယီဝါ, ကမိဉ်လဲကမးမိဉ်, တုၤဆူကျူထီလဲ, ယိဉ်လိာ်ကျိ မုာ်နုဉ်တရှပ်, မုာ်ထိပ်တရှပ်, တံလိာ်မဲဆံး, ဘီသရီ, တုၤကုဒိဉ်ခိပ်, ဟံးယာ်ဂါကျါတံလိာ်, ကခိထံဖဲနုဉ် ကွာ်ဟံးယာ်ဂါကျါတံဘဉ်တံဘါတုၤကစါနီဉ်ဂံၢ်(၁၅၀၀), ကပၤယဉ်တံဆုာ်ထိပ်ဆုာ် လီၤတံအိဉ်အကျဲ.

(၂) တံကထိဉ်ဒူးမးနုာ်သူးကလါတံမဲဉ်ညါတဆိဘဉ်တဆိ-

- နပဟ-(၆၆၁, ၆၆၂, ၆၆၃) တဖဉ်ဟံမုဒါလါကဒူးမးနုာ်သူးကလါတဖဉ်တဆိဘဉ်တ ဆိဒိတံရဲဉ်တံကျဲၤအိဉ်ဝဲဒဉ်အသိး
- သူးကျိ(၆၆)ဝဲလီၤခိဉ်သုဉ်အသူးရှပ်တရှပ်ဒီး(ကွန်မန်ဒို)သုဒုခံဒုကဘဉ်ဟံကစါသါ ဖျါဉ်သူးကလါ, ဖဉ်ပူဉ်သိလုဉ်ကျဲ (၃၁, ၃၂) မံးလံာ်ဝဲကဘဉ်ဟံးကဒီးကစါနီဉ်ဂံၢ် (၄၀၄၄)ဒီး, (၁၀၅၈)အဘဉ်စါကဟံးတံလိာ်ဆုဉ်နီၤဖဲနုဉ်နုဉ်လီၤ.
- နမဟ-(၆၆၁)ဒီးအသူးရှပ်တဖဉ်ကဘဉ်ရဲတံလိာ်စးထိဉ်ကတံတံးကစါနီဉ်ဂံၢ်(၄၀၄၄), ထွဉ်ဖါဝဲစိ, မဲဉ်ပး, မဲးလဲးထဉ်, တုၤဆူကစါနီဉ်ဂံၢ်(၁၀၅၈)လီၤ.

(၃) တံကတုထိဉ်တံပၤဆုာ်သူးကလါ

- နပဟ-(၆၆၁)ကဟံးနုာ်တံလိာ်လါတံဟံပနီဉ်နုာ်အီၤတဖဉ်ဒီးကဆိလီၤအလီၤဖဲကစါနီဉ် ဂံၢ်(၁၀၅၈)ဒီးကခိထံကျိဖဲနုဉ်ခးပျံခးဖူးလီၤခါဉ်သး, မးမုာ်တနုာ်ကဟံးကုၤကုၤဆူကု ဒိဉ်ခိဉ်ကဟံးဖိဉ်အသးဒီး
- နပဟ-(၆၆၂), တရှပ်ကဟူးဂဲၤဖဲမဲဉ်လဲးထဉ်ဒီးသုဉ်ယာ်မုာ်ဒါသူးရှပ်(၂) ရှပ်ကအိဉ်က တံၤအသးဖဲမဲဉ်ပးဟီဉ်ကတီၤ
- နပဟ(၆၆၃)သူးတရှပ်ကသုဉ်ထိဉ်တံလိာ်ဖဲကစါနီဉ်ဂံၢ်(၁၅၀၀)အကပိဉ်ကပၤ, သူးရှပ် လါကျူထီတရှပ်ကဟံးတံပၤတံဆုာ်လါကမးမိာ်,
- သူးတြီၤ(၆၆)ဝဲလီၤခိဉ်သုဉ်ဒီးသူးရှပ်တရှပ်(ကွန်မန်ဒို)သူးဒု(၂)ဒုစးထိဉ်ကစါ(၃)ဖျါဉ် (တောင်သုးလုး)ဆူကစါနီဉ်ဂံၢ်(၄၀၄၄)ကဘဉ်ဟံးကျဲတံဘဉ်တံဘါ, ရဲတံလိာ်, တုကျဲ တုၤဆူကစါနီဉ်ဂံၢ်(၁၀၅၈)လါကဟံးဖိဉ်တံအိဉ်ဒီးကျိချဲအဂီၢ်
- နပဟ-(၆၆၁), စးထိဉ်သူးတြီၤသူးဝဲလီၤခိဉ်သုဉ်အိဉ်တံလိာ်(၁၀၅၈)ကကျဲးစးခိထံကျိ အဂီၢ်ဖဲကုဒိဉ်ခိဉ်သူးရှပ်(၂) ရှပ်အိဉ်ခိးအီၤ.
- နပဟ-(၆၆၂), ကဘဉ်ခိယိဉ်လိာ်ကျိဖဲမဲဉ်လဲးထဉ်ယုဉ်ဒီးသုရှပ်(၂) ရှပ်နုဉ်လီၤ.

(၄) တက်ကထိန်ဒူးမနာပျို

- နပဟ(၆၆၂)ဒီးအသူးရှင်(၂)ရှင်ကဘဉ်ခိးထံကျိဖဲမဲးလဲးထင်ကဘဉ်ထီဉ်ဒူးကဆီဝါလုကစာနီဂံ(၂၈၀၀).
- နပဟ(၆၆၁)ဒီးသူးရှင်(၃)ရှင်ကဘဉ်ခိထံဖဲကစာနီဂံ(၁၀၅၈)ထီဉ်ဖဲန့ဉ်မာ်တန့ကဘဉ်က့ဒိထံကျိဖဲက့ဒိဉ်ခိဉ်(ဟးက့)ကဘဉ်ထီဉ်ဘိနီလုကစာနီဂံ(၃၅၂၈)ဒီးကဘဉ်ထီဉ်ဒူးမနာပျို.
- နပဟ(၆၆၃)အသူးရှင်တရှင်ဖဲကျူထီကဘဉ်ဟံးခိဉ်တယာ်ဖဲကစာနီဂံ(၁၅၀၀),သူးရှင်အဂ(၂)ရှင်ကဘဉ်ထီဉ်ဒူးကစာနီဂံ(၃၇၀၀),စးထီဉ်ဖဲန့ဉ်ကဘဉ်ထီဉ်ဒူးမနာပျိုယူယူဖိးဖိးယုဉ်ဒီး(နပဟ)(၆၆၁)န့ဉ်လီ.
- တံးမာစါလါကလံကျါ-ကလံလုးကဆိဉ်မာစါဖဲဖဉ်အဉ်,ဖဉ်ပူဉ်လီ.

သူးခိဉ်ကျါဂီဂါမိဉ်လးအတါန့ဉ်လီ

- ကဘဉ်သူးကျဲဘဉ်ဟးလါတံးခဲကျါ
- တဘဉ်န့ဉ်လီတံးတြါပူဘဉ်ကဘဉ်ဆိဉ်လါတံးဖိခိဉ်တပဟဲလီကယီကယီတချူးလါလါမးရှူး(၂၇)သီအနံကဘဉ်ဒူးန့ကစာနီဂံ(၃၅၂၈),(၃၇၀၀)တုအနံ
- ကဘဉ်သူတံးမကျဲလါအဘဉ်အဘဉ်သီက့ဉ်ကူ(ကောက်ကျစ်တဲန့ဉ်း)
- ပလီသးမုဉ်ပိ,ထီဉ်ကိဉ်လိဉ်တဂုထီဉ်ဒူးဒူးတဂုထီဉ်အဆါဟိဟိ.
- တနံကဘဉ်ထီဉ်ကယီကယီ၂မံးလာ,၃မံးလာတလိဉ်အချ့ဘဉ်.
- (ABSDF)ကိဖိလီဖးခံဖုမိသံစိဉ်အန့ဉ်အိဉ်လါဘိဉ်မူးအဖိလာ,န့ဉ်အိဉ်,ဟးထီဉ်ဆူကလံထံးတကပ.
- ကစာနီဂံ(၄၀၄၄)ထံဉ်ဖါဝံစိခိဉ်မုဉ်တိဉ်ထီဉ်ကျိဖးခိဉ်(၇၆)မမခးစိဆူမနာပျိုတုအယီပကဘဉ်မန့တံးလီအံ.
- သူးကျါတကျါဒီးတကျါကဘဉ်သဂါလိာ်သး,မာစါလိာ်သးလါတံးဘဉ်တံးဘါ,တံးဆါကတီာ်မုဉ်ယံကယံဒဉ်ဝဲ.
- ကဘဉ်ထီဉ်ဒူးလါအိဉ်ဒီးတံးသိဉ်တံးသီတံးဘျါ(စဉ်းကမ်း).
- အလီအိဉ်လါကဘဉ်မာသပုဒုဉ်ဒါ(အငိုက်မိအောင်လုပ်).
- ကဘဉ်ကးတံးယာ်ယိဉ်လိာ်ကျိ(ချဲတဘဉ်စံဉ်လုာ်လါဘဉ်.
- ကဘဉ်သူ(မြေလှန်စနစ်)ခွဲဉ်အူကွဲဉ်ကညီအဟံဉ်အယီ,နုသဝီတဖဉ်.
- တဘဉ်သူတံးထီဉ်ဒူးတကျါဖိဘဉ်.ကဘဉ်မာဒ်သီးသူးကျါတကျါဒီးတကျါမာစါလိာ်သးကသု(ကဘဉ်ဖုဒ်သီးဒုဉ်).
- ကဘဉ်ရဲဉ်ကျါဒ်သီးဖဲခိဉ်စဲဘဉ်(၁၆)သီကစးထီဉ်ဘဉ်ဖဲဖဉ်ပူဉ်.
- ကစာနီဂံစူထီဉ်လါဂံဘါအါအါဂီဂါကသု,ကဘဉ်ယုထါထီဉ်ပုလါအကံးအစီအိဉ်,ပုအဂတဖဉ်ကဘဉ်မာစါတံး.
- တံးရဲဉ်ကျါအံတံးဆိတလဲအိ,ဘိဘဉ်အိကဘဉ်ညီမုဉ်ကြါးဆိတလဲဘဉ်ဆိတလဲ.

- ပပျာတ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးကဘဉ်စု၊ နှင်ဒါတၢ်ဘဉ်ဒိကဘဉ်အါ.
- သုမ့ၢ်မၤန့ၢ်တၢ်တၢ်ကဟ့ၣ်မၤလၢကပီၤသုလၢအကၢကီၣ်.
- တဘဉ်ပျဲန့ၣ်ပှၤဟံးတၢ်ကစီၣ်ဘဉ်. တဘဉ်ကတိၤတၢ်လုၤတက့ၤဘဉ်.
- ဘဉ်မၤတၢ်တုၤအကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်. မူဒါကဘဉ်လၢပွဲၤတဂၤစ့ၣ်စ့ၣ်
- လါဒံၤစဲဘၢဉ်(၄)သီတၢ်ကထူးထီၣ်ဟ့ၣ်(RPG).
- ကဘဉ်ရဲၣ်လီၤဒုးအိၣ်သုးတဖၣ်အကသံၣ်ကိးဂၤ.
- တဘဉ်ဆိမိၣ်လၢသုးတြီၤ(၈၈)ဟံးတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢအယိအိၣ်မံခုမ်သပူၤအိၣ်ကဖိကယုၤတဂ့ၤ.
- ကဘဉ်တဲဒၣ်ထဲတၢ်လၢမၤတၢ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လီၤ. ကဘဉ်မၤတၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၢ်သံကွၢ်လုၤတက့ၤတဂ့ၤ.
- ပလီၤသးလၢတၢ်ဆဲးကျိးတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢ(ရဲၣ်ကျဲၤဟံးစၢၤတၢ်ခူသ့ၣ်အဖုၣ်)
- တဘဉ်သုတၢ်ခူသ့ၣ်တခါကိးနံၤဒဲးဘဉ်. (ကဘဉ်ဆိတလဲတသီဂီၢ်ကိးနံၤဒဲး)ကွၢ်ကွၢ်
- မ့ၢ်ဆုၣ်မ့ၢ်ဂီၤအဆၢကတီၢ်စဲးတဘဉ်ပျဲထီၣ်ဘဉ်လၢတၢ်လိၣ်အဖိခိၣ်ဟံးတၢ်ဆဲးကျိးထဲသၢဘျီဒီမ့ၢ်မ့ၢ်ဂီၤအုမးအိးထီၣ်စဲးတက့ၢ်.
- တဘဉ်မၤ(Follow me)တဂ့ၤ. ဒုးထီၣ်သုးဖိလၢအမဲၣ်ညါတီၢ်လၢနီၣ်တီၢ်ကဘဉ်မ့ၢ်(forward)န့ၣ်လီၤ.
- ဝဲအိၣ်တၢ်လီၤနှင်ဒါတဘဉ်သ့ၣ်ညါဘဉ်. တဘဉ်မၤသီၣ်မၤသဲတၢ်ဘဉ်.
- ပှၤလၢလီၤခဲတဘဉ်အိၣ်ဒ်သိးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုတအိၣ်တဂ့ၤ. မ့ၢ်ထံၣ်ပှၤလၢကျဲတဂၤလၢလၢမၤရဲမၤပျီကွံာ်ခဲလၢာ်.
- ပှၤခိးက့ၤအုၣ်ဆါ, ဆံၣ်ဆါ, ဖိမ့ၢ်တဘဉ်ယီၢ်ဘဉ်မ့ၢ်ပီၤတဂ့ၤ.
- တၢ်ကရၢကရီ- သုးကျိၤ(၁)သုးဒု(၂)ဒုသုးကျိၤ(၂)န့ၣ်သုးဒု(၂)ဒုလီၤ.
- ထံကျိအထၣ်ကီၣ်တၢ်အသုၣ်စဲးအိၣ်ဝဲသုမ့ၢ်ထၣ်ဘိၣ်မ့ၢ်အသုၣ်စဲးအိၣ်

ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်တၢ်ဒုးရဲၣ်ကျဲၤဒီးတၢ်မၤဘဉ်ဒိနှင်ဒါတချုးစးထီၣ်တၢ်ဒုးဖဲထွံၣ်ဖါဝံစိဒိခိၣ်အဆၢကတီၢ်

ဒ်နှင်ဒါအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်အသိး. ကညီခိၣ်န့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးဝဲလၢလီၤခၢၣ်သးမ့ၢ်တၢ်လီၤလၢအကၢဒိၣ်ကတၢ်တတီၤအယိခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်အိၣ်ဖိၣ်တၢ်ပီၣ်သကိးလၢတၢ်ကကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ခိၣ်ဆၢန့ၣ်ဒါအဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟံဖိၣ်သုးဖိတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဒိၣ်ဝါသုးကျိၤလၢသုးခိၣ်ရွှံၣ်ရိၣ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ. (DAB)ကိးဒၤဝံးသုးကျိၤလၢသုးခိၣ်ဝီလ်ထၢၣ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ, ကဆိဝါသုးကျိၤလၢသုးခိၣ်ပျံၣ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ, ခုသုးကျိၤလၢသုးခိၣ်အိၣ်ညွတီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲကလံၤဂီၤသုးကျိၤလၢသုးခိၣ်ကီၣ်န့ၣ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ, တၢ်ကွဲၤဒုသုးကျိၤလၢသုးခိၣ်ပိၣ်မူတီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ, သုးက့(၁)အသုး, သုးခိၣ်မ့ၢ်သုတီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ, သုးရဲၣ်(၂၀)သုးခိၣ်အဲၣ်ဒိၣ်ထူတီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ, သဝခ, သုးဒုစိသုးခိၣ်ဘိကီၣ်ဟံတီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ, သဝခတၢ်ဒုးစဲးပြဲးသုးခိၣ်ခူးသ့ၣ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲသ

ဝခစကစာဒိဋ္ဌိကရူပသုခိဋ္ဌိတိဋ္ဌိရိဋ္ဌိဗဲ၊ (ABSDF)ကိုမိ သုးရှင်(၂၀၇,၂၀၈,၂၀၉) လာအဘဉ်တိဋ္ဌိရိဋ္ဌိဗဲအိလါနိဉ်နိဉ်ဖျါသုးခိဉ်ကွဲဉ်အိဉ်ဒီးသုးခိဉ်မိဉ်တဖဉ်ဟ်ဖိဉ်ထီဉ် သကိးအဂါအဘါဒီးဒ်အမုာ်လိာ်ခါဉ်သးအယိ,သုးကုအဂတဖဉ်စုာ်ကိးဟဲမာစါတါလါတါ ဂါသကိးလိာ်ခါဉ်သးအဂါလိာ်. ပုပုမာတါဒုးတဘျီအံလိာ်ကဝါခဲလါဉ်မုာ်ဝဲသဝခဒုးယါ ခိဉ်သုးခိဉ်လိာ်ဒီးလိာ်.သုးရှင်သုးဒုလါဟဲဟ်ဖိဉ်ထီဉ်အသးခဲလါဉ်အိဉ်ဒီးအပုာ်တိဋ္ဌိရိဋ္ဌိဗဲ ဒ်ဝဲစုာ်စုာ်ဒီး တါနိးလိာ်မုာ်ဒါလိာ်ကဝါဒ်ဝဲစုာ်စုာ် စးထီဉ်လိာ်ခါဉ်သးဟိဉ်ကဝါခဲလါဉ်ခဲဆု တုာ်လိာ်ဆုဖဉ်အဉ်ကိာ်ရှင်ဆုယိဉ်လိာ်ကျိမုာ်ထီဉ်, မုာ်နဉ်ခံကပလါဉ်ဆုမုာ်တြိကိာ်ရှင်, ဒုသ တုာ်ကိာ်ရှင်ကယဲာ်ကျဲလါဒုဒါဟဲထီဉ်တဖဉ် တါဆိလိာ်ဟ်လိာ်သုးတဖဉ်စုာ်စုာ် လါကခိးတြိ နုဒါဒါအဂါလိာ်.

ဖဲခဉ်ခဉ်နံဉ်, လါယုာ်၁၆သိဒုဒါဒါအသုးတြိ(၈၈)ဟံးကုဒုးယါဂုာ်ဝိတါဖဲတါမာတဖဉ်လါ သုးတြိ(၆၆)အစုပုာ် ဒီးသုးတြိ(၆၆)ဒီး အဒုးယါကရူ(၃)ဘုဉ် ကဘဉ်ထီဉ်ဒုးတါလိာ်အဝဲ သုဉ်ကတံာ်ကတိာ်ဟ်အတါအိဉ်တါအိဉ်စးထီဉ်တုထီဉ်ကျဲလိာ်. ဒ်အဝဲသုဉ်အတါရိဉ်တါကျဲ အိဉ်အသိးဟဲထီဉ်တကူာ်ဘျီထီဉ်ကျဲတကူာ်ထီဉ်ဝဲတါလိာ်ကိးကပါဒီးအယိတါဒုးကဲထီဉ်ကိး နံယဉ်ယဉ်,တါသံတါပုာ်တါဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးကိးမုာ်နံဒီးယဉ်ယဉ်လိာ်.ဖဲတါဒုးကဲထီဉ်သိသိ အဆါကတိာ်ဒုဒါဒါအပုာ်တါသံတါဘဉ်ဒိအိဉ်ကိးဘျီဒီးယဉ်ယဉ်လိာ်.မုမုာ်ပပုာ်ကညီသုးတခိ အါတကုာ်ထါနုာ်ဒုဒါဒါအကျိအတါဖိတါလံသုးဝိလိအါမး ပါတုာ်လါသုးကလါဟိဉ်ခိဉ်ဂါ ဒီးအနိဉ်တယါဖိတဖဉ်လိာ်.ဒုဒါဒါထီဉ်ဟူးဂါဝဲလါကညီသုးတါလိာ်ဆုကိာ်မုရု,ဘျးဒဲာ်,သုး ကုအဂတဖဉ်ကိးဘုဉ်ဒီးလိာ်. ကတိာ်အံမုာ်တါဒုးဆူဉ်အကတိာ်လါတါလိာ်ကိးတါဒီးအယိ ထံဖိကိာ်ဖိကမုာ်တဖဉ်စုာ်ကိးဘဉ်ကွါဆါဉ်မဲာ်ဒီးတါကိတါခဲအကလုာ်ကလုာ်, လါတါလိာ် ကိးတါလိာ်. ဒုဒါဒါတဖဉ်ဟဲထီဉ်ဒီးသိလုဉ်ခူဉ်ကျဲ(ကါဖါဘိ)တဖဉ်ဘဉ်ဆဉ်ခိဖျိပပုာ်မာတံာ် တါအိအယိမာတါအလိာ်တလဲါချ့ချ့ဘဉ်. ဘဉ်ဆဉ်အဝဲသုဉ်ထီဉ်ဟံးနံတါလိာ်တကူာ်တု ထီဉ်ကျဲတကူာ်လိာ်. ဖဲခဉ်ခဉ်နံဉ်, လါဒဲါဘဉ်၁၂သိ, သုးတြိ၆၆ဟဲနုာ်လိာ်ဆုသုးကု(၁) ဟိဉ်ကဝါပုာ် ဒီးအသုးတြိတါမဲာ်ညါဝဲလိာ်ခိဉ်သုဉ်နုဉ် ဟဲဝဲမုာ်တြိကိာ်ရှင်ကစါသါဖျါဉ် (တောဝ်သုးလုး)ဖဲနုဉ်လိာ်. စးထီဉ်၁၉၉၁နံဉ်လါနိဉ်ဂုာ်ဘဉ်တုာ်လါဒဲါဘဉ်ခဲလါအတိာ်ပုာ် ထဲဒ်လိာ်ခါဉ်သးဟိဉ်ကဝါ, မုာ်တြိကိာ်ရှင်ဒီးသုးကု(၁)ဟိဉ်ကဝါပုာ်နုဉ် တါဒုးကဲထီဉ် (၉၃)ဘျီ, ဒုဒါဒါသံ (၂၇၂)ဂါ, ဘဉ်ဒိ(၃၃၇)ဂါပပုာ်ကညီအသုးသံ(၈)ဂါဘဉ်ဒိ(၈)ဂါ အ ကျိဟ်ယုာ်ဒီး (ABSDF)ကိုမိတဂါလိာ်. ပပုာ်မးနုာ်ဒုဒါဒါစုကစာဒိဋ္ဌိဆဲးတဖဉ်ဒီး သုးပိးလိ အါမးစုာ်ကိးလိာ်.ဒ်သိးဒုဒါဒါတါပညိဉ်သုတလါပဲါတဂုါအဂါပပုာ်မာကံာ်ကွံာ်တါဒီးကွံာ်ကံာ် လိာ်သုဉ်လါကျဲမုာ်ခိဉ်စုာ်ကိးလိာ်. ဘဉ်ဆဉ်ပပုာ်ကညီသုးဘဉ်ကွါဆါဉ်မဲာ်တါဂုာ်ကိးဖးဒိဉ် တခါလါအမုာ်ဒုဒါဒါသုကမုာ်တဖဉ်လါတါမဲာ်ညါလါအဝဲသုဉ်အတါဒိသဒါအဂါအယိ, ဒ် သိးကမုာ်တဖဉ်သုတဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးဘဉ်သံဘဉ်ပုာ်တဂုါအဂါ, ကညီသုးတဖဉ်ပဒုဉ်ကမုာ် တဘျီဘဉ်တဘျီအယိ ဒုဒါဒါတဖဉ်မးနုာ်တါလိာ်တစဲးဘဉ်တစဲးလါသုဝဲကမုာ်လါအတါဒိသ ဒါလိာ်အယိလိာ်. ဒ်သိးအဝဲသုဉ်ဆုတါအိဉ်တါကိတါခဲသုတအိဉ်တဂုါအဂါဖဲလါဒဲါဘဉ်

အပူသုးက(၁)ဆုးဒုးသုးညါလီၢ်ခါးသးလၢလီၤပျံၤတဘုၣ်စံးဝဲအသိးဒုးဒါတဖၣ်ဖဲဆၢတၢ် အိၣ်ဒီးဘျီကျဲမုၢ်ဖဲကတၢ်တံးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်ဒုးဒါကိးကမုၢ်လၢအိၣ်လၢသိလုၣ်ကျဲမုၢ်ခိၣ်သ ဝီဖိတဖၣ်မုၢ်ပုၤဒုးဒါဖိကဘၣ်ရှဲကျဲမုၢ်ခိၣ်ကဘၣ်ဟးယီၢ်ကျဲန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢယုၢ်ပူၤဖျဲး အသးတဖၣ်အကျိၢ်ပနၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢအိၣ်တၢ်တဖၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ကွံာ်အတၢ်မၤ ဟးဂီၤကွံာ်အတၢ်ခဲလၢာ် လီၤ.

ဒုးဒါစးထီၣ်ဒုးထွံၣ်ဖါဝဲစိ

ထွံၣ်ဖါဝဲစိမုၢ်ကစၢ်လၢအလီၤဘဲလီၤဆိုးအခိၣ်စူၤ,ကစၢ်လၢကျိၤ,သုၣ်တအိၣ်ဝဲတအိၣ်အယီၤ ပကတုထီၣ်တၢ်ပူၤအခိၣ်ဒုးဒါကိၢ်သုၣ်ဝဲတအိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဒုးဒါဘၣ်ခူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ယီၢ်ယီၢ်ဒီးခူၣ်က အိၣ်အိၣ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်တၢ်လုၢ်ကစၢ်ထီၣ်ထီၣ်အမုၢ်ဒုးဒါဖိ,ဘီဘီစိ,သုစိ,ထွံၣ်ဖါဝဲစိ ဒီးတၢ်ဖိအထီၣ်အဂၤတဖၣ်ပပုၤကညီၤဟံးန့ၢ်ဟံးစၢၤတၢ်လီၢ်ဆိလီၤဟံးသုးဒီးသိးကဟံးန့ၢ်ခိၣ်တ ယၣ်လၢတၢ်ဟံးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢမၤနၤပျီအဂီၢ်လီၤ.ပုၤလၢဟံးမူဒါလၢထွံၣ်ဖါဝဲစိအခိၣ်ခိၣ်မုၢ် ဝဲသုးခိၣ်စုဖိ(သဝခ)သုးဒုးစိအပူၤလီၤ.စးထီၣ်၁၉၉၂န့ၣ်,လၢယန့ၢ်အါရံၣ်၁သီဒုးဒါအသုးဒု(၂) (န ဗဟ)(၆၆၁)ပၤဆုးဒုးရုၣ်ခမရ၁၀၈-၁၀၉-၇၅,၈၁(ရန်တိုင်အာဝဲကွန်မန်ဒို)အသုးဒု(၂) ဒုတဖၣ်စးထီၣ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်ဆူမဲာ်လဲးစိ.ထွံၣ်ဖါဝဲစိဝဲထီၣ်သဖိပပုၤလီၤ.ကျိဖးဒိၣ်ချံတဖၣ် လီၤဒီးမုၢ်ခိၣ်စူၤထံလီၤအသိးလီၤ. တၢ်ဒုးဆူၣ်ကိးန့ၢ်ဒဲးတၢ်သံတၢ်ပုၤတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအိၣ်ကိး န့ၢ်ဒဲးလီၤ.ဒုးဒါတဖၣ်သုဝဲကသံၣ်အယီၤ. တသုၣ်ညါပျံၤတၢ်ဖုးတၢ်လၢၤဘၣ်. ပုၤခးသံရုၢ်ရုၢ် ထီၣ်သဖိရုၢ်ရုၢ်ဘၣ်ဆၣ်ပသုးမုၢ်တဖၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်ဒုးဒုးအယီၤ ဒုးဒါဘၣ်ဂုၤက့ၤအခံတ ဘျီဘၣ်တဘျီလီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ဒုးဒါတဖၣ် သူကျိဖးဒိၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်အမဲာ်ညါစးထီၣ် လၢယန့ၢ် အါရံၤထီၣ်(၁၂)သီဒုးဒါစးထီၣ်သူကတီၢ်ယုၤ(၄)ဘၣ်တန့ၢ်ယီၤဟဲခးလီၤပပုၤအိၣ်တၢ်လီၢ်ခဲဘျီ တၢ်လီၤမုၢ်ပိာ်တဖၣ်သုဝဲကတီၢ်ယုၤကိးန့ၢ်ဒဲးဖဲ(၁၄)သီ အန့ၢ်ဟဲခးလီၤတၢ်(၄)ဘျီ ဘၣ်ဒိမးမုၢ် အသဝီဖိခဲဂၤလီၤ.လၢခဲထွံၣ်ဖါဝဲစိတၢ်ဒိခိၣ်တခိၣ်သုးခိၣ်စုဖိအပူၤတဖၣ်ဘၣ်ဒိဘူးကလၢာ်အ ယီၤ, သုးခိၣ်(ကြောငကြွက်)လၢအဖျိထီၣ်သုးခိၣ်ဖိတၢ်မၤလီၤ ဒီးသုးခိၣ်ဖိသုၣ်လၢာ်တီလဲၤဆိ တလဲက့ၤသုးခိၣ်စုဖိအလီၤလီၤ. ပုၤလၢအခးစုကဝဲဒိၣ်လၢထွံၣ်ဖါဝဲစိအခိၣ်ခိၣ်လၢအလီၤစံးပ တြၢၤမးတ ဂၤလၢအမုၢ်စိၤဘးခုၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲတဂၤယီၤခးကျိဖးဒိၣ်(၃)ခိၣ်,၈၂မမ/ (RCL) တခိၣ်, (RPG7)တခိၣ်,(BZK)တခိၣ်လီၤ. ကွၢ်ဝဲဒုးဒါတၢ်အိၣ်သးအဖိခိၣ်, ဖဲဒုးဒါဟဲထီၣ် သဖိလီၤအလီၤဖဲအဘၣ်ဂီၢ်တခိၣ်ခိၣ်ဟံးထီၣ်ခးဝဲလီၤ. ဒုးဒါဟဲသုးဘူးယီၤအသးတကူာ်တ ကူာ်. ခးစိကျိဖးဒိၣ်ကွၢ်ကွၢ်, ထီၣ်သဖိကွၢ်ကွၢ်, ဟံးန့ၢ်တၢ်လီၢ်ဘူးထီၣ်ဆူပပုၤအိၣ်တၢ်လီၢ် ကွၢ်ကွၢ်, ခူၣ်လီၤတၢ်ပူၤကွၢ်ကွၢ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဒုးဆၢကတီၢ်အခါပနၢ် ဘၣ်တၢ်ကစီၣ်လီၤဆိတခါ လၢကီၢ်ချၢတရူးဂီၤ အပူၤ(၁၀)ဂၤဟဲခးစၢၤဒုးဒါတဖၣ်လၢကျိဖးဒိၣ်လီၤ.

ဘၣ်တဟါဖဲဟါခိ(၄)န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်ပပုၤလၢအိၣ်လၢဒုးဒါဒုးဒါစိတဖၣ်ကွၢ်စိယီၤဝဲဆူထွံၣ် ဖါဝဲစိအခိၣ်ခိၣ်(မုၢ်လၢသုၣ်တအိၣ်ဝဲတအိၣ်အယီၤကွၢ်စိဝဲဖျါဂုၤဂုၤလီၤ.)ထံၣ်ဝဲပုၤလၢထွံၣ်ဖါဝဲ စိအခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်ဟးထီၣ်ကဘၣ်ဆဲးဆဲးဂၤပိာ်လီၢ်အခံတကူးတကူးလဲၤလီၤရဲဒုးဒါတၢ်လီၢ်,ဖဲ

နှင်နှင်ဒါအကျိသိပ်ထိပ်တဘျူးခိပ်တဘျီယီတာလုာ်ဒီခိပ်ခုပ်လံလူမးလီၤ. တယံာ်ဘဉ်ပုၤဟဲ
က့ၤလီၤယံးပုၤခံၤအကျိပဉ်ယုာ်ဒီးသုးခိပ်(ကြောၤကြက်)အစိပ်လီၤ. ပုၤလၢအဆးလူၤရဲ
က့ၤတၢ်လီၤတုၤလၢမုၢ်ဟါတခီမုၢ်ဝဲသုးခိပ်သုာ်လဉ်ဘီဒီးအပုၤတဖဉ်လီၤ. နှင်ဒါဂ့ၤက့ၤအခံ
တက့ာ်ပပုၤမၤန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်မဲာ်ညါတၢ်လီၤတပတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပပုၤလၢအိပ်တၢ်စိကိးစိဒီးမုၢ်ဂ့ၤ,
သုးလၢအတြီဆၢတၢ်လၢကျဲတဖဉ်မုၢ်ဂ့ၤ, တူၢ်ဘဉ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤနှင်ဒါအကျိမးဒိပ်ဒီး ကဘီ
ယုၤခးတၢ်, တုၢ်လီၤမုၢ်ပီၢ်ကိးနံၤဒီးလီၤ. လၢတၢ်ဒုးအဆၢကတီၢ်ထံဖိကိးဖိကမုၢ်တဖဉ်စ့ၢ်ကိး
ဂုာ်ကျဲးစးတိစၢၤမၤစၢၤတၢ်အကပၤကပၤ,တၢ်စိာ်ဆုၤကျိချံၣ်သုာ်မုၢ်ဂ့ၤ, စိာ်ဆုၤပုၤဘဉ်ဒီ
ဘဉ်ထံး,တုၤလၢပုၤအစိပ်မုၢ်ဂ့ၤ, ဆုၤထီၣ်မုၢ်ဘိပ်တၢ်အိာ်တၢ်အိာ်, ထံနီၤလၢပပုၤသုးဖိတဖဉ်က
အိပ်ကဆိဘဉ်အဂီၢ်မုၢ်ဂ့ၤလီၤ. ပုၤမၤစၢၤတၢ်ထံသဝီဖိတကးဘဉ်တီၤထီၣ်ဖိတဖဉ် မုာ်ဂ့ၤခွါ
ဂ့ၤတနီၤသုာ်ဆုၤသးဂဲၤလၢကတိစၢၤမၤစၢၤသုးမုၢ်သံၣ်ဘိတဖဉ်လၢတၢ်ဒုးဆၢကတီၢ်အယိပ
သုးမုၢ်သံၣ်ဘိတဖဉ်အိပ်ဒီးသးသဟီၣ်လၢကကွၢ်ဆၢဉ်မဲာ်နှင်ဒါစ့ၢ်ကိးလီၤ.မုၢ်လၢနှင်ဒါထီၣ်
ထွံာ်ဖါဝဲစိတန့ၢ်ဘဉ်အယိတရံးက့ၤဆူပပုၤအလီၢ်ခဲတၢ်ဖိလၢတကပၤန့ၣ်လီၤဆူကလီၤဂီၤ
ဟီၣ်ကဝီၤပုၤလီၤ.ဖဲတၢ်ဒုးအဆၢကတီၢ်သဝီလၢအိပ်ဘဉ်လၢတၢ်ဒုးကွီၤပုၤတဖဉ်ဘဉ်ယုာ်ပဒုာ်
ကွံာ်အသးဆူတၢ်လီၤအဂၤခဲလၢာ်လီၤ.

နှင်ဒါန့ၣ်လီၤဘဉ်ဖျိတၢ်

နှင်ဒါတဖဉ်သုၤန့ၢ်အသုးအဂံၢ်အဘါ,ကျိမးဒိပ်,ကဘီယုၤတဖဉ်အဖိခိပ်တိာ်ဟဲဝဲကထီၣ်န့ၢ်
ထွံာ်ဖါဝဲစိဒီးအဟဲပနီၣ်ဝဲတၢ်ဆၢကတီၢ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤအိပ်အသိးဘဉ်ဆဉ်ထီၣ်ဝဲတန့ၢ်ဘဉ်အယိ
တရံးက့ၤဆူပပုၤအလီၢ်ခဲဖဲလၢဖဲတြုၤအါရံၤ(၁)သီမးဖိမုၢ်အဆၢကတီၢ် ခလရ-၁၄ သုးကျိ
တကျိဘဉ်ဖျိပပုၤအိပ်ထွံာ်ဖါဝဲစိဒီးမဲာ်ညါခဲအဘဉ်စၢၤဖဲကလီၤဂီၤဟီၣ်ကဝီၤပုၤဒီးမၤတဲာ်
ကွံာ်ပပုၤလၢတၢ်ဖိခိပ်ဒီးတၢ်ဖိလၢအဆၢလီၤ.ပပုၤတၢ်ဖိခိပ်တဖဉ်တအိပ်ဘဉ်မုၢ်တဘျူးသိညါ
ဘဉ်ဆဉ်တတုၢ်စၢ်လီၤအသးဘဉ်.စးထီၣ်လၢဖုၤတြုၤအါရံၤ(၂)သီတုၤ(၅)သီ, ကလီၤဂီၤမဲာ်
ပးကဝီၤတၢ်ဒုးကဲထီၣ်ခဲခုပ်ကိးမုၢ်နံၤဒီး,ကျိမးဒိပ်ကဘီယုၤသိပ်သတြုးကိးနံၤဒီး, ပုၤသဝီ
ဖိ,ပုၤကွီၤဖိလၢလဲၤယံးစၢၤတၢ်လဲၤဆုၤမုၢ်ဘိပ်တဖဉ်ဘဉ်လဲၤလၢတၢ်ပျံတဖဉ်အပုၤဘဉ်ဆဉ်ဒီး
သိးပုၤသုးဖိလၢတၢ်ဖိခိပ်တဖဉ်ကအိပ်ဘဉ်မုၢ်အဂီၢ်အဝဲသုာ်ကျဲးစးမၤစၢၤဝဲလၢာ်သုာ်လၢာ်
သးစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပပုၤကညီအသုးတဖဉ်ကွၢ်ဆၢဉ်မဲာ်တၢ်သံတၢ်ပုၤတၢ်ဘဉ်ဒီဘဉ်ထံးကိးနံၤဒီး
ဘဉ်ဆဉ်တုၢ်ဆုၤအသးဒီးကျဲးစးဝဲသပုၤပုၤလီၤ. ဖဲလၢဖုၤတြုၤအါရံၤ(၆)သီ အနံၤပပုၤကွၢ်
ဆၢဉ်မဲာ်ဒီး နှင်ဒါသုးနပဟ(၆၆၃)ဖဲကလီၤဂီၤဒီးမဲာ်ပးဟီၣ်ကဝီၤပုၤ တၢ်ဒုးဆုၤကတၢ်အနံၤ
နှင်ဒါသုးကျိမးဒိပ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ် တုၤဆူလၢဖုၤတြုၤအါရံၤ(၉)သီအနံၤ ပပုၤထီၣ်နှင်ဒါ ခလရ-
၁၄/ ခမရ-၄အိပ်တၢ်လီၤဖဲကလီၤဂီၤစိ,ဒီးမဲာ်ပးဟီၣ်ကဝီၤပပုၤမၤန့ၢ်က့ၤတၢ်လီၤတတ်အယိ
ပပုၤတၢ်ဖိခိပ်တၢ်ဖိလၢတဖဉ်ဖိလၢအစုၤန့ၢ်က့ၤလီၤ.တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ကိးနံၤဒီးလီၤ. ပုၤလဲၤယံး
စၢၤတၢ်တဖဉ်ဘဉ်ဒီဘဉ်ထံးသံအိပ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. မုၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢပပုၤကလုာ်လီၤကဝီၤဖဲ
န့ၣ်တဖဉ်ဘဉ်ကွၢ်ဆၢဉ်မဲာ်တၢ်သုးသပုၤမးဒိပ်အဆၢကတီၢ်လီၤ.နှင်ဒါအသုးတဖဉ်ဘဉ်ဒီ
ဘဉ်ထံးသံအါအါဂီၢ်ဂီၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပပုၤသုးဖိတဖဉ်ကွၢ်ဆၢဉ်မဲာ်တၢ်ဒုးန့ၣ်တဲာ်တဲာ်ဖျုဖျုလၢ

လိာ်ကဝီကိးတီးဒီးအယိ နှ်ဒါအသုးမုာ်သံာ်ဘိတဖှ်တၢ်ဘျဲဘၣ်အိၤလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤလံး၊ သးသဟီၣ်လိာ်စၢ်လံာ်ဘၣ်ဆၣ်သုးခိၣ်ကျၢ်မိၣ်လးဒီးခိၣ်နၢအဒိၣ်အထီတဖှ် တၢ်ဒိသုၣ်ဒိသး တဆိၣ်ဘၣ်အယိဟ့ၣ်ခွဲးဟ့ၣ်ယာ်အပှၤသုးမုာ်သံာ်ဘိတဖှ်တၢ်လၢအဲၣ်ဒီးမၤဝဲ၊ အဲၣ်ဒီးမၤမုာ် မၤပှီၣ်အသးဒီးပိာ်မုာ်ပိာ်မၤမုာ်ဂၤ တနီၤနီၤအဲၣ်ဒီးမၤဆါသးဝဲကညီမုာ်ကလုာ်န့ၣ်မုာ်တဖှ် မုာ်ဂၤဟ့ၣ်ခွဲးဟ့ၣ်ယာ်ဝဲခဲလၢာ်နီၣ်ထီၣ်ဝဲဆူတၢ်မၤညါဆူၣ်ဆူၣ်၊ နှ်ဒါအသုးမုာ်သံာ်ဘိတဖှ်သံ တလီၤဆီမူတလီၤဆီလၢၤဘၣ်အယိတၢ်မၤအၢၤသီဖဲလဲၣ်ဂၤဂၤ တဆိမိၣ်ဝဲလၢၤဘၣ်ကွၢ်ဖဲအဲၣ် ဒီးမၤအခိၣ်တၢ်လိာ်မၤဝဲခဲလၢာ်လီၤ၊ ဖဲလၢဖဲတြျၢအါရံၤ(၉)သီအနံၤ နှ်ဒါအပှၤတဖှ်ထီၣ်သ ဖှိပပှၤအိၣ်တၢ်လိာ်ခးစိကျိဖးဒိၣ်လၢတၢ်စိကိးစိဒီး၊ တနံၤယိဖဲန့ၣ်နှ်ဒါအပှၤအိၣ်လၢထီၣ်ဒိၣ် ဘါစိတဖှ်ခးစိယိပပှၤအိၣ်လၢကဆီဝါလုတၢ်လုာ်တုၤဆူနီၣ်ဒုတၢ်လုာ်ခိၣ်တဖှ်အဆိၣ်လီၤ၊ တၢ်ဒုးဆူၣ်ကိးနံၤဒဲပပှၤဂၤအခံတဘျီဘျီနှ်ဒါဂၤအခံတဘျီဘျီကိးနံၤဒဲးလီၤ၊ နှ်ဒါသုကျိဖး ဒိၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်ခးလီၤဘျးကစၢ်စိလၢပပှၤအိၣ်တၢ်လိာ်တဖှ်ကိးနံၤဒဲးအယိဖဲလၢမးရှး(၁၃) သီအနံၤပပှၤဘၣ်ပျဲကွံာ်ထွံာ်ဖါဝဲစိဘၣ်ဆၣ်တၢ်စိအဂၤတနီၤပပှၤအိၣ်ဒီးဒီးကစၢ်ခိၣ်ထံးဝး တရံးပပှၤတဖှ်အိၣ်ဒီးအယိတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဆူၣ်ကိးနံၤဒဲးအမၤမုာ်လီၤ၊ နီၣ်န့ၣ်ပျါသုးခိၣ်ကွံာ် ဆိၣ်မၤက့ၤစရိတၢ်ဒုးဖဲမဲာ်ညီခံတၢ်ပျီၤ၊ န့ၣ်နှ်ဒါ၊ ယိကျါ၊ ဝါခွဲး၊ ဆၣ်လီၤတံာ်၊ ကလီၤဂီၤနှ်ဒါသံ(၁၉၉)ဂၤဘၣ်ဒိ(၄၇၈)ဂၤပပှၤသံ(၆၄)ဂၤအကျါပၣ်ယုာ်(ABSDF)ကွံာ်ဖိသၢဂၤ၊ ဘၣ်ဒိ(၇၂)ဂၤ အကျါပၣ်ယုာ်(ABSDF)ကွံာ်ဖိခံဂၤလီၤ၊ မ့ၤန့ၣ်သံစ့ကိး(၁၀)ဂၤဘၣ်ဒိ(၃၀)ဂၤလီၤ၊ သုးခိၣ် ကွံာ်ဆိၣ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်အဖှ်တဖှ်ဒီးအံၤ-

ဖဲအဝဲဟံးမူဒါဖဲယိကျါအဆၢကတီၢ်တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ကိးနံၤဒဲးဖဲဂီၤခိ(၉)န့ၣ်ရံၣ်နှ်ဒါခးလီၤ ကျိဖးဒိၣ်တံာ်တံာ်တန့ၣ်ရံၣ်ဝံၤကဘီယူၤဟဲခးကဒီးတံာ်တံာ်(၂၀)မံးနံးဝံၤနှ်ဒါလၢခိသုး တဖှ်ထီၣ်သဖှိပပှၤ(၂)န့ၣ်ရံၣ်ကိးနံၤဒဲးလီၤ၊ စးထီၣ်မုာ်ယုာ်လီၤတန့ၣ်ရံၣ်ခးလီၤကဒီးကျိဖး ဒိၣ်တံာ်တံာ်တန့ၣ်ရံၣ်ဝံၤကဘီယူၤဟဲခးကဒီးတံာ်ဝံၤသုးခိတဖှ်ထီၣ်သဖှိကဒီးတံာ်(၂)န့ၣ်ရံၣ် ထီဘိလီၤ၊ ပှၤကညီမၤန့ၣ်စ့ကိးတၢ်ကစီၣ်ဖဲလၢမးရှး(၂)သီအနံၤလၢမိာ်ဘၣ်(မ့ၣ်ဘီ)ကဘီ ယူၤသန့ကဘီဒုးသုး(၅)ဘၣ်လၢကဟဲခးလီၤပပှၤတၢ်လိာ်န့ၣ်တီၣ်ထီၣ်ကျိရံၣ်သ့မုာ်ပိာ်ခဲ လၢာ်ဝံၤအခါ မုာ်ပိာ်ပိာ်ထီၣ်လၢကဘီယူၤပှၤအယိ ကဘီယူၤ(၅)ဘၣ် ဟးဂီၤခဲလၢာ်ဒီးအပှၤ ဘၣ်မူဘၣ်ဒါသံ(၉)ဂၤလီၤ၊

နှ်ဒါခးလီၤကျိဖးဒိၣ်ပဂံၢ်ကွၢ်တၢ်ထီၣ်ယူ(ပျမ်းပျၢခြင်း)တမံးနံးအတီၢ်ပှၤ(၈၀)ဖျၢာ် တုၤလၢ (၉၀)ဖျၢာ်ထီဘိလီၤ၊ ခးဝဲတံာ်တံာ်တန့ၣ်ရံၣ်ထီဘိအယိပဂံၢ်ကွၢ်သုလီၤ၊ ဖဲပအိၣ်တၢ်မၤညါယိ ကျါသဝီယၤ တၢ်ဒုးမုာ်ကဲထီၣ်လၢမုာ်န့ၣ်ခိတဘျီလၢလၢပနၢဟူပိာ်မုာ်တဖှ် ကိးပသုသီၣ်တ ဘျးဘျီလီၤ၊ လၢခံတၢ်ဒုးကဲထီၣ်ကဒီးတုၤတၢ်ဒုးဝံၤပလဲၤရဲက့ၤတၢ်လိာ်ပထံၣ်ဘၣ်တၢ်ပှၤတ ပှၤမၤဝဲလၢသ့ၣ်ကတြီၢ်ပှၤ(၆)ဂၤအဂီၢ် ပပှၤခးကျိဖးဒိၣ်လဲၤဘၣ်တၢ်ပှၤအဝဲန့ၣ် လီၤပှီၣ်ပထံၣ် ဘၣ်န့ၣ်က့ၤဆုက့ၤပိာ်မုာ်ခိၣ်ဆိုး၊ ခိၣ်ဖံး၊ သနးခါတဖှ်ပထံၣ်စ့ကိးအသ့ၣ်အစီၤတဖှ်လီၤ၊ သုး ခိၣ်မိဒိကၢာ်စံးစ့ကိးဝဲဖဲအဝဲလဲၤထီၣ်ရဲတၢ်လိာ်တတီၤန့ၣ်ထံၣ်စ့ကိးပိာ်မုာ်အစီၣ်လီၤ၊

နှင့်ဒါတမ်ဆေး

လါမးရှား(၂၇)သိမ့်ဝဲကီပယီသုးမုဒိန်အမုနံအယိနှင့်ဒါအတတ်တိတ်ဟ်အိန်ဝဲလါကထီၣ်
ဒုးမးနးပျီနံအဝဲအံၤတုၤအန့ၣ်ဒီးကဟံးလးဟံးကပီၤအသုးမုဒိန်အမုနံဘၣ်ဆၣ်ဒ်အတတ်
မုလ်အသိးတလၢပွဲၤဘၣ်အမဲၣ်ညါထဲယိၣ်လိာ်ကျိအကၢ်ခိၣ်ဒုၣ်လံာ်ဟ်ယီၤလီၤဝဲတတုၤဒီး
ဘၣ်အယိသုးအိၣ်ကဒီးဝဲသုးတြိ(၃၃)တဘၣ်ထီၣ်ဒုးကဒီးမးနးပျီကလံာ်ထံးနီၣ်တးတ
ကပၤသန့ကတုၤတဲဝဲတဖျိဒီးဘၣ်အယိတုၤဘၣ်တမ်ဆေးဒိၣ်ဒိၣ်မုဒိန်ပျီဝဲတြိကလံာ်လၢ
သုးခိၣ်မိၣ်လးအလံာ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. သုးခိၣ်ကျိမိၣ်လးကွဲးလံာ်ဆူသုးတြိ(၆၆)အခိၣ်အုကီၣ်
ဒီး နပဟ-၆၆၁,၆၆၂,၆၆၃,အခိၣ်အဆိၣ်မုဒိန်အံၤလီၤ.

- ပဝဲတကပၤတံးတမ်ဆိၣ်သးတဘၣ်ဘျိုးဘၣ်ဒါဘၣ်.
- သုးမုဒိန်သံၣ်တဖၣ်တဘၣ်မးဒ်တမ်ဆိၣ်လိမးယုၤအီၤအကုၢ်အဂီၢ်အသိးဒ်တမ်ဆိၣ်လိလၢ
 ကီၣ်ပူၤအသိးတဂ့ၤ.
- န့ၣ်ဒါအဂံၢ်အဘါ(၁၅)ဂၤန့ၣ်ပဒုးန့ၣ်ဂံၢ်ဘါ(၅၀)ဒီးပဒုးအီၤလၢ(၁၀၀)ဘျဲၣ်(၂၀၀)ဘျဲၣ်မုဒိန်
 ဂ့ၤ,န့ၣ်ဒါအဂံၢ်ဘါ(၅၀)န့ၣ်ပဒုးန့ၣ်လၢ(၁၀၀)ဒီးပဒုးအီၤလၢသုးရှ့ၣ်တရှ့ၣ်ခံၣ်ဘၣ်ဆၣ်
 ပဒုးတန့ၣ်
- ပမးစၢၤအီၤလၢကဘီယုၤလၢအဂ့ၤချးစီၤခဲအံၤန့ၣ်သကုပဒုးတမ်ဆိၣ်အသဟီၣ်တအိၣ်.
- ပတံာ်လၢာ်ဘျဲၣ်လၢာ်စ့ၤအဂီၢ်တဖျါလၢဘၣ်.ပကဟံာ်ဂံၢ်ဟ်ဘါကန့ၣ်အဂီၢ်တဖျါလၢဘၣ်.
- ဆူအုကီၣ်ဖဲဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်အလိာ်တိခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲဒီးတန့ၣ်မးတုၤအန့ၣ်မုဒိန်အိၣ်လၢကဘၣ်
 မးတုၤအန့ၣ်
- မးတမံၤမုဒိန်မးလၢအဂၤတမံၤ,မးလၢတံာ်လိာ်လၢအညီအလိာ်.
- သုမုဒိန်တမံၤန့ၣ်ကုမုဒိန်ယၤတဂၤယမဲၣ်ဆေးဖးဒိၣ်လီၤ.
- တဘၣ်ဆုၣ်နီၤလၢတံာ်သးဟးဂီၢ်အပူၤတဂ့ၤသုဝဲသုၣ်သုအိၣ်လၢသုးမုဒိန်ပူၤသုးအသ့ၣ်အထံ
 မုဒိန်အိၣ်လၢသုပူၤသုတံာ်သုၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤမုဒိန်အိၣ်ပူၤလၢသုဖိလၢာ်တဖၣ်ကသုၣ်ဆူၣ်သး
 ဂဲၤဒ်လဲၣ်. သုဝဲသုၣ်သုပီၤထံးသိးညၣ်(ရေလိာ်ဂဲၤလိာ်)ဆုၣ်နီၤအိၣ်ဝဲစကံၣ်, ဖရၣ်ဒိၣ်
 သုမုဒိန်လၢသုဖိလၢာ်တဖၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်အံၤသုတလိာ်သုနီၣ်တစဲးဘၣ်.
- လၢယနီၣ်ကစၢ်,န့ၣ်ယကတီၣ်ပျီထီၣ်ဆူကိၣ်တုၣ်အုဒီးဆူပုၤသးပုၤအဆိၣ်အဂုၢ်ဒ်သိးအံၤ
 န့ၣ်ယတီၣ်ပျီထီၣ်တဘျဲၣ်ဘၣ်.ယမဲၣ်သုၣ်န့ၣ်ယအဲၣ်ဒီးကူးပလုာ်အီၤလၢဒီးန့ၣ်လီၤ.
- ယအဲၣ်ဒီးမးသံလီၤယသးလံာ်(၂၇)သိသုးမုဒိန်အမုနံပကဒုးန့ၣ်တံာ်လိာ်ထီၣ်ဖးထီၣ်ဒ်
 လဲၣ်.မုဒိန်အကုၢ်အဂီၢ်(ပံၣ်)ဒ်သိးအံၤဆူမဲၣ်ညါသုးမုဒိန်အတမ်ဆိၣ်မုဒိန်ညါလီၤသုၣ်ယ
 သးယၤဒိၣ်မးလီၤ.
- သုတလိာ်သုနီၣ်တစဲးဘၣ်အယိယဘၣ်ဟ်လၢယနီၣ်ကစၢ်လီၤ.
- မးလၢတံာ်သုၣ်ဟူးသးဂဲၤမးသပုၤပုၤတက့ၢ်.တံာ်လၢအလိာ်ပဟ့ၣ်လံသုလံမုဒိန်ဘၣ်တဲတံာ်က
 တံာ်အလၢာ်ပကမးကဘီယုၤခးစၢၤပူၤလီၤ.
- ကျိသုၣ်မျိၣ်သုၣ်တဖၣ်ကလၢာ်ပကမးဒုၣ်ဝဲမုဒိန်န့ၣ်ဘၣ်လံ,မးအိၣ်ထီၣ်ကျိအကလုာ်က

လှော်ဒီးမာတကွာ်.တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်န့ၣ်တဘၣ်ပျံပူၤအိၤနီၤတဲးဘၣ်.

- တၢ်တဝီၤအံၤယကဟဲခိးကွၢ်လၢယၢ်နီၤကစၢ်လီၤ.မ့ၢ်တန့ၣ်ပူၤလၢဘၣ်ထုးကွၢ်ပကထုးကွၢ် ဒီးတၢ်လၢပကြၢးမၤပကမၤန့ၣ်လီၤ.

ပယီၤဒိၣ်တၢ်ဒုးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ(နဂါးမင်းစစ်ဆင်းရေး)အတၢ်မၤအာအာသီသီ

ဖဲ(နဝတ)အပယီၤဒိၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်တၢ်မၤလၢအတဖိးသးစးတၢ်မၤအာအာသီသီတဖၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးဟ့ၣ်ယၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤအသုးမ့ၢ်သံၣ်ဘိတဖၣ်လၢလၢပုၤပုၤလီၤ.ဖဲနဝတအသုးခိၣ်ဖိလးမ့ၢ်လီၤလၢတၢ်ဒုးအခါပုၤမၤန့ၣ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်တဘၣ်လၢတၢ်ကွဲးနီၣ်အပူၤဘၣ်ယးပယီၤဒိၣ်တၢ်ဒုးရဲၣ်ကျဲၤအပူၤန့ၣ်(၁)ကဘၣ်သူ(မြေလှန်)သန့လၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤ(၂)တၢ်လၢပန့ၣ်န့ၣ်တသုလၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤတဖၣ်ပဘၣ်မၤရဲၣ်ကွၢ်ခဲလၢ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိအသုးမ့ၢ်သံၣ်ဘိတဖၣ်တဟ်ကဲပုၤကညီအလုၢ်အပူၤလၢတၢ်နီၤတမံၤဘၣ်လီၤ. ဖဲ၁၉၉၂န့ၣ် လၢမးရှးအပူၤသုးက(၁)အလီၤပျံၤနီၣ်ဂံၢ်၁/၁၁/မ့ၢ်န့ၣ်ဆၢကတီၢ် ၁၁၀၆၃၀ တဘၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ၁မရ-၃၁၈ သုးရှ့ၣ်န့ၣ်လီၤဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ ဖီၣ်ပိၣ်တၢ်ကိးယုၢ်ဝဲတုၤလၢ ပိၣ်မ့ၢ်ဖိဆံးအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.

လၢသုးခိၣ်ကွၢ်အိၣ်အလံာ်ကွဲးနီၣ်အပူၤဖဲ၁၉၉၂န့ၣ်လၢယန့ၣ်အါရံၤ(၁၄)သီကဒိၣ်ခံတၢ်ဒုးအဆၢကတီၢ်ပိၣ်မ့ၢ်(၄)ဂၤယုၢ်ပူၤဖျးဒီးဟဲတုၤဆူပကျါဖဲကဒိၣ်ခိၣ်ဆၢလၢ်ညၢၣ်ဂ့ၢ်ကုပပုၤသံကွၢ်သံဒီးအတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်စံးဆၢဝဲ.ဒုၣ်ဒါဒုအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒုးဖးအါညါ.အမဲာ်ညါတဲဝဲပုၤပိၣ်မ့ၢ်အဂၤ(၄၀၀)ညါ.ဒုၣ်ဒါမၤအဝဲသ့ၣ်ယိးကျိဖးဒိၣ်ချဲတဂၤ(၃)ဖျၢၣ်.ယိးဝဲမ့ၢ်တန့ၣ်မၤတရီတပါဝဲဝဲ၁၁မးသံကွၢ်ဝဲလီၤ.အဝဲသ့ၣ်စံးဝဲထံၣ်ဝဲလၢအမဲာ်န့ၣ်(၂)ဂၤလီၤ.ပိၣ်မ့ၢ်လွၢ်ဂၤအံၤခီဖျိတုၢ်ဘၣ်ဒုၣ်ဒါအတၢ်မၤအာမၤန့ၣ်န့ၣ်ကံာ်ဆိးအယိတမံာ်ဆုးဝဲလၢဘၣ်တဲဝဲပျီပျီခဲလၢ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ပိၣ်ဒုၣ်ဒါအခံမ့ၢ်ဆါခိဝဲတၢ်မ့ၢ်န့ၣ်(နဝတ)အသုးတဖၣ်မံယုၢ်အဝဲသ့ၣ်လီၤ. တဲဝဲသုးအဂၤ(၃၀)န့ၣ်ဟ်န့ၣ်ဝဲပိၣ်မ့ၢ်(၅)ဂၤလၢကဘၣ်မံယုၢ်ဝဲလီၤ. ပိၣ်မ့ၢ်လၢအဟဲယုၢ်တဖၣ်(၁) မးလးရွဲၣ်သးန့ၣ်(၂၀)ပယီၤမ့ၢ်(၂)နီၣ်မးခိၣ်(၃၀)န့ၣ်ကညီပိၣ်(၃)နီၣ်အုသါ(၁၉)န့ၣ်ကညီပိၣ်(၄)တီသူမ့ၢ်တဂၤလီၤ.သုးတန့ၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပိၣ်ဘၣ်အခံန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ(နပဟ)၆၆၂န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ(နပဟ)အဂၤတဖၣ်တကးဘၣ်ဒုၣ်ဒါအသုးဟူးဂဲၤလၢတၢ်လီၤအဂၤတဖၣ်ပန့ၣ်လၢကဟးကိးပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ဒီးမၤဝဲဒ်အံၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

သုးဖိစိဟဲလၢ်(ခဲအံၤသုးခိၣ်ဟဲလၢ်)စံးစ့ၢ်ကိးဝဲ, ဖဲကလီၤဂီၤန့ၣ်ဒုၣ်ဒါအိၣ်လီၤခဲမဲာ်ညါကပါခဲလၢ်အယိ, အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ရဲၣ်လီၤအသုးတၢ်ပူၤတပူၤခဲၤကွၢ်မဲာ်ညါတဂၤလီၤခဲတဂၤထီဘိလီၤ.မ့ၢ်လၢဒုၣ်ဒါသူကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်အယိ သ့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဘိတဖၣ်ကံာ်လီၤဘျးလီၤကံာ်ဒ်ပုၤဖဲးခးလီၤ. ဒုၣ်ဒါဒိၣ်တၢ်ကွၢ်ပပုၤတဘျီတၢ်တၢ်လွၢ်သီဘၣ်ဆၣ်သုးခိၣ်လီၤဝဲဒီးဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုၢ်လၢတဘၣ်ဂုၤအခဲလုၤတက့ၤဘၣ်အယိလွၢ်သီဝဲအလီၤခဲပုၤကညီဒုးဖျိးဒုၣ်ဒါဒီးဖီၣ်လီၤအစုန့ၣ်က့ၤလီၤ. ခါဖဲန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဘူးဘူးတၢ်တၢ်ဒီးဒုၣ်ဒါ, ဖဲမ့ၢ်ဆါခီအဆၢကတီၢ်တၢ်ဒုးဆူၣ်ဖဲမ့ၢ်န့ၣ်ဒုးလီၤယးတၢ်ဘျီတၢ်ဘျီအဆၢကတီၢ် အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ဟူပိၣ်မ့ၢ်တ

ဖဉ်ကီးပသုလအကလုာ်ဖးဒိဉ်တဘျူးဂါညါမုာ်လါ တါဘျဉ်တါဘျဉ်အယိ နါဟူတါကလုာ် ရဲရဲလီၤ. (မိမိဧၤ၊ပါပါဧၤယတုာ်တဂ့ၤလၢ၊ဘဉ်.) အဝဲသ့ၣ်နဉ်လၢတါဒုးလီၤယးအဆၢကတီၢ် န့ၣ်ဒါအသုးတဖဉ်မံယုာ်ပိာ်မုာ်တဖဉ်အါဂါ ပိာ်မုာ်တဖဉ်တုာ်တန့ၢ်လၢ၊ဘဉ်အယိ ကီးပသုဝဲ လီၤ. ပပုၤထီၣ်သဖိတါလွံၤသီတသီန့ၣ်ဒါအပုၤသ့ၣ်ဖးကွံာ်အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်န့ၢ်ကဒါက့ၤတါလီၢ် န့ၣ်ဒါလီၢ်ပြုလီၢ်ပြုပပုၤလဲၤထီၣ်ရဲက့ၤတါလီၢ်အခါထံၣ်ပိာ်မုာ်အစိဉ်အိဉ်တုာ်ခံၣ်တါကူတါ ကါတအိဉ်လၢအလီၤနီတမံၤဘဉ်တါကးဘၢယာ်အီၤလၢသ့ၣ်ဒုလီၤ. တဂါကအိဉ်ဒေဉ်(၁၆) နံၣ်အဝဲတဂါအနါတထီၣ်ဂုၤဂုၤဒံးဘဉ်. ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကအိဉ်ဒေဉ်(၁၄)နံၣ်လီၤ. ပပုၤထီၣ်ရဲ က့ၤန့ၣ်ဒုဉ်စိဘီဘီစိအဘၢၣ်စၢၤပိာ်မုာ်အိဉ်တုာ်မုးဒံးခံၣ်၊မုာ်တဂါကအိဉ်အနံၣ်(၃၀)ဘျဉ် အိဉ်လၢကီးလူခိဉ်အဝဲတဂါကအိဉ်(၂၂)နံၣ် မုာ်ကနီၤအိဉ်လၢကမးမိဉ်တဝဲသါအိဉ်မူတမုာ် လၢ၊ဘဉ်ကမၤသံလီၤအသးလီၤ. ဘဉ်ဆဉ်ပပုၤသုးဖိတဖဉ်တဲဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤဒီးကဟု ကယာ်က့ၤအီၤလီၤ. စုကဝဲဒိဉ်သုးခိဉ်ကတိစုာ်ကီးထံၣ်ဘဉ်ဝဲပိာ်မုာ်အစိဉ်တနီၤတါကူတါ ကါဆုမိာ်ဝါတဖဉ်န့ၣ်လီၤ. လၢနီၣ်တးတကပၤစုာ်ကီးဖဲၣ်၉၂နံၣ်လါမးရှးအပူၤပုၤဝဲတါဖိလၢ ဘုဘီစိယဲယုာ်ဖျိုးဆုတါကွဲၤန့ၣ်သုးကျိၤအကျါ(၂)ဂါတဝဲလၢန့ၣ်ဒါအဂံၢ်အဘါကအိဉ် (၇၀၀) ဂါဒုးယၢခိဉ်အိဉ်(၂)ဂါဖဲန့ၣ် ပုၤဝဲတါဖိပိာ်မုာ်အိဉ်(၂၀၀)ဂါအိဉ်ဒီး ဟီၣ်ဒီးယၢလီၤ. န့ၣ်ဒါ လၢအထီၣ်နီၣ်တးကကပၤမုာ်ဝဲသုးတြီၤ(၃၃)လီၤ. လၢလၢါဒိဉ်ကီၢ်ဆဉ်ပူၤစုာ်ကီး ခလရ- ၆၀- အပုၤသုးခိဉ်စိတုာ်ဖိဉ်ဝဲပိာ်မုာ်ထဲ(တောကြောငံပေါက်)သဝီတ ဖျၢၣ်အပူၤပိာ်မုာ်အဂါ (၁၀)လီၤမၢကွံာ်ခဲလၢာ်လီၤ.ပိာ်မုာ်တဖဉ်မုာ်ဝဲ.

နီၣ်ဂံၢ်	မံၤ	သးနံၣ်	ပံၤမံၤ	မိာ်မံၤ
၁	နီၢ်စုယဲ	၂၂	စီၤမၢါဒံၣ်	နီၢ်ကဉ်လု
၂	နီၢ်ဝါစု	၂၂	စီၤနဲမိဉ်	နီၢ်မုးလု
၃	နီၢ်ဒါဒါ	၁၇	စီၤတီးတီၣ်	နီၢ်မုးစု
၄	နီၢ်ဝါ	၁၈	စီၤမိဉ်ထီၣ်	နီၢ်စုဉ်င့ၣ်
၅	နီၢ်ပါလုာ်	၁၇	စီၤဝဲးပူၣ်	နီၢ်မုာ်ကါရံၣ်
၆	နီၢ်လးင့ၣ်	၁၉	စီၤမိဉ်ရွဲၣ်	နီၢ်ပူရွဲၣ်
၇	နီၢ်တၢ်မံမံ	၃၀	စီၤသဲရွဲၣ်	နီၢ်ပိဉ်မူ
၈	နီၢ်က့ၤက့ၤ	၁၉	စီၤဒါဝါ	နီၢ်ဝါဖိ
၉	နီၢ်တုာ်ကွံာ်	၅၄	စီၤဖိသဲ	နီၢ်ခိသး
၁၀	နီၢ်ထါစုဉ်	၁၈	စီၤသဲပူၣ်	နီၢ်ဖိမူ

တုၤမုာ်န့ၣ်ဒါထီၣ်ဒုးတါဝဲၤ, ပိာ်မုာ်လၢအသုဝဲလၢတါဒုးပျီတဖဉ်က့ၤတုၤလၢအကစၢ်အလီၢ်အ ကျဲပူၤဂါပူၤဂါ အါတက့ၢ်လၢမၤတရီၢ်တပါဝဲလၢတဘျူးလါအတီၢ်ပူၤဝဲၤမၤသံကွံာ်ဝဲလီၤ. ပ ယိဒိဉ်တါရဲဉ်တါကျဲၤဟူးဂါလၢပကီၢ်သူလုၤဟီၣ်ကဝီၤပူၤလၢ(၆)လါအတီၢ်ပူၤမၤထီၣ်ဒါပုၤဂံၢ် ဝီခွဲးယာ်ပထာဖိဉ်န့ၣ်မုာ်ဒ်အဖိခိဉ်အံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

ဇူသထွက်ကီရ်ရှင်

ဖဲ၁၉၉၁နံၣ်နီၣ်ဝုဘၣ်(၁၁)သီ, န့ၣ်ဒါခမေရ-၃၁၈-သုးကျိၤ(၂)သုးဒုခိၣ်တုၣ်စိးသံထံဆံၣ် ဘီသဝီဖိတံကီးရှင်(၄၅)နံၣ်, တနံၤယီခမေရ-၃၁၇-သုးကျိၤ(၂)ခးနီၣ်ဖးလဲၣ်မိာ်ဘၣ်ဒိ, နီၣ်ကမီ မူသံကွံာ်-မုၣ်ကနီၣ်ဖဲ၁၉၉၂လါယနူၤအါရံၤ(၂၃)သီခလေရ-၇၇-သုးကျိၤ(၁)သုးခိၣ်မုးသုး သံမဲာ်ကနးသဝီဖိတံကီးယီဟံးန့ၣ်အနီၣ်ဒိးထူ(၄)ခိၣ်, ပသံးထူတဘီ, စု(၁၀၀၀)ဘျဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလါမးရှး(၂၁)သီခလေရ-၇၇န့ၣ်လီၤခးကျိၤလါသဝီပူၤပုၤမုၣ်ဘၣ်ဒိ(၂)ဂၤ, လါမးရှး(၁၇)သီ ခမေရ-၃၁၇-သုးကျိၤ(၁)ခးသံသုကဘံသဝီဖိစီဖါကွံာ်, လါမးရှး(၁၈)သီခလေရ-၈၈, သုးကျိၤ (၁)ခးသံထံဖးဒိၣ်ခဲသဝီဖိစီဖါန့ၣ်, စီၤန့ၣ်သါ, ထံဖးဒိၣ်ထံၣ်သဝီဖိစီဖါမိာ်ဒါတနံၤယီဖဲန့ၣ်ခမေရ- ၃၁၇-သုးကျိၤ(၁)ခးသံပယာ်ရီသဝီဖိပိာ်မုၣ်နီၣ်စါတုၣ်, နီၣ်ကလီၤ, နီၣ်ခုၣ်ရွဲၣ်ဖဲလါအုၣ်ဖြဲ(၁၄) သီခမေရ၃၁၇သုးဒု(၅)သုးခိၣ်စိဝုမဲသံထံဖးဒိၣ်ထံၣ်သဝီဖိစီဖါကပိာ်(၁၈)နံၣ်ဟံးကွံာ်ဝဲန့ၣ်ရံၣ် တဖျါၣ်မုၣ်ဖါတုးန့ၣ်(၁၇)နံၣ်, မၣ်တလု(၅)နံၣ်ခဲဂၤတီၢ်ဝဲဆါဆါဟံးန့ၣ်ဝဲအန့ၣ်ရံၣ်တဖျါၣ်ဖဲ ထူတပျံၤအမိာ်အပာ်လဲၤရွဲထီၣ်အီၤလါစု(၅၀၀၀)ဘးန့ၣ်လီၤ.

ချါၣ်လွံာ်ထွက်ကီရ်ရှင်ဒီးတီအူကီရ်ရှင်ခဲဘုၣ်ဟံပနီၣ်ဝဲလါ(တောင်ပိုင်းစစ်ဌာနချုပ်)အဟီၣ်က ဝီၤအယီဖဲထွံၣ်ဖါဝဲစိတံဒုးအဆါကတီၢ်န့ၣ်ဒါမၤတဲာ်လါကီရ်ရှင်(၂)ဘုၣ်အံၤ, သုဝဲတံာ်ဒုးရဲၣ် ကျဲၤတမံၤယီ(ပြည်ငြိမ်းကျော်စစ် ဆင်ရေး) ဖဲ၁၉၉၂လါမုၤ(၁)သီ ဆီတလဲက့ၤတံာ်ဒုးရဲၣ်ကျဲၤ အမံၤလါ(ရန်မျိုးအောင်စစ်ဆင်ရေး)လီၤ. (နဂါးမင်းစစ်ဆင်ရေး)အဂံၢ်အဘါကဆူၣ်ထီၣ်အဂီၢ် န့ၣ်ဒါဟူးဂဲၤစုာ်ကီးလါကီရ်ရှင် (၂)ဘုၣ်အံၤအပူၤအယီတံာ်ဟံဖျါထီၣ်ယုာ်စုာ်ကီးလီၤ.

တီအူကီရ်ရှင်

န့ၣ်ဒါမၤတဲာ်လွံာ်တဲာ်ဖဲထီတထွက်ကီရ်ဆၣ်ပူၤရါခဲဘိၣ်သဝီဖးဒိၣ်တဖျါၣ်, မၤသုးကွံာ်အသးဆူ (ဗာဏသီ)ခဲလါာ်မုၢ်တသုးကွံာ်ကမၤသံကွံာ်ဝဲခဲလါာ်, လါဒီၣ်ဖးခိၣ်ကီၣ်ဆၣ်ပူၤစုာ်ကီး, သုး ခိၣ်အုၣ်သီၣ်မၤပုၤအိၣ်လါလုးသိၣ်သဝီတဖၣ်ကဘၣ်သုးကွံာ်အလီၢ်ခဲလါာ်လီၤ.

ဖဲ၁၉၉၂နံၣ်ဖုတြုၤအါရံၤ(၇)သီ, ခလေရ-၅၉အသုးခိၣ်ကီၣ်မုးခးသံကွံာ်ယီဖိလီာ်သဝီဖိတဂၤ, လါအုၣ်ဖြဲ(၁၉)သီခမေရ-၂၆သုးကျိၤခိၣ်(ဥာဏ်လင်းမြိုင်)ဟဲထီၣ်ဖဲစွါလီာ်ဖိၣ်န့ၣ်ပုၤကၤတံာ်ဖိ (၃) ဂၤမၤဆါမၤပယဲဝဲခဲဆဲးသံကွံာ်ဝဲ, လါအုၣ်ဖြဲ(၃၀)သီ, ခလေရ-၇၃, ၂၆, ဖိၣ်န့ၣ်ပုၤမၤကၤ ကျိၢ်, ဟံးန့ၣ်ကွံာ်အကျိၢ်တီၢ်သံကွံာ်ဝဲအကစၢ်လီၤ.

ချါၣ်လွံာ်ထွက်ကီရ်ရှင်

ဖဲ၁၉၉၂နံၣ်လါယနူၤအါရံၤ(၁၀)သီခလေရ-၆၀-မၤသံကွံာ်ညီၣ်လုပုၣ်ဆုးအသဝီဖိတဂၤ, ဖဲ လါထီၣ်(၁၇)သီ, သုးတဖုယီၤအံၤဖိၣ်ဝဲဝဲလးတီသဝီဖိၣ်သဝီသးပုၢ်ဝါခဲအဖိမုၣ်နီၣ်မုၤဖိ(၃၃) နံၣ်မၤတရီတပါ, ဖဲလါမးရှး(၁၃)သီန့ၣ်လီၤခးသၣ်မယၣ်သဝီဖိသံ(၃)ဂၤဖဲလါမးရှး(၂၂)သီ ခးသံပုၤစီၤခၣ်ဒါသဝီဖိတဂၤ, လါမးရှး(၂၄)သီခလေရ-၅၇-ခးသံဝါခဲသဝီဖိ(၈)ဂၤ, တနံၤယီ ဖိၣ်န့ၣ်ကဒီးဝဲဝါခဲသဝီ, စီၤဆၣ်ကူလူး(၃၀)နံၣ်, နီၣ်ဆၣ်ဂ့ၤဖိ(၂၈)နံၣ်, နီၣ်စုမုၣ်ဖိ(၃)နံၣ်, စီၤနၤ

ပိုင်မှု(၁)နှင့်၊ မသံကွဲဝဲခဲလက်လီ၊ ဖိနှိပ်တဖန်ကူးဝဲအကိတ်ဘိ၊ ဖိနှိပ်တဖန်မာတရီတ
ပါ၊ ဖိသပ်တဖန်ဆဲးသံဝဲလီ၊ ဧည့်အူကွဲဟံင်ကီးဖျါဒဲးလောမုာ်အူလီ၊ လာဒူပျါယာ်ကီ
ရျှင်တပာ်စုာ်ကီးဖဲဝဲ
ဖိတက၊ဖဲ ၁၉၉၂ နံလါမုာ်(၈)သီခဲးသံထံဝဲ
ဝဲ

ကျိပ်မာနာတီကံကွဲပယိဒိန်

တချူးလာနဝတစးထီပ်ပယိဒိန်တံးဒုးရဲင်ကျဲန့င်(KNU)ခွင်ဆဲင်ယုင်ကရါခိင်(၂)လာအမုာ်
ပဒိန်သါအိင်(လဲပူကွဲင်)တကဘိးဘင်ရလီတုာ်ဝဲလါ (နဝတ) ကဒုး (KNU) အဂီတံ
ဟ်လီစုတယာ်(US)ဒီလင် အကကွဲ (၁,၃၈၀) ဒီးကသုဝဲသုးရျှင်အဘုင် (၇၀) သုးဂံာ်ဘါ
(၂၅,၀၀၀)ဂါကရါလီဝဲဆူကလံထံးသုးတြိအပူန့င်လီ၊ ဖဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲ
ဖျဲးသုးမုာ်ဒိန်ဝဲလီခိင်သုင်ဟ်လီဝဲတံးဒုးတံးရဲင်တံးကျဲလါအမုာ်ကျိပ်မာနာတီဒုးတံးရဲင်
တံးကျဲလီ၊

ပယိဒိန်တံးဒုးတံးရဲင်တံးကျဲန့င်စးထီပ်ဟူးဂဲဆူထီပ်ဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲ
ဖျိလာပပုာ်တီကံကွဲအီအယိဆီတလဲက့ဝဲတံးဒုးတံးရဲင်တံးကျဲအမံလါအမုာ်နးဘုလင်
(သံလျက်စစ်ဆင်ရး)တံးဒုးတံးရဲင်တံးကျဲဖဲဝဲ
ဘါအါအါဂီဂီတူာ်လက်စုဂီမုာ်ဂီပဘင်ဆင်အတံးမာနာတီအိင်အယိပတုာ်က့ဝဲတံးဒုးဖဲ
၁၉၉၂နံလါအုဖျိ(၂၈)သီန့င်လီ၊ နုင်ဒါအတံးဟူးတံးဂဲလါ(၆)လါအတီပူ တံးဘင်ဒီ
ဘင်ထံးတစုာ်ဘင်၊

နုင်ဒါန့င်မုာ်ကမာ်တံးမံးမံးအဲဝဲသုင်အတံးစုာ်တံးနင်အိင်ဝဲအသီးဒုးဝဲဒီးမာဝဲန့င်လီ၊ တံ
ဒုးတံးရဲင်တံးကျဲစုာ်ကီးဟုင်ဝဲအမံအိင်ဒီးအခီပညီန့င်လီ၊ ဖဲနုင်ဒါမပယိဒိန်တံးဒုးတံ
ရဲင်တံးကျဲအဆာကတီ၊ကညီသုးမုာ်ဒိန်အတံးရဲင်ကျဲမုာ်ဝဲကျိပ်မာနာလီ၊ ဖဲန့င်အဆာက
တီကီပယိတံးပရါပစာ်ဟ်ဖျါထီပ်ဝဲတံးကစီင်လီဆီတခါ၊ဖဲဝဲမါတလုန့င်နုင်တဘုင်ယုာ်
လီဝဲဂုာ်တဘိလီ၊ခီဖျိတံးကထီင်အသးလီဆီဒီးအံးအဖီခိင်နုင်ဒါအခိင်အနာ်လါထးတ
ဖန်ဆီကမိင်ထီပ်ဝဲလါပပုာ်ကညီအကျိပ်လီန့င်အိင်ဒီးနုင်အဂီအယိ၊ အခီပညီဖျါလုဒုင်
န့င်ယုာ်လီကွဲဝဲဒုင်(ဂု)လာအမုာ်ပယိအကလုာ်တဖန်အယိ၊ အဲဝဲသုင်ဆီတလဲက့အသုး
တံးဒုးတံးရဲင်တံးကျဲဆူနးဘုလင်(သံလျက်)တံးဒုးတံးရဲင်တံးကျဲန့င်လီ၊

တံးဒုးစးထီင်ထွဲင်ဖါဝဲစီဒီးနီင်တးတံးဒုးအမဲင်သုင်ခံကပလက်န့င်ပပုာ်လာအကွဲဆာင်မဲင်တံ
ဒုးတဖန်သဝခသုးဝဲကျိဝဲဒုးသုးရျှင်သုးဒုခဲလက်ယုာ်ဒီးဂါသး၊သုးကွဲကီးဘုင်ဒဲးအပုာ်တ
နီ၊(ABSDF)ကွဲဖိ၊ကလလတ၊ရလလဖ၊တလါကီသီပင်တံင်စုာ်ဂါပင်ယုာ်ပုာ်ကျိစုာ်ကီး
သုးဂံာ်ဘါခဲလက်(၂၀၀၀)ဂါယုာ်ယုာ် ကွဲဆာင်မဲင်နုင်ဒါနုဒုသုပုာ်အယိ နုင်ဒါဘင်ပတုာ်
ကွဲတံးဒုးလီ၊ ပုာ်လာတီခိင်ရိင်မဲတံးဒုးလာတံးလီခဲတကပမဲတချူးဂဲတချူးတစါမုာ်ဝဲ
သဝခ ဒုးယါခိင်သုးခိင်လီဝဲဒီးလီ၊ ဂံာ်ဘါလာပထံင်အီတသု ပဆာတံင်အပူတန့င်ဘင်
တဖန်မုာ်ဝဲပကမျါနုဖိသဝဖိလါတံးမဲင်ညါဟီင်ကဝီပူတဖန်မုာ်ဂု၊ ယုာ်ဒီးဖိမုာ်ကရါသး

စာကရ၊ ကိုဖိမုန်ခါသရၣ်သမာတဖၣ်ပၣ်ဖိၣ်ထီၣ်အဂံၢ်အဘါဆီၣ်ထွဲမာစၢၤဝဲလၢတၢ်သ့ၣ်
ဆီၣ်သးအိၣ်ဖဲတၢ်သ့ၣ်ဆီၣ်ဒီးအီၤယူယူဖိးဖိးပဒိၣ်ပပုၤတဖၣ်ဟဲကွၢ်ထွဲမာစၢၤတၢ်လိၣ်တဖၣ်စ့ၢ်
ကိးသးခိၣ်ထူထူလုအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲလဲၤတၢ်ဆူပုၤသးဖိအကျါဆီၣ်လၢပုၤသးဖိအသကိးလီၤ.
ပုၤလၢအကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်တၢ်ဒုးလၢမဲၣ်သကိးမဲၣ်အါတက့ၢ်သးခိၣ်ဖိတဖၣ်.သးသရၣ်ဒီးပုၤသးဖိ
တဖၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဒုးအဆၢကတီၢ်ပုၤလၢကြးန့ၢ် တၢ်သးဒူတၢ်လၢကပီၤဆီၣ်တဘျုးဂၤစ့ၢ်
ကိးလီၤ.

ဖဲတၢ်ဒုးအဆၢကတီၢ်ပသးတဖၣ်ဒီးလီၤခၢၣ်သးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲသုတလီၤဆူဒုၣ်ဒါအစုပူၤတဂ့ၤ
အဂီၢ်ဖဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ်လၢဖျါတြုၤအါရံၤ(၂၃)သီသးခိၣ်ကျၢ်ဘိၣ်မူးဆူလီၤလီၤပျံၤဆူသးရၣ်သး
ကုခဲလၢၢ်လၢကီၢ်ရၣ်ကီၢ်ဆၢၣ်ကမျၢၢ်တဖၣ်ခဲလၢၢ်ဒ်အတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်ဒၣ်ဝဲအသိးကဒုၣ်တၢ်ဆီၣ်
ဒီးဘါထုကဖၣ်သကိးယူယူဖိးဖိးလီၤ.

၁၁. ယွၤဟ့ၣ်လူၢ်တၢ်ဒုး

ယွၤဟ့ၣ်လူၢ်တၢ်လီၤဆီၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဖဲ ဘျံးဒဲးကီၢ်ရၣ်အပူၤ ဆီၣ်ဖဲဝုၢ်(ဘုတ်ပြင်း)အမုၢ်
ထီၣ်ကလံၤဖိးစိၤစၢၤဒီးဝုၢ်အံၤမံၤလၢၢ်(၃၀)လီၤ.တၢ်လီၤအံၤဆီၣ်ဖဲကီၢ်ပယီၤဒီးကီၢ်ကီၣ်တဲၣ်အ
ဆၢ.ကစၢ်လူၢ်နီၣ်ဂံၢ်(၄၉၁)အံၤဆီၣ်ဖဲကီၢ်ဆၢတီတိကစၢ်လူၢ်လီၤတကပၤမုၢ်ကီၢ်ကီၣ်တဲၣ်ဒီး
အတပၤမုၢ်ကီၢ်ပယီၤလီၤ. လၢကီၢ်ပယီၤတကပၤယွၤဟ့ၣ်လူၢ်ကစၢ်(၄၉၁)အဆီၣ်ထံးပသးကု
(၄)သးရၣ်(၁၂)ဆီၣ်လီၤအဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်ဖဲန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လီၤအကါဒိၣ်တခါလၢပသးကု(၄)
အတၢ်ဆဲးကျိးဒီးတၢ်ဆူထီၣ်ဆူလီၤတၢ်ပိးတၢ်လီၤတၢ်လီၤတၢ်ကျဲတခါအယီၤ ဖဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ် လၢ
အီကူၣ် (၈)သီ ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်လီၤတၢ်တၢ်ကစီၣ်လၢဒုၣ်ဒါဆီၣ်ဒီးအတၢ်ပညိၣ် လၢကထီၣ်ဒုးန့ၢ်
ပသးရၣ် (၁၂)အဝဲလီၤန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢပဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကစီၣ်ဝံၤ လၢတၢ်တြီဆၢဒုၣ်ဒါ
ဒီးဟံးယၢ်ကျၢၤပတၢ်လီၤအဂီၢ်ပဆီၣ်ကတဲၣ်ကတီၢ်ပသးဖဲတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢအဆီၣ်ဒီးပုၤပက
မၤအသုကတၢ်အဂ့ၤကတၢ်လီၤ.

ဒ်ပန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကစီၣ်အသိးဖဲဒံၣ်ဖဲဘၢၣ်.၁၈သီအနံၤဒုၣ်ဒါခလရ(၂၂၄)သးရၣ်ဒီးရၣ်စးထီၣ်
ဟးထီၣ်ဖဲ(ဘုတ်ပြင်း)ဒီးဖဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ်လၢယနူၤအါရံၤ(၂)သီအနံၤဒုၣ်ဒါအ(ပျူဟာ)ဒီးအသး
ရၣ်(၁၇)သးကျိၤ(၂)ဟဲထီၣ်အါထီၣ်ကဒီးလီၤ. ဖဲလါထီၣ်(၄)သီအနံၤသးရၣ်(၁၇)ဟဲဆူ
အါထီၣ်ကဒီးတၢ်ဆီၣ်လီၤ.ဒ်ပတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဆီၣ်လၢပကခိးတြီဆၢဒုၣ်ဒါလၢတၢ်ဒုးစးပြးအ
သိး.စးထီၣ်လၢယနူၤအါရံၤ(၉)သီပပုၤစးထီၣ်ခိးခးတၢ်ဒုးဖဲ(၅၀၀)တၢ်လူၢ်.စးထီၣ်(၁၀)သီ
တုၤ(၁၁)သီတၢ်ဒုးစးပြးကထီၣ်ကဒီးဖဲပျၢ်အီၤ.ပၣ်ခွၢ်တၢ်လီၤတဖၣ်.ပပုၤမၤန့ၢ်ဒုၣ်ဒါအသးပိး
လိးဒီးအတၢ်ဆီၣ်တၢ်ဆီတဖၣ်တနီၤ.ဖဲန့ၢ်အဆၢကတီၢ်ဒုၣ်ဒါအပုၤဝံတၢ်ဖိဟဲက့ၤယုၢ်ဆူပပုၤ
အကျါဟဲတုၤဆူပသးရၣ်ဝဲလီၤ(၆၀)ဂၤလီၤ.

ဒ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ပညိၣ်ဆီၣ်အသိး.ဖဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ်လၢယနူၤအါရံၤ.(၁၆)သီဂီၤခီ(၅)န့ၣ်ရံၣ်တၢ်
ဒုးစးထီၣ်ဖဲယွၤဟ့ၣ်လူၢ်.ဒုၣ်ဒါန့ၣ်လီၤဆူကီၢ်ကီၣ်တဲၣ်ပုၤသီလုၣ်ကျဲမုၢ်ခိၣ်.ပပုၤခိးခးအီၤလၢ
တၢ်ဒုးစးပြးဝံၤသးလီၤအသးဆူလီၤဆူခံတတီၢ်လီၤ.

နှင့်ဒါတဖန်နှင့်လီဆူကီကိုင်တွဲပူးဖွဲ့ထိုင်ပေးပေးလေအိပ်ဖဲကစားနီဂံ(၄၉၁)အိမ်ခို တဖန်လီ. နှင့်ဒါထိုင်ပပုတလီဖဲန့(၄)သီ, ဘဉ်ဆဉ်ပပုတဖန်ကျးစားခိဆါန့ဒါဒူအယိ ထိုင်ဝဲတန့ဘဉ်. ဂုးကုးအခဲဖဲလီထိုင်(၂၁)သီအနံးန့ဒါအပုးဒီး ပပုတဖန်တံးဒုးကဲထိုင်လါကီကိုင်တွဲပူးဖွဲ့တန့ကျးလီ. နှင့်ဒါတဖန်ကျးစားထိုင်ပပုတလီ(ရခိုင်ကုန်း) ဒီးကံဒိုင်လျှိုင်တြးခိထိုင်. ခးစိဝဲကျိဖးဒိုင်တဖန်အါအါဂီကီ ဒီးဖဲလီဖုတြးအါရံ(၄)သီ တုးဆူ(၆)သီဆါအါထိုင်အပုးခလရ-၁၀၁,၁၀၃, တဖန်တ ကးဘဉ်မအါထိုင်အပုးခလရ (၂၂၄)ဒီးသုးရုဉ်(၁၇)တဖန်အဂံအဘါ(၅)ဒုစုဉ်လီ. တံးဒုးကဲထိုင်ကိးနံးဒီးယဉ်ယဉ်, တံးဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးတံးသံတံးပုအိဉ်ထိုင်ကိးနံးဒီးယဉ်ယဉ်လီ. ဖဲန့အဆါကတီအဝဲသုဉ်ထုးကုး (အရှေ့တောင်တိုင်းစစ်ဗျူဟာ)မူဒါခိဉ် (ဗိုလ်မှူးကြီးမျိုးလွင်)ဒီးဟ့ဉ်မူဒါဆူ (ရန်ကုန်တိုင်းစစ်ဗျူဟာ)မူဒါခိဉ်(ဗိုလ်မှူးကြီးသာဝင်း)အစုပူလီ. မအါထိုင်အစုကဝဲဒိုင် ဒ်အမု (120MM,75MM,76MM) တဖန်ဒီးမျိုင်တဖန်လီ. စးထိုင်လါ အစုကဝဲဒိုင်တဖန်ဖဲအါထိုင်န့, အဝဲသုဉ်ခးစိပပုဖဲကစားလျှိုင်(၄၉၁)ဒီးကံဒိုင်လျှိုင်တဖန် ကိးမုနံးဒီးယဉ်ယဉ်လီ. ပကွဲကုးန့ဒါအသုးဒီးစုကဝဲဒိုင်အဂံအဘါအဖိခိဉ် ဒ်သိးပပုဒုဉ်ပသး ကချးဆါချးကတီ ဒီးခိဉ်ဆါကုးတံးဒုးဆူညါတတီကသုအဂီ ဖဲလီဖုတြးအါရံ(၁၈)သီ အနံးဟါခိ(၈း၃၀)န့ရံဉ်အဆါကတီပပုကတီကွဲယွဲဟ့ဉ်လျှိုင်, ကံဒိုင်လျှိုင်တံးဒုးဒီးပသုးပလီဆူတလီအသီတတီလါပကဆဲးဒုးန့ဒါဆူညါအဂီလီ. ယွဲဟ့ဉ်လျှိုင်တံးဒုးလါ(၃၃)သီအတီပူ တံးဒုးခိဉ်ကိးနံးဒီးယဉ်ယဉ်ဘဉ်ဆဉ် နှင့်ဒါထိုင်သဖိပပုဒီးခးကျိဖးဒိုင်ဒ်နံးအိဉ်(၉)ဘျီ. တံးဒုးဒိကတီပပုသံခဲလါ(၁၈)ဂါဘဉ်ဒိ(၃၆)ဂါ, နှင့်ဒါသံ (၁၁၆)ဂါ (ပဉ်ယုဉ်သုးဒုခိဉ် ၂ဂါ, သုးခိဉ်ဖိ၁ဂါ)ဘဉ်ဒိ(၄၀၉)ဂါ(ပဉ်ယုဉ်ဒီးအသုးရုဉ်ခိဉ် ၂ တဂါလီ.)

တံးဂုးပိဉ်ထွဲ-ဒ်ပစံးတုးအသိးတံးလီအံးမုကိုင်တွဲကီဒီးကီပယီကီဆါအယိဖဲတံးဒုးအဆါကတီတံးကစိဉ်တဖန်လီဆူကီပူကီချါကိးနံးဒီးလီ. တုးတံးဒုးဝဲအလီခဲတံးဂုးလီဘျီလီအိဉ်ထိုင်လါကီခဲဘုဉ်အံးအဘဉ်စါဘဉ်ယးကစားလျှိုင်အံးအယိ, ကဲထိုင်ကုးကီခဲဘုဉ်အံးအတံးဂုးကီတခါလီ. ကီပယီသုးပဒိုင်အတံးပရါလါအမု (လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်သတင်းစာ) အပူကွဲးပျါဝဲတံးဂုးဘဉ်ယးယွဲဟ့ဉ်လျှိုင်ကစားအဂုးဒ်အံး- ဒ်သိးပကမုနံးဘဉ်ကစားလျှိုင်အံးအဂီ ပကဘဉ်ထိုင်ပံးနံးပုကညီအသုးကလါအဂီပပုဘဉ်ထိုင်(၅)ဘျီ. တံးဒုးဖးဒိုင်(၁၀)ဘျီ. တံးဒုးဆံး(၂၀)ဘျီညါဒီးပကဘဉ်ဟ့ဉ်တံးလုးတံးပူဒိုင်ခိဉ်မုမုလီ. (လါတံးန့အယိ, ယွဲဟ့ဉ်လျှိုင်တံးလီအံးမုတမုတံးလီလါလီ. ဘီလီမုဘဉ်ဆဉ်မုစုကိးတံးလီအါခိဉ် လါကီဆါတံးလီတတီအယိ ပပုထံးနီဖးသကိးလါကြားန့လါကညီစိးပီအပူလီ.

၁၂. နီဉ်တးတံးဒုး(၁၉၉၂)နီဉ်

နီဉ်တးလီကဝီအံးအိဉ်သုဉ်လီအသးလါသုမုကျိကါခိဉ်ဒီးဆူကစားတုးအိဉ်လါမုနုပျီကလံးထံးတကပလါမံးသဝီဒီးမုနုပျီအဘဉ်စါမုတံးလီလါတံးပနီဉ်အီလါအမု

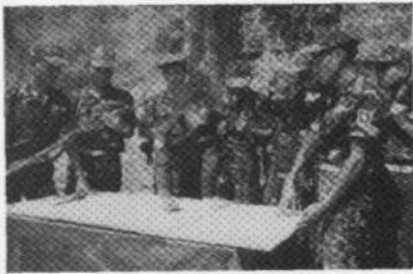
လီၤခါၣ်သးသးကလၢၤလၢကဟံးန့ၣ်လီၤခါၣ်သးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်လီၤနီၣ်တးသးကလၢၤ
အံၤတၢ်လီၤအိၣ်တၢ်ဘျးတီၤဒ်အမ့ၢ်န့ၣ်စိ,ဂီၤဆၢဒု,အူမုၢ်,ပျံၤသက့ၤစိ,လၢၢ်ချိၣ်,ဝါလီၤစိ,န့ၣ်
ဒု,အူတူၣ်ဖိဒု,တလးအိၣ်စိ,ထံထီၣ်ပၤ,ယိၣ်ထံပၤ,ကနဲယီၤလူၢ်,ပၢၢ်တုၤဆူကီၤလၢဝါလူၢ်တၢ်
လီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.နီၣ်တးတၢ်ဒုးန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲထွဲၣ်ဖါဝဲစိတၢ်ဒုးအတၢ်ပိၣ်ထွဲလီၤ.န့ၣ်ဒါထီၣ်ထွဲၣ်ဖါ
ဝဲစိအတၢ်လီၤန့ၣ်အတၢ်တီၢ်ဟံးမ့ၢ်ဝဲကမၤန့ၣ်(KNU)ခုၣ်ဆဲၣ်ယုၣ်လီၤခါၣ်သးမးနၤပျီအဂီၢ်
လီၤ.န့ၣ်ဒါထီၣ်ဒုးထွဲၣ်ဖါဝဲစိဆူၣ်ဆူၣ်ဘၣ်ဆၣ်ဒ်အတၢ်တီၢ်ဟံးအသိးတလၢပုၤဘၣ်အယိၣ်အဝဲ
သ့ၣ်အိးထီၣ်က့ၤတၢ်ဒုးအမဲၣ်သ့ၣ်ဆူနီၣ်တးတကပၤလီၤ.န့ၣ်ဒါလၢအဟံးမ့ၢ်ဒါစးထီၣ်လၢတၢ်
ဒုးအခိၣ်ထံးတုၤအကတၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲသးတြီၤ(၈၈)နပဟ(၈၈၃)သးတြီၤ(၃၃)နပဟ(၃၃၃)
နပဟ(၃၃၃)တဖၣ်လီၤ.ပုၤလၢအတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်အကျိပၣ်ယုၣ်ဒီးသ့တြီၤ(၃၃၃)အခိၣ်လၢအ
မ့ၢ်သးခိၣ်ဒိၣ်စိသ့ဝုၤ(ကိး)သီဝုၤအူလၢအမ့ၢ်သးခိၣ်နးမူ(အမၢ်)တဂၤလီၤ. သးခိၣ်ကျိၢ်တုၣ်
အူန့ၣ်လီၤဝဲဆူသးတြီၤ(၆၆) လၢအဒုးတၢ်လၢထွဲၣ်ဖါဝဲစိတဖၣ် ပၣ်ဒီးသးတြီၤ(၃၃)လၢအဒုး
တၢ်လၢနီၣ်တးတကပၤ ကထီၣ်ဒုးတၢ်ယူယူဖိဖိတဘျီယီၤလီၤ. စးထီၣ်၁၉၉၂န့ၣ်လၢမးရှး(၅)
သီတုၤလၢလၢမ့ၢ်(၁၃)သီအတီၢ်ပူၤန့ၣ်ဒါဟံးထီၣ်န့ၣ်ပတၢ်လီၤတဘျီဘျီပထီၣ်န့ၣ်က့ၤန့ၣ်ဒါအ
တၢ်လီၤတဘျီဘျီတုၤဖဲလၢမ့ၢ်အပူၤတၢ်ဒုးကဲထီၣ်(၂၈)ဘျီဝံၤန့ၣ်ဒါထုးက့ၤအသးတဖုဝံၤတဖု
ဒီးတၢ်ဒုးကတၢ်ဖဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတကတီၢ်အံၤ ဒ်န့ၣ်ဒါအတၢ်ဟံးပျီအစရီအသိးအပုၤသံ
(၆၀)ဂၤဘၣ်ဒိ(၂၄၀)ဂၤမ့ၢ်ပပုၤတခီသံ(၁၈)ဂၤဘၣ်ဒိ(၅၇)ဂၤလီၤ.ပပုၤမၤန့ၢ်ကျိခိၣ်ကျိဆံး
ခဲလၢ် (၁၁)ခိၣ်လီၤ. သးလၢအဟံးထွဲတၢ်ဒုးတဘျီအံၤမ့ၢ်ဝဲ(၁၀၀) အသးဒီးသးက့ၤအဂၤ
တဖၣ်ဟံးမၤစၢၤစုၢ်ကိးလီၤ. ပုၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်အခိၣ်ထံးမ့ၢ်ဝဲတၢ်ကွၢ်ဒုးသးကျိၤ ခိၣ်သးခိၣ်
စိၤဒုလၢခံတၢ်ထုးက့ၤအံၤဒီးပုၤလၢအတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲက့ၤတၢ်ဒုးမ့ၢ်သးခိၣ်စိၤပိၣ်မူလီၤ. လၢနီၣ်
တးဒီးထွဲၣ်ဖါဝဲစိခံကပၤလၢၢ်ပုၤလၢအတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်ဒုးမ့ၢ်ဝဲ(၁၀၀)ဒုးယၢခိၣ်,သးခိၣ်လီၤဝဲ
ဒီးန့ၣ်လီၤ.

ကျိဖးဒိၣ်တၢ်မၤလိ(မၤနၢပျီ)

ကျိဖးဒိၣ်တၢ်မၤလိ(မၤနၢပျီ)

သုးတၢ်သိၣ်လိ(ဟီၣ်ဒိၣ်ဂီၤတၢ်မၤလိ)

ကီၢ်မူၣ်တၢ်ဒုး

တပ်မတော်များ၊ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တဖွဲ့အစီပညီလာအကလံးကို

- ABMU- All Burma Muslim Union
- ABSDF- All Burma Student Democratic Front
- ABYMU- All Buddhist Young Monks Union
- ALP - Arakan Liberation Party
- CDF -Chin Democratic front
- CNF -Chin National front
- CPB - Communist Party- Burma -
- CRDB -Committee for Restoration of Democracy in Burma
- DAB - Democratic Alliance of Burma
- DFB - Democratic Front of Burma
- DKBA-Democratic Karen Buddhist Army
- EBO -Euro Burma Office-
- ENC - Ethnic National Council
- ENSCC- Ethnic National Solidarity & Cooperation Committee
- GSCR - General Strike Committee Rangoon
- KIA -Kachin Independent Army
- KIO - Kachin Independent Organization
- KNDO- Karen National Defense Organization
- KNLA - Karen National Liberation Army
- KNLP - Kayan New Land Party
- KNPP - Karenni National Progressive Party
- KNU - Karen National Union
- KNUP - Karen National United Party
- LDF -Lahu Democratic Front
- LNUP -Lahu National United Party
- MLO -Muslim Liberation Organization
- MNDO- Mon National Defense Organization
- NCGUB- National Coalition Government of the Union of Burma
- NCUB - National Council of the Union Burma
- NDF -National Democratic Front
- NLD - National League for Democracy
- NMSP - New Mon State Party
- NUF - National United Front
- NUFA – National United Front of Arakan
- NULF - National United & Liberation Front
- NUPA - National United Party of Arakan

NUPD - National United Party for Democracy
OBLF - Overseas Burmese Liberation Front
OKO - Overseas Karen Organization
PDF - People's Democratic Front-
PNO -Pao National Organization-
PPLO -Pao Peoples Liberation Organization
PPP -People's Patriotic Party
PSLF -Palaung State Liberation Front
PSLP -Palaung State Liberation Party
SSA - Shan State Army
SSPP - Shan State Progressive Party
UNA - United Nationalities Alliance
UNLD -Union National League for Democracy
UPNO -Union Pao National Organization
WNO- Wa National Organization

သုးခိၣ်ကျၢ်ဖိစိၤဘိၣ်မွဲး

ပခိၣ်စိၤဘးသုၣ်စုၣ်

သုးခိၣ်ခိၣ်ဖိစိၤရွၢ်ဆၢ

သုးခိၣ်ခိၣ်ဖိစိၤဘိၣ်န့ၣ်

သုးခိၣ်ခိၣ်ဖိစု (Dr. Singh)

သုးခိၣ်ခိၣ်ဖိစိၤတိၤလး

ပခိၣ်စိၤဘိၣ်ယုၤဖိ

ပခိၣ်မၢၤရှၢ်လၢဖါ

သုးခိၣ်ခိၣ်ဖိစိၤတၢ်ဆၢၣ်

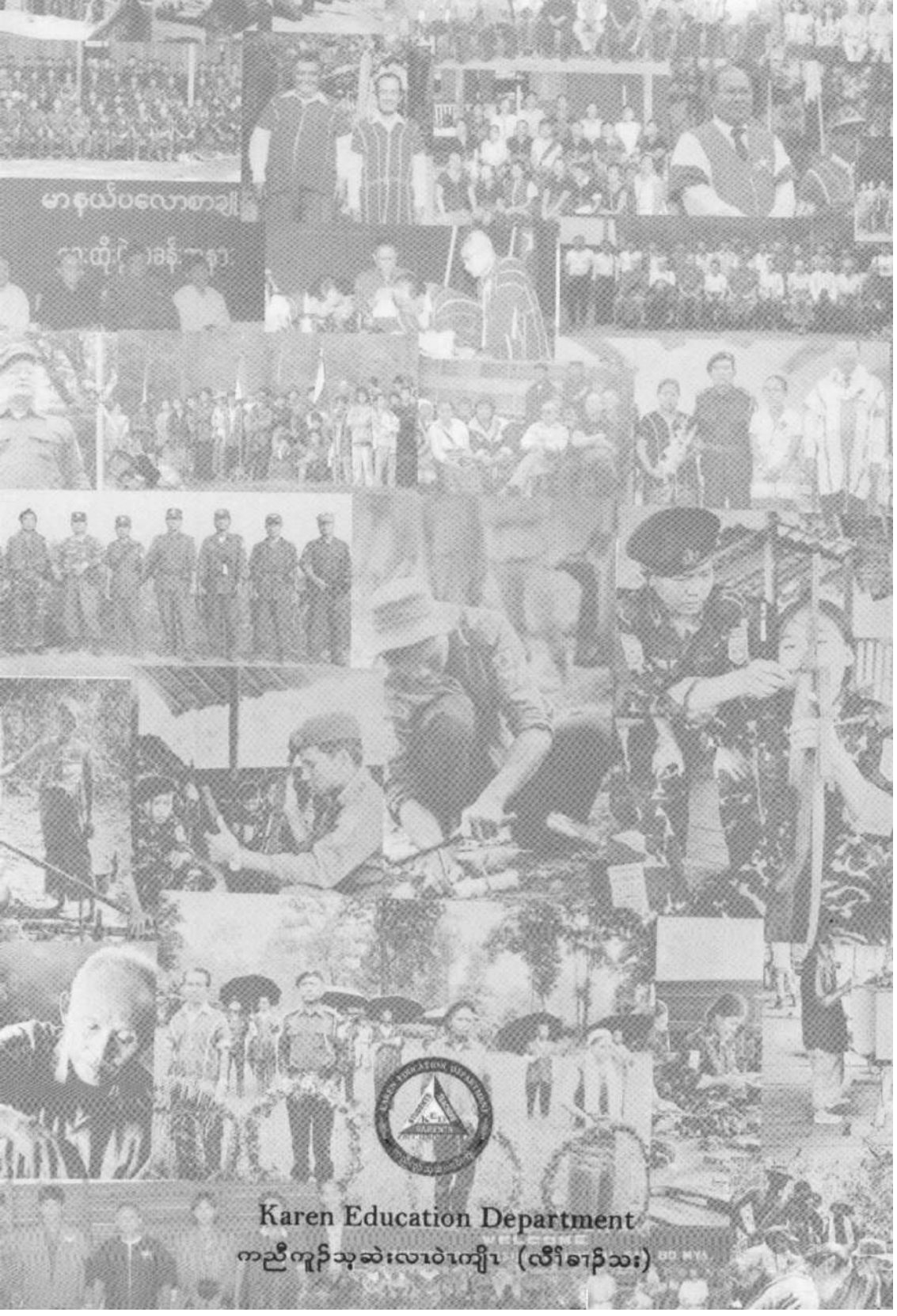
သုးခိၣ်ကျၢ်ဖိစိၤလးထု

သုးခိၣ်ခိၣ်ဖိစိၤကျးစတိၢ်မု
~ ၂၈၃ ~

သုးခိၣ်ကျၢ်ဖိစိၤတရၢ်

မာနုလ်ပလောစာသို
အထိုက် အနံ့အနာ

Karen Education Department
ကညီကုန်သုဆဲးလောဝဲကျို (လိၢ်စာၣ်သး)